

RAPORT ANUAL

PRIVIND ACTIVITATEA AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

2021

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE.....	2
I. STATUTUL ȘI ROLUL ANRE, OBIECTIVE STRATEGICE	7
II. ACTIVITATEA DE REGLEMENTARE - PIAȚA DE ENERGIE	9
III. TARIFE DE REȚEA ȘI MONITORIZAREA INVESTIȚIILOR.....	74
IV. LICENȚE, AUTORIZAȚII ȘI ATESTATE	138
V. SURSE REGENERABILE DE ENERGIE, COGENERARE ȘI ENERGIE TERMICĂ	153
VI. MONITORIZARE PIAȚĂ	227
VII. ACTIVITATEA DE CONTROL	253
VIII. INVESTIGAȚII	259
IX. DIRECȚIA GENERALĂ ACTIVITĂȚI SUPORT	262
Surse de finanțare și execuție bugetară.....	262
Achiziții publice.....	270
Aspecte juridice, ordine și decizii ale ANRE	271
Managementul resurselor umane	273
Cooperare internațională.....	275
Transparența decizională și informarea consumatorilor	275
Reducerea birocrăției, informatizare.....	278
Audit	279
X. ANEXE	280

CUVÂNT ÎNAINTE

“ În cursul anului 2021, ANRE a urmărit îmbunătățirea continuă a activității de reglementare prin utilizarea la maximum a resurselor umane de care dispune, în vederea dezvoltării unui cadru modern de reglementare, unitar și simplu de aplicat pentru toți participanții la piață. ”

În contextul legislativ asigurat de implementarea prevederilor legislative naționale și europene, în cursul anului 2021, ANRE a urmărit îmbunătățirea continuă a activității de reglementare. Pentru aceasta, a utilizat la maximum resursele umane de care dispune, în vederea dezvoltării unui cadru modern de reglementare, unitar și simplu de aplicat pentru toți participanții la piață, de la micul consumator casnic până la marile corporații active în sectorul energiei electrice, energiei termice și al gazelor naturale.

Ca urmare a noilor prevederi din legislația primară adoptate la finalul anului 2020 și începutul anului 2021, cu impact major și asupra activității reglementatorului, ANRE a avut obligația de a elabora în scurt timp cadrul de reglementare aferent. Acest lucru pot spune, fără să exagerez, că a însemnat un adevărat tur de forță pentru noi.

Concomitent cu atenția acordată consolidării mecanismelor de piață și, ca urmare a liberalizării pieței de energie electrică de la 1 ianuarie 2021, Autoritatea a privit cu atenție atât la suportabilitatea costurilor și formarea unor prețuri corecte la consumatori, cât și la acordarea sprijinului necesar pentru încurajarea unor proiecte de investiții de anvergură, menite să contribuie la diversificarea surselor de energie ale României, în beneficiul economiei și al consumatorilor finali.

În contextul derulării procesului de liberalizare a pieței de energie electrică, începând cu 1 ianuarie 2021, pentru asigurarea unei mai bune informări a clientului final de energie electrică de către furnizorii de ultimă instanță, precum și pentru simplificarea încheierii contractelor de furnizare a energiei electrice în condițiile impuse de contextul pandemic înregistrat la acel moment, și pentru ca procesul să se desfășoare în beneficiul consumatorului final, am aprobat *Ordinul pentru aprobarea condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță*, începând cu data de 1 ianuarie 2021. Mai mult, prin modificarea și completarea *Regulamentului de furnizare a energiei electrice la clienții finali*, au fost simplificate procedurile de contractare și de stabilire a consumului de energie electrică pentru clienții finali.

Cu scopul creșterii numărului de furnizori de ultimă instanță (FUI) desemnați de gaze naturale, care să aibă și o cotă de piață semnificativă, întrucât furnizarea gazelor naturale în regim de ultimă instanță implică o capacitate operațională și financiară imediată care să le permită preluarea, în situații excepționale, a portofoliilor de clienți ale unor furnizori care din

diverse motive nu își mai pot continua activitatea, Autoritatea a adus modificări și completări la *Regulamentul privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale*.

Suplimentar actelor administrative cu caracter normativ, au fost elaborate și materiale informative care au venit în sprijinul clienților finali pentru luarea celor mai bune decizii cu privire la încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice și gazelor naturale.

La 1 ianuarie 2021, ANRE a venit în sprijinul clienților casnici din piața de energie prin înființarea unui „Call-center” dedicat procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și gaze naturale, unde experți din cadrul ANRE au acordat consiliere tuturor consumatorilor care au întâmpinat dificultăți în procesul de încheiere a unui nou contract în piața concurențială.

Tot în anul 2021, prin aprobarea noului *Standard de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale*, a fost introdus sistemul de clasificare a furnizorilor de energie electrică și gaze naturale în funcție de gradul de respectare a indicatorilor de calitate și care impune plata automată a compensațiilor către toți clienții afectați, iar prin *Standardul de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice* s-a impus operatorilor de distribuție a energiei electrice să plătească compensații financiare clienților afectați de întreruperile neplanificate.

Prin modificarea *Metodologiilor de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale* a fost avută în vedere stimularea realizării de investiții în infrastructura de rețea pentru care se pot atrage fonduri europene nerambursabile.

Pentru a permite accesul la gaze naturale și energie electrică unui număr sporit de utilizatori, a fost adoptat un pachet de acte normative privind racordarea clienților casnici, noncasnici și prosumatorilor la rețelele electrice de interes public și la sistemul de distribuție a gazelor naturale. Au fost introduse reguli transparente și nediscriminatorii pentru racordarea de noi instalații de producere a energiei electrice prin *Procedura privind determinarea capacității disponibile în rețelele electrice pentru racordarea de noi instalații de producere a energiei electrice*, ca urmare a necesității determinării capacității disponibile în rețelele electrice, prin stabilirea de principii și criterii unitare și nediscriminatorii, pentru toți operatorii rețelelor electrice.

Modificarea *Procedurilor privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorilor de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale* va asigura capacitatea de a satisface solicitări rezonabile de racordare pe termen lung, fără a fi afectată în vreun fel realizarea lucrărilor de investiții în rețelele electrice și în sistemele de distribuție de gaze naturale cu scopul îmbunătățirii siguranței în funcționare, a performanței serviciului de distribuție și a continuității alimentării cu energie electrică și gaze naturale a utilizatorilor.

Pentru reducerea impactului costurilor cu dezechilibrele asupra prețului final al energiei electrice a fost aprobată o serie de modificări și completări ale reglementărilor în vigoare cu privire la durata contractelor de furnizare a energiei electrice pe termen lung. Astfel a fost transpusă în cadrul de reglementare al pieței de energie electrică recomandarea Comisiei Europene de a micșora durata de livrare prevăzută în cadrul contractelor de furnizare a energiei electrice pe termen lung.

Această măsură va avea un impact semnificativ asupra pieței de energie electrică datorită faptului că se permite negocierea contractelor de furnizare pe piețe extrabursiere, iar în ceea ce privește competitivitatea, modificarea va genera creșterea concurenței, posibilitatea contractării de produse flexibile adaptate profilurilor de producție și consum, precum și reducerea costurilor cu echilibrarea pentru participanții la piața de energie.

Tot în anul 2021 Autoritatea a realizat schimbarea/integrarea tuturor soft-urilor din zona de "core business" în cadrul unui proiect major de digitalizare intitulat "*Implementarea unui Sistem Software Integrat la nivelul ANRE*". Acesta oferă posibilitatea cetățenilor și operatorilor economici să interacționeze cu instituția noastră mai ușor, prin intermediul aplicațiilor web, fără să fie nevoiți să vină la sediu sau să ne trimită documentele prin poștă.

În cadrul aceluiași proiect, ANRE a crescut competențele digitale ale angajaților proprii și a continuat digitalizarea și standardizarea colectării de date, proces complex gestionat de Autoritate, care colectează date din peste 1200 de surse. În plus, cu ajutorul tehnologiei, s-a reușit eficientizarea și simplificarea procesele interne.

Pentru îndeplinirea reglementărilor europene privind reducerea duratei maxime a procesului tehnic de schimbare a furnizorului la 24 h până în anul 2026, ANRE a continuat, în anul 2021, implementarea Proiectului "*Dezvoltarea capacității instituționale a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pentru simplificarea procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale*", finanțat din fonduri nerambursabile în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020. Prin acest proiect se va realiza o platformă informatică unică la nivel național dedicată procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale, care să contribuie la dezvoltarea unei piețe de energie dinamice și competitive.

Ca urmare a încheierii procesului de liberalizare a piețelor de energie, în anul 2021, ANRE a intensificat activitatea de monitorizare, investigații și control cu scopul identificării și gestionării practicilor anticoncurențiale care pot afecta siguranța sistemului energetic național, în vederea asigurării bunei funcționări a pieței de energie în condiții de eficiență și transparență, cu beneficii notabile asupra clienților finali prin asigurarea siguranței în alimentarea cu energie la prețuri corecte. A fost demarată o serie de acțiuni de control la furnizorii de energie electrică, pentru a verifica modul în care furnizorii pun în practică dispozițiile reglementărilor privind desfășurarea procesului de liberalizare a pieței de energie electrică. Pentru această activitate a existat o colaborare intensă cu Autoritatea Națională de Protecție a Consumatorilor.

Nu în ultimul rând, doresc să menționez că ANRE continuă să pună accentul pe crearea unui sector energetic modern, corespunzător principiilor Uniunii Europene, pentru: asigurarea aprovizionării cu energie sigură, la prețuri accesibile, dezvoltarea unui sector energetic bazat în mare parte pe surse regenerabile, precum și dezvoltarea unei piețe pe deplin integrată, interconectată și digitalizată. În acest sens, în anul 2021, ANRE a elaborat și emis 142 de ordine (publicate în Monitorul Oficial al României partea I), 2401 decizii și 43 avize în conformitate cu obligațiile ce derivă din legislația primară și cea europeană.

Dumitru Chiriță
Președinte

ABREVIERI

- ACB - analiză cost beneficiu
- ACER - Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei
- ARRF - abaterea de reglaj la restabilirea frecvenței
- ATC – capacitatea disponibilă de transport
- BRM - Bursa Română de Mărfuri
- CCM SEE - Metodologia de calcul a capacităților aplicată „ Sud estul Europei”
- CPC – Componentă Piață Concurențială
- CPT – Consum Propriu Tehnologic
- CORE - regiunea de calcul a capacităților
- DCC - Regulamentul (UE) 2016/1388 de stabilire a unui cod de rețea privind racordarea consumatorilor
- ENTSO - E – Rețeaua europeană a operatorilor de transport și sistem din domeniul energiei electrice
- ENTSO-G - Rețeaua europeană a operatorilor sistemului de transport din domeniul gazelor
- ER- Regulamentul (UE) 2017/2196 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic
- FUI – furnizor de ultimă instanță
- GLDPM- metodologia de furnizare a datelor privind producția și consumul
- HG - Hotărârea Guvernului
- HHI – indicele Herfindahl-Hirschman
- HVDC- Regulament (UE) 2016/1447 de instituire a unui cod de rețea a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu și a modulelor generatoare din centrală conectate în curent continuu
- IT – înaltă tensiune
- JT – joasă tensiune
- KORR - cerințe organizatorice, rolurile și responsabilitățile în ceea ce privește schimbul de date conform art. 40.6 din Codul de rețea privind operarea sistemului (Propunerea tuturor operatorilor de transport și de sistem privind cerințele organizaționale cheie, rolurile și responsabilitățile)
- MGCCC - centrale electrice formate din module generatoare noi, racordate la rețelele electrice de interes public prin intermediul sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu
- MT - medie tensiune
- OD – operator de distribuție
- OR – Operator de Rețea
- OTS – operatorul de transport și de sistem
- OUG - Ordonanță de urgență a Guvernului
- PRE – Parte Responsabilă cu Echilibrarea
- PC-OTC – piața centralizată a contractelor bilaterale cu negociere dublă continuă
- PCCB – piața centralizată a contractelor bilaterale
- PCCB-NC – piața centralizată a contractelor bilaterale cu negociere continuă

PCR - cuplare prin preț a regiunilor
PE - piața de echilibrare
PI – piață în cursul zilei
PZU - piața pentru ziua următoare
RFP - reglaj frecvență-putere
RRF - rezerva de restabilire a frecvenței
RI - rezerva de înlocuire
RfG – Regulament (UE) 2016/631 de instituire a unui cod de rețea a instalațiilor de generare
RCC SEE – Regiunea de calcul a capacităților „Sud estul Europei”
RSF - rezervă pentru stabilizarea frecvenței
REL- rezervoare de energie cu capacitate limitată
SEN – sistemul electroenergetic național
SNT - sistemul național de transport al gazelor naturale
SO GL- Regulamentul (UE) 2017/1485 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice
UD – unitate dispecerizabilă
URS - utilizatorii de rețea semnificativi

I. STATUTUL ȘI ROLUL ANRE, OBIECTIVE STRATEGICE

Misiune și responsabilități

Competențele de reglementare ale ANRE sunt expres identificate de legislația primară incidentă sectorului energiei electrice, gazelor naturale, eficienței energetice și energiei termice, respectiv Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare și Legea serviciului public de alimentare cu energie termica nr. 325/2006, cu modificările ulterioare.

Raportul anual de activitate pentru anul 2021 este realizat de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei - ANRE în vederea îndeplinirii obligațiilor de raportare cuprinse în prevederile art. 1, alin. (4) din Legea nr. 160/2012 pentru aprobarea OUG nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea ANRE.

ANRE este o autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar, finanțată integral din venituri proprii, independentă decizional, organizatoric și funcțional, având ca obiect de activitate elaborarea, aprobarea și monitorizarea aplicării ansamblului de reglementări obligatorii la nivel național necesar funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor, precum și de a implementa și monitoriza măsurile de eficiență energetică la nivel național.

ANRE dezvoltă sistemul de reglementări pentru a răspunde atât exigențelor impuse de liberalizarea piețelor de energie, realizarea pieței interne, cât și cerințelor privind asigurarea unui cadru de reglementare predictibil și a unui climat investițional stabil, pentru asigurarea continuității în aprovizionarea cu energie, în condiții de siguranță și la prețuri accesibile.

Principalele atribuții conferite prin legislația primară sunt:

- emiterea, modificarea sau retragerea de autorizații și licențe;
- emiterea de reglementări tehnice și comerciale, asigurarea accesului și racordarea la rețelele de energie electrică și gaze naturale;
- emiterea și aprobarea de metodologii de stabilire a prețurilor și tarifelor, aprobarea de prețuri și tarife;
- asigurarea monitorizării funcționării piețelor de energie electrică și gaze naturale;
- promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie și cogenerare de înaltă eficiență;
- crearea cadrului legal pentru elaborarea și aplicarea politicii naționale în domeniul eficienței energetice în vederea atingerii obiectivului național de creștere a eficienței energetice.

ANRE colaborează cu autoritățile de reglementare ale statelor din regiune, inclusiv prin acorduri de cooperare, cu Agenția de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei - ACER și Comisia Europeană, pentru armonizarea cadrului de reglementare pentru dezvoltarea pieței regionale, a regulilor privind schimburile transfrontaliere de energie electrică și gaze naturale, a celor privind gestionarea și alocarea capacităților de interconexiune, fără a aduce atingere atribuțiilor și competențelor acestora.

În îndeplinirea atribuțiilor și competențelor sale, ANRE contribuie la realizarea următoarelor obiective generale:

- promovarea unei piețe interne europene de energie electrică și gaze naturale sigură, competitivă și durabilă din punct de vedere al mediului și al unei deschideri efective a acesteia în beneficiul tuturor clienților și furnizorilor din Uniunea Europeană, precum și garantarea condițiilor adecvate pentru funcționarea eficientă și sigură a rețelelor de energie electrică și gaze, având în vedere obiectivele pe termen lung;
- dezvoltarea piețelor regionale competitive și funcționale, integrate în piața internă europeană de energie electrică;
- eliminarea restricțiilor privind comerțul transfrontalier cu energie electrică și gaze naturale, pentru a satisface cererea și a îmbunătăți integrarea pieței naționale în piața internă europeană de energie electrică și gaze naturale;
- dezvoltarea unui sistem energetic național sigur, fiabil și eficient, orientat către consumator, care să permită promovarea eficienței energetice și integrarea surselor regenerabile de energie, precum și a producției distribuite atât în rețeaua de transport, cât și în rețeaua de distribuție;
- facilitarea accesului la rețea pentru capacitățile noi de producție, în special prin eliminarea obstacolelor care împiedică accesul noilor participanți la piața de energie electrică și gaze naturale sau utilizarea surselor regenerabile de energie;
- asigurarea acordării de stimulente operatorilor de rețea electrică/sisteme de gaze naturale și celorlalți utilizatori de rețele electrice/sisteme de gaze naturale, pentru a crește eficiența funcționării sistemelor de transport și distribuție a energiei și pentru a accelera integrarea în piață;
- protecția consumatorului, prin asigurarea unei piețe concurențiale eficiente, prin sprijinirea clienților vulnerabili, prin impunerea unor standarde de calitate a serviciilor publice din sectorul energiei electrice și gazelor naturale, prin facilitarea accesului clienților finali la datele proprii de consum necesare în procesul de schimbare a furnizorului de energie electrică sau gaze naturale, precum și prin informarea cât mai corectă și completă a consumatorilor;
- garantarea respectării de către operatorii economici din sectorul energiei și gazelor naturale a obligațiilor ce le revin în ceea ce privește transparența.

II. ACTIVITATEA DE REGLEMENTARE - PIATA DE ENERGIE

1. ACTIVITATEA DE REGLEMENTARE

1.1 ENERGIE ELECTRICĂ

1.1.1 PREAMBUL

Activitatea ANRE se desfășoară în baza Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 160/2012 pentru aprobarea OUG nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea ANRE, cu modificările și completările ulterioare, concomitent cu respectarea prevederilor legislației europene conexe domeniului energiei.

Piețele de energie electrică și de gaze naturale din România funcționează în conformitate cu reglementările europene privind piața internă de energie, prin care se stabilesc cerințe legate de dezvoltarea de energie din surse regenerabile, politica de mediu, integrarea piețelor de echilibrare, precum și interconectarea sistemelor energetice, respectiv:

- **Directiva 944/2019** a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificarea Directivei 2012/27/UE;
- **Regulamentul 943/2019** al Parlamentului European și al Consiliului privind piața internă de energie electrică;
- **Directiva 2009/73/CE** a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE.

În ceea ce privește piața de energie electrică, Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (*Regulament*), care potrivit dreptului comunitar are directă aplicabilitate, fapt prevăzut și în Tratatul privind Uniunea Europeană, și prin Constituția României, prevede la art. 3 faptul că:

„Statele membre, autoritățile de reglementare, operatorii de transport și de sistem, operatorii de distribuție, operatorii pieței și operatorii delegați se asigură că piețele de energie electrică funcționează în conformitate cu următoarele principii:

- (a) prețurile se formează în funcție de cerere și ofertă;*
- (b) normele pieței încurajează formarea liberă a prețurilor și evită acțiunile care împiedică formarea prețurilor în funcție de cerere și ofertă;*
- (k) toți producătorii sunt responsabili în mod direct sau indirect de vânzarea energiei electrice pe care o produc;*
- (n) normele pieței permit intrarea și ieșirea întreprinderilor producătoare de energie electrică și a întreprinderilor de stocare a energiei și a întreprinderilor furnizoare de energie electrică pe baza evaluării efectuate de întreprinderile respective cu privire la viabilitatea economică și financiară a operațiunilor lor;*
- (p) normele pieței facilitează comerțul cu produse în întreaga Uniune, iar schimbările în materie de reglementare iau în considerare efectele atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, asupra piețelor la termen și asupra produselor;”*

În același timp, Directiva 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE prevede la art. 5 faptul că:

„(1) Furnizorii sunt liberi să stabilească prețul la care furnizează energia electrică clienților. Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a asigura concurența efectivă între furnizori.

(2) Statele membre asigură protecția clienților casnici afectați de sărăcie energetică și a celor vulnerabili, în temeiul articolelor 28 și 29, prin intermediul politicii sociale sau prin alte mijloace decât intervențiile publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice”.

Astfel, conform legislației europene participanții la piața de energie electrică sunt liberi să stabilească prețul energiei electrice.

În ceea ce privește legislația primară elaborată la nivel național, prevederile la nivel european referitoare la intervențiile în formarea prețurilor au fost preluate în Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 123/2012*, prin adoptarea de către Guvern a OUG nr. 143/2021, publicată în Monitorul Oficial al României la data de 31 decembrie 2021.

Furnizarea energiei electrice pe piața concurențială cu amănuntul se realizează în temeiul contractului de furnizare a energiei electrice încheiat între furnizor și clientul final, la prețul de furnizare și în condițiile comerciale negociate între aceștia sau stabilite prin ofertă-tip, cu respectarea legislației în vigoare.

Din structura prețurilor au rămas reglementate de către ANRE doar tarifele pentru servicii, respectiv tarifele pentru serviciul de transport, tariful pentru serviciul de sistem și tariful pentru serviciul de distribuție.

În scopul de a da posibilitatea clientului final de a compara mai multe oferte și de a avea acces la cât mai multe informații în vederea adoptării unei decizii informate la momentul încheierii unui contract aferent furnizării energiei electrice în regim concurențial, ANRE a pus la dispoziție, pe pagina proprie de internet, o aplicație web interactivă denumită "*Comparator oferte-tip de furnizare a energiei electrice*".

Acest instrument, independent și necomercial, poate fi accesat folosind link-ul: <https://www.anre.ro/ro/info-consumatori/comparator-de-tarife> sau prin descărcarea aplicației "ANRE", în mod gratuit, pe dispozitivele mobile.

Pentru îndeplinirea reglementărilor europene privind reducerea duratei maxime a procesului tehnic de schimbare a furnizorului la 24 h până în anul 2026, ANRE implementează proiectul SMIS 129990/705 finanțat din fonduri nerambursabile în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, constând în dezvoltarea unei platforme informatice unice la nivel național, dedicată procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale, care să contribuie la dezvoltarea unei piețe de energie dinamice și competitive.

Adoptarea acestor măsuri de simplificare a procedurilor administrative pentru toți consumatorii și operatorii implicați în procesul de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale prin implementarea unei soluții informatice intuitive și inovative, va conduce la realizarea interoperabilității datelor necesare schimbării furnizorului precum și la îndeplinirea noilor cerințe europene referitoare la reducerea duratei maxime a procesului tehnic de schimbare a furnizorului.

În cursul anului 2021 reglementările aferente pieței angro de energie electrică au vizat măsuri de facilitare a tranzacțiilor cu energie electrică și de implementare a prevederilor codurilor europene privind piața de echilibrare. Astfel, a fost micșorată de la un an la o lună durata perioadei de livrare din contractele de furnizare a energiei electrice pe termen lung prevăzute la art. 3 lit. o) din Regulamentul 943/2019 care se pot încheia pe piețe extrabursiere.

O altă reglementare aprobată a vizat înlocuirea modului de calcul aplicat în prezent pentru determinarea dezechilibrului PRE (parte responsabilă cu echilibrarea) pentru schimburi neintenționate și a obligațiilor de plată/drepturilor de încasare ale acestei PRE utilizate în formula prețului de dezechilibru, cu un nou mod de calcul, în care valorile pentru schimburile neintenționate sunt primite de OTS (operatorul de transport și sistem) de la platforma informatică europeană dedicată pentru calculul schimburilor neintenționate dintre toți OTS din zona sincronă Europa Continentală.

Regulamentul a fost de asemenea actualizat pentru conformarea modului de determinare a dezechilibrului SEN prin adăugarea cantității agregate corespunzătoare creșterii de putere care a fost efectiv livrată de capacitatea de producere/installația de stocare a energiei electrice aflată în perioada de probe, pentru explicitarea termenului care reprezintă estimarea contribuției SEN la stabilizarea frecvenței în aria sincronă la nivel de sfert de oră, în vederea evitării unor confuzii în aplicare, pentru tratarea cazului în care componenta de neutralitate poate înregistra și valori pozitive datorită valorii penalităților dezechilibrelor PRE, precum și, pentru conformarea cu prevederile din legislația aplicabilă în vigoare a termenelor de transmitere de către operatorul de transport și de sistem a datelor preliminare și finale privind decontarea schimburilor neintenționate.

În vederea implementării prevederilor art. 18 din Regulamentul (UE) 2017/2195 și a prevederilor art. 6 din Regulamentul (UE) 2019/943 a fost aprobat *Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de rezervă de stabilizare a frecvenței și Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea.*

Reglementarea cuprinde regulile care definesc rolul furnizorilor de servicii de echilibrare și rolul părților responsabile cu echilibrarea în cadrul noului model de piață internă de echilibrare la nivel european. În plus, regulile ce privesc clauzele și condițiile în materie de echilibrare stabilesc principiile și rolurile pe baza cărora se vor desfășura activitățile de echilibrare și asigură un nivel al concurenței pe piață adecvat între participanții la piață, incluzând și agregatorii. Prin Ordinul ANRE nr. 128/2021 au fost totodată aprobate regulile de suspendare și restabilire a activităților de piață și regulile de decontare aplicabile în situațiile în care sistemul electroenergetic național se află în stare de urgență, de colaps și de restaurare. Reglementarea include condițiile, regulile și procedurile de suspendare și restabilire a activităților de piață și de decontarea dezechilibrelor, a capacității de echilibrare și a energiei de echilibrare aplicate de operatorul de transport și de sistem (OTS) și de alți factori implicați.

Cu privire la reglementările privind racordarea utilizatorilor la rețelele de interes public, au fost implementate modificările aduse cadrului legislativ incident prin *Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative* și prin *Legea nr. 290/2020 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 106/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012.*

În domeniul reglementărilor tehnice a fost realizată actualizare Normei tehnice privind stabilirea cerințelor pentru executarea lucrărilor sub tensiune în instalații electrice - cod NTE 010/11/01, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 23/2011. Față de vechea variantă a Normei au fost introduse îmbunătățiri care constau în:

- prevederi referitoare la executarea lucrărilor sub tensiune (LST) în instalații electrice de medie tensiune, având în vedere tendința de extindere a acestei categorii de lucrări;
- stabilirea valorilor distanței de vecinătate DV pentru toate nivelurile de tensiune ale instalațiilor electrice și redefinirea distanței DL care delimitează zona de lucru sub tensiune, în conformitate cu prevederile standardelor aplicabile;

- corelarea condițiilor de autorizare a electricienilor din punct de vedere al securității și sănătății în muncă cu cele privind lucrul sub tensiune și cu cele reglementate prin *Regulamentul pentru autorizarea electricienilor, verifcătorilor de proiecte, responsabililor tehnici cu execuția, precum și a experților tehnici de calitate și extrajudiciari în domeniul instalațiilor electrice*, aprobat prin Ordinul ANRE nr.11/2013;
- detalierea dotărilor necesare pentru executarea LST pentru toate nivelurile de tensiune ale instalațiilor electrice și pentru fiecare tip de atestat ANRE corespunzător LST;
- precizarea formelor organizatorice în baza cărora se pot executa LST la joasă tensiune, funcție de tipul operatorului economic cărui îi aparține formația de LST;
- separarea măsurilor tehnice de cele organizatorice necesare pentru executarea lucrărilor sub tensiune, atât la medie/înaltă tensiune cât și la joasă tensiune, în vederea clarificării responsabilităților șefului de lucrare pentru LST.

A fost aprobată *Procedura de calificare tehnică a serviciilor de sistem*. Aceasta are în vedere stabilirea și detalierea procesului de calificare precum și a condițiilor tehnice care trebuie îndeplinite de către unitățile furnizoare de rezerve (UFR) și grupurile furnizoare de rezerve (GFR) deținute de furnizorii de servicii de echilibrare. În procedură sunt specificate sarcinile solicitantului și ale CNTEE Transelectrica SA, operatorul care desfășoară procesul de calificare.

Cu privire la performanța serviciilor de transport și de distribuție au fost aduse, de asemenea, modificări cadrului de reglementare. *Standardul de performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de sistem*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 12/2016 a fost actualizat pentru reevaluarea și redefinirea unora dintre indicatorii de performanță generali și/sau statistici astfel încât acești indicatori să contribuie la caracterizarea performanței activității operatorului de transport și de sistem și să răspundă necesității pentru care au fost stabiliți. A fost aprobat un nou *Standard de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice*, cu prevederi care să aducă un spor de performanță utilizatorilor. Față de varianta anterioară a standardului, în categoria întreruperilor care se monitorizează și pentru care operatorii de distribuție sunt obligați să acorde compensații la depășirea numărului maxim stabilit prin standard au fost incluse întreruperile scurte. Aceste întreruperi sunt cele care afectează preponderent rețelele electrice de joasă tensiune, pot provoca deprecierea echipamentelor și crează disconfort clienților serviciului. Totodată, a fost redusă, începând cu 01.01.2022, abaterea pozitivă permisă pentru 95 % din valorile efective, mediate pe o durată de 10 minute, ale tensiunii de alimentare la joasă tensiune, pe durata oricărui interval de timp de o săptămână, de la +10% la +5% din valoarea tensiunii nominale. Standardul include un calendar de implementare privind monitorizarea continuității în alimentarea cu energie electrică a utilizatorilor și a calității tehnice a energiei electrice cu analize de calitate montate în stațiile și posturile de transformare.

Deciziile aprobate în cursul anului 2021 au vizat în special implementarea regulamentelor europene și au avut ca obiect:

1. Stabilirea unor proprietăți suplimentare ale rezervei pentru stabilizarea frecvenței (RSF);
2. Aprobarea metodologiei comune de calcul al capacităților pentru intervalul de timp al pieței pentru ziua următoare și al pieței intrazilnice;
3. Înființarea centrelor regionale de coordonare pentru regiunea de operare a sistemului din Europa Centrală;
4. Aprobarea listei utilizatorilor de rețea semnificativi (URS), a listei utilizatorilor de rețea semnificativi cu prioritate ridicată (URSP) și a termenilor și condițiilor pentru deconectarea și repunerea sub tensiune a acestora;
5. Aprobarea Procedurilor de ultimă instanță pentru regiunea de calcul al capacităților SEE;
6. Modificarea metodologiei de calcul al capacităților pentru ziua următoare din regiunea de calcul al capacităților CORE;

7. Stabilirea modalității de transfer al pozițiilor nete rezultate din alocarea capacităților transfrontaliere între zona de ofertare România și alte zone de ofertare în cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare de energie electrică;
8. Stabilirea modalității de compensare și decontare transfrontaliere pentru zona de ofertare România;
9. Aprobarea principiilor aplicabile schimbului de energie între zona de ofertare a României și zonele de ofertare din Ungaria și Bulgaria;
10. Aprobarea regulilor de alocare anuală și lunară pentru alocarea coordonată a capacităților la frontiera dintre zonele de ofertare ale CNTEE Transelectrica SA și EMS AD Beograd;
11. Aprobarea anexei specifice regionale pentru CCR Core la regulile de alocare armonizate pentru drepturile de transport pe termen lung;
12. Acordarea derogării pentru operatorul de transport și de sistem de la utilizarea platformei europene pentru procesul de compensare a dezechilibrelor;
13. Modificarea deciziei privind acordarea derogării pentru operatorul de transport și de sistem de la utilizarea platformei europene pentru procesul de compensare a dezechilibrelor.

Au fost totodată avizate procedura operațională *privind funcționarea Pieței pentru ziua următoare de energie electrică* elaborată de operatorului pieței de energie electrică și procedura operațională *privind Instituirea garanțiilor financiare în contractele-cadru pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice și a serviciului de sistem*, elaborată de operatorul de transport și de sistem.

1.1.2 REGLEMENTĂRI ELABORATE ÎN CURSUL ANULUI 2021

ORDINE

1. Ordinul ANRE nr. 5 din 20.01.2021 privind modificarea și completarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 171/2020 pentru aprobarea Condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță și pentru modificarea și completarea Contractului-cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici ai furnizorilor de ultimă instanță, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 88/2015

Având în vedere impactul procesului de liberalizare a pieței de energie electrică asupra clienților casnici, necesitatea asigurării unei bune informări de către furnizorii de ultimă instanță, precum și asigurarea condițiilor necesare încheierii contractelor de furnizare a energiei electrice cu respectarea condițiilor impuse în contextul pandemiei de COVID 19 și pentru ca procesul să se desfășoare în beneficiul consumatorului final, a fost prevăzută măsura de prelungire până la 31 martie 2021 a perioadei în care pot fi încheiate contracte de furnizare a energiei electrice astfel încât clienții casnici să beneficieze de prețul din oferta concurențială.

2. Ordinul ANRE nr. 6 din 20.01.2021 pentru modificarea Regulamentului de desemnare a furnizorilor de ultimă instanță de energie electrică, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 188/2020

Ordinul are drept scop armonizarea prevederilor din reglementările în vigoare referitoare la categoriile de clienți pentru care furnizarea energiei electrice este asigurată de către furnizorii de ultimă instanță.

3. Ordinul ANRE nr. 15 din 10.03.2021 pentru aprobarea Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum și de producere aparținând

prosumatorilor care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum

Reglementarea a fost elaborată pentru punerea în aplicare a prevederilor art. X din *Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative* privind creșterea pragului maxim al puterii instalate pentru locurile de consum și de producere aparținând prosumatorilor, de la 27 kW la 100 kW pe loc de consum.

Totodată, ordinul a fost elaborat în scopul armonizării cu noile prevederi legislative ale art. I, pct. 37, art. 51, alin. (3²), (3³) și (3⁴) din *Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative*, privind obligația operatorului de distribuție de a finanța și realiza lucrările de proiectare și execuție a instalațiilor de racordare pentru utilizatorii clienți casnici, respectiv pentru utilizatorii clienți finali noncasnici deținători ai locurilor de consum care se racordează prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri. Având în vedere faptul că prosumatorii care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum se încadrează în cele două categorii de clienți, prevederile procedurii au fost corelate cu noile dispoziții legislative, precum și cu prevederile *Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum aparținând utilizatorilor de tip clienți finali noncasnici prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri și clienți casnici*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 17/2021. Impactul modificărilor și completărilor din proiectul de ordin este unul pozitiv având în vedere eliminarea din responsabilitatea prosumatorului, preponderent client casnic, a finanțării și realizării instalației de racordare.

Procedura a fost elaborată pentru a veni în sprijinul prosumatorilor cu un set simplificat de documente comune, pe care să le solicite toți operatorii de distribuție, referitoare la datele tehnice, energetice și la documentația tehnică, atât pentru instalația de producere a energiei electrice, cât și pentru cea de stocare, în cazul prosumatorilor care au în vedere includerea unui sistem de stocare în instalația de utilizare. Astfel, au fost modificate prevederi în mod corelativ cu dispozițiile *Ordinului ANRE nr. 160/2020 care modifică și completează Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013 și cu cele ale documentelor subsecvente acestuia (conținutul-cadru al avizelor tehnice de racordare și cel al certificatelor de racordare).

S-a avut în vedere aplicabilitatea prevederilor acestui act normativ prosumatorilor clienți casnici care au depus cereri de racordare la operatorii de distribuție după data de 19.12.2020, respectiv prosumatorilor clienți finali noncasnici deținători ai locurilor de consum care se racordează prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri, care au depus cereri de racordare la operatorii de distribuție după data de 30.07.2020.

4. Ordinul ANRE nr. 16 din 10.03.2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013

Modificarea și completarea regulamentului a avut drept scop, în principal, armonizarea cu dispozițiile art. I, pct. 1, art. 51, alin. (35) din *Legea nr. 290/2020 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 106/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative* cu privire la obligațiile operatorului de distribuție referitoare la racordarea la rețeaua electrică de distribuție a locurilor de consum aparținând utilizatorilor clienți casnici. Totodată,

a fost avută în vedere corelarea cu actele normative subsecvente regulamentului, aplicabile pentru racordarea locurilor de consum aparținând utilizatorilor clienți casnici.

În document au fost introduse dispoziții privind recalcularea și regularizarea costurilor lucrărilor de întărire a rețelei electrice pentru crearea condițiilor tehnice necesare racordării mai multor locuri de producere/de consum și de producere. De asemenea, a fost prevăzută posibilitatea utilizatorului de a opta pentru achitarea integrală sau parțială a costurilor care revin operatorului de rețea pentru realizarea lucrărilor de întărire respective, incluse în planul de dezvoltare al operatorului, în cazul în care operatorul de rețea nu are posibilitatea realizării lucrărilor până la data solicitată de utilizator pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare. Scopul acestor modificări a fost deblocarea proiectelor investiționale ale producătorilor din surse regenerabile, cu impact pozitiv asupra pieței de energie.

5. Ordinul ANRE nr. 17 din 10.03.2021 pentru aprobarea Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum aparținând utilizatorilor de tip clienți finali noncasnici prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri și clienți casnici

Procedura a fost elaborată în baza prevederilor art. 51 alin. (3²) – (3⁵) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare. Conform prevederilor legii și implicit ale actului normativ, operatorul de distribuție concesionar are obligația de a finanța și realiza instalațiile de racordare ale categoriile de utilizatori specificați. Termenul de realizare a racordării, inclusiv recepția și punerea în funcțiune a instalației de racordare este de maximum 90 de zile de la data obținerii acordului/autorizației pentru instalația de racordare.

Utilizatorul client final noncasnic, al cărui loc de consum este alimentat printr-o instalație de racordare realizată în conformitate cu prevederile procedurii, are obligația de a utiliza locul de consum și de a păstra destinația acestuia pe o perioadă de 5 ani de la data punerii în funcțiune a instalației de racordare. În cazul nerespectării celor menționate, utilizatorul client noncasnic este obligat să restituie operatorului de distribuție concesionar contravaloarea lucrărilor de proiectare și execuție a instalației de racordare suportate de operator, modalitatea de restituire și calculul a sumelor respective fiind detaliate în procedură și incluse în contractul de racordare. Totodată, prin intermediul actului normativ, a fost acordată posibilitatea utilizatorilor clienți casnici precum și celor noncasnici, pentru care locul de consum este alimentat printr-o instalație de utilizare cu lungime de până la 2500 metri, de a încheia contractul de proiectare și execuție a instalației de racordare direct cu un operator economic atestat ales de aceștia; operatorul de distribuție concesionar are obligația de a rambursa ulterior utilizatorului costurile de proiectare și execuție, în maximum 5 ani de la data punerii în funcțiune a instalației de racordare, în tranșe anuale egale; valoarea rambursată este cel mult egală cu valoarea prevăzută în avizul tehnic de racordare. Procedura include și formatul cadru al contractului de racordare utilizat la racordarea locurilor de consum menționate, diferențiat în funcție de modalitatea aleasă de utilizator de a realiza proiectarea și execuția instalației de racordare.

6. Ordinul ANRE nr. 25 din 31.03.2021 pentru modificarea și completarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 90/2015 privind aprobarea contractelor-cadru pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și pentru modificarea Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice produse de prosumatorii care dețin centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 227/2018

Prin elaborarea acestui ordin s-a urmărit fluidizarea procesului de încheiere/modificare a contractului de distribuție a energiei electrice referitor la includerea/excluderea locurilor de consum din anexele la contractul de distribuție încheiat între furnizor și operatorul de distribuție, precum și actualizarea prevederilor acestuia în conformitate cu noile reglementări emise pe parcursul anului 2020.

7. Ordinul ANRE nr. 26 din 31.03.2021 privind modificarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 65/2020 privind modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

În urma aprobării Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 65/2020 a fost notificată Comisia Europeană prin scrisoarea nr. 30868/08.04.2020 despre faptul că a fost stabilită durata perioadei de livrare a unui contract de furnizare ca fiind mai mare de 1 an.

În decursul lunii ianuarie 2021, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei a primit de la Comisia Europeană (CE) scrisoarea ENER/A5/CB/hr (2021)s-533549 din data 26 ianuarie 2021, înregistrată la ANRE cu nr. 8881/27.01.2021 în care aceasta opinează că prevederea art. 3 lit. o) a Regulamentului 943/2019 nu impune o limitare pentru durata perioadei de termen lung de minimum un an. Astfel, CE încurajează încheierea tranzacțiilor pentru contractele de furnizare pe termen lung și cu o durată a perioadei de livrare mai mică de un an, nespecificând o durată minimă.

Scopul proiectului de ordin supus aprobării este acela de a transpune în cadrul de reglementare al pieței de energie electrică recomandarea CE de a micșora durata perioadei de livrare prevăzută în cadrul contractelor de furnizare a energiei electrice prevăzute la art. 3 lit. o) din Regulamentul 943/2019.

8. Ordinul ANRE nr. 27 din 31.03.2021 privind modificarea și completarea unor ordine ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

În anul 2020 Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei a aprobat prin Ordinul nr. 213/2020, cu modificările și completările ulterioare, *Regulamentul de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru*. Această reglementare a avut drept scop implementarea metodei de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea (PRE) cu preț unic de decontare cu dată de aplicare corelată cu data de implementare a intervalului de decontare de 15 minute, respectiv 1 februarie 2021.

Pentru a avea o poziție cât mai echilibrată în piața de echilibrare participanții la piață au nevoie de medii anterioare pieței de echilibrare pentru a tranzacționa dezechilibrele pe care le-ar putea înregistra și în acest scop a fost elaborat prezentul proiect de ordin care prevede modificarea tuturor regulamentelor care instituie piețe centralizate pentru tranzacționarea energiei electrice la termen astfel încât să permită implementarea intervalului de decontare cu durată de 15 minute.

9. Ordinul ANRE nr. 33 din 26.05.2021 privind modificarea și completarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 213/2020 pentru aprobarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru și abrogarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2015 pentru aprobarea Regulilor privind preluarea energiei electrice livrate în rețelele electrice, produsă în perioada de probe a capacităților de producere

Ordinul a înlocuit modul de calcul pentru determinarea dezechilibrului PRE-SN și a obligațiilor de plată/drepturilor de încasare ale acestei PRE (parte responsabilă cu echilibrarea) utilizate în formula prețului de dezechilibru, cu un nou mod de calcul în care valorile pentru schimburile neintenționate sunt primite de OTS (operatorul de transport și sistem) de la platforma informatică europeană dedicată pentru calculul schimburilor neintenționate dintre toți OTS din zona sincronă Europa Continentală. Această propunere a fost elaborată ca urmare a informării primite de la CNTEE Transelectrica SA cu privire la faptul că începând cu data de 1 iunie 2021 va fi operațională platforma pentru calculul schimburilor neintenționate dintre toți OTS din zona sincronă Europa Continentală – FSKAR. În acest scop, a fost necesară modificarea mai multor articole din cadrul *Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru* aprobat cu Ordinul ANRE nr. 213/2020, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv prin eliminarea modului în care se considerau schimburile neplanificate dintre OTS român și OTS vecini, respectiv prin eliminarea la nivelul OTS a unei PRE care contoriza aceste schimburi și de care, odată cu funcționarea platformei europene FSKAR, nu va mai fi necesar.

Totodată, având în vedere că intrarea în funcțiune a platformelor informatice europene de echilibrare va avea loc în anul 2022 și pentru a preveni ca modul de calcul obținut prin implementarea prevederilor Regulamentului UE 2195/2017 să conducă la distorsiuni ale decontării dezechilibrelor PRE, cu implicații financiare și asupra OTS, CNTEE Transelectrica SA a solicitat ANRE să analizeze oportunitatea completării Ordinului 213/2020 cu o prevedere privind suspendarea temporară a aplicării prevederilor alin. (2) și (3) ale art. 141 din Regulament, până la punerea în funcțiune a respectivelor platforme. Din analizele efectuate în comun de ANRE cu CNTEE Transelectrica SA și OPCOM SA a rezultat că o astfel de măsură va avea efecte benefice pentru PRE și OTS.

În plus, s-a stabilit un nou mod de plată pentru energia electrică produsă în perioada de probe de către o capacitate de producție/unitate de stocare a energiei electrice concomitent cu abrogarea Ordinului ANRE nr. 59/2013 pentru aprobarea *Regulilor privind preluarea energiei electrice livrate în rețelele electrice, produsă în perioada de probe a capacităților de producere*.

10. Ordinul ANRE nr. 34 din 26.05.2021 pentru aprobarea Normei tehnice privind stabilirea cerințelor pentru executarea lucrărilor sub tensiune în instalații electrice, cod NTE 010/20/01

Actul normativ reprezintă o actualizare a Normei tehnice privind stabilirea cerințelor pentru executarea lucrărilor sub tensiune în instalații electrice - cod NTE 010/11/01, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 23/2011 (Normă).

Față de vechea variantă a Normei au fost introduse îmbunătățiri care constau în:

- prevederi referitoare la executarea lucrărilor sub tensiune (LST) în instalații electrice de medie tensiune, având în vedere tendința de extindere a acestei categorii de lucrări;
- stabilirea valorilor distanței de vecinătate DV pentru toate nivelurile de tensiune ale instalațiilor electrice;
- redefinirea distanței DL care delimitează zona de lucru sub tensiune, în conformitate cu prevederile standardelor SR EN 50110-1:2013 și SR EN 61472:2013;
- corelarea condițiilor de autorizare a electricienilor din punct de vedere al securității și sănătății în muncă cu cele privind lucrul sub tensiune și cu cele reglementate prin Regulamentul pentru autorizarea electricienilor, verficatorilor de proiecte, responsabililor tehnici cu execuția, precum și a experților tehnici de calitate și extrajudiciari în domeniul instalațiilor electrice, aprobat prin Ordinul ANRE nr.11/2013, cu modificările ulterioare;

- detalierea dotărilor cu mijloace de protecție, dispozitive, scule și echipamente de muncă necesare pentru executarea LST pentru toate nivelurile de tensiune ale instalațiilor electrice;
- precizarea formelor organizatorice în baza cărora se pot executa LST la joasă tensiune, funcție de tipul operatorului economic căruia îi aparține formația de LST;
- introducerea Anexei nr.1 care cuprinde dotările cu mijloace de protecție, dispozitive, scule și echipamente de muncă necesare pentru executarea LST pentru fiecare tip de atestat ANRE corespunzător LST;
- separarea măsurilor tehnice de cele organizatorice necesare pentru executarea lucrărilor sub tensiune, atât la medie/înaltă tensiune cât și la joasă tensiune, în vederea clarificării responsabilităților șefului de lucrare pentru LST.

11. Ordinul ANRE nr. 36 din 09.06.2021 pentru modificarea și completarea Standardului de performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de sistem, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 12/2016

Standardul de performanță a fost actualizat pentru reevaluarea și redefinirea unora dintre indicatorii de performanță generali și/sau statistici astfel încât acești indicatori să contribuie la caracterizarea performanței activității operatorului de transport și de sistem și să răspundă necesității pentru care au fost stabiliți.

De asemenea, au fost corelate termenele de emitere de către operatorul de transport și de sistem a certificatelor de racordare și a ofertelor de contracte de racordare cu termenele prevăzute în *Ordinul ANRE nr. 160/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013*, cu modificările și completările ulterioare. Totodată, s-a urmărit corelarea unor prevederi cu cele ale standardului de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

12. Ordinul ANRE nr. 37 din 09.06.2021 pentru abrogarea Regulamentului de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor și modificarea unor acte normative care reglementează piața pentru ziua următoare de energie electrică, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 82/2014

Cuplarea piețelor pentru ziua următoare la nivel european este un proces desfășurat în mai multe etape, care are la bază utilizarea soluțiilor comune aprobate la nivel european. Operatorul desemnat al pieței de energie electrică din România, OPCOM, și operatorul de transport și de sistem, Transelectrica, au participat la dezvoltarea proiectului interimar de cuplare a piețelor pe baza capacității nete de transfer NTC, lansat în data de 17 iunie 2021. Acesta reprezintă o etapă tranzitorie în procesul de cuplare unică a piețelor bazată pe flux și presupune funcționarea pieței pentru ziua următoare conform regulilor stabilite în documentele de mai sus prin cooperarea operatorilor de piață și a OTS-urilor din marea majoritate a statelor europene.

Având în vedere faptul că elementele principale ale funcționării piețelor cuplate pentru ziua următoare au fost stabilite în documentele aprobate la nivel european, de către autoritățile de reglementare sau de către ACER, s-a considerat că nu se mai justifică elaborarea și aprobarea unui regulament de funcționare a pieței pentru ziua următoare cu aplicare națională care să urmărească întocmai regulile stabilite în documentele cu aplicabilitate europeană, putând apărea inadvertențe sau chiar contradicții dacă la modificarea oricăreia din regulile cu aplicabilitate europeană nu s-ar realiza concomitent și schimbarea prevederilor regulamentului

național. Ca urmare, s-a propus abrogarea *Regulamentului de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor* aprobat prin Ordinul ANRE nr. 82/2014, cu modificările și completările ulterioare, regulile de organizare și funcționare urmând a fi cuprinse în procedurile OPCOM, urmând ca ANRE să avizeze conformitatea Procedurii operaționale privind funcționarea Pieței pentru ziua următoare de energie electrică, elaborată de OPCOM, cu prevederile cuprinse în documentele europene.

13. Ordinul ANRE nr. 45 din 15.06.2021 pentru modificarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013

Prevederile documentului vin în sprijinul operatorilor economici și al clienților finali simplificând activitatea de racordare la rețelele electrice de interes public a utilizatorilor din punct de vedere al documentelor solicitate pentru soluționarea cererilor de racordare. Pentru facilitarea accesului la rețea și îndepărtarea barierelor de natură birocratică prin decuplarea procesului de autorizare a racordării de cel de autorizare a construirii, au fost eliminate planurile urbanistice zonale (PUZ) și de detaliu (PUD) din documentația care se transmite de către utilizator împreună cu cererea de racordare.

14. Ordinul ANRE nr. 46 din 15.06.2021 pentru aprobarea Standardului de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice

Standardul stabilește indicatorii de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, operatorii de distribuție având obligația, conform legii, să presteze serviciul în condițiile de continuitate, calitate tehnică și comercială stabilite prin actul normativ. Față de varianta anterioară a standardului, în categoria întreruperilor care se monitorizează și pentru care operatorii de distribuție sunt obligați să acorde compensații la depășirea numărului maxim stabilit prin standard au fost incluse întreruperile scurte. Aceste întreruperi sunt cele care afectează preponderent rețelele electrice de joasă tensiune, pot provoca deprecierea echipamentelor și generând totodată un disconfort clienților serviciului.

Totodată, a fost redusă, începând cu 01.01.2022, abaterea pozitivă permisă pentru 95 % din valorile efective, mediate pe o durată de 10 minute, ale tensiunii de alimentare la joasă tensiune, pe durata oricărui interval de timp de o săptămână, de la +10% la +5% din valoarea tensiunii nominale.

Reducerea respectivă a fost corelată cu valoarea tensiunii maxime admisibile pentru echipamentele electrice și electronice care se alimentează la joasă tensiune.

Standardul include un calendar de implementare privind monitorizarea continuității în alimentarea cu energie electrică a utilizatorilor și a calității tehnice a energiei electrice cu analizoare de calitate montate în stațiile și posturile de transformare. Montarea echipamentelor respective se derulează gradual, fiind stabilită monitorizarea integrală a stațiilor electrice până la sfârșitul anului 2026, respectiv a posturilor de transformare până la începutul anului 2028. Programul de implementare privind monitorizarea continuității și calității energiei electrice cu analizoare de calitate montate în posturile de transformare este corelat cu prevederile calendarului de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național, aprobat de ANRE.

15. Ordinul ANRE nr. 82 din 30.06.2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului de furnizare a energiei electrice la clienții finali, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 235/2019, și de abrogare a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 130/2015 pentru aprobarea Procedurii privind alimentarea cu energie electrică a

locurilor de consum aparținând furnizorilor, producătorilor sau operatorilor de rețea, altele decât consumul propriu tehnologic al rețelelor electrice

În contextul eliminării tarifelor reglementate la clienții casnici, la 1 ianuarie 2021 ordinul a vizat simplificarea procesului de contractare astfel încât să fie asigurate cele mai bune condiții în vederea schimbării furnizorului.

În același timp, ordinul a modificat alte reglementări existente, stabilind un calendar de implementare în ceea ce privește modul de facturare a serviciului de distribuție de către operatorul de distribuție și a consumului clienților finali de către furnizori în perioadele în care nu se realizează citirea contorului. De asemenea, modificările în procesul de contractare au și rolul de a clarifica anumite situații care privesc tipul de contract încheiat în cazul asociațiilor de proprietari sau care se referă la încetarea dreptului de folosință asupra spațiului locuit.

16. Ordinul ANRE nr. 84 din 30.06.2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare a activității de mentenanță aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 96/2017

Modificările și completările aduse asigură o aplicare unitară a prevederilor *Regulamentului de organizare a activității de mentenanță*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 96/2017 (Regulament), prin preluarea tabelelor nr. 3g), 3h), 6e), 6f) și 6g) din *Metodologia de întocmire a Raportului anual de către titularii de licențe din sectorul energiei electrice și termice*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 32/2016, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, s-a avut în vedere corelarea noilor prevederi cu cele ale *Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013, cu modificările și completările ulterioare, și cele ale Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 204/2019, cu modificările și completările ulterioare.

Actul normativ a adus următoarele îmbunătățiri:

- completarea art. 37 alin. (2) din Regulament cu termenul de maximum 15 zile, stabilit de la data prevăzută pentru depunerea situațiilor financiare, pentru transmiterea la ANRE a situației referitoare la realizarea programului anual de mentenanță;
- introducerea a două noi anexe care cuprind tabelele referitoare la realizarea programului anual de mentenanță de către operatorul de transport și de sistem și de către operatorii de distribuție concesionari;
- introducerea precizării conform căreia Regulamentul se aplică și pentru asigurarea de către operatorii de rețea a mentenanței instalațiilor preluate în exploatare conform prevederilor legale în vigoare, în vederea corelării cu dispozițiile Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013, cu modificările și completările ulterioare;
- clarificarea faptului că prevederile Regulamentului se aplică și pentru lucrările de mentenanță realizate în urma condițiilor meteorologice deosebite, prin corelare cu prevederile Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 204/2019, cu modificările și completările ulterioare;
- introducerea informațiilor privind valorile prognozate pentru mentenanța preventivă și procentul de realizare a acesteia, prin completarea tabelului nr. 4 din Regulament, astfel încât să se asigure corelarea cu cerințele art. 37 alin. (3) din Regulament referitoare la gradul de realizare a lucrărilor de mentenanță preventivă.

17. Ordinul ANRE nr. 85 din 30.06.2021 privind modificarea și completarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 74/2014 pentru aprobarea conținutului-cadru al avizelor tehnice de racordare

Prin acest act normativ s-a realizat corelarea cu prevederile *Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum aparținând utilizatorilor de tip clienți finali noncasnici prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri și clienți casnici*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 17/2021. Principala modificare constă în evidențierea separată a componentelor tarifului de racordare suportate de către operatorul de distribuție, respectiv de către utilizator, clarificându-se astfel, responsabilităților privind finanțarea lucrărilor de realizare a instalațiilor de racordare.

Având în vedere obligația dispusă de prevederile *Standardului de performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de sistem*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 12/2016, cu modificările și completările ulterioare, și de cele ale *Standardului de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 11/2016, cu modificările ulterioare, cu privire raportarea de către operatorii de rețea la ANRE a numărului reclamațiilor înregistrate/nerezolvate referitoare la racordare în cadrul raportării indicatorilor de performanță generali de calitate comercială a serviciilor de transport și de distribuție, a fost eliminată din conținutul-cadru al avizelor tehnice de racordare, o obligație similară.

18. Ordinul ANRE nr. 89 din 14.07.2021 privind aprobarea Procedurii de calificare tehnică a serviciilor de sistem

Procedura are în vedere stabilirea și detalierea procesului de calificare precum și a condițiilor tehnice care trebuie îndeplinite de către unitățile furnizoare de rezerve (UFR) și grupurile furnizoare de rezerve (GFR) deținute de furnizorii de servicii de echilibrare. În procedură sunt specificate sarcinile solicitantului și ale CNTEE Transelectrica SA, operatorul care desfășoară procesul de calificare.

19. Ordinul ANRE nr. 91 din 28.07.2021 pentru modificarea Regulamentului de furnizare a energiei electrice la clienții finali, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 235/2019

Ordinul vizează clarificarea modului în care se încheie convenția de consum de către furnizor cu clientul final, precum și cazurile în care se modifică convenția de consum de către operatorul de distribuție.

În același timp, ordinul a adus clarificări referitoare la stabilirea datelor din convenția de consum, la dreptul operatorului de distribuție de a solicita furnizorului modificarea datelor din convenția de consum urmare a modificării semnificative a profilului de consum al clientului final, eliminându-se totodată posibilitatea modificării convenției de consum la inițiativa furnizorului de energie electrică.

20. Ordinul ANRE nr. 96 din 01.09.2021 privind modificarea și completarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea - preț unic de dezechilibru, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 213/2020

Regulamentul a fost actualizat pentru conformarea modului de determinare a dezechilibrului SEN prin adăugarea cantității agregate corespunzătoare creșterii de putere care a fost efectiv livrată de capacitatea de producere/instalația de stocare a energiei electrice aflată în perioada de probe, pentru explicitarea termenului care reprezintă estimarea contribuției SEN la stabilizarea frecvenței în aria sincronă la nivel de sfert de oră în vederea evitării unor confuzii

în aplicare, pentru tratarea cazului în care componenta de neutralitate poate înregistra și valori pozitive datorită valorii penalităților dezechilibrelor PRE, precum și, pentru conformarea cu prevederile din legislația aplicabilă în vigoare a termenelor de transmitere de către CNTEE Transelectrica SA a datelor preliminare și finale privind decontarea schimburilor neintenționate.

21. Ordinul ANRE nr. 98 din 22.09.2021 pentru aprobarea Procedurii privind corecția datelor de măsurare în raport cu punctul de delimitare

În conformitate cu prevederile reglementărilor în vigoare, decontarea tranzacțiilor de energie electrică se efectuează în punctul de delimitare între rețelele electrice aflate în exploatarea operatorilor de rețea și instalațiile de utilizare aferente locurilor de consum/de producere/de consum și de producere. Dacă punctul de măsurare aferent unui loc de consum/de producere/de consum și de producere nu coincide cu punctul de delimitare a instalațiilor de utilizare a acestuia față de instalațiile aflate în exploatarea operatorilor de rețea, energia electrică tranzitată prin punctul de delimitare se determină prin corectarea energiei electrice măsurate, în conformitate cu prevederile procedurii.

Documentul revizuieste *Procedura privind corecția datelor de măsurare în raport cu punctul de delimitare aprobată prin Ordinul ANRE nr. 75/2015* în sensul completării acesteia cu prevederi privind calculul corecțiilor de energie electrică/putere activă în situația duratei intervalului de decontare de 15 minute. Se mențin în continuare prevederile existente referitoare la calculul corecțiilor pentru cazul punctelor de măsurare dotate cu grupuri de măsurare capabile să asigure date de măsurare la 60 de minute și pentru cele dotate cu grupuri de măsurare cu citire locală (intervale de o lună sau mai mare de o lună). Prevederile se aplică la calculul pierderilor de energie electrică activă/reactivă și a pierderilor de putere activă, respectiv a corecțiilor acestor mărimi pentru cazul în care elementul cu pierderi este un transformator, o linie electrică aeriană sau o linie electrică subterană, după caz.

22. Ordin ANRE nr. 127 din 08.12.2021 pentru aprobarea Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de rezervă de stabilizare a frecvenței și a Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea și pentru modificarea și abrogarea unor ordine ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

Prin acest act normativ s-a realizat punerea în aplicare a prevederilor art. 18 din Regulamentul (UE) 2017/2195 și a prevederilor art. 6 din Regulamentul (UE) 2019/943. Reglementarea cuprinde regulile care definesc rolul furnizorilor de servicii de echilibrare și rolul părților responsabile cu echilibrarea în cadrul noului model de piață internă de echilibrare la nivel european. În plus, regulile ce privesc clauzele și condițiile în materie de echilibrare stabilesc principiile și rolurile pe baza cărora se vor desfășura activitățile de echilibrare și asigură un nivel al concurenței pe piață adecvat între participanții la piață, incluzând și agregatorii.

23. Ordinul ANRE nr. 128 din 08.12.2021 pentru aprobarea regulilor de suspendare și restabilire a activităților de piață și a regulilor de decontare aplicabile

Reglementarea include condițiile, regulile și procedurile de suspendare și restabilire a activităților de piață și de decontarea dezechilibrelor, a capacității de echilibrare și a energiei de echilibrare aplicabile, în situațiile în care sistemul electroenergetic național se află în stare de urgență, de colaps și de restaurare, aplicate de operatorul de transport și de sistem (OTS) și alți factori implicați. Pentru situația în care sistemul electroenergetic național se află în colaps sau restaurare din colaps, reglementarea stabilește o decontare diferită de cea normală conform regulilor de decontare în vigoare, pentru calculul dezechilibrelor, capacităților de echilibrare și

energie de echilibrare, și anume o decontare pe baza unui preț de restabilire calculat ca medie aritmetică a prețurilor de închidere rezultate din cuplarea piețelor pentru ziua următoare pe o perioadă de 30 zile anterioare zilei în care a fost dispusă suspendarea activităților de piață, a întregii producții, respectiv consum, măsurate prin anulare dezechilibrelor PRE pentru perioada suspendării.

24. Ordinul ANRE nr. 130 din 15.12.2021 pentru aprobarea venitului reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică

Prin acest ordin este aprobat venitul reglementat al operatorului pieței de energie electrică în conformitate cu prevederile Metodologiei de stabilire a venitului reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 192/2019.

DECIZII

1. Decizia ANRE nr. 153 din 03.02.2021 pentru aprobarea documentului „Propunerea tuturor operatorilor de transport și de sistem din zona sincronă Europa Continentală pentru proprietăți suplimentare ale rezervei pentru stabilizarea frecvenței (RSF) în conformitate cu art. 154 alin. (2) al Regulamentului (UE) 2017/1485 al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directe privind operarea sistemului de transport al energiei electrice”

2. Decizia ANRE nr. 154 din 03.02.2021 pentru aprobarea documentului „Propunerea operatorilor de transport și de sistem din regiunea de calcul al capacităților SEE privind metodologia comună de calcul al capacităților pentru intervalul de timp al pieței pentru ziua următoare și al pieței intrazilnice în conformitate cu prevederile art. 21 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor”

În vederea realizării cuplării unice a piețelor de energie electrică pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice, calculul capacităților pentru intervalele de timp ale pieței pentru ziua următoare și ale pieței intrazilnice trebuie să fie coordonat de către operatorii de transport și de sistem (OTS) cel puțin la nivel regional, asigurându-se astfel fiabilitatea calculului capacităților și punerea la dispoziție pe piață a capacității optime.

În regiunea de calcul al capacităților „Sud-Estul Europei” (CCR SEE) se aplică metoda bazată pe capacitatea netă de transport coordonată, care se bazează pe principiul evaluării și definirii ex-ante a schimbului maxim de energie între zone de ofertare adiacente. Actul normativ prevede metodologiile de calcul al datelor de intrare utilizate la calculul capacităților, reguli pentru evitarea discriminării între schimburile interne și cele interzonale, descrierea matematică a metodei de calcul al capacităților pentru ziua următoare și intrazilnice, proceduri de ultimă instanță pentru situația în care calculul inițial al capacităților nu a condus la niciun rezultat, metodologia de validare a capacității interzonale. Fiecare OTS validează și are dreptul să corecteze capacitatea interzonală relevantă pentru granițele zonei sale de ofertare din motive ce țin de siguranța în funcționare.

3. Decizia ANRE nr. 325 din 03.03.2021 de aprobare a documentului „Înființarea centrelor regionale de coordonare pentru regiunea de operare a sistemului din Europa Centrală în conformitate cu art. 35 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică”

4. Decizia ANRE nr. 595 din 31.03.2021 pentru aprobarea documentelor „Lista utilizatorilor de rețea semnificativi (URS) și a măsurilor în conformitate cu art. 4 alin. (2) lit. c) din Regulamentul (UE) 2017/2196 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și

restaurarea sistemului electroenergetic” și „Lista utilizatorilor de rețea semnificativi cu prioritate ridicată (URSP) și termenii și condițiile pentru deconectarea și repunerea sub tensiune a acestora în conformitate cu art. 4 alin. (2), lit. d) din Regulamentul (UE) 2017/2196 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic”

5. Decizia ANRE nr. 749 din 14.04.2021 pentru aprobarea documentului *“Procedurile de ultimă instanță pentru regiunea de calcul al capacităților SEE în conformitate cu articolul 44 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor”*

Aceste proceduri sunt prevăzute la articolul 44 din Regulamentul CACM și urmăresc să asigure o alocare eficientă, transparentă și nediscriminatorie a capacităților în situațiile în care cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare nu poate produce rezultate.

După aprobarea primei versiuni a procedurilor de ultimă instanță CCR SEE de către autoritățile de reglementare din CCR SEE (denumite în continuare „SEE ARs”) la 18 aprilie 2018, OTS-urile SEE CCR (denumite în continuare „SEE TSOs”) au dezvoltat o metodologie modificată menită să introducă JAO ca platformă de alocare care va efectua licitațiile umbră pentru frontiera zonei de licitație RO-BG și să includă în propunere o Anexă cu Regulile Licitației Umbră versiunea 1.5, în loc să menționeze doar o referință la versiunea publicată pe site-ul web al platformei de alocare unică.

Procedura de Ultimă Instanță pentru fiecare interconexiune se bazează pe licitații explicite pentru ziua următoare, licitațiile umbră. Specificarea licitației pentru o licitație umbră pe o interconexiune specifică pentru ziua contractului va fi publicată în avans de către Platforma de alocare în conformitate cu Regulile umbră de alocare. Platforma de alocare care va efectua licitațiile umbră pentru interconexiunile RO-BG și BG-GR este JAO.

6. Decizia ANRE nr. 1155 din 09.06.2021 pentru aprobarea documentului „Primul amendament la metodologia de calcul al capacităților pentru ziua următoare din regiunea de calcul al capacităților CORE în conformitate cu articolul 20 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor”.

În urma emiterii deciziei ACER nr. 02/2019 de aprobare a *metodologiei de calcul al capacităților din regiunea de calcul al capacităților Core*, având în vedere evoluțiile ulterioare privind implementarea prevederilor metodologiei de calcul al capacităților pentru ziua următoare, operatorii de transport și de sistem (OTS) din regiunea de calcul al capacităților Core (CCR Core) au considerat necesară introducerea unor amendamente la această metodologie.

Amendamentele aduse de OTS din CCR Core privesc evaluarea marjei de fiabilitate, includerea extinsă a alocării pe termen lung, integrarea țărilor terțe, validarea parametrilor pe bază de fluxuri, proceduri de ultimă instanță, publicarea datelor și calendarul de implementare.

Prevederile actului normativ contribuie la îndeplinirea obiectivelor generale stabilite prin *Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor*, respectiv de a coordona și armoniza calculul capacităților pe piețele interzonale pentru ziua următoare din CCR Core, în beneficiul tuturor participanților la piața de energie electrică și a consumatorilor finali de energie electrică.

7. Decizia ANRE nr. 1156 din 09.06.2021 privind stabilirea modalității de transfer al pozițiilor nete rezultate din alocarea capacităților transfrontaliere între zona de ofertare

România și alte zone de ofertare, în cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare de energie electrică

Cadrul european de reglementare în domeniul energiei electrice prevede aplicarea unor norme armonizate în vederea cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, pentru furnizarea unui cadru juridic clar pentru un sistem eficient și modern de alocare a capacităților și de gestionare a congestiilor, care să faciliteze comerțul cu energie electrică la nivelul întregii Uniuni. În baza Regulamentului (CE) nr. 714/2009, reformat prin Regulamentul (CE) nr. 943/2019 a fost aprobat *Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor*, care conține reguli specifice privind modul de organizare a piețelor pentru ziua următoare la nivel regional și european.

În anul 2018 CN Transelectrica SA a fost desemnată să îndeplinească funcția de agent de transfer în cuplarea intrazilnică a piețelor de energie electrică. Prin adresa comună a Transelectrica și OPCOM, cei doi operatori au solicitat emiterea unei decizii privind atribuirea funcției de agent de transfer pentru România către Transelectrica, în cadrul cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare de energie electrică, proiect lansat la data de 17 iunie 2021.

Scopul deciziei este acela de a stabili modalitățile de transfer în cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare de energie electrică, conform prevederilor art. 68 alin. (6) din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor.

8. Decizia ANRE nr. 1202 din 15.06.2021 de încetare a aplicabilității anexei nr. 1 la Decizia Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 1790/2015

Prin această Decizie se are în vedere încetarea aplicabilității *anexei nr. 1 la Decizia președintelui ANRE nr. 1790 din 14.08.2015 privind aprobarea formatului-cadru al datelor de măsurare în vederea decontării consumului de energie electrică* începând cu data de 1 iulie 2021.

Prin Ordinul ANRE nr. 25/2021 a fost aprobat contractul-cadru pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice încheiat între operatorul de distribuție concesionar și furnizor, care a intrat în vigoare la data de 1 iulie 2021 și care a preluat în *anexa nr. 3* formatul în care datele de măsurare sunt transmise de operatorii de distribuție în vederea decontării consumului de energie electrică la clienții finali.

9. Decizia ANRE nr. 1236 din 23.06.2021 privind acordarea derogării pentru operatorul de transport și de sistem de la utilizarea platformei europene pentru procesul de compensare a dezechilibrelor conform art. 22 alin. (5) din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică

10. Decizia ANRE nr. 1810 din 22.09.2021 pentru aprobarea documentului Modalități de compensare și decontare transfrontaliere pentru zona de ofertare România în conformitate cu articolul 77 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor

Documentul prevede principiile aplicabile schimbului de energie între zona de ofertare a României și zonele de ofertare din Ungaria și Bulgaria, potrivit articolului 68 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei Europene din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, principii care se aplică atât pentru intervalul de timp zilnic, cât și pentru cel intrazilnic.

Conform acestor principii, agenții de transfer din fiecare zonă de ofertare se angajează

să configureze și să mențină infrastructura și procedurile tehnice și operaționale necesare pentru efectuarea compensării și decontării bilaterale, în aria decontării fizice, a decontării financiare, a facturării și a gestionării riscului de contrapartidă.

11. Decizia ANRE nr. 1846 din 30.09.2021 privind modificarea Deciziei Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 1236 din 23.06.2021 privind acordarea derogării pentru operatorul de transport și de sistem de la utilizarea platformei europene pentru procesul de compensare a dezechilibrelor conform art. 22 alin. (5) din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică.

12. Decizia ANRE nr. 1921 din 13.10.2021 privind aprobarea documentului “Reguli de Alocare Anuală și Lunară pentru Alocarea Coordonată a Capacităților la Frontiera dintre Zonele de Ofertare ale C.N.T.E.E. Transelectrica SA și EMS AD Beograd”, a documentului “Reguli pentru licitația zilnică pentru alocarea capacităților trans-zonale la granița dintre Zonele de Ofertare ale EMS AD Belgrad („EMS“) și C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. („Transelectrica“)” și a documentului “Reguli de Alocare Intrazilnică pentru Alocarea Coordonată a Capacității Interzonale la frontiera dintre Zonele de Ofertare ale C.N.T.E.E. Transelectrica SA și EMS AD Beograd”

Potrivit art. 34 (2) din Regulamentul (UE) nr. 2019/943, “*Operatorii de transport și de sistem promovează acorduri operaționale, în vederea asigurării unei gestionări optime a rețelei, precum și dezvoltarea schimburilor de energie, alocarea coordonată de capacitate transfrontalieră prin soluții nediscriminatorii bazate pe mecanismele pieței, acordând o atenție deosebită meritelor speciale ale licitațiilor implicite pentru alocările pe termen scurt, precum și integrarea mecanismelor de echilibrare și a celor privind rezerva de putere*”.

Regulile de alocare a capacității de interconexiune au în vedere organizarea unor proceduri transparente de licitație pentru capacitățile de transport al energiei electrice disponibile pe liniile de interconexiune între zonele de control ale EMS și Transelectrica, astfel încât aceste capacități să fie în totalitate accesibile participanților la piață, într-o manieră nediscriminatorie.

13. Decizia ANRE nr. 2260 din 15.12.2021 pentru aprobarea documentului “Anexa specifică regională pentru CCR Core la regulile de alocare armonizate pentru drepturile de transport pe termen lung, în conformitate cu Articolul 52 din Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei linii directoare privind alocarea capacității la termen”

După aprobarea Regulamentului (UE) 2016/1719 AL COMISIEI din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a acestuia, toți OTS au avut obligația să elaboreze o propunere de norme armonizate pentru alocarea drepturilor de transport pe termen lung (HAR). Articolul 52 (3) din FCA permite aprobarea, la nivel regional/graniță, a particularităților regionale, acestea fiind supuse consultării pe site-ul ENTSO-E în același timp cu propunerea HAR.

Normele armonizate de alocare a drepturilor de transport pe termen lung (HAR) au fost aprobate cu inițial cu Decizia ACER nr. 3/2017, apoi amendate cu Decizia ACER nr. 14/2019 și Decizia ACER nr. 15/2021. Documentul “*Anexa specifică regională pentru CCR CORE la regulile de alocare armonizate pentru drepturile de transport pe termen lung, în conformitate cu articolul 52 din Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unor orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung*” precizează

elementele specifice granițelor zonelor de ofertare din regiunea de calcul al capacității CORE, respectiv:

- granițele din regiunea de calcul al capacității CORE pentru care se aplică plafoane pentru compensațiile acordate participanților în situațiile de reducere a drepturilor de transport;
- restricțiile funcției de optimizare pentru granițele Cehia-Slovacia-Germania/Luxemburg-Polonia.

Anexa specifică regională fost inițial aprobată cu Decizia ANRE nr. 1505/2018 apoi cu Decizia ANRE nr. 563/2019 (primul amendament) și Decizia ANRE nr. 1825/2019 (al doilea amendament). Luând în considerare prevederile art. 4 (12) din Regulamentul FCA, toate OTS-urile din regiunea CORE au înaintat o propunere de completare a documentului aprobat, ca urmare a introducerii unui plafon de compensare pentru granița Ungaria-Slovenia, conform articolului 59 (2) din HAR.

AVIZE

1. Avizul ANRE nr. 6 din 15.06.2021 pentru Procedura operațională privind funcționarea Pieței pentru ziua următoare de energie electrică

Ca urmare a abrogării *Regulamentului de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor, aprobat cu Ordinul ANRE nr. 82/2014*, cu modificările și completările ulterioare, regulile de organizare și funcționare ale Pieței cuplate pentru ziua următoare au fost cuprinse în procedura operațională elaborată de OPCOM, ANRE avizând conformitatea acestora cu prevederile cuprinse în documentele europene.

Procedura descrie caracteristicile principale ale pieței pentru ziua următoare: aspectele generale ale mecanismului de licitație, regulile participării la piață, domeniul prețurilor-prag, tipurile de oferte care pot fi tranzacționate, semnificația tranzacționării la prețuri negative, modul de corelare a ofertelor prin mecanismul de licitație implicită agreat pentru soluția unică de cuplare europeană (SDAC), modul de stabilire a prețului de către algoritmul de cuplare, acesta fiind în EURO, apoi convertit în RON folosind același curs valutar utilizat pentru conversia ofertelor din zona națională de ofertare la crearea registrului ofertelor, mărimea intervalului de tranzacționare (ora), documentele electronice (note de decontare, notificări fizice) puse la dispoziția participanților post tranzacționare, funcționarea în situații speciale (întârzierea procesului de cuplare, regimul privind decuplarea parțială/totală), abordarea transparenței, sinteza drepturilor și obligațiilor participanților la piață și a celor ale operatorului pieței.

2. Avizul ANRE nr. 10 din 20.10.2021 pentru Procedura operațională privind funcționarea Pieței pentru ziua următoare de energie electrică

Procedura operațională privind funcționarea Pieței pentru ziua următoare de energie electrică a fost inițial avizată de ANRE cu Avizul nr. 6/2021. Întrucât aceasta conținea referințe exclusiv la caracteristicile proiectului interimar de cuplare a piețelor pe baza capacității nete de transfer NTC lansat în 17 iunie 2021, OPCOM a retransmis o solicitare de avizare, în Procedură fiind incluse și caracteristicile proiectului de cuplare a graniței România-Bulgaria (care a avut loc la 27 octombrie 2021), respectiv:

- furnizarea de către fiecare OTS responsabil OPEED-ului din zona de ofertare relevantă, a valorilor capacităților de transport transfrontaliere convenite;

- transmiterea rezultatelor cuplării de către OPEED relevant către OTS-urile de pe granița RO-BG, în vederea validării fluxurilor rezultate din rularea algoritmului de cuplare;
- organizarea licitațiilor umbră de către platforma unică de alocare - JAO, pentru cazul în care procesul de cuplare pe granița RO-BG nu se poate realiza.

3. Avizul ANRE nr. 22 din 24.11.2021 pentru Procedura operațională privind Instituirea garanțiilor financiare în contractele-cadru pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice și a serviciului de sistem

1.2 GAZE NATURALE

1.2.1 PREAMBUL

În conformitate cu dispozițiile Legii nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, denumită în cele ce urmează *Lege*, pe piața concurențială de gaze naturale, tranzacțiile comerciale se fac angro sau cu amănuntul, iar prețurile se formează pe baza cererii și a ofertei, ca rezultat al mecanismelor concurențiale.

Piața angro funcționează în baza:

- contractelor încheiate în mod bilateral între operatorii economici din sectorul gazelor naturale;
- tranzacțiilor pe piețele centralizate, administrate de către operatorii licențiați de ANRE sau de către operatorul pieței de echilibrare, după caz;
- altor tipuri de tranzacții sau contracte.

Piața cu amănuntul funcționează pe bază de:

- contracte la prețuri negociate, încheiate între furnizori și clienții finali (casnici și noncasnici);
- oferte-tip.

În aplicarea și executarea prevederilor art. 177 alin. 3¹⁵ - 3¹⁷ din *Lege*, pe parcursul anului 2020, autoritatea de reglementare a elaborat trei acte normative, respectiv Ordinul ANRE nr. 79/2020 *privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate din România*, Ordinul ANRE nr. 143/2020 *privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate a producătorilor de gaze naturale a căror producție anuală realizată în anul anterior depășește 3.000.000 MWh*, cu modificările și completările ulterioare, precum și Ordinul ANRE nr. 144/2020 *privind obligația participanților la piața de gaze naturale de a oferta pe piețele centralizate*. Ultimele două ordine emise au înlocuit Ordinul ANRE nr. 79/2020 urmare modificărilor legislative și au continuat a-și produce efectele în anul 2021, contribuind substanțial la îndeplinirea obiectivelor majore din sectorul gazelor naturale, în principal: asigurarea continuității și a siguranței în alimentarea cu gaze naturale a consumatorilor, stimularea concurenței și a lichidității pe piață, precum și accesul nediscriminator la sursele de gaze naturale al tuturor participanților la piața angro.

Conform datelor colectate de la operatorii piețelor centralizate de gaze naturale activi pe piață (Bursa Română de Mărfuri și OPCOM SA), implementarea obligației de ofertare pentru toți participanții la piață (producători, furnizori, traderi) a condus la o creștere fără precedent a numărului de tranzacții, rezultând o majorare semnificativă a cantităților de gaze naturale comercializate transparent, în mediu anonim și competitiv, așa după cum rezultă din tabelul următor:

Anul	2020		2021	
Luna/Indicator	Cantitate MWh	Nr. tranzacții	Cantitate MWh	Nr. tranzacții
Ianuarie	1,687,682.49	2,280	4,377,105.90	4,152
Februarie	1,408,276.23	2,402	4,199,522.11	3,659
Martie	9,246,305.98	2,500	4,662,372.04	5,467
Aprilie	3,492,233.07	2,605	3,182,170.37	6,018
Mai	1,364,260.70	2,185	3,128,721.68	5,037
Iunie	3,586,528.56	2,520	4,475,956.59	4,432
Iulie	3,763,733.33	2,587	3,719,011.90	3,927
August	4,148,931.56	2,933	4,022,759.08	4,392
Septembrie	5,027,213.31	3,233	4,793,419.99	4,593
Octombrie	3,883,267.88	3,363	4,416,785.83	5,668
Noiembrie	4,191,253.72	3,547	4,835,149.25	5,005
Decembrie	6,182,106.09	3,970	5,003,621.03	5,831
Total an	47,981,792.93	34,125	50,816,595.78	58,181
Creștere procentuală			5.9%	70.5 %

Conform prevederilor Ordinului ANRE nr. 105/2018 *pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale*, cu modificările și completările ulterioare, piața centralizată de gaze naturale din România cuprinde următoarele segmente: piața produselor standardizate pe termen scurt, piața produselor standardizate pe termen mediu și lung, respectiv piața produselor flexibile pe termen mediu și lung.

Un alt pas important în direcția impulsivării comercializării gazelor naturale pe platformele dedicate tranzacționării produselor energetice angro administrate de operatorii licențiați a fost elaborarea Ordinului ANRE nr. 29/2021 *privind modificarea și completarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale*, reglementare care introduce, în premieră pe piața gazelor naturale, instrumentele derivate, ca strategie complementară la tranzacționarea activului suport (gazele naturale).

Această modalitate de tranzacționare joacă un rol important în:

- managementul riscului: acestea reprezintă o formă de asigurare împotriva pierderilor financiare determinate de evoluția nefavorabilă a prețului sau a valorii activului suport;
- descoperirea prețului corect: piața *futures* furnizează indicii valoroase referitoare la prețul activului suport pe piață la un anumit moment;
- creșterea lichidității și eficienței pieței: contribuie la creșterea volumului tranzacționat atât în piața activului suport, cât și a instrumentului derivat asociat;
- transparența pieței: statisticile de piață cu privire la tranzacțiile încheiate (prețuri, volume, poziții deschise etc.) sunt disponibile publicului larg, operatorii piețelor centralizate având obligația de a le publica zilnic pe website-urile oficiale.

Ordinul introduce opțiunea tranzacționării produselor derivate standardizate pe termen mediu și lung (contracte tip *futures*), care sunt caracterizate printr-un grad ridicat de standardizare, precum: simbolul, activul suport (gazele naturale), mărimea contractului

(multiplicatorul), cotația, pasul de cotare, modalitatea de decontare a contractului (livrarea fizică), data scadenței etc.

În ceea ce privește furnizarea gazelor naturale pe piața concurențială cu amănuntul, aceasta se realizează **în temeiul contractului de furnizare a gazelor naturale încheiat între furnizor și clientul final, la prețul de furnizare și în condițiile comerciale negociate între aceștia sau stabilite prin oferte-tip, cu respectarea legislației în vigoare.**

Începând cu data de 1 iulie 2020, piața de gaze naturale s-a liberalizat complet, furnizarea gazelor naturale realizându-se în regim concurențial.

Pe piața concurențială, furnizorii au dreptul de a elabora oferte-tip conform strategiei comerciale proprii. Din structura prețurilor au rămas reglementate de către ANRE doar tarifele aferente serviciilor de distribuție și transport a/al gazelor naturale, cuprinse în prețul final de furnizare a gazelor naturale, după caz.

Totodată, fiecare furnizor stabilește prețul final de furnizare a gazelor naturale în funcție de doi factori esențiali care acționează în sens contrar, respectiv:

- strategia comercială la nivelul vânzării gazelor naturale către clienții finali și atragerea de noi clienți, care impune furnizorului stabilirea unui preț final mai atractiv pentru clienți în raport cu cel al concurenței, și
- costul achiziției gazelor naturale avut de furnizor, acest cost fiind în strânsă legătură cu strategia de achiziții a furnizorului și structura surselor de gaze naturale prin care acesta își acoperă necesarul de consum la clienților din portofoliu, (respectiv ponderea gazelor naturale din producție internă față de import sau înmagazinare, ponderea achizițiilor din piața SPOT față de achizițiile din contracte pe termen lung), care impune furnizorului stabilirea unui preț mediu de achiziție pe care să îl includă în prețul final, care să nu fie sub costurile de achiziție.

Pentru a da posibilitatea clientului final de a compara mai multe oferte și de a avea acces la cât mai multe informații, ANRE a pus la dispoziție, pe pagina proprie de internet (www.anre.ro), aplicația web denumită "**Comparator oferte-tip de furnizare a gazelor naturale**", al cărei scop este să permită compararea prețurilor de furnizare și a condițiilor oferite de furnizorii de gaze naturale, înainte de a alege un anumit furnizor sau o anumită ofertă-tip, aplicație care poate fi accesată folosind link-ul <http://www.anre.ro/ro/info-consumatori/comparator-oferte-tip-de-furnizare-a-gn> și în care **furnizorii de gaze naturale au obligația să introducă ofertele-tip proprii.**

Fiecare client final are dreptul să-și aleagă furnizorul în funcție de nevoile specifice, în acest sens fiind necesară analizarea ofertelor disponibile pe piață, atât din punctul de vedere al prețului de furnizare, cât și al celorlalte condiții comerciale, clientul având libertatea de a alege oferta care i se potrivește cel mai bine și de a încheia cu furnizorul ales un contract de furnizare a gazelor naturale în regim concurențial.

Contractul de furnizare poate fi încheiat cu oricare din furnizorii de gaze naturale, dintre cei licențiați de către ANRE, care activează pe piața cu amănuntul de gaze naturale, prin una dintre următoarele modalități:

- acceptarea unei oferte-tip publicate de către un furnizor, pe care clientul o consideră mai avantajoasă;
- solicitarea, de la oricare furnizor, a unei oferte privind condițiile comerciale și prețul de furnizare, în vederea negocierii acestora, după caz;
- selectarea furnizorului prin procedee specifice de licitație/achiziție publică, dacă este cazul.

ANRE, prin Ordinul ANRE nr. 26/2019 privind aprobarea Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali, a stabilit cadrul de reglementare pentru

desfășurarea activității de furnizare a gazelor naturale la locurile de consum ale clienților finali, respectiv relațiile dintre furnizori și clienții finali de gaze naturale, inclusiv în ceea ce privește facturarea, precum și relațiile conexe cu operatorii economici, titulari de licențe de operare, referitoare la derularea contractului de furnizare a gazelor naturale.

Totodată, având în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 145 alin. (4) lit. h) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, clientul final are dreptul „să își schimbe furnizorul în mod gratuit, cu respectarea condițiilor/clauzelor contractuale, în termen de 21 de zile de la data solicitării, conform unei proceduri aprobate de ANRE, care stabilește în principal etapele procesului de schimbare a furnizorului, modalitatea de stingere a obligațiilor de plată datorate de clientul final furnizorului ce urmează a fi schimbat, datele ce pot fi solicitate de clientul final sau de noul furnizor în procesul de schimbare, precum și operatorii de sistem care sunt obligați să le furnizeze”, a fost aprobată, prin Ordinul ANRE nr. 234/2019, procedura privind schimbarea furnizorului de energie electrică și/gaze naturale de către clientul final, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 234/2019. Procesul de schimbare a furnizorului de gaze naturale este simplu și gratuit, acesta neimplicând modificări de ordin tehnic, indiferent de furnizorul de gaze naturale ales de către client.

Pentru situațiile în care un client final ajunge în situația de a nu avea asigurată furnizarea gazelor naturale de către furnizorul actual al acestuia, un furnizor de ultimă instanță are obligația de a-l prelua și de a-i furniza temporar gaze naturale la un preț de furnizare de ultimă instanță și în baza unui contract-cadru de furnizare a gazelor naturale în regim de ultimă instanță, clientul având posibilitatea oricând să-și schimbe furnizorul, respectiv să aleagă un alt furnizor de pe piața concurențială.

Furnizarea gazelor naturale în regim de ultimă instanță este în continuare o activitate aferentă pieței reglementate, aceasta desfășurându-se în condițiile reglementate de ANRE prin Ordinul nr. 173/2020 privind aprobarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, în contextul liberalizării pieței de gaze naturale, în vederea protejării clienților casnici și noncasnici care la un moment dat nu au asigurată furnizarea din nicio altă sursă prin asigurarea furnizării gazelor naturale în regim de ultimă instanță, ANRE desemnează un număr de cel puțin 5 furnizori de ultimă instanță (FUI), a căror cotă cumulată de piață, calculată prin ponderarea egală a numărului de clienți finali și a cantității de energie vândute acestora în ultimele 12 luni pentru care ANRE dispune de date în urma activității de monitorizare a pieței gazelor naturale, este de minimum 70%.

Toți furnizorii de gaze naturale, care îndeplinesc criteriile de eligibilitate stabilite prin Regulament, au posibilitatea de a desfășura activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim de ultimă instanță. Astfel, clienții finali sunt protejați prin asigurarea furnizării gazelor naturale în regim de ultimă instanță, în condițiile stabilite prin *Regulament* și, în același timp, se promovează și se asigură concurența între furnizorii de gaze naturale pentru a fi desemnați FUI și pentru a asigura clienților preluați furnizarea gazelor naturale în regim de ultimă instanță.

În cazul apariției uneia dintre situațiile în care furnizorul nu mai poate asigura clienților săi furnizarea gazelor naturale, clienții finali în cauză sunt preluați de către un FUI stabilit de către ANRE dintre furnizorii desemnați FUI, pe baza criteriului „costul cel mai mic”. Pe pagina de internet a ANRE, la secțiunea *Gaze Naturale/Informații de interes public/Furnizare de ultimă instanță gaze naturale/Clasamentul FUI în ordinea crescătoare a valorilor cumulate ale componentelor de preț pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI* (<https://www.anre.ro/ro/gaze-naturale/informatii-de-interes-public/furnizare-de-ultima->

instanta/valori-componente-pret-fui) este publicat *Clasamentul FUI în ordinea crescătoare a valorilor cumulate ale componentelor de preț pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI* pentru fiecare lună calendaristică.

Pe pagina de internet a fiecărui FUI desemnat se pot vizualiza informații referitoare la furnizarea de ultimă instanță, cum ar fi, de exemplu, contractul-cadru de furnizare a gazelor naturale în regim de ultimă instanță sau prețurile de ultimă instanță aplicate de acesta clienților preluați, stabilite pentru fiecare lună calendaristică.

Totodată, toți furnizorii de gaze naturale au obligația să asigure clienților finali nivelul minim de calitate a activității de furnizare stabilit prin standardul de performanță aprobat de ANRE, pentru nerespectarea acestuia având obligația de a plăti compensații/dobânzi penalizatoare penalități/compensații clientului final afectat, în cuantumul și în condițiile prevăzute în acest standard.

De asemenea, furnizorul de gaze naturale are obligația să stabilească un sistem de comunicare cu clienții săi finali, care să asigure preluarea, înregistrarea, analizarea, stabilirea măsurilor și soluționarea plângerilor acestora referitoare la activitatea de furnizare a gazelor naturale, cu respectarea drepturilor și obligațiilor fiecărei părți, în conformitate cu procedura-cadru aprobată de ANRE prin Ordinul nr. 16/2015.

1.2.2. REGLEMENTĂRI ELABORATE ÎN CURSUL ANULUI 2021

ORDINE

1. Ordinul nr. 7 din 03.02.2021 de aprobare a Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare a produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de societatea Bursa Română de Mărfuri S.A. (Romanian Commodities Exchange S.A.)

Conform prevederilor art. 13 (1) din Ordinul ANRE nr. 105/2018, ”*Orice modificări și/sau completări aduse regulamentului propriu privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată de gaze naturale se transmit ANRE pentru aprobare*”.

Propunerea de Regulament transmisă de societatea Bursa Română de Mărfuri S.A. spre aprobare, specifică segmentele pieței centralizate de gaze naturale pe care operatorul acesteia urmează să își desfășoare activitatea, mecanismele de tranzacționare utilizate, descrie produsele destinate tranzacționării, mecanismele de garantare a tranzacțiilor încheiate, cadrul de organizare și desfășurare a ședințelor de tranzacționare, cu și fără utilizarea serviciilor unei case de clearing/contrapărți, precum și informațiile publicate/actualizate, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 105/2018, cu modificările și completările ulterioare.

Aspectele cu caracter de noutate se referă, în principal, la:

- introducerea unui segment nou pe piața centralizată de gaze naturale – piața produselor flexibile pe termen mediu și lung;
- introducerea noțiunii de membru compensator;
- introducerea opțiunii de a fi oferite cantități de gaze naturale al căror preț să poată fi exprimat în valute (EURO/MWh și USD/MWh) pentru tranzacționarea gazelor naturale în baza unor contracte de tip EFET, definite de către participantul inițiator al ordinului de tranzacționare sau a unor contracte preagreate.

2. Ordinul nr. 13 din 03.03.2021 privind modificarea și completarea unor Ordine ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

Având în vedere prevederile art. 130 alin. (1), lit. d) și q) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora operatorul de transport și de sistem are următoarele obligații:

”d) să asigure accesul terților la sistemul de transport, conform unor reglementări specifice, în condiții nediscriminatorii, în limitele capacităților de transport și cu respectarea regimurilor tehnologice [...];

q) să asigure alocarea capacităților pe conductele de interconectare cu respectarea Regulamentului (CE) nr. 715/2009”, în conformitate cu prevederile art. 16 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, SNTGN Transgaz SA pune la dispoziția participanților pieței capacitatea maximă în toate punctele relevante, luând în considerare integritatea sistemului și exploatarea eficientă a rețelei.

Din data de 31.12.2020, SNTGN TRANSGAZ S.A. a finalizat faza a II a proiectului de conectare a conductei de transport T1 Isaccea 1 – Negru Vodă 1 cu sistemul național de transport (SNT). Începând cu această dată, SNTGN TRANSGAZ SA va putea injecta gaze naturale din SNT în conducta T1. Totodată, prin finalizarea acestui proiect, SNTGN TRANSGAZ S.A. va respecta obligația asumată în fața Comisiei Europene de a oferi în punctul de interconectare Negru Vodă 1, pe direcția de ieșire, capacitate fermă de 2,2 miliarde mc/an, cu acces la PVT.

La momentul emiterii ordinului, mecanismul de alocare și de licitare a capacităților oferite diferă în PI Negru Vodă 1 față de cel practicat în PI Isaccea 1: în punctul Negru Vodă 1 alocarea de capacitate și licitația capacităților oferite se desfășoară în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2017/459 (CAM NC), pe platforma regională de rezervare a capacității (PRRC) operată de FGSZ KFT, operatorul de transport din Ungaria, iar în PI Isaccea 1 alocarea și rezervarea capacității disponibile se realizează în conformitate cu prevederile Codului rețelei SNT și ale Ordinului ANRE nr. 158/2019 pe platforma GMOIS operată de către S.N.T.G.N. TRANSGAZ SA. Decizia ANRE nr. 155/03.02.2021 stabilește punerea în aplicare a prevederilor Directivei (UE) 2019/692, astfel încât normele codurilor europene de rețea, inclusiv mecanismele de alocare a capacității CAM NC, se aplică atât conductelor de transport a gazelor naturale ce leagă două sau mai multe state membre UE, cât și conductelor de transport a gazelor înspre și dinspre țări terțe, în cazul României înspre și dinspre Ucraina și Republica Moldova.

În temeiul prerogativelor sale legale, ANRE a modificat cadrul de reglementare în scopul aplicării aceleiași metodologii de alocare a capacităților oferite de S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A. în punctele de interconectare aferente conductei Isaccea 1 - Negru Vodă 1.

3. Ordinul nr. 18 din 10.03.2021 de aprobare a Regulamentului privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale

Ordinul urmărește alinierea legislației secundare elaborată și aprobată de ANRE în conformitate cu modificările și completările aduse Legii nr. 123/2012 prin adoptarea Legii nr. 290/2020 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 106/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative.

Actul normativ dispune:

- Declanșarea procesului concurențial pentru desemnarea OE care execută lucrările necesare racordării după semnarea contractului de racordare dintre OSD și solicitant;

- Stabilirea responsabilităților ce revin fiecărei părți implicate: OSD/solicitant/OE desemnat, respectiv OE ales de solicitant;
- Finanțarea lucrărilor de către OSD în condițiile art. 138 alin. (1) lit. d1), art. 148 alin. (3) și art. 151 alin. (1) din Lege, respectiv introducerea posibilității de a finanța și realiza lucrările necesare racordării de către solicitant prin OE selectat de acesta;
- Obligația de punere în funcțiune a instalației de racordare în termen de 90 de zile de la data obținerii autorizației de construire în conformitate cu prevederile art. 138 alin. (1) lit. d1) din Lege, respectiv de punere în funcțiune obiectivului/conductei de distribuție a gazelor naturale necesar/necesare racordării sistemului de distribuție a gazelor naturale în termen de 90 de zile de la data obținerii autorizației de construire în conformitate cu prevederile art. 151 alin. (1) din Lege, de către OE selectat de solicitant;
- Intrarea în patrimoniul OSD a obiectivului/conductei, respectiv a instalației de racordare, după punerea în funcțiune a acestora și rambursarea sumelor cheltuite de solicitant într-un interval de maxim 5 ani de la punerea în funcțiune a instalației de utilizare a gazelor naturale;
- Desfășurarea procesului concurențial de desemnare a OE pentru toate cererile de racordare înregistrate în cursul unei luni, împărțite pe UAT/județ/sector, în funcție de mărimea operatorului de distribuție, în două etape, criteriul privind atribuirea contractului de achiziție fiind ”prețul cel mai scăzut” astfel încât impactul asupra tarifelor de distribuție să fie minim;
- Instalația de racordare, respectiv obiectivul/conducta necesar/necesară racordării intră în patrimoniul OSD și sunt operate/exploatate de operatorul de transport și de sistem, cu excepția celor care sunt finanțate din fonduri nerambursabile sau de către solicitant, client noncasnic în situația în care lungimea instalației de extindere și a instalației de bransare depășesc 2500m, caz în care OSD doar operează aceste obiective;
- Introducerea contractului de racordare pentru toți solicitanții, respectiv a unor obligații referitoare la termenul de realizare a instalației de utilizare gaze naturale, precum și penalități pentru solicitant în cazul în care nu respectă această obligație;
- Impunerea obligației pentru solicitanți de a pune în funcțiune instalația de utilizare gaze naturale în termen de 180 de zile de la punerea în funcțiune a instalației de racordare;
- Rambursarea tarifelor de racordare în conformitate cu principiile enunțate în Lege, privind recunoașterea în tarifele de distribuție a cheltuielilor privind racordarea solicitanților;
- Stabilirea, pentru dezvoltatorii ansamblurilor rezidențiale, a unor Reguli specifice pentru realizarea racordării la SD a ansamblurilor de blocuri de locuințe și/sau de locuințe individuale.

Prin adoptarea acestei reglementări s-a urmărit eficientizarea procesului de racordare la sistemul distribuție a gazelor naturale.

4. Ordinul nr. 29 din 14.04.2021 privind modificarea și completarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale

Reglementarea introduce un set de cerințe minime care trebuie respectate în vederea participării la tranzacționare pe acest segment de piață.

Principalele avantaje generate de tranzacționarea cu instrumente derivate sunt:

- Procesul de tranzacționare este anonim. Participanții nu își cunosc identitatea și pot lua decizii strict în condițiile legate de cerere și ofertă, deoarece contrapartea se interpune între părți, devenind cumpărător pentru vânzător, respectiv vânzător pentru cumpărător;

- Prețul reprezintă elementul cheie în negociere. Toți participanții au la dispoziție un preț unic pentru care concurează, în condițiile în care contractul este standardizat, iar condițiile post tranzacționare nu sunt negociabile;
- Tratamentul aplicat în procesul de garantare este egal. Toți participanții trebuie să depună același aport de garanții raportat la un nivel similar de contracte asumate prin tranzacție;
- Condițiile de plată sunt identice. Participanții au aceleași drepturi și obligații referitor la termenele de plată / încasare, indiferent de cantitatea tranzacționată;
- Condițiile contractuale sunt standardizate. Participanții ofertează un set fix de condiții contractuale (numit „specificația contractelor”), care sunt definite de către operatorul de piață centralizată printr-o procedură operațională specifică;
- Riscul de neîndeplinire a obligațiilor este minimizat. Operațiunile financiare post tranzacționare se realizează prin intermediul unei entități specializate (contraparte);
- Costurile de operare sunt mai reduse comparativ cu cele asociate tranzacționării activului suport.

5. Ordinul nr. 95 din 01.09.2021 de aprobare a Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare a produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de societatea Bursa Română de Mărfuri S.A. (Romanian Commodities Exchange S.A.)

Obiectul actului normativ a fost aprobarea conform prevederilor art. 13 (1) din Ordinul ANRE nr. 105/2018, a Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare a produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de societatea Bursa Română de Mărfuri S.A. (Romanian Commodities Exchange S.A.).

Prin aprobarea Regulamentului s-a oferit posibilitatea ca Bursa Română de Mărfuri S.A. să implementeze instrumente suplimentare în vederea tranzacționării gazelor naturale pe termen mediu și lung. Participanții la piața gazelor naturale vor putea alege un nou segment de piață pentru tranzacționarea gazelor naturale, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 105/2018, cu modificările și completările ulterioare.

6. Ordinul nr. 107 din 13.10.2021 de aprobare a Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM S.A.

Obiectul actului normativ a fost aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM - SA, conform dispozițiilor art. 13 (1) din Regulile generale privind piețele centralizate de gaze naturale, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 105/2018, cu modificările și completările ulterioare.

7. Ordinul nr. 113 din 10.11.2021 privind aprobarea Normei tehnice pentru proiectarea, execuția și exploatarea instalațiilor de stocare și regazeificare GNL pentru alimentarea cu gaze naturale a clienților casnici și industriali

În vederea implementării cadrului internațional privind strategia UE pentru dezvoltarea pe scară largă a unei infrastructuri de GNL drept combustibil alternativ în sectorul transporturilor prin transpunerea la nivel național a Directivei 2014/94/UE privind combustibilii alternativi, OMV Petrom SA a transmis o propunere de „Norma tehnică pentru proiectarea, execuția și exploatarea sistemelor de stocare și gazeificare GNL pentru alimentarea cu gaze naturale la consumatori casnici și industriali.”

Proiectul de normă a fost transmis în vederea analizării către: Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Securitate Minieră și Protecție Antiexplozivă – INSEMEX, Inspecția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de

Ridicat – ISCIR și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență – IGSU, care au emis propuneri luate în considerare la elaborarea actului normativ.

Activitățile prevăzute în normă sunt proiectarea, execuția și exploatarea sistemelor de depozitare și regazeificare a GNL în vederea alimentării clienților casnici și industriali, prevenirea accidentelor și definirea cerințelor de securitate privind protecția persoanelor și a bunurilor. Sistemele sunt montate la clienți și sunt destinate alimentării individuale și exclusive a acestora, nefiind conectate la sistemul de transport sau distribuție al/a gazelor naturale.

Actul normativ cuprinde informațiile necesare în vederea stabilirii cerințelor de amplasare și respectare a distanțelor de siguranță în incintele proprietate a persoanelor fizice sau juridice unde se vor realiza sisteme de stocare și regazeificare GNL pentru asigurarea alimentării cu gaze naturale a clienților casnici și industriali și a măsurilor de securitate/siguranță la utilizare.

8. Ordinul ANRE nr. 125/08.12.2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 17/2020

Principalele modificări/completări aduse *Regulamentului* au constat în:

- modificarea principiilor desemnării FUI, fiind stabilit ca ANRE să desemneze un număr de cel puțin 5 FUI a căror cotă cumulată de piață, calculată prin ponderarea egală a numărului de clienți finali și a cantității de energie vândute acestora în ultimele 12 luni pentru care ANRE dispune de date în urma activității de monitorizare a pieței gazelor naturale, să fie de minimum 70%;
- modificarea termenului în care furnizorul poate transmite la ANRE o notificare prin care își exprimă intenția de a renunța la statutul de FUI, respectiv, de la 45 zile la 60 zile înaintea datei de la care acesta dorește să renunțe;
- introducerea unei noi situații în care un client final poate ajunge în situația de a nu avea asigurată furnizarea gazelor naturale, respectiv în cazul în care, în cursul procesului de schimbare a furnizorului de gaze naturale, înainte de intrarea în vigoare a contractului de furnizare a gazelor naturale cu noul furnizor, acesta ajunge în situația de a nu mai putea asigura furnizarea gazelor naturale în condițiile prevăzute de reglementările în vigoare;
- modificarea modalității de determinare a prețului pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI, acesta nemaifiind stabilit pentru luna calendaristică anterioară, ci pentru luna următoare, în acest sens fiind lasată FUI libertatea de a estima singuri, similar cu ofertarea pe piața concurențială, atât costul unitar al achiziției de gaze naturale în vederea desfășurării activității de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, cât și componenta unitară de furnizare a gazelor naturale în regim de UI și costul unitar aferent serviciului de transport al gazelor naturale

9. Ordinul nr. 126 din 08.12.2021 privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013

S.N.T.G.N. Transgaz SA, în calitate de operator de transport și de sistem, a înaintat către ANRE o serie de propuneri pentru modificarea și completarea Codului rețelei, care vizează în principal eliminarea riscului de neachitare a facturilor, în baza dispozițiilor Regulamentului UE nr. 312/2014, precum și raportului ACER ENTSOEG din 10 februarie 2021 „Misconduct at EU balancing zones - Policy paper with recommendations”

Principalele modificări și completări aduse în cadrul ordinului sunt:

- Modificarea definiției „An gazier” pentru armonizarea cu definiția zilei gaziere prevăzută în Codul rețelei, așa cum a fost modificată în conformitate cu prevederile art. 3 pct. 16 din

Regulamentul (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013;

- Prelungirea termenului (de la ora 14.30 la ora 15.00) până la care OTS are obligația publicării pe site-ul propriu a informațiilor cu privire la dezechilibrele înregistrate de UR, dezechilibrul total al SNT, prețul mediu ponderat, prețul marginal de vânzare și prețul marginal de cumpărare, pentru ziua gazieră anterioară (D-1);
- Prelungirea termenului (de la sfârșitul zilei gaziere D la ora 12.00 a zilei gaziere D+1) până la care OTS publică pe pagina proprie de internet și în platforma informațională, informații referitoare la fiecare acțiune de echilibrare operațională a OTS;
- Precizarea situațiilor în care se pot afla UR, în funcție de dezechilibrul zilnic înregistrat, respectiv echilibrat, excedent sau deficit;
- Modificarea prevederilor referitoare la data în care se consideră plata efectuată în termen, pentru a fi în concordanță cu prevederile art. 1497 din Codul civil, aprobat prin Legea nr. 297/2009, republicată, cu modificările ulterioare.

În același timp, a fost modificat și completat contractul de echilibrare și acces la PVT, prevăzut în anexa nr. 1³ la Codul rețelei. Convenția de participare la piața de echilibrare a gazelor naturale, prevăzută ca anexă la contractul de echilibrare și acces la PVT a fost completată cu posibilitatea ca OTS să delege o terță parte care să transmită, prin intermediul platformei de tranzacționare, confirmarea validării ofertelor/informații privind invalidarea ofertelor.

10. Ordinul ANRE nr. 139 din 22.12.2021 privind modificarea și completarea Contractului-cadru de distribuție a gazelor naturale și a Condițiilor generale de contractare pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 78/2020, și a Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 29/2016

Având în vedere procesul de liberalizare al pieței de gaze naturale, care stimulează și determină clienții finali să își exercite din ce în ce mai mult dreptul de a-și schimba furnizorul de gaze naturale, au fost semnalate dificultăți în facturarea contravalorii serviciilor de distribuție recalculată în cazul modificării încadrării locurilor de consum ale clienților finali care și-au schimbat furnizorul în cursul anului, pentru cazul în care modificarea încadrării se face la începutul anului pentru anul anterior.

Totodată, în contextul creșterii ratei de schimbare a furnizorului, operatorii de distribuție s-au confruntat cu un consum crescut de resurse umane și materiale necesare pentru încheierea de acte adiționale la contractul de distribuție doar în format editabil și nu și electronic pentru situațiile în care trebuie inclus, modificat sau eliminat un loc de consum din contract.

Luând în considerare cele menționate anterior, pentru a fi eliminate dificultățile semnalate și pentru fluidizarea procesului de modificare a contractului de distribuție a gazelor naturale referitor la includerea/modificarea/eliminarea locurilor de consum din anexa la contractul de distribuție încheiat între furnizor și operatorul de distribuție, pentru a alinia legislația din sectorul gazelor naturale cu cea din sectorul energiei electrice, precum și pentru a corobora perioada pentru care se stabilesc tarifele de distribuție cu cea pentru care se stabilește încadrarea locurilor de consum, ANRE a aprobat Ordinul nr. 139/2021 pentru modificarea și completarea Ordinului ANRE nr. 78/2020 privind aprobarea Contractului-cadru de distribuție a gazelor naturale și a Condițiilor generale de contractare pentru prestarea

serviciului de distribuție a gazelor naturale și a Ordinului ANRE nr. 29/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali.

11. Ordinul nr. 141/22.12.2021 privind aprobarea Regulamentului de programare și funcționare a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale

Actul normativ stabilește principiile de funcționare în condiții de siguranță, eficiență și de protecție a mediului a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale.

Reglementarea are drept scop stabilirea:

- criteriilor necesare care să asigure accesul terților la depozitele de înmagazinare, pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii;
- principiilor generale care stau la baza întocmirii programelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale, a modului în care se realizează programarea procesului de injecție sau de extracție a cantităților de gaze naturale, defalcate pe luni, zile, ore, depozite de înmagazinare subterană a gazelor naturale, respectiv pe utilizatorii sistemului de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
- responsabilităților părților implicate în activitatea de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
- principiilor de funcționare în condiții de siguranță, eficiență și de protecție a mediului, a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
- modului de transmitere a informațiilor în relația operatorilor de înmagazinare subterană a gazelor naturale cu utilizatorii sistemului de înmagazinare subterană a gazelor naturale și OTS.
- asigurarea mijloacelor adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor privind serviciul public.

DECIZII

1. Decizia nr. 155 din 03.02.2021 privind aplicarea codurilor europene de rețea în punctele de interconectare dintre sistemul național de transport din România și sistemele de transport din Ucraina și Republica Moldova

Punerea în aplicare a prevederilor Directivei (UE) 2019/692 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 de modificare a Directivei 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale urmărește să asigure faptul că normele aplicabile conductelor de transport al gazelor naturale ce leagă două sau mai multe state membre se aplică totodată, pe teritoriul Uniunii, și conductelor de transport al gazelor înspre și dinspre țări terțe.

Anterior adoptării Directivei (UE) 2019/692, prevederile art. 1 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2015/703 al Comisiei din 30 aprilie 2015 de stabilire a unui cod de rețea pentru normele privind interoperabilitatea și schimbul de date și cele ale art. 2 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013, precizau faptul că prevederile celor două regulamente se poate aplica punctelor de intrare dinspre țări terțe și punctelor de ieșire către acestea, sub rezerva deciziei autorităților naționale.

În acest sens, în data de 30 ianuarie 2017 a fost semnată o declarație a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei prin care se stabilea aplicarea codurilor de rețea și în punctele de interconectare dintre părțile contractante ale comunității Energetice și statele membre ale Uniunii Europene.

În temeiul prerogativelor sale legale, ANRE a emis decizia prin care se stabilește aplicarea codurilor de rețea europene în cadrul punctelor de interconectare dintre sistemul național de transport al gazelor naturale din România și sistemele de transport din Ucraina și Republica Moldova sub rezerva ca autoritățile naționale de reglementare din Ucraina și Republica Moldova să notifice Comisiei europene, Directoratul General pentru Energie, Secretariatului Comunității Energetice implementarea și aplicarea prevederilor aceluiași coduri de rețea în cadrul punctelor de interconectare relevante.

2. Decizia nr. 1721 din 01.09.2021 privind modificarea și completarea Anexei la Decizia președintelui ANRE nr. 1397/2019 pentru aprobarea Listei centralizate a produselor tranzacționabile în cadrul pieței produselor standardizate pe termen scurt, a pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung, a pieței produselor flexibile pe termen mediu și lung, precum și a pieței produselor derivate standardizate pe termen mediu și lung

În data de 14 aprilie 2021, a fost aprobat Ordinul ANRE nr. 29/2021 privind modificarea și completarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale. Principalul element de noutate a fost introducerea unui segment nou pe piața centralizată de gaze naturale – **pieța produselor derivate standardizate pe termen mediu și lung**, reprezentând „*cadrul organizat de tranzacționare a gazelor naturale în baza unor contracte de tip futures, cu decontare exclusiv prin livrare fizică, având ca obiect transferul dreptului de proprietate în PVT, pe baza raportului de tranzacționare, asupra unor cantități de gaze naturale ce nu pot fi modificate ulterior și care urmează a fi livrate în profil constant stabilit prin contract, pentru o perioadă de timp mai mare de o zi gazieră*”.

În aplicarea prevederilor actului normativ, cei doi operatori de administrare a piețelor centralizate de gaze naturale au transmis solicitările de actualizare a Listei.

3. Decizia ANRE nr. 2233 din 08.12.2022 de încetare a aplicabilității Deciziei ANRE nr. 1991/29.10.2020 de desemnare a societății CEZ VÂNZARE S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță

4. Decizia ANRE nr. 2234 din 08.12.2022 de încetare a aplicabilității Deciziei ANRE nr. 1991/29.10.2020 de desemnare a societății CIS GAZ S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță

5. Decizia ANRE nr. 2235 din 08.12.2022 de încetare a aplicabilității Deciziei ANRE nr. 1991/29.10.2020 de desemnare a societății ENGIE Romania S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță

6. Decizia ANRE nr. 2236 din 14.12.2021 de desemnare a societății ENGIE Romania S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale

7. Decizia ANRE nr. 2237 din 14.12.2021 de desemnare a societății E.ON Energie România S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale

8. Decizia ANRE nr. 2238 din 14.12.2021 de desemnare a societății OMV Petrom S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale

9. Decizia nr. 2319 din 16.12.2021 privind cantitățile de gaze naturale pe care S.N.G.N. ROMGAZ S.A. are obligația de a le oferta pe piețele centralizate în perioada 1 ianuarie 2022-31 decembrie 2022.

10. Decizia nr. 2320 din 16.12.2021 privind cantitățile de gaze naturale pe care S.C. OMV PETROM S.A. are obligația de a le oferta pe piețele centralizate în perioada 1 ianuarie 2022-31 decembrie 2022

Cele două Decizii (nr. 2319 și nr. 2320) au fost elaborate în baza prevederilor art. 1 alin. (7) din Ordinul ANRE nr. 143/2020: "*(7) Cantitățile de gaze naturale aferente obligației de ofertare care rezultă din aplicarea prezentului ordin se stabilesc prin decizie a președintelui ANRE și se comunică de către ANRE fiecărui titular al obligației de ofertare.*" și stabilesc cantitățile de gaze naturale pe care OMV Petrom SA și ROMGAZ SA, în calitatea lor de producători de gaze naturale ale căror producții anuale realizate în anul anterior depășesc 3.000.000 MWh au obligația de a le oferta, transparent, public și nediscriminatoriu pe piețele centralizate de gaze naturale, în perioada 1 ianuarie 2022 - 31 decembrie 2022, în conformitate cu prevederile art. 177 alin. (3¹⁶) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare și a Ordinului ANRE nr. 143/2020.

AVIZE

1. Avizul nr. 3 din 31.03.2021 - Avizare Procedură Internă – Utilizare țevi din PEID cu strat protector din PP, TIP "GasPRO" - PSL 64 – elaborată de către S.C. Gaz Vest S.A. Arad

În conformitate cu prevederile art. 158 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Lege, se prevede la "*Art.158 Utilizarea echipamentelor, instalațiilor, aparatelor, produselor și procedurilor în sectorul gazelor naturale*

(1) Utilizarea echipamentelor, instalațiilor, aparatelor, produselor și procedurilor în sectorul gazelor naturale este permisă după obținerea în prealabil a acceptului operatorului sistemului, în baza unor metodologii/proceduri elaborate de către acesta și avizate de ANRE."

Scopul Procedurii este de a stabili modul de utilizare de către S.C. Gaz Vest S.A. Arad a țevilor din polietilenă de înaltă densitate (PEID) cu strat protector din polipropilenă (PP) tip "GasPRO" produse de SC Valrom Industrie SRL.

Procedura se aplică la proiectarea, executarea și exploatarea în condiții de siguranță a sistemelor de alimentare cu gaze naturale cu presiuni egale sau mai mici de $10 \cdot 10^5$ Pa (10 bari) în cadrul sistemelor de distribuție operate de către S.C. Gaz Vest S.A. Arad.

PROIECTUL POCA privind Platforma online de schimbare a furnizorului de energie electrică și gaze naturale la nivel național (POSF)

Din 02.07.2020 Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei și Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației în calitate de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Capacitatea Administrativă, au semnat contractul de finanțare nr. 529/02.07.2020 pentru acordarea **finanțării nerambursabile** pentru implementarea proiectului cu titlul „*Dezvoltarea capacității instituționale a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pentru simplificarea procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale*”, cod SIPOCA/SMIS 705/129990, denumit în continuare Proiect POCA.

Proiectul POCA, cu termen de finalizare la data de **septembrie 2022**, este cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, iar valoarea totală a proiectului este de **19.223.269,45 lei** din care :

- **98% cheltuieli nerambursabile: 18.838.804,07 lei și**
- **2% cheltuieli contribuție proprie ANRE : 384.465,38 lei**

Obiectivul general al proiectului POCA este realizarea unei **Platforme unice la nivel național destinată schimbării de către clienții finali a furnizorului de energie electrică și/sau de gaze naturale (POSF)**. Prin intermediul POSF se vor lua măsuri de simplificare a procedurilor administrative pentru toți clienții finali implicați în procesul de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale prin implementarea unei soluții informatice intuitive și inovative care să contribuie la dezvoltarea unei piețe de energie dinamice și competitive și care să îndeplinească cerințele legislației comunitare în materie. Astfel că prin implementarea acestei soluții informatice de schimbare a furnizorului de energie electrică și gaze naturale, se va reduce termenul actual de 21 de zile în vederea îndeplinirii cerințelor europene care prevăd ca până în anul 2026 procesul tehnic de schimbare a furnizorului să se finalizeze în 24 h.

Obligația de realizare a **POSF** rezidă în prevederile art. 7⁶ din **Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare**, potrivit căreia „în aplicarea prevederilor art. 62 alin. (3) în scopul digitalizării activității de schimbare a furnizorului, ANRE realizează și operează o platformă informatică integrată, unică la nivel național, prin care se realizează schimbarea de către clientul final a furnizorului de energie electrică. Titularii de licențe implicați în schimbarea furnizorului de energie electrică au obligația de a furniza datele și informațiile necesare realizării și operării platformei, conform reglementărilor ANRE. ANRE poate delega activitatea de operare unui prestator de servicii care nu este afiliat unui furnizor/operator de rețea de energie electrică”. Menționăm că la finalizarea proiectului ANRE va fi administrator al POSF.

Proiectul se desfășoară conform planificării. S-au desfășurat procedurile de licitație publică pentru achiziționarea serviciilor și produselor din cadrul proiectului, s-au livrat și s-au montat echipamentele hardware, au început testările funcționalităților platformei. S-a elaborat proiectul de Ordin pentru Regulamentul privind organizarea și funcționarea platformei online de schimbare a furnizorului de energie electrică și gaze naturale și pentru contractarea furnizării de energie electrică și gaze naturale.

1.3. REGLEMENTĂRI COMUNE (ENERGIE ELECTRICĂ/GAZE NATURALE) ELABORATE ÎN CURSUL ANULUI 2021

1. Ordinul ANRE nr. 83 din 30.06.2021 pentru aprobarea Standardului de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale

În contextul liberalizării piețelor de energie electrică și gaze naturale, Standardul propus a avut ca scop atât unificarea prevederilor standardelor de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale, conform propunerilor furnizorilor primite în cadrul procesului de consultare publică desfășurat în luna decembrie 2020, cât și reglementarea cerințelor minime de calitate pentru activitatea de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale și a modalității de urmărire și evaluare a performanței activității furnizorilor, stabilind:

- a) indicatorii de calitate pentru activitatea de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale și nivelurile garantate ale acestor indicatori;
- b) compensațiile pe care furnizorii au obligația să le plătească, în cazul nerespectării nivelurilor garantate ale indicatorilor de calitate pentru activitatea de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale;
- c) indicatorii specifici de performanță ai activității furnizorilor;

- d) modalitatea de raportare de către furnizori a informațiilor privind calitatea și performanța activității de furnizare desfășurate de către aceștia;
- e) modalitatea de evaluare a activității desfășurate de furnizori.

Data intrării în vigoare a Ordinului nr. 83/2021 este 1 ianuarie 2022, conform propunerii furnizorilor, cu excepția indicatorului IC11-*timpul de preluare a unui apel telefonic efectuat prin serviciul de telefonie (call center)*, pentru care s-a stabilit, tot la propunerea furnizorilor, ca:

- a) începând cu data 1 ianuarie 2022 se raportează datele referitoare la acest indicator;
- b) începând cu data de 1 iulie 2023, în cazul încălcării nivelului garantat al indicatorului de calitate se poate lua măsura sancționării furnizorului;
- c) începând cu data de 1 ianuarie 2024, furnizorii au obligația plății compensațiilor în cazul nerespectării nivelului garantat al indicatorului de calitate.

2. Ordinul ANRE nr. 97 din 08.09.2021 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea programului de conformitate și desemnarea agentului de conformitate de către operatorii de distribuție de energie electrică/gaze naturale și de către operatorii de înmagazinare a gazelor naturale care fac parte dintr-un operator economic integrat pe verticală și de modificare și completare a Condițiilor generale asociate licenței pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice de către operatorii economici concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 73/2014, a Condițiilor-cadru de valabilitate a licenței de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 84/2014, și a Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru desfășurarea activității de operare a sistemului de înmagazinare subterană a gazelor naturale, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 109/2018

Potrivit legii, operatorul de distribuție trebuie să desemneze o persoană sau un organism, denumită/denumit agent de conformitate, care să asigure monitorizarea adecvată a respectării programului de conformitate.

Până la momentul aprobării Ordinului sus menționat, activitatea de monitorizare amintită a fost reglementată prin *Ordinul ANRE nr. 5/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea de către ANRE a programelor de conformitate stabilite de operatorii de distribuție a energiei electrice și Ordinul ANRE nr. 63/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei a programelor de conformitate stabilite de operatorii de distribuție sau de operatorii de înmagazinare a gazelor naturale.*

În scopul actualizării prevederilor celor două regulamente antemenționate, astfel încât acestea să corespundă dinamicii evoluțiilor legislative la nivel european și pentru a obține un cadru unitar de reglementare în ceea ce privește monitorizarea programelor de conformitate stabilite de operatorii de distribuție de energie electrică/gaze naturale și de operatorii de înmagazinare a gazelor naturale, a fost elaborat acest *Regulament*.

Regulamentul vizează modalitatea de întocmire și conținutul programelor de conformitate de către operatorii de distribuție de energie electrică/gaze naturale, respectiv de înmagazinare a gazelor naturale, care fac parte din categoria operatorilor economici integrați pe verticală, implementarea măsurilor prevăzute în programul de conformitate, monitorizarea aplicării programelor de conformitate și a măsurilor din acestea, desemnarea, aprobarea și activitatea agenților de conformitate, modalitatea de întocmire și conținutul rapoartelor de către

agentul de conformitate, astfel încât acest nou cadru să actualizeze și să faciliteze procesul de monitorizare de către ANRE a programelor de conformitate și a activității agenților de conformitate.

De asemenea, *Regulamentul* vizează armonizarea cu prevederile specifice din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE, din Directiva 2019/944/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE, având la bază *Nota interpretativă a Comisiei Europene* asupra Directivei 2009/72/CE privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și a Directivei 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale.

Totodată, Ordinul vizează și actualizarea și armonizarea celorlalte reglementări ANRE în vigoare, care conțin prevederi referitoare la programele de conformitate și condițiile de desfășurare a activității agenților de conformitate, respectiv Ordinul ANRE nr. 73/2014 privind aprobarea Condițiilor generale asociate licențelor pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, Ordinul ANRE nr. 84/2014 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate a licenței de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale și Ordinul ANRE nr. 109/2018 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru desfășurarea activității de operare a sistemului de înmagazinare subterană a gazelor naturale.

3. Ordinul ANRE nr. 138 din 22.12.2021 privind modificarea unor Ordine ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

Ca urmare a cererii furnizorilor de suspendare/amânare a intrării în vigoare, pentru perioada 01.11.2021-31.07.2022, a obligațiilor acestora de a îndeplini nivelurile garantate ale indicatorilor de calitate și de a plăti compensații în caz de nerealizare a acestora, prin Ordinul nr. 138/2021 au fost stabilite următoarele:

- amânarea intrării în vigoare a *prevederilor Standardului de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice/gaze naturale*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 83/2021, de la data de 01 ianuarie 2022, la data de 01 iulie 2022;
- modificarea termenului de răspuns la solicitările clienților privind factura de energie electrică/gaze naturale prevăzut în Standardele de performanță aprobate prin Ordinele președintelui ANRE nr. 6/2017 și respectiv, nr. 37/2007;
- amânarea intrării în vigoare a prevederilor art. I pct. 25 – 27, 33 și 34 din Ordinul ANRE nr. 82/2021, de la data de 01 ianuarie 2022, la data de 01 iulie 2022.

2. INDICATORI DE PERFORMANȚĂ

2.1. Indicatori de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice

Standardul de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice, (*Standard*), aprobat prin Ordinul ANRE nr. 6/2017, reglementează calitatea activității de furnizare a energiei electrice stabilind:

- prevederi referitoare la calitatea activității de furnizare;
- indicatori de performanță ce caracterizează calitatea activității de furnizare;
- nivelurile garantate ale indicatorilor de performanță garantați;

- compensațiile pe care furnizorii de ultimă instanță le plătesc clienților finali beneficiari ai serviciului universal, în cazul nerespectării nivelurilor garantate ale indicatorilor de performanță.

Indicatorii de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice reprezintă expresia cantitativă și calitativă a activității unui furnizor de energie electrică în raport cu clienții pe care îi deserveste, cu care se află în proces de contractare sau cu care relaționează pentru oferirea de informații, oferte-tip sau pentru gestionarea reclamațiilor, precum și a modului de intermediere a relației cu operatorul de rețea, furnizorul reprezentând, în majoritatea cazurilor, unica interfață fizică și contractuală între aceste două părți: clientul și operatorul de rețea, cu excepția cazurilor prevăzute de cadrul legal și de reglementare în vigoare, în care clientul alege să încheie direct contractul de rețea cu operatorul de rețea.

Condițiile care trebuie îndeplinite, precum și compensațiile pe care furnizorii de ultimă instanță au obligația să le plătească automat clienților finali beneficiari ai serviciului universal, potrivit prevederilor *Standardului* sunt următoarele:

Nr. crt.	Indicator de performanță	Nivelul garantat	Compensația în caz de nerealizare a nivelului garantat
0	1	2	3
1.	Termenul de emitere a ofertei de furnizare	15 zile lucrătoare	100 lei, la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere
2.	Termenul de răspuns la plângerea CF privind factura de energie electrică	5 zile lucrătoare	100 lei la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere
3.	Termenul de comunicare către OR a solicitării de reluare a furnizării energiei electrice pentru un loc de consum deconectat pentru neplată	4 ore	100 lei, la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere începând cu prima zi de întârziere
4.	Termenul de răspuns la plângerile CF privind deconectarea locurilor de consum pentru neplata facturii de energie electrică	5 zile lucrătoare de la primirea plângerii de către furnizor	100 lei, la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere începând cu prima zi de întârziere
5.	Termenul de soluționare a solicitării de modificare a tarifului reglementat de furnizare/a plângerilor privind schimbarea tarifului reglementat la energia electrică	10 zile lucrătoare	100 lei la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere
6.	Termenul de răspuns la solicitările/plângerile CF, altele decât cele tratate explicit în standard	15 zile lucrătoare, respectiv 30 zile cu informarea în prealabil a CF în termenul inițial de 15 zile lucrătoare	100 lei la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere
7.	Termenele prevăzute în Procedura privind acordarea despăgubirilor clienților casnici pentru receptoarele electrocasnice deteriorate ca efect al unor supratensiuni accidentale produse din culpa operatorului de rețea, în vigoare.		100 lei la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere

8.	Termenul de transmitere către OR a unei solicitări/plângeri referitoare la activitatea și obligațiile OR, respectiv către CF a răspunsului primit de la OR	Ziua lucrătoare imediat următoare, pentru solicitări/plângeri primite de la CF prin poștă electronică sau centru de telefonie.	100 lei la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere.
		3 zile lucrătoare, pentru solicitări/plângeri primite de la CF în scris pe hârtie/fax.	
		3 zile lucrătoare pentru comunicarea către CF a răspunsului primit de la OR.	

Conform prevederilor *Standardului* furnizorii de energie electrică au obligația de a urmări un număr de 53 de indicatori, dintre care prezentăm mai jos:

IP1 - numărul de plângeri privind facturarea (acest indicator cuprinde atât plângerile întemeiate, cât și pe cele neîntemeiate, indiferent dacă au implicat sau nu verificarea datelor măsurate de către operatorul de măsură – OM);

IP2 - numărul de plângeri întemeiate privind facturarea (acest indicator cuprinde toate plângerile întemeiate, indiferent dacă au implicat sau nu verificarea datelor măsurate de către OM);

IP3 - numărul de plângeri privind facturarea ce implică verificarea datelor măsurate;

IP4 - numărul de solicitări/plângeri primite de la clienții finali referitoare la activitatea operatorului de rețea (OR);

IP5 - numărul de solicitări ale clienților casnici de a primi despăgubiri pentru deteriorarea receptoarelor electrocasnice ca efect al unor supratensiuni accidentale produse în rețeaua electrică a OR;

IP6 - numărul de compensații acordate ca urmare a nerespectării termenelor prevăzute în Standard;

IP7 - numărul de compensații plătite clienților finali ca urmare a nerespectării de către OR a indicatorilor de performanță prevăzuți în standardul de performanță pentru serviciul de rețea, în vigoare.

În urma informațiilor transmise de furnizorii de ultimă instanță: CEZ VÂNZARE SA, ELECTRICA FURNIZARE SA, ENEL ENERGIE SA, ENEL ENERGIE MUNTENIA SA și E.ON ENERGIE ROMÂNIA SA, pentru activitatea de furnizare a energiei electrice desfășurată de aceștia la toți clienții lor finali (atât în regim reglementat, cât și în regim concurențial) în perioada 01.01.2021 – 31.12.2021 s-au înregistrat următoarele valori ale indicatorilor de performanță precizați:

IP	TIP Client final	CEZ VÂNZARE	ELECTRICA FURNIZARE	ENEL ENERGIE	ENEL ENERGIE MUNTENIA	E.ON ENERGIE ROMÂNIA	TOTAL
IP1	casnic	6.842	6.459	7.170	8.936	6.319	35.726
	noncasnic mic	685	473	1.560	1.128	638	4.484
	noncasnic mare	67	20	118	46	0	251
	total	7.594	6.952	8.848	10.110	6.957	40.461
IP2	casnic	3.745	4.353	7.579	9.339	1.510	26.526
	noncasnic mic	295	295	1.680	1.185	267	3.722
	noncasnic mare	26	12	120	55	0	213
	total	4.066	4.660	9.379	10.579	1.777	30.461

IP3	casnic	3.904	5.628	2.661	2.723	2.737	17.653
	noncasnic mic	459	424	992	695	216	2.786
	noncasnic mare	1.505	18	64	17	0	1.604
	total	5.868	6.070	3.717	3.435	2.953	22.043
IP4	casnic	50.467	47.646	25.117	31.613	13.482	168.325
	noncasnic mic	1.397	2.737	3.902	3.454	1.069	12.559
	noncasnic mare	103	175	364	239	0	881
	total	51.967	50.558	29.383	35.306	14.551	181.765
IP5	casnic	549	1.274	626	635	329	3.413
IP6	casnic	567	354	454	961	73	2.409
	noncasnic mic	2	12	77	46	0	137
	noncasnic mare	0	0	1	3	0	4
	total	569	366	532	1.010	73	2.550
IP7	casnic	7.965	12.083	233.237	185.436	16.189	454.910
	noncasnic mic	1.625	1.584	25.484	14.169	2.474	45.336
	noncasnic mare	593	513	1.227	1.043	153	3.529
	total	10.183	14.180	259.948	200.648	18.816	503.775

În ceea ce privește situația indicatorilor de performanță realizați de furnizorii de energie electrică care au încheiat contracte de furnizare cu clienții finali pe piața concurențială, precizăm că au fost analizate informațiile primite de la 60 de furnizori care au avut clienți finali pe tot parcursul anului 2021.

Valorile indicatorilor de performanță realizate de furnizorii concurențiali în anul 2021 au fost centralizate și sunt prezentate în tabelul mai jos:

	Valori IP realizați de furnizorii concurențiali în anul 2021			
	casnic	noncasnic mic	noncasnic mare	total
IP1	16.042	554	155	16.751
IP2	12.063	377	118	12.558
IP3	3.151	246	107	3.504
IP4	15.133	422	256	15.811
IP5	171	nu se aplică	nu se aplică	171
IP6	10	0	1	11
IP7	16.240	4.294	2.046	22.580

Totodată, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, compensațiile se plătesc de către furnizorii de ultimă instanță clienților finali beneficiari ai serviciului universal în mod automat clienților casnici și clienților finali noncasnici mici și la cererea scrisă în cazul clienților finali noncasnici mari. În cazul contractelor de furnizare a energiei electrice încheiate pe piața concurențială compensațiile se plătesc de către furnizori conform clauzelor acestora.

2.2. Indicatori de performanță pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale

Standardul de performanță pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale (denumit în continuare *Standard*), aprobat prin Ordinul ANRE nr. 37/2007, care se aplică până la intrarea în vigoare a noului standard aprobat prin Ordinul ANRE nr. 83/2021, reglementează calitatea activității de furnizare a gazelor naturale, stabilind:

- indicatori de performanță ce caracterizează calitatea activității de furnizare;
- nivelurile minime ale indicatorilor de performanță garantați;
- compensațiile pe care furnizorii de gaze naturale le plătesc clienților finali în cazul nerespectării nivelurilor indicatorilor de performanță garantați.

Indicatorii de performanță garantați, condițiile care trebuie îndeplinite, precum și compensațiile pe care furnizorii de gaze naturale au obligația să le plătească automat solicitanților/clientilor finali, potrivit prevederilor *Standardului* sunt următoarele:

Nr. crt.	Indicatorul de performanță garantat	Penalități	
1.	IPG1 - Contractarea gazelor naturale	Depășirea termenului de 15 zile de la data primirii solicitării	30 lei
		fiecare zi suplimentară	5 lei
2.	IPG2 - Solicitări privind facturile	Depășirea termenului de 15 zile de la data primirii solicitării	30 lei
		fiecare zi suplimentară	5 lei
3.	IPG3 - Calitatea gazelor naturale	Depășirea termenului de 15 zile de la data primirii solicitării	50 lei
		fiecare zi suplimentară	10 lei
4.	IPG4 - Solicitări privind măsurarea	Depășirea termenului de 30 de zile de la data primirii solicitării	30 lei
		fiecare zi suplimentară	5 lei
5.	IPG5 - Penalități datorate pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată ale furnizorului	Depășirea termenului de 20 de zile de la data la care obligațiile furnizorului au devenit scadente	150 lei

ANRE a urmărit realizarea indicatorilor de performanță garantați – IPG, pe baza raportărilor furnizorilor de gaze naturale, în perioada 01.01.2021 – 31.12.2021 înregistrându-se un număr total de 1.212.235 de solicitări ale clienților finali, conform tabelului următor:

Indicatorul de performanță garantat	Număr de solicitări primite		Numărul solicitărilor rezolvate în termenele impuse prin IPG		Număr de solicitanți/clienti finali cărora li s-au plătit penalități		Cuantumul penalităților achitate (lei)	
	Casnici	Non casnici	Casnici	Non casnici	Casnici	Non casnici	Casnici	Non casnici
IPG1-Contractarea gazelor naturale	1.038.556	70.910	1.037.275	70.618	1.281	292	83.080	16.870
IPG2-Solicitări privind facturile	79.880	14.858	79.418	14.738	462	120	75.254	28.795
IPG3-Calitatea gazelor naturale	249	126	248	126	1	0	140	0
IPG4-Solicitări privind măsurarea	6.852	690	6.824	688	28	2	5.894	360
IPG5-Penalități datorate pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată ale furnizorului	106	8	1	7	105	1	16.065	150
Total	1.125.643	86.592	1.123.766	86.177	1.877	415	180.433	46.175

Din verificarea informațiilor transmise de către furnizorii licențiați, s-a constatat faptul că, pentru nerespectarea indicatorilor de performanță garantați în perioada 01.01.2021 – 31.12.2021, furnizorii de gaze naturale au plătit penalități la 1.877 clienți casnici și 415 clienți noncasnici, în valoare totală de 226.608 lei, după cum urmează:

- pentru nerespectarea IPG 1 – *Contractarea gazelor naturale*, au fost plătite penalități la 1.281 clienți casnici și la 292 clienți noncasnici, în valoare totală de 99.950 lei;
- pentru nerespectarea IPG 2 - *Solicitări privind facturile*, au fost plătite penalități la 462 clienți casnici și 120 clienți noncasnici, în valoare totală de 104.049 lei;
- pentru nerespectarea IPG 3 – *Calitatea gazelor naturale furnizate*, au fost plătite penalități la un client casnic, în valoare totală de 140 lei;
- pentru nerespectarea IPG 4 - *Solicitări privind măsurarea*, au fost plătite penalități la 28 clienți casnici și 2 clienți noncasnici, în valoare totală de 6.254 lei;
- pentru nerespectarea IPG 5 – *Penalități datorate pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată ale furnizorului*, au fost plătite penalități la 105 clienți casnici și 1 client noncasnic, în valoare totală de 16.215 lei.

Gradul de îndeplinire de către furnizorii de gaze naturale a indicatorilor de performanță garantați - IPG în anul 2021, defalcat pe clienți casnici și clienți noncasnici este ilustrat în tabelul următor:

Indicatorul de performanță garantat	Gradul de îndeplinire a indicatorilor de performanță garantați	
	clienți casnici	clienți noncasnici
IPG1-Contractarea gazelor naturale	99,87 %	99,58 %
IPG2-Solicitări privind facturile	99,42 %	99,19 %
IPG3-Calitatea gazelor naturale	99,59 %	100,00 %
IPG4-Solicitări privind măsurarea	99,59 %	99,71 %
IPG5-Penalități datorate și plătite integral pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată ale furnizorului	100,00 %	100,00 %
Total	99,83 %	99,52 %

Indicatorii de performanță pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale reprezintă expresia cantitativă și calitativă a activității unui furnizor de gaze naturale în raport cu clienții finali pe care îi deservește, cu care se află în proces de contractare sau cu care relaționează pentru oferirea de informații, oferte-tip sau pentru gestionarea reclamațiilor, precum și a modului de intermediere a relației cu operatorul de sistem.

3. DETERMINAREA ȘI EVOLUȚIA TARIFELOR ȘI PREȚURILOR REGLEMENTATE

3.1. ENERGIE ELECTRICĂ

TARIFE/PREȚURI APLICATE ÎN 2021 CLIENȚILOR FINALI AI FURNIZORILOR DE ULTIMĂ INSTANȚĂ

Rolul furnizorilor de ultimă instanță

Furnizorii de ultimă instanță din anul 2021 au fost desemnați de către ANRE, dintre furnizorii existenți pe piața de energie, prin mecanisme concurențiale, pe baza *Regulamentului*

de desemnare a furnizorilor de ultimă instanță aprobat prin Ordinul ANRE nr. 188/2020 (*Regulament de desemnare*), prin care au fost stabilite modalitățile și criteriile de selecție a acestora, și au avut obligația să asigure:

- serviciul universal clienților casnici și clienților noncasnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate și care îndeplineau condițiile impuse de legislație pentru serviciu universal (număr mediu scriptic de salariați mai mic de 50 și o cifră de afaceri anuală sau o valoare totală a activelor din bilanțul contabil anual care nu depășește 10 milioane de euro);
- furnizarea energiei electrice clienților finali noncasnici care nu au uzat de eligibilitate și nu îndeplinesc condițiile sau nu au solicitat să beneficieze de serviciu universal;
- furnizarea energiei electrice clienților casnici și clienților noncasnici ai căror furnizori se află în situația de a li se retrage licența de furnizare în cursul desfășurării activității sau în orice altă situație identificată de autoritatea competentă în care clienții finali nu au asigurată furnizarea de energie electrică din nicio altă sursă, cu excepția clienților deconectați pentru sustragere de energie electrică ori pentru neplată.

Conform prevederilor *Regulamentului de desemnare*, ANRE desemnează la nivel național un număr de minim 5 furnizori de ultimă instanță, pe perioadă nedeterminată.

Furnizorii de ultimă instanță sunt desemnați în această calitate de către ANRE, fie urmare a solicitării de desemnare, transmisă de către un furnizor, fie prin declanșarea unui proces de selecție, în cazul în care urmare a solicitărilor primite, numărul de furnizori de ultimă instanță este mai mic de 5.

Orice furnizor care îndeplinește următoarele criterii de eligibilitate poate fi desemnat în calitate de furnizor de ultimă instanță:

- să nu se afle în procedură de insolvență;
- să nu fi avut dreptul de furnizare suspendat de către ANRE în ultimele 24 de luni anterioare datei de transmitere a documentației de desemnare;
- să desfășoare, la data transmiterii documentației de desemnare, precum și în ultimele 12 luni anterioare transmiterii acesteia, activitatea de furnizare a energiei electrice la clienții finali;
- ratingul financiar să fie minimum 5 sau echivalent;
- să aibă implementat un Sistem de management al calității, în conformitate cu standardul ISO 9001;
- să aibă îndeplinite obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetul de stat;
- să nu aibă în cazierul fiscal al contribuabililor fapte înscrise în ultimele 24 luni anterioare datei emiterii certificatului de cazier fiscal.

În cazul în care, urmare a solicitărilor primite, numărul de furnizori de ultimă instanță este mai mic de 5, ANRE declanșează un proces de selecție, luând în considerare ordinea descrescătoare a cotei totale maxime de piață a tuturor furnizorilor de energie electrică (Cotă piață_Fz), inclusiv furnizorii care s-au retras anterior voluntar din calitatea de FUI, din punct de vedere al numărului de locuri de consum și al cantității de energie electrică vândută clienților finali în ultimele 3 luni pentru care există date, calculată după formula:

Cotă piață_Fz = cotă piață vânzări_Fz * 0,5 + cotă piață număr locuri de consum_Fz * 0,5 unde:

- **cotă piață vânzări_Fz** - cota de piață a unui furnizor, în funcție de cantitatea de energie electrică vândută clienților finali conform datelor raportate de către furnizori;

- **cotă piață număr locuri de consum_Fz** - cota de piață a unui furnizor, în funcție de numărul de locuri de consum deservite, conform datelor comunicate de către furnizori la solicitarea ANRE.

În urma verificării îndeplinirii criteriilor de eligibilitate, ANRE desemnează în calitate de furnizori de ultimă instanță furnizorii cu cele mai mari cote de piață, până la atingerea numărului minim de furnizori de ultimă instanță prevăzut în Regulament.

În baza prevederilor Regulamentului de desemnare menționat, în urma solicitărilor primite din partea furnizorilor, pentru anul 2021 ANRE a desemnat un număr de 6 furnizori de ultimă instanță, conform listei:

Nr. crt.	Denumire FUI	Decizia ANRE de desemnare în calitate de FUI	Contact
1	CEZ Vânzare	2119 din 18.11.2020	www.cez.ro
2	Enel Energie S.A.	2120 din 18.11.2020	www.enel.ro
3	Enel Energie Muntenia S.A.	2121 din 18.11.2020	www.enel.ro
4	E.ON Energie Romania S.A.	2122 din 18.11.2020	www.eon.ro
5	Electrica Furnizare S.A.	2123 din 18.11.2020	www.electrificafurnizare.ro
6	Tinmar Energy S.A.	2124 din 18.11.2020	www.tinmar.ro

Tarife/prețuri aplicate în 2021 clienților finali ai furnizorilor de ultimă instanță

În anul 2021, furnizorii de ultimă instanță au aplicat clienților finali următoarele categorii de prețuri:

- prețul de serviciu universal;
- prețul de ultimă instanță.

În cazul clienților noncasnici aflați în portofoliul unui furnizor de ultimă instanță care nu au uzat de eligibilitate și nu îndeplineau condițiile sau nu au solicitat să beneficieze de serviciul universal, prețul a fost stabilit de către fiecare furnizor de ultimă instanță, pentru fiecare zonă de rețea, pe criterii concurențiale.

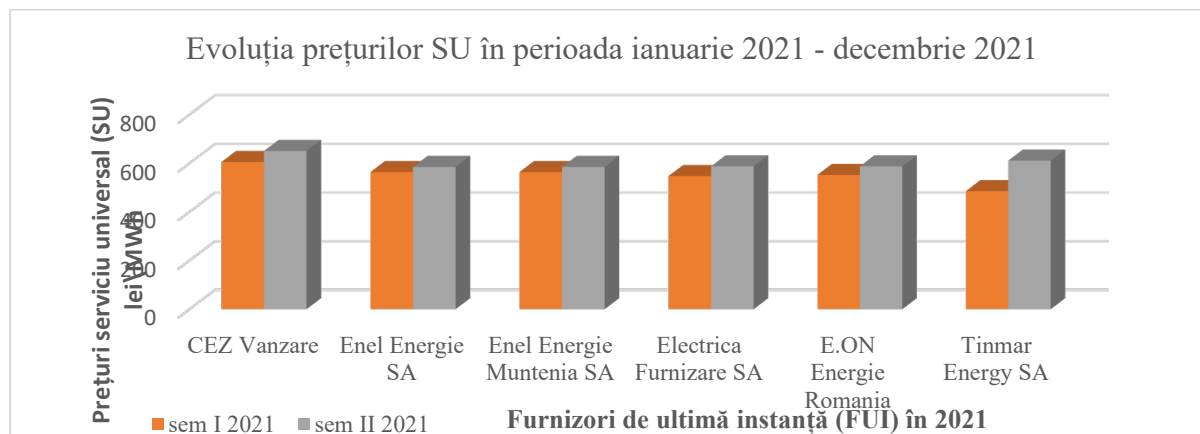
Prețul de serviciu universal

Anterior modificării **Legii nr. 123/2012** prin **OUG nr. 143/2021** în vederea transunerii în legislația națională a *Directivei (UE) 2019/944 a PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE* respectiv până la data de 31.12.2021, serviciul universal care presupune furnizarea energiei electrice în baza contractului cadru aprobat de către ANRE pe baza prețurilor stabilite de către furnizorii de ultimă instanță în baza prevederilor art. 5 din Directiva EU 944/2019, fără intervenția Autorității în formarea acestora, a fost asigurat, în condiții specifice reglementate, numai de către furnizorii de ultimă instanță (FUI), desemnați de către ANRE, acesta fiind garantat următoarelor două categorii de clienți:

- clienților casnici;
- clienților noncasnici cu un număr de salariați mai mic de 50 și o cifră de afaceri anuală sau o valoare totală a activelor din bilanțul contabil conform raportărilor fiscal anuale care nu depășește 10 milioane de euro.

Prețul pentru serviciul universal aplicat de către furnizorii de ultimă instanță clienților beneficiari de serviciu universal a fost stabilit de către fiecare furnizor de ultimă instanță, pe criterii concurențiale, având în vedere ca acesta să fie rezonabil, competitiv, ușor comparabil, transparent și nediscriminatoriu.

În graficul alăturat este redată evoluția prețurilor de serviciu universal în **anul 2021**, furnizarea energiei electrice în regim de serviciu universal realizându-se în temeiul *contractului-cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici ai furnizorilor de ultimă instanță*, aprobat de ANRE.

Sursa: date prelucrate de ANRE din raportările FUI

Prețul de ultimă instanță

Prețurile de ultimă instanță aplicate clienților preluați au fost stabilite lunar de către FUI, fără intervenția ANRE, cu următoarea formulă:

$$PUI = p_{ach} + p_f \text{ [lei/MWh]}$$

unde:

- **p_{ach}** - prețul de achiziție a energiei electrice luat în considerare de către furnizorul de ultimă instanță, inclusiv Tg [lei/MWh];
- **p_f** - componenta de furnizare stabilită de către furnizorul de ultimă instanță, pentru o perioadă de aplicare (include costul activității de furnizare, costul participării în piețele centralizate administrate de către Societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale „OPCOM“ - S.A. și profitul) [lei/MWh].

La prețul de ultimă instanță astfel stabilit, FUI adaugă tariful reglementat pentru serviciul de transport - componenta de extragere a energiei electrice din rețea, tariful reglementat pentru serviciul de sistem, tariful reglementat pentru serviciul de distribuție, precum și taxele/impozitele/contribuțiile stabilite prin acte normative, în vigoare în perioada de aplicare.

În baza prețurilor de ultimă instanță comunicate lunar către ANRE de către furnizorii de ultimă instanță, în primele două zile lucrătoare ale unei luni, ANRE publica pe pagina proprie de internet Lista FUI în ordinea crescătoare a prețurilor de ultimă instanță, FUI aflat pe prima poziție a listei având calitatea de FUI nominalizat pentru acea lună. În această calitate, FUI nominalizat avea obligația de a prelua toți clienții care în respectiva lună ajungeau în situația de a nu avea asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă.

Venitul reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică

Începând cu anul 2020, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei aprobă doar venitul reglementat aferent activității reglementate desfășurate de Societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale - OPCOM S.A. în calitate de operator al pieței de energie electrică, urmând ca operatorul să stabilească tariful reglementat pe baza venitului reglementat aprobat de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru perioada tarifară și să îl publice pe pagina de internet proprie.

Modurile de fundamentare și de stabilire a venitului reglementat al operatorului pieței de energie electrică, precum și principiile privind stabilirea tarifului reglementat pentru activitatea reglementată desfășurată de operator pentru participanții la piețele centralizate de energie electrică și de certificate verzi sunt prevăzute în Metodologia de stabilire a venitului reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică (*Metodologie*), aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 192/2019.

Conform prevederilor *Metodologiei* venitul reglementat pentru asigurarea serviciilor prestate de operator participanților la piețele centralizate aferent fiecărei perioade tarifare t se determină anterior începerii perioadei tarifare. Astfel, venitul reglementat aferent perioadei tarifare 2022 a fost aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 130/2021 la valoarea de 30.618.906 lei. Valoarea venitului reglementat aprobată pentru perioada tarifară 2022 este cu 9,27 % mai mică față de valoarea venitului reglementat al operatorului de 33.739.620 lei, aprobată de ANRE pentru perioada tarifară 2021.

Pe baza venitului reglementat aprobat de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru perioada tarifară 2022 operatorul pieței de energie electrică a stabilit valoarea componentelor tarifului reglementat, aferent acestei perioade tarifare, conform prevederilor metodologiei, și le-a publicat, în data de 16.12.2021, pe pagina proprie de internet, la adresa:

https://www.opcom.ro/uploads/doc/FPA/Lb.romana_SINTEZA%20%20Procedura%20fact.-%20en%20el_gaz_REMIT-REVIZIA%20din%20dec.2021.pdf,

în documentul „*SINTEZA procedurilor privind facturarea și plata tarifului reglementat practicat de Operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale „OPCOM” SA pentru serviciile prestate participanților la piețele centralizate de energie electrică și de certificate verzi, la piețele de gaze naturale și pentru serviciile de raportare către ACER. REVIZIA din 16.12.2021*”.

Conform prevederilor *Metodologiei*, ANRE monitorizează periodic cheltuielile/veniturile aferente activității reglementate desfășurate de operator, pe baza datelor transmise de acesta. Astfel, până la data de 1 iunie a fiecărei perioade tarifare, OPCOM SA transmite ANRE situația costurilor/veniturilor realizate în perioada tarifară $t-1$ /estimate la data de 30 iunie a perioadei tarifare t , precum și situațiile financiare depuse la Ministerul Finanțelor Publice. Pentru anul 2021 ANRE a monitorizat activitatea OPCOM baza datelor transmise de acesta la data de 31.05.2021.

3.2 GAZE NATURALE

Rolul furnizorilor de ultimă instanță

Regulamentul privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 173/2020, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare

Regulament, stabilește procedura de desemnare de către ANRE a furnizorilor de ultimă instanță (FUI), condițiile de desfășurare și de încetare a activității de furnizare de ultimă instanță, principiile de stabilire a prețurilor aplicate de către furnizorii de ultimă instanță clienților preluați, precum și procedura de preluare a locurilor de consum ale clienților finali care nu au asigurată furnizarea gazelor naturale din nicio altă sursă.

Având în vedere creșterea continuă a prețului de achiziție a gazelor naturale, începând cu luna septembrie 2021, mai mulți furnizori și-au exprimat intenția de a renunța la desfășurarea activității de furnizare a gazelor naturale, aceștia solicitând retragerea/suspendarea licenței de furnizare a gazelor naturale de către ANRE. În același timp, s-au înregistrat la ANRE trei solicitări de renunțare la statutul de FUI.

În contextul general menționat anterior, dar și pentru asigurarea siguranței, calității și continuității în furnizarea cu gaze naturale a clienților finali și pentru a exista un număr suficient de FUI desemnați de către ANRE care să poată gestiona operațional și financiar, în situații excepționale, un portofoliu semnificativ de clienți, *Regulamentul* s-a modificat prin Ordinul ANRE nr. 125/2021, stabilindu-se ca ANRE să desemneze un număr de cel puțin 5 FUI, a căror cotă cumulată de piață, calculată prin ponderarea egală a numărului de clienți finali și a cantității de energie vândute acestora în ultimele 12 luni pentru care ANRE dispune de date în urma activității de monitorizare a pieței gazelor naturale, să fie de minimum 70%. La determinarea cotei cumulate de piață se iau în considerare și cotele furnizorilor desemnați FUI, cu excepția celor pentru care s-a emis decizia prin care se constată încetarea aplicabilității deciziei de desemnare în calitate de FUI.

Ulterior aprobării modificărilor și completărilor la *Regulament*, ANRE a declanșat în data de 08.12.2021 al doilea proces de selecție pentru desemnarea unor furnizori de ultimă instanță de gaze naturale, în vederea asigurării îndeplinirii condițiilor prevăzute în acest act normativ, având în vedere faptul că 3 din cei 6 FUI deja desemnați renunțaseră la acest statut, respectiv societățile ENGIE ROMÂNIA S.A., CIS GAZ S.A. și CEZ VÂNZARE S.A.

Spre deosebire de anul 2020, când desemnarea tuturor furnizorilor de ultimă instanță de gaze naturale s-a făcut doar la solicitarea acestora, pe bază de disponibilitate și eligibilitate, până la termenul limită stabilit în anunțul de organizare a procesului de selecție pentru desemnarea FUI, respectiv până la data de 09.12.2021, niciun furnizor de gaze naturale nu a fost interesat să participe la procesul de selecție organizat de ANRE și astfel, acesta nu s-a putut finaliza în prima etapă prin selecție bazată pe disponibilitate și eligibilitate, **fiind necesară declanșarea celei de-a doua etape** în vederea atribuirii statutului de FUI prin selecție bazată pe eligibilitate și capabilitate, respectiv prin impunerea de către ANRE a unei obligații de serviciu public.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) din *Regulament*, un proces de selecție se consideră finalizat doar dacă Lista FUI desemnați conține cel puțin 5 FUI a căror cotă cumulată de piață, calculată prin ponderarea egală a numărului de clienți finali și a cantității de energie vândute acestora în ultimele 12 luni pentru care ANRE dispune de date în urma activității de monitorizare a pieței gazelor naturale, este de minimum 70%, cu precizarea că la determinarea cotei cumulate de piață se iau în considerare și cotele furnizorilor desemnați FUI, cu excepția celor pentru care s-a emis decizia prin care se constată încetarea aplicabilității deciziei de desemnare în calitate de FUI.

În vederea stabilirii ordinii de merit a furnizorilor de gaze naturale în funcție de cota totală maximă de piață din punctul de vedere al vânzărilor de gaze naturale la clienții finali și al numărului de clienți finali, calculată conform prevederilor art. 8 din *Regulament*, au fost

analizate datele disponibile în urma activității de monitorizare a pieței gazelor naturale, respectiv datele aferente perioadei octombrie 2020 - septembrie 2021, rezultând următoarele:

- **cota cumulată de piață a furnizorilor desemnați FUI**, cu excepția celor pentru care s-a emis decizia prin care se constată încetarea aplicabilității deciziei de desemnare în calitate de FUI, **a fost de 4,42%** (ELECTRICA FURNIZARE S.A. cu o cotă de piață de 0,36%, PREMIER ENERGY S.R.L. cu o cotă de piață de 2,95% și TINMAR ENERGY S.A. cu o cotă de piață de 1,11%);
- primii doi furnizori selectați în ordinea descrescătoare a cotei totale maxime de piață au fost societățile ENGIE Romania S.A. cu o cotă de piață de 34,62% și E.ON Energie România S.A. cu o cotă de piață de 30,72%;
- **cota cumulată de piață a FUI desemnați și a următorilor doi furnizori de gaze naturale selectați a fost de 69,76%**;
- **pentru a obține o cotă cumulată de piață de minimum 70% a fost selectat, în ordinea descrescătoare a cotei totale maxime de piață, și următorul furnizor, respectiv OMV Petrom SA, care avea o cotă de piață de 9,71%, obținându-se astfel o cotă cumulată de piață de 79,47%.**

Astfel, societățile **ENGIE Romania SA, E.ON Energie România SA și OMV Petrom SA** au fost selectate pe baza criteriului de capabilitate, în vederea desemnării acestora în calitate de FUI și, având în vedere faptul că au îndeplinit criteriul de capabilitate și toate condițiile de eligibilitate prevăzute în *Regulament*, au fost desemnate în calitate de furnizori de ultimă instanță de gaze naturale.

Lista actualizată a furnizorilor de ultimă instanță a fost publicată pe pagina de internet a autorității la secțiunea Gaze Naturale/Informații de interes public/Furnizare de ultimă instanță gaze naturale (<https://www.anre.ro/ro/gaze-naturale/informatii-de-interes-public/furnizare-de-ultima-instanta-gaze-naturale>), aceasta având la acea dată următoarea componență:

Lista furnizorilor de ultimă instanță de gaze naturale desemnați

Nr. crt.	Societatea	Decizia ANRE de desemnare	Contact
1.	ELECTRICA FURNIZARE S.A.	1990/29.10.2020	www.electrificafurnizare.ro/asistenta/knowledge-base/furnizor-de-ultima-instanta/
2.	E.ON ENERGIE ROMÂNIA S.A.	2237/14.12.2021	www.eon.ro
3.	ENGIE ROMANIA S.A.	2236/14.12.2021	www.engie.ro/furnizor-ultima-instanta/
4.	OMV PETROM S.A.	2238/14.12.2021	https://www.omvpetrom.com/ro/activitatile-noastre/downstream-gas/furnizor-de-ultima-instanta-gaze-naturale
5.	PREMIER ENERGY S.R.L.	1992/29.10.2020	https://www.premiereenergy.ro/furnizor-ultima-instanta
6.	TINMAR ENERGY S.A.	2062/11.11.2020	www.tinmar.ro/furnizor-de-ultima-instanta/

Totodată, pentru a se evita distorsionarea concurenței, pentru a asigura funcționarea transparentă a pieței, precum și pentru a se asigura acoperirea prin prețurile practicate a

costurilor efectuate de furnizorii desemnați FUI pentru această activitate, dar și datorită impredictibilității prețurilor pe piețele centralizate, prin Ordinul ANRE nr. 125/2021 s-a modificat modalitatea de determinare a prețului pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI, acesta nefiind stabilit pentru luna calendaristică anterioară, ci pentru luna următoare, în acest sens fiind lasată FUI libertatea de a estima singuri, similar cu ofertarea pe piața concurențială, atât costul unitar al achiziției de gaze naturale în vederea desfășurării activității de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, cât și componenta unitară de furnizare a gazelor naturale în regim de UI și costul unitar aferent serviciului de transport al gazelor naturale (cu mențiunea că aceste ultime două componente se vor păstra nemodificate pentru o durată de 3 luni calendaristice, având în vedere că există o predictibilitate și stabilitate mai mare).

Conform Regulamentului, pentru locurile de consum preluate în regim de ultimă instanță, FUI aplică, pentru fiecare lună calendaristică, începând cu data preluării, prețul pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI, determinat astfel:

a) pentru clienții preluați care sunt racordați la sistemul de transport al gazelor naturale:

$$PFUI = CU_{ach-FUI} + CU_{fz-FUI} + CU_{tr-FUI}$$

b) pentru clienții preluați care sunt racordați la sistemul de distribuție a gazelor naturale:

$$PFUI = CU_{ach-FUI} + CU_{fz-FUI} + CU_{tr-FUI} *) + T_{dx}$$

c) pentru clienții preluați care sunt racordați la conductele de alimentare din amonte aferente producției gazelor naturale:

$$PFUI = CU_{ach-FUI} + CU_{fz-FUI} + T_{am}**)$$

d) pentru clienții preluați care au contract/contracte pentru prestarea SR încheiat/încheiate direct cu OR:

$$PFUI = CU_{ach-FUI} + CU_{fz-FUI}$$

unde:

P_FUI - prețul pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI (lei/MWh);

CU_ach-FUI - costul unitar al achiziției de gaze naturale în vederea desfășurării activității de furnizare a gazelor naturale în regim de UI (lei/MWh);

CU_fz-FUI - componenta unitară de furnizare a gazelor naturale în regim de UI (lei/MWh);

CU_tr-FUI - costul unitar aferent serviciului de transport al gazelor naturale (lei/MWh);

Td_x - tariful reglementat pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale de către OSD în sistemul căruia este racordat locul respectiv de consum, pentru categoria «x» de clienți finali în care este încadrat clientul respectiv (lei/MWh);

Tam - tariful pentru accesul terților la conductele de alimentare din amonte stabilit de către OCA (lei/MWh).

*) În cazul unui sistem de distribuție a gazelor naturale conectat la o conductă de alimentare din amonte aferentă producției gazelor naturale, CU_{tr-FUI} se va înlocui cu T_{am} , după caz, în funcție de soluția tehnică de alimentare a clientului preluat.

**) În funcție de soluția tehnică de alimentare a clientului preluat, dacă este cazul, la formula de preț se va adăuga și CU_{tr-FUI} și/sau Td_x .

Cu 3 zile lucrătoare înainte de sfârșitul fiecărei luni calendaristice, FUI are obligația să transmită, prin e-mail, la adresele publicate de ANRE pe pagina proprie de internet la secțiunea special dedicată FUI, într-un document semnat de către reprezentantul legal, valorile componentelor de preț pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI pentru luna calendaristică următoare.

În termen de maximum două zile lucrătoare de la data primirii componentelor de preț, ANRE publică pe pagina proprie de internet Clasamentul FUI în ordinea crescătoare a valorilor cumulate ale componentelor de preț pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI transmise de către furnizori.

Situațiile în care clientul final nu are asigurată furnizarea de gaze naturale sunt identificate prin *Regulament*, respectiv:

- în cazul în care furnizorul său actual își pierde calitatea de furnizor ca urmare a:
 - (i) retragerii licenței de furnizare a gazelor naturale;
 - (ii) expirării licenței de furnizare a gazelor naturale și neîndeplinirii condițiilor prevăzute de reglementările în vigoare pentru prelungirea duratei de valabilitate a acesteia sau pentru acordarea unei licențe noi până la data expirării licenței de furnizare existente.
- în cazul suspendării licenței de furnizare a gazelor naturale a furnizorului său actual;
- în cazul în care furnizorul actual al clientului final nu își respectă obligația de a deține un contract de echilibrare și acces în PVT încheiat cu OTS, respectiv în situația neîncheierii acestuia conform prevederilor legale în vigoare, precum și în cazul rezilierii sau suspendării contractului din cauza neîndeplinirii obligațiilor contractuale;
- în cazul în care furnizorul actual al clientului final nu își respectă obligația de a deține contractul pentru prestarea unui SR, încheiat cu OR în vederea vehiculării gazelor naturale până la locul de consum al clientului final, respectiv în situația neîncheierii acestuia conform prevederilor legale în vigoare, precum și în cazul rezilierii acestuia din cauza neîndeplinirii obligațiilor contractuale;
- în cazul încetării contractului de furnizare încheiat de FA cu clientul final, dacă clientul final nu își găsește un furnizor;
- în cazul în care, în cursul procesului de schimbare a furnizorului de gaze naturale, înainte de intrarea în vigoare a contractului de furnizare a gazelor naturale cu noul furnizor, acesta ajunge în situația de a nu mai putea asigura furnizarea gazelor naturale în condițiile prevăzute de reglementările în vigoare.

De asemenea, un client final poate fi în situația de a nu avea asigurată furnizarea gazelor naturale și în alte cazuri decât cele prevăzute anterior. Astfel de cazuri sunt identificate de către ANRE ca urmare a unor sesizări primite de la participanții la piața de gaze naturale (clienți finali, furnizori, OR etc.).

Astfel, conform *Regulamentului*, în condițiile apariției uneia din situațiile menționate anterior, clienților finali în cauză li se asigură de către FUI furnizarea gazelor naturale în regim de ultimă instanță, după cum urmează:

- pe o durată de minimum 12 luni de la data preluării, în cazul clienților finali cu un consum anual mai mic sau egal cu 28.000 MWh, care ajung în una dintre situațiile prevăzute la lit. a), c) și d) din *Regulament*, aceștia fiind preluați automat de FUI care se clasează pe prima poziție în Clasamentul FUI în luna respectivă, cu respectarea criteriului capacității de preluare sau a criteriului disponibilității de preluare, în cazul în care FUI nu îndeplinește criteriul capacității de preluare;
- pe o durată de 1 lună de la data preluării, în cazul clienților finali cu un consum anual mai mare de 28.000 MWh, care ajung în una dintre situațiile prevăzute la lit. a), c) și d) din *Regulament*, aceștia fiind preluați automat de FUI care se clasează pe prima poziție în Clasamentul FUI în luna respectivă, cu respectarea criteriului capacității de preluare sau a criteriului disponibilității de preluare, în cazul în care FUI nu îndeplinește criteriul capacității de preluare;
- de la data preluării și până la data încetării suspendării licenței de furnizare a gazelor naturale a FA, în cazul clienților finali care ajung în situația prevăzută la lit. b) din *Regulament*, aceștia fiind preluați automat de FUI care se clasează pe prima poziție în Clasamentul FUI în luna respectivă cu respectarea criteriului capacității de preluare sau a criteriului disponibilității de preluare, în cazul în care FUI nu îndeplinește criteriul capacității de preluare; în cazul în care FA cu licența de furnizare a gazelor naturale

suspendată pierde calitatea de furnizor în condițiile prevăzute la lit. a) din Regulament, FUI va asigura în continuare clienților preluați furnizarea gazelor naturale în regim de UI, cu respectarea condițiilor prevăzute pentru respectivele situații;

- pe o durată de minimum 12 luni de la data preluării, în cazul clientului final cu un consum anual mai mic sau egal cu 28.000 MWh, care ajunge în situația prevăzută la lit. e) și f) din Regulament, acesta fiind preluat automat de FUI care se clasează pe prima poziție în Clasamentul FUI în luna respectivă, cu respectarea criteriului capacității de preluare sau a criteriului disponibilității de preluare, în cazul în care FUI nu îndeplinește criteriul capacității de preluare;
- pe o durată de o lună de la data preluării, în cazul clientului final cu un consum anual mai mare de 28.000 MWh, care ajunge în situația prevăzută la lit. e) și f) din Regulament, acesta fiind preluat la cererea acestuia adresată oricărui FUI dintre cei desemnați de ANRE;
- pe o durată stabilită de către ANRE, în cazul clientului final aflat într-o altă situație identificată ulterior, acesta fiind preluat la solicitarea ANRE.

FUI nu are obligația de a furniza gaze naturale clienților finali care la data preluării au întreruptă alimentarea cu gaze naturale pentru neplată, până la prezentarea de către clienții finali respectivi a dovezii achitării integrale a sumelor datorate, sau din motive tehnice, până la remedierea situației respective.

Furnizarea gazelor naturale în regim de UI este asigurată de către FUI clienților preluați în baza și cu respectarea contractului-cadru de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, care a fost prevăzut ca anexă la Regulament.

Astfel, desfășurarea activității de furnizare a gazelor naturale în regim de UI pentru clienții preluați automat se face cu respectarea contractului-cadru de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, astfel:

- fără a fi necesară existența unui contract încheiat cu FUI, pentru clienții finali cu un consum anual mai mic sau egal cu 28.000 MWh;
- în baza unui contract de furnizare încheiat cu FUI, pentru clienții finali cu un consum anual mai mare de 28.000 MWh.

Desfășurarea activității de furnizare a gazelor naturale în regim de UI pentru clienții finali care solicită preluarea de către FUI se face doar în baza unui contract de furnizare, pe care clienții finali au obligația să îl încheie cu FUI, cu respectarea contractului-cadru de furnizare a gazelor naturale în regim de UI.

Având în vedere faptul că se asigură furnizarea în regim de ultimă instanță și clientului final care la un loc de consum are un consum anual mai mare de 28.000 MWh, pentru acoperirea riscului de neplată, în *Regulament* a fost prevăzut dreptul FUI de a solicita acestuia constituirea unei garanții financiare înainte de încheierea unui contract pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI. Clientul final poate înlătura opțiunea de a constitui o garanție financiară prin plata în avans a consumului estimat de gaze naturale, care se va compensa cu factura finală de regularizare.

În perioada în care se asigură de către FUI furnizarea gazelor naturale în regim de UI, clientul preluat poate opta pentru încheierea unui contract aferent furnizării în regim concurențial, cu respectarea procedurii de schimbare a furnizorului, aprobată de către ANRE.

Prevederile ***Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale***, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 173/2020, cu modificările și completările ulterioare, **care au stat la baza impunerii de către ANRE în sarcina unor furnizori a unei obligații de serviciu public**, în sensul asigurării furnizării

gazelor naturale în regim de ultimă instanță clienților finali care în anumite situații nu au asigurată furnizarea gazelor naturale din nicio altă sursă, **respectă toate cerințele art. 173 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 3 alin. (2) din Directiva 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale, respectiv:**

- **sunt justificate de interesul economic general urmărit, respectiv au ca scop asigurarea siguranței și continuității în furnizarea cu gaze naturale a clienților finali și, așadar, garantează protejarea acestora prin asigurarea furnizării gazelor naturale în regim de ultimă instanță, în condițiile stabilite prin *Regulament*, de către un număr crescut de de FUI desemnați de ANRE, care au o cotă de piață semnificativă, implicând totodată și capabilitate financiară imediată pentru a putea prelua în situații excepționale portofoliile de clienți ale unor furnizori care, din diverse motive, nu își mai pot continua activitatea;**
- **sunt clar definite, transparente, nediscriminatorii, ușor de verificat și garantează furnizorilor accesul egal la clienții finali, întrucât dau posibilitatea tuturor furnizorilor de gaze naturale, care îndeplinesc criteriile de eligibilitate, de a desfășura o nouă activitate, respectiv furnizarea gazelor naturale în regim de ultimă instanță, în condițiile stabilite prin *Regulament*; totodată, este asigurată predictibilitatea și transparența acțiunilor pentru toți participanții la piață implicați în acest proces;**
- **sunt în concordanță cu principiul proporționalității întrucât durata intervenției este limitată în timp, clienților preluați fiindu-le asigurată furnizarea gazelor naturale în regim de UI pentru o perioadă limitată, respectiv de minimum 12 luni de la data preluării, în cazul clienților finali cu un consum anual mai mic sau egal cu 28.000 MWh, și o lună de la data preluării, în cazul clienților finali cu un consum anual mai mare de 28.000 MWh, cu posibilitate de prelungire dacă nu își găsesc un furnizor până la data încetării contractului de furnizare încheiat cu FUI; **totodată, până la data de 1 ianuarie 2024, în funcție de evoluția pieței de gaze naturale, ANRE va evalua desfășurarea activității de furnizare a gazelor naturale în regim de ultimă instanță, va reexamina principiile, condițiile și criteriile pentru desemnarea furnizorilor de ultimă instanță, și le va modifica, după caz, astfel încât acestea să fie proporționale cu interesul general urmărit de ANRE prin aprobarea acestui ordin, respectiv asigurarea siguranței și continuității în furnizarea cu gaze naturale a clienților finali;****
- **este promovată, stimulată și asigurată concurența între furnizorii de gaze naturale pentru a fi desemnați FUI, și doar în cazul în care procesul de selecție nu se poate finaliza prin selecție bazată pe disponibilitate și eligibilitate, se atribuie de către ANRE statutul de FUI prin selecție bazată pe eligibilitate și capabilitate;**
- **este asigurată posibilitatea FUI de a-și recupera prin prețurile de furnizare în regim de ultimă instanță toate costurile realizate în urma desfășurării acestei activități;**
- **sunt aplicate unui număr restrâns de clienți finali, respectiv celor care se află în situația de a nu avea asigurată furnizarea gazelor naturale.**

Raportul cu privire la impunerea de obligații de serviciu public în sectorul gazelor naturale, realizat în conformitate cu prevederile art. 173 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 3 din Directiva 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale a fost transmis Parlamentului României și spre știință Comisiei Europene.

În perioada septembrie - noiembrie 2021, prevederile *Regulamentului* referitoare la preluare au fost aplicate în cazul a 9 furnizori de gaze naturale, respectiv societățile Măcin Gaz SRL, Progaz P&D SA și Gecabuild SRL, ca urmare a retragerii licențelor de furnizare a gazelor

naturale, și societățile Hargaz Harghita Gaz SA, Tulcea Gaz SA, Restart Energy One SA, Arovi Energy SRL, Salgaz SA și Mehedinți Gaz SA, ca urmare a rezilierii Contractelor de echilibrare și acces la PVT încheiate cu SNTGN TRANSGAZ SA, clienții finali din portofoliul acestora fiind preluați de către FUI.

Ulterior intrării în vigoare la data de 8 decembrie 2021 a modificărilor și completărilor la *Regulament*, prevederile acestuia au fost aplicate în cazul societăților Electric & Gas Power Trade SRL, Oligopol SRL și Res Energy Solutions SA, ca urmare a rezilierii Contractelor de echilibrare și acces la PVT încheiate cu societatea cu SNTGN TRANSGAZ SA.

Astfel, pe parcursul anului 2021, 12 operatori au renunțat la activitate începând cu data de 1 septembrie 2021 și până în la sfârșitul lunii decembrie 2021, iar peste 68.000 de locuri de consum ale acestora au fost preluate de furnizori de ultimă instanță, după cum urmează:

Numărul de clienți preluați în FUI datorită retragerii furnizorilor					
Nr crt.	Furnizor	Data preluării	Nr. locuri de consum preluate	FUI	Motiv preluare de către FUI
1.	MĂCIN GAZ S.R.L.	8 septembrie 2021	69	Electrica Furnizare S.A.	retragere licență furnizare
2.	HARGAZ HARGHITA GAZ S.A.	1 noiembrie 2021	7,346	Electrica Furnizare S.A.	reziliere contract echilibrare și acces la PVT
3.	PROGAZ P&D S.A.	2 noiembrie 2021	4,480	Engie România S.A.	retragere licență furnizare
4.	TULCEA GAZ S.A.	8 noiembrie 2021	15,676	Engie România S.A.	reziliere contract echilibrare și acces la PVT
5.	GECABUILD S.R.L.	15 noiembrie 2021	1,356	Engie România S.A.	retragere licență furnizare
6.	RESTART ONE ENERGY S.A.	19 noiembrie 2021	18,645	Engie România S.A.	reziliere contract echilibrare și acces la PVT
7.	AROVI ENERGY S.R.L.	19 noiembrie 2021	244	Engie România S.A.	reziliere contract echilibrare și acces la PVT
8.	MEHEDINȚI GAZ	26 noiembrie 2021	10,275	Engie România S.A.	reziliere contract echilibrare și acces la PVT
9.	SALGAZ S.A.	26 noiembrie 2021	3,745	Engie România S.A.	reziliere contract echilibrare și acces la PVT
10.	ELECTRIC & GAS POWER TRADE S.R.L	11 decembrie 2021	5,681	Engie România S.A.	reziliere contract echilibrare și acces la PVT
11.	OLIGOPOL S.R.L.	13 decembrie 2021	964	Engie România S.A.	reziliere contract echilibrare și acces la PVT
12.	RES ENERGY SOLUTIONS S.A.	13 decembrie 2021	38	Engie România S.A.	reziliere contract echilibrare și acces la PVT
TOTAL GENERAL (1 septembrie 2021–31 decembrie 2021)			68.519		

De asemenea, în vederea respectării prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.70/2020 privind reglementarea unor măsuri, începând cu data de 15 mai 2020, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, pentru prelungirea unor termene, pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, a Legii educației naționale nr. 1/2011, precum și a altor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora „Pe perioada stării de alertă, operatorii de transport și distribuție energie electrică și gaze naturale asigură continuitatea furnizării serviciilor, iar în situația în care este incident un motiv de debranșare/deconectare, amână efectuarea acestei operațiuni până la încetarea stării de alertă”, ANRE a stabilit ca societatea PREMIER ENERGY S.R.L., în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale pentru clienții finali preluați pe o perioadă de 3 luni, începând cu data de 18 noiembrie 2020, din portofoliul societății AIK ENERGY ROMÂNIA S.R.L., să continue să asigure furnizarea gazelor naturale în regim de ultimă instanță, începând cu data de 18 februarie 2021 și până la terminarea stării de alertă, clienților preluați care nu au încheiaseră un contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial cu intrare în vigoare de la data de 18 februarie 2021.

4. COMPARATOARE DE OFERTE-TIP

ANRE a dezvoltat și îmbunătățit două instrumente de comparare a ofertelor-tip de furnizare a energiei electrice și a gazelor naturale din România destinate clienților finali, sub forma unor aplicații web interactive, una pe energie electrică și una pe gaze naturale, care pot fi accesate atât pe pagina de internet a ANRE, cât și prin descărcarea aplicației ”ANRE” disponibilă gratuit în magazinele online de aplicații App Store și Google Play.

Aplicația interactivă *Comparator oferte-tip de furnizare a energiei electrice* poate fi accesată la următorul link - <https://www.anre.ro/ro/infoconsumatori/comparator-de-tarife> iar aplicația interactivă *Comparator oferte-tip de furnizare a gazelor naturale* la următorul link - <http://www.anre.ro/ro/info-consumatori/comparator-oferte-tip-de-furnizare-a-gn>.

4.1 COMPARATOR AL OFERTELOR-TIP DE FURNIZARE A ENERGIEI ELECTRICE

Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică conține prevederi referitoare la obligația statelor membre de a se asigura că cel puțin clienții casnici și microîntreprinderile cu un consum anual preconizat mai mic de 100 000 kWh au acces gratuit la cel puțin un instrument de comparare a ofertelor furnizorilor, inclusiv a ofertelor de contracte de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice.

ANRE a implementat în avans, încă din anul 2015, instrumente de comparare atât pentru piața de energie electrică cât și pentru piața de gaze naturale. Ulterior, prin Ordinul ANRE nr. 189 din 07.11.2018 *privind obligația de informare a clienților finali prin intermediul aplicației informatice „Comparator al ofertelor – tip de furnizare a energiei electrice”* a fost instituită obligația pentru toți furnizorii de energie electrică care desfășoară activitate de furnizare a energiei electrice la clienții finali, de a introduce în baza de date a *Comparatorului*, ofertele - tip publicate pe paginile proprii de internet.

Aplicația interactivă *Comparator oferte-tip de furnizare a energiei electrice* a fost dezvoltată în mod continuu, fiind introduse periodic și alte facilități, inclusiv posibilitatea încărcării de către furnizori, în *Comparator*, a unor informații privind modul de încheiere a contractelor și documentele necesare în vederea încheierii contractelor.

În același timp, pentru a asigura accesul clienților la informațiile privind prețurile practicate de către furnizorii de energie, ca urmare a eliminării prețurilor/tarifelor reglementate, au fost modificate comparatoarele de oferte-tip de furnizare.

În anul 2021, *Comparatorul* a fost accesat de un număr de **2.324.305 utilizatori** care au petrecut în cadrul acestei aplicații un timp mediu **3 minute și 59 secunde**, generând astfel **3.515.268 afișări**. Astfel, comparativ cu anul 2020, se constată **o creștere substanțială a numărului de utilizatori** de la 921.843 în 2020, la 2.324.305 în 2021 confirmându-se faptul că importanța procesului de liberalizare a fost înțeleasă de o bună parte a clienților finali.

Totodată, în contextul eliminării tarifelor reglementate de la 1 ianuarie 2021 coroborat cu intensificarea utilizării *Comparatorului*, numărul solicitărilor aferente unor aspecte legate de ofertele-tip din *Comparator*, primite de către ANRE și soluționate de către experții din direcția de specialitate a crescut substanțial comparativ cu anul 2020.

De asemenea, procesul complex de monitorizare a informațiilor din ofertele-tip încărcate în *Comparator* desfășurat în mod constant de către ANRE a înregistrat în anul 2021 o intensificare a numărului de solicitări adresate de către ANRE operatorilor economici care au încărcat oferte-tip în *Comparator*, în vederea modificării sau corectării unor valori/informații, după caz, în acele situații în care s-a constatat că ofertele-tip nu se aflau în concordanță cu prevederile reglementărilor aflate în vigoare.

4.2 COMPARATOR AL OFERTELOR-TIP DE FURNIZARE A GAZELOR NATURALE

Această aplicație web interactivă este implementată ca urmare a prevederilor art. 5 din Ordinul ANRE nr. 106/2014 privind modalitățile de informare a clienților finali de către furnizorii de gaze naturale cu privire la condițiile comerciale de furnizare a gazelor, care a creat premisele necesare pentru ca Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei să realizeze și să pună la dispoziția persoanelor interesate un instrument independent și necomercial care să permită compararea prețurilor de furnizare și a condițiilor oferite de furnizorii de gaze naturale, înainte de a alege un anume furnizor sau o anume ofertă-tip.

Potrivit acestui act normativ, toți furnizorii de gaze naturale care elaborează și publică prin mijloace proprii oferte-tip, au obligația să introducă informații referitoare la acestea și în baza de date a acestei aplicații. Totodată, furnizorii au obligația să introducă în această bază de date orice nouă ofertă-tip și orice modificare a ofertelor-tip existente în termen de 5 zile lucrătoare de la data lansării sau a modificării acesteia.

Utilizarea *Comparatorului* este intuitivă și se face foarte simplu, în doar doi pași: utilizatorii aleg criteriile de selecție și primesc o listă cu ofertele-tip. Dintre toate ofertele-tip introduse de furnizori în baza de date, *Comparatorul* le afișează pe acelea care respectă criteriile introduse de utilizator și le ordonează în ordinea crescătoare a prețului de furnizare a gazelor naturale aferent fiecărei oferte-tip.

În momentul afișării rezultatelor utilizatorii pot afla și alte detalii relevante despre oferte, respectiv câteva condiții asociate ofertei-tip (termenul de plată, modalitatea de transmitere a facturii, durata contractului și informații privind garanțiile solicitate, după caz), precum și perioada de valabilitate a ofertei-tip. Suplimentar, utilizatorul are posibilitatea introducerii unor date pentru comparare, respectiv prețul de furnizare din contractul actual și consumul anual, situație este efectuată o comparație cu costurile sale actuale.

Având în vedere solicitările primite de către ANRE, din partea utilizatorilor *Comparatorului* (clienți finali și furnizori), ANRE a îmbunătățit aplicația în anul 2021, prin introducerea unor caracteristici noi:

- un câmp care permite selectarea datei de către utilizator și care afișează ofertele care se încadrează în acest criteriu;
- posibilitatea furnizorilor de a încărca modelul de contract pentru fiecare ofertă-tip în parte.

În anul 2021, *Comparatorul* pus la dispoziția clienților pe pagina de internet a ANRE a fost accesat de un număr de 854.548 utilizatori, care au petrecut un timp mediu de aprox. 4 minute și 46 secunde pentru consultarea ofertelor. Dintre aceștia, aproximativ 96% au fost utilizatori din România, iar restul de 4% din afara țării, dintre care amintim 0,97% din Germania, 0,79% din Marea Britanie, 0,33% din Austria și 0,25% din Italia.

Astfel, comparativ cu anul 2020, se constată o creștere de aproximativ 32% a numărului de utilizatori (de la 649.700 la 854.548), confirmând faptul că importanța procesului de liberalizare a fost înțeleasă de o bună parte a clienților finali.

Pe parcursul anului 2021, ANRE a urmărit respectarea prevederilor Ordinului ANRE nr. 106/2014, prin monitorizarea ofertelor-tip introduse în aplicație de către 63 de furnizori de gaze naturale, numărul acestora fiind în scădere față de anul anterior.

În procesul de monitorizare, ANRE a urmărit:

- asigurarea de către furnizori a ofertelor - tip cel puțin pentru clienții finali (casnici și noncasnici) cu un consum anual de gaze naturale mai mic sau egal cu 28.000 MWh;
- valabilitatea ofertelor-tip pe pagina de internet a furnizorului;
- valabilitatea ofertelor-tip introduse în baza de date a aplicației;
- introducerea în baza de date a aplicației a ofertelor-tip publicate pe pagina de internet a furnizorului;
- respectarea setului minim de informații, pe care trebuie să le conțină o ofertă-tip.

În cazul în care au fost constatate neconformități, au fost transmise informări furnizorilor respectivi, cu solicitarea ca aceștia să asigure conformitatea ofertelor-tip cu reglementările în vigoare.

5. LIBERALIZAREA PIETELOR DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI GAZE NATURALE

5.1 ENERGIE ELECTRICĂ

Măsurile întreprinse de ANRE

În contextul liberalizării pieței de energie electrică și în vederea adoptării cadrului de reglementare necesar aplicării principiilor europene, ANRE a urmărit implementarea unui sistem de reglementări care să răspundă exigențelor unei piețe de energie cu adevărat funcționale, dar orientată către consumator, care să ofere suportabilitatea costurilor și formarea unor prețuri corecte.

Ca urmare a intrării în vigoare a *OUG nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene* au fost reintroduse tarifele reglementate la clienții casnici pentru perioada 1 martie 2019 – 28 februarie 2022. Ulterior, prin adoptarea *OUG nr.1/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, perioada până la care ANRE avea dreptul de a stabili tarife reglementate la clienții casnici a fost redusă, până la data de 31 decembrie 2020.

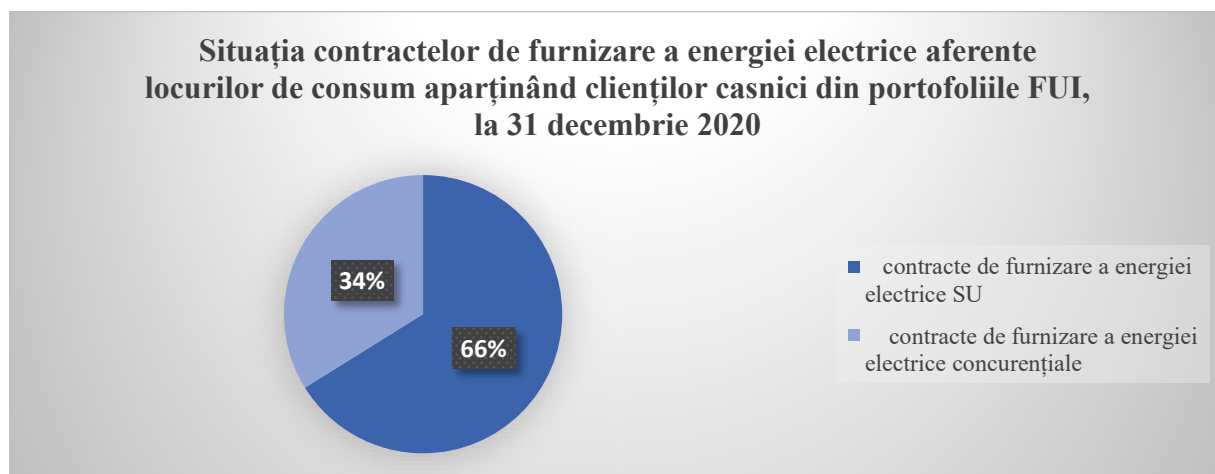
În luna mai a anului 2020, Guvernul României a emis *OUG nr. 74/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012* prin intermediul căreia au fost reintroduse ca și obligație de serviciu public tarifele reglementate la

data de 1 iulie 2020, tarife care nu puteau depăși nivelul de la acel moment, corelativ cu obligația ANRE de a aproba reglementările necesare în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a ordonanței de urgență.

Astfel, în conformitate cu prevederile Legii nr. 123/2012 începând cu data de 1 ianuarie 2021, tarifele reglementate aplicate clienților casnici au fost eliminate. În acest context, prețurile de furnizare a energiei electrice la clienții casnici nu mai sunt stabilite de către ANRE, acestea formându-se în mod liber, pe baza cererii și a ofertei.

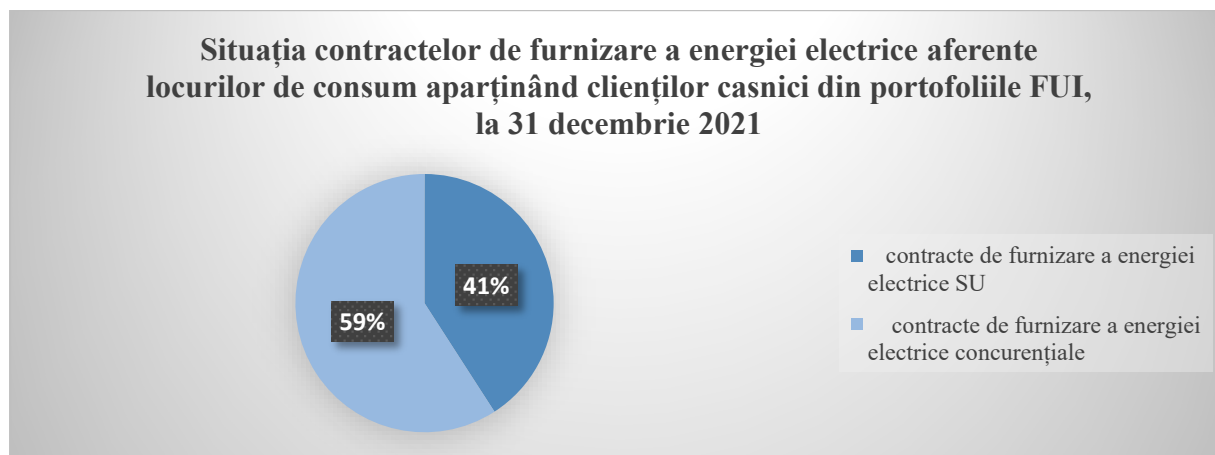
Totodată, în ceea ce privește aprobarea de prețuri/tarife în domeniul energiei electrice tot începând cu data de 1 ianuarie 2021, ANRE are atribuții de reglementare și stabilire **doar a tarifelor reglementate pentru servicii**, respectiv **tarifele pentru serviciul de transport, tariful pentru serviciul de sistem și tariful pentru serviciul de distribuție**.

Până la data liberalizării, respectiv la data de **31 decembrie 2020**, din numărul total de **8.924.187 număr locuri de consum** aparținând clienților casnici din portofoliile FUI, **34% aveau încheiate contracte concurențiale** aferente furnizării energiei electrice, conform următorului grafic:

Sursa: date prelucrate de ANRE din machetele raportate de FUI

La un an de la eliminarea tarifelor reglementate aplicate clienților casnici, și anume la data de **31 decembrie 2021**, pentru **59%** din numărul total de **8.926.423 număr locuri de consum** aparținând clienților casnici din portofoliile FUI, furnizarea de energie electrică **se realiza în baza unor contracte concurențiale**, majorarea acestui procent reflectând o creștere sporită a interesului privind contractele de furnizare a energiei electrice din piața liberă.

Sursa: date prelucrate de ANRE din machetele raportate de FUI

Un rol important, determinant chiar, cu impact semnificativ asupra gradului de dezvoltare a unei piețe concurențiale funcționale îl reprezintă informarea și participarea activă a clienților finali.

ANRE a completat cadrul de reglementare în vederea creșterii gradului de informare a clienților casnici cu privire la ofertele aplicabile pentru a oferi acestora posibilitatea de a beneficia de o perioadă mai lungă de timp în vederea alegerii unei oferte de furnizare a energiei electrice potrivit nevoilor lor.

În acest sens, au fost instituite în sarcina furnizorilor de ultimă instanță obligații de informare a clienților casnici, necesare în contextul liberalizării pieței de energie electrică de la data de 1 ianuarie 2021 și, de asemenea, au fost stabilite principii privind contractele aplicabile clienților casnici și noncasnici beneficiari ai serviciului universal și principiile de stabilire a prețului aplicat clienților casnici și noncasnici din portofoliul propriu care beneficiază de serviciul universal.

Astfel, potrivit prevederilor Ordinului ANRE nr. 171/2020 *pentru aprobarea condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță*, au fost instituite în sarcina furnizorilor de ultimă instanță, obligații de informare a clienților casnici, în fiecare semestru al anului 2021, cu privire la:

- încetarea aplicabilității tarifelor reglementate pentru clienții casnici începând cu data de 1 ianuarie 2021, cu indicarea temeiului legal aferent, respectiv art. 22 alin. (11) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;
- drepturile conferite de calitatea de client eligibil, cu precizarea expresă a dreptului de a încheia un contract aferent furnizării energiei electrice în regim concurențial, cu furnizorul actual sau cu oricare alt furnizor de energie electrică ales de către clientul casnic, precum și cu privire la faptul că schimbarea furnizorului de energie electrică este un proces simplu, gratuit, care nu implică modificări de ordin tehnic, indiferent de furnizorul de energie electrică ales de către clientul casnic și nu modifică relația cu operatorul de rețea;
- modalitățile de încheiere a unui contract de furnizare a energiei electrice în regim concurențial;
- modalitatea prin care clientul poate efectua o analiză comparativă a ofertelor-tip de furnizare a energiei electrice existente pe piață, respectiv prin intermediul aplicației "*Comparator oferte-tip de furnizare a energiei electrice*", care poate fi accesată pe pagina de internet a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei sau prin descărcarea aplicației ANRE pe dispozitivele mobile;
- dreptul clientului de a beneficia de serviciul universal pe o perioadă nelimitată, tipul de contract aplicabil și valoarea prețului aplicabil, precum și obligația să afișeze, începând cu data de 1 ianuarie 2021, la punctul unic de contact, în centrele de informare regională/locală și în fereastra principală a paginii de internet, la loc vizibil, prețurile la care se realizează furnizarea energiei electrice pentru clienții casnici precum și valoarea tarifelor reglementate pentru serviciile incluse.

De asemenea, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 5/2021, în vederea realizării activității de informare a clienților casnici, furnizorii de ultimă instanță au avut obligația de a transmite, cu bună-credință, clienților casnici din portofoliul propriu:

a) odată cu fiecare factură emisă până la data 30 iunie 2021:

(i) o **informare** referitoare la eliminarea tarifelor reglementate, conform modelului prevăzut în anexa nr. 3 la **Condiții**;

(ii) **formularul de selecție a ofertei** prevăzut în anexa nr. 4 la **Condiții**, care conține oferta concurențială cu valoarea cea mai mică, o ofertă concurențială alternativă

și oferta de serviciu universal, oferte aplicabile în semestrul I 2021, precum și valoarea reducerii comerciale acordate și perioada de aplicare.

b) în fiecare lună din perioada 1 mai - 30 iunie 2021, o ofertă concurențială și oferta de serviciu universal, aplicabile începând cu data de 1 iulie 2021;

c) odată cu fiecare factură emisă în semestrul II 2021, o informare conform modelului prevăzut în anexa nr. 3 la Condiții.

Totodată, s-a stabilit ca *“furnizorii de ultimă instanță pot să aplice clienților casnici din serviciul universal, fără discriminare și condiționalitate, o reducere comercială începând cu data de 1 ianuarie 2021 și până la cel puțin 30 iunie 2021, egală cu diferența dintre prețul din oferta de serviciu universal aplicabilă în perioada 1 ianuarie-30 iunie 2021 și prețul din oferta concurențială”*.

Oferta concurențială față de care a fost calculată reducerea a fost oferta valabilă la data intrării în vigoare a Ordinului ANRE nr. 5/2021.

În cursul anului 2021, în scopul asigurării accesului la o informare clară și completă, suplimentar celorlalte canale de informare puse la dispoziție de către ANRE (de exemplu, liniile de call-center, pagina de internet, adrese de e-mail) experții din cadrul direcției de specialitate au formulat mai mult de **600 de răspunsuri în scris**, petenților, pe subiecte legate de liberalizarea pieței de energie electrică, schimbarea furnizorului sau furnizarea de ultimă instanță.

Acțiunile ANRE de **informare a clienților finali** cu privire la drepturile acestora, respectiv cele referitoare la eliminarea tarifelor reglementate de furnizare a energiei electrice de la data de **1 ianuarie 2021**, s-au concentrat în principal pe **furnizarea de clarificări solicitate de clienții casnici în scris, în format electronic, pe suport de hârtie sau pe liniile de call-center** special dedicate informării clienților finali, înființate de către ANRE.

Astfel, suplimentar liniei telefonice gratuite dedicată informării clienților finali de energie electrică și gaze naturale - 021 9782, ANRE a pus la dispoziția clienților finali de energie electrică și gaze naturale un serviciu de telefonie de tip Call Center, apelabil la numărul de telefon 0374 554 265, dedicat informării cu privire la liberalizarea piețelor de energie.

Conform rezultatelor prezentate în cadrul *Raportului privind rezultatele monitorizării activității de informare a clienților finali realizată de titularii de licență pentru activitatea de Furnizare a energiei electrice în anul 2021* (raport care poate fi consultat pe pagina de internet a ANRE – www.anre.ro, accesând următoarea locație: *Acasă/Energie electrică/Informații de interes public/Furnizori energie electrică/RAPORT informare consumatori*) a rezultat faptul că în anul 2021 informarea clienților finali prin intermediul materialelor informative a fost realizată în proporție de 87% de către titularii de licențe pentru activitatea de furnizare a energiei electrice monitorizați, **cu 14% mai mult față de anul precedent**, iar cea realizată prin intermediul paginii de internet a fost **realizată de către toți furnizorii monitorizați**.

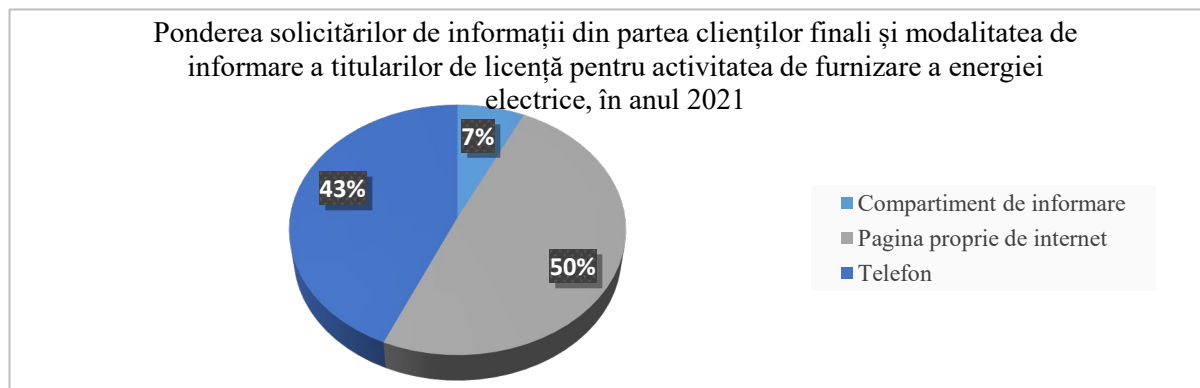
Se remarcă faptul că, în anul 2021 titularii de licențe de furnizare a energiei electrice care aveau pagina de internet în construcție sau incompletă în anul 2020 **au remediat problemele de accesare a paginilor de internet și/sau le-au completat cu informațiile prevăzute în Regulamentul privind activitatea de informare a clienților finali de energie electrică și gaze naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 96/2015**.

Din monitorizarea realizată de către ANRE a informațiilor privind domeniile asupra cărora titularii de licențe pentru activitatea de furnizare a energiei electrice au avut obligația de a-și informa clienții finali în anul 2021 a rezultat faptul că primele cinci teme cel mai frecvent diseminate s-au referit la:

- *prețurile și tipurile de tarife aplicate (12%);*

- *modalitatea de măsurare, facturare, conținutul facturii și mijloace de plată (11%);*
- *drepturile și obligațiile clienților finali (10%);*
- *principalele acte normative care reglementează domeniul energiei electrice și al gazelor naturale relevante pentru clienții finali (10%);*
- *principalele clauze ale contractului de furnizare (9%).*

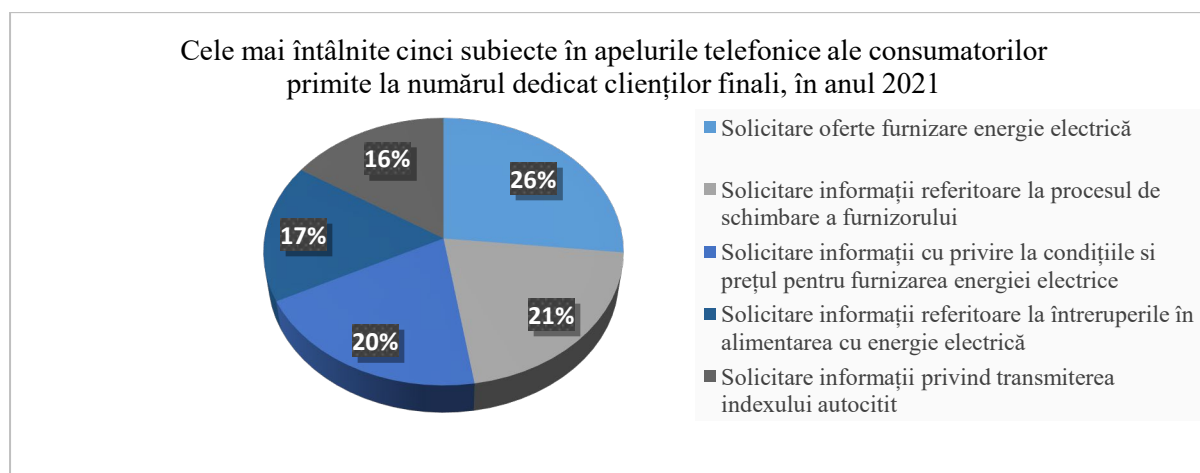
În ceea ce privește **principalele canale de comunicare** utilizate de către titularii de licență de furnizare a energiei electrice monitorizați în procesul de soluționare a solicitărilor de informații primite din partea clienților finali rezultă faptul că, **50%** dintre solicitările clienților finali au fost primite și soluționate prin intermediul *paginilor de internet ale furnizorilor*, **43%** *telefonic*, iar **7%** prin *compartimentele de informare ale furnizorilor*.

De asemenea, comparativ cu anul 2020, în anul 2021 s-a remarcat o creștere a procentului aferent solicitărilor de informații primite din partea clienților finali și care au fost soluționate de către furnizori **pe cale telefonică**, de la o pondere de 23% în 2020, la o pondere de **43% în anul 2021**.

Subiectele cel mai frecvent exprimate prin intermediul apelurilor telefonice, în anul 2021, de către clienții finali fac referire la solicitări de informații privind:

- *solicitarea de oferte furnizare energie electrică (26%);*
- *solicitarea de informații referitoare la procesul de schimbare a furnizorului (21%);*
- *solicitarea de informații cu privire la condițiile și prețul pentru furnizarea energiei electrice (20%);*
- *solicitarea de informații referitoare la întreruperile în alimentarea cu energie electrică (17%);*
- *solicitarea de informații privind transmiterea indexului autocitit (16%).*

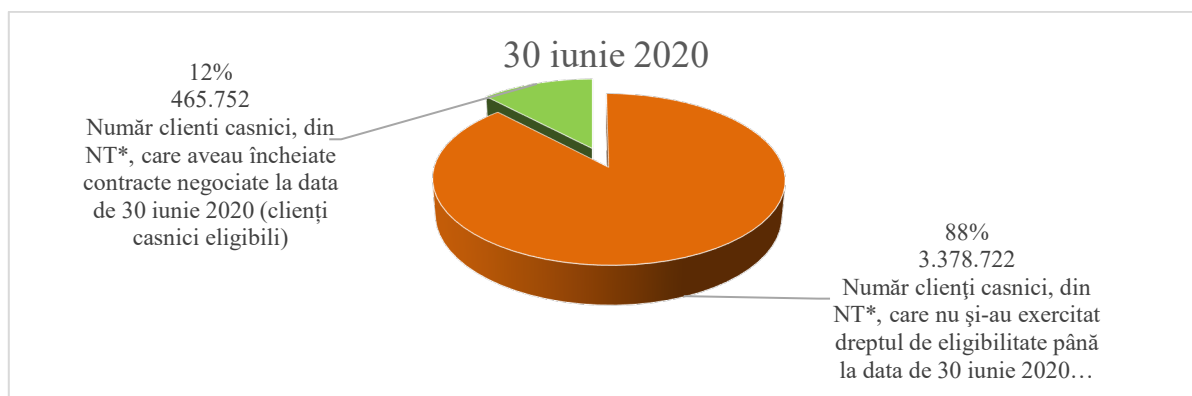
5.2 GAZE NATURALE

Măsurile întreprinse de ANRE

Potrivit prevederilor Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, **începând cu data de 1 iulie 2020 a fost liberalizată piața internă de gaze naturale pentru clienții casnici**, iar prețurile finale reglementate pentru aceștia și-au încetat aplicabilitatea.

Liberalizarea totală a pieței interne a gazelor naturale la data de 1 iulie 2020 implica necesitatea încheierii, până la această dată, de către clienții casnici, a contractelor aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial, în vederea asigurării furnizării gazelor naturale și după data liberalizării, menționată anterior.

Până la data liberalizării, respectiv la data de 30 iunie 2020, din numărul total de 3.844.474 clienți casnici (NT_{iunie2020}), **12% aveau încheiate contracte** aferente furnizării gazelor naturale **în regim concurențial**, conform următorului grafic:

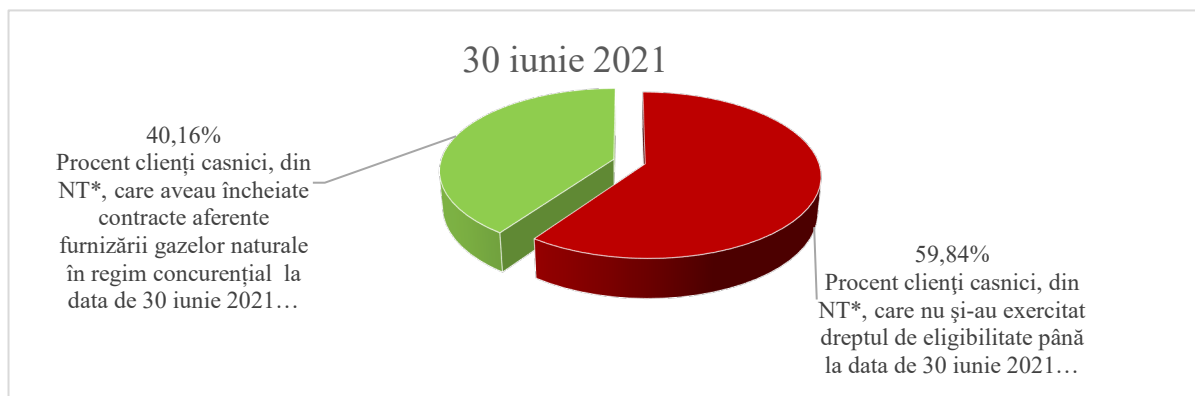
*NT - număr total clienți casnici estimat la data de 30 iunie 2020

În acest context, s-a impus instituirea de către ANRE a unui set de măsuri de ordin legislativ cu privire la informarea și asigurarea furnizării gazelor naturale clienților casnici care se aflau în segmentul reglementat al pieței, în perspectiva eliminării prețurilor reglementate de furnizare și pentru această categorie de clienți.

Având în vedere aceste considerente, a fost promovat Ordinul ANRE nr. 27/26.03.2020 prin care s-a urmărit stabilirea măsurilor de informare ce se impuneau în vederea liberalizării pieței interne a gazelor naturale la data de 1 iulie 2020, precum și stabilirea regulilor privitoare la derularea raporturilor contractuale în care sunt implicați clienții casnici, pe fondul trecerii acestora de pe piața reglementată pe piața concurențială, în scopul asigurării continuității în furnizarea gazelor naturale clienților casnici care se aflau în segmentul reglementat al pieței și care nu își exercită încă dreptul de eligibilitate prin încheierea unui contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial cu furnizorul ales. În situația în care autoritatea nu ar fi asigurat cadrul legal necesar continuării furnizării gazelor naturale și în situația neexprimării dreptului de eligibilitate din partea clienților casnici, relațiile comerciale dintre acești clienți casnici și furnizorii lor ar fi încetat brusc la data liberalizării, ceea ce ar fi dus la situația extremă a întreruperii furnizării gazelor naturale la locurile de consum ale acestora. Pentru a evita această situație și luând în considerare termenul scurt până la momentul liberalizării, a fost introdusă o perioadă de tranziție de un an de zile în care clientului casnic inactiv, care nu și-a exercitat dreptul de eligibilitate și nu a încheiat un contract de furnizare a gazelor naturale în regim concurențial, i se asigura în continuare furnizarea de către furnizorul lui actual în mod automat și după data liberalizării. Astfel, începând cu data de 1 iulie 2020 și până la data încheierii unui contract de furnizare a gazelor naturale în regim concurențial, dar nu mai târziu de data de 30 iunie 2021, furnizarea gazelor naturale pentru clienții casnici inactivi s-a realizat

în condițiile contractuale anterioare, respectiv în baza contractului reglementat pe care clientul îl avea încheiat cu furnizorul actual, dar la prețul concurențial comunicat clientului de către furnizorul actual în perioada anterioară liberalizării.

Pe baza datelor raportate de către cei 31 de furnizori care, până la data liberalizării, au avut în portofoliul propriu clienți casnici pentru care furnizarea gazelor naturale se realiza în regim reglementat, ANRE a analizat stadiul încheierii de către clienții casnici a contractelor aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial, **astfel până la sfârșitul perioadei de tranziție, respectiv până la data de 30 iunie 2021, din numărul total al clienților casnici (NT*), aproximativ 40,16% aveau încheiate contracte aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial**, situație reflectată în graficul de mai jos:

NT* - număr total clienți casnici estimat la data de 30 iunie 2021

Totodată, potrivit dispozițiilor Ordinului ANRE nr. 27/2020, în perioada 1 aprilie – 31 mai 2021, furnizorii de gaze naturale au avut obligația de a transmite clienților casnici din portofoliul propriu care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate o notificare care avea atașată **o ofertă cu prețul propus de către aceștia pentru furnizarea gazelor naturale începând cu data de 1 iulie 2021**, precum și o referință clară și explicită cu privire la locul unde putea fi consultată propunerea de contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial.

În situația în care clientul casnic nu-și exercita dreptul de eligibilitate până la sfârșitul perioadei de tranziție, respectiv pînă la data de 30 iunie 2021, și nu încheia, cu furnizorul actual sau cu un alt furnizor, un contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial, **oferta propusă de către furnizorul actual se considera acceptată și, în consecință, contractul de furnizare a gazelor naturale aferent acestei oferte a fost considerat încheiat tacit începând cu data de 1 iulie 2021**, cu excepția situației în care clientul casnic comunica furnizorului, până la acea dată, refuzul de semnare a contractului sau o solicitare de modificare/completare a condițiilor/clauzelor contractuale, după caz.

În vederea continuării activității de monitorizare a numărului de clienți casnici care au beneficiat de prețuri reglementate până la data de 30 iunie 2020 și care ulterior au încheiat contracte de furnizare a gazelor naturale pe piața concurențială, ANRE a urmărit stadiul încheierii de către clienții casnici a contractelor aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial și după data de 30 iunie 2021, când se încheia perioada de tranziție.

Până la data de 31 decembrie 2021, pe baza datelor raportate de către furnizorii care, până la data liberalizării, au avut în portofoliul propriu clienți casnici pentru care furnizarea gazelor naturale se realiza în regim reglementat, **din numărul total al clienților casnici (NT*) aproximativ 49,18% au semnat contracte aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial**, situație reflectată în graficul de mai jos:

*NT - număr total clienți casnici estimat la data de 31 decembrie 2021

Obligațiile de informare ale furnizorilor rezultate din Ordinul ANRE nr. 27/2020

Ulterior datei liberalizării, potrivit prevederilor acestui ordin, în sarcina furnizorilor de gaze naturale care au în portofoliul clienți casnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate au fost introduse următoarele obligații:

- **afișarea** în continuarea și după data liberalizării, respectiv **până la data de 30 iunie 2021, la punctul unic de contact, în centrele de relații cu clienții și pe pagina principală a propriului site, la loc vizibil, a informării privind liberalizarea pieței de gaze naturale**, precum și a propunerii de contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial.
- **afișarea, în perioada de tranziție 1 iulie 2020 – 30 iunie 2021, la punctul unic de contact și pe pagina principală a propriului site, la un loc vizibil, a prețurilor la care se realizează furnizarea gazelor naturale pentru clienții casnici care nu au încheiat un contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial**, în vedere transparentizării acestora;
- **transmiterea, în perioada 1 iulie 2020 – 31 martie 2021, a unor informări trimestriale clienților casnici din portofoliul propriu care nu au încheiat un contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial, care trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:**
 - a. informații privind încetarea aplicabilității prețurilor finale reglementate pentru clienții casnici începând cu data de 1 iulie 2020;
 - b. informații privind drepturile conferite de calitatea de client eligibil, **cu precizarea expresă a dreptului de a încheia un contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial cu furnizorul actual sau cu oricare alt furnizor de gaze naturale ales de către clientul casnic**, precum și a faptului că schimbarea furnizorului de gaze naturale este un proces simplu, gratuit, care nu implică modificări de ordin tehnic, indiferent de furnizorul de gaze naturale ales de către clientul casnic;
 - c. informații privind modalitățile de încheiere a unui contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial;
 - d. informații privind modalitatea prin care clientul poate efectua o analiză comparativă a ofertelor-tip de furnizare a gazelor naturale existente pe piață, respectiv prin

intermediul aplicației „**Comparator oferte-tip de furnizare a gazelor naturale**“, care poate fi accesată online pe pagina de internet a ANRE, la adresa: <http://www.anre.ro/ro/info-consumatori/comparator-oferte-tip-de-furnizare-a-gn>, sau prin descărcarea aplicației ANRE pe dispozitivele mobile;

- e. informații referitoare la modalitatea prin care își asigură clientului casnic care nu își exercită dreptul de eligibilitate furnizarea gazelor naturale în perioada 1 iulie 2020 - 30 iunie 2021.
- transmiterea, pentru perioada 1 iulie 2020 – 30 iunie 2021, a unei raportări lunare la ANRE, în maximum 15 zile calendaristice de la sfârșitul lunii pentru care se întocmește raportarea, cu datele referitoare la activitatea de furnizare desfășurată la clienții inactivi în condițiile acestui ordin.

Obligațiile de informare ale furnizorilor rezultate din Ordinul ANRE nr. 96/2015

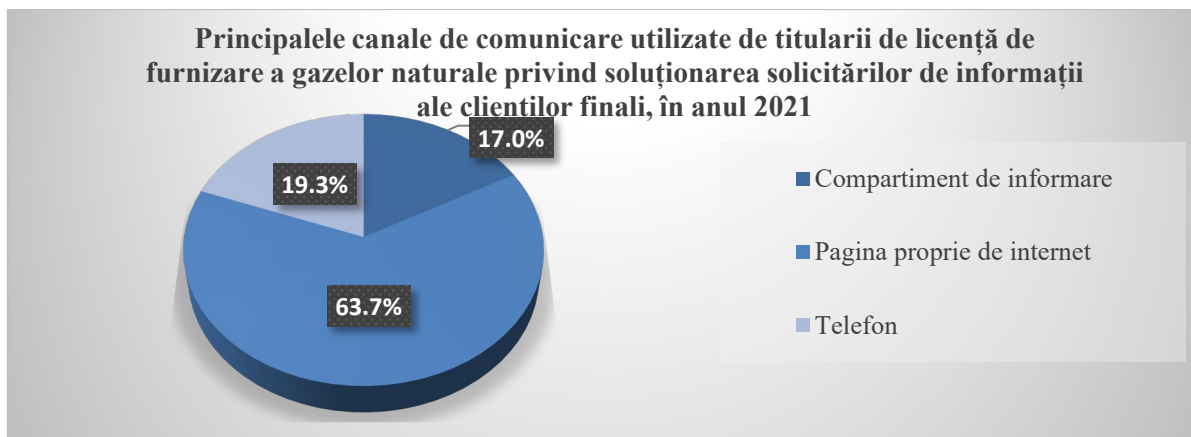
Conform rezultatelor prezentate în cadrul *Raportului privind rezultatele monitorizării activității de informare a clienților finali realizată de titularii de licență pentru activitatea de Furnizare a gazelor naturale în anul 2021* realizat de către experți ANRE din cadrul direcției de specialitate pe baza datelor raportate de furnizori (raport care poate fi consultat pe pagina de internet a ANRE – www.anre.ro, accesând următoarea locație: *Acasă/Gaze Naturale/Informații de interes public/Furnizori gaze naturale/RAPORT informare consumatori*) a rezultat faptul că în anul 2021 informarea clienților finali prin intermediul materialelor informative a fost realizată în proporție de 95% de către titularii de licențe pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale monitorizați, **cu 30% mai mult față de anul precedent**, iar cea realizată prin intermediul paginii de internet a fost realizată 98% dintre furnizorii monitorizați.

Se remarcă faptul că, în anul 2021 titularii de licență de furnizare a gazelor naturale care aveau pagina de internet în construcție sau incompletă în anul 2020 **au remediat problemele de accesare a paginilor de internet și/sau le-au completat cu informațiile prevăzute în Regulamentul privind activitatea de informare a clienților finali de energie electrică și gaze naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 96/2015.**

Din monitorizarea realizată de către ANRE a informațiilor privind domeniile asupra cărora titularii de licențe pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale au avut obligația de a-și informa clienții finali în anul 2021 a rezultat faptul că primele cinci teme cel mai frecvent diseminate s-au referit la:

- *prețurile și tipurile de tarife aplicate - (46%);*
- *alte informații de interes pentru clienții finali, inclusiv cele privind eficiența energetică - (12%);*
- *modalități de măsurare, facturare, conținutul facturii și mijloacele de plată - (9%);*
- *drepturile și obligațiile clienților finali - (5%);*
- *principalele acte normative care reglementează domeniul energiei electrice și al gazelor naturale, relevante pentru clienții finali - (4%).*

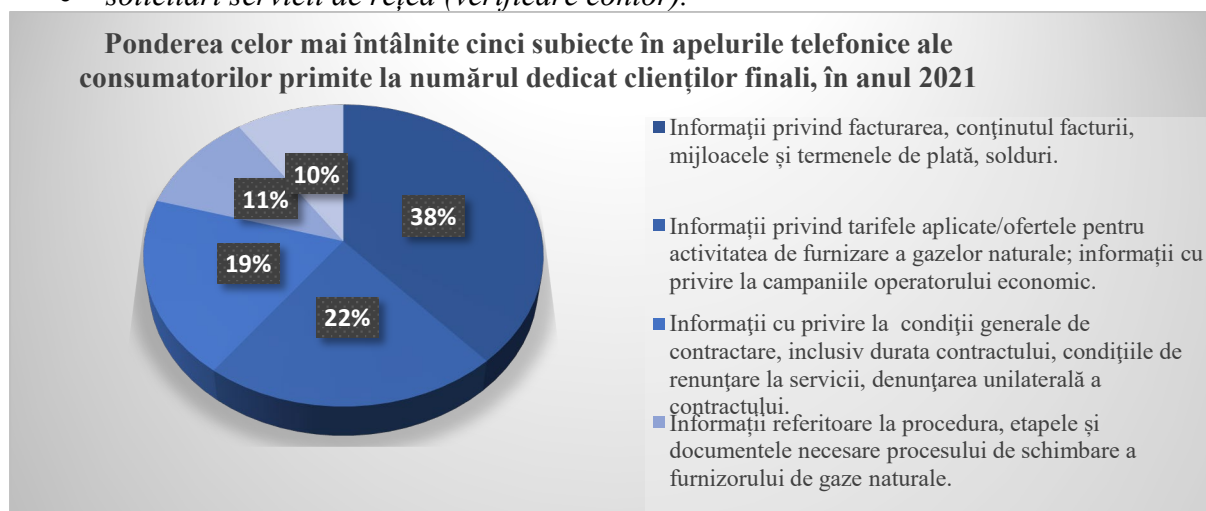
În ceea ce privește **principalele canale de comunicare** utilizate de către titularii de licență de furnizare a gazelor naturale monitorizați în procesul de soluționare a solicitărilor de informații primite din partea clienților finali rezultă faptul că, **63,7%** dintre solicitările clienților finali au fost primite și soluționate prin intermediul *paginilor de internet ale furnizorilor*, **19,3%** *telefonice*, iar **17%** prin *compartimentele de informare ale furnizorilor*.

Comparativ cu anul 2020, în anul 2021 s-a remarcat o creștere a procentului aferent solicitărilor de informații primite din partea clienților finali și care au fost soluționate de către furnizori **pe cale telefonică**, de la o pondere de 6,9 % în 2020, la o pondere de **19,3% în anul 2021**.

Subiectele cel mai frecvent exprimate prin intermediul apelurilor telefonice, în anul 2021, de către clienții finali fac referire la solicitări de informații privind:

- *facturarea, conținutul facturii, mijloacele și termenele de plată, solduri;*
- *tarifele aplicate/ofertele pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale și informații cu privire la campaniile operatorului economic;*
- *condițiile generale de contractare, inclusiv durata contractului, condițiile de renunțare la servicii, denunțarea unilaterală a contractului;*
- *procedura, etapele și documentele necesare procesului de schimbare a furnizorului de gaze naturale;*
- *solicitări servicii de rețea (verificare contor).*

Comparativ cu anul 2020, în anul 2021 s-a remarcat o creștere a procentului aferent solicitărilor de informații primite din partea clienților finali și care au fost soluționate de către furnizori **pe cale telefonică**, de la o pondere de 6,9 % în 2020, la o pondere de **19,3% în anul 2021**.

Totodată, în cursul anului 2021, în scopul asigurării accesului la o informare clară și completă, suplimentar celorlalte canale de informare puse la dispoziție de către ANRE (de exemplu, linile de call-center, pagina de internet, adrese de e-mail) experții din cadrul direcției de specialitate, au formulat un număr de **149 de răspunsuri în scris**, petenților, pe varii aspecte

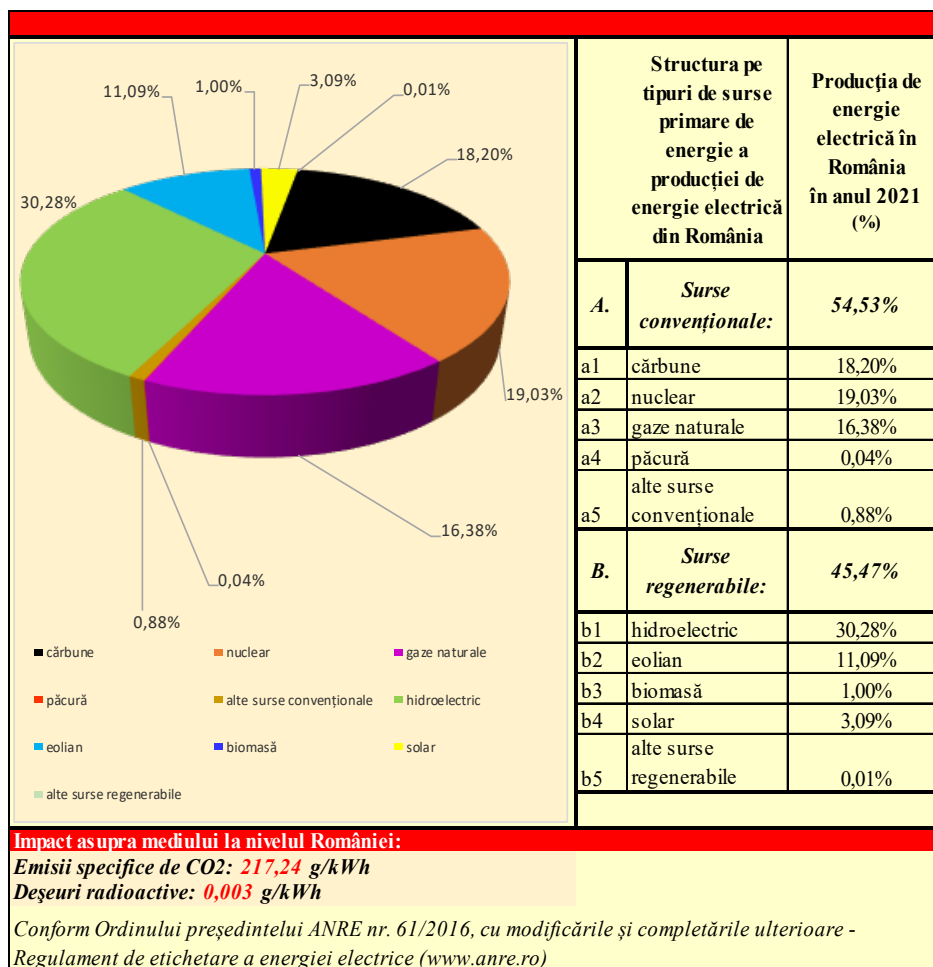
tangențiale liberalizării pieței de gaze naturale, schimbării furnizorului sau furnizării de ultimă instanță.

6. STRUCTURA PE TIPURI DE SURSE PRIMARE DE ENERGIE A PRODUCȚIEI DE ENERGIE ELECTRICĂ DIN ROMÂNIA ȘI VALORILE INDICATORILOR DE MEDIU ASOCIAȚI ENERGIEI ELECTRICE PRODUSE LA NIVEL NAȚIONAL, PENTRU FIECARE TIP DE SURSĂ PRIMARĂ

În conformitate cu prevederile *Regulamentului de etichetare a energiei electrice*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 61/2016, cu modificările și completările ulterioare, pe baza declarațiilor producătorilor de energie electrică referitoare la cantitatea totală de energie electrică produsă s-a calculat structura pe tipuri de surse primare de energie a producției de energie electrică din România, prezentată mai jos.

În anul 2021, valorile specifice medii la nivel național ale emisiilor de CO₂ și ale deșeurilor radioactive rezultate din producerea energiei electrice au fost de 217,24 g/kWh, respectiv de 0,003 g/kWh. Prin raportarea la aceste valori, furnizorii de energie electrică vor specifica în etichetele pe care le vor elabora dacă energia electrică pe care au furnizat-o clienților finali în anul 2021 a avut impact asupra mediului înconjurător *sub/peste* media națională.

Pornind de la datele obținute în procesul de elaborare a etichetei naționale, în graficul următor este prezentată structura energiei electrice produse în unități de producere dispecerizabile și nedispicerizabile, raportată de 711 titulari de licență pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice, calculată pe tipuri de resurse convenționale și neconvenționale.

Valorile specifice medii ale emisiilor de CO₂ pe tipuri de surse primare de energie, prezentate în tabelul următor, sunt determinate ca medie ponderată a emisiei specifice realizate și a energiei electrice produse de fiecare producător pe fiecare tip de sursă primară:

<i>Sursă primară de energie</i>	<i>Emisii specifice CO₂ [g/kWh]</i>
Cărbune	823,18
Gaze naturale	384,19
Păcură	529,58
Alte surse convenționale	485,42
Surse regenerabile	0
Media sectorială	217,24

7. ACTIVITATEA COMISIILOR

7.1 ENERGIE ELECTRICĂ

Comisia pentru soluționarea disputelor privind accesul la rețelele din domeniul energiei electrice

Comisia și-a desfășurat activitatea în baza prevederilor *Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru soluționarea disputelor/divergențelor privind accesul la rețelele/sistemele din domeniul energiei*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 85/2014. Pe parcursul anului 2021 au fost primite 7 cereri de soluționare a disputelor. În urma analizării dosarelor și a parcurgerii etapelor prevăzute de regulament, au fost soluționate toate disputele, prin decizii emise de ANRE, obligatorii pentru părțile în dispută.

Comisia pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică

Comisia își desfășoară activitatea în baza prevederilor *Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiei pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică și gaze naturale*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 61/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Pe parcursul anului 2021 au fost primite 11 cereri de soluționare a disputelor apărute pe piața de energie electrică. În urma analizării dosarelor și a parcurgerii etapelor pentru soluționarea disputelor, Comisia a emis 2 hotărâri, restul disputelor fiind încheiate prin înțelegerea părților, în urma desfășurării audierilor, înainte de emiterea hotărârilor.

7.2 GAZE NATURALE

Comisia pentru soluționarea disputelor privind accesul la rețelele din domeniul gazelor naturale

Comisia și-a desfășurat activitatea în baza prevederilor *Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru soluționarea disputelor/divergențelor privind accesul la rețelele/sistemele din domeniul energiei*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 85/2014. Comisia a primit o solicitare de soluționare a unei divergențe, dar pentru că nu se încadra în atribuțiunile comisiei, respectiva plângere împotriva unui operator de rețea a fost redirecționată pentru soluționare către direcția de specialitate.

Comisia pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de gaze naturale

Comisia își desfășoară activitatea în baza prevederilor Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiei pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică și gaze naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 61/2013, cu completările ulterioare.

Pe parcursul anului 2021 au fost primite 4 cereri de soluționare a disputelor apărute pe piața de gaze naturale. În urma analizării dosarelor și a parcurgerii etapelor pentru soluționarea disputelor, *Comisia* a emis 3 Hotărâri, iar în cea de-a 4 situație cererea de soluționare a rămas fără obiect, situația fiind soluționată printr-o sancțiune aplicată de către direcția de specialitate a ANRE.

III. TARIFE DE REȚEA ȘI MONITORIZAREA INVESTIȚIILOR

SECTORUL ENERGIEI ELECTRICE

EVOLUȚIA TARIFELOR DE REȚEA

1. EVOLUȚIA CADRULUI DE REGLEMENTARE PRIVIND METODOLOGIILE DE STABILIRE A TARIFELOR REGLEMENTATE ÎN DOMENIUL ENERGIEI ELECTRICE ÎN CURSUL ANULUI 2021

1.1. Aprobarea Ordinului ANRE nr. 4/20.01.2021 privind modificarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul 171/2019, cu modificările și completările ulterioare

Prin Ordinul ANRE nr. 4/2021 s-a aprobat acordarea unui stimulent de 2 puncte procentuale peste rata reglementată a rentabilității aprobate, pentru mijloacele fixe finanțate din surse proprii, care rezultă din lucrări de investiții în rețeaua electrică de transport realizate în cadrul unor proiecte cofinanțate din fonduri europene nerambursabile și incluse în baza reglementată a activelor, care vor fi puse în funcțiune începând cu data de 1 februarie 2021 și care nu beneficiază de stimulente pentru proiecte de interes comun în baza Regulamentului (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) 715/2009, cu modificările și completările ulterioare și a Metodologiei pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun privind infrastructura pentru transportul energiei electrice, inclusiv a riscurilor aferente acestora, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 139/2015.

Acordarea stimulentului de 2 puncte procentuale peste rata reglementată a rentabilității urmărește încurajarea investițiilor în rețelele electrice care contribuie la facilitarea digitalizării, a serviciilor de flexibilitate și a interconectării, în vederea asigurării compatibilității cu cerințele noului cadru de reglementare european.

1.2. Aprobarea Ordinului ANRE nr. 109/20.10.2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 171/2019

Prin Ordinul ANRE nr. 109/2021 s-a aprobat completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice cu prevederi referitoare la ajustarea costului de achiziție a energiei electrice aferentă consumului propriu tehnologic (CPT)

prognozat pentru anul t, prin modificarea prețului de referință stabilit la începutul perioadei a IV-a de reglementare, în funcție de evoluția prețurilor pe piața de energie electrică și de rezultatul analizei privind evoluția tarifelor pentru perioada de reglementare în curs.

Modificarea a fost necesară pentru evitarea unor corecții semnificative a costurilor cu CPT în contextul evoluției prețurilor pe piața de energie electrică cu impact în tariful de transport al energiei electrice, care conduc la creșteri semnificative ale costurilor cu CPT față de costurile prognozate.

Întrucât o parte din costul de achiziție a energiei electrice pentru acoperirea CPT se recuperează prin componenta de introducere a energiei electrice în rețele TG, în vederea asigurării unui tratament echitabil între producători și consumatori, a fost eliminată prevederea cu privire la menținerea constantă a acestei componente pentru întreaga perioadă de reglementare.

Totodată, având în vedere analiza costurilor realizate de operatorul de transport și sistem pentru anul 2020, costuri care depășesc prognoza stabilită de ANRE la începutul perioadei de reglementare, în vederea evitării unor corecții semnificative pentru această categorie de costuri, prin proiectul de ordin s-a aprobat completarea metodologiei cu prevederi referitoare la posibilitatea acceptării unei variații a costurilor de personal prognozate pentru anul t, generată de apariția unor condiții neprevăzute în momentul fundamentării și aprobării prognozei de costuri.

1.3. Decizia ANRE nr. 1007/19.05.2021 pentru aprobarea machetelor de monitorizare a cheltuielilor și veniturilor operatorului de transport și sistem al Sistemului național de transport al energiei electrice și a ghidului de completare a acestora

Prin Decizia ANRE nr. 1007/2021 au fost aprobate machetele prin care operatorul de transport și sistem raportează date relevante care reflectă activitatea acestuia, respectiv cheltuieli, venituri, bilanț de energii. Revizuirea machetelor de monitorizare a activității operatorului de transport și sistem și a ghidului privind completarea acestora, aprobate prin Decizia ANRE nr. 1939/2008, a fost determinată de necesitatea adaptării raportărilor operatorului de transport și sistem al energiei electrice la noile modificări ale reglementărilor ANRE, respectiv ale Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 171/2019, cu modificările și completările ulterioare (Metodologie I) și ale Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 45/2017, cu modificările ulterioare.

În procesul de revizuire a machetelor de monitorizare s-au avut în vedere următoarele obiective: asigurarea unui set de informații necesare, suficiente și concludente pentru o monitorizare eficientă, creșterea gradului de transparență în procesul de verificare a datelor utilizate pentru stabilirea tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice și a tarifului pentru serviciul de sistem, asigurarea unui mod de raportare unitară a informațiilor privind cheltuielile și veniturile operatorilor rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice.

1.4. Aprobarea Ordinului ANRE nr. 3/20.01.2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 169/2018

Prin Ordinul ANRE nr. 3/2021 s-a aprobat acordarea unui stimulent de 2 puncte procentuale peste rata reglementată a rentabilității, pentru mijloacele fixe finanțate din surse proprii, care vor fi puse în funcțiune începând cu data intrării în vigoare a ordinului, în cazul în care acestea rezultă din lucrări de investiții în rețelele electrice de distribuție care sunt realizate în cadrul unor proiecte cofinanțate din fonduri europene nerambursabile. Prin această măsură

se realizează stimularea interesului operatorilor de distribuție pentru realizarea de investiții în rețelele electrice de distribuție și utilizarea unor metode alternative de finanțare a investițiilor, prin orientarea acestora către realizarea de investiții prin intermediul proiectelor de atragere de fonduri europene nerambursabile. De asemenea, au fost luate în considerare riscurile operatorilor de distribuție legate de derularea proiectelor cofinanțate din fonduri europene nerambursabile.

Acordarea stimulentului de 2 puncte procentuale peste rata reglementată a rentabilității urmărește încurajarea investițiilor în rețelele electrice de distribuție, în vederea asigurării compatibilității cu cerințele noului cadru de reglementare european, dar și pentru menținerea acestui segment de activitate în acord cu tendințele generale ale tranziției energetice care pun sistemele de distribuție în centrul transformării sectorului energetic.

Menționăm că metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice este de tip stimulat, iar măsura este în conformitate cu obiectivele prevăzute la art. 2 din *Metodologie*, precum și cu principiile care stau la baza stabilirii tarifelor reglementate din sectorul energiei electrice, prevăzute de art. 79 alin. (4) lit. f) din *Lege*.

1.5. Aprobarea Ordinului ANRE nr. 86/30.06.2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice de operatori, alții decât operatorii de distribuție concesionari, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 102/2016

ANRE a aprobat Ordinul nr. 86/2021 în vederea transunerii în legislația secundară a modificărilor legislative introduse prin Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative.

Astfel, s-a prevăzut că în situația serviciului de distribuție a energiei electrice prestat utilizatorilor liniilor electrice dedicate exclusiv tracțiunii pe calea ferată, pentru care zona de alimentare cu energie electrică nu poate fi determinată cu certitudine, costul serviciului de distribuție a energiei electrice prestat de operatorul de distribuție concesionar din amonte care trebuie plătit de fiecare utilizator, să se stabilească în baza unei metode convenite de operatorul de distribuție cu utilizatorii rețelei de contact feroviar, urmând ca până la stabilirea de comun acord a unei metode, operatorul de distribuție a rețelei de contact feroviar și utilizatorii acesteia să aplice o metodă stabilită pe baza principiilor prevăzute în *Metodologie*.

Au fost introduse clarificări cu privire la documentele necesare a fi transmise la ANRE pentru aprobarea/revizuirea tarifelor de distribuție a energiei electrice atunci când operatorul unui sistem de distribuție închis, deținător al unei decizii de confirmare emisă de ANRE solicită aprobarea tarifelor pentru serviciul de distribuție în conformitate cu metodologia.

Totodată, au fost introduse prevederi pentru clarificarea situațiilor în care deciziile de aprobare a tarifelor de distribuție își încetează valabilitatea, precum și a situațiilor în care ANRE poate invalida tarifele de distribuție aprobate și practicate de un operator de distribuție.

Prin urmare, s-a prevăzut termenul de valabilitate a unei decizii de aprobare a tarifelor de distribuție de 5 ani, pentru o mai bună predictibilitate și în mod similar cu durata unei perioade de reglementare pentru care se proiectează tarifele de distribuție pentru operatorii de distribuție concesionari. De asemenea, s-a prevăzut ca decizia de aprobare a tarifelor să își înceteze valabilitatea în următoarele situații: la cererea motivată a unui operator, la încetarea dreptului de a deține capacitățile energetice exploatare, la retragerea licenței de distribuție a energiei electrice sau, în cazul unui operator de distribuție care conform legii nu este obligat să dețină licență pentru distribuția energiei electrice, în situația falimentului acestuia.

Având în vedere multitudinea de schimbări legislative și de reglementare intervenite în perioada 2000 - 2021 prin care au fost abrogate sau au fost modificate majoritatea reglementărilor și prevederilor legale care au stat la baza emiterii deciziilor de aprobare a tarifelor de distribuție, s-a prevăzut emiterea de către ANRE a unor decizii de încetare a efectelor juridice ale deciziilor de aprobare a tarifelor de distribuție mai vechi de 5 ani, emise înainte de intrarea în vigoare a prezentului ordin cu anunțarea prealabilă a operatorilor de distribuție.

1.6. Aprobarea Ordinului ANRE nr. 101/30.09.2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 169/2018

ANRE a aprobat Ordinul nr. 101/2021 în vederea transunerii în legislația secundară a prevederilor art. 51 alin. (3²), alin. (3⁴) și alin. (3⁵) din *Lege* și a armonizării reglementărilor ANRE, respectiv a prevederilor *Metodologiei*, cu prevederile *Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013, cu modificările și completările ulterioare* și ale *Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum aparținând utilizatorilor de tip clienți finali noncasnici prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri și clienți casnici, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 17/2021*.

În Ordinul nr. 101/2021 s-a prevăzut recunoașterea în tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice precum și modalitatea de calcul a valorii rambursabile a lucrărilor de proiectare și execuție a instalațiilor de racordare prevăzute la art. 44 pct. 4 lit. b) din *Regulament*, care sunt achitate de utilizator și pe care operatorul urmează să le ramburseze eșalonat, conform prevederilor art. 12 alin. (8) din *Procedură*. Corelativ, s-a introdus precizarea expresă că mijloacele fixe respective nu se includ în BAR, întrucât în *Metodologie* este prevăzută regula generală potrivit căreia mijloacele fixe finanțate din contribuții financiare, indiferent care este sursa acestora, nu se includ în BAR. Măsurile propuse au în vedere faptul că mijloacele fixe menționate intră în proprietatea operatorului și se înregistrează ca intrare în gestiunea de mijloace fixe la data PIF, dată la care costurile lucrărilor sunt suportate exclusiv de utilizator.

Având în vedere observațiile unor operatori de distribuție precum și analiza datelor cu privire la câștigul mediu salarial la nivelul tuturor operatorilor de distribuție, s-a completat *Metodologia* cu o prevedere referitoare la condițiile privind acceptarea de către ANRE a unei variații a costurilor cu personalul prevăzute la art. 30 lit. i) și l) prognozate pentru anul t+1, generată de apariția unor condiții neprevăzute în momentul fundamentării și aprobării prognozei de costuri.

Având în vedere evoluția prețurilor pe piața de energie electrică care arată o creștere semnificativă față de nivelul prognozat în anul 2019 pentru perioada a patra de reglementare, precum și observațiile operatorilor de distribuție, s-a aprobat completarea art. 94 din *Metodologie* cu o prevedere care stabilește că pentru evitarea înregistrării ulterioare a unui nivel semnificativ al corecțiilor, la solicitarea justificată a operatorului de distribuție, în venitul reglementat al anului t+1 se poate include o valoare corespunzătoare ajustării costului cu CPT reglementat prognozat pentru anul t+1, prin modificarea prețului de referință, în funcție de evoluția prețurilor pe piața de energie electrică și de rezultatul analizei privind evoluția tarifelor pentru perioada de reglementare în curs.

De asemenea, luând în considerare că evoluția abruptă a prețurilor pe piața de energie electrică constituie un element cu impact semnificativ în veniturile operatorilor de distribuție ca urmare a obligației acestora de achiziționare a energiei electrice pentru acoperirea CPT, s-a

aprobat completarea art. 15 din *Metodologie* cu o prevedere care permite ANRE să corecteze proiecția tarifelor de distribuție pentru o perioadă de reglementare sau pentru un an, cu anunțarea prealabilă a operatorului în cazul în care au intervenit variații semnificative ale prețurilor pe piața de energie electrică, care conduc la modificarea importantă a costurilor aferente serviciului de distribuție.

2. APROBAREA TARIFELOR REGLEMENTATE AFERENTE REȚELELOR ELECTRICE DE INTERES PUBLIC ÎN CURSUL ANULUI 2021

Tarifele reglementate de rețea, pe care ANRE le aprobă în domeniul energiei electrice conform prevederilor legale, se percep de operatorii de rețea pe baza contractelor reglementate pentru racordarea la rețea, respectiv pentru utilizarea rețelei și anume pentru serviciul de transport și de sistem și pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

2.1. Tarifele pentru serviciul de transport al energiei electrice

În trimestrul IV al anului 2021, în conformitate cu prevederile Metodologiei de stabilire a tarifelor de transport al energiei electrice aprobată prin Ordinul ANRE nr. 171/2019 (Metodologie I), cu modificările și completările ulterioare, ANRE a analizat solicitarea operatorului de transport și sistem cu privire la stabilirea corecțiilor aferente anului 2020 în vederea aprobării tarifelor de transport al energiei electrice aplicate de către acesta de la data de 1 ianuarie 2022.

Precizăm că începând cu data de 1 ianuarie 2021, costurile și veniturile aferente serviciului funcțional de sistem au fost înglobate în serviciul de transport al energiei electrice. Astfel, corecțiile ex-post aferente anului 2020 au fost calculate în mod separat pentru activitățile reglementate de transport și servicii funcționale de sistem având în vedere că în anul 2020 s-au aplicat Metodologii diferite de stabilire a tarifelor și implicit tarife separate pentru aceste activități.

Astfel, prin Ordinul ANRE nr. 124/25.11.2021, au fost aprobate următoarele tarife aplicabile în anul 2022:

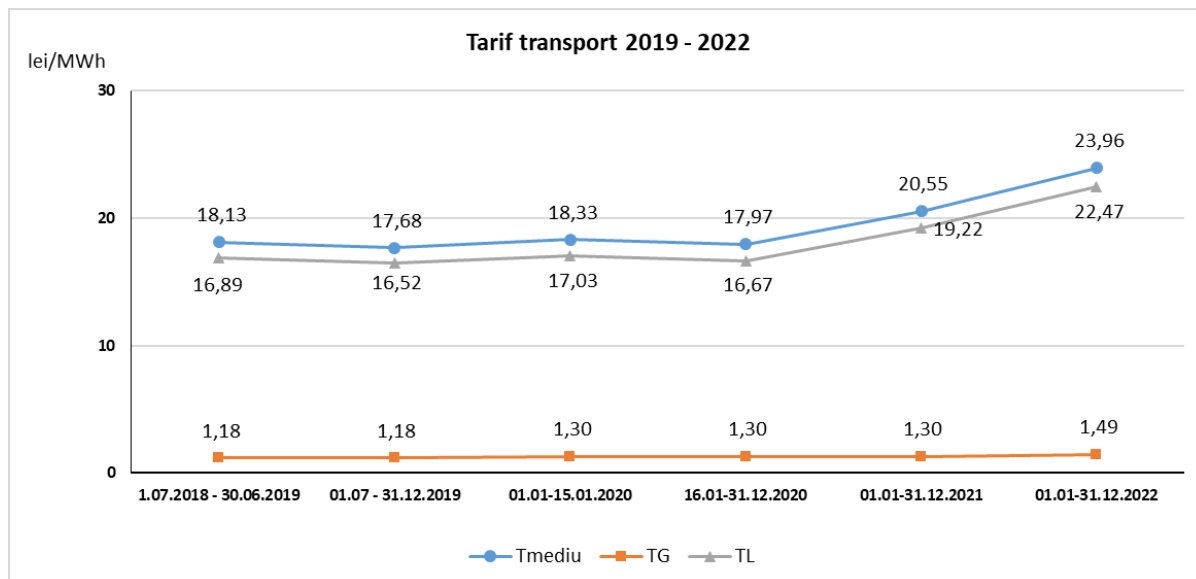
Specificație:	U.M.	Nivel aprobat
Tarif mediu transport	lei/MWh	23,96
Tarif transport- componenta de introducere a energiei electrice în rețea (T _G)	lei/MWh	1,49
Tarif transport – componenta de extragere a energiei electrice din rețele (T _L)	lei/MWh	22,47

Față de tarifele aplicate în anul 2021, tariful mediu de transport al energiei electrice prezintă o creștere de 16,59%, iar tarifele de transport componenta de introducere a energiei electrice în rețea (T_G) și de extragere a energiei electrice din rețele (T_L) o creștere de 14,62% și respective 16,91%.

Majorarea tarifelor aprobate a fost determinată în principal de ajustarea costului de achiziție a energiei electrice aferentă consumului propriu tehnologic (CPT) prognozat pentru anul 2022, prin modificarea prețului de referință stabilit la începutul perioadei a IV-a de reglementare, în funcție de evoluția prețurilor pe piața de energie electrică, care au prezentat o creștere semnificativă.

Suplimentar, creșterea tarifului de transport al energiei electrice, componenta de extragere a energiei electrice din rețele, se datorează, însă într-o măsură mai mică, nivelului corecțiilor pozitive aferente serviciului funcțional de sistem pentru anul 2020, determinate de

diferența dintre valorile prognozate pentru anul 2020 și cele efectiv realizate. Evoluția tarifului mediu de transport, a tarifului de transport – componenta de introducere a energiei electrice în rețele și a tarifului de transport – componenta de extragere a energiei electrice din rețele în perioada 2019 – 2022, exprimată în termeni nominali ai fiecărui an, se prezintă în figura următoare:

2.2. Tariful pentru serviciul de sistem

Tariful pentru serviciul de sistem se determină pe baza Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 45/2017, cu modificările și completările ulterioare (Metodologie II).

Precizăm că începând cu data de 1 ianuarie 2021, prin tariful pentru serviciul de sistem se acoperă doar costurile de achiziție a rezervelor de putere de la producători.

În conformitate cu prevederile Metodologiei II, ca urmare a analizei cheltuielilor și veniturilor aferente serviciului de sistem, transmise de operatorul de transport și sistem și a rezultatelor licitațiilor postate pe website-ul acestuia, ANRE a constatat îndeplinirea condiției de revizuire a tarifului pentru serviciul de sistem aprobat pentru perioada 1 iulie 2020 – 30 iunie 2021.

Având în vedere cele menționate, precum și modificarea adusă Metodologiei II cu privire la data de începere a perioadei tarifare astfel încât aceasta să corespundă unui an calendaristic, tariful pentru serviciul de sistem aprobat prin Ordinul ANRE nr. 10/14.02.2021 la nivelul de 10,82% a fost aplicat pentru perioada 1 martie – 31 decembrie 2021.

Tariful aprobat prezintă o reducere de 9,53% față de tariful aprobat anterior.

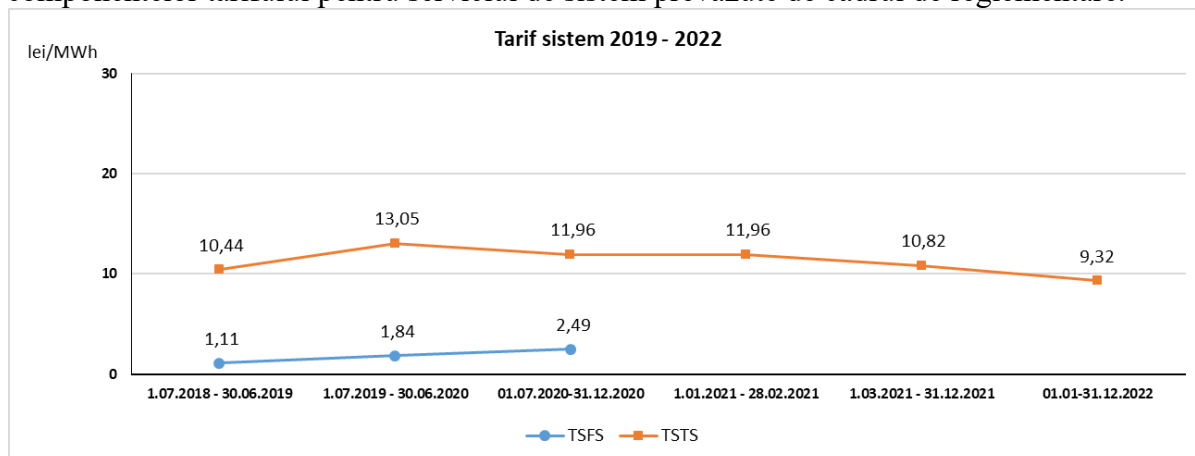
În trimestrul IV al anului 2021, în conformitate cu prevederile Metodologiei II, ANRE a analizat solicitarea operatorului de transport și sistem cu privire la corecția de închidere a perioadei ianuarie – februarie 2021, respectiv analiza cost – venit și profitul perioadei, precum și stabilirea prognozei de costuri și venituri și a tarifului pentru serviciul de sistem pentru anul 2022.

Astfel, prin Ordinul ANRE nr. 124/25.11.2021, a fost aprobat un tarif pentru serviciul de sistem aplicabil în anul 2022 de 9,32 lei/MWh.

Față de tarifele aprobate anterior, tarifele aprobate în anul 2021 pentru anul 2022 prezintă o reducere determinată de scăderea prețurilor de achiziție a rezervelor necesare în

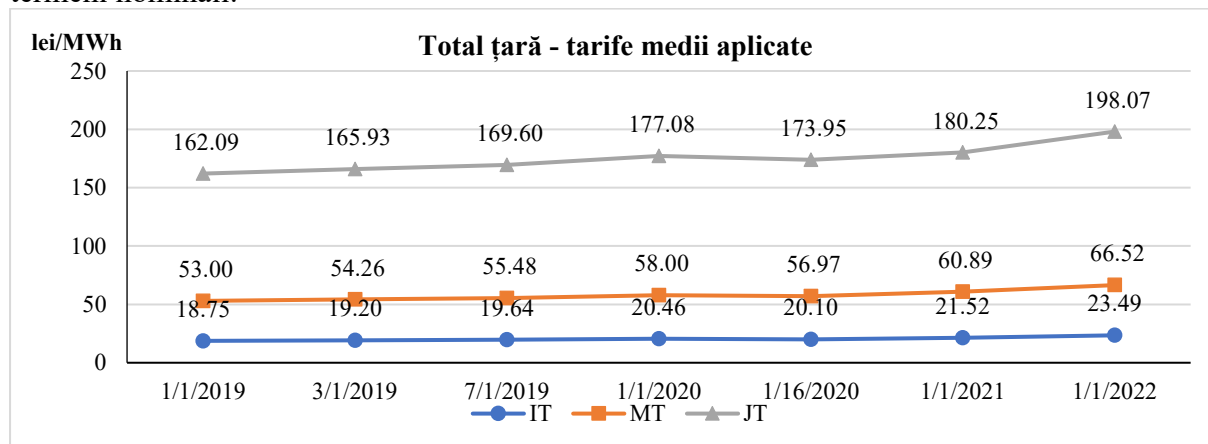
vederea asigurării siguranței în funcționare a sistemului electroenergetic național, precum și a cantităților de rezerve achiziționate față de cele prognozate.

În figura următoare se prezintă evoluția tarifului pentru serviciul de sistem în perioada 2019-2022, exprimată în termeni nominali ai fiecărui an, care reflectă modificările componentelor tarifului pentru serviciul de sistem prevăzute de cadrul de reglementare.

2.3. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice

În figura următoare se prezintă evoluția tarifelor medii de distribuție a energiei electrice aplicate în perioada 2019-2022 clienților finali, în funcție de nivelurile de tensiune la care locurile de consum ale acestora sunt racordate la rețelele electrice de distribuție, exprimate în termeni nominali:

În trimestrul IV al anului 2021, ANRE a analizat solicitările fundamentate ale operatorilor și a aprobat, prin **Ordinele ANRE nr. 118 până la 123 din 25 noiembrie 2021, tarifele specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aplicate de către operatorii de distribuție concesionari începând cu data de 01 ianuarie 2022.**

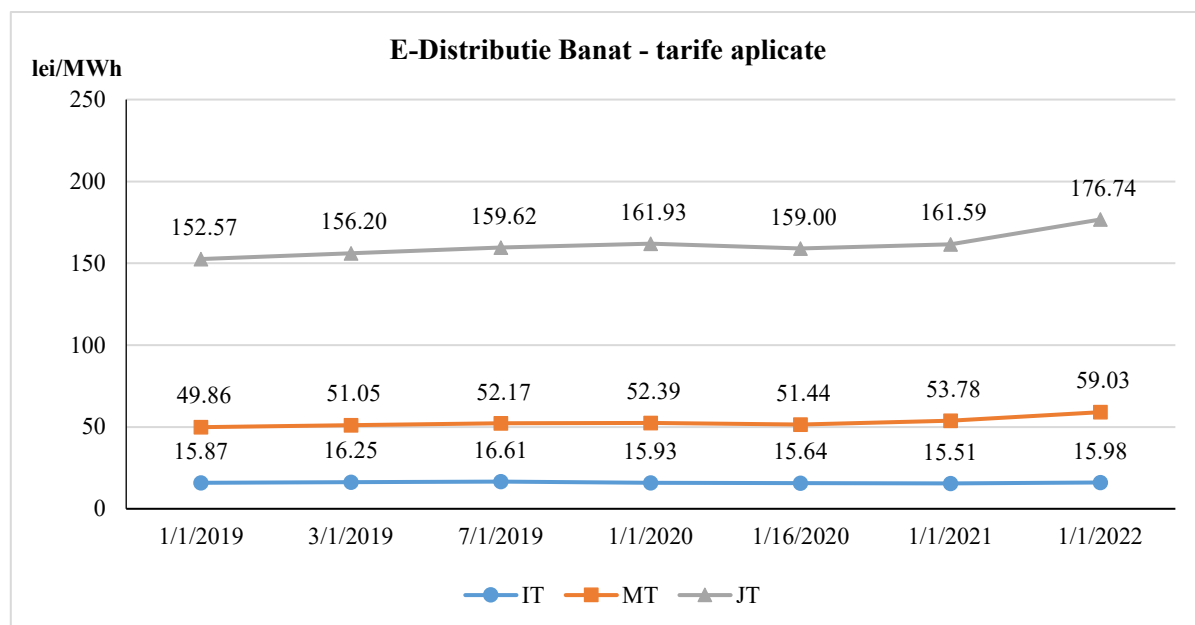
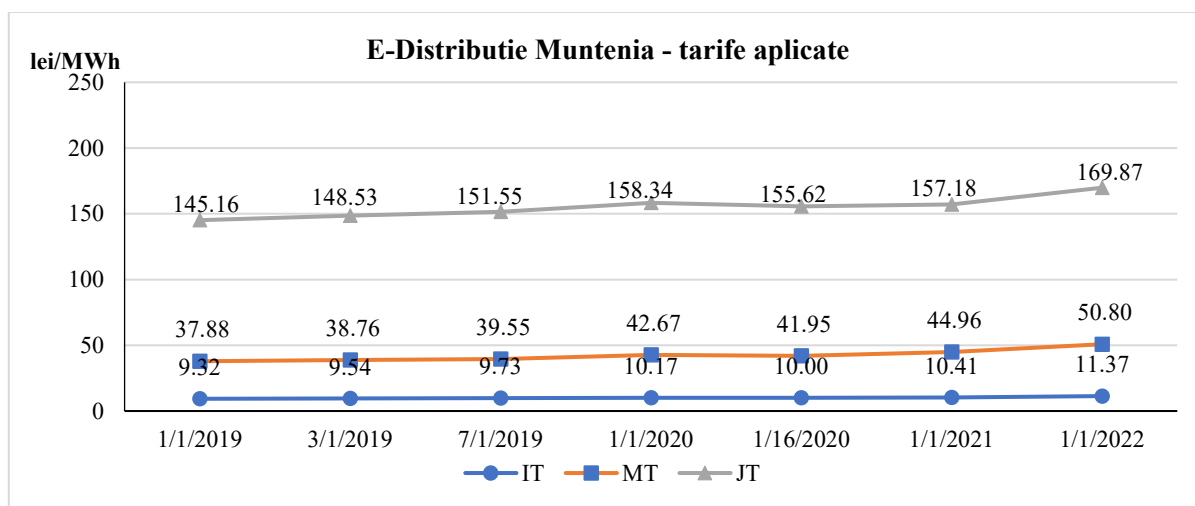
Astfel, tarifele specifice medii pe țară, pe niveluri de tensiune, calculate ca medie ponderată a tarifelor specifice aprobate pentru operatorii de distribuție a energiei electrice concesionari aplicabile de la 01 ianuarie 2022 cu cantitățile distribuite de energie electrică sunt următoarele:

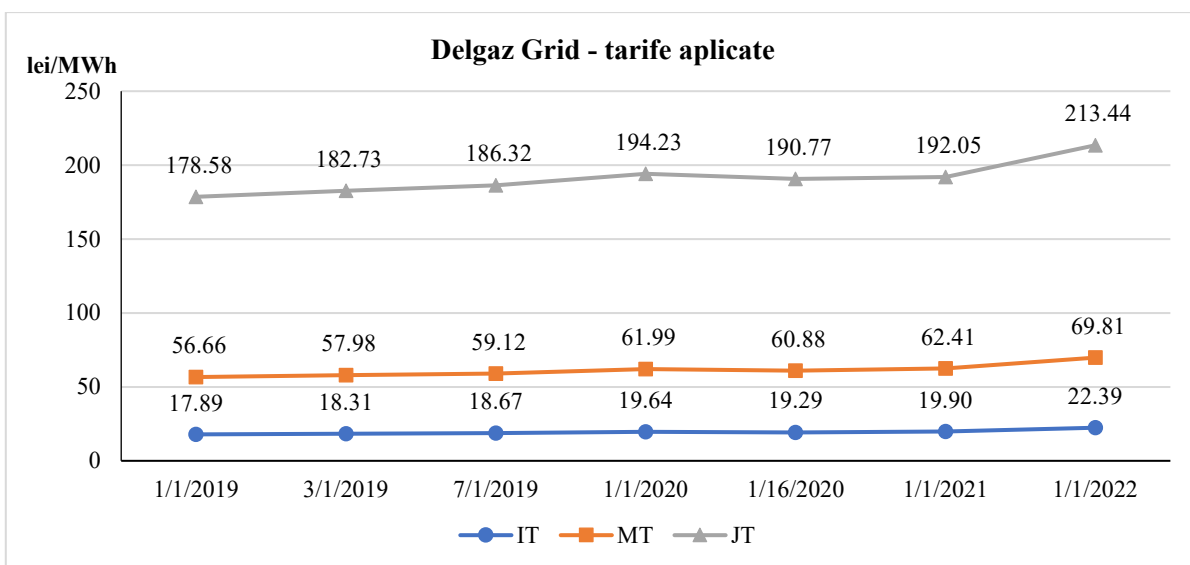
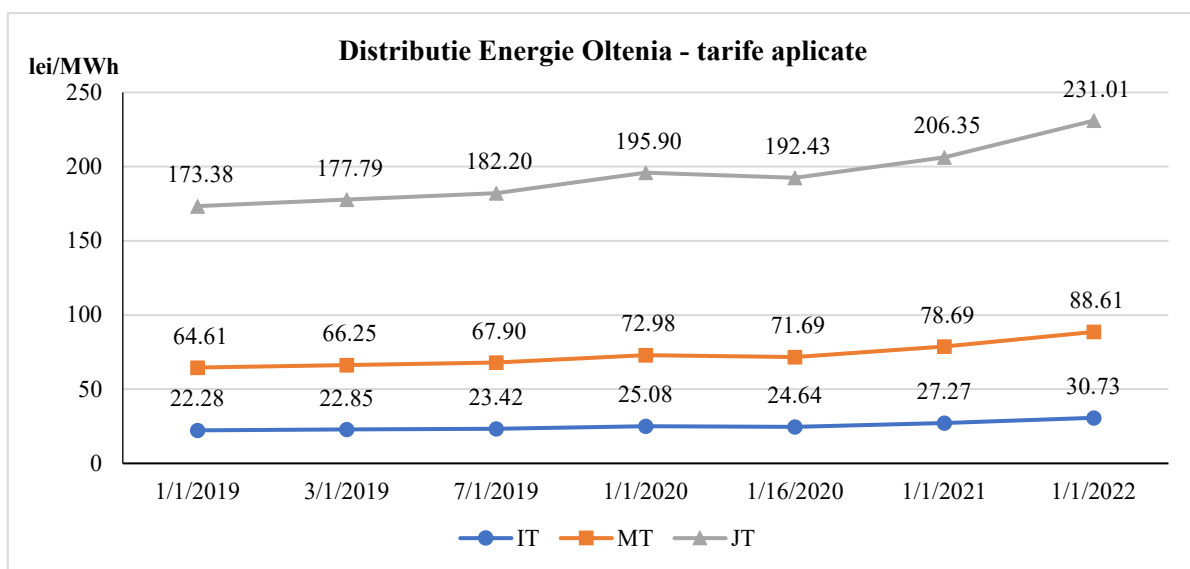
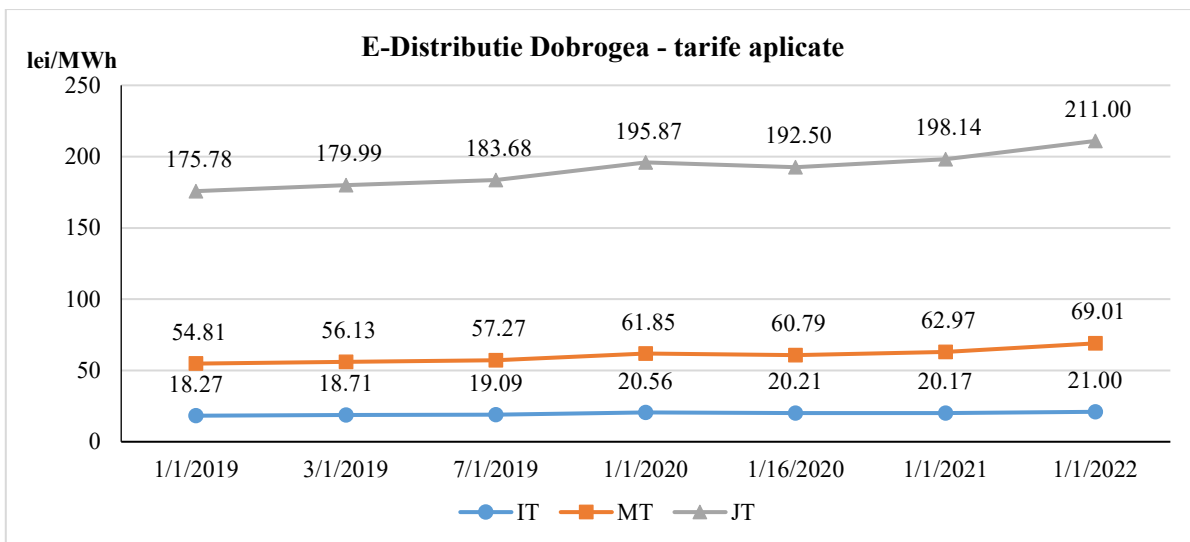
- tariful specific mediu pentru înaltă tensiune – 23,49 lei/MWh,
- tariful specific mediu pentru medie tensiune – 43,03 lei/MWh,
- tariful specific mediu pentru joasă tensiune – 131,55 lei/MWh.

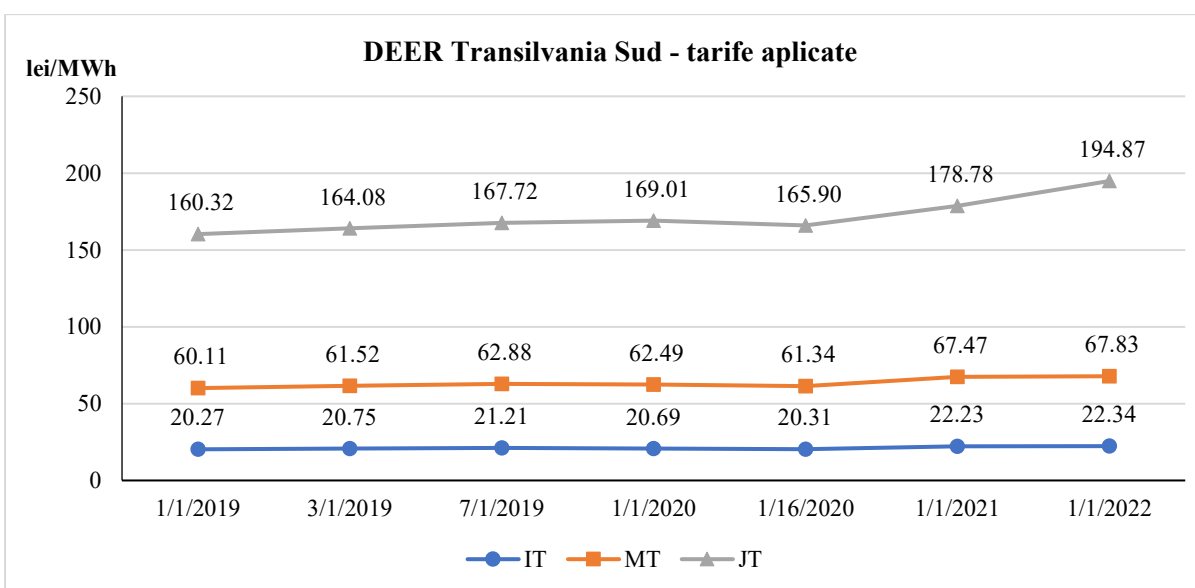
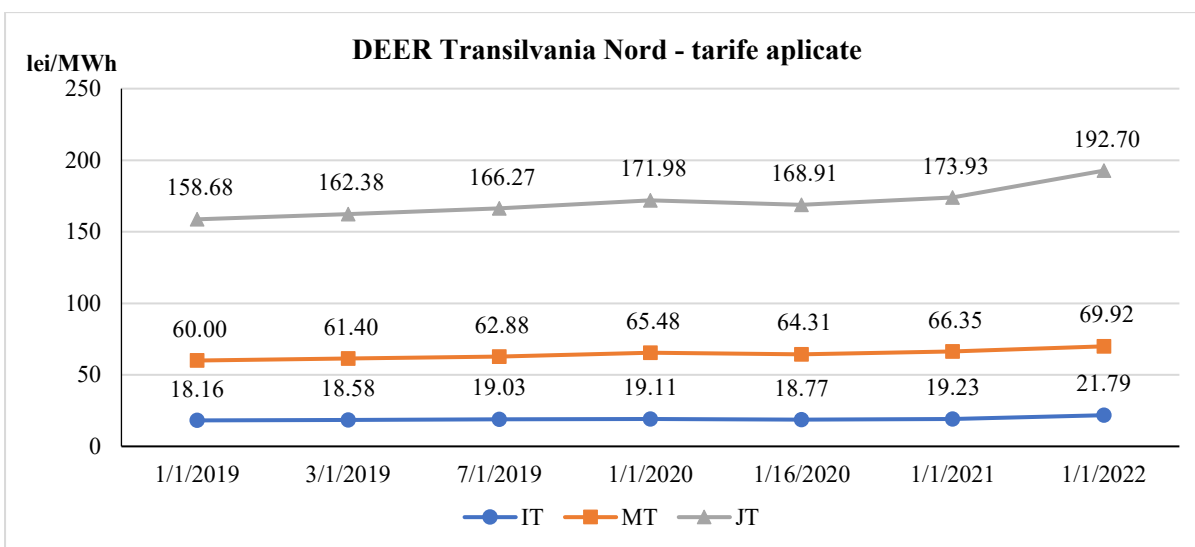
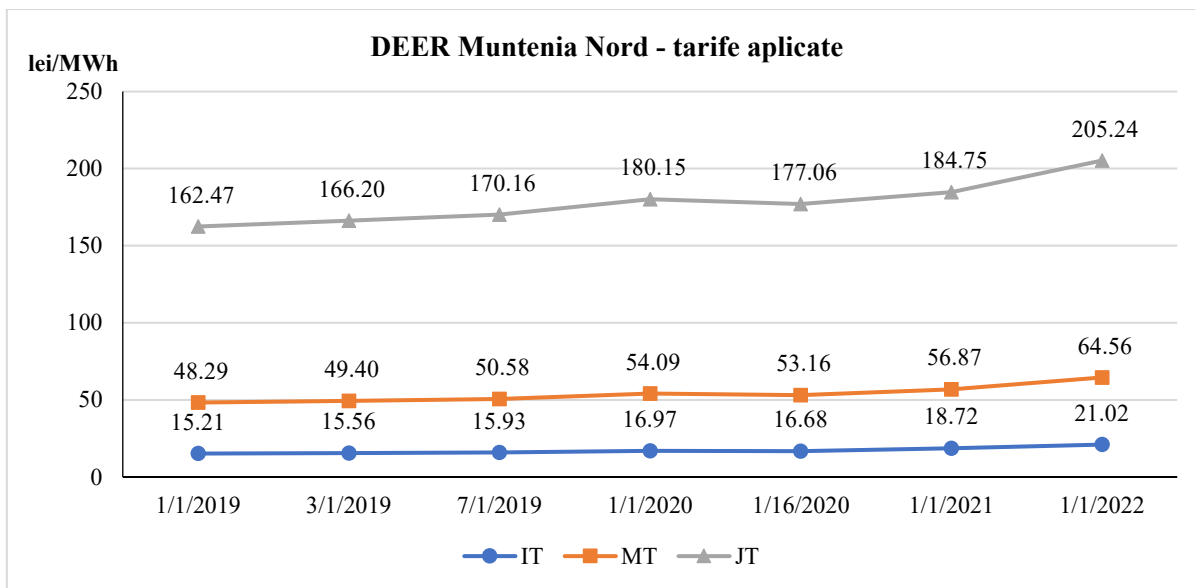
Față de valorile tarifelor medii specifice aplicabile de la 01 ianuarie 2021, tarifele medii au înregistrat o creștere de 9,16 % la înaltă tensiune, 9,29 % la medie tensiune și 10,21 % la

joasă tensiune, care se aplică inclusiv pentru clienții casnici. Majorarea tarifelor aprobate a fost determinată în principal de ajustarea costului de achiziție a energiei electrice aferentă consumului propriu tehnologic (CPT) prognozat pentru anul 2022, prin modificarea prețului de referință stabilit la începutul perioadei a IV-a de reglementare, în funcție de evoluția prețurilor pe piața de energie electrică, care au prezentat o creștere semnificativă începând cu luna iulie 2021.

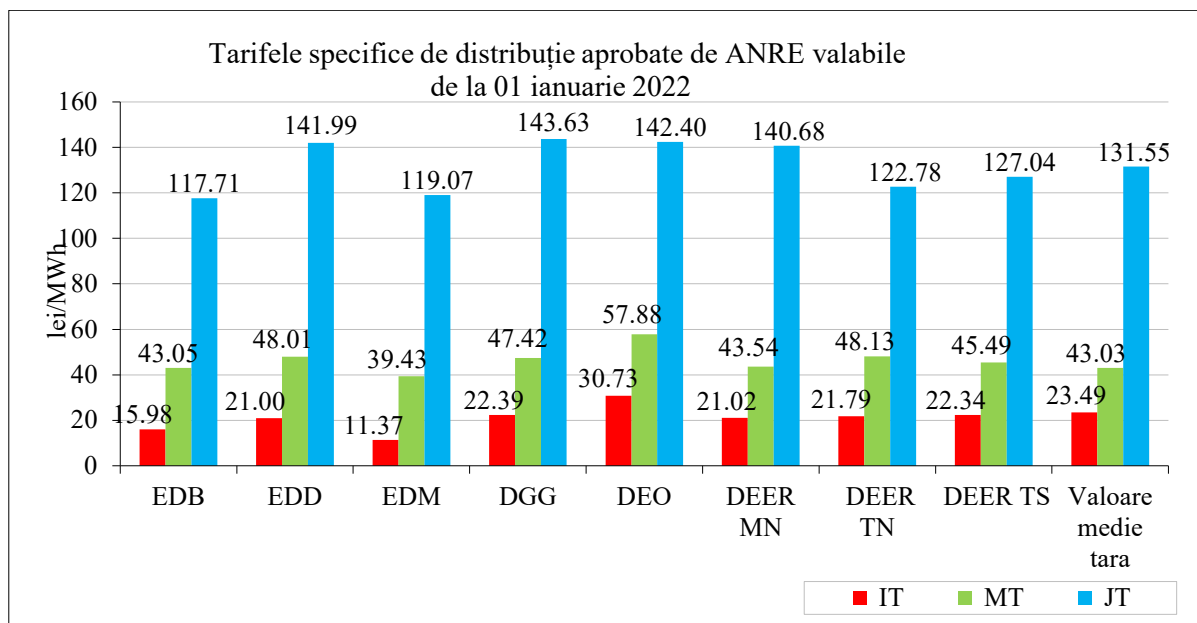
În figurile următoare se prezintă evoluția tarifelor de distribuție **aplicate** de fiecare operator de distribuție concesionar în perioada 2019-2022, în care valorile sunt exprimate în termeni nominali și rezultă prin însumarea tarifelor specifice aprobate de ANRE, reprezentând tarifele pe care le plătesc clienții finali în funcție de nivelul de tensiune la care sunt racordate instalațiile pe care le dețin.

Comparația tarifelor specifice de distribuție aprobate de ANRE cu aplicabilitate de la 01.01.2022, pentru cei opt operatori de distribuție a energiei electrice concesionari, se prezintă în figura următoare, în care valorile sunt exprimate în termenii nominali ai anului 2022:

2.4. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatorii de distribuție, alții decât operatorii concesionari

Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatorii de distribuție alții decât operatorii concesionari sunt aprobate de ANRE la solicitarea operatorilor de distribuție care dețin, operează, întrețin și dezvoltă rețele de distribuție în cadrul parcurilor și platformelor industriale sau al unor zone delimitate patrimonial și care au racordați utilizatori – beneficiari ai serviciului de distribuție.

Tarifele sunt determinate pe baza *Metodologiei de stabilire a tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice de operatori, alții decât operatorii de distribuție concesionari, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 102/2016*, cu modificările și completările ulterioare.

În cursul anului 2021, au fost aprobate șapte decizii privind aprobarea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatori de distribuție, alții decât operatorii concesionari și două decizii de încetare a aplicabilității deciziilor privind aprobarea unor astfel de tarife.

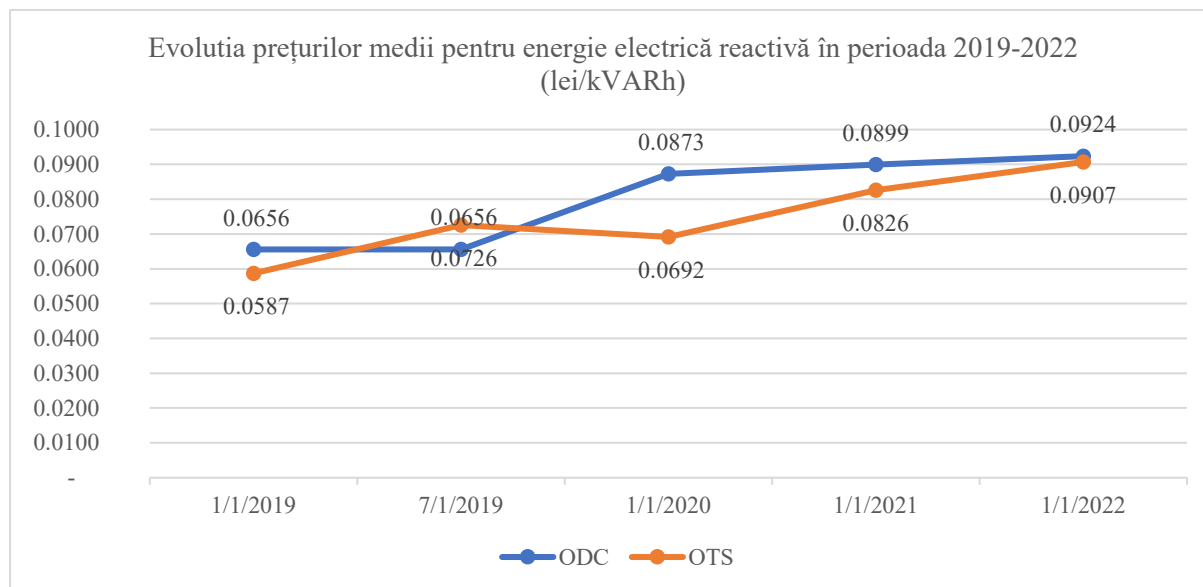
2.5. Prețurile reglementate pentru energia electrică reactivă

Prin Ordinul ANRE nr. 33/2014, cu modificările și completările ulterioare a fost aprobată *Metodologia privind stabilirea obligațiilor de plată a energiei electrice reactive și a prețului reglementat pentru energia electrică reactivă*, care a intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2015. În conformitate cu prevederile metodologiei, prețul reglementat al energiei electrice reactive se stabilește la nivelul de 30 % din prețul reglementat de achiziție a energiei electrice active pentru acoperirea pierderilor proprii tehnologice ale rețelelor electrice deținute de operatorul de transport și de sistem, respectiv de operatorii de distribuție concesionari.

Prețul reglementat pentru energia electrică reactivă aplicat în anul 2022 de către operatorul de transport și de sistem a fost aprobat prin Ordinul ANRE nr. 124 din 25 noiembrie 2021 la nivelul de 0,0907 lei/kVARh.

Prețurile reglementate pentru energia electrică reactivă aplicate de operatorii rețelelor electrice de distribuție în anul 2022 au fost aprobate prin Ordinele ANRE nr. 118 până la 123 din 25 noiembrie 2021.

În figura următoare se prezintă evoluția prețurilor medii pentru energia electrică reactivă aprobate pentru operatorii de distribuție concesionari (ODC) și pentru operatorul de transport și sistem (OTS) în perioada 2019-2022.

3. Monitorizarea investițiilor în rețelele electrice (extinderi de rețea, planuri de investiții, rețele inteligente, corelarea între planurile pe 10 ani, PCI-uri și planurile naționale)

3.1. Evoluția cadrului de reglementare privind monitorizarea stării tehnice a rețelelor electrice de interes public în cursul anului 2021

Cadrul de reglementare în baza căruia ANRE și-a îndeplinit în anul 2021 atribuțiile legale de monitorizare a lucrărilor de investiții și a lucrărilor de mentenanță pentru exploatarea rețelelor electrice în condiții de siguranță, fiabilitate și eficiență, precum și a stării tehnice a rețelelor electrice de interes public, a fost completat prin aprobarea următoarelor reglementări:

3.1.1. Ordinul ANRE nr. 19/16.03.2021 pentru modificarea și completarea Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 204/2019

În conformitate cu prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, operatorii de distribuție a energiei electrice au obligația de a asigura finanțarea și realizarea lucrărilor de proiectare și execuție a instalației de racordare a clientului final casnic/noncasnic. Termenul de realizare a racordării este de maximum 90 de zile de la data obținerii autorizației de construire. Lucrările de proiectare și execuție a instalației de racordare a clientului final, pentru care OD are obligația conform prevederilor legale în vigoare să asigure finanțarea și realizarea, se realizează suplimentar față de planul anual de investiții asumat de fiecare operator de distribuție la începutul perioadei de reglementare. Astfel se asigură condiții pentru realizarea lucrărilor de investiții în rețelele electrice prevăzute de operatorii de distribuție în planurile de dezvoltare comunicate ANRE la începutul perioadei de reglementare, în scopul îmbunătățirii siguranței în funcționare, a performanței serviciului de distribuție, a continuității alimentării cu energie electrică a

utilizatorilor, precum și a capacității pe termen lung de a satisface solicitări rezonabile de racordare la rețeaua electrică de distribuție.

S-au introdus precizări cu privire la posibilitatea includerii în BAR, la solicitarea operatorilor de distribuție și cu aprobarea ANRE, a unor mijloace fixe puse în funcțiune în cursul unei perioade de reglementare, începând cu următoarea perioadă de reglementare, la valoarea rămasă de amortizat.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) din OUG nr. 38/2020, privind utilizarea înscrisurilor în formă electronică la nivelul autorităților și instituțiilor publice, s-a eliminat obligația transmiterii de către OR a planurilor de investiții în format letric și s-a prevăzut transmiterea acestora numai în format electronic editabil și PDF semnat electronic.

3.1.2. Ordinul ANRE nr. 53/23.06.2021 privind modificarea și completarea Metodologiei pentru evaluarea condițiilor de finanțare a investițiilor pentru electrificarea localităților ori pentru extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 36/2019

S-au introdus completări prin care se extinde aplicabilitatea Metodologiei și la zonele din extravilanul localităților, precum și la situațiile în care o asociație de unități administrativ-teritoriale solicită operatorului de distribuție dezvoltarea rețelei electrice de interes public în vederea racordării în baza planurilor de dezvoltare regională și de urbanism.

Pentru situația în care autoritatea publică/utilizatorul/grupul de utilizatori decide să finanțeze integral investiția, s-a introdus precizarea că proiectul tehnic și caietul de sarcini se realizează de către aceasta/acesta, cu un operator economic atestat de autoritatea competentă.

S-a introdus prevederea ca operatorul de distribuție să aibă un reprezentant în comisia de recepție a lucrărilor finanțate integral de autoritatea publică/utilizatorul/grupul de utilizatori, reprezentant care va semna procesele verbale de recepție în vederea punerii în funcțiune, cu scopul de a evita neînțelegerile ulterioare care ar fi putut apărea la momentul preluării rețelelor de către operatorul de distribuție.

Pentru situațiile în care autoritatea publică/utilizatorul/grupul de utilizatori decide să finanțeze integral investiția, s-a introdus în mod explicit, pe lângă termenul pentru returnarea cotei de cofinanțare a operatorului și termenul pentru preluarea în proprietate de către operator a elementelor de rețea aferente cotei restituite.

S-au adus clarificări privind valoarea cotei restituite autorității publice/utilizatorului/grupului de utilizatori, în situația în care aceasta/acesta decide să finanțeze integral investiția, prin stabilirea cotei pe baza minimumului dintre valoarea lucrărilor conform ofertei operatorului de distribuție concesionar și valoarea lucrărilor realizate specificată în procesul verbal de recepție a punerii în funcțiune a lucrărilor.

În baza proiectului tehnic și a caietului de sarcini, autoritatea publică/utilizatorul/grupul de utilizatori realizează lucrările privind dezvoltarea rețelei electrice de distribuție pentru electrificarea localităților ori pentru extinderea rețelelor de distribuție a energiei cu un operator economic atestat.

3.2. Monitorizarea investițiilor în rețelele electrice

Monitorizarea investițiilor în rețelele electrice se prezintă în Raportul privind realizarea indicatorilor de performanță pentru serviciile de transport, de sistem și de distribuție a energiei electrice și starea tehnică a rețelelor electrice de transport și de distribuție - 2021 - publicat pe site-ul ANRE la adresa: <https://www.anre.ro/ro/energie-electrica/rapoarte/rapoarte-indicatori-performanță>.

3.2.1. Monitorizarea proiectelor de investiții în capacități de interconexiune transfrontalieră

România face parte din coridorul prioritar nr. 3 privind energia electrică "Interconexiuni nord-sud privind energia electrică din Europa Centrală și din Europa de Sud-Est "NSI East Electricity": interconexiuni și linii interne în direcțiile nord-sud și est-vest pentru finalizarea pieței interne și pentru integrarea producției provenite din surse regenerabile".

În Regulamentul (UE) nr. 347/2013 au fost definite criteriile de selectare și evaluare a proiectelor de interes comun (PCI) pentru a fi eligibile pentru includerea de către Comisia Europeană pe listele următoare ale Uniunii; propunerile de proiecte de interes comun trebuie să facă parte din cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei pentru energia electrică, elaborat de ENTSO-E.

Valoarea capacității de interconexiune a rețelei electrice de transport (RET) este în prezent de 10-11 %, în urma actualizării puterilor instalate în SEN ale grupurilor incluse în licențele de exploatare comercială și creșterii valorilor NTC pe granița cu Bulgaria de la valori de 25-300 MW la 900 MW prin eliminarea unor congestii interne în rețeaua de transport a OTS din Bulgaria, ESO-EAD.

În ceea ce privește atingerea obiectivului de interconectare de 15 % pentru anul 2030 propus în Comunicarea Comisiei Europene nr. 330/2014 (Strategia Energetică Europeană) și operaționalizat prin Comunicarea Comisiei Europene nr. 718/2017 privind consolidarea rețelelor energetice europene, acesta ar trebui să fie îndeplinit în principal prin implementarea Proiectelor de Interes Comun și realizarea celorlalte proiecte incluse în Planul de dezvoltare a RET.

În lista a patra europeană de Proiecte de Interes Comun (PCI), în vigoare în anul 2021, sunt incluse următoarele PCI:

Proiectul 138 „Black Sea Corridor”, format din:

- LEA 400 kV d.c. Smârdan – Gutinaș;
- LEA 400 kV d.c. Cernavodă - Stâlpu, cu un circuit intrare/ieșire în Gura Ialomiței;

Proiectul 144 „Mid Continental East Corridor”, format din:

- LEA 400 kV d.c. Reșița (RO) – Pancevo (Serbia);
- LEA 400 kV Porțile de Fier – Reșița și extinderea stației 220/110 kV Reșița prin construcția stației noi de 400 kV;
- trecere la 400 kV a LEA 220 kV d.c. Reșița –Timișoara – Săcălaz – Arad, inclusiv construirea stațiilor de 400 kV Timișoara și Săcălaz.

Pe baza raportărilor periodice ale OTS, în conformitate cu prevederile art. 45 alin. (3) din *Procedura privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 204/2019, cu modificările și completările ulterioare, stadiul proiectelor de interes comun cuprinse în Planul de dezvoltare a RET pentru perioada 2020-2029, la finalul anului 2021, este următorul:

Cod PDRET 2020-2029	Cod TYND P 2018	Cod PCI	Descriere	Programat PIF	Etape restante
F.4	138.275	3.8.5	LEA 400 kV Smârdan-Gutinaș	2024	Emiterea Hotărârii de Guvern pentru transferul dreptului de administrare și de schimbare a folosinței; Emiterea Hotărârii de Guvern pentru scoaterea temporară sau definitivă din circuitul agricol;

					Emiterea Hotărârii de Guvern pentru scoaterea temporară sau definitivă din Fondul forestier național; Finalizarea procedurii de expropriere; Execuția lucrărilor propusă în Planul de dezvoltare 2020-2029: 2022-2024
F.5+ F.6+ F.7+ F.8	138.273	3.8.4	LEA 400 kV Cernavodă – Stâlpu, cu un circuit intrare/ieșire în stația Gura Ialomiței	2023	Finalizarea lucrărilor pentru toate proiectele din cadrul clusterului “Linia internă dintre Cernavoda și Stâlpu” Execuția lucrărilor propusă în Planul de dezvoltare 2020-2029: 2020-2023.
-	144.238	3.22.1	LEA 400 kV Reșița – Pancevo	2018	Lucrările de execuție s-au finalizat în data de 30.03.2018. Exploatarea comercială va începe după finalizarea stației 400kV Reșița (pentru echipamente primare s-a semnat contractul de execuție în data de 03.11.2020; Proiectul tehnic este finalizat, s-a obținut autorizația de construire, s-a semnat contractul de execuție pentru echipamentele secundare în 2018, cu data de intrare în efectivitate 03.11.2020)
F.1.1+ F.1.2	144.269	3.22.2	LEA 400 kV Porțile de Fier – Anina – Reșița	2025	Execuția lucrărilor propusă în Planul de dezvoltare 2020-2029: 2020-2025.
F.2.1+ F.2.2	144.270	3.22.3	Trecerea la tensiunea de 400 kV a LEA 220 kV Reșița – Timișoara/Săcălaz, inclusiv construirea stației de 400 kV Timișoara	2025	Completarea și depunerea dosarului de candidatură la Ministerul Energiei-ACPIC, conform prevederilor Regulamentului UE 347/2013, art. 10 pct.1; Obținerea Autorizațiilor de construire; Obținerea HG aprobare amplasament și declanșarea procedurii de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național – documentația este în lucru; Execuția lucrărilor LEA 400 kV Reșița – Timișoara/Săcălaz propusă în Planul de dezvoltare RET 2020-2029: 2021-2025; Execuția lucrărilor în stațiile 400kV și 110kV Timișoara propusă în Planul de dezvoltare RET 2020-2029: 2020-2025.
F.3.1+ F.3.2+ F.3.3	144.270	3.22.4	Trecerea la tensiunea de 400 kV a LEA 220 kV Arad – Timișoara/Săcălaz, inclusiv construirea stației de 400 kV Sacalaz și extinderea stației Arad	2027	Este în curs de avizare proiectul tehnic și caietul de sarcini; Sunt în curs de obținere avizele și acordurile solicitate în certificatele de urbanism; Execuția lucrărilor propusă în Planul de dezvoltare 2020-2029: 2022-2027.

Prin Regulamentul Delegat al Comisiei Europene nr. 2022/564 din 19.11.2021 s-a realizat revizuirea listei europene de proiecte de interes comun. Proiectul 138 "Black Sea Corridor" nu se mai regăsește pe lista de PCI-uri, considerându-se stadiul avansat în care acest

proiect se află. În această nouă revizie a listei de proiecte de interes comun a fost introdus proiectul CARMEN HU-RO ("Carpathian Modernized Energy Network") din aria tematică Smart Grid Development, proiect susținut de Delgaz Grid SA și CNTEE Transelectrica SA.

3.2.2. Monitorizarea realizării planului de dezvoltare a rețelei electrice de transport pe 10 ani

Planul de dezvoltare a RET se actualizează la fiecare doi ani, astfel încât la data elaborării actualului Raport de activitate, este în vigoare Planul de dezvoltare a RET pentru perioada 2020-2029, care a fost aprobat prin Decizia ANRE nr. 3387/9.12.2020, document publicat pe pagina de internet a CNTEE Transelectrica SA la adresa: <https://www.transelectrica.ro/ro/web/tel/planului-de-dezvoltare-ret-2020-2029>.

Categoriile de lucrări cuprinse în Planul de dezvoltare a RET pentru perioada 2020-2029 în vigoare și stadiul acestora la sfârșitul anului 2021 sunt prezentate în tabelul următor:

Categorie de investiții	Stadiu lucrărilor de investiții din PDRET 2020-2029			
	Total lucrări	Finalizat	În termen	Întârziat
A - Retehnologizarea RET existente	55	6	44	5
C - Siguranța alimentării consumului	8	2	5	1
D - Integrarea producției din centrale noi - Dobrogea și Moldova	8		6	2
E - Integrarea producției din centrale - alte zone	2		2	
F - Creșterea capacității de interconexiune	14	1	13	
G - Platforma integrată de conducere operativă a SEN + Înlocuire componente sistem EMS SCADA Areva + Înlocuire componente suport ale platformei Pieței de Echilibrare	2	1	1	
H - Sistem de contorizare și management date de măsurare a energiei electrice pe piața angro	1		1	
J - Management sisteme informatice și telecomunicații	1		1	
K - Infrastructură critică	1	1		
TOTAL	92	11	73	8

3.2.3. Monitorizarea realizării planului de investiții al OTS pentru anul 2021

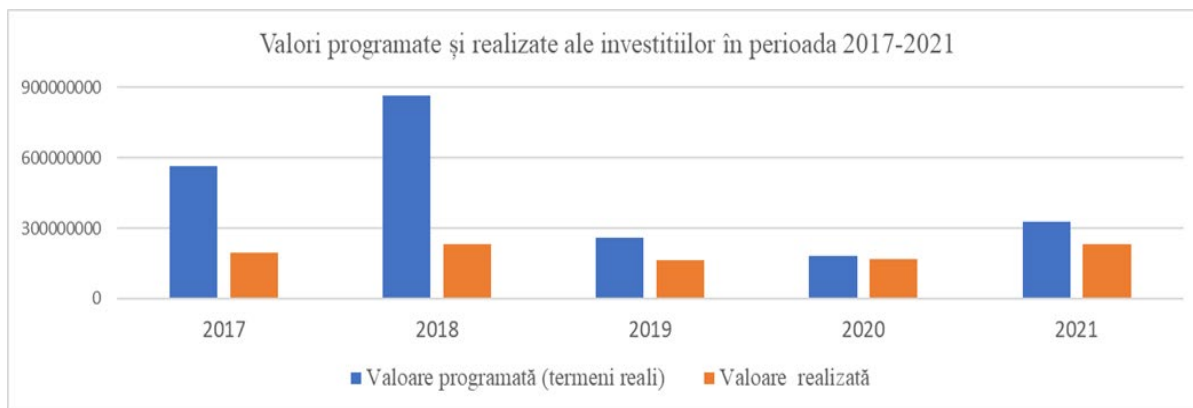
Evoluția valorilor investițiilor planificate/realizate din surse proprii în perioada 2017-2021 se prezintă astfel:

	2017	2018	2019	2020	2021
Plan [mil. lei] ¹⁾	587,3	887,1	259,9	179,9	323,5 ¹⁾
PIF 2020 [mil. lei]	197,3	235,7	165,4	169,2	230,9 ²⁾

Notă:

1) Valoare în termenii nominali ai anului respectiv; pentru 2021 s-a realizat actualizarea valorii prognozate din cadrul planului de investiții de perioadă (292,987 mil. lei) cu inflația cumulată a anilor 2020 și 2021, 2,06%, respectiv 8,19%;

2) Valoarea raportată include proiectele pe liste de investiții suplimentare (Recuperări din PI2020 – 1,7 mil. lei și Investiții suplimentare – lucrări realizate în avans din PI2022 – 14,6 mil. lei)

Conform prevederilor *Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 204/2019, cu modificările și completările ulterioare, OTS are obligația de a realiza în anul 2021, din surse proprii, investiții care au ca rezultat mijloace fixe aparținând rețelei în valoare de cel puțin 95 % din valoarea totală prognozată a acestora cuprinsă în planul aprobat de ANRE, cu posibilitatea de recuperare a investițiilor întârziate în primele 6 luni ale anului 2022.

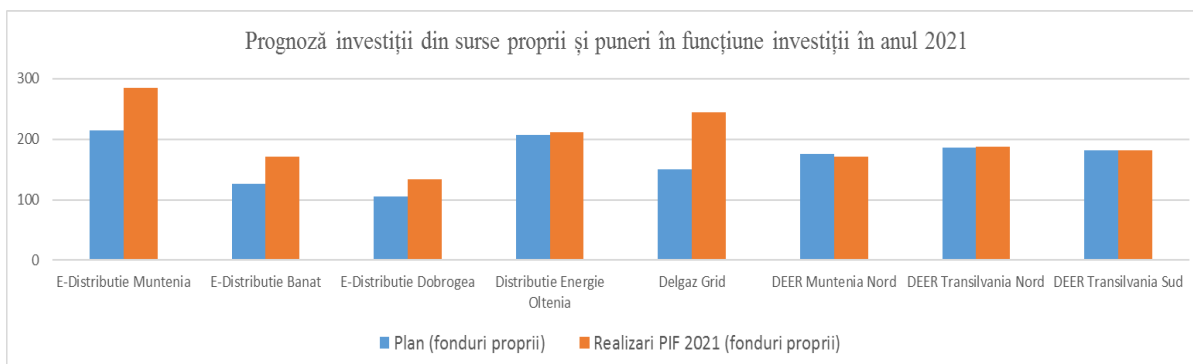
Principalele lucrări realizate în anul 2021 au fost lucrări de re tehnologizare a stației 400/110/20 kV Domnești, înlocuire AT 200 MVA în stațiile 220/110/20 kV Vetiş și 220/110/20 kV Cluj Florești, re tehnologizări în stațiile 220/110/20 kV Ungheni, 400/110/MT Smârdan, 220/110 kV Craiova Nord, 110 kV Bacău Sud, 220/110 Iaz și instalări de celule mobile de 400 kV pentru conectare BC în stațiile Sibiu Sud și Bradu- Sibiu Sud.

3.2.4. Monitorizarea realizării planurilor de investiții ale OD pentru anul 2021

Stabilirea necesarului de lucrări de investiții și de mentenanță în rețelele electrice de distribuție la un nivel astfel dimensionat încât să se asigure siguranța, fiabilitatea și eficiența acestora este responsabilitatea exclusivă și obligația legală a operatorilor de distribuție. Aceștia stabilesc programe de investiții și de mentenanță fundamentate pe analize și evaluări efectuate în cadrul activității de management al activelor.

Valoarea investițiilor realizate din surse proprii de operatorii de distribuție concesionari și puse în funcțiune în anul 2021, se prezintă astfel:

	E-Distribuție Muntenia	E-Distribuție Banat	E-Distribuție Dobrogea	Distribuție Energie Oltenia	Delgaz Grid	SDEE Muntenia Nord	SDEE Transilvania Nord	SDEE Transilvania Sud	TOTAL
Plan [mil. lei]	215,1	126,9	104,9	206,6	149,9	175,7	186,7	186,7	1.352,6
PIF 2021 [mil. lei]	285,4	170,5	133,1	211,1	245,0	170,9	187,3	181,0	1.584,2

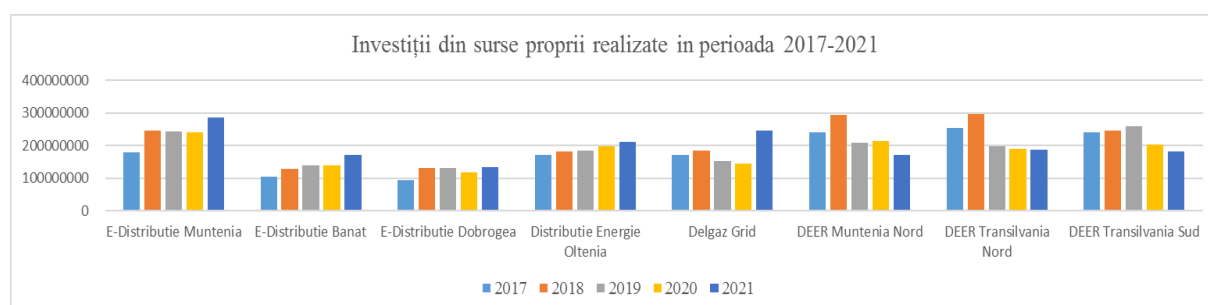

Tipul lucrărilor realizate în rețelele electrice de distribuție în anul 2021 se prezintă în tabelul următor:

Tip	Denumire categorie	Valoare totală realizată [lei]	din care surse proprii:
	TOTAL, din care:	2.207.662.586	1.584.240.340
A	ESENTIALE - Total (A1+A2+A3+A4)	310.018.931	304.454.473
A1	Retehnologizarea și modernizarea liniilor/stațiilor și posturilor de transformare existente care sunt supraîncărcate, considerate locuri de muncă cu condiții deosebite din punct de vedere al securității muncii, care au parametri tehnici necorespunzători	235.199.102	229.634.645
A2	Înlocuirea echipamentelor existente uzate fizic și moral pentru care nu există piese de schimb și pentru care nu mai pot fi executate lucrări de mentenanță corespunzătoare, înlocuirea echipamentelor pentru a se respecta condițiile de mediu	74.819.828	74.819.828
A3	Instalații pentru compensarea factorului de putere	0	0
B	NECESARE - Total (B1+B2+B3+B4+B5+B6)	1.594.895.267	982.298.720
B1	Înlocuirea echipamentelor existente amortizate, ai căror parametri tehnici nu mai corespund cu normativele în vigoare și care nu mai asigură respectarea parametrilor de performanță și calitate prevăzuți în legislație	4.738.311	4.738.311
B2	Înlocuirea de echipamente, lucrări de retnologizare și modernizare pentru reducerea CPT, înlocuirea grupurilor de măsurare	217.737.832	217.737.832
B3	Îmbunătățirea calității serviciului de distribuție	349.921.609	346.075.446
B4	Realizarea de capacități noi, extinderea rețelei existente pentru alimentarea noilor utilizatori	161.756.396	138.597.573
B5	Implementarea sistemelor de măsurare inteligentă	164.315.953	145.645.619
B6	Noi racordări, inclusiv cele impuse de legislația primară, întărirea rețelei pentru noile racordări, precum și cota parte neacoperită de tariful de racordare	696.425.167	129.503.940
C	JUSTIFICABILE - Total (C1+C2+C3+C4+C5)	302.748.387	297.487.146
C1	Achiziția de echipamente pentru asigurarea securității muncii și achiziția de echipamente de lucru	140.478.329	140.478.329
C2	Îmbunătățire condiții de muncă	37.483.220	37.483.220
C3	Preluări capacități energetice de distribuție a energiei electrice de la terți	22.041.414	22.041.414
C4	Înlocuirea grupurilor de măsurare și înlocuiri ale unor părți componente ale mijloacelor fixe	91.852.780	86.591.540
C5	Înlocuiri în urma incidentelor	10.892.643	10.892.643

Se constată că din valoarea totală a lucrărilor de investiții realizate în anul 2021, lucrările de investiții realizate din surse proprii reprezintă 71,8 %.

Evoluția volumului investițional din surse proprii ale operatorilor de distribuție a energiei electrice concesionari în perioada 2017 – 2021, se prezintă astfel:

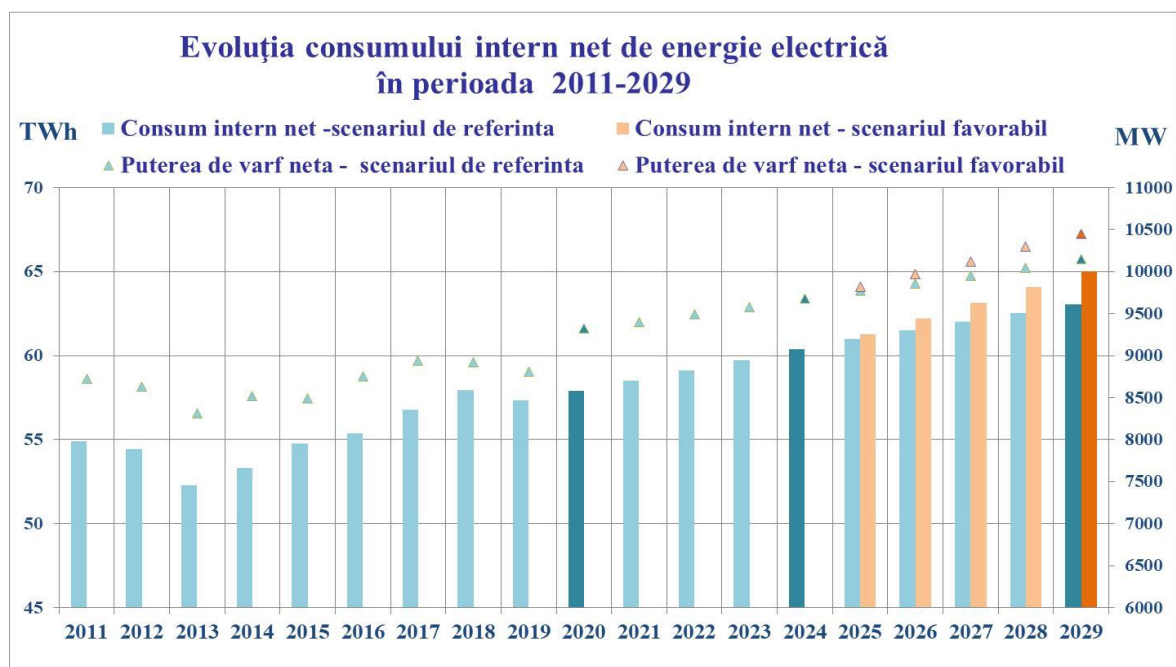

4. ASPECTE PRIVIND FUNCȚIONAREA TEHNICĂ: MANAGEMENTUL CONGESTIILOR DE REȚEA, STANDARDE DE PERFORMANȚĂ, SECURITATEA REȚELEI, RACORDAREA LA REȚEA, COOPERAREA TEHNICĂ A OTS CU TERȚII, REALIZAREA INVESTIȚIILOR ÎN CAPACITĂȚI DE PRODUCERE ÎN RAPORT CU SIGURANȚA ÎN FUNCȚIONARE

4.1. Monitorizarea prognozei balanței dintre resursele și consumul de energie electrică pentru următorii 5 ani și estimarea evoluției siguranței alimentării cu energie electrică pentru o perioadă cuprinsă între 5 și 15 ani

ANRE monitorizează prognoza balanței dintre resursele și consumul de energie electrică pentru următorii 5 ani și estimarea evoluției siguranței alimentării cu energie electrică pentru o perioadă cuprinsă între 5 și 15 ani, implicând planificarea punerii în funcțiune de noi capacități de producere în baza informațiilor și analizelor prezentate de OTS în cadrul planului de dezvoltare a RET pe 10 ani și a planului de investiții în RET.

Prognoza balanței SEN dintre producție și consum pentru o perioadă de 10 ani:

Prognoza consum-producție de energie electrică pentru perioada 2020-2029:

	U.M.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
		realizari									estimari		prognoza							
SCENARIUL DE REFERINTA																				
Consum intern net de energie electrica	TWh	54.9	54.4	52.3	53.3	54.8	55.4	56.8	57.9	57.3	57.3	58.5	59.1	59.7	60.3	61.0	61.5	62.0	62.5	63.0
ritm anual de crestere	%	2.9	-0.9	-3.9	1.9	2.7	1.1	2.5	2.1	-1.1	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8
Puterea de varf neta - consum	MW	8724	8627	8312	8522	8488	8752	8940	8920	8813	9325	9400	9490	9580	9680	9770	9860	9950	10050	10130
SCENARIUL FAVORABIL																				
Consum intern net de energie electrica	TWh	54.9	54.4	52.3	53.3	54.8	55.4	56.8	57.9	57.3	57.3	58.5	59.1	59.7	60.3	61.3	62.2	63.1	64.1	65.0
ritm anual de crestere	%	2.9	-0.9	-3.9	1.9	2.7	1.1	2.5	2.1	-1.1	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
Puterea de varf neta - consum	MW	8724	8627	8312	8522	8488	8752	8940	8920	8813	9325	9400	9490	9580	9680	9820	9970	10125	10300	10450

Analiza adecvanței parcului de producție din SEN în perioada 2020-2024-2029

Adecvanța sistemului urmărește măsura în care capacitățile de producere din sistemul electroenergetic național (SEN) pot acoperi cererea de energie electrică în toate regimurile staționare în care se poate afla sistemul.

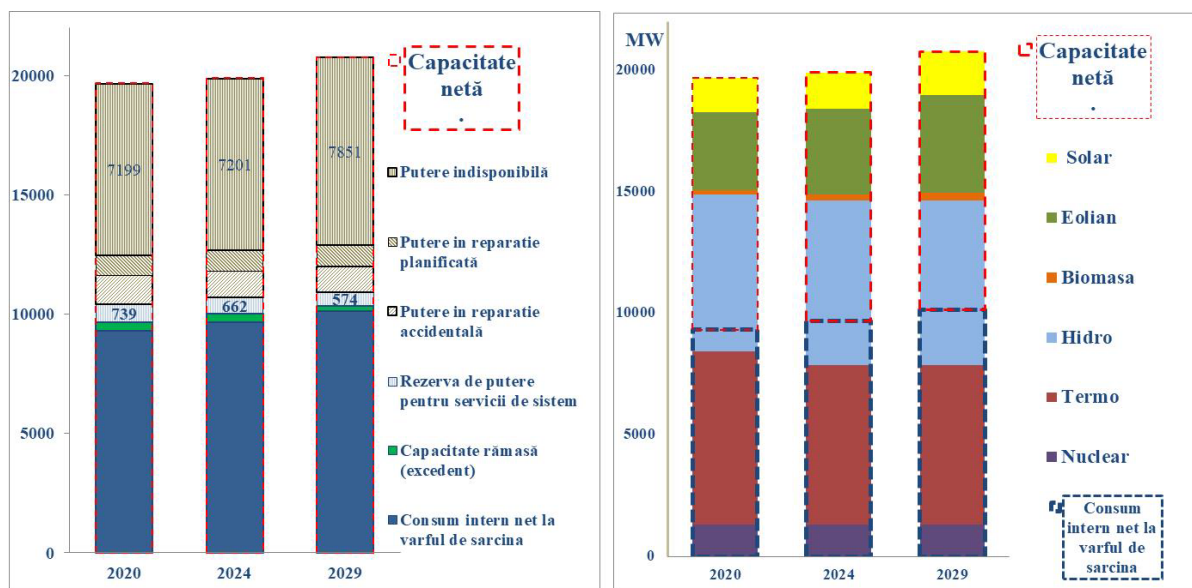
S-a verificat această condiție pentru momentul din an când se atinge valoarea maximă a consumului în SEN și anume la vârful de seară iarna, utilizând metodologia aplicată la nivel european în cadrul ENTSO-E, pentru studiile sezoniere de adecvanță.

Metodologia stabilește măsura în care capacitatea de producere netă efectiv disponibilă în SEN poate acoperi consumul intern net la palierul de vârf de sarcină de iarnă pornind de la capacitatea netă instalată în SEN, din care s-au scăzut capacitățile aflate în reparații planificate și accidentale, capacitățile care au restricții tehnice, de mediu și legale, respectiv indisponibilități ale sursei primare de energie, inclusiv rezervele pentru servicii tehnologice de sistem.

Tabelul de mai jos prezintă estimarea adecvanței sistemului de producere pentru orizonturile analizate, 2020-2024-2029, în *Scenariul de Referință* privind variația consumului și a capacităților de producere:

Adecvanța parcului de producere din SEN - Scenariul de Referință:

		MW		
Putere netă în SEN		2020	2024	2029
1	centrale nucleare	1325	1325	1325
2	centrale termoelectrice conventionale	7101	6544	6544
	• pe lignit	3112	3112	3112
	• pe huila	1050	430	430
	• pe gaze naturale / hidrocarburi	2939	3002	3002
3	resurse energetice regenerabile	4779	5249	6119
	• eoliene	3200	3500	4000
	• fotovoltaice	1400	1500	1800
	• biomasa	180	250	320
4	centrale hidroelectrice	6471	6778	6778
	• CHEAP	0	0	0
5	Capacitatea de producție netă [5=1+2+3+4]	19676	19896	20766
6	Putere indisponibilă totală (inclusiv restricții tehnice, de mediu, legale și indisponibilitatea sursei primare de energie)	9992	9850	10393
7	Puterea efectiv disponibilă [7=5-6]	9684	10046	10373
8	Consum intern net la varful de sarcina	9325	9680	10150
9	Capacitate rămasă (fără considerarea schimburilor cu alte sisteme) [9=7-8]	359	366	223
10	Capacitate simultană de import	1800	3000	3600
11	Capacitate simultană de export	2000	3200	3900

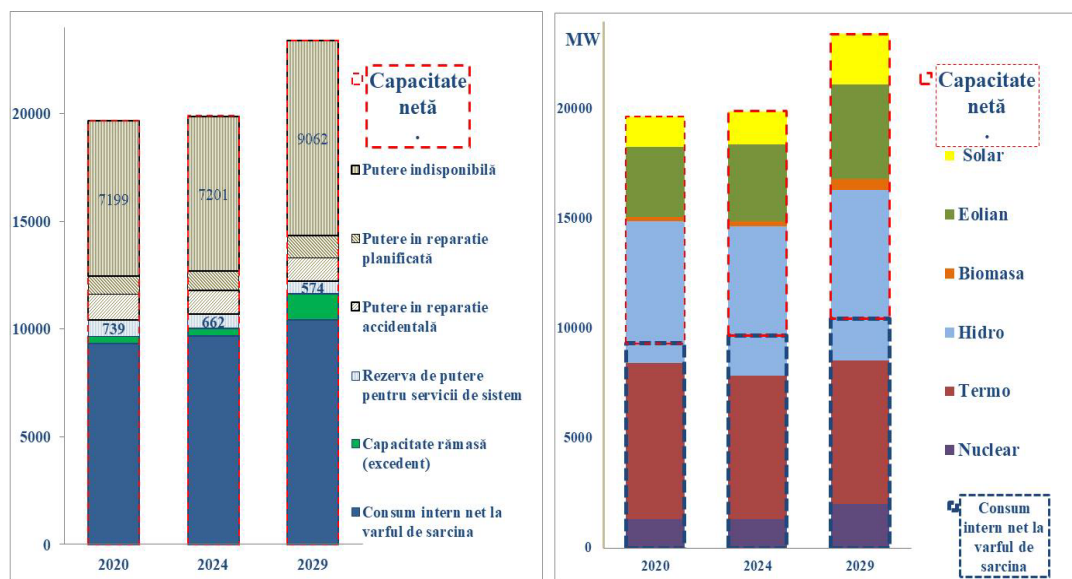
Balanțe de putere - Scenariul de Referință

În acest scenariu excedentul de putere netă disponibilă în sistem este de circa 2% din capacitatea netă de producere în 2020, valoare ce se menține cvasiconstantă.

Tabelul de mai jos include estimarea adecvanței sistemului de producere pentru orizonturile 2020-2024-2029, în *Scenariul favorabil* de variație a consumului și *Scenariul „verde”* de evoluție a capacităților de producere.

Adecvanța parcului de producere din SEN - Scenariul Favorabil consum/Scenariul „verde”:

		2020	2024	2029
	Putere netă in SEN			MW
1	centrale nucleare	1325	1325	1990
2	centrale termoelectrice conventionale	7101	6544	6544
	• pe lignit	3112	3112	3112
	• pe huila	1050	430	430
	• pe gaze naturale / hidrocarburi	2939	3002	3002
3	resurse energetice regenerabile	4779	5249	7100
	• eoliene	3200	3500	4300
	• fotovoltaice	1400	1500	2300
	• biomasa	180	250	500
4	centrale hidroelectrice	6471	6778	7778
	• CHEAP	0	0	1000
5	Capacitatea de producție netă [5=1+2+3+4]	19676	19896	23412
6	Putere indisponibilă totală (inclusiv restricții tehnice, de mediu, legale și indisponibilitatea sursei primare de energie)	9992	9850	11747
7	Puterea efectiv disponibilă [7=5-6]	9684	10046	11664
8	Consum intern net la varful de sarcina	9325	9680	10450
9	Capacitate rămasă (fără considerarea schimburilor cu alte sisteme) [9=7-8]	359	366	1214
10	Capacitate simultană de import	1800	3000	3600
11	Capacitate simultană de export	2000	3200	3900

Balanțe de putere - Scenariul favorabil

În acest scenariu, excedentul de putere netă disponibilă în sistem crește de la circa 2 % în 2020 și 2024, la circa 5 % în 2029, din capacitatea netă de producere, datorită ipotezei de punere în funcțiune a unității 3 de la Cernavodă și a centralei cu acumulare prin pompaj Tarnița. Creșterea de putere neutilizabilă se datorează componentei impredictibile asociată producției crescute din surse regenerabile, în special eoliene și fotovoltaice.

Prognoza adecvanței a avut în vedere faptul că instalarea de centrale eoliene și solare are drept consecință creșterea ponderii puterii indisponibile, ca o consecință a specificului funcționării intermitente a acestor centrale, caracterizate printr-un număr mic de ore de utilizare a puterii maxime.

Integrarea CEE și CEF în SEN impune ca centralele convenționale să asigure funcția de reglaj de frecvență pentru compensarea variațiilor puterii produse de acestea ca urmare a variațiilor energiei primare. Este, deci, necesară instalarea în sistem de centrale de vârf, deoarece acest mod de funcționare are implicații negative asupra costurilor de producție și a duratei de viață a grupurilor destinate funcționării în regim de bază.

Adecvanța sistemului la vârful de sarcină – analiză de sensibilitate în raport cu disponibilitatea unităților de producere care funcționează pe bază de combustibili fosili și în raport cu probabilitatea de nerealizare a capacităților noi de producere prognozate

În cadrul evaluării adecvanței sistemului la vârf de sarcină, OTS a realizat o analiză de sensibilitate în raport cu nerealizarea unor capacități de producere noi prognozate. În cazul în care nu se vor putea realiza până în 2024 proiectele de grupuri noi pe gaz natural incluse în scenariul de referință, cu o putere totală netă disponibilă de 145 MW (63 MW la Oradea, 44 MW la Govora și 38 MW la Palas Constanța) și de asemenea, ar putea fi închise în avans capacități existente totalizând 3579 MW, respectiv:

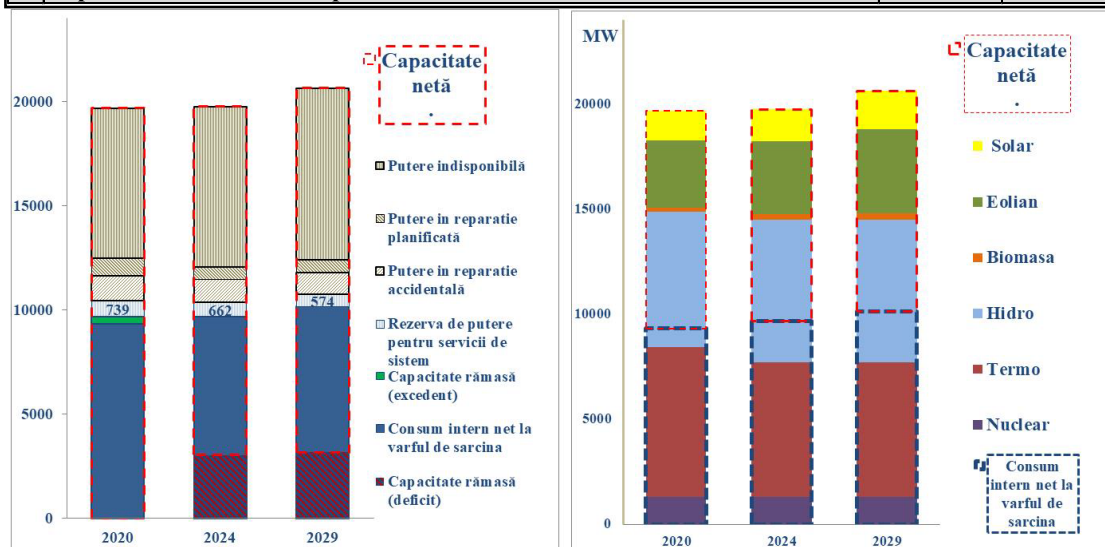
- 2906 MW pe lignit la Complexul Energetic Oltenia S.A (4 grupuri la Turceni = 1196 MW, 3 grupuri la Rovinari = 888 MW, 2 grupuri la Ișalnița = 582 MW, 2 grupuri la Craiova = 240 MW), ca o consecință a evoluției prețului certificatelor de CO₂ asupra situației financiare a acestuia,
- 190,7 MW pe lignit la CET Govora, din considerente financiare, dar și datorită faptului că centrala este dependentă de resursa primară provenită de la CE Oltenia,

- 130 MW pe huilă la Complexul Energetic Hunedoara (grupul 4 Paroșeni), care, din cauza dificultăților financiare și restricțiilor impuse de conformarea la cerințele de mediu, poate rămâne cu un singur grup disponibil (la Deva),
- 352 MW pe gaze la CET Galați, datorită situației de insolvență cu care se confruntă centrala, cu riscul de a intra în faliment.

Rezultatele modelării acestui scenariu arată că, în lipsa unor măsuri cum ar fi piața de capacitate, **capacitatea lipsă la vârful de sarcină estimată** ajunge la **3 GW în 2024 și respectiv 3,2 GW în 2029**, la limita capacității de import a RET, ce va crește în timp, pe măsură ce se finalizează proiectele de investiții de interconexiune ale CNTEE Transelectrica SA, de la o valoare NTC de 3 GW în 2024, la 3,6 GW în 2029.

Adecvanța parcului de producție din SEN - Analiza de sensibilitate (scenariul critic):

		MW	
Putere netă in SEN		2024	2029
1	centrale nucleare	1325	1325
2	centrale termoelectrice conventionale	6399	6399
	• pe lignit	3112	3112
	• pe huila	430	430
	• pe gaze naturale / hidrocarburi	2857	2857
3	resurse energetice regenerabile	5249	6119
	• eoliene	3500	4000
	• fotovoltaice	1500	1800
	• biomasa	250	320
4	centrale hidroelectrice	6778	6778
5	Capacitate netă de producere [5=1+2+3+4]	19751	20621
6	Putere indisponibilă totală (inclusiv restricții tehnice, de mediu, legale și indisponibilitatea sursei primare de energie)	13089	13633
7	Puterea efectiv disponibilă [7=5-6]	6662	6988
8	Consum intern net la varful de sarcină	9680	10150
9	Capacitate rămasă (fără considerarea schimburilor cu alte sisteme) [9=7-8]	-3018	-3162
10	Capacitate simultană de import	3000	3600
11	Capacitate simultană de export	3200	3900

Balanțe de putere - Analiza de sensibilitate (scenariul critic)

Acoperirea unei părți importante a consumului intern net prin import implică riscuri majore legate de potențiala lipsă de resurse regionale în ceea ce privește capacitățile de producere a energiei electrice, ținând cont de soldul anual al țărilor din regiune, care, cu excepția Bulgariei și Cehiei, sunt net importatoare (Ungaria, Polonia, Croația, Serbia).

În concluzie, închiderea unor grupuri existente (în special pe cărbune) nerentabile la nivelul anilor 2024 – 2029, corelată cu nerealizarea unor grupuri noi care să înlocuiască această capacitate, are impact negativ asupra adecvănței sistemului și securității energetice la nivel național și chiar regional, efect multiplicat în ipotezele unor condiții meteorologice severe care ar conduce la o creștere a consumului intern net și de lipsa resursei primare pentru centralele electrice (vânt/apă) și eventuale indisponibilități în rețeaua de transport gaze naturale. Într-o astfel de situație capacitatea lipsă la vârful de sarcină depășește capacitatea de import a RET.

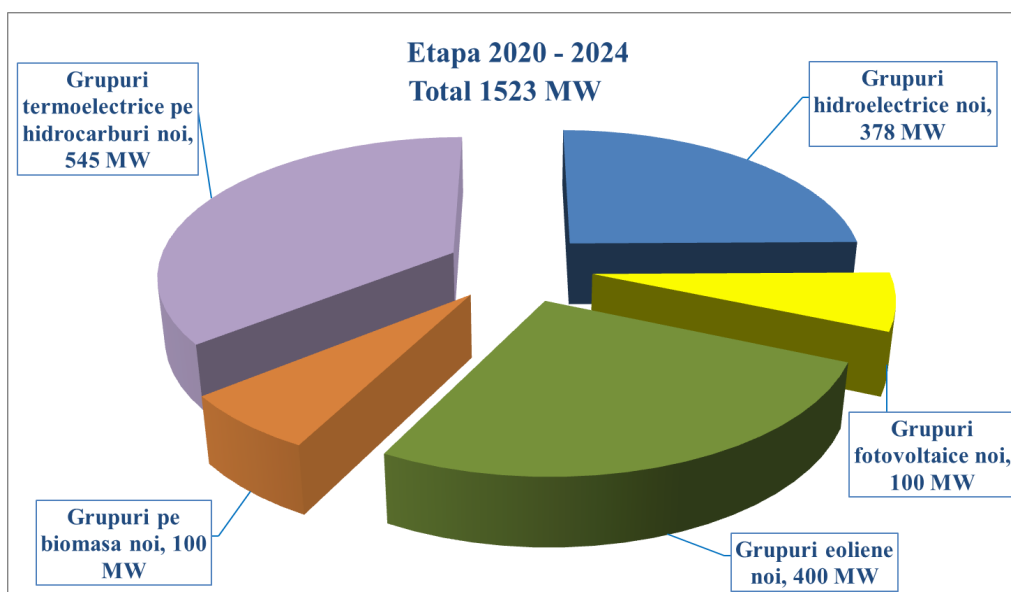
Scenarii privind evoluția parcului de producție

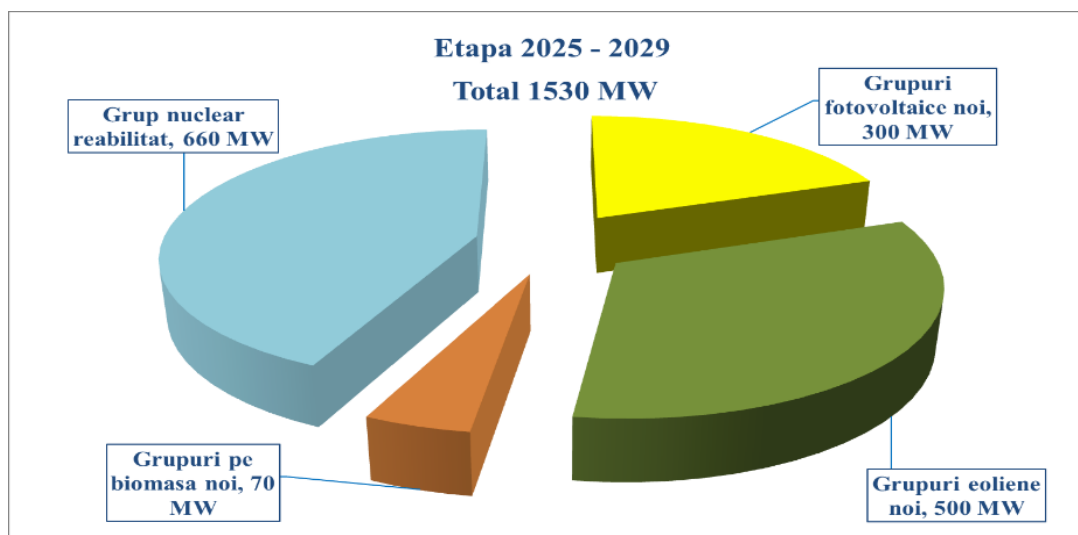
Scenariile referitoare la evoluția parcului de centrale electrice, analizate, sunt corelate cu scenariile corespunzătoare orizonturilor 2025 și 2030 utilizate în cadrul ENTSO-E pentru studiile de modelare a pieței de energie electrică la nivelul pan-european din *Planul de dezvoltarea a rețelei electrice de transport europene* (TYNDP 2020) și Studiul de adecvănță pe termen mediu (MAF2019).

Astfel, pentru perioada 2020-2029, s-a considerat un *Scenariu de Referință* de evoluție a capacităților de producere, ce include un program de **retrageri definitive din exploatare ale unor grupuri termoelectrice**, la atingerea duratei de viață sau cauzate de neîncadrarea în cerințele Uniunii Europene privind poluarea, **totalizând 1094 MW** putere netă disponibilă.

Conform acestui scenariu, în aceeași perioadă va fi repus în funcțiune, după reabilitare, grupul 1 nuclearelectric la Cernavodă (oprit în rețehnologizare pentru prelungirea duratei de viață), cu o putere netă disponibilă de 660 MW.

În figura de mai jos sunt evidențiate proiectele de reabilitare și grupuri noi, pentru etapele 2020-2024, respectiv 2025-2029, corespunzătoare scenariului de referință de evoluție a parcului de producere.

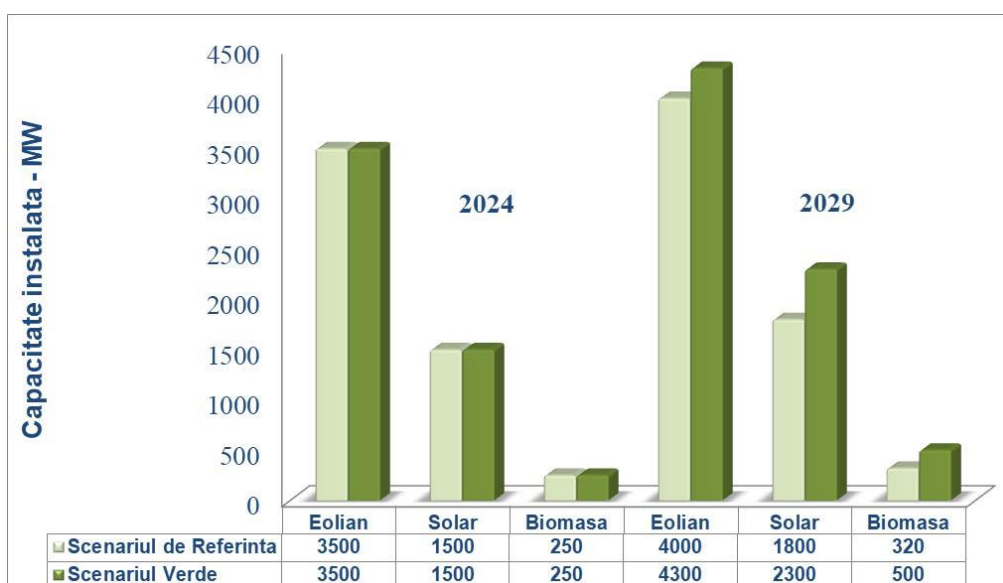
Proiecte de reabilitare și grupuri noi

În ceea ce privește intențiile de instalare de grupuri noi, conform informațiilor primite de OTS de la producătorii existenți, acestea însumează o putere netă disponibilă de circa 545 MW, exclusiv proiectele bazate pe surse regenerabile.

Proiectele de grupuri noi includ o centrală pe gaze naturale cu ciclu combinat la Iernut, centrale de cogenerare la Oradea, Govora, Palas, centrale hidroelectrice aflate în diferite stadii de execuție, CEF și CEE, precum și grupuri noi RES pe biomasa.

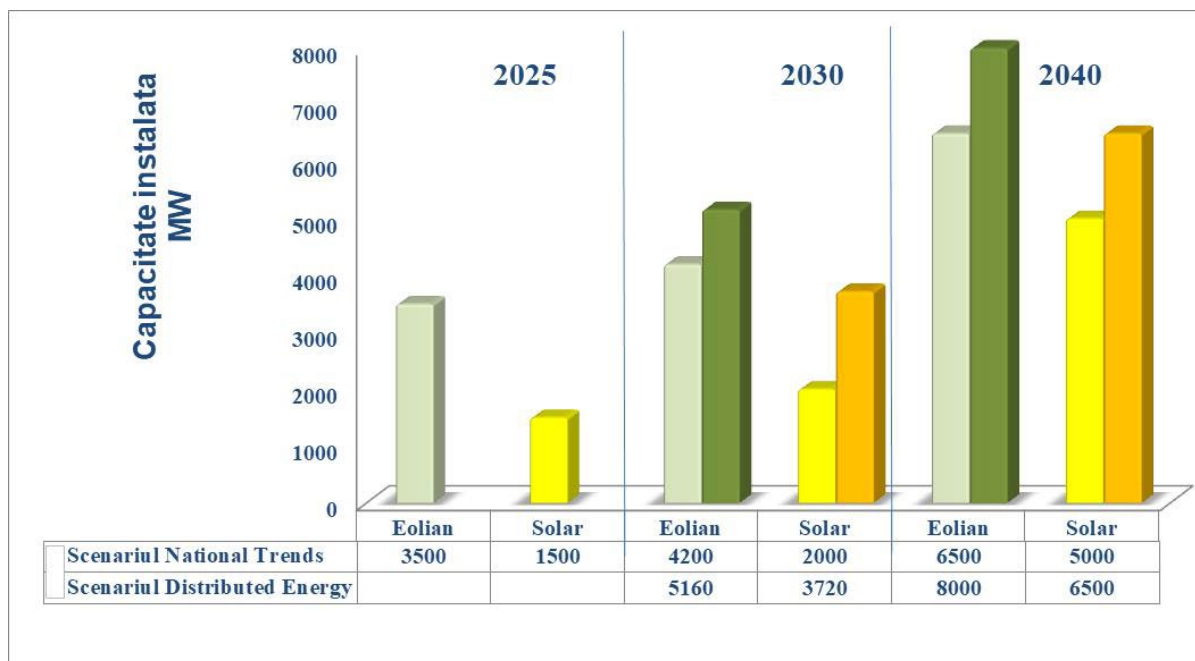
Suplimentar față de *Scenariul de Referință* de evoluție a capacităților, s-a analizat și un *Scenariu alternativ*, („verde”), ce corespunde *Scenariului Favorabil* de evoluție a consumului, caracterizat prin condiții economice și financiare favorabile implementării politicilor energetice promovate la nivelul UE.

În acest scenariu, la nivelul anului 2029 se consideră pus în funcțiune grupul 3 nuclear la Cernavodă și o capacitate de stocare de 1000 MW (centrala hidroelectrică cu acumulare prin pompaj Tarnița), capacitatea totală din surse regenerabile (exclusiv hidro), ajungând la 7100 MW.

Evoluția capacităților de producere din surse regenerabile (exclusiv hidro)

Pentru orizontul de timp 2029, s-au avut în vedere următoarele capacități din surse regenerabile conform scenariilor National Trends, Distributed Energy și Global Ambition.

Evoluția capacității din surse regenerabile intermitente în scenariile ENTSO-E

4.2. Monitorizarea stării tehnice și a nivelului de mentenanță a rețelei de transport al energiei electrice

Monitorizarea stării tehnice a rețelelor electrice se prezintă în *Raportul privind realizarea indicatorilor de performanță pentru serviciile de transport, de sistem și de distribuție a energiei electrice și starea tehnică a rețelelor electrice de transport și de distribuție - 2021*, raport publicat pe site-ul ANRE la adresa: <https://www.anre.ro/ro/energie-electrica/rapoarte/rapoarte-indicatori-performanta>.

Starea tehnică a rețelelor electrice este monitorizată de ANRE prin urmărirea anuală a duratei de funcționare a instalațiilor, în raport cu volumul de lucrări de investiții și mentenanță realizate de operatorii de rețea, precum și prin indicatorii de performanță ai serviciului.

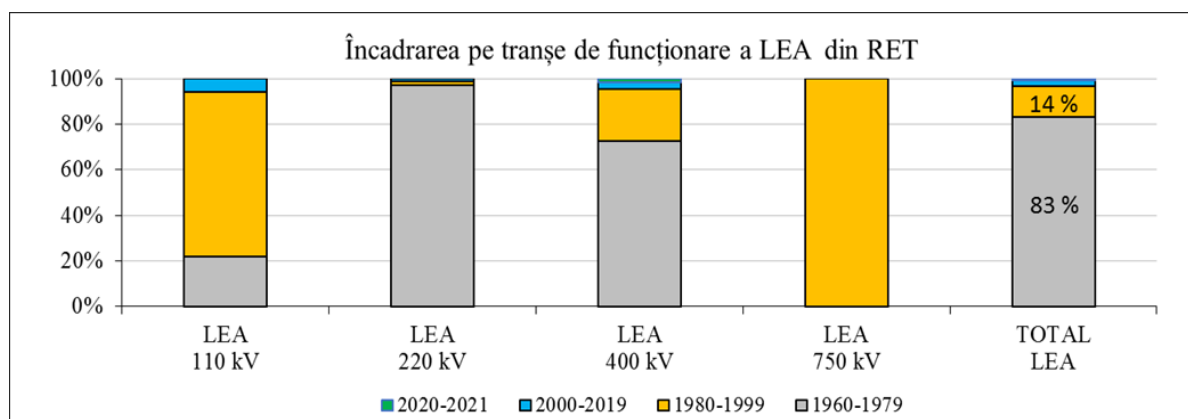
4.2.1. Volumul și durata de funcționare a rețelei electrice de transport

Rețeaua electrică de transport al energiei electrice (RET) cuprinde: linii electrice aeriene (LEA) cu tensiunea nominală de 750 kV, 400 kV, 220 kV, 110 kV și stații electrice având tensiunea superioară de 400 kV și 220 kV.

Lungimea totală a rețelei electrice de transport este de 8.904,264 km, din care liniile de interconexiune au lungimea de 489,04 km. Distribuția LEA pe niveluri de tensiune este următoarea:

	Perioada PIF	Categorie LEA				TOTAL
		110 kV	220 kV	400 kV	750 kV	
LEA Lungime traseu [km]	1960-1979	8,9	3.764,28	3.613,67	-	7386,85
	1980-1999	29,1	61,12	1.144,42	3,11	1237,75
	2000-2019	2,42	50,55	154,39	-	207,06
	2020-2021	-	-	72,13		72,13

Încadrarea liniilor electrice aeriene pe tranșe de durate de funcționare se prezintă astfel:

Din lungimea totală a LEA, 83 % a fost pusă în funcțiune în perioada 1960 – 1979 și 14 % între anii 1980 și 1999. O mare parte a LEA au o durată de utilizare la limita duratei de viață, cu un nivel tehnologic uzat fizic, cu un procent redus de puneri în funcțiune după anul 2000, de numai 3 %.

Gradul de utilizare a LEA reprezintă raportul procentual între durata de funcționare a acestora și durata de viață normată (48 ani conform ultimei editii a *Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare ale mijloacelor fixe* stabilit prin HG 2139/2004) și este prezentat în tabelul următor:

	Perioada PIF	Categorie LEA					TOTAL
		110 kV	220 kV	400 kV	750 kV		
Grad mediu de utilizare (%)	1960-1979	118,75	104,3	103,76	-		104,05
	1980-1999	69,55	83,33	77,95	72,91		78,01
	2000-2019	16,66	26,54	22,2	-		23,19
	2020-2021	-	-	2,08	-		2,08

Notă: Au fost luate în considerare tensiunile constructive ale LEA. În cazul în care aceeași LEA include stâlpi dimensionați pentru tensiuni constructive diferite, a fost luată în considerare tensiunea cea mai mică.

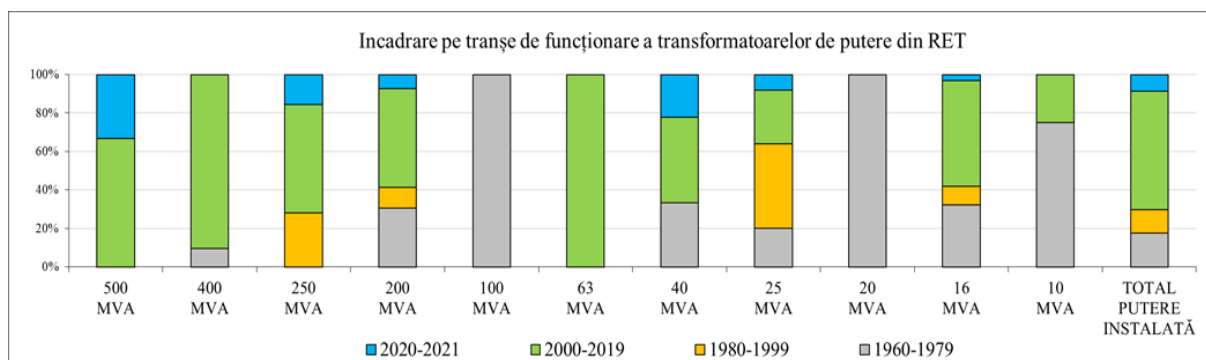
Gradul mediu de utilizare pe nivel de tensiune s-a calculat ca medie ponderată cu lungimea a gradelor de utilizare ale LEA.

Se remarcă un grad mediu de utilizare peste 100 % pentru LEA puse în funcțiune până în anul 1979, în condițiile în care acestea reprezintă 83 % din totalul liniilor electrice aeriene din gestiunea OTS.

Numărul și puterea instalată a transformatoarelor/autotransformatoarelor din stațiile electrice sunt prezentate în tabelul următor:

	Perioada PIF	Puterea aparentă a trafa [MVA]											TOTAL [MVA/%]	
		500	400	250	200	100	63	40	25	10	16	10		
Număr Trafo [buc]	1960-1979		2		25	1		3	5	1	10	6	6.385	17,7 %
	1980-1999			9	9				11		3		4.373	12,1 %
	2000-2019	2	19	18	42		2	4	7		17	2	22.253	61,6 %
	2020-2021	1		5	6			2	2		1		3.096	8,57 %

Încadrarea transformatoarelor și autotransformatoarelor pe tranșe de durate de funcționare se prezintă astfel:

Se constată că din puterea totală instalată în transformatoare/autotransformatoare cca. 70 % a fost pusă în funcțiune după anul 2000.

Gradul de utilizare a transformatoarelor/autotransformatoarelor reprezintă raportul procentual între durata de funcționare a acestora și durata de viață normată (24 ani conform ultimei editii a Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare ale mijloacelor fixe stabilit prin HG 2139/2004) și este prezentat în tabelul următor:

	Perioada PIF	Puterea aparentă a trafo [MVA]											TOTAL
		500	400	250	200	100	63	40	25	16	10		
Grad de utilizare [%]	1960-1979		198		197	188		196	188	246	192	199	>
	1980-1999			144,4	158			154			154		100 %
	2000-2019	77,1	57,7	51,8	42,8		37,5	41,7	30,3		27	29	45,03
	2020-2021	4		2,5	2,08			4,2	2,1		4		18,82

Se constată că majoritatea transformatoarelor/autotransformatoarelor puse în funcțiune înainte de anul 2000 (cca. 30 % din puterea totală instalată în transformatoare și autotransformatoare) au durata de funcționare depășită.

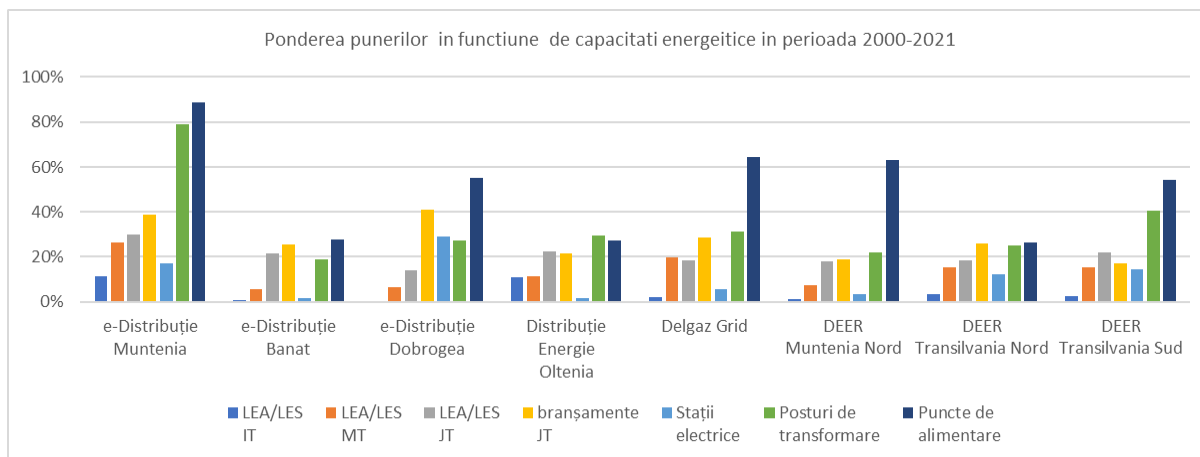
4.2.2. Volumul și durata de funcționare a rețelelor de distribuție a energiei electrice

La nivelul întregii țări se constată următoarea încadrare pe tranșe de durate de funcționare a instalațiilor:

PIF	LEA+LES IT [km traseu]	LEA+LES MT [km traseu]	LEA+LES JT [km traseu]	brașamente JT [km traseu]	Stații electrice 110kV [buc]	Stații electrice sub 110kV [buc]	Posturi de transf. [buc]	Puncte de alimentare [buc]
înainte de 1960	1.670 (7,5%)	9.830 (8,1%)	7.927 (4,3%)	7.896 (4,6%)	30 (3,4%)	11 (3,7%)	1.951 (2,6%)	18 (1,4%)
1960-1979	14.556 (65,5%)	72.380 (59,3%)	88.049 (47,3%)	69.955 (40,8%)	497 (57,0%)	205 (69,7%)	28.477 (38,2%)	322 (24,7%)
1980-1999	5.004 (22,5%)	23.270 (19,1%)	51.426 (27,6%)	49.923 (29,1%)	239 (27,4%)	64 (21,8%)	18.633 (25,0%)	193 (14,8%)
2000-2019	926 (4,2%)	14.413 (11,8%)	36.699 (19,7%)	40.824 (23,8%)	105 (12,0%)	14 (4,8%)	23.126 (31,0%)	565 (43,3%)
2020-2021	61 (0,3%)	2.174 (1,8%)	2.101 (1,1%)	40.824 (1,7%)	1 (0,1%)	0 (0%)	2.440 (3,3%)	206 (15,8%)
TOTAL	22.218	122.067	186.202	2.875	872	294	74.627	1.304

Mare parte a instalațiilor aferente rețelelor electrice de distribuție aflate în prezent în funcțiune are durată de funcționare îndelungată, preponderent mai mare de 35 de ani.

Ponderea capacităților energetice puse în funcțiune în perioada 2000-2021 din total, pe categorii de instalații și operatori este următoarea:

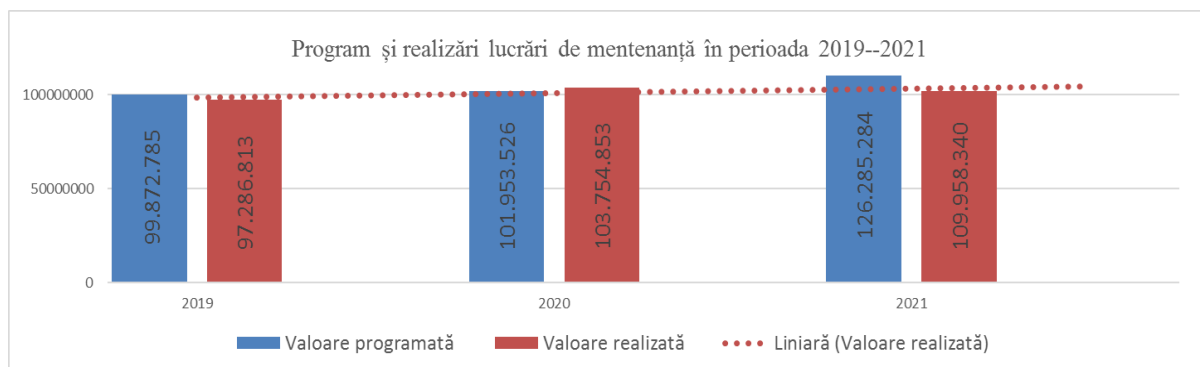
Se impune în continuare intensificarea și eficientizarea activităților de mentenanță pentru menținerea instalațiilor electrice în parametrii de funcționare nominali, realizarea de monitorizări și evaluări adecvate a stării rețelelor, precum și aplicarea unor programe consistente de re tehnologizare și modernizare ale acestor instalații.

4.2.3. Realizarea planurilor anuale de mentenanță ale OTS

Gradul de realizare a programului de mentenanță pe tipuri de lucrări se prezintă în tabelul următor:

	2019	2020	2021
Valoare programată [mil. lei]	99,872	101,953	126,285 ¹⁾
Valoare realizată [mil. lei]	97,286	103,754	109,958
Grad de realizare [%]	97,4%	101,8%	87,1%

1) Valoarea planului de mentenanță al anului 2021, în termenii nominali ai anului este valoarea prevăzută în cadrul planului de investiții al perioadei de reglementare (114.369.457 lei), actualizată cu inflațiile, 2,06% pentru 2020, respectiv 8,19% pentru 2021.

Ponderea valorilor programate și realizate ale lucrărilor de mentenanță pe tipuri de mentenanță se prezintă în tabelul următor:

Tip Mentenanță	Program		Realizat	
	Mentenanță Preventivă	Mentenanță Corectivă	Mentenanță Preventivă	Mentenanță Corectivă
Mil. lei	72,525	53,760	56,614	53,344
% din total	57,43%	42,57%	51,49%	48,51%

4.2.4. Realizarea planurilor anuale de mentenanță ale OD

Conform raportărilor OD, gradul de realizare a mentenanței rețelei în anul 2021 este următorul:

	E-Distribuție Muntenia	E-Distribuție Banat	E-Distribuție Dobrogea	Distribuție Energie Oltenia	Delgaz Grid	DEER Muntenia Nord	DEER Transilvania Nord	DEER Transilvania Sud
Programat [mil. lei]	87,553	60,115	52,863	133,788	218,832	16,709	111,338	102,831
Realizat [mil. lei]	105,092	70,256	49,062	125,086	219,873	12,912	109,000	99,848
Grad realizat [%]	120 %	116,9 %	92,8 %	93,5 %	100,5 %	96,7 %	97,9 %	97,1 %

Din datele raportate se constată că la o mare parte din operatori valorile realizate ale mentenanței corective sunt semnificative, conform tabelului următor:

Mentenanță realizată	E-Distribuție Muntenia	E-Distribuție Banat	E-Distribuție Dobrogea	Distribuție Energie Oltenia	Delgaz Grid	DEER Muntenia Nord	DEER Transilvania Nord	DEER Transilvania Sud
Preventivă [mil. lei]	25,902	27.420	25.542	80,166	145,782	77,338	81,193	66,944
Corectivă [mil. lei]	79,190	42.836	23.520	44,920	74,091	35,574	27,807	32,904

Referitor la programele de mentenanță ale ODC, în anul 2021, a fost îndeplinită condiția prevăzută la art. 36, alin. (5) ale *Procedurii*, privitoare la realizarea de lucrări de mentenanță în valoare de cel puțin 90 % din valoarea totală a planului anual.

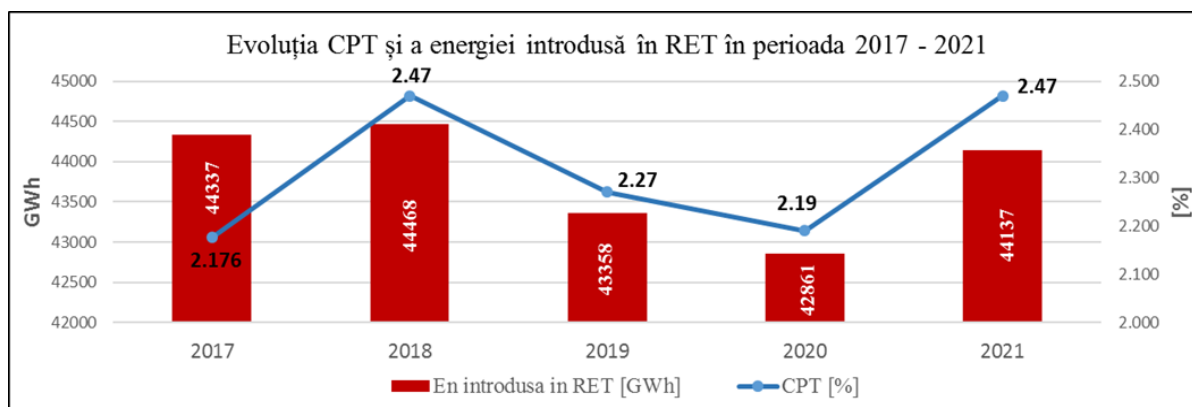
4.3. Monitorizarea indicatorilor de performanță a serviciului de transport, de sistem și de distribuție a energiei electrice, a duratei de reconectare după reparațiile planificate și după întreruperile neplanificate

Monitorizarea indicatorilor de performanță se prezintă în *Raportul privind realizarea indicatorilor de performanță pentru serviciile de transport, de sistem și de distribuție a energiei electrice și starea tehnică a rețelelor electrice de transport și de distribuție - 2021 -*, publicat pe site-ul ANRE la adresa: <https://www.anre.ro/ro/energie-electrica/rapoarte/rapoarte-indicatori-performanta>.

4.3.1. Indicatorii de performanță generali și de continuitate a serviciului de transport al energiei

Consumul propriu tehnologic în RET se determină ca fiind diferența dintre energia electrică introdusă în RET și energia electrică extrasă din RET, raportată la energia electrică introdusă în RET.

În figura următoare este prezentată o situație comparativă a CPT în perioada 2017-2021.

CPT înregistrat în RET în anul 2021 a fost de 1.088,798 GWh, cu 16 % mai mare decât cel din anul 2020. Raportat la energia intrată în conturul RET, CPT înregistrat în anul 2021 este 2,47 %, în creștere față de valoarea 2,19 % corespunzătoare anului 2020. Creșterea pierderilor a fost cauzată în special de creșterea energiei intrate în conturul RET și a energiei consumate, dar mai ales de distribuția mai dezavantajoasă a fluxurilor fizice pe liniile de interconexiune și de repartitia defavorabilă a producției față de locurile de consum, care au determinat transportul energiei pe distanțe mai mari.

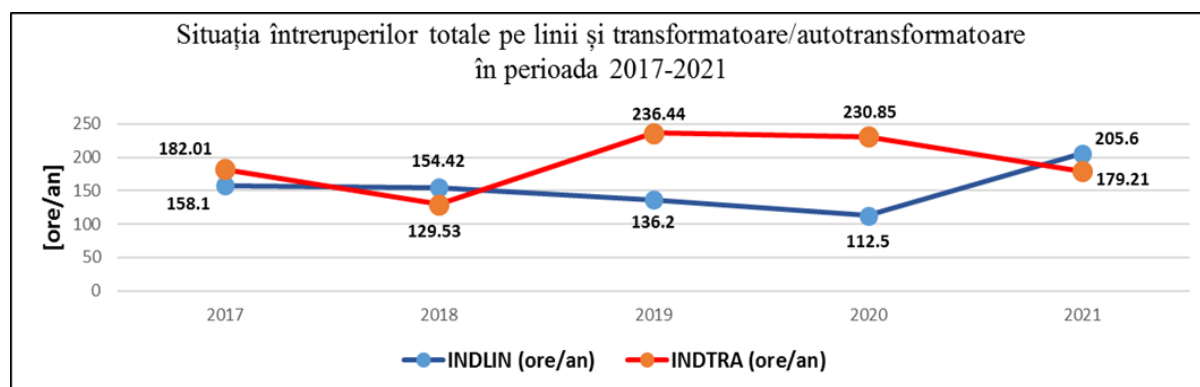
Energia intrată în conturul RET a fost de 44.137 GWh, cu 2,98 % mai mare față de anul 2020, în condițiile în care consumul intern net a înregistrat o creștere de cca. 4,6 %. Evoluția energiei intrate în RET a fost influențată de funcționarea centralelor electrice care debitează direct în RET, care au produs cu cca. 5,1 % mai multă energie și de energia intrată din RED în RET, care a crescut cu cca. 11,9 %, în condițiile în care importul SEN a scăzut cu cca. 11,5 %.

Fluxurile fizice pe liniile de interconexiune au avut o evoluție mult mai defavorabilă față de anul 2020, ceea ce a condus la creșterea pierderilor. Creșterea fluxurilor și a tranzitelor transfrontaliere s-a înregistrat odată cu cuplarea piețelor la nivel de PZU, în data de 18 iunie 2021, conectarea țărilor din 4MMC cu țările din MRC (Germania, Polonia și Austria), respectiv în 28 octombrie 2021 cu Bulgaria.

În ansamblu, structura producției care debitează direct în RET a fost mai dezavantajoasă din punct de vedere al pierderilor în anul 2021 față de anul 2020. Centralele electrice care debitează direct în RET au produs cu cca. 5,1 % mai multă energie în anul 2021 comparativ cu anul 2020.

Cantitatea de precipitații înregistrată a fost mai mare în anul 2021, determinând creșterea componentei corona a pierderilor.

Indisponibilitatea medie în timp a instalațiilor INDLIN și INDTRA care se determină în funcție de evenimentele planificate sau neplanificate (accidentale) și se raportează la lungimea exprimată în km pentru LEA din RET sau la puterea aparentă exprimată în MVA pentru transformatoarele și autotransformatoarele din stațiile RET, este prezentată în figura de mai jos pentru perioada 2017-2021.

În anul 2021, s-a înregistrat o indisponibilitate totală medie în timp a LEA – INDLIN în valoare de 205,6 ore/interval, cu 82,76% mai mare decât cea înregistrată în anul 2020 (112,5 ore/interval).

Printre cauzele care au condus la creșterea indisponibilitatii LEA (atât cea programată cât și cea neprogramată) în anul 2021 față de 2020 sunt: creșterea numărului de incidente la LEA, vremea nefavorabilă, vegetația crescută în culoarul de siguranță, dar și acțiuni ale terților soldate cu căderi ale unor stâlpi LEA (ex. borna 174 a LEA 400 kV Rahman-Dobrudja).

În anul 2021, s-a înregistrat o indisponibilitate totală medie în timp a transformatoarelor-INDRA în valoare de 179,2 ore/interval, cu 22,37 % mai mică față de cea înregistrată în anul 2020 (230,85 ore/interval).

Se constată faptul că durata medie a întreruperilor neprogramate reprezintă cca. 2,9 % din timpul mediu total de întrerupere în cazul liniilor electrice, respectiv 2,8 % în cazul transformatoarelor și autotransformatoarelor. Raportat la numărul de ore ale unui an, INDLIN reprezintă 2,35 %, iar INDTRA reprezintă 2,04 %.

Evoluția pe categorii a indisponibilității medii în timp a liniilor în anul 2021 față de anul 2020 este mai mare cu 42,44 % pentru indisponibilitatea neplanificată, respectiv 84,34 % pentru indisponibilitatea planificată.

Evoluția pe categorii a indisponibilității medii în timp a transformatoarelor în anul 2021 față de anul 2020 este: creștere cu 183,83 % pe indisponibilitatea neplanificată, respectiv descreștere cu 23,95 % pe indisponibilitatea planificată.

Energia nelivrată utilizatorilor/neprodusă în centrale ENS și Timpul Mediu de Întrerupere – AIT reprezintă indicatori de calitate privind continuitatea serviciului. În tabelul următor sunt sintetizate valorile ENS și AIT în perioada 2017-2021:

Indicator		2017	2018	2019	2020	2021
ENS (MWh)	- întreruperi planificate	0	0	0	0	0
	- întreruperi neplanificate determinate de forța majoră	0	0	0	0	0
	- întreruperi neplanificate determinate de condiții meteorologice deosebite	0	0 / 476,66 ¹⁾	8,983 / 0,249 ¹⁾	0	0
	- întreruperi neplanificate determinate de alți operatori, utilizatori, producători	11,85 / 2,05 ¹⁾	0	0	0	0
	- întreruperi neplanificate cauzate de OTS	289,46 / 1105,55 ¹⁾	118,81 / 3088,83 ¹⁾	91,784 / 6,532 ¹⁾	287,98 / 0 ¹⁾	109,76 / 90,5 ¹⁾
AIT (min/ an)	- întreruperi planificate	0	0	0	0	0
	- întreruperi neplanificate determinate de forța majoră	0	0	0	0	0
	- întreruperi neplanificate determinate de condiții meteorologice deosebite	0	0 / 4,52 ¹⁾	0,0885 / 0,00245 ¹⁾	0	0
	- întreruperi neplanificate determinate de alți operatori, utilizatori, producători	0,113 / 0,019 ¹⁾	0	0	0	0
	- întreruperi neplanificate cauzate de OTS	2,762 / 10,55 ¹⁾	1,127 / 29,302 ¹⁾	0,9047 / 0,0643 ¹⁾	2,8374 / 0 ¹⁾	1,01 / 0,835 ¹⁾

Notă: Standardul de performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciu de sistem, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 12/2016 impune înregistrarea valorilor pentru energia nelivrată la utilizatori, respectiv pentru energia nelivrată din centrale din cauza întreruperilor de lungă durată. Prima valoare reprezintă ENS/AIT înregistrată la utilizatori iar a doua reprezintă ENS/AIT înregistrată la producători din cauza întreruperilor de lungă durată

În anul 2021, comparativ cu anul 2020 se constată o îmbunătățire a indicatorilor de performanță privind continuitatea serviciului de transport al energiei electrice pe fondul scăderii cantității de energie nelivrată la consumatori în condițiile în care, deși numărul de

incidente cu energie nelivrată a crescut cu 17,24% față de anul 2020, acestea au avut însă durate mai scurte, respectiv energie nelivrată de valori mai mici.

AIT în anul 2021 a scăzut față de valoarea înregistrată în anul 2020 de la 2,83 min/an la 1,01 min/an, iar energia nelivrată consumatorilor a scăzut de la 287,98 MWh la 109,76 MWh (61,89%).

4.3.2. Indicatorii de performanță generali ai serviciului de sistem

În anul 2021 nu s-a solicitat/acordat *ajutor de avarie*.

Abaterea soldului SEN cu corecția de frecvență ACE este prezentată în tabelul următor:

Abaterea soldului SEN cu corecția de frecvență ACE [MWh/h]			
An	2019	2020	2021
ACE valoare medie	2,74	3,43	1,22
ACE valoare maximă	256	350	105
ACE valoare minimă	-218	-102	-92
Deviația standard	13,5	14,4	10,41

Valorile abaterii soldului cu corecția de frecvență se încadrează în evoluțiile anilor precedenți, dar și în cerințele impuse de regulamentele europene în vigoare.

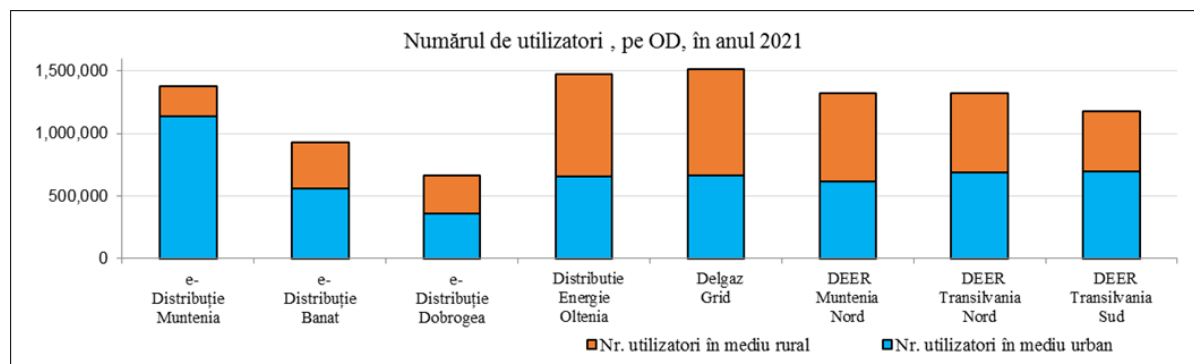
Congestiile și restricțiile de rețea care au cauzat aceste congestii în anul 2021 sunt prezentate în tabelul următor:

	Congestiile determinate de restricții de rețea apărute		
	în schema cu N elemente în funcțiune în RET și în rețeaua de 110kV a RED	ca urmare a retragerii din exploatare a elementelor RET	ca urmare a retragerii din exploatare a elementelor RED
Cantitatea de energie electrică utilizată pentru managementul congestiilor de rețea [MWh]	6.689.828	652.549*	-
Costul congestiilor [lei]	1.603.096,556	56,35*	-

*) *Retrageri din exploatare accidentale*

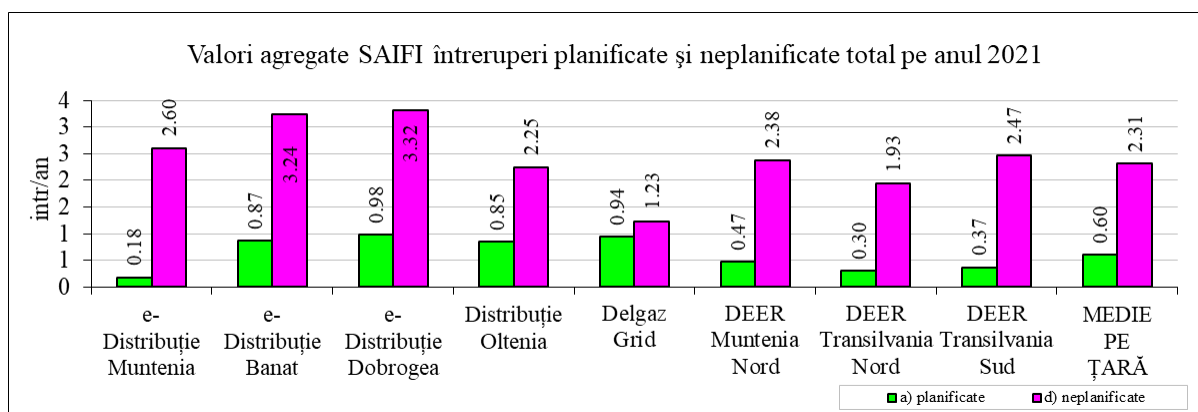
4.3.3. Indicatorii de continuitate a serviciului de distribuție a energiei electrice

În anul 2021, numărul total de utilizatori racordați la rețelele electrice din patrimoniul celor cinci OD concesionari, titulari de licență, a fost de 9.786.424 (în creștere față de 9.673.106 în anul 2020, 9.548.041 în anul 2019, 9.448.823 în anul 2018), din care 5.387.744 în mediul urban și 4.398.580 în mediul rural.

Indicatorii de continuitate în alimentare a utilizatorilor SAIFI și SAIDI, au înregistrat

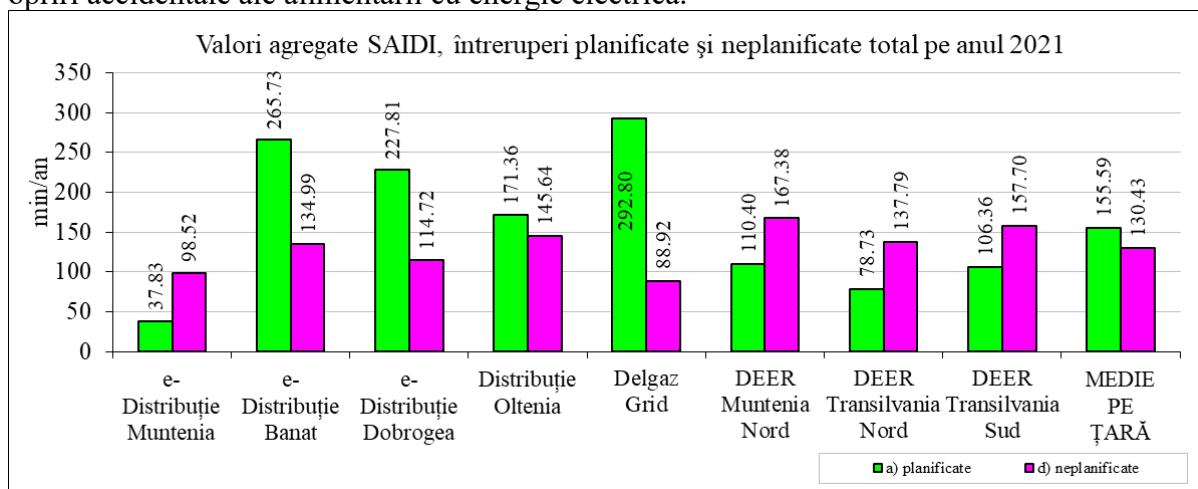
următoarele valori pentru 2021:

Conform analizei realizate, în perioada 2017 – 2021, se observă o ușoară îmbunătățire a valorilor SAIFI pentru întreruperi neplanificate.

Indicator	2017	2018	2019	2020	2021
SAIFI întreruperi planificate (a) [într/an]	0,66	0,61	0,61	0,58	0,60
SAIFI întreruperi neplanificate (d) [într/an]	3,54	3,2	2,9	2,57	2,31

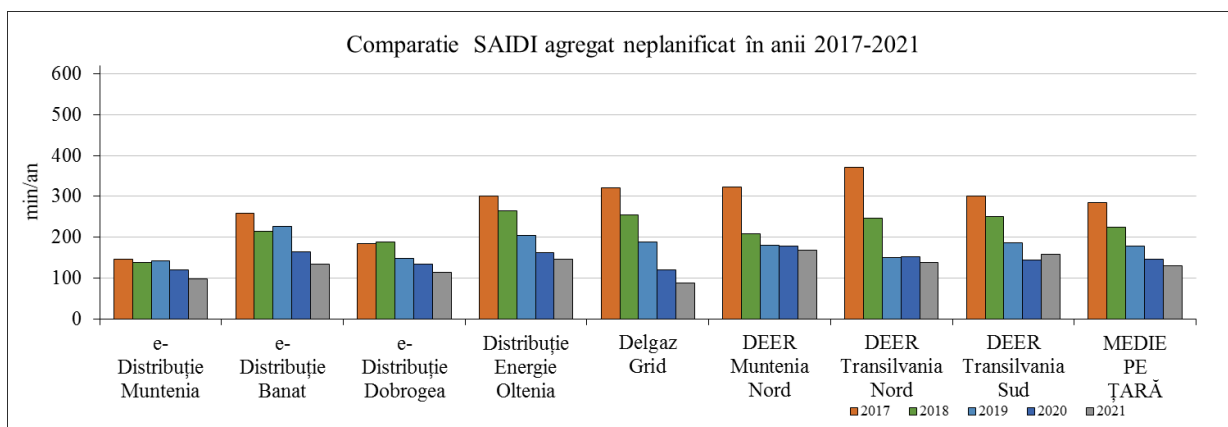
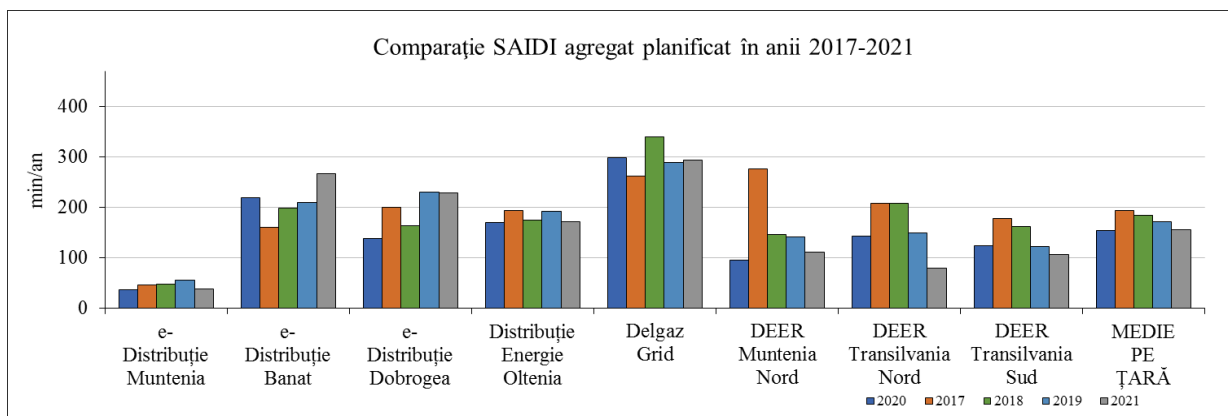
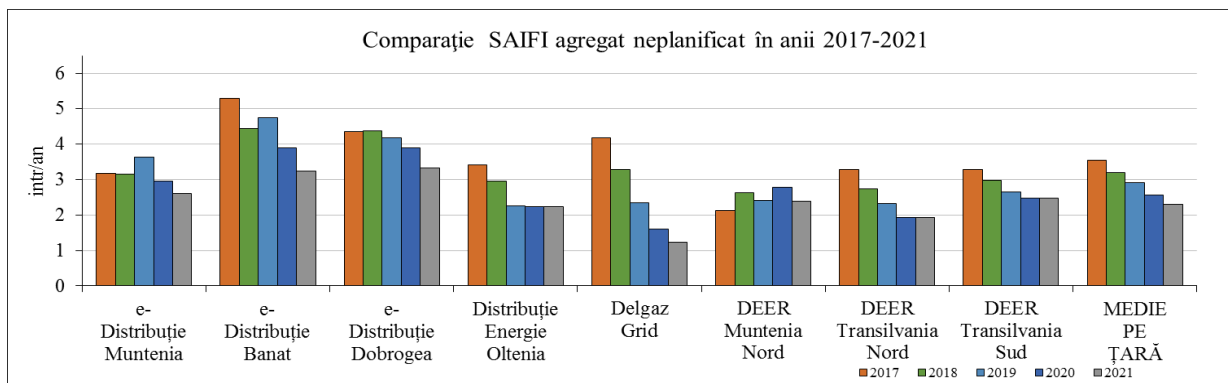
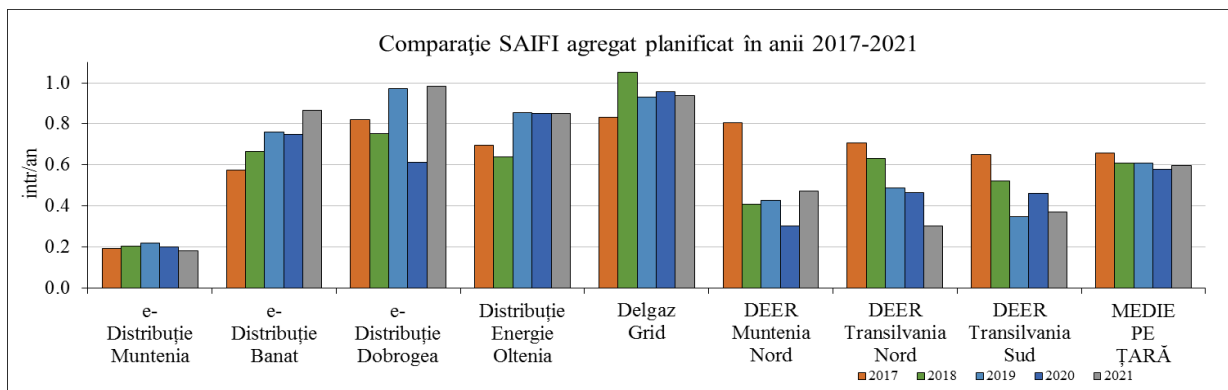
Rezultatele înregistrate în anul 2021 în privința indicelui frecvență medie a întreruperilor în rețea (SAIFI) relevă valori mici ale indicelui planificat (atât în mediul urban, cât și în mediul rural) și valori mult mai mari ale indicelui neplanificat, corespunzător unui volum mare de opriri accidentale ale alimentării cu energie electrică.

Conform analizei realizate, în perioada 2017 – 2021, se observă o ușoară îmbunătățire a valorilor SAIDI pentru întreruperi planificate și neplanificate.

Indicator	2017	2018	2019	2020	2021
SAIDI întreruperi planificate (a) [min/an]	193,1	183,6	171,1	153,93	155,59
SAIDI întreruperi neplanificate (d) [min/an]	283,9	224,1	178,9	146,78	130,43

Evoluția indicatorilor de continuitate a serviciului de distribuție a energiei electrice în cele 8 zone de distribuție, pe ultimii 5 ani, este următoarea:

4.4. Monitorizarea duratei de realizare și a costului racordărilor la rețeaua de distribuție a energiei electrice

Durata medie a procesului de racordare, care reprezintă timpul dintre data depunerii cererii de racordare cu documentația completă, până la data punerii sub tensiune a instalației de utilizare, are următoarea repartizare pe OD:

OD		E-Distribuție Muntenia	E-Distribuție Banat	E-Distribuție Dobrogea	Distribuție Energie Oltenia	Delgaz Grid	DEER Muntenia Nord	DEER Transilvania Nord	DEER Transilvania Sud	MEDIE PE ȚARĂ
Durata medie a procesului de racordare [zile]	JT	116	162	123	93	139	147	166	109	132
	MT	435	495	397	234	397	114	122	123	290

Durata medie a procesului de racordare la JT a avut o valoare de 132 zile la nivelul întregii țării (față de 87 în anul 2020, 96 în anul 2019 și 89 zile în anul 2018), situându-se între 93 zile la Distribuție Energie Oltenia și 166 zile la DEER Transilvania Nord.

Durata medie a procesului de racordare la MT a avut o valoare de 290 zile la nivelul întregii țării (față de 247 în anul 2020, 254 în anul 2019 și 235 zile în anul 2018), cu o valoare minimă de 114 zile la DEER Transilvania Nord și o valoare maximă de 495 zile la E-Distribuție Banat.

Costul mediu al procesului de racordare are următoarea repartizare pe OD:

OD		E-Distribuție Muntenia	E-Distribuție Banat	E-Distribuție Dobrogea	Distribuție Energie Oltenia	Delgaz Grid	DEER Muntenia Nord	DEER Transilvania Nord	DEER Transilvania Sud	MEDIE PE ȚARĂ
Costul mediu de racordare [lei] ¹⁾	JT	938	2.341	1.455	2.289	3.218	2.597	2.037	1.986	2.110
	MT	237.171	92.418	81.687	79.337	123.495	88.408	64.347	84.458	106.415

1) Cost mediu de racordare pe utilizator racordat, achitat operatorului de distribuție (tarif pentru emitere ATR + cost studiu de soluție + tarif de racordare)

Costul mediu de racordare la JT a fost de 2.110 lei la nivelul întregii țări (față de 2.167 în anul 2020, 2.415 în anul 2019 și 1.775 lei în 2018) cu o valoare minimă de 938 lei la E-Distribuție Muntenia și o valoare maximă de 3.218 lei la Delgaz Grid.

Costul mediu de racordare la MT a fost de 106.415 lei la nivelul întregii țări (față de 117.408 lei în anul 2020, 98.272 în anul 2019 și 92.033 lei în 2018) cu o valoare minimă de 64.347 lei la DEER Transilvania Nord și o valoare maximă de 237.171 lei la E-Distribuție Muntenia.

4.5. SISTEME DE MĂSURARE INTELIGENTĂ A ENERGIEI ELECTRICE

4.5.1 Evoluția cadrului de reglementare privind implementarea sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice (SMI) în anul 2021

Cadrul de reglementare în baza căruia se desfășoară procesul de implementare a SMI a fost modificat și completat cu prevederi care au avut scopul de a fluidiza și de a stimula procesul de implementare a SMI.

Astfel în cursul anului 2021 a fost aprobat *Ordinul ANRE nr. 94 din 18.08.2021 privind modificarea și completarea Condițiilor-cadru pentru realizarea calendarului de*

implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 177/2018 și pentru modificarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 88/2015 pentru aprobarea contractelor-cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici și noncasnici ai furnizorilor de ultimă instanță, a condițiilor generale pentru furnizarea energiei electrice la clienții finali ai furnizorilor de ultimă instanță, a modelului facturii de energie electrică și a modelului convenției de consum energie electrică, utilizate de furnizorii de ultimă instanță.

Prin modificările și completările aduse reglementărilor existente s-au introdus indicatori noi de performanță și modalități de raportare care au scopul de a stimula atât realizarea sarcinilor de implementare asumate prin calendarul de implementare a SMI aprobat prin Decizia 778/2019, cât și a performanțelor tehnice prevăzute, de către sistemele puse în funcțiune.

Ordinul 94/2021 include următoarele modificări și completări:

- Modul de realizare a informării utilizatorului cu privire la integrarea locului de consum/de producere și consum și cu privire la noile condiții contractuale aferente serviciilor de furnizare și distribuție a energiei electrice, determinate de integrarea în SMI a locului de consum/de producere și consum. S-a avut în vedere faptul că datele colectate de sistemele de măsurare inteligentă a energiei electrice sunt date cu caracter personal (cf. concluziilor din Avizul 12/2011 privind contorizarea inteligentă al Grupului de lucru „articolului 29” pentru protecția datelor, instituit în temeiul articolului 29 din Directiva 95/46/CE) și în relația cu utilizatorii clienții, OD și furnizorii de energie electrică trebuie să respecte prevederile Regulamentului UE 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor);
- Completări la modul de raportare a doi indicatori utilizați pentru monitorizarea procesului de implementare a SMI: „Media anuală a ratelor zilnice de succes a transmiterii datelor de la contor la HES/MDMS”, respectiv „Durata cumulată a întreruperilor lungi înregistrate la utilizatorii integrați în SMI”;
- Valori limită minime pentru indicatorul „Media anuală a ratelor zilnice de succes a transmiterii datelor de la contor la HES/MDMS” și pentru pragul de îndeplinire a țintelor anuale de implementare a SMI prevăzute în calendarul de implementare a SMI. Pentru media anuală a ratelor zilnice de succes a transmiterii datelor se prevede limita de minim 80%, indicatorul fiind determinat pe post de transformare. Pentru cazurile în care indicatorul are valori sub această limită minimă, se va proceda la nerecunoașterea costurilor cu amortizarea și rentabilitatea corespunzătoare echipamentelor care asigură transmiterea datelor aferente posturilor de transformare respective, pentru anul respectiv, considerând că investiția aferentă comunicației datelor nu și-a atins scopul, astfel costurile aferente devin nejustificate. Se prevede, de asemenea, obligația OD de a îndeplini în proporție de 90% țintele anuale de implementare prevăzute în calendarul aprobat prin decizie a președintelui ANRE în vigoare, respectiv numărul total de utilizatori prevăzut pentru integrare, cu respectarea tuturor zonelor planificate pentru integrare în perioada respectivă;
- Modalitatea prin care se realizează informarea utilizatorului cu privire la noile condiții create prin integrarea în SMI. Astfel, anexa care conține informațiile pe care OD și furnizorii le aduc la cunoștința utilizatorilor după integrarea locurilor de consum respective în SMI, completează Condițiile generale pentru furnizarea energiei electrice la

clienții finali ai furnizorilor de ultimă instanță aprobate prin Ordinul ANRE nr. 88/2015 cu modificările și completările ulterioare.

4.5.2 Monitorizare procesului de implementare a SMI

Analiza activităților și a rezultatelor înregistrate în procesul de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice (SMI) până la sfârșitul anului 2020 a relevat necesitatea efectuării unor modificări ale reglementării care stabilește condițiile-cadru pentru realizarea calendarului de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național. Astfel, contextul creat de restricțiile impuse prin acte normative în vederea limitării efectelor pandemiei a creat probleme în desfășurarea procesului de implementare a SMI. Interacțiunea directă cu utilizatorii vizați de calendarul de implementare prevăzută în condițiile-cadru și semnarea acordului privind utilizarea datelor cu caracter personal colectate prin sistemele de măsurare inteligentă a energiei electrice, a devenit o problemă foarte greu, uneori imposibil de rezolvat, fapt care a cauzat întârzieri și costuri suplimentare pentru procesul de implementare a SMI.

Analiza rezultatelor înregistrate în anii 2019 și 2020 prin monitorizarea procesului de implementare a SMI la nivel național conform calendarului de implementare a SMI, aprobat prin *Decizia președintelui ANRE nr. 778/2019 privind aprobarea Calendarului de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național pentru perioada 2019-2028* (Decizia 778/2019), a reliefat necesitatea creării unor pârghii pentru stimularea atingerii obiectivelor stabilite în reglementări referitor la implementarea SMI în România. Astfel, atât în ceea ce privește nivelul performanței tehnice, cât și în ceea ce privește ritmul implementării și îndeplinirea obligațiilor prevăzute în reglementări pentru implementările realizate în anii 2019 și 2020, au fost înregistrate rezultate foarte diferite între operatori și performanțe sub așteptări ale sistemelor implementate. De asemenea, s-au constatat diferențe de costuri ale echipamentelor de măsurare a energiei electrice pentru variantele integrabil și ne-integrabil în SMI care afectează condiția de eficiență economică și rentabilitate a investițiilor prin modul în care este reglementată prevederea referitoare la echiparea locurilor de consum/de producere și consum noi racordate la rețeaua de distribuție a energiei electrice pentru asigurarea măsurării consumului/produției de energie electrică.

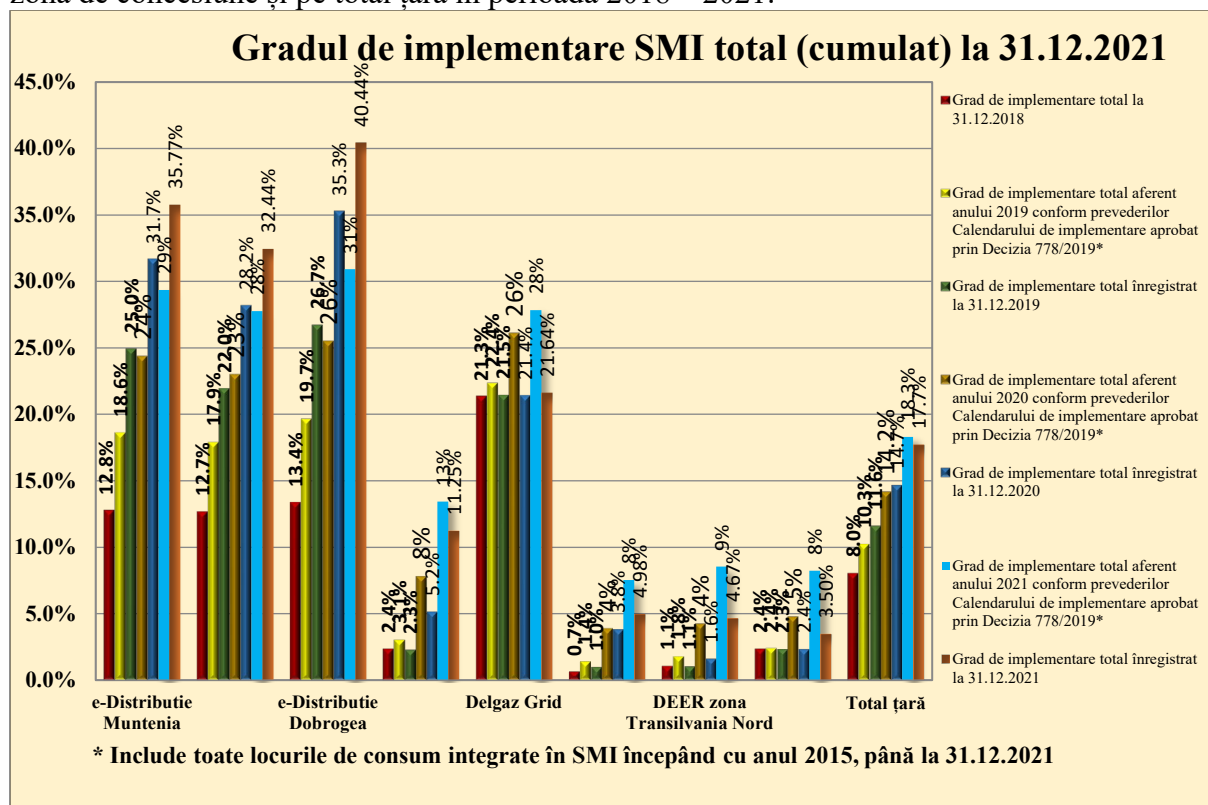
Ca urmare, în anul 2021 s-a realizat modificarea și completarea *Ordinului ANRE nr. 177/2018 privind aprobarea Condițiilor - cadru pentru realizarea calendarului de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național*, prin *Ordinul ANRE nr. 94 din 18.08.2021 privind modificarea și completarea Condițiilor-cadru pentru realizarea calendarului de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 177/2018 și pentru modificarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 88/2015 pentru aprobarea contractelor-cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici și noncasnici ai furnizorilor de ultimă instanță, a condițiilor generale pentru furnizarea energiei electrice la clienții finali ai furnizorilor de ultimă instanță, a modelului facturii de energie electrică și a modelului convenției de consum energie electrică, utilizate de furnizorii de ultimă instanță*. Prin modificările și completările aduse reglementărilor existente s-au introdus indicatori noi de performanță și modalități de raportare care au scopul de a stimula atât realizarea nivelului de implementare asumat prin calendarul de implementare a SMI aprobat prin Decizia 778/2019, cât și confirmarea, de către sistemele puse în funcțiune, a performanțelor tehnice previzionate.

La sfârșitul anului 2021, la nivelul țării s-a înregistrat un procent de 18% utilizatori racordați în rețelele electrice de distribuție de joasă tensiune integrați în SMI.

În tabelul de mai jos se prezintă situația gradului de implementare a SMI pe fiecare zonă de concesiune a serviciului de distribuție a energiei electrice, gradul total de implementare a SMI la nivelul țării și gradul de realizare a calendarului de implementare a SMI la nivelul anului 2021.

Operator de distribuție	Numărul total de utilizatori care ar fi trebuit să fie integrați în SMI la sfârșitul anului 2021 conform CISMII aprobat prin Decizia nr. 778/2019	Numărul total de utilizatori integrați în SMI până la 31.12.2021	Numărul total de utilizatori la 31.12.2021	Gradul total de implementare realizat la 31.12.2021	Gradul total de realizare a programelor de implementare prevăzute în CISMII, la 31.12.2021
	[1]	[2]	[3]	[4]=[2]/[3]	[5]=[2]/[1]
E-Distribuție Muntenia	398.004	506.430	1.415.977	36%	127%
E-Distribuție Banat	260.735	305.598	942.049	32%	117%
E-Distribuție Dobrogea	209.286	274.517	678.840	40%	131%
Distribuție Energie Oltenia	199.073	168.103	1.494.791	11%	84%
Delgaz Grid	420.940	331.699	1.533.056	22%	79%
DEER - zona Muntenia Nord	97.947	65.952	1.324.324	5%	67%
DEER - zona Transilvania Nord	108.883	61.917	1.325.828	5%	57%
DEER - zona Transilvania Sud	106.897	41.883	1.198.176	3%	39%
Total țară	1.801.765	1.756.099	9.913.041	18%	97%

În graficul de mai jos este prezentată situația gradului de implementare a SMI în fiecare zonă de concesiune și pe total țară în perioada 2018 – 2021:

Rezultatele detaliate ale implementării SMI până la 31.12.2021 sunt prezentate în Raportul anual privind stadiul implementării sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la 31.12.2021 conform Calendarului de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național pentru perioada 2019-2028, aprobat prin Decizia ANRE nr. 778/08.05.2019 publicat pe pagina de internet a ANRE.

SECTORUL GAZELOR NATURALE

1. EVOLUȚIA TARIFELOR DE REȚEA

1.1. Evoluția cadrului de reglementare privind metodologiile de stabilire a tarifelor reglementate în domeniul gazelor naturale în cursul anului 2021

În conformitate cu prevederile *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, cu modificările și completările ulterioare și a *Legii petrolului nr. 238/2004*, sistemele de prețuri și tarife pe piața reglementată a gazelor naturale se stabilesc de către ANRE.

Activitățile reglementate aferente sistemelor de gaze naturale pentru care ANRE a emis acte normative și/sau a stabilit tarife reglementate în anul 2021, în baza prevederilor Legii în vigoare în cursul anului 2021 au fost următoarele:

- transportul gazelor naturale,
- distribuția gazelor naturale.

În vederea implementării, în cadrul metodologiilor de tarifare din sectorul gazelor naturale, a prevederilor:

- Legii nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative, prin care s-a stabilit suportarea prin tarifele reglementate a costurilor cu racordarea utilizatorilor clienți casnici la sistemele de distribuție și a celor noncasnici având lungimea instalației de racordare până la 2500 m la sistemele de transport și distribuție,
- Legii nr. 244/2020 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 103/2020 pentru prorogarea termenului de aplicare a măsurilor prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/2018 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică, conform căreia s-a modificat cuantumul redevenței anuale pentru concesiunea serviciului de transport și distribuție a gazelor naturale,
- Legii nr. 290 din 15 decembrie 2020 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 106/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative, prin care s-a stabilit faptul că, în situația suportării de către client a costurilor cu racordarea la sistemul de distribuție, recuperarea acestora se face într-o perioadă de 5 ani,

ANRE a aprobat **Ordinul nr. 1/2021** și **Ordinul nr. 100/2021** privind modificarea și completarea *Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale* aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 217/2018 și **Ordinul nr. 2/2021** privind modificarea *Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al gazelor naturale* aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 41/2019, prin care au fost introduse prevederi referitoare la:

- adaptarea metodologiilor de tarifare la prevederile legale menționate și ale Regulamentului privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale aprobat prin Ordinul ANRE nr. 18/2021,

- modalitatea de recunoaștere în tarifele de distribuție a costurilor cu instalația de extindere și branșare la sistemul de distribuție,
- stimularea realizării de investiții prin atragerea de fonduri europene nerambursabile,
- adaptarea unor prevederi metodologice la condițiile actuale din piața gazelor naturale referitoare la achiziția gazelor naturale destinate consumului tehnologic.

1.2. Activitatea de transport a gazelor naturale

1.2.1. Tarifele pentru serviciile de transport al gazelor naturale prin Sistemul Național de Transport al gazelor naturale (SNT)

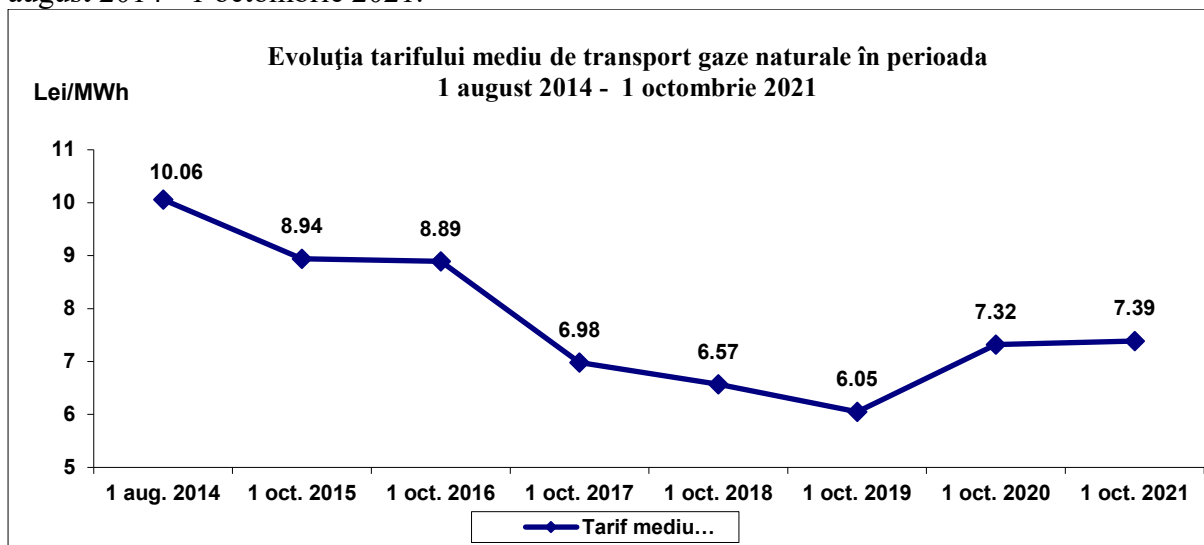
Aceste tarife se stabilesc conform prevederilor *Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al gazelor naturale*, aprobate prin Ordinul ANRE 41/2019 și cuprind un set de tarife de tipul "intrare/ieșire" stabilite pentru grupul punctelor de intrare, respectiv pentru grupul punctelor de ieșire în/din SNT în care se rezervă capacitatea, precum și un tarif volumetric pentru utilizarea SNT determinat ca un tarif de tip timbru poștal.

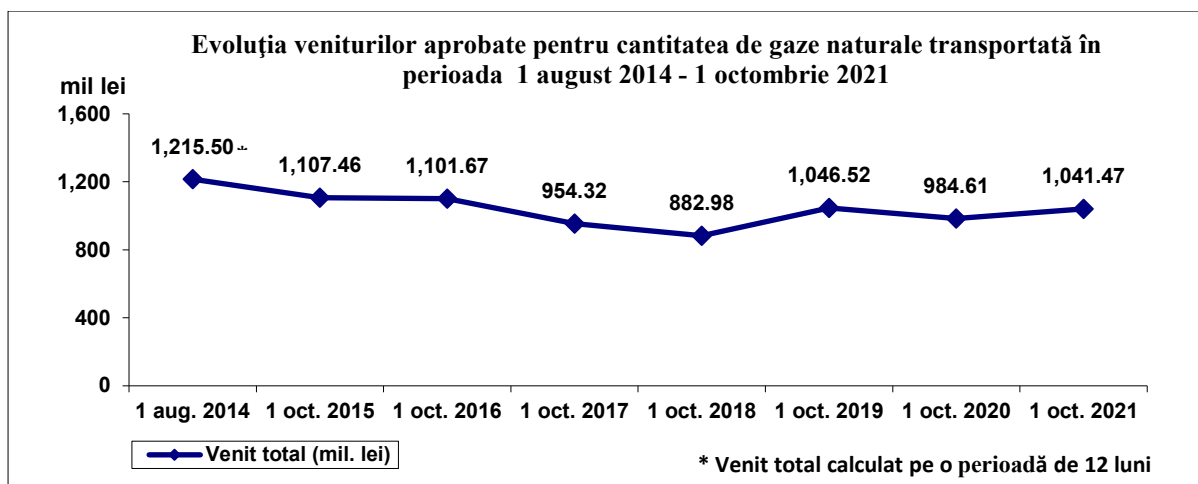
Prin acest sistem de tarife se asigură realizarea venitului permis de ANRE operatorului de transport și de sistem, în vederea acoperirii costurilor justificate ca fiind necesare desfășurării activității de transport al gazelor naturale într-un an al perioadei de reglementare.

Tarifele pentru serviciile de transport al gazelor naturale prin SNT (cu excepția conductelor de transport Isaccea 2 – Negru Vodă 2 și Isaccea 3 – Negru Vodă 3, pentru care se aplică tarife distincte) practicate în perioada 1 octombrie 2021 – 30 septembrie 2022 de către SNTGN Transgaz S.A., au fost calculate pe baza prevederilor metodologice menționate și au fost aprobate prin **Ordinul ANRE nr. 32/2021**, cu valabilitate până la data de 30 septembrie 2022.

Astfel, au fost aprobate tarifele de rezervare de capacitate aferente serviciilor de transport ferme și întreruptibile, pe termen lung și termen scurt, pentru grupul punctelor de intrare/ieșire (gr), precum și tariful volumetric pentru utilizarea Sistemului Național de Transport, pentru cel de-al treilea an de reglementare, 1 octombrie 2021 – 30 septembrie 2022, al celei de-a patra perioade de reglementare.

În tabelele următoare este prezentată evoluția anuală a tarifului mediu de transport și a venitului reglementat pentru serviciul de transport al gazelor naturale aprobate în perioada 1 august 2014 - 1 octombrie 2021.

1.2.2. Tarife pentru serviciul de transport al gazelor naturale prin conducta de transport al gazelor naturale Isaccea 2 - Negru Vodă 2 și Isaccea 3 - Negru Vodă 3

ANRE a aprobat prin Ordinul nr. 92/2021 prorogarea termenului prevăzut în Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 149/2020 privind aprobarea venitului total și a tarifelor de transport pentru activitatea de transport al gazelor naturale pe conducta de transport gaze naturale Isaccea 2 - Negru Vodă 2 și de stabilire a unor măsuri privind aplicabilitatea acestuia, inclusiv pentru conducta de transport gaze naturale Isaccea 3 - Negru Vodă 3.

Acest ordin a fost emis în condițiile în care:

- în decembrie 2020, prin acordul părților a fost convenită, începând cu 1 ianuarie 2021, încetarea aplicării prevederilor contractului istoric încheiat între SNTGN Transgaz SA și Gazprom Export LLC (GPE), pentru transportul gazelor naturale prin conducta de tranzit T3 pe teritoriul României către țări terțe, contract care era valabil până la data de 31.12.2023,
- începând din anul 2020 nu s-a înregistrat flux fizic de gaze naturale prin cele două conducte de tranzit T2 și T3,
- la momentul aprobării ordinului, nu au existat acorduri de interconectare/tehnice încheiate cu OTS adiacenți și nici o perspectivă reală în ceea ce privește încheierea acestora sau privind transportul de gaze naturale prin conductele Isaccea 2 - Negru Vodă 2 și Isaccea 3 - Negru Vodă 3.

1.2.3. Tarife de racordare la sistemul de transport al gazelor naturale

În anul 2021, racordarea la SNT a fost finanțată de către operatorul de transport și de sistem, conform modificărilor aduse art. 130, art. 148 și art. 151 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Legea nr. 155/2020; costurile aferente racordării fiind incluse în tarifele reglementate de transport al gazelor naturale.

1.3. Activitatea de înmagazinare

Având în vedere prevederile art. 179 alin. (2) litera g) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, așa cum au fost modificate prin Legea nr. 155/2020, conform cărora după sfârșitul ciclului de extracție 2020-2021, respectiv începând cu data de 1 aprilie 2021, activitatea de înmagazinare subterană a gazelor naturale nu mai face parte din piața reglementată, ANRE a emis **Ordinul nr. 21/2011** pentru abrogarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 14/2019 privind aprobarea *Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru prestarea serviciilor de înmagazinare*

subterană a gazelor naturale. În urma acestei abrogări, operatorii de înmagazinare a gazelor naturale au dreptul să stabilească prețuri concurențiale pentru această activitate.

În acord cu aceeași modificare legislativă, ANRE a aprobat prin **Ordinul nr. 93/2021** modificarea *Regulamentului privind separarea contabilă a activităților desfășurate de către titularii de licențe din sectorul gazelor naturale*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 21/2020, în sensul trecerii activității de înmagazinare subterană a gazelor naturale de la activitățile reglementate ale sectorului gazelor naturale la cele nereglementate din punct de vedere al stabilirii tarifelor pentru serviciul prestat.

1.4. Activitatea de distribuție a gazelor naturale

Sistemul tarifar pentru activitatea de distribuție a gazelor naturale cuprinde tarife diferențiate pe categorii de clienți, pentru fiecare dintre operatorii licențiați de distribuție, stabilite în baza *Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale*, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 217/2018, cu modificările și completările ulterioare.

În anul 2021, categoriile de clienți pentru care s-au stabilit diferențiat tarifele de distribuție, tariful de tranzit și tariful de distribuție de proximitate au fost următoarele:

1. Clienți diferențiați în funcție de consumul anual de gaze naturale:

Categorie de clienți	Consum anual de gaze naturale (MWh)	
	Minim	Maxim
C.1		≤ 280
C.2	> 280	≤ 2.800
C.3	> 2.800	≤ 28.000
C.4	> 28.000	≤ 280.000
C.5	> 280.000	

2. Clienți care beneficiază de tarif de distribuție de proximitate – C.6;
3. Clienți care beneficiază de tarif de distribuție de tranzit – C.7.

1.4.1 Evoluția tarifelor de distribuție a gazelor naturale

În conformitate cu prevederile metodologiei în vigoare, un număr de 31 de operatori au înaintat ANRE documentele conținând datele de ajustare a veniturilor reglementate, precum și propunerile de tarife reglementate pentru anul 2021, în vederea analizării acestora și aprobării tarifelor pentru perioada 1 iulie 2021 - 30 iunie 2022.

Astfel, au fost stabilite tarife reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție reglementată a gazelor naturale pentru operatorii economici din sectorul gazelor naturale prin emiterea **Ordinelor ANRE de la 55 la 80/2021**.

Pentru cei doi operatori mari de distribuție a gazelor naturale, Societatea DISTRIGAZ SUD REȚELE S.R.L. și Societatea DELGAZ GRID S.A., au intrat în vigoare, începând cu data de 1 iulie 2021, tarifele de distribuție aprobate prin:

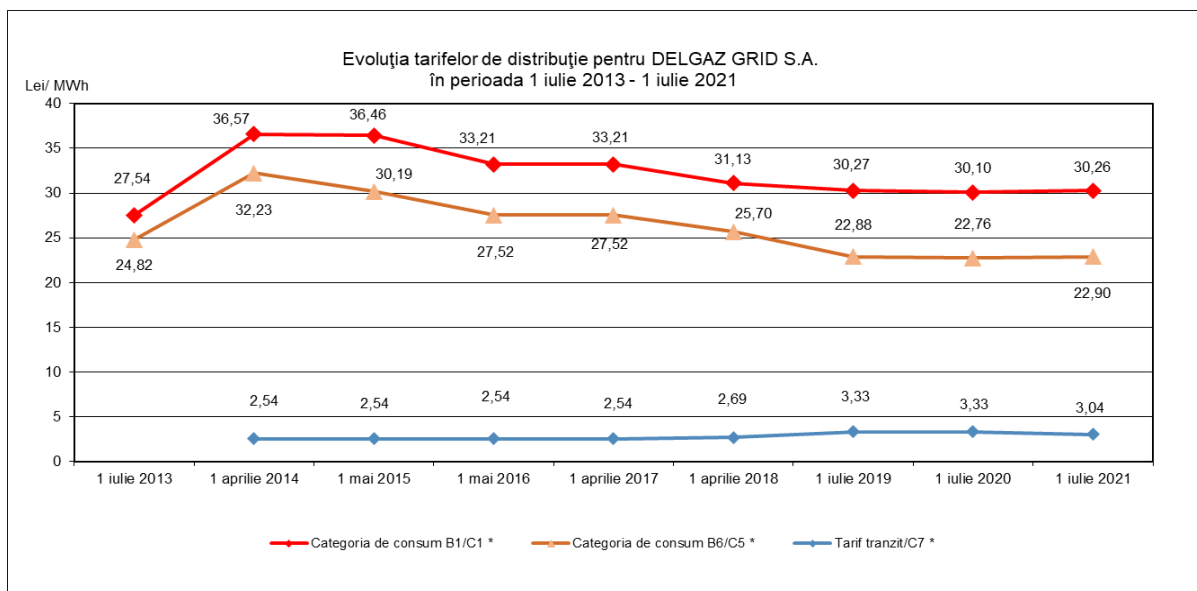
- **Ordinul ANRE nr. 44/2021** privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale realizat de Societatea DISTRIGAZ SUD REȚELE S.R.L., după cum urmează:

Categoria de clienți	Consum minim anual MWh	Consum maxim anual MWh	Tarife de distribuție lei/ MWh
C.1.		≤ 280	30,13
C.2.	> 280	≤ 2.800	28,38
C.3.	> 2.800	≤ 28.000	27,05
C.4.	> 28.000	≤ 280.000	20,87
C.5.	> 280.000		10,53
C 6.	Clienți care beneficiază de tarif de distribuție de proximitate		5,00

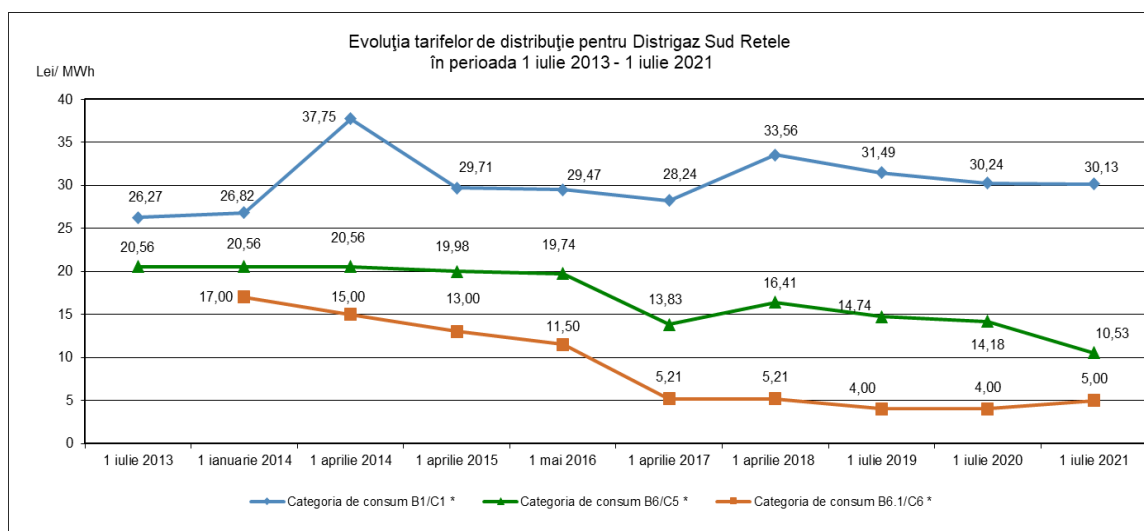
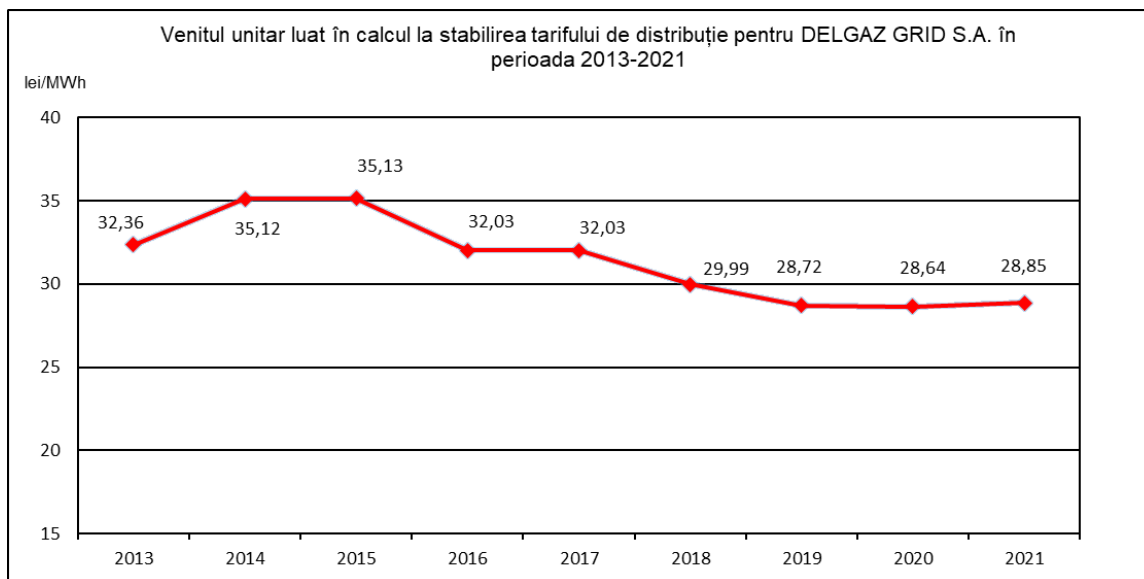
- **Ordinul ANRE nr. 43/2021** privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale realizat de Societatea DELGAZ GRID S.A., după cum urmează:

Categoria de clienți	Consum minim anual MWh	Consum maxim anual MWh	Tarife de distribuție lei/ MWh
C.1.		≤ 280	30,26
C.2.	> 280	≤ 2.800	28,61
C.3.	> 2.800	≤ 28.000	26,23
C.4.	> 28.000	≤ 280.000	24,25
C.5.	> 280.000		22,90
C.7.	Clienți care beneficiază de tarif de distribuție de tranzit		3,04

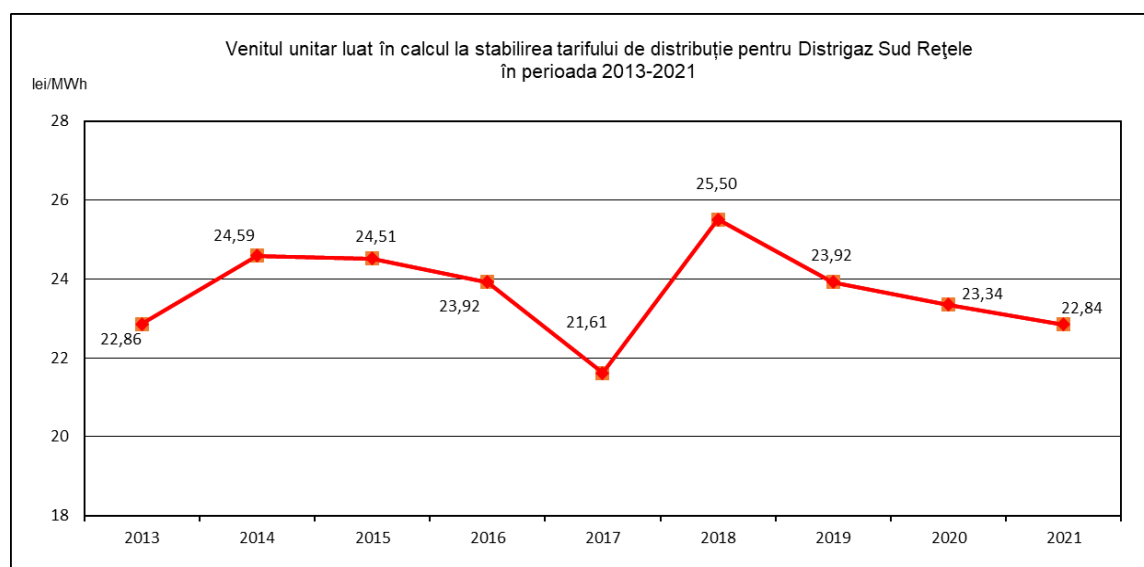
Graficele de mai jos prezintă evoluția anuală a tarifelor de distribuție a gazelor naturale și a veniturilor reglementate pentru cei doi operatori licențiați care distribuie gaze naturale pentru mai mult de 100.000 de clienți, în perioada 1 iulie 2013 până în prezent.

* Începând cu 1 iulie 2019 au fost modificate categoriile de clienți pentru care se aprobă tarife de distribuție, astfel încât acestea să se apropie de tranșele de consum prevăzute în Regulamentul (UE) 2016/1952 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind statisticile europene referitoare la prețurile la gaze naturale

* Începând cu 1 iulie 2019 au fost modificate categoriile de clienți pentru care se aprobă tarife de distribuție, astfel încât acestea să se apropie de tranșele de consum prevăzute în Regulamentul (UE) 2016/1952 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind statisticile europene referitoare la prețurile la gaze naturale

1.4.2 Tarifele de racordare la sistemele de distribuție

În anul 2021, conform prevederilor Legii nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, racordarea solicitanților la sistemele de distribuție a gazelor naturale a fost gratuită, cu excepția racordării clientului final noncasnic de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale pentru care OD are concesiunea de serviciu public de distribuție, a cărui instalație de extindere și bransare depășește lungimea de 2.500 metri. Costurile aferente lucrărilor pentru realizarea obiectivelor/conductelor necesare racordării consumatorilor aflați în perimetrul unității administrativ-teritoriale pentru care a fost concesionat serviciul public de distribuție au fost finanțate de operatorii de distribuție și vor fi recunoscute în tarifele reglementate. Prin urmare, în cursul anului 2021 nu s-au aplicat tarifele reglementate de racordare.

2. MONITORIZAREA INVESTIȚIILOR ÎN REȚELELE DE GAZE NATURALE (EXTINDERI DE REȚEA, PLANURI DE INVESTIȚII, CORELAREA ÎNTRE PLANURILE PE 10 ANI, PCI-URI ȘI PLANURI NAȚIONALE)

2.1. Evoluția cadrului de reglementare în cursul anului 2021

În cursul anului 2020 Parlamentul României a emis Legea nr. 155, care a adus modificări și completări semnificative *Legii energiei electrice și a gazelor naturale* nr. 123/2012. În ceea ce privește activitatea investițională a operatorilor sistemelor de gaze naturale, prin legea menționată au fost incluse obligații referitoare la investițiile pe care aceștia trebuie să le realizeze. Astfel, operatorii au fost obligați să finanțeze lucrările de extindere a conductelor și racordurile necesare racordării consumatorilor aflați în perimetrul unității administrativ-teritoriale pentru care a fost concesionat serviciul, stabilind o limită privind lungimea instalației de racordare pentru consumatorii noncasnici. Autoritățile publice locale nu au mai avut dreptul să participe la cofinanțarea extinderii sistemului în zonele concesionate de operator, deoarece legea a atribuit în sarcina operatorilor suportarea integrală din surse proprii a costului cu lucrările de extindere a rețelei. În același timp, zona concesionată s-a extins pentru toate localitățile aparținând unei unități administrativ-teritoriale. Recuperarea costurilor privind racordarea la sistemul de transport, respectiv racordarea la sistemul de distribuție a clienților casnici și noncasnici având lungimea instalației de racordare mai mică de 2500 m trebuie să se realizeze prin tarifele de transport, respectiv de distribuție conform reglementărilor ANRE. În cazul utilizării bunurilor proprietate a terților pentru realizarea serviciului de transport sau de distribuție, operatorul are dreptul, cu acordul proprietarului, să preia aceste bunuri în proprietatea sa în limita cotei de eficiență a acestora stabilită conform reglementărilor ANRE.

ANRE a armonizat în cursul anului 2020 cadrul de reglementare cu noile prevederi ale legislației primare menționate anterior, prin Ordinul ANRE nr. 204/2020, Decizia ANRE nr. 2288/2020 și Ordinul ANRE nr. 95/2020.

Cadrul de reglementare astfel corelat cu prevederile legii, au fost aplicate pe întregul parcurs al anului 2021.

Având în vedere trecerea lucrărilor de racordare în sarcina operatorilor de rețea, care trebuiau realizate în termenul prevăzut de noile modificări ale Legii nr. 123/2012, ANRE a aprobat prin **Ordinul nr. 20/2021** modificarea și completarea *Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorilor de transport și de sistem, de distribuție și de înmagazinare a gazelor naturale, precum și ai terminalelor GNL*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 38/2019. Conform modificărilor aprobate, lucrările de proiectare și execuție a extinderii de rețea și a instalației de racordare a consumatorului final, pentru care operatorii de rețea au obligația de finanțare și realizare conform prevederilor legale

în vigoare, se realizează suplimentar față de planul anual de investiții asumat de fiecare operator pentru anul în curs. De asemenea, au fost aduse modificări prin care a fost simplificat procesul de raportare către ANRE, în sensul că toate documentele prevăzute de procedură se transmit electronic, inclusiv prin încărcare pe platforma dedicată acestui scop de pe site-ul ANRE, atunci când aceasta va fi disponibilă.

Monitorizarea investițiilor în rețelele de gaze naturale și a stării tehnice a sistemelor se prezintă în Raportul privind realizarea indicatorilor de performanță pentru serviciul de transport și de sistem și serviciul de distribuție și de sistem al gazelor naturale în anul gazier 01.10.2020 - 30.09.2021 și starea tehnică a sistemelor de transport și de distribuție a gazelor naturale - 2021 -, publicat pe site-ul ANRE la adresa: <https://www.anre.ro/ro/gaze-naturale/rapoarte/rapoarte-indicatori-de-performanta>.

2.2. Monitorizarea planului de dezvoltare pentru sistemul național de transport al gazelor naturale

Operatorul de transport și de sistem (OTS) elaborează planul de dezvoltare și de investiții pe zece ani, în baza strategiei naționale și a planului european de dezvoltare elaborat de ENTSOG, în concordanță cu stadiul actual și evoluția viitoare a consumului de gaze naturale și a surselor, inclusiv importurile și exporturile de gaze naturale, cu respectarea principiilor enunțate în *Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE*, cu includerea investițiilor aferente proiectelor de interes comun. Acestea au impact transfrontalier asupra capacității de interconectare a sistemului și beneficiază de anumite facilități, inclusiv de finanțări nerambursabile, acordate la nivel național și european.

OTS a efectuat o evaluare la nivel național referitoare la adecvarea capacităților sistemului de transport, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (4) din *Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005*. Astfel, s-a confirmat necesitatea proiectelor majore transfrontaliere și modul de integrare a acestora în rețeaua europeană. Realizarea acestor proiecte se decide în corelare cu evoluția surselor de gaze naturale și a cererii de consum, precum și cu rezultatele testelor de piață efectuate de operator.

Planul de dezvoltare a sistemului național de transport al gazelor naturale pentru perioada 2020-2029 (PDSNT 2020-2029) elaborat de S.N.T.G.N. Transgaz S.A., în calitate de OTS, a fost aprobat de ANRE prin Decizia nr. 2210/25.11.2020.

Valoarea totală a proiectelor majore/strategice ale SNT incluse în plan pentru perioada 2020-2029 este de aproximativ 4,12 miliarde Euro, din care: proiectele majore cu statut FID (proiecte a căror realizare a fost decisă) la momentul aprobării planului au avut o valoare totală de 766,34 milioane Euro, proiectele majore cu statut A non FID (proiecte avansate a căror realizare nu a fost decisă) au avut o valoare totală de 502,31 milioane Euro, iar proiectele majore cu statut LA non FID (proiecte în stadiu incipient, a căror realizare nu a fost decisă) au avut o valoare totală de 2,852 miliarde Euro. Finanțarea acestora urma să fie asigurată în procent de cca. 32 % din surse proprii ale OTS recuperate prin tariful reglementat de transport și cca. 68 % din surse împrumutate și nerambursabile.

Proiectele de interes comun românești cuprinse în Planul de dezvoltare a rețelei europene de transport gaze naturale TYNDP 2020 au o valoare totală estimată de cca. 1,13 miliarde Euro.

Stadiul la data de 31.12.2021 al proiectelor majore de transport al gazelor naturale cuprinse în PDSNT 2020-2029 transmis de OTS în cadrul *Raportului privind stadiul realizării proiectelor din planul de investiții și de dezvoltare pe 10 ani aprobat de ANRE*, conform obligației sale prevăzute la art. 40 alin. (2) din *Procedura privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorilor de transport și de sistem, de distribuție și de înmagazinare a gazelor naturale, precum și ai terminalelor GNL*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 38/2019, cu modificările și completările ulterioare se prezintă în tabelul următor:

Denumirea proiectului	Lucrari incluse	Stadiu
Dezvoltarea pe teritoriul României a SNT pe Coridorul Bulgaria - România - Ungaria - Austria BRUA - Faza 1	Construirea a 479 km conductă pe traseul Podișor-Recaș și a 3 stații de comprimare Podișor, Bibești și Jupa, cu asigurarea fluxului bidirecțional de gaze naturale.	Proiect finalizat, recepția la terminarea lucrărilor a avut loc la data de 16 august 2021.
Dezvoltarea pe teritoriul României a SNT pe Coridorul Bulgaria - România - Ungaria - Austria BRUA - Faza 2	Construirea a 50 km conductă pe traseul Recaș - Horia și amplificarea capacității celor 3 stații de comprimare de la Podișor, Bibești și Jupa și a stației SMG Horia.	Proiectul Tehnic și documentația tehnică pentru obținerea autorizațiilor de construire au fost finalizate. Realizarea Fazei II depinde de derularea cu succes în anul 2022 a unui proces de testare piață, conform prevederilor Codului rețelei privind mecanismele de alocare a capacității (CAM NC). În cazul trecerii testului de piață, punerea în funcțiune este estimată a avea loc în anul 2024.
Dezvoltarea Coridorului Sudic de transport pentru preluarea gazelor naturale de la țărmul Mării Negre, în corelare cu graficele de realizare ale proiectelor off-shore din amonte.	Construirea a 308,3 km conductă pe direcția Tuzla – Podișor, care face legătura între sursele de gaze naturale disponibile de la țărmul Mării Negre și coridorul BRUA. Se va interconecta cu conductă de transport internațional T1	A fost încheiat contractul de execuție, care va avea loc în perioada 2022-2024, punerea în funcțiune este programată în anul 2024, condiționată de luarea deciziei finale de investiții.
Interconectarea SNT cu conducta de transport internațional al gazelor naturale T1 și reverse flow Isaccea	Lucrări de interconectare a SNT la conducta de tranzit internațional T1, în zona SMG Isaccea și lucrări de reparații a conductei de 66 km Cosmești – Onești. Lucrări de modernizare a stațiilor Siliștea, Onești, Șendreni.	Proiect finalizat și pus în funcțiune în anul 2020
Dezvoltări în zona de Nord - Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale și a asigurării capacităților de transport spre/dinspre Republica Moldova.	Construirea unei conducte de transport pe direcția Onești-Gherăești în lungime de 104,1 km, construirea unei conducte de transport pe direcția Gherăești-Lețcani în lungime de 61,05 km, construirea a două noi stații de comprimare gaze la Onești și Gherăești	Proiect finalizat și pus în funcțiune în anul 2021, au rămas de executat lucrări de refacere a terenului și automatizări conductă.
Amplificarea coridorului de transport bidirecțional Bulgaria - Romania - Ungaria - Austria BRUA faza 3	Reabilitarea/inlocuirea unor conducte existente ce aparțin SNT; construirea unor conducte noi instalate în paralel cu conductele existente; dezvoltarea a 4 sau 5 stații noi de comprimare cu o putere totală instalată de aprox. 66-82,5MW; Se obține creșterea capacități de transport gaze naturale spre Ungaria cu 4,4 mld. mc/an.	În prezent a fost elaborat studiul de fezabilitate privind dezvoltarea acestui culoar de transport gaze naturale. În vederea optimizării și eficientizării procesului de implementare și de atragere a unor finanțări nerambursabile, culoarul a fost împărțit în două proiecte. 1. Asigurarea curgerii reversibile pe interconectarea România-Ungaria 2. Dezvoltarea SNT între Onești și Băcia: Termenul estimat de finalizare este anul 2026
Noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de	Construirea a 25 km conductă de la țărmul Mării Negre până la conducta de transport	Proiect finalizat și pus în funcțiune în anul 2021.

<i>la țărmul Mării Negre Vadu-T1 în dreptul localității Grădina, județul Constanța</i>	internațional T1, cu o capacitate de transport de 1,23 mld. mc/an, conform procesului „Open-Season”.	
<i>Interconectarea România–Serbia (proiect A non FID)</i>	Construirea unei conducte noi de interconectare pe direcția Receaș–Mokrin în lungime de aprox. 97 km din care aprox. 85 km pe teritoriul României și 12 km pe teritoriul Serbiei. Conducta se va cupla la BRUA faza I. Construirea unei stații de măsurare gaze naturale (amplasată pe teritoriul României).	A fost demarată procedura pentru achiziția lucrărilor de execuție. Termenul estimat de finalizare este anul 2024
<i>Modernizarea SMG Isaccea 1 și SMG Negru Vodă 1</i>	Modernizarea stațiilor de măsurare gaze în regim bidirecțional SMG Isaccea 1 și SMG Negru Vodă 1.	SMG Isaccea 1 - proiect finalizat în cursul anului 2021. Modernizarea SMG Negru Vodă 1 s-a eliminat în urma conectării la SNT a conductei T2
<i>Interconectarea SNT cu Ucraina, pe direcția Gherăești – Siret</i>	Construirea unei conducte de transport în lungime de 146 km și a instalațiilor aferente, pe direcția Gherăești–Siret; Construirea unei stații de măsurare gaze transfrontalieră; Amplificarea stațiilor de comprimare Onești și Gherăești, dacă este cazul.	Lucrare eliminată în urma consultării cu partea ucrainiană, ca urmare a analizării gradului de încărcare a infrastructurii existente
<i>Dezvoltarea/Modernizarea Infrastructurii de transport gaze naturale în zona de Nord-Vest a României</i>	Etapa 1: Construirea conductei de transport și a instalațiilor aferente, pe direcția Horia–Boș. Etapa 2: Construirea conductei de transport și a instalațiilor aferente, pe direcția Boș–Abrămuț; Construirea unei stații de comprimare la Medieșu Aurit; Construirea conductei de transport și a instalațiilor aferente, pe direcția Huedin–Aleșd. Etapa 3: Construirea conductei de transport și a instalațiilor aferente, pe direcția Abrămuț – Medieșu Aurit; Construirea conductei de transport și a instalațiilor aferente, pe direcția Sărmășel–Medieșu Aurit.	Pentru fiecare din cele trei etape au fost finalizate studiile de fezabilitate fiind în curs de finalizare studiile de fezabilitate. Termenul de finalizare este programat pentru 2024 etapa 1, 2025 etapa 2 și 2026 etapa 3.
<i>Creșterea capacității de transport gaze naturale a interconectării România-Bulgaria pe direcția Giurgiu-Ruse</i>	Construirea unei conducte noi de transport și a instalațiilor aferente; Construirea unei noi subtraversări la Dunăre; Amplificare SMG Giurgiu.	Termenul estimat de finalizare este anul 2027.
<i>Eastring-România</i>	Construirea unui gazoduct de interconectare cu flux bidirecțional cu o capacitate anuală între 20 mld. mc și 40 mld. mc care să conecteze Slovacia cu granița externă a UE prin Ungaria, România și Bulgaria, conform studiului de fezabilitate finalizat în 2018.	În prezent a fost finalizat studiul de fezabilitate conform căruia implementarea proiectului se va realiza în două faze, după cum urmează: Faza 1 – Capacitate maximă de 20 mld mc/an; termen finalizare 2027, Faza 2 – Capacitate maximă de 40 mld mc/an, termen finalizare 2030.
<i>Sistem de monitorizare, control și achiziție de date pentru stațiile de protecție catodică aferente SNT</i>	Implementarea sistemului centralizat de achiziție, comandă și monitorizare pentru stațiile de protecție catodică.	Proiect aflat în faza de proiectare, termen de finalizare 2026
<i>Dezvoltarea sistemului SCADA pentru SNTGN</i>	Modernizarea sistemului SCADA în arhitectură descentralizată	Proiect aflat în faza de elaborare a studiului de fezabilitate, termen de finalizare 2024
<i>Modernizare SMG Isaccea 2 și SMG Negru Voda 2 în vederea realizării curgerii bidirecționale pe conducta T2</i>	Modernizarea stațiilor în vederea asigurării curgerii bidirecționale la granița cu Ucraina și Bulgaria pe conducta de tranzit T2.	Proiectul se află în curs de elaborare a studiului de fezabilitate și va fi dezvoltat în funcție de rezultatele evaluării cererii de piață pentru capacitate incrementală pentru punctele de interconectare situate pe conductele T2 și T3 pe direcția de transport Bulgaria – România –

		Ucraina (culoarul transbalcanic). Termenul estimat de finalizare - 2024
Modernizare SMG Isaccea 3 și Negru Voda 3 în vederea realizării curgerii bidirecționale pe conducta T3	Modernizarea stațiilor în vederea asigurării curgerii bidirecționale la granița cu Ucraina și Bulgaria pe conducta de tranzit T3.	Proiectul se află în fază incipientă și va fi dezvoltat în funcție de rezultatele evaluării cererii de piață pentru capacitate incrementală pentru punctele de interconectare situate pe conductele T2 și T3 pe direcția de transport Bulgaria – România – Ucraina (culoarul transbalcanic). Termenul estimat de finalizare - 2028
Interconectarea SNT la Terminal GNL amplasat la malul Mării Negre	Realizarea interconectării SNT la terminalul GNL prin construirea unei conducte de transport, în lungime de cca 25 km, de la țărmul Mării Negre până la conductele T1 și T2.	Proiectul se află în fază incipientă. Termen estimat de finalizare: 2028
Modernizarea sistemului de înmagazinare în depozitul Bilciurești	Creșterea capacității de livrare zilnică prin modernizarea depozitului Bilciurești, modernizarea stației Butimanu, modernizarea a 39 sonde de injecție/extracție, forajul a 4 sonde noi, 11 km conductă între depozitul Bilciurești și SC Butimanu.	Lucrarea se desfășoară etapizat, în anul 2021 au fost finalizate sisteme de uscare, automatizare, comandă, măsurare în cadrul instalațiilor tehnologice de suprafață. A fost finalizat proiectul tehnic pentru forajul a 4 sonde de injecție/extracție, s-a finalizat achiziția publică pentru obiectivul colectoare aspirație/refulare în stația Butimanu. Termenul de finalizare 2025
Creșterea capacității de stocare subterană la depozitul Ghercești	Creșterea capacității de livrare zilnică prin modernizarea sistemului de înmagazinare Ghercești cu construirea unor noi stații de comprimare, măsurare, uscare, modernizarea a 20 de sonde de injecție - extracție și interconectarea cu SNT.	În anul 2021 a fost elaborat studiul de fezabilitate, etapa de execuție va începe în anul 2022. Termenul de finalizare 2023
Depozit nou de stocare subterană a gazelor naturale în Fălticeni	Creșterea capacității de înmagazinare pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale prin transformarea în depozit subteran a unui sau a mai multor câmpuri depletate dintre Pocoleni, Comănești, Todirești sau Devideni, construire stații de comprimare, măsurare, uscare, sonde de injecție-extracție și interconectarea cu SNT.	A fost finalizat caietul de sarcini pentru achiziția serviciilor de elaborare a studiului fezabilitate. Termenul estimat de finalizare este anul 2030.
Creșterea capacității de stocare subterană la depozitul Sărmășel	Dezvoltarea depozitului Sărmășel, creșterea capacității de înmagazinare, a capacității de injecție și de extracție, prin extinderea instalațiilor existente cu următoarele obiective: <ul style="list-style-type: none"> • forarea a 38 sonde noi; • 48,6 km conducte aducțiune; • 8 grupuri de sonde; • 19,2 km conducte colectoare; • 3 unități de comprimare; • 2 instalații de uscare gaze; • Instalație de separare și măsură (ISM); • Sistem de producere a energiei din surse regenerabile; • Racord la SNT. 	În anul 2021 au fost realizate lucrări la compresoarele de extracție și la sonde. Termenul de finalizare 2026.
Unitatea de stocare – Depomureș	Retehnologizarea și dezvoltarea depozitului de înmagazinare subterană Târgu-Mureș prin creșterea capacității de înmagazinare și a capacității zilnice de injecție/extracție prin realizarea: <ul style="list-style-type: none"> - stație centrală de gaze, - colector înmagazinare, - creșterea presiunii de operare, - sonde noi. 	Termen finalizare 2023.

2.3. Monitorizarea realizării planurilor anuale de investiții ale operatorului de transport și de sistem al gazelor naturale

În tabelul centralizator următor sunt prezentate valorile totale, în lei, ale lucrărilor realizate de operatorul de transport și de sistem și finanțate din surse proprii în anul 2021, comparativ cu valoarea planului de investiții asumat de OTS pentru anul 2021.

Cod lucrare	Tip lucrare	PLAN - Valoare [lei]	REALIZAT - Valoare [lei]	Grad realizare [%]
	Valoare totală, din care	1.105.461.824	807.940.772	73%
	Finanțare din fonduri nerambursabile	214.496.027	203.481.465	95%
	Finanțare din fonduri proprii, din care:	891.095.462	604.459.307	68%
A	Extindere/Dezvoltare	759.732.473	520.456.987	69%
A1	Extindere/dezvoltare în zona concesionata	0		
A2	Extindere/dezvoltare pentru noi concesii	0		
A3	Creșterea capacității sistemului	759.732.473	520.456.987	69%
A4	Extindere obiective importanță strategică	0		
B	Reamplasare de obiective	0		
C	Modernizare	59.751.447	19.936.316	33%
C1	Retehnologizarea și modernizarea conductelor, bransamentelor, stațiilor de reglare și măsură	51.349.107	19.399.121	38%
C2	Înlocuiri periodice de contoare expirate metrologic	0	0	
C3	Instalații protecție catodică	556.077	421.437	76%
C4	Instalații odorizare	6.013.525	115.758	2%
C5	Echipamente SCADA	1.832.738	0	0%
D	Înlocuirea obiectivelor în urma unor incidente și avarii	0	0	
E	Preluare de obiective de la terți	0	0	
F	Achiziție de dotări	69.651.019	62.105.481	89%
F1	Utilaje auto	5.952.600	5.952.600	100%
F2	Tehnică de calcul	7.042.953	7.292.281	104%
F3	Programe informatice	20.032.404	19.947.544	100%
F4	Echipamente de lucru	27.656.138	24.732.172	89%
F5	Îmbunătățire condiții de muncă	8.966.924	4.180.884	47%
G	Schimbarea soluției de alimentare	0	0	
H	Noi racorduri din tarif de racordare	0	0	
H1	Execuție racorduri/bransamente	0	0	
H2	Contoare la utilizatori noi	0	0	
I	Sisteme de securitate și supraveghere	1.960.523	1.960.523	100%

Astfel, SNTGN Transgaz SA a realizat în anul 2021 investiții în valoare totală de 807.940.772 lei din planul asumat pentru acest an, din care 604.459.307 lei finanțare din surse proprii, și 203.481.465 lei finanțate din fonduri europene nerambursabile.

Din valoarea totală a investițiilor realizate cu finanțare din surse proprii menționată anterior, 540.393.303 lei reprezintă valoarea totală a imobilizărilor corporale și necorporale aferente sistemului, respectiv 89 % din totalul realizat, restul fiind investiții în dotări.

Dintre cele mai însemnate obiective puse în funcțiune în anul 2021 pot fi enumerate următoarele proiecte:

- Dezvoltări ale SNT în zona de nord-est a României în scopul îmbunătățirii

aprovizionării cu gaze naturale a zonei, precum și a asigurării capacităților de transport spre Republica Moldova, în valoare totală de 688,116 milioane lei, din care 484,634 milioane lei din surse proprii și 203,481 milioane lei fonduri europene nerambursabile.

- Noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de la țărmul Marii Negre (Vadu-T1), în valoare de 25,123 milioane lei, finanțată integral din surse proprii;
- Lucrări de acces la SNT în valoare de 4,920 milioane lei finanțate integral din surse proprii;
- Retehnologizarea conductelor, bransamentelor, stațiilor de reglare și măsură, în valoare de 19,399 milioane lei, finanțate integral din surse proprii;
- Achiziția de dotări, respectiv utilaje auto, tehnică de calcul, programe informatice, echipamente de lucru și pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă, sisteme de securitate și supraveghere, în valoare de 64,066 milioane lei, finanțate integral din surse proprii.

Gradul de realizare a planului anual de investiții pentru 2021, stabilit conform prevederilor art. 34 alin. (2) din *Procedura* aprobată cu Ordinul ANRE nr. 38/2019 prin raportarea valorii realizate a imobilizărilor corporale și necorporale în sistem de 540.393.303 lei la valoarea planificată a acestora de 819.483.920 lei, a rezultat de 66%.

Conform *Procedurii*, gradul de realizare a planului de investiții aferent anului 2021 se va reanaliza după primele 6 luni ale anului 2022, în care operatorul are dreptul să recupereze investițiile nerealizate în anul precedent, fiind obligatorie realizarea unui grad mai mare de 95 % a investițiilor planificate în sistem.

În ceea ce privește îndeplinirea planului de investiții pentru anul 2020, OTS a recuperat în cursul anului 2021 investiții restante din acest plan în valoare de 735.783.624 lei, astfel încât valoarea totală a investițiilor realizate dintre cele incluse în planul de investiții pentru anul 2020 a fost de 1.976.520.813 lei, din care 1.437.072.052 lei din surse proprii și 539.448.761 lei din surse nerambursabile. Investițiile directe în sistem finanțate din surse proprii au avut o valoare totală de 1.334.301.056 lei, iar cele în dotări 102.770.995 lei, reprezentând 7 % din totalul finanțat din surse proprii, în condițiile în care cadrul de reglementare permite 15 % investiții în dotări.

Prin raportarea valorii finanțate din surse proprii a investițiilor directe în sistem realizate conform planului de investiții asumat pentru anul 2020, de 1.334.301.056 lei la valoarea de plan asumată a acestora, de 1.219.525.324 lei, rezultă gradul de realizare a planului de investiții pentru anul 2020, stabilit în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (2) din *Procedura* aprobată cu Ordinul ANRE nr. 38/2019 de 109%, care depășește semnificativ gradul minim obligatoriu, de 95%.

Investițiile cele mai importante aferente planului de investiții asumat pentru anul 2020, care au fost recuperate în cursul anului 2021, au fost:

- BRUA – faza I în valoare de 256.505.149 lei;
- Interconectarea sistemului national de transport cu sistemul international și reverse flow la Isaccea 1 – faza II - Modernizarea SCG Onești și modernizarea SCG Siliștea, în valoare de 379.716.055 lei;
- Înlocuirea stației de măsurare gaze SMG Isaccea 1, în valoare de 81.139.380 lei.

Pentru anul 2022, SNTGN Transgaz SA a prognozat investiții în valoarea totală finanțată din surse proprii de 120.256.841 lei, din care investiții în sistem de 81.964.350 lei și investiții în dotări în valoare de 38.292.491 lei.

Dintre cele mai însemnate obiective planificate a fi puse în funcțiune în anul 2022 pot

fi enumerate următoarele proiecte:

- Conductă de transport gaze naturale Mihai Bravu - Siliștea și transformarea în conductă godevilabilă, în valoare de 46.677.925 lei;
- Lucrări de acces la SNT, în valoare de 16.066.478 lei;
- Retehnologizarea conductelor, bransamentelor, stațiilor de reglare și măsură, în valoare de 6.244.304 lei;
- Achiziția de dotări, respectiv utilaje auto, tehnică de calcul, programe informatice, echipamente de lucru și pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă, sisteme de securitate și supraveghere, în valoare de 38.292.491 lei.

De asemenea, OTS a transmis ANRE intenția de a recupera investiții întârziate din anul 2021 în cursul primului semestru al anului 2022, în valoare totală de 266.569.075 lei, din care finanțate din surse proprii 255.554.513 lei și finanțate din fonduri europene nerambursabile de 11.014.562 lei.

Dintre cele mai însemnate obiective planificate a fi recuperate în cursul anului 2022 dintre cele planificate în anul 2021 pot fi enumerate următoarele proiecte:

- Dezvoltări ale SNT în zona de nord-est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei, precum și a asigurării capacităților de transport spre Republica Moldova, în valoare totală de 175.899.536 lei, din care 164.884.974 lei din surse proprii și 11.014.562 lei fonduri europene nerambursabile;
- Noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de la țărmul Mării Negre (Vadu - T1), în valoare de 15.579.666 lei;
- Conductă de transport Mintia - Brad - Ștei, etapa I, în valoare de 27.116.282 lei;
- Retehnologizarea conductelor, bransamentelor, stațiilor de reglare și măsură, în valoare de 34.523.899 lei.

2.4. Monitorizarea realizării planurilor anuale de investiții ale operatorilor de înmagazinare a gazelor naturale

Valoarea totală a investițiilor planificate în anul 2021 de către DEPOGAZ a fost de 40.159.793 lei. Din această valoare, imobilizările corporale și necorporale aferente sistemului de înmagazinare a reprezentat 97,6%, respectiv 39.188.743 lei, restul reprezentând achiziție de dotări. Investițiile realizate au o valoare totală de 41.091.761 lei, finanțate integral din surse proprii.

Prin raportarea valorii realizate a imobilizărilor corporale și necorporale în sistem, în valoare de 39.662.390 la valoarea planificată a acestora, de 39.188.743 lei, a rezultat un grad de îndeplinire a planului de investiții în anul 2021 stabilit în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (2) din Procedura aprobată cu Ordinul ANRE nr. 38/2019, de 101,2 %. Lucrările cele mai importante realizate au avut ca scop modernizarea depozitului de înmagazinare de la Bîlciurești.

Pentru anul 2022, DEPOGAZ a prognozat investiții în valoarea totală de 22.081.000 lei, din care 19.300.000 lei imobilizări corporale și necorporale destinate sistemului, în principal sonde, instalații și infrastructura aferentă, reprezentând 87,4% din total.

Operatorul sistemului de înmagazinare DEPOMUREȘ a planificat în anul 2021 și a realizat integral investițiile planificate de amenajare a terenului la Corunca, constând în decolmatarea șanțurilor de colectare și scurgere ape pluviale, decopertarea, terasarea și taluzarea terenului, instalarea de rigole betonate pentru colectarea și scurgerea apelor pluviale, în valoare de 324.629 lei.

Pentru anul 2022, DEPOMUREȘ a prognozat investiții în instalații de automatizare a robinetilor de deschidere la depozitul Târgu Mureș, în valoare de 400.000 lei.

2.5. Monitorizarea realizării planurilor anuale de investiții pentru sistemele de distribuție a gazelor naturale

Valoarea totală a investițiilor realizate, respectiv valoarea mijloacelor fixe rezultate în urma investițiilor realizate de către operatorii sistemelor de distribuție la nivel național în anul 2021, este de 680.396.073 lei, înregistrându-se o creștere cu aproximativ 188 milioane lei, respectiv cu cca. 38 % față de valoarea investițiilor realizate în anul 2020, care a fost de cca. 492,5 milioane lei. Din valoarea realizată menționată, 595.234.342 lei sunt investiții directe în sistemele de distribuție și 85.161.731, reprezentând 12,5 % din total, investiții în dotări. Această valoare nu include investițiile aferente planului propus pentru anul 2020, care au fost recuperate în cursul anului 2021, în perioada legală de 10 luni. Prin raportarea valorii investițiilor realizate în obiective aparținând sistemului, de 595.234.342 lei la valoarea planificată a acestora, de 680.321.227 lei, se constată îndeplinirea obligației de realizare a valorii planului asumat în proporție de 87 %, stabilită în conformitate cu prevederile cadrului de reglementare, respectiv ale art. 34 alin. (2) din Procedura aprobată cu Ordinul ANRE nr. 38/2019. Având în vedere recuperarea investițiilor întârziate aferente planului de investiții al anului 2020, realizate în primele 10 luni ale anului 2021 conform prevederilor cadrului de reglementare, în valoare totală finanțată din surse proprii, de 36.749.506 lei, valoarea totală a investițiilor realizate în anul 2021, este de 717.145.579 lei.

În ceea ce privește investițiile pe care cei doi operatori care distribuie pentru mai mult de 100.000 de utilizatori, respectiv S.C. Delgaz Grid S.A. și S.C. Distrigaz Sud Rețele SRL, le-au realizat în cursul anului 2021, conform planurilor asumate pentru anul 2021, valoarea totală realizată însumează 662.847.745 lei, din care valoarea finanțată din surse proprii este de 603.639.631 lei.

Valoarea investițiilor directe în obiective ale sistemului este de 523.161.327 lei, care raportată la valoarea de plan a acestora, de 585.506.473 lei, pune în evidență un grad de realizare la 31 decembrie 2021 a planului asumat stabilit în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (2) din Procedura aprobată cu Ordinul ANRE nr. 38/2019 de peste 89 %. Valoarea totală a investițiilor realizate de cei doi operatori reprezintă un procent de 88,7% din valoarea totală a investițiilor realizate în sistemele de distribuție a gazelor naturale la nivel național.

Din punctul de vedere al structurii valorii investițiilor realizate în anul 2021 de către cei doi mari distribuitori, 86,7% din total reprezintă valoarea mijloacelor corporale și necorporale care aparțin sistemului, îndeplinindu-se astfel prevederile art. 22, alin. (2) al *Procedurii* aprobate prin Ordinul ANRE cu nr. 38/2019, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora pentru OD care distribuie gaze naturale pentru mai mult de 100.000 de clienți, valoarea investițiilor care au ca rezultat imobilizări corporale și necorporale aparținând sistemului trebuie să reprezinte cel puțin 85% din valoarea totală a planului anual de investiții.

În conformitate cu prevederile art 34, alin (2) din *Procedura* mai sus amintită, operatorul are obligația de a realiza anual din surse proprii investiții care au ca rezultat imobilizări corporale și necorporale aparținând sistemului în valoare de cel puțin 95 % din valoarea totală a acestora cuprinsă în planul anual de investiții aprobat de ANRE pentru anul respectiv. În acest sens, în urma analizei ANRE, a reieșit faptul că, dintre cei 29 de operatori, un număr de 14 au îndeplinit deja condiția procentuală impusă, restul operatorilor având obligația de a recupera investițiile nerealizate în conformitate cu dispozițiile art. 34 alin (4) ale aceleași *Proceduri*, respectiv în primele 6 luni ale anului 2022.

Situația care reflectă gradul de realizare din surse proprii a investițiilor asumate de către

operatori în planurile aferente anului 2021, este sintetizată în tabelul următor:

Operatorul	Investiții TOTALE planificate	Investiții TOTALE realizate	Grad total de realiz.	Investiții în SISTEM planificate	Investiții în SISTEM realizate	Grad de realiz. a invest. în sistem
	(mil. lei)	(mil. lei)	(%)	(mil. lei)	(mil. lei)	(%)
Distrigaz Sud Rețele	411,104	360,737	94,9	216,663	203,807	94,4
Delgaz Grid	255,989	242,903	87,7	368,843	319,354	86,6
Alții (29 OSD)	106,848	76,756	71,8	94,815	72,073	76,0
TOTAL	773,940	680,396	87,9	680,321	595,234	87,5

În vederea evaluării gradului de îndeplinire a planurilor de investiții pentru anul 2021, din valoarea totală a investițiilor realizate de către operatori în cursul anului 2021 au fost extrase lucrările recuperate, respectiv cele care au fost incluse în planul de investiții al anului 2020, dar au avut punerea în funcțiune în 2021, în termenul legal de recuperare, de 10 luni.

Astfel, în ceea ce privește gradul de realizare a planurilor de investiții pentru anul 2020, situația este prezentată în tabelul următor:

Operatorul	Investiții planificate pt. anul 2020	Investiții realizate în anul 2020	Investiții recuperate în anul 2021	Investiții TOTALE aferente anului 2020	Gradul de realizare a investițiilor în sistem, conform art. 34 Procedura
	(mil. lei)	(mil. lei)	(mil. lei)	(mil. lei)	(%)
Distrigaz Sud Rețele	224,952	205,978	19,652	225,630	96,9
Delgaz Grid	180,308	175,563	4,087	179,650	100,0
Alții (29 OSD)	75,866	71,454	13,011	84,465	112,5
TOTAL	481,126	452,995	36,750	489,745	100,7

Pentru anul 2022, operatorii sistemelor de distribuție și-au propus să efectueze investiții în valoare totală de circa 990.572.717 lei, valoarea din surse proprii fiind de 886.280.702 lei și valoarea finanțată din fonduri nerambursabile fiind de 104.292.015 lei. Astfel, valoarea totală planificată de operatori pentru anul 2022 înregistrează o creștere cu cca. 14% față de valoare totală a planurilor pentru anul 2021, de 773.940.459 lei. Dintre acestea, 817.603.756 lei reprezintă valoarea investițiilor directe în sistem, respectiv peste 92 % din total.

Cei mai mari doi operatori, Distrigaz Sud Rețele și Delgaz Grid, au programat pentru anul 2022 investiții însumate în valoare de aproximativ 839.294.187 lei, din care 755.087.516 lei finanțare din surse proprii. Investițiile directe în sistem planificate de acești operatori au o valoare totală finanțată din surse proprii de 694.946.799 lei, reprezentând 92 % din total. Cei doi operatori au programat pentru anul 2022 peste 85 % din valoarea totală programată pentru anul 2022 de către toți operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale din România.

3. ASPECTE PRIVIND FUNCȚIONAREA TEHNICĂ (STAREA TEHNICĂ ȘI LUCRĂRI DE MENTENANȚĂ A REȚELEI, STANDARDE DE PERFORMANȚĂ, DURATE DE RACORDARE LA REȚEA)

Monitorizarea indicatorilor de performanță și a stării tehnice a rețelelor de gaze naturale se prezintă în Raportul privind realizarea indicatorilor de performanță pentru serviciul de transport și de sistem și serviciul de distribuție și de sistem al gazelor naturale în anul gazier

01.10.2020 - 30.09.2021 și starea tehnică a sistemelor de transport și de distribuție a gazelor naturale-2021, publicat pe site-ul ANRE la adresa: <https://www.anre.ro/ro/gaze-naturale/rapoarte/rapoarte-indicatori-de-performanta>.

3.1. Starea tehnică a sistemului național de transport al gazelor naturale

Activitatea de transport al gazelor naturale este desfășurată de S.N.T.G.N. Transgaz S.A. în calitate de operator unic de transport și de sistem al gazelor naturale, în baza licenței de operare a sistemului național de transport al gazelor naturale nr. 1933/20.12.2013, aprobată de ANRE cu valabilitate până la data de 08.07.2032.

Transportul gazelor naturale este asigurat prin conducte magistrale și racorduri de alimentare, în lungime totală de peste 14.209 km, având diametre cuprinse între 25 mm și 1200 mm, precum și prin instalațiile, echipamentele și dotările aferente acestora, la presiuni cuprinse între 6 bar și 63 bar, prin care se asigură preluarea gazelor naturale extrase din perimetrele de producție, din depozitele de înmagazinare subterană și a celor provenite din import și transportul acestora în vederea livrării către clienții finali din piața internă și externă de gaze naturale. Operatorul operează suplimentar 3 conducte de tranzit internațional care funcționează la presiunea de 54 bar.

Principalele componente ale Sistemului Național de Transport (SNT) al gazelor naturale sunt prezentate în tabelul următor :

Principalele componente ale SNT al gazelor naturale la 31.12.2021	
•	14.209 km de conducte magistrale și racorduri de alimentare gaze naturale, din care 183,5 km reprezintă conducte de tranzit, iar 479 km sunt aferenți magistralei BRUA;
•	1.247 stații de măsurare gaze / 1.233 direcții de măsurare;
•	10 puncte fizice de interconectare cu sistemele de transport adiacente
•	7 stații de măsurare gaze pentru import/export;
•	2 stații de măsurare a gazelor naturale tranzit;
•	59 de stații de comandă vane/noduri tehnologice (SCV, NT);
•	6 puncte fizice de intrare/ieșire conectate la depozitele de înmagazinare;
•	8 stații de comprimare gaze (SCG);
•	1.045 de stații de protecție catodică (SPC);
•	1.026 de stații de odorizare gaze (SOG).

Situația duratei de funcționare a componentelor SNT, aflate în utilizare la data de **31.12.2021**, este prezentată în tabelul următor:

Durata de funcționare	Conducte de transport și racorduri de alimentare la 31.12.2021 (km.)	Număr total de direcții de măsurare aferente stațiilor de reglare măsurare (SRM) la 31.12.2021	Număr de stații de reglare măsurare amplaste pe conductele de tranzit gaze (SMG) la 31.12.2021	Număr stații de reglare măsurare a gazelor din import/export (SMG) la 31.12.2021	Număr stații de protecție catodică (SPC) la 31.12.2021	Număr stații de comanda vane (SCV-NT) la 31.12.2021	Număr stații de comprimare gaze (SCG) la 31.12.2021
≥ 40 ani	7.673	153	0	2	5	11	0
între 30 și 40 ani	1.725	56	0	0	3	1	0
între 20 și 30 ani	1.122	352	0	3	13	2	0
între 10 și 20 ani	2.376	532	2	0	811	14	0
între 5 și 10 ani	464	95	0	1	176	19	1
≤ 5 ani	849	59	0	1	37	12	7
TOTAL	14.209	1.247	2	7	1.045	59	8

Modificările survenite față de anul precedent sunt evidențiate în următorul tabel centralizator:

Nr. crt.	Denumire obiectiv/ componenta SNT	U.M.	Total la data de 31.12.2020	Realizări în anul 2021	Total la data de 31.12.2021	Variația față de anul 2020 (%)
1	Conducte magistrale de transport și racorduri de alimentare, exceptând tranzitul T3	km	13.556	470*	14.026	3,5 %
2	Conducte de tranzit	km	369	-	183,5	-
3	Număr total de stații de măsurare gaze/direcții de măsurare	buc	1128/1.233	13/14	1141/1.247	11%
4	Puncte de interconectare cu depozitele de înmagazinare	buc	7	0	6	
5	Stații de măsurare gaze amplasate pe conductele de tranzit	buc	4	0	2	
6	Stații de măsurare gaze – import/export	buc	7	0	7	0
7	Stații de protecție catodică (SPC)	buc	1.041	4	1.045	0,3%
8	Stații de comandă vane / noduri tehnologice (SCV-NT)	buc	58	1	59	1,7%
9	Stații de comprimare gaze (SCG)	buc	6	2	8	33%
10	Stații de odorizare gaze (SOG)	buc	982	44	1.026	4,5%

*S-au adăugat pe lângă realizările anului 2021 lungimea conductei de tranzit T2 de 183,5 km și o corecție a unei erori materiale de 34 km.

În cursul anului 2021, sistemul național de transport a înregistrat următoarele modificări:

- lungimea totală a conductelor și racordurilor a înregistrat o creștere cu 3,5 %, prin considerarea de către Transgaz pe lângă realizările din anul 2021 a unei corecții tehnice de 34,3 km și includerea conductei de tranzit T2, de 183 km;
- au fost modernizate 13 noi stații de reglare-măsurare;
- au fost puse în funcțiune 4 noi stații de protecție catodică, numărul total al acestora ajungând astfel la 1045;
- au fost puse în funcțiune 44 de noi stații de odorizare gaze, numărul total al acestora ajungând astfel la 1.026 – ceea ce reprezintă o creștere de cca. 4,5 % față de anul precedent;
- S-au pus în funcțiune 2 stații de comprimare gaze (SCG), numărul acestora ajungând astfel la 8, în scopul echilibrării presiunii din rețeaua internă cu cea a sistemelor adiacente și pentru a crește cantitatea de gaze naturale transportată în regim intern.

3.2. Starea tehnică a sistemelor de distribuție a gazelor naturale

Cei 29 de operatori de distribuție a gazelor naturale, titulari ai licențelor acordate de ANRE, au deținut la data de 31.12.2021 conducte de distribuție a gazelor naturale și racorduri aferente acestora în lungime totală de peste 56.097 km. Dintre acestea, o pondere de 66,3 % din total sunt rețele din polietilenă, fiind cele care au cunoscut o dezvoltare accentuată în ultimii 20 de ani.

În tabelul următor se prezintă situația duratei de funcționare a conductelor și racordurilor sistemelor de distribuție a gazelor naturale, din polietilenă și oțel, la sfârșitul anului 2021.

Vechime rețea (ani)	Lungime obiective OL	Lungime obiective PE	Total lungime obiective	
	(km)	(km)	(km)	(%)
≥40	1.660	0	1.660	2,96
[30;40)	2.656	0	2.656	4,73
[20;30)	11.750	2.710	14.460	25,78
[10;20)	2.604	18.323	20.927	37,30
<10	262	16.133	16.395	29,23
Total	18.931	37.166	56.097	100

Astfel, din totalul de 56.097 km, o pondere de peste 29% reprezintă rețele care au o vechime mai mică de 10 ani, iar 37,3% dintre acestea au o vechime cuprinsă între 10 și 20 de ani. Pe de altă parte 25,78% reprezintă conducte și racorduri cu vechimea cuprinsă între 20 și 30 de ani, în timp ce doar 7,69% au o vechime mai mare de 30 de ani.

Prin comparație cu anul gazier precedent, se remarcă extinderea rețelei naționale de distribuție de gaze naturale cu 1.888 km, ceea ce reprezintă o majorare cu circa 3,5%.

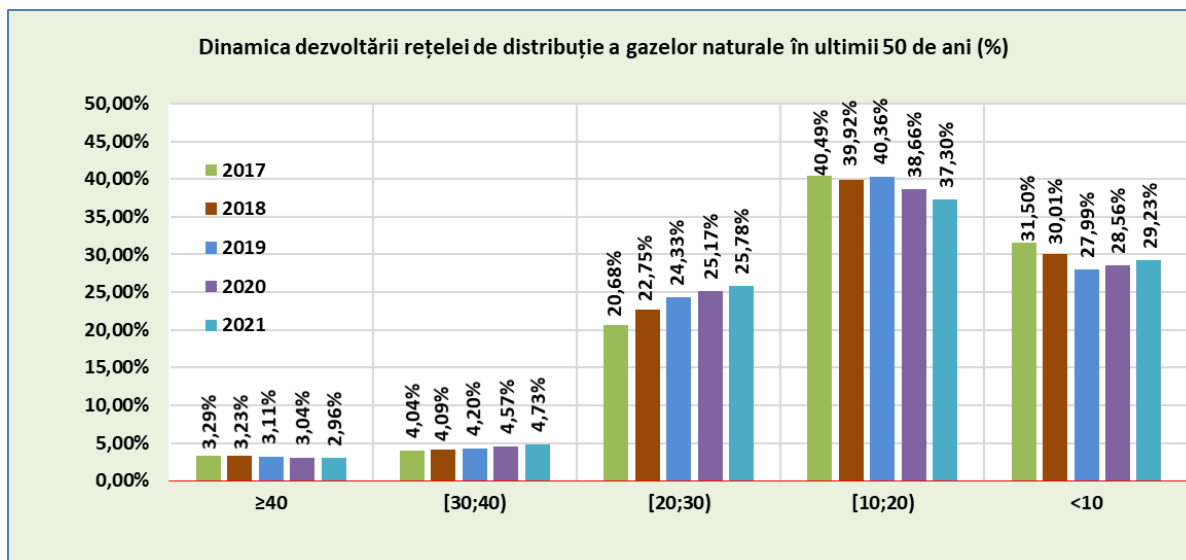
Se menționează faptul că lungimea totală a rețelei de distribuție a gazelor naturale la data de 31.12.2019, precizată în cadrul *Raportului* de activitate al ANRE aferent anului 2019, de 56.694 km nu este corectă din cauza unei erori materiale. Astfel, sistemul de distribuție a gazelor naturale totaliza, la sfârșitul anului 2019, o lungime de 52.259 km. Creșterea lungimii totale a rețelei de distribuție a gazelor naturale la nivelul național față de anul 2019 a fost cu 1.950 km în anul 2020 și cu 1.888 m în anul 2021.

Ponderea conductelor din polietilenă, respectiv din oțel, defalcată pe tranșe de vechime din totalul lungimii conductelor sistemelor de distribuție a gazelor naturale, este prezentată în tabelul următor:

Vechime rețea (ani)	Procent OL (%)	Procent PE (%)
≥40	2,96	0,00
[30;40)	4,73	0,00
[20;30)	20,95	4,83
[10;20)	4,64	32,66
<10	0,47	28,76
Pondere din total (%)	33,75	66,25

Tabelul următor prezintă dinamica dezvoltării rețelei de distribuție a gazelor naturale în ultimii 5 ani, în funcție de vechimea acesteia.

Vechime rețea (ani)	În anul 2017	În anul 2018	În anul 2019	În anul 2020	În anul 2021
≥40	3,29%	3,3%	3,11%	3,04%	2,96%
[30;40)	4,04%	4%	4,20%	4,57%	4,73%
[20;30)	20,68%	22,7%	24,33%	25,17%	25,78%
[10;20)	40,49%	40%	40,36%	38,66%	37,30%
<10	31,50%	30%	27,99%	28,56%	29,23%

3.3. Monitorizarea duratelor de timp necesare pentru racordări în sistemul de transport

Standardul de performanță pentru serviciul de transport și de sistem al gazelor naturale, prevede faptul că pentru realizarea unei noi instalații de racordare la ST sau pentru modificarea/replasarea uneia existente, OTS are obligația să finalizeze lucrările și să pună în funcțiune instalația de racordare în termenul stabilit în contractul de racordare. Din evidențele transmise, la nivelul Transgaz, în anul gazier 2020-2021 nu a fost executată și pusă în funcțiune nicio instalație de racordare și, prin urmare nu există date de monitorizare a acestui termen.

3.4. Monitorizarea duratelor de timp necesare pentru racordări în sistemele de distribuție

În anul gazier 2020-2021 operatorii de distribuție (OD) au înregistrat un număr total de 151.441 de cereri de racordare, o valoare mai mult decât dublă față de anul gazier anterior.

În acest context, pentru cele 57.176 de racorduri pe care operatorii sistemelor de distribuție le-au pus în funcțiune în perioada 01.10.2020-30.09.2021, a rezultat o durată medie de realizare a acestora de 169 de zile, calculată de la data înregistrării cererii solicitantului însoțită de documentația completă sau de la data completării documentației.

Față de anul gazier precedent se evidențiază o majorare a perioadei medii de racordare cu circa 37 zile, ceea ce reprezintă o creștere cu 28 % a duratei înregistrate în anul anterior, care a fost de 132 zile. Conform justificărilor transmise de operatori, această situație a fost cauzată în principal de creșterea semnificativă a numărului de racorduri executate, în contextul instituirii de restricții impuse de pandemia de Covid-19. Volumul substanțial de lucrări, generat în principal de dezvoltarea imobiliară și creșterea numărului de consumatori, precum și de intrarea în vigoare a Legii nr. 155/2020, care a prevăzut finanțarea lucrărilor de racordare a consumatorilor din fondurile proprii ale operatorilor, a avut un impact semnificativ asupra capacității operatorilor de distribuție de a gestiona activitatea de racordare, dar și asupra capacității operatorilor economici autorizați de a executa lucrările de racordare și de a respecta termenele contractuale.

Față de 41.217 racorduri puse în funcțiune pe parcursul anului gazier precedent, volumul de lucrări în perioada monitorizată a înregistrat o majorare cu 38 %, lucrări care au fost executate cu aceeași forță de muncă și în condiții deosebite cauzate de starea de alertă epidemiologică.

În ceea ce privește cele 4.244 extinderi/redimensionări ale obiectivelor/conductelor de

gaze naturale puse în funcțiune de operatorii sistemelor de distribuție în perioada 01.10.2020-30.09.2021, durata de realizare a acestora a înregistrat un termen mediu de realizare de 272 de zile, calculat de la data depunerii de către solicitant a cererii însoțite de documentația completă. Și în acest caz se remarcă faptul că, deși numărul extinderilor de conducte s-a păstrat cam la același nivel față de cel din anul gazier precedent, perioada de execuție a crescut, majorarea fiind de 55 de zile, respectiv cu cca. 25 % față de timpul mediu de realizare în intervalul 01.10.2019 – 30.09.2020, care a fost de 217 zile.

3.5. Monitorizarea indicatorilor de performanță a serviciului de transport al gazelor naturale

Indicatorii de performanță pentru serviciul de transport și de sistem al gazelor naturale se referă la:

- înregistrarea și soluționarea solicitărilor/sesizărilor/reclamațiilor utilizatorilor privind serviciul de transport și de sistem al gazelor naturale;
- accesul la sistemul de transport al gazelor naturale;
- racordarea la sistemul de transport al gazelor naturale;
- refacerea terenurilor și/sau a bunurilor afectate de lucrări efectuate asupra infrastructurii sistemului de transport al gazelor naturale;
- respectarea condițiilor de predare-preluare a gazelor naturale;
- limitarea/întreruperea prestării serviciului de transport și de sistem al gazelor naturale.

Operatorul de transport și de sistem este exonerat de obligația respectării indicatorilor de performanță impuși prin standard în situații de urgență și în caz de forță majoră, declarate în conformitate cu prevederile legale, precum și la apariția unor restricții tehnice parțiale sau totale ale unui sistem din amonte.

Sinteza indicatorilor specifici de performanță a serviciului de transport și de sistem al gazelor naturale și evoluția acestora prin comparație cu anul gazier precedent, este evidențiată în **tabelul următor**:

Sinteza indicatorilor de performanță a serviciului de transport și de sistem

Indicatorul specific de performanță	Valoarea de referință a indicatorului (%)	Anul gazier de analiză 2020-2021 (%)	Îndeplinirea condiției de performanță %	Anul gazier anterior 2019-2020 (%)	Evoluția indicatorului (±%)
IP ₀ ¹	90	99,64	da	99,58	+0,06
IP ₁ ¹	95	---	-	---	---
IP ₁ ²	95	---	-	---	---
IP ₁ ³	95	99,79	da	100	-0,21
IP ₁ ⁴	95	100	da	100	---
IP ₁ ⁵	95	100	da	100	---
IP ₂ ¹	95	100	da	97,37	+2,70
IP ₂ ²	95	---	-	---	---
IP ₃ ¹	95	100	da	100	0
IP ₃ ²	95	---	-	---	---
IP ₃ ³	95	---	-	---	---
IP ₃ ⁴	95	---	-	---	---

IP ₄ ¹	95	---	-	---	---
IP ₅ ¹	98	99,98	da	100	-0,02
IP ₅ ²	98	100	da	100	0
IP ₆ ¹	98	100	da	100	0
IP ₆ ²	98	100	da	100	0
IP ₇ ¹	80	82,26	da	93,88	-12,38
IP ₈ ¹	98	100	da	100	0
IP ₈ ²	98	100	da	---	---
IP ₉ ¹	90	---	-	---	---

Notă: Rubricile marcate cu (---) sunt cele pentru care indicatorii nu au fost calculați, deoarece nu au existat solicitări sau sesizări pe baza cărora aceștia se determină.

În concluzie, se poate remarca faptul că **toți indicatorii** de performanță a serviciului de transport și de sistem al gazelor naturale aferenți anului gazier 1.10.2020 - 30.09.2021 au valori peste cele de referință, gradul de îndeplinire a acestora din punct de vedere al încadrării în nivelurile minime prevăzute în standard fiind de 100%. Prin comparație cu anul gazier anterior (01.10.2019 - 30.09.2020), se evidențiază menținerea la nivel înalt a valorilor indicatorilor de performanță, ceea ce denotă păstrarea standardului de calitate a serviciilor oferite de S.N.T.G.N. Transgaz S.A. În ceea ce privește reducerea indicatorului IP₇¹ față de valoarea înregistrată în anul anterior, conform informațiilor transmise de operator aceasta a fost cauzată de numărul mare de solicitări și modificări ale acestora, informațiile incomplete depuse, analizele necesare soluționării, precum și de pandemia COVID. În scopul încadrării în limita impusă de standard, operatorul a suplimentat personalul alocat acestei activități.

3.6. Monitorizarea indicatorilor de performanță a serviciului de distribuție a gazelor naturale

Indicatorii de performanță pentru serviciul de distribuție și de sistem se referă la:

- înregistrarea și soluționarea sesizărilor/reclamațiilor/solicitărilor utilizatorilor privind serviciul de distribuție și de sistem al gazelor naturale;
- contractarea serviciului de distribuție a gazelor naturale;
- respectarea serviciilor de predare-preluare a gazelor naturale;
- racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale;
- refacerea terenurilor și/sau a bunurilor afectate de execuția unor lucrări asupra obiectivelor sistemului de distribuție a gazelor naturale;
- limitarea/întreruperea prestării serviciului de distribuție și de sistem al gazelor naturale.

Operatorii de distribuție a gazelor naturale (OD) sunt exonerati de obligația respectării indicatorilor de performanță impuși prin standard în situații de urgență și în caz de forță majoră, declarate în conformitate cu prevederile legale, și la apariția unor restricții tehnice parțiale sau totale ale unui sistem din amonte.

Pentru a pune în evidență calitatea serviciului prestat de operatorii de distribuție în anul gazier analizat, față de anul gazier anterior, în **tabelul următor** sunt prezentate valorile medii înregistrate ale indicatorilor de performanță în acești doi ani gazieri.

**Sinteza indicatorilor de performanță a serviciului de distribuție –
valori medii ponderate pe țară**

Indicatorul specific de performanță	Valoarea de referință a indicatorului (%)	Anul gazier de analiză 1.10.2020 - 30.09.2021 (%)	Îndeplinirea condiției de performanță %	Anul gazier anterior 1.10.2019 - 30.09.2020 (%)	Evoluția indicatorului (±%)
IP ₀ ¹	90	92,96	da	99,92	-6,97
IP ₁ ¹	90	99,24	da	99,96	-0,72
IP ₁ ²	95	96,88	da	97,36	-0,49
IP ₁ ³	95	100	da	96,30	3,84
IP ₁ ⁴	95	98,16	da	99,05	-0,90
IP ₃ ¹	95	79,94	nu	95,90	-16,64
IP ₃ ¹⁻¹	95	99,41	da	93,29	6,56
IP ₃ ²	95	91,83	nu	95,36	-3,70
IP ₃ ³	95	88,53	nu	93,87	-5,69
IP ₃ ⁴	95	91,84	nu	97,53	-5,83
IP ₃ ⁵	95	93,73	nu	94,46	-0,77
IP ₃ ⁵⁻¹	95	92,57	nu	95,72	-3,29
IP ₃ ⁵⁻²	95	94,52	nu	95,42	-0,94
IP ₄ ¹	90	94,11	da	89,40	5,27
IP ₅ ¹	95	99,62	da	100	-0,38
IP ₆ ¹	98	99,98	da	100	-0,02
IP ₇ ¹	80	96,18	da	97,58	-1,43
IP ₈ ¹	98	99,82	da	99,10	0,73
IP ₉ ¹	90	98,65	da	98,19	0,47

Situația prezentată relevă faptul că, în general, indicatorii de performanță a serviciului de distribuție a gazelor naturale au fost respectați sau valorile medii se apropie de pragul minim prevăzut în standard. Pe de altă parte, se remarcă faptul că 7 din cei 8 indicatori care fac parte din indicatorul general IP₃, referitor la racordarea la sistem, nu au putut fi îndepliniți. Înrautățirea față de anul gazier precedent este una evidentă, reliefată de reducerile înregistrate în dreptul indicatorilor. Cauza principală a acestei situații o constituie impactul pe care modificările legislative din cursul anului 2020, respectiv prevederile Legilor nr. 155 din 24 iulie 2020 și 290 din 15 decembrie 2020 l-au avut asupra activității de extindere și de racordare a clienților la sistem. Aceste prevederi, care au impus operatorilor finanțarea extinderilor și suportarea costurilor cu racordarea clienților la sistem, au condus la o creștere de peste 100 % a numărului de solicitări, ceea ce corelat cu impunerea prin lege a unor termene minime pentru realizarea lucrărilor aferente racordării, au îngreunat activitatea de racordare a operatorilor, cu efectele de reducere a indicatorilor de performanță specifici ilustrați anterior. În același timp, operatorii s-au confruntat cu dificultățile induse de stările de alertă ca urmare a pandemiei de Covid-19.

Indicatorul IP₃ care reflectă durata de răspuns la cererea de racordare la sistem este indicatorul cel mai afectat de situația descrisă anterior, iar asupra lui operatorii trebuie să intervină prin luarea măsurilor organizatorice necesare care să conducă la reducerea duratei de racordare, afectată în special de termenele pentru întocmirea documentațiilor tehnice, obținerea avizelor și autorizațiilor, execuția extinderilor de conducte și a racordurilor, punerea în funcțiune a obiectivelor realizate.

În **tabelul următor** se prezintă situația întreruperilor planificate și neplanificate în

prestarea serviciului de distribuție și de sistem al gazelor naturale și indicatorii de performanță privind notificarea utilizatorilor afectați de aceste întreruperi.

Situația întreruperilor planificate și neplanificate în prestarea serviciului de distribuție și de sistem al gazelor naturale:

Nr. crt.	OSD	Într. Planif.	Număr utilizatori afectați într. planif	Gradul de înștiințare în cel mult 12 ore (%)	Într. Neplanif.	Număr utilizatori afectați într. neplanif	Gradul de înștiințare cu cel puțin 2 zile înainte (%)
1	DELGAZ GRID	1.857	158.674	99,91	673	101.372	99,35
2	DISTRIGAZ SUD RETELE	3.092	404.242	100,00	238	57.108	100,00
3	Distribuitori pentru mai puțin de 100.000 de utilizatori	632	32.502	100,00	692	15.537	99,99
4	TOTAL	5.581	595.418	99,98	1.603	174.017	99,62

Concluzia care rezultă este aceea că toți operatorii sistemelor de distribuție au acordat o atenție deosebită notificării clienților afectați atât de întreruperile neplanificate, cât și de cele planificate, reușind înștiințarea aproape integrală a utilizatorilor afectați.

3.7. Realizarea planului anual de mentenanță în sistemul de transport al gazelor naturale

Pentru ca operatorul de transport și de sistem al gazelor naturale SNTGN Transgaz S.A. (OTS) să-și poată îndeplini obligațiile legale privind întreținerea și reabilitarea sistemului pe care îl operează, în condiții de eficiență și de protecție a mediului, este obligat să efectueze operațiunile specifice de mentenanță anuală, conform unui plan anual asumat conform prevederilor Procedurii aprobate prin Ordinul ANRE nr. 38/2019. Activitatea de mentenanță se realizează în conformitate cu *Normele tehnice pentru proiectarea și execuția conductelor de transport gaze naturale*, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 118/2013, cu modificările și completările ulterioare. În anul 2021 OTS a realizat lucrări de mentenanță conform datelor prezentate în tabelul următor. Gradul de îndeplinire a planului de mentenanță în anul 2021 este de cca. 44 %, mult sub pragul minim de 90% impus prin cadrul de reglementare.

Anul 2021		Planificat	Realizat	Grad de îndeplinire
		(lei)	(lei)	(%)
Lucrări mentenanță	Preventivă	8.289.996	4.351.026	52,5%
	Corectivă	13.617.194	5.218.983	38,3%
	Total	21.907.190	9.570.009	43,7%

Printre cauzele care au condus la neîndeplinirea obiectivelor prognozate în planul de mentenanță, raportate de operatorul de transport și de sistem al gazelor naturale, au fost:

- probleme legate de întârzierea acordării dreptului de acces pe teren de către proprietarii

- particulari de terenuri;
- probleme cu obținerea dreptului de acces pe teren și scoatere temporară a terenului din fondul forestier național;
- descoperiri de sit-uri arheologice în perioada de execuție și necesitatea de realizare a unor lucrări suplimentare de cercetare arheologică preventivă;
- întâzieri în aprovizionarea cu materialele necesare, din cauza pandemiei COVID 19;
- imposibilitatea întreruperii curgerii gazelor naturale prin conducte în sezonul rece;
- întâzieri în derularea procedurilor de achiziție publică;
- solicitări suplimentare din partea autorităților locale pentru emiterea Autorizațiilor de Construire.

Analizând valoarea lucrărilor de mentenanță realizate de operatorul de transport și de sistem în ultimii 3 ani, se constată că acestea au scăzut progresiv, de la 29,7 milioane lei în anul 2019, la 11,4 milioane lei în anul 2020 și, respectiv, la 9,6 milioane lei în anul 2021, valori care exclud serviciile de mentenanță contractate cu terții. Valoarea planificată pentru ultimii 3 ani a acestor lucrări a avut o evoluție similară, astfel că gradul de realizare a valorii anuale de plan a variat între 40 și 60 %.

Pentru anul 2022, SNTGN Transgaz SA a prognozat lucrări de mentenanță în valoare totală de cca. 13,8 milioane lei, excluzând sumele bugetate pentru servicii de mentenanță executate cu terți.

3.8. Realizarea planului anual de mentenanță în sistemele de distribuție a gazelor naturale

Operarea, întreținerea, repararea și reabilitarea sistemelor de gaze naturale se realizează cu respectarea *Normelelor tehnice pentru proiectarea, executarea și exploatarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale*, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 89/2018, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile Procedurii aprobate prin Ordinul ANRE nr. 38/2019, cu modificările și completările ulterioare, OD are obligația de a realiza anual lucrări de mentenanță în valoare de cel puțin 90% din valoarea totală a planului anual de mentenanță.

În tabelul următor sunt prezentate valorile lucrărilor de mentenanță totale, preventive și corective realizate în cursul anului 2021 de către cei doi mari operatori naționali ai sistemului de distribuție a gazelor naturale Delgaz Grid și Distrigaz Sud Rețele, precum și în total de către ceilalți 27 de operatori.

Se constată că la nivelul întregii țări, în anul 2021 a fost îndeplinit gradul minim de realizare prevăzut de cadrul de reglementare, respectiv obligația de realizare de lucrări de mentenanță în valoare de cel puțin 90 % din valoarea planificată, asumată de operatori. Operatorii care distribuie pentru mai mult de 100.000 de consumatori au îndeplinit atât programele de mentenanță preventivă, cât și cele de mentenanță corectivă, pe când operatorii mici de distribuție au înregistrat un grad redus de îndeplinire a lucrărilor de mentenanță preventivă și foarte redus de îndeplinire a lucrărilor de mentenanță corectivă. Nerealizarea planului de mentenanță corectivă ar putea avea ca argument justificativ faptul că aceștia operează în general sisteme noi, aflate într-o stare tehnică bună.

Operatorul	Mentenanța totală planificată	Mentenanță totală realizată	Grad de realizare	Mentenanță preventivă planificată	Mentenanță preventivă realizată	Grad de realizare	Mentenanță corectivă planificată	Mentenanță corectivă realizată	Grad de realizare
	(lei)	(lei)	(%)	(lei)	(lei)	(%)	(lei)	(lei)	(%)
Distrigaz Sud Rețele	348.069.355	354.460.197	101,8	215.011.740	214.488.187	99,8	133.057.615	139.972.010	105,2
Delgaz Grid	283.652.772	279.501.565	98,5	180.596.729	175.068.962	96,9	103.056.043	104.432.603	101,3
Alții (27 OSD)	20.597.713	13.317.529	64,7	15.938.254	12.047.907	75,6	4.659.459	1.269.622	27,2
TOTAL	652.319.840	647.279.291	99,2	411.546.723	401.605.056	97,6	240.773.117	245.674.235	102,0

3.9. Realizarea planului anual de mentenanță în sistemele de înmagazinare a gazelor naturale

În tabelul următor sunt prezentate valorile lucrărilor de mentenanță totală, preventivă și corectivă realizate în cursul anului 2021 de către cei doi operatori de înmagazinare a gazelor naturale:

Operatorul	Mentenanța totală planificată	Mentenanță totală realizată	Grad de realizare	Mentenanță preventivă planificată	Mentenanță preventivă realizată	Grad de realizare	Mentenanță corectivă planificată	Mentenanță corectivă realizată	Grad de realizare
	(lei)	(lei)	(%)	(lei)	(lei)	(%)	(lei)	(lei)	(%)
DEPOGAZ	13.041.287	10.252.824	78,6%	9.395.607	8.493.275	90,4%	3.645.680	1.759.549	48,3
DEPOMUREȘ	2.294.335	2.023.070	88,2%	493.855	538.706	109,1%	1.800.480	1.484.364	84,4
TOTAL	15.335.622	12.275.894	80,1	9.889.462	9.031.981	91,33	5.446.160	3.243.913	59,6

Din datele prezentate se constată că niciunul dintre operatori nu a îndeplinit condiția prevăzută în Procedura aprobată prin Ordinul ANRE nr. 38/2019, referitoare la gradul minim de 90% din valoarea planificată a lucrărilor de mentenanță pe care operatorii trebuie să le realizeze. Cu toate acestea, datele pun în evidență faptul că operatorii îndeplinesc într-o măsură semnificativă planurile de mentenanță preventivă și nu înregistrează costurile prognozate cu mentenanța corectivă. Acest aspect pune în evidență lipsa de incidente avarii, defecțiuni în sistemele pe care le operează, ca urmare a stării tehnice bune a acestora. Prin urmare, având în vedere reducerea de costuri cu activitatea de întreținere și exploatare a sistemului, acest rezultat ar putea fi apreciat ca fiind pozitiv.

IV. LICENȚE, AUTORIZAȚII ȘI ATESTATE

1. LICENȚE, AUTORIZAȚII ȘI ATESTATE ENERGIE ELECTRICĂ

Licențe și autorizații de înființare

În cursul anului 2021, ANRE a continuat activitatea de acordare, modificare, retragere sau, după caz, de suspendare de autorizații de înființare și de licențe/confirmări de licențe. La data de 24.07.2020 a intrat în vigoare Legea nr. 155 (*Lege*) de modificare a Legii nr. 123/2012 a energiei electrice și gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, prin care se acordă dreptul de exploatare comercială a capacităților energetice de producere a energiei electrice, fără a deține licență acordată de ANRE, deținătorului unor capacități de producere a energiei electrice, inclusiv a energiei electrice și termice produse în centrale electrice în cogenerare, conectate la rețeaua electrică, cu o putere electrică totală mai mică de 1 MW. Astfel, 381 de licențe pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și, după caz, a energiei electrice și termice produse în centrale electrice în cogenerare, și-au încetat valabilitatea prin efectul *Legii* la 01.01.2021.

Anul 2021 a reprezentat anul în care s-a înregistrat o creștere semnificativă a prețului

energiei electrice pe piața angro internațională de energie electrică, pe seama creșterii prețului certificatelor de emisii de CO₂. Acest lucru a condus la un reviriment în solicitările de autorizații de înființare către ANRE pentru construirea de centrale electrice bazate pe surse regenerabile de energie sau pe surse convenționale, dar utilizând tehnologii moderne, cu grad redus de poluare a mediului înconjurător

În conformitate cu *Procedura de confirmare a dreptului de participare la piețele de energie electrică din România a unor persoane juridice străine având sediul social într-un stat membru al Uniunii Europene*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 91/2015, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2021, ANRE continuat să emită decizii de confirmare pentru operatori economici, având sediul social într-un stat membru al UE, care dețin licențe valabile pentru comercializarea energiei electrice sau documente similare, emise de autoritatea de reglementare în domeniul energiei din statul respectiv, conferind acestora dreptul de a desfășura activitatea de furnizare a energiei electrice sau activitatea traderului de energie electrică și pe piețele de energie electrică din România.

Situația autorizațiilor de înființare acordate în anul 2021

În cursul anului 2021 s-a manifestat un interes crescut al investitorilor pentru construirea de capacități energetice noi, bazate pe surse regenerabile de energie sau pe surse convenționale utilizând tehnologii moderne, cu grad redus de poluare a mediului înconjurător, care s-a materializat prin acordarea de către ANRE în cursul anului 2021 a opt autorizații de înființare pentru obiective energetice totalizând circa 80 MW, spre deosebire de anul 2020 când s-au acordat 4 autorizații de înființare, totalizând 13,59 MW.

Nr Crt	Nr Decizie	Nr. Autoriz înființare	Data	Societate	Obiectiv	Localitate obiectiv	Județ	Pei (MW)	Pt (MW)	Surse primare de energie
1	2148	1194	24.11.2021	ELAWAN WIND BEREZENI SRL	CEE Berezeni	Vutcani, Berezeni	Vaslui	39,60	0	Eolian
2	2133	1193	24.11.2021	OMV PETROM SA	CTE (G2P) Park3 Oarja	Oarja	Argeș	1,30	0	Hidrocarburi
3	2132	1192	24.11.2021	OMV PETROM SA	CTE (G2P) Park1 Depozit Băicoi	Băicoi	Prahova	1,45	0	Hidrocarburi
4	1649	1191	18.08.2021	IDROTRE SRL	CHEMP Neagra Șarului 2 re tehnologizare	Neagra Șarului	Suceava	1,10	0	Hidro
5	996	1190	19.05.2021	GENESIS BIOTECH SRL	Stație producere energie electrică din biogaz Genesisbio 2	Filipeștii de Pădure	Prahova	1,07	1,12	Biogaz
6	917	1189	12.05.2021	NOVA POWER & GAS SRL	Centrala electrică CEG 2	Câmpia Turzii	Cluj	6,72	0	Hidrocarburi
7	916	1188	12.05.2021	NOVA POWER & GAS SRL	Centrala electrică CEG 1	Câmpia Turzii	Cluj	6,72	0	Hidrocarburi
8	304	1187	24.02.2021	C.E.T. ARAD SA	Unitate agregată cu module generatoare în cogenerare	Arad	Arad	21,84	21	Hidrocarburi
				TOTAL				79,80	22,12	

Pei = puterea electrică maximal debitată în rețeaua electrică

Pt = puterea termică instalată

Numărul licențelor și confirmărilor acordate în anul 2021

Licențe pentru exploatarea capacităților de producere a energiei electrice, inclusiv a capacităților de producere a energiei electrice din centrale electrice în cogenerare și/sau de stocare a energiei electrice adaugate acestora	7
Licențe provizorii pentru exploatarea capacităților de producere a energiei electrice, inclusiv a capacităților de producere a energiei electrice din centrale electrice în cogenerare și/sau de stocare a energiei electrice adaugate acestora	2
Licențe pentru activitatea de furnizare a energiei electrice	23
Licențe pentru activitatea traderului de energie electrică	6
Licențe pentru activitatea de agregare	1
Confirmări de licențe din state member UE pentru activitatea traderului de energie electrică	3
Confirmări ale încadrării sistemului de distribuție ca sistem închis	4
NUMĂR TOTAL	46

Numărul licențelor și autorizațiilor de înființare modificate în anul 2021, inclusiv prelungirea valabilității acestora

Din totalul solicitărilor de modificare a licențelor/autorizațiilor de înființare, au avut o pondere însemnată modificările generate de prelungirea duratei de valabilitate a acestora, precum și cele determinate de schimbări ale unor date de identificare ale societăților comerciale (denumire, adrese ale sediilor, formă juridică) sau determinate de actualizări ale caracteristicilor tehnice ale capacităților energetice înscrise în condițiile specifice asociate licențelor/autorizațiilor de înființare.

Autorizații de înființare pentru realizarea capacităților de producere a energiei electrice	3
Licențe pentru exploatarea capacităților de producere a energiei electrice, inclusiv a capacităților de producere a energiei electrice din centrale electrice în cogenerare și/sau de stocare a energiei electrice adaugate acestora	64
Licențe provizorii pentru exploatarea capacităților de producere a energiei electrice, inclusiv a capacităților de producere a energiei electrice din centrale electrice în cogenerare și/sau de stocare a energiei electrice adaugate acestora	1
Licențe pentru activitatea de furnizare a energiei electrice	40
Licențe pentru activitatea traderului de energie electrică	1
Licențe pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, prestarea serviciilor de sistem și de administrare a pieței de echilibrare	1
Licențe pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice	10
NUMĂR TOTAL	120

Numărul licențelor retrase/suspendate în anul 2021

În cursul anului 2021 au fost retrase 25 licențe /confirmări în domeniul energiei electrice și a fost suspendată o licență. Cele mai multe retrageri au avut drept cauză procesele de fuziune prin absorbție a societăților comerciale titulare de licență.

	Retrase	Suspendate
Licențe pentru exploatarea capacităților de producere a energiei electrice, inclusiv a capacităților de producere a energiei electrice din centrale electrice în cogenerare și/sau de stocare a energiei electrice adaugate acestora	17	-
Licențe pentru activitatea de furnizare a energiei electrice	2	1
Licențe pentru activitatea traderului de energie electrică	1	-
Confirmări de licențe din state member UE pentru activitatea de furnizare a energiei electrice	2	-

Confirmări de licențe din state member UE pentru activitatea traderului de energie electrică	1	-
Licențe pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice	1	-
Confirmări ale încadrării sistemului de distribuție ca sistem închis	1	-
NUMĂR TOTAL	25	1

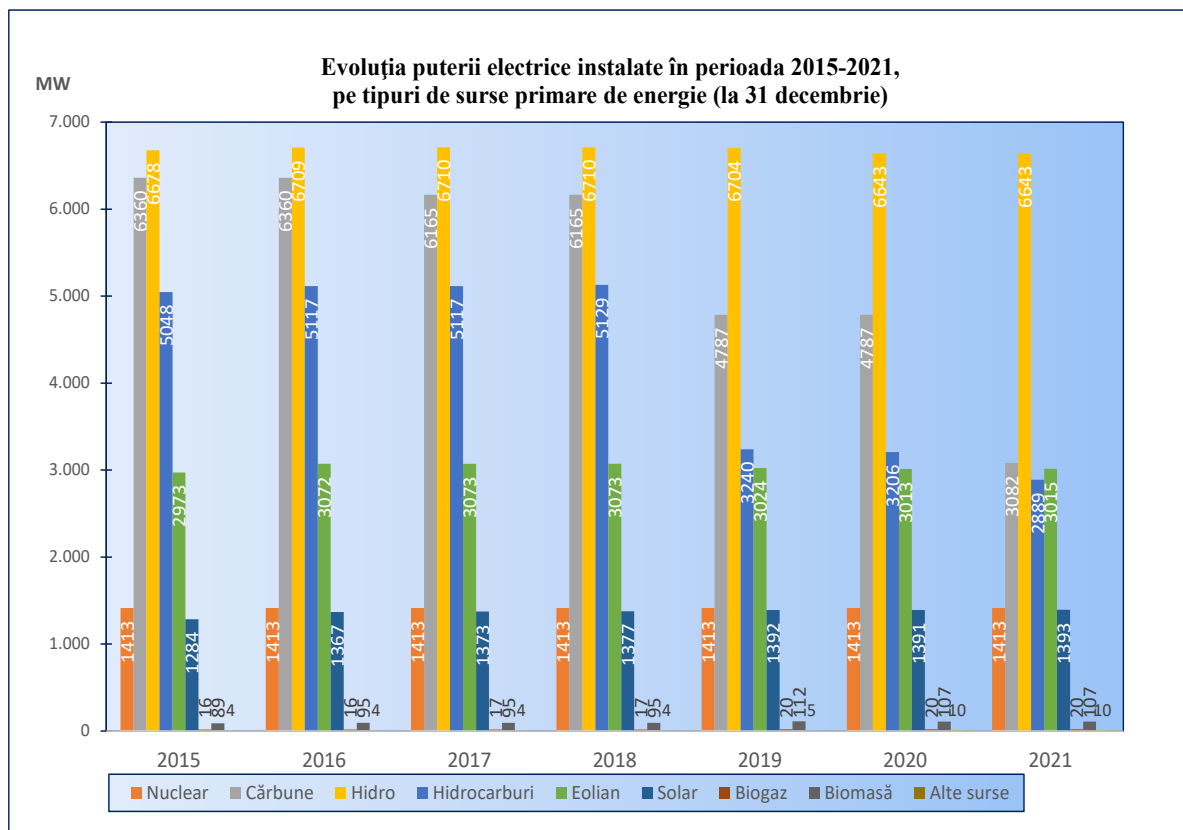
Numărul autorizațiilor de înființare, licențelor și confirmărilor în vigoare la data de 31.12.2021

Autorizații de înființare pentru realizarea capacităților de producere a energiei electrice	12
Licențe pentru exploatarea capacităților de producere a energiei electrice, inclusiv a capacităților de producere a energiei electrice din centrale electrice în cogenerare și/sau de stocare a energiei electrice adaugate acestora	443
Licențe provizorii pentru exploatarea capacităților de producere a energiei electrice, inclusiv a capacităților de producere a energiei electrice din centrale electrice în cogenerare și/sau de stocare a energiei electrice adaugate acestora	4
Licențe pentru activitatea de furnizare a energiei electrice	190
Licențe pentru activitatea traderului de energie electrică	45
Confirmări de licențe din state member UE pentru activitatea de furnizare a energiei electrice	3
Confirmări de licențe din state member UE pentru activitatea traderului de energie electrică	14
Confirmări ale încadrării sistemului de distribuție ca sistem închis (SDI)	3
Licențe pentru activitatea operatorului pieței de energie electrică	1
Licențe pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, prestarea serviciilor de sistem și de administrare a pieței de echilibrare	1
Licențe pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice	48
Licențe pentru activitatea de agregare	1
NUMĂR TOTAL	765

Evoluția puterii electrice instalate în capacitățile de producere a energiei electrice

Tip energie primară:	Puterea electrică instalată (MW)						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
nuclear	1413	1413	1413	1413	1413	1413	1413
cărbune	6360	6360	6165	6165	4787	4787	3082
hidroelectric	6678	6709	6710	6710	6704	6643	6643
hidrocarburi	5048	5117	5117	5129	3240	3206	2888
eolian	2973	3072	3073	3073	3024	3013	3015
solar	1284	1367	1373	1377	1392	1391	1393
biogaz	16	16	17	17	20	20	20
biomasă	89	95	95	95	112	107	107
altele (deseuri, geotermală etc.)	4	4	4	4	5	10	10
Total	23865	24153	23967	23983	20697	20590	18571

În decursul anului 2021 ANRE a modificat o serie de licențe prin actualizarea puterilor electrice instalate în capacitățile de producere a energiei electrice, inclusiv a capacităților de producere a energiei electrice și termice din centrale electrice în cogenerare, pentru a reflecta situația reală a puterii electrice instalate și disponibile la nivelul SEN și pentru a transmite semnale corecte către potențialii investitori în noi capacități energetice.

Notă: Prelucrările s-au efectuat pe baza caracteristicilor tehnice înscrise în Condițiile asociate licențelor pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice (incluzând energia electrică produsă în cogenerare), în vigoare la finele fiecărui an calendaristic. Analiza nu cuprinde producătorii de energie electrică ce produc exclusiv pentru consumul propriu sau care, conform Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare (Lege), nu sunt supuși regimului autorizării de către ANRE (producătorii care exploatează comercial capacități de producere a energiei electrice cu putere electrică instalată sub 1 MW, care pot desfășura activitatea fără licență acordată de ANRE, în baza Legii).

Situația capacităților energetice retrase din exploatare pe seama indisponibilității de lungă durată

Nr. Crt.	Societatea	Combustibil	Puterea electrică instalată (MW)
1	ELECTROCENTRALE CONSTANTA	hidrocarburi	50
		hidrocarburi	50
2	ELECTROCENTRALE GALATI	hidrocarburi	60
		hidrocarburi	105
3	VEOLIA ENERGIE PRAHOVA	hidrocarburi	50
4	COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA	cărbune	330
		cărbune	315
5	ELECTROCENTRALE BUCURESTI	hidrocarburi	50
6	COMPLEXUL ENERGETIC HUNEDOARA	cărbune	1050
	Total		2060

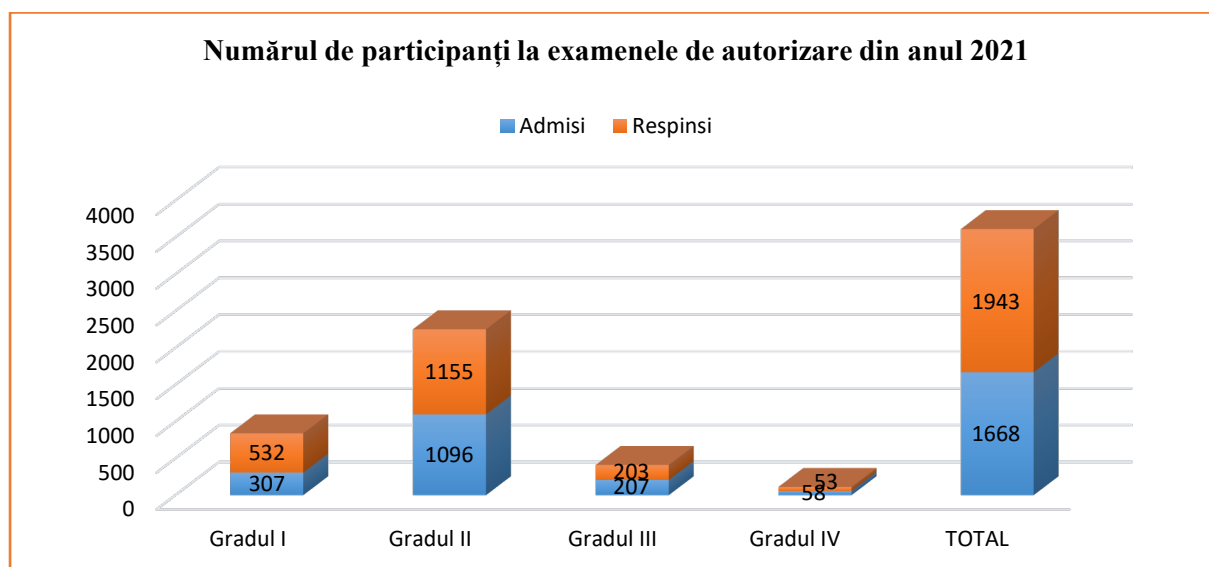
Situația capacităților energetice intrate în exploatare, pe bază de licență, în cursul anului 2021

Nr. Crt.	Societatea	Localitatea	Județul	Puterea electrică instalată (MW)	SURSA PRIMARĂ
1	DAK ANYA CRIS	Tulcea	Tulcea	2,0	eolian
4	NOVA POWER&GAZ SRL	Câmpia Turzii	Cluj	6,7	hidrocarburi
5	NOVA POWER&GAZ SRL	Câmpia Turzii	Cluj	6,7	hidrocarburi
6	CET ARAD SA	Arad	Arad	23,8	hidrocarburi
7	DARCOM GRUP	Târgu Jiu	Gorj	1,5	solar
	Total capacitati intrate în exploatarea comercială prin acordare de licență			40,7	

Autorizarea persoanelor fizice

În cursul anului 2021, ANRE a autorizat persoane fizice, ca electricieni, respectiv verificatori de proiecte și experți tehnici de calitate și extrajudiciari în domeniul instalațiilor electrice tehnologice, în conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru autorizarea electricienilor, verificatorilor de proiecte, responsabililor tehnici cu execuția, precum și a experților tehnici de calitate și extrajudiciari în domeniul instalațiilor electrice*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 11/2013, modificat prin Ordinul ANRE nr. 116/2016.

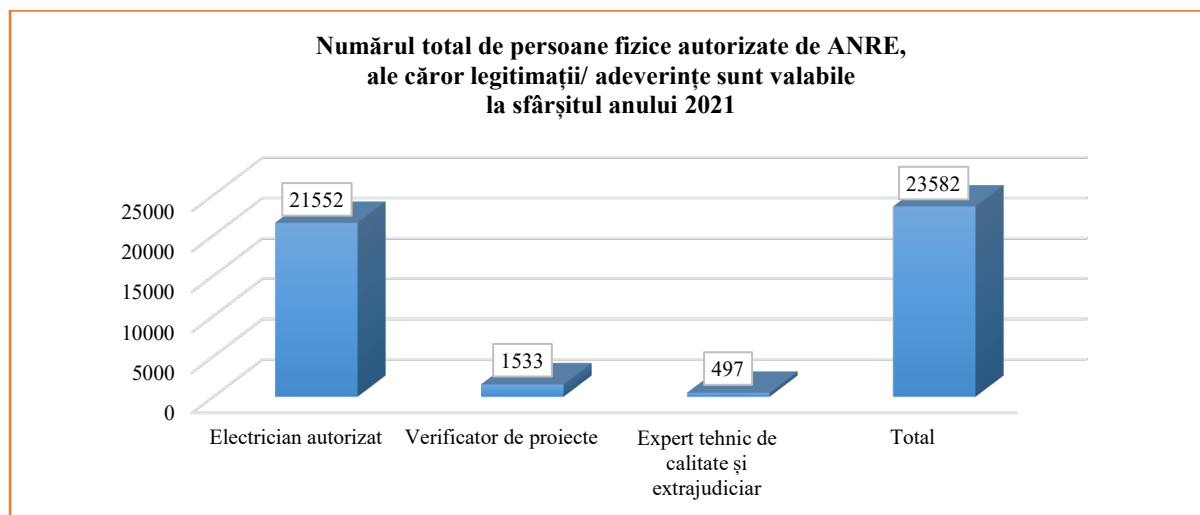
În cursul anului 2021 ANRE a organizat două sesiuni de autorizare, în primăvara și în vara anului 2021, precum și o sesiune de prelungire a valabilității calității de electrician autorizat în toamna anului 2021. În cadrul acestor sesiuni au fost primite, analizate și soluționate 4331 de cereri pentru dobândirea calității de electrician autorizat, defalcate pe gradele și tipurile de autorizare reglementate, care sunt prezentate în figura alăturată.

Gradul de promovabilitate la examenul de autorizare a electricienilor organizat în anul 2021 a fost de 45,32 %.

În anul 2021 s-au acordat 2909 de adeverințe de electrician autorizat pentru prelungirea valabilității calității de electrician autorizat, 204 de adeverințe de verificador de proiecte în domeniul instalațiilor electrice tehnologice, respectiv 63 de adeverințe de expert tehnic de calitate și extrajudiciar în domeniul instalațiilor electrice tehnologice.

În ceea ce privește numărul total de persoane fizice autorizate de ANRE, ale căror legitimații/ adeverințe sunt valabile la sfârșitul anului 2021, datele se regăsesc în graficul următor:

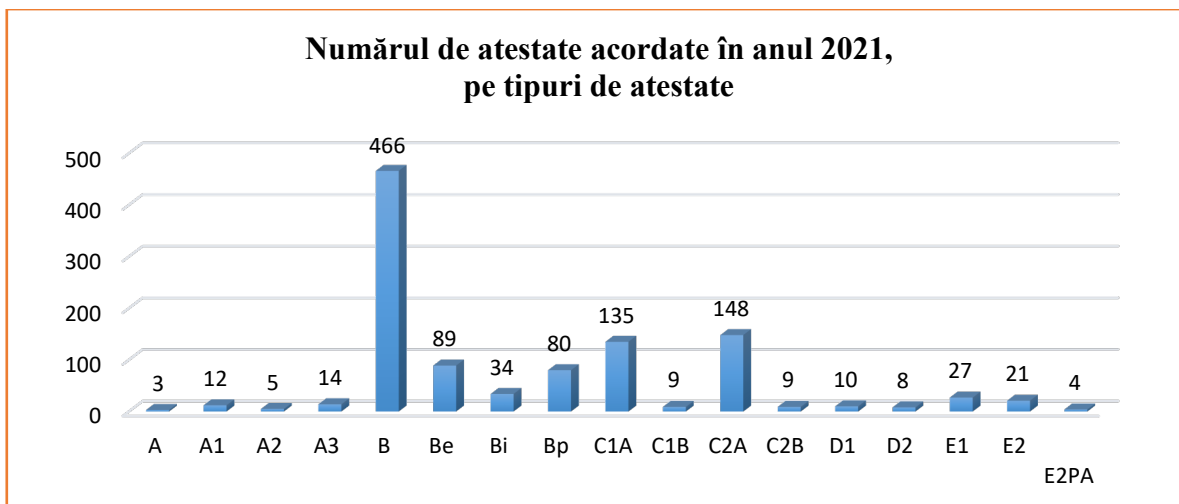
Atestarea operatorilor economici

În ceea ce privește activitatea de atestare, în conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru atestarea operatorilor economici care proiectează, execută și verifică instalații electrice*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 45/2016, cu modificările și completările ulterioare, ANRE a continuat emiterea de atestate operatorilor economici care proiectează, execută și verifică instalații electrice.

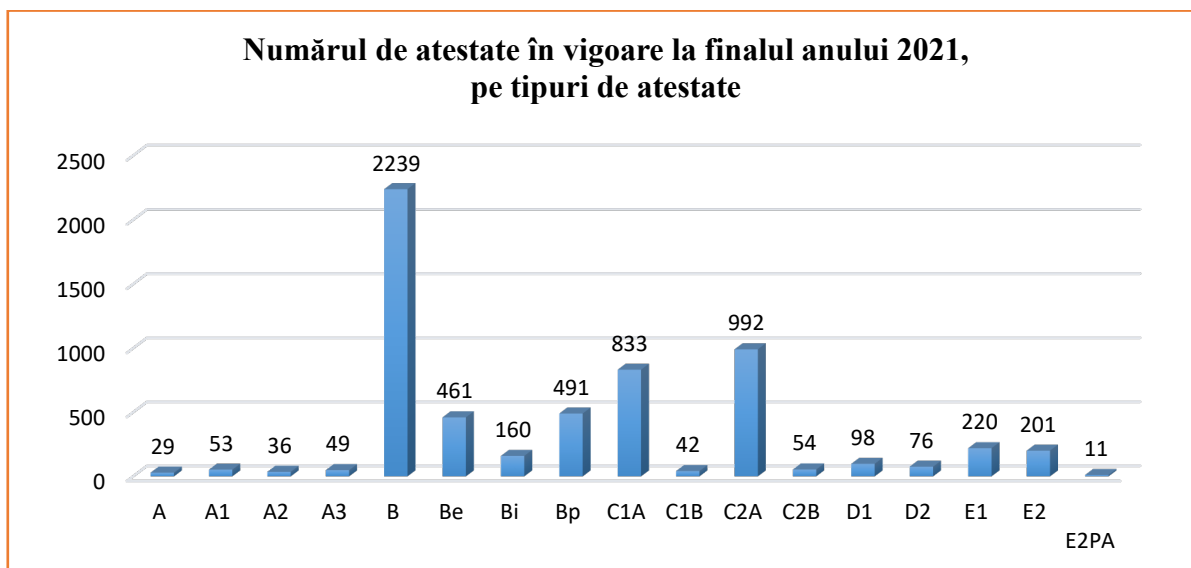
Conform reglementării mai sus-menționate, ANRE emite 17 tipuri de atestate.

În anul 2021, au fost înregistrate la ANRE 1264 de solicitări din partea operatorilor economici din domeniul energiei electrice pentru diferitele tipuri de atestate prevăzute de regulament; în urma analizei documentațiilor anexate cererilor primite și în baza aprobării Comisiei de atestare, ANRE a emis în cursul anului 2021 un număr de 974 decizii, prin care au fost acordate 1074 de atestate, respectiv au fost modificate/suspendate/retrase 66 de atestate. De asemenea, în cursul anului 2021 au fost vizate, în vederea prelungirii valabilității, un număr de 71 de atestate.

Situația atestatelor acordate în anul 2021, defalcată pe tipuri de atestate (definite pentru activități de proiectare/executare de lucrări de instalații electrice și diferite niveluri de tensiune), este prezentată sintetic în graficul de mai jos:

Numărul total al atestatelor acordate de ANRE, în vigoare la finalul anului 2021, este de 6045, fiind reprezentată în graficul următor:

2. LICENȚE, AUTORIZAȚII ȘI ATESTATE ÎN DOMENIUL GAZELOR NATURALE

Autorizații de înființare și licențe

În conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor de înființare și a licențelor în sectorul gazelor naturale*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 199/2020, în cursul anului 2021, la solicitarea operatorilor economici, ANRE a acordat/modificat **autorizații de înființare și licențe în sectorul gazelor naturale**.

Situația autorizațiilor de înființare și licențelor acordate/modificate de ANRE în anul 2021, precum și a autorizațiilor de înființare și licențelor în vigoare la data de 31.12.2021 este prezentată în tabelele și figurile următoare:

Autorizațiile de înființare acordate de ANRE în anul 2021 și cele în vigoare la data de 31.12.2021

Tabelul nr. 1

Nr.crt.	Tipul autorizației	Autorizațiile de înființare acordate în anul 2021	Autorizațiile de înființare în vigoare la data de 31.12.2021
1.	Autorizație de înființare a magistralei directe de gaze naturale	6	3
2.	Autorizație de înființare a sistemului de distribuție	13	33
3.	Autorizație de înființare a instalațiilor de producere a biogazului/biometanului	1	-
4.	Autorizație de înființare a conductelor de alimentare din amonte aferente acitivității de producție a gazelor naturale, în cazul unor noi perimetre	-	10
5.	Autorizație de înființare a sistemului de distribuție închis	-	1
TOTAL		20	47

Licențele acordate de ANRE în anul 2021 și cele în vigoare la data de 31.12.2021

Tabelul nr. 2

Nr.crt.	Tipul licenței	Licențe acordate în anul 2021	Licențe în vigoare la data de 31.12.2021
1.	Licența de administrare a pieței centralizate de gaze naturale	-	4
2.	Licența de furnizare a gazelor naturale	21	151
3.	Licența de trader de gaze naturale	5	16
4.	Licența de furnizare GNL	1	2
5.	Licența de operare a sistemului de înmagazinare subterana a gazelor naturale	-	2
6.	Licența de operare a conductelor de alimentare din amonte aferente producției de gaze naturale	1	11
7.	Licența de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale	-	29
8.	Licența de operare a sistemelor de transport al gazelor naturale	-	1
TOTAL		27	216

Numărul de confirmări* acordate de ANRE în anul 2021 și cele în vigoare la data de 31.12.2021

Tabelul nr. 3

Nr.crt.	Activități desfășurate în România de titulari de licențe acordate de autorități de reglementare/ alte instituții din state membre ale UE pe baza unor confirmării emise de ANRE	Nr. de confirmări acordate în anul 2021	Nr. de confirmări în vigoare la data de 31.12.2021
1.	Confirmare licență de furnizare gaze naturale licențiat UE	1	6
2.	Confirmare licență de trader de gaze naturale licențiat UE	1	6
TOTAL		2	12

*) ANRE a emis confirmări ale dreptului de a desfășura în România activitatea de furnizare a gazelor naturale/activitatea traderului de gaze naturale, în conformitate cu Procedura aprobată prin Ordinul ANRE nr. 91/2015, cu modificările și completările ulterioare, la cererea unor operatori economici cu sediul în alte state membre ale UE, care dețineau o licență pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale/activitatea traderului de gaze naturale acordată de autoritatea de reglementare din statul în care operatorii respectivi au sediul social.

Fig. 1 LICENȚE ACORDATE ÎN ANUL 2021

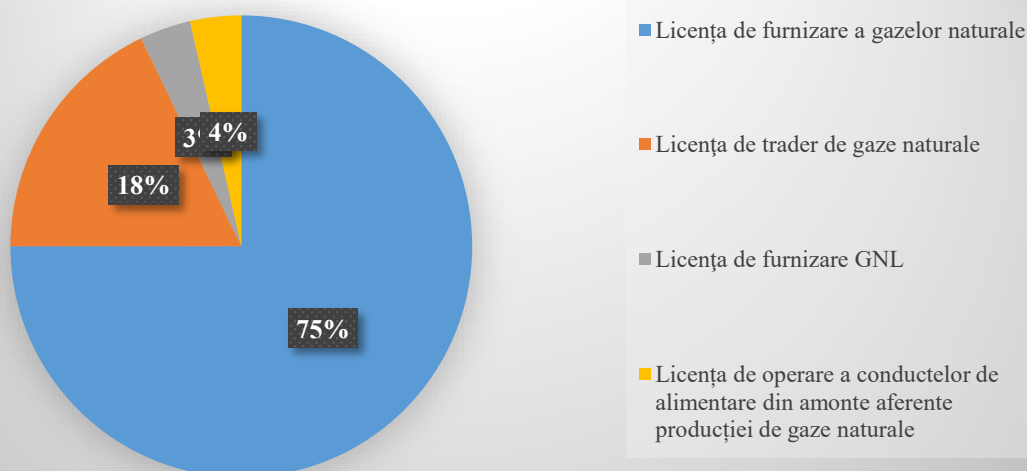
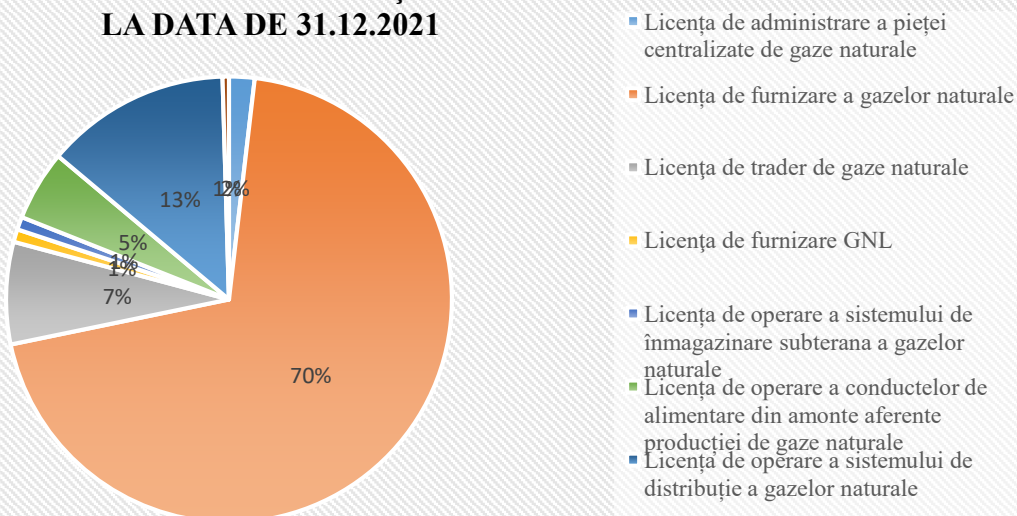

Fig. 2 NUMĂR TOTAL DE LICENȚE ÎN VIGOARE LA DATA DE 31.12.2021

Modificări autorizații de înființare și licențe aprobate de ANRE în anul 2021

Tabelul nr. 4

Nr. crt.	Tipuri de modificare	Modificări aprobate în anul 2021
I. Prelungiri și modificări caracteristici		
1.	Modificare autorizație de înființare a conductelor de alimentare din amonte aferente activității de producție a gazelor naturale	1
2.	Modificare autorizație de înființare pentru sistemele de distribuție gaze naturale	1
3.	Modificare licență de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale	87
4.	Modificare licență de operare a sistemului de transport al gazelor naturale	1
5.	Modificare licență de operare a conductelor de alimentare din amonte aferente producției de gaze naturale	12
6.	Prelungirea valabilității licenței de furnizare a gazelor naturale	8
II. Modificare sediu/denumire operator economic		
1.	Modificare sediu/denumire operator economic	16
III. Retrageri licențe/autorizații		
1.	Retragere licență de furnizare gaze naturale	11
2.	Retragere licență trader gaze naturale	1
3.	Retragere autorizație de înființare sistem distribuție închis	1
4.	Retragere licență de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale	1
IV. Desemnare OSD**		
1.	Desemnare OSD	3

***) ANRE a desemnat/prelungit perioada de desemnare a operatorilor licențiați pentru distribuția gazelor naturale în conformitate cu prevederile Procedurii privind desemnarea unui operator de distribuție a gazelor naturale pentru preluarea operării unui sistem de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 2/2017, cu modificările și completările ulterioare.

Fig. 3 PRELUNGIRI ȘI MODIFICĂRI CARACTERISTICI LICENȚE APROBATE ÎN ANUL 2021

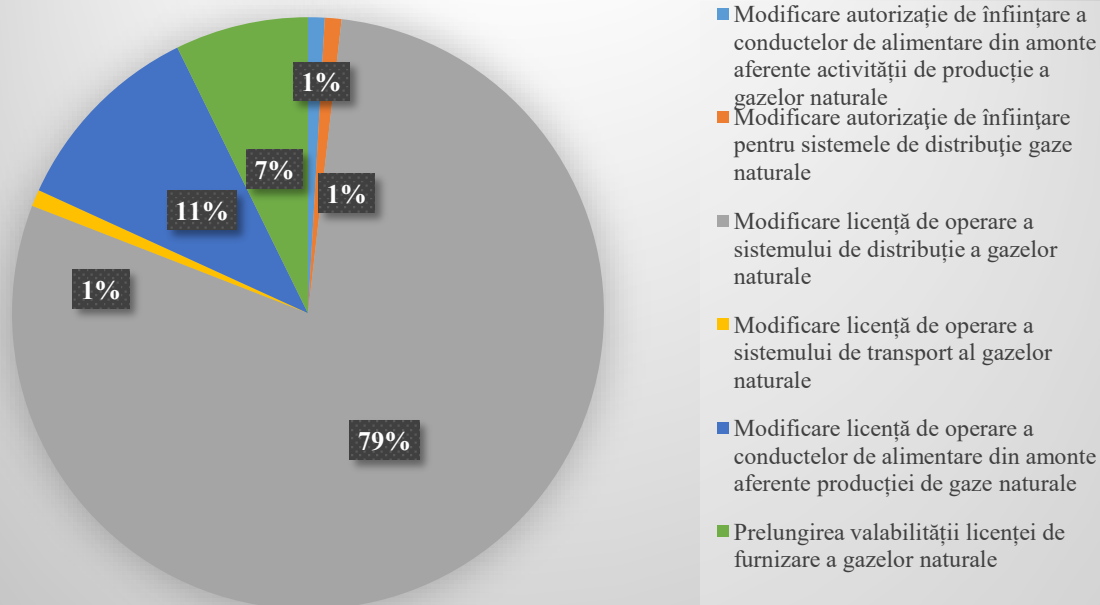
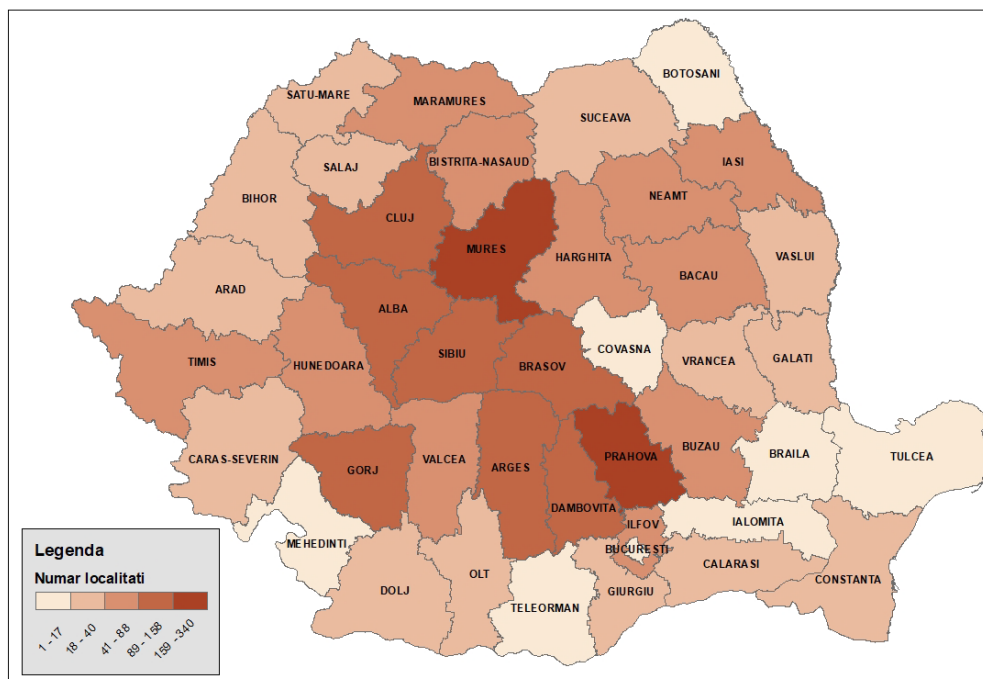

Fig. 4 Numărul de localități, din cadrul fiecărui județ, în care sunt acordate licențe de operare a sistemului de distribuție al gazelor naturale

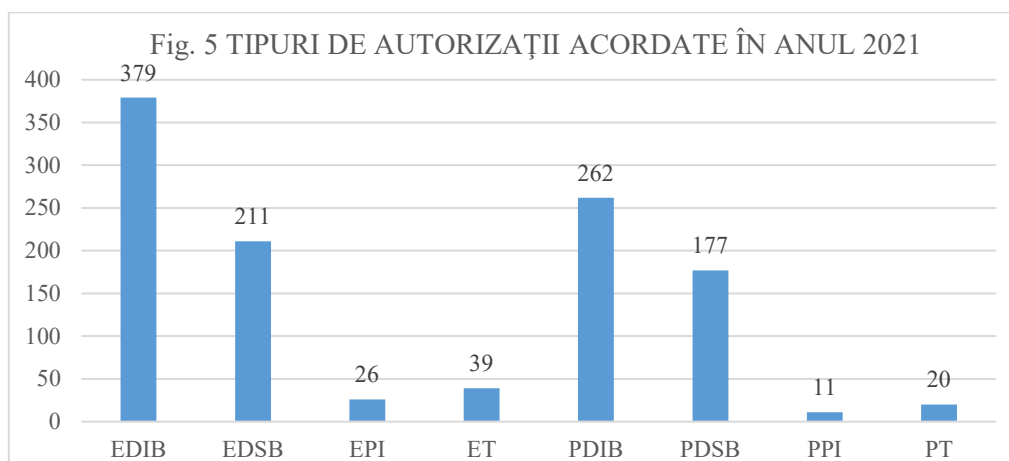

Autorizarea operatorilor economici pentru proiectare/execuție/exploatare

În conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru autorizarea operatorilor economici care desfășoară activități în domeniul gazelor naturale și a condițiilor-cadru de valabilitate aferente autorizațiilor*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 98/2015, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2021, la solicitarea operatorilor economici, au fost autorizați 568 operatori economici pentru a desfășura una sau mai multe dintre activitățile de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale, ANRE acordând acestora un număr de 1126 autorizații.

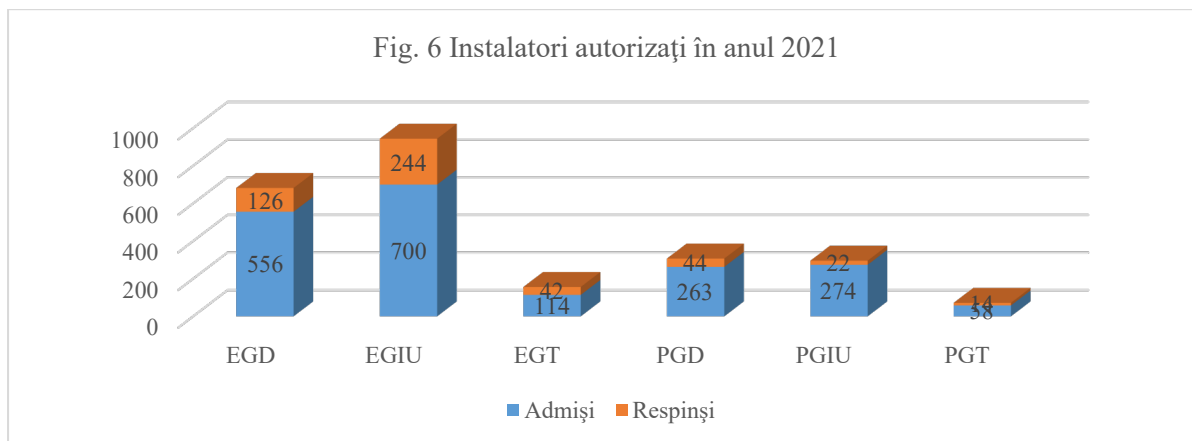
La data de 31.12.2021 erau în vigoare un număr de 4543 de autorizații deținute de un număr de 1720 operatori economici care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale.

Situația autorizațiilor acordate în anul 2021, defalcată pe tipuri de autorizații (definite pentru activitățile de proiectare, execuție și exploatare a obiectivelor/sistemelor /instalațiilor din domeniul gazelor naturale), este prezentată sintetic în figura 5:

Autorizarea și atestarea persoanelor fizice

În conformitate cu prevederile **Regulamentului pentru autorizarea persoanelor fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale**, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 182/2020, a fost organizat o sesiune de examen pentru obținerea calității de instalator autorizat. Pe parcursul anului 2021 s-a procedat la prelungirea autorizațiilor de instalator autorizat atât în primăvară cât și în toamna anului 2021. În total, în cursul anului 2021 au fost analizate și soluționate cca. 5524 dosare ce cuprind cereri întocmite în vederea dobândirii calității de instalator autorizat în domeniul gazelor naturale, precum și prelungirea valabilității autorizațiilor deținute, pentru un număr de 11669 autorizații, care sunt prezentate în figura 6, defalcate pe tipuri de autorizații.

Gradul de promovabilitate la examenul de autorizare a persoanelor fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale organizat în primăvara anului 2021 a fost de cca. 83 %.

La data de 31.12.2021 erau în vigoare un număr de 32.044 de autorizații deținute de persoane fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale.

În conformitate cu prevederile **Regulamentului pentru atestarea verificatorilor de proiecte și a experților tehnici pentru obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale**, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 22/2013, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2021, ANRE a acordat un număr de 27 atestate pentru verificatori de proiecte, precum și un număr de 18 atestate pentru experți tehnici pentru obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale.

La data de 31.12.2021 erau în vigoare un număr de 283 de atestate de verificatori de proiecte și un număr de 114 atestate de experți tehnici deținute de persoane fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale.

Emitere reglementări

- **Ordinul ANRE nr. 99 din 30 septembrie 2021 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea electricienilor în domeniul instalațiilor electrice, respectiv a verificatorilor de proiecte și a experților tehnici de calitate și extrajudiciari în domeniul instalațiilor electrice tehnologice**

Scopul acestei reglementări este simplificarea și îmbunătățirea modului de desfășurare a procedurii administrative de autorizare a persoanelor fizice care desfășoară activități de proiectare, verificare și execuție a lucrărilor aferente instalațiilor electrice din SEN.

- **Ordinul ANRE nr. 115 din 17 noiembrie 2021 privind modificarea Regulamentului pentru acordarea licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 12/2015**

Prin acest ordin s-a urmărit îmbunătățirea cadrului general de acordare, modificare, suspendare și retragere a autorizațiilor și licențelor din sectorul energiei electrice, corelarea cu prevederile actelor normative de nivel superior în aplicarea cărora Regulamentul a fost emis, respectiv cu prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și perfecționarea accesului la utilizarea și punerea în comun a datelor și serviciilor spațiale, în conformitate cu prevederile Directivei 2007/2/CE privind stabilirea unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE).

- **Ordinul ANRE nr. 134 din 15 decembrie 2021 privind aprobarea Regulamentului pentru atestarea operatorilor economici care proiectează, execută și verifică instalații electrice**

Scopul acestei reglementări este simplificarea și îmbunătățirea procesului de acordare, modificare, suspendare și retragere a atestatelor acordate operatorilor economici care proiectează, execută și verifică instalații electrice, precum și detalierea procedurii de solicitare și obținere a confirmării dreptului operatorilor economici, persoane juridice străine, înregistrate într-un stat membru UE/SEE/Elveția, de a presta servicii transfrontaliere, pentru realizarea de lucrări de proiectare, executare și verificare instalații electrice, în România.

- **Ordinul ANRE nr. 137 din 22 decembrie 2021 pentru aprobarea Procedurii privind determinarea capacității disponibile în rețelele electrice pentru racordarea de noi instalații de producere a energiei electrice**

Motivul elaborării acestei reglementări îl constituie necesitatea determinării capacității disponibile în rețelele electrice, prin stabilirea de principii și criterii unitare și nediscriminatorii, pentru toți operatorii rețelelor electrice. Astfel, ordinul stabilește regulile pentru determinarea capacității disponibile în rețelele electrice de transport și în rețelele electrice de distribuție la nivelul de tensiune de 110 kV și regulile privind publicarea în mod transparent și periodic de către operatorul de transport și de sistem a datelor referitoare la capacitățile disponibile în rețelele electrice de transport și în rețelele electrice de distribuție la nivelul de tensiune de 110 kV. Acest ordin reprezintă un mesaj clar privind facilitarea transferului de informații utile potențialilor investitori în capacități de producere a energiei electrice prin transparentizarea și publicarea capacităților disponibile în rețelele electrice.

- **Ordinul ANRE nr. 24 din 31.03.2021 prin care au fost modificate:**

1. Condițiile-cadru de valabilitate a licenței de administrare a pieței centralizate a gazelor naturale aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 65/2013, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 2 septembrie 2013, cu modificările ulterioare,
2. Condițiile-cadru de valabilitate a licenței de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 84/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 699 din 24 septembrie 2014, cu modificările și completările ulterioare,
3. Condițiile-cadru de valabilitate asociate licenței pentru activitatea de furnizare de gaze naturale aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 64/2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 17 aprilie 2018, cu modificările ulterioare,

4. Condițiile-cadru de valabilitate asociate licenței pentru activitatea de furnizare de GNL, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei **nr. 90/2018**, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 23 mai 2018, cu modificările ulterioare,
5. Condițiile-cadru de valabilitate asociate licenței pentru desfășurarea activității de operare a sistemului de înmagazinare subterană a gazelor naturale, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei **nr. 109/2018**, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 09 iulie 2018, cu modificările ulterioare,
6. Condițiile-cadru de valabilitate asociate autorizației de înființare a unui nou sistem de distribuție a gazelor naturale aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei **nr. 110/2018**, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 9 iulie 2018, cu modificările ulterioare,
7. Condițiilor-cadru de valabilitate asociate autorizației de înființare a unor noi conducte de alimentare din amonte aferente producției de gaze naturale aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei **nr. 170/2018**, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 844 din 4 octombrie 2018, cu modificările ulterioare,
8. Condițiile - cadru de valabilitate asociate licenței pentru activitatea de operare a conductelor de alimentare din amonte aferente producției de gaze naturale aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei **nr. 171/2018**, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 847 din 5 octombrie 2018 cu modificările ulterioare,
9. Condițiile-cadru de valabilitate asociate licenței pentru desfășurarea activității de operare a sistemului de transport al gazelor naturale aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei **nr. 172/2018**, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 856 din 9 octombrie 2018 cu modificările ulterioare,
10. Condițiile-cadru de valabilitate asociate autorizației de înființare a instalațiilor tehnologice de suprafață aferente înmagazinării gazelor naturale, în cazul unor noi depozite aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei **nr. 173/2018**, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 846 din 4 octombrie 2018 cu modificările ulterioare

și au fost abrogate:

11. Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 72/2018 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru activitatea de furnizare de GNC/GNCV, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 412 din 15 mai 2018 cu modificările ulterioare
 12. Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 70/2018 pentru aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru activitatea de furnizare de GPL, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 377 din 2 mai 2018, cu modificările ulterioare
- **Ordinul ANRE nr. 31/2021 pentru aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate autorizațiilor de înființare a unei noi magistrale directe**
 - **Ordinul ANRE nr. 42/2021 pentru aprobarea Condițiile-cadru de valabilitate asociate licenței pentru activitatea de trader de gaze naturale**
 - **Ordinele ANRE nr. 103/2021 și nr. 112/2021 pentru modificarea Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor de înființare și licențelor în sectorul gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 199/2020**

V. SURSE REGENERABILE DE ENERGIE, COGENERARE ȘI ENERGIE TERMICĂ

1. PRODUCEREA ENERGIEI ELECTRICE DIN SURSE REGENERABILE

Astăzi, sectorul energetic național din România trebuie să facă față tuturor provocărilor atât la nivel global, cât și local: securitatea aprovizionării cu energie electrică, concurența în creștere și reducerea impactului asupra mediului prin reducerea emisiilor cu efect de seră. România trebuie să acopere decalajul de performanță economică față de țările mai dezvoltate ale UE.

Astfel, una dintre principalele provocări ale UE și implicit a României este modul în care este asigurată energia electrică, folosind energie electrică competitivă și cu impact cât mai redus asupra mediului privind emisiile gazelor cu efect de seră, în contextul schimbărilor climatice, a cererii globale în creștere de energie electrică și al viitorului incert al surselor tradiționale de energie (electrică).

Creșterea investițiilor în energie electrică verde este globală și spectaculoasă, iar România face parte din această tendință. Pe termen scurt, eforturile financiare pentru dezvoltarea energiei regenerabile sunt încă importante, având în vedere promovarea producerii de energie din surse regenerabile prin schema de promovare prin certificate verzi în desfășurare; pe termen lung, investițiile în cercetare și dezvoltare fac din energia regenerabilă o soluție viabilă pentru furnizarea de energie, cu noua țintă de 30,7% asumată de către România pentru orizontul de timp 2030 în ceea ce privește ponderea energiei din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie.

1.1. Sistemul de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie

1.1.1. Legislația în domeniul promovării energiei electrice produse din surse regenerabile

Producerea de energie electrică din surse regenerabile reprezintă un imperativ, atât pentru perioada actuală, pentru următoarea decadă dar și în perspectivă, astfel încât până în anul 2050, energia electrică să fie asigurată în proporție de 100 % din surse regenerabile. Motivația unui astfel de demers este protejarea mediului, reducerea emisiei gazelor cu efect de seră, creșterea independenței energetice, diversificarea surselor de aprovizionare, motive economice și sociale. Prin urmare, în vederea acoperirii costurilor investiționale aferente instalării de noi capacități E-SRE¹, la nivelul UE statele membre au instituit diferite sisteme de sprijin a energiei electrice provenite din surse regenerabile.

1.1.1.1. Cadrul legislativ european

Directiva 2018/2001/CE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile adoptată la 11 decembrie 2018 de către Parlamentul European a stabilit pentru anul 2030 un obiectiv obligatoriu privind ponderea energiei din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie al Uniunii Europene de 32%, asigurat în mod colectiv de Statele Membre cu posibilitatea de a fi majorat de către Comisia Europeană în anul 2023.

De asemenea, în contextul promovării utilizării energiei din surse regenerabile, România și-a asumat prin Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021÷2030 obiectivul privind ponderea energiei din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie de 30,7% pentru anul 2030.

¹ E-SRE energie electrică din surse regenerabile de energie

1.1.1.2. Cadrul legislativ național

Transpunerea Directivei 2009/28/CE în legislația națională s-a făcut prin adoptarea Legii nr. 220/2008² pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii E-SRE³, care și-a propus să facă mai atractiv sistemul de promovare prin CV pentru investitori introducând facilități noi, printre care și acordarea unui număr mai mare de CV, diferențiat în funcție de tipul tehnologiei de producere a E-SRE.

În vederea atingerii țintei naționale în anul 2021 este în continuare în funcțiune sistemul de cote obligatorii combinat cu tranzacționarea de certificate verzi, sistem instituit prin *Legea nr. 220/2008* și autorizat de către Comisia Europeană în iulie 2011 prin *Decizia C (2011) 4938*⁴ și modificat în anul 2015 prin *Decizia C(2015) 2886*, iar în anul 2016 prin *Decizia C(2016) 8865/2016*.

De asemenea, în vederea realizării obiectivului obligatoriu privind ponderea energiei din surse regenerabile, este deja de notorietate faptul că instalațiile de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie la scară mică pot aduce un aport important, astfel că România a stabilit prin *Legea nr. 220/2008*, modificată în anul 2018 prin *Legea nr. 184/2018* pentru aprobarea OUG nr. 24/2017⁵, instituirea sistemului de promovare a energiei electrice produse în unitățile de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum, aparținând prosumatorilor, prag majorat succesiv atât în anul 2020, la 100 kW/loc de consum prin adoptarea Legii nr 155/2020, cât și în anul 2021 la 400 kW/loc de consum prin adoptarea OUG nr 143/2021.

A. Legislația primară privind promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie

1. *Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii E-SRE, republicată, cu modificările și completările ulterioare denumită în continuare (Legea nr. 220/2008).*
2. *Legea nr. 139/2010 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie.*
3. *OUG nr. 88/2011 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie.*
4. *Legea nr. 134/2012 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 88/2011 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie.*
5. *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2013 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 335 din data de 7 iunie 2013.*

² *Legea nr. 220/2008, pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile, republicată cu modificările și completările ulterioare*

³ *E-SRE energie electrică din surse regenerabile de energie*

⁴ *Decizia C (2011) 4938 privind ajutorul de stat SA 33134 (2011/N) pentru România – certificate verzi pentru promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie*

⁵ *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative*

6. *Hotărârea Guvernului nr. 994/2013 privind aprobarea măsurilor de reducere a numărului de CV în situațiile prevăzute la art. 6 alin. (2) lit. a), c) și f) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie.*
7. *Legea nr. 23/2014 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2013 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie.*
8. *Legea nr. 122/2015 pentru aprobarea unor măsuri în domeniul promovării producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie și privind modificarea și completarea unor acte administrative.*
9. *OUG nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative.*
10. *Legea nr. 184/2018, pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative.*
11. *Legea nr. 360/2018, privind modificarea art. 8 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie.*
12. *Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative a condus la modificarea cadrului de reglementare aferent sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie.*
13. *OUG nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 precum și pentru modificarea unor acte normative.*

B. Legislația secundară privind promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie:

Potrivit prevederilor *Legii nr. 220/2008*, s-au stabilit cotele anuale obligatorii de certificate verzi, și care, începând cu anul 2018, au în vedere stabilirea unui impact mediu anual al CV în factura de energie electrică a consumatorului final, stabilit conform prevederilor art 4 alin.(7) din *Legea nr. 220/2008*, respectiv de 13 Euro/MWh pentru anul 2021.

În vederea realizării activității de monitorizare a sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie, în cursul anului 2021 au fost aplicabile următoarele reglementări:

- *Regulamentul de modificare, suspendare, întrerupere și retragere a acreditării acordate centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie, precum și de stabilire a drepturilor și obligațiilor producătorilor de energie electrică acreditați, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 179/2018, cu modificări și completări ulterioare;*
- *Regulamentul de emitere a certificatelor verzi, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 4/2015, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Regulamentul de organizare și funcționare a pieței de certificate verzi, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 77/2017, cu modificările și completările ulterioare;*

- *Metodologia de stabilire a cotei anuale obligatorii de achiziție de certificate verzi, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 157/2018, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Reguli privind înregistrarea în Registrul Certificatelor verzi a certificatelor verzi consumate pentru îndeplinirea de către operatorii economici a obligației de achiziție de certificate verzi pentru anul de analiză 2018, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 164/2018;*
- *Procedura de facturare a certificatelor verzi, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 187/2018;*
- *Regulamentul privind funcționarea pieței centralizate pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin certificate verzi, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 160/2019*
- *Metodologia de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 195/2019, cu modificările și completările ulterioare.*

Începând cu 2018 România a început să acorde o atenție⁶ deosebită promovării producerii E-SRE destinată asigurării consumului local prin producerea distribuită a E-SRE de către prosumatori. Astfel că în cazul prosumatorilor, în cursul anului 2021, reglementările aplicabile au fost următoarele:

- *Ordinul ANRE nr. 226/2018 pentru aprobarea regulilor de comercializare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 27 kW aparținând prosumatorilor, cu modificările și completările ulterioare, pentru perioada ianuarie - iunie, respectiv Ordinul ANRE nr. 50/2021 pentru perioada iulie- decembrie;*
- *Ordinul ANRE nr. 227/2018 pentru aprobarea Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice produse de prosumatorii care dețin centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum și pentru modificarea unor reglementări din sectorul energiei electrice, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordinul ANRE nr. 228/2018 pentru aprobarea Normei tehnice "Condiții tehnice de racordare la rețelele electrice de interes public pentru prosumatorii cu injecție de putere activă în rețea", cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordinul ANRE nr. 195/2019 pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare, pentru perioada ianuarie - iunie, respectiv Ordinul ANRE nr. 52/2021 pentru perioada iulie- decembrie.*

⁶ Potrivit prevederilor Legii nr. 184/2018 pentru aprobarea OUG nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative, prosumatorii care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW (ulterior crescută la 100 kW prin Legea nr 155/2020) pe loc de consum pot vinde energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, conform reglementărilor ANRE

1.1.2. Descrierea sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie

1.1.2.1. Sistemul de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie prin certificate verzi

Sistemul de promovare a energiei electrice produsă din surse regenerabile de energie prin CV instituit prin *Legea nr. 220/2008*, se aplică pentru energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică și/sau direct la consumatori în centrale noi sau modernizate/reutilizate intrate în schema de promovare prin CV, inclusiv pentru cantitatea de energie electrică produsă în perioada de probe a funcționării grupurilor/centralelor electrice, cât și pentru cea utilizată pentru alte locuri proprii de consum racordate la barele centralelor (cu excepția consumului propriu tehnologic) și produsă din următoarele surse regenerabile de energie:

- a) energie hidro utilizată în centrale electrice cu o putere instalată ≤ 10 MW;
- b) energie eoliană;
- c) energie solară;
- d) biomasă (indiferent de forma de agregare) din deșeuri biologice (producere de energie electrică sau producere energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență);
- e) biomasă (indiferent de forma de agregare) din culturi energetice (producere exclusivă de energie electrică);
- f) gaz de fermentare a deșeurilor;
- g) gaz de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate.

Sistemul de promovare prin CV se aplică și pentru energia electrică produsă în grupuri/centrale eoliene, care au mai fost utilizate pentru producerea energiei electrice pe teritoriul altor state („second-hand”), dacă sunt utilizate în sisteme izolate sau dacă au fost puse în funcțiune pe teritoriul României înainte de data aplicării sistemului de promovare prevăzut de prezenta *Legea nr. 220/2008*; perioada de aplicare a sistemului de promovare pentru această energie electrică produsă este de 7 ani.

În conformitate cu prevederile art. 3 alin (6) din *Legea nr. 220/2008* sistemul de promovare a producerii E-SRE nu se aplică pentru:

- a) energia electrică produsă din deșeuri industriale și/sau municipale achiziționate din import, indiferent de puterea instalată a centralei electrice;
- b) energia electrică produsă în centrale cu acumulare prin pompaj din apă pompată anterior în bazinul superior;
- c) energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează surse regenerabile și convenționale de energie în aceeași instalație de ardere, în situația în care conținutul energetic al combustibilului convențional utilizat depășește 10% din conținutul energetic total;
- d) energia electrică aferentă consumului propriu tehnologic al centralei;
- e) energia electrică produsă în centrale electrice fotovoltaice situate pe terenuri care, după data de 31 decembrie 2013, erau în circuitul agricol în condițiile legii;
- f) energia electrică produsă, inclusiv în perioada de probe, în grupuri sau centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie pentru care numărul redus de CV calculat în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (7) lit. b), corespunzător cumulului de ajutoare, este mai mic sau egal cu zero;
- g) energia electrică produsă în centrale electrice amplasate pe vehicule de orice fel, prin excepție la energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează surse regenerabile, racordate la sisteme electroenergetice izolate.

Pentru ca un producător de E-SRE să beneficieze de sistemul de promovare prin CV acesta trebuie să fi fost acreditat de către ANRE până la 31 decembrie 2016, în conformitate

cu prevederile reglementarilor în vigoare, fiindu-i acordată o decizie de acreditare pentru aplicarea sistemului de promovare prin CV.

CertIFICATELE VERZI se acordă de către Operatorul de Transport și Sistem (OTS) producătorilor E-SRE în baza prevederilor Ordinului președintelui ANRE nr. 4/2015, cu modificările și completările ulterioare.

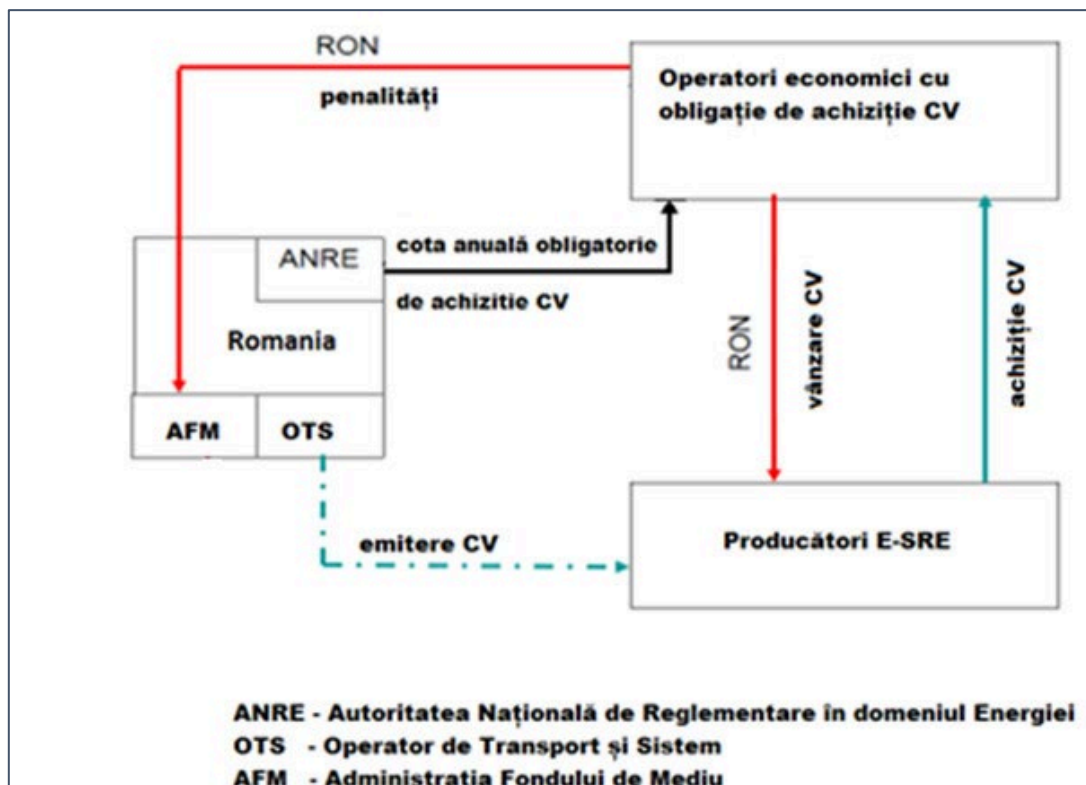
În conformitate cu prevederile legale în vigoare la momentul acreditării, numărul de CV primite de producători E-SRE pentru fiecare 1 MWh livrat este între 0,5 CV și 6 CV funcție de tipul sursei regenerabile de energie utilizate și de dată la care centrala a fost acreditată.

Furnizorii de energie electrică sunt obligați să achiziționeze anual un număr de CV echivalent cu produsul dintre valoarea cotei obligatorii de achiziție de CV stabilite pentru anul respectiv și cantitatea de energie electrică furnizată anual către consumatorii finali.

Cota anuală obligatorie de achiziție de CV stabilită de ANRE reprezintă numărul de CV pe care un furnizor de energie electrică este obligat să le achiziționeze pentru fiecare MWh de energie electrică care este comercializat consumatorilor.

Numărul de CV pe care furnizorii/producătorii de energie electrică sunt obligați să-l achiziționeze anual pentru fiecare 1 MWh de energie electrică vândut consumatorilor finali se determină ca produs dintre valoarea cotei anuale obligatorii de achiziție de CV stabilite pentru anul respectiv și cantitatea de energie electrică facturată anual consumatorilor finali de către fiecare furnizor/producător de energie electrică cu obligația de achiziție de CV. În cazul neachiziționării CV, se aplică penalități operatorilor economici cu obligația de achiziție de CV.

Funcționarea sistemului de certificate verzi este redată în figura de mai jos:

Prin intrarea în vigoare a Legii nr. 184/2018 furnizorii de energie electrică sunt obligați ca să achiziționeze anual un număr de CV echivalent cu produsul dintre valoarea cotei obligatorii de achiziție de CV stabilite pentru anul respectiv, conform art. 4 alin. (9¹) din *Legea nr. 220/2008*, și cantitatea de energie electrică livrată la consumatorii finali, astfel încât

impactul mediu la consumatorul final să fie de maximum 11,7 euro/MWh în anul 2018, de 12,5 euro/MWh în anul 2019, de 13 euro/MWh în anii 2020 și 2021 și de 14,5 euro/MWh începând cu anul 2022. Valoarea în lei se calculează funcție de cursul mediu de schimb stabilit de Banca Națională a României pentru anul precedent, iar prețul certificatelor verzi utilizate pentru anul precedent se calculează ca valoare medie ponderată a prețului certificatelor verzi din tranzacțiile pe piața centralizată anonimă spot de CV din anul precedent.

În cadrul obligației anuale a fost instituită obligația trimestrială de achiziție de CV pentru cantitatea de energie electrică facturată trimestrial consumatorilor finali la care se aplică cota obligatorie estimată de achiziție CV, stabilită conform art. 4 alin. (7) din *Legea nr. 220/2008* așa cum a fost modificată prin prevederile Legii nr. 122/2015.

Prin intrarea în vigoare a Legii nr. 155/2020 prosumatorii, persoane fizice, juridice și autorități ale administrației publice locale care dețin centrale electrice ce produc energie din surse regenerabile, precum și persoanele fizice sau juridice care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile sunt exceptați de la obligația de achiziție anuală și trimestrială de CV prevăzută la art. 8 alin. (2) și (2¹) din (*Legea nr. 220/2008*) pentru energia electrică produsă și utilizată pentru consumul final propriu, altul decât consumul propriu tehnologic al centralei electrice.

Pentru anul 2021, ANRE a stabilit cota obligatorie de achiziție de CV la valoarea de 0,449792 CV/MWh, pe baza numărului de CV susținute prin sistemul de promovare prin CV în perioada menționată și a consumului final de energie electrică diminuat cu consumul final de energie electrică exceptat de 8934,6903 GWh din perioada respectivă, determinat astfel încât impactul mediu la consumator pentru anul 2021 să fie de 13 euro/MWh.

Prin intrarea în vigoare a Regulamentului privind funcționarea pieței centralizate pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin CV, producătorii E-SRE au posibilitatea tranzacționării energiei electrice din surse regenerabile susținută prin CV (PCE-ESRE-CV).

În cadrul pieței centralizate pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin CV se pot înregistra:

- în calitate de vânzători:
 - producătorii de energie din surse regenerabile, titularii de licență de producere de E-SRE care beneficiază sau au beneficiat de sistemul de promovare prin CV, inclusiv persoanele fizice sau juridice care, potrivit prevederilor legale, pot desfășura activități de comercializare a E-SRE în sectorul energiei electrice fără a deține o licență acordată de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;
- în calitate de cumpărători:
 - furnizorii de energie electrică și operatorilor economici echivalați acestora cu obligație de achiziție de CV;
 - producătorii de E-SRE care se află în situația de a nu realiza numărul de CV contractate, angajat într-un contract bilateral cu un furnizor de energie electrică, poate achiziționa diferența de pe piețele centralizate de CV, doar pentru a acoperii această diferență.

La stabilirea cotei de achiziție de CV, până la 31 martie 2022 ANRE a avut în vedere numărul de CV emise pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie pentru anul 2021 și consumul final de energie electrică pentru anul 2021, astfel încât impactul mediu la consumatorul final să fie în anul 2021 de 13 euro/MWh.

În privința duratei de valabilitate a CV, în cursul anului 2021 s-au tranzacționat pe PCV, CV primite de producătorii de E-SRE începând cu data de 01 aprilie 2017 și certificatele verzi amânate la tranzacționare începând cu 01 iulie 2013 care se vor putea tranzacționa până la data de 31 martie 2032, în conformitate cu prevederile OUG nr. 24/2017.

Începând cu data intrării în vigoare a OUG nr. 24/2017 un CV are valoarea stabilită în momentul tranzacționării și nu la momentul emiterii, valoarea de tranzacționare a certificatelor verzi pe piața CV a fost stabilită între:

- o valoare minimă de tranzacționare de 29,4 euro/ CV;
- o valoare maximă de tranzacționare de 35 euro/ CV.

Valoarea în lei se calculează la valoarea cursului mediu de schimb stabilit de BNR pentru anul precedent.

În cazul nerealizării cotelor anuale de achiziție, care reprezintă numărul de CV pe care un furnizor de energie electrică este obligat să le achiziționeze pentru fiecare 1 MWh de energie electrică vândut consumatorilor finali, furnizorilor de energie electrică li se aplică penalități, astfel că, aceștia sunt obligați să plătească contravaloarea CV neachiziționate Administrației Fondului pentru Mediu la o valoare egală cu 70 euro/CV pentru fiecare certificat verde neachiziționat, calculată în lei la valoarea medie a cursului de schimb stabilit de Banca Națională a României pentru anul precedent.

1.1.2.2. Sistemul de promovare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor

Sistemul de promovare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor se aplică acestor prosumatori, în condițiile în care aceștia nu beneficiază de sistemul de promovare prin CV. Prosumatorii cu centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW pot vinde energia electrică produsă și livrată în rețelele electrice furnizorilor de energie electrică cu care aceștia, în calitate de consumatori finali, au încheiat/încheie contracte de furnizare a energiei electrice, la prețul prevăzut de Legea nr. 220/2008.

Conform prevederilor art. 2 lit. x¹ din *Legea nr. 220/2008* “*prosumatorul este clientul final care deține instalații de producere a energiei electrice, inclusiv în cogenerare, a cărui activitate specifică nu este producerea energiei electrice, care consumă și care poate stoca și vinde E-SRE produsă în clădirea lui, inclusiv un bloc de apartamente, o zonă rezidențială, un amplasament de servicii partajat, comercial sau industrial sau în același sistem de distribuție închis, cu condiția ca, în cazul consumatorilor autonomi necasnici de energie din surse regenerabile, aceste activități să nu constituie activitatea lor comercială sau profesională primară*”.

Astfel, prosumatorii, persoane fizice, altele decât cele organizate conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, pot desfășura activitatea de comercializare a energiei electrice produse în unitățile de producere a energiei electrice pe care le dețin, fără înregistrarea și autorizarea funcționării acestora.

Începând cu data intrării în vigoare a contractului de vânzare-cumpărare a energiei electrice, furnizorii de energie electrică au obligația să achiziționeze energia electrică produsă în centralele electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum aparținând prosumatorilor și livrată în rețeaua electrică, la un preț egal cu prețul mediu ponderat înregistrat în piața pentru ziua următoare în anul anterior, publicat de către Societatea „Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale OPCOM” - S.A. pe site-ul propriu, în prima zi lucrătoare din luna ianuarie a fiecărui an calendaristic.

Evoluția mediei anuale a prețului mediu ponderat înregistrat în PZU în perioada 2018-2021 se regăsește mai jos:

- 223,24 lei/MWh, în anul 2018
- 251,21 lei/MWh, în anul 2019
- 196,56 lei/MWh, în anul 2020
- 539,00 lei/MWh, în anul 2021

Urmare a celor precizate în antecedentă, prosumatorii eligibili pentru aplicarea sistemului de promovare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor au beneficiat în anul 2021 de vânzarea energiei electrice produse și livrate în rețeaua electrică la un preț mediu de 196,56 lei/MWh, conform prevederilor legale.

Obligațiile operatorilor de distribuție și furnizorilor de energie electrică privind prosumatorii

Prevederile legale în vigoare stipulează obligativitatea operatorilor de distribuție de a asigura racordarea la rețeaua de distribuție, respectiv obligativitatea furnizorilor de energie electrică de a prelua la cererea prosumatorilor surplusul de energie electrică livrat în rețeaua electrică de prosumatori.

Prosumatorii persoane fizice, altele decât cele organizate conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, care dețin centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie cu putere electrică instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum, au beneficiat la nivelul anului 2021 din partea furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, în factura emisă de furnizorul de energie electrică, de serviciul de regularizare (suma algebrică) între valoarea energiei electrice livrate de prosumator în rețea (cu semnul minus) și valoarea energiei electrice consumate din rețea (cu semnul plus). Valoarea energiei electrice livrate a fost evidențiată distinct în facturile de energie electrică cu semnul minus și s-a calculat ca produsul dintre cantitatea de energie electrică produsă și livrată de prosumator în rețeaua electrică și prețul mediu ponderat înregistrat în Piața pentru Ziua Următoare în anul anterior. În cazul prosumatorilor persoane fizice care dețin centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie cu putere electrică instalată peste 27 kW pe loc de consum, dar nu mai mult de 100 kW pe loc de consum, precum și în cazul prosumatorilor persoane juridice, s-a aplicat, conform reglementărilor aplicabile în domeniul fiscal, compensarea între următoarele facturi:

- (i) factura emisă de prosumator pentru energia electrică produsă din surse regenerabile și livrată în rețelele electrice, conform prevederilor specifice din contractul de vânzare-cumpărare a energiei electrice produse în centralele electrice din surse regenerabile de energie prevăzute la art. 1 alin. (1) și livrate în rețeaua electrică, încheiat între prosumator și furnizor; și
- (ii) factura emisă de furnizorul de energie electrică pentru energia electrică consumată din rețelele electrice de prosumator în calitate de consumator.

Prosumatorii care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum, acreditate pentru a beneficia de sistemul de promovare prin CV, au putut opta la nivelul anului 2021 pentru vânzarea energiei electrice produsă în centralele respectiv la prețul legal stabilit. Pe baza

datelor transmise de către furnizorii de energie electrică sau de către prosumatori, pe perioada de valabilitate a contractului de vânzare-cumpărare a energiei electrice, ANRE suspendă decizia de acreditare a unității de producere a energiei electrice pentru aplicarea sistemului de promovare prin CV. În perioada de suspendare a acreditării pentru aplicarea sistemului de promovare prin CV a unităților de producere a energiei electrice, pentru energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică prosumatorii nu beneficiază de CV.

În cazul în care prosumatorul solicită rezilierea contractului de vânzare – cumpărare a energiei produse încheiat cu furnizorul de energie electrică, prosumatorul poate solicita la ANRE încetarea suspendării deciziei de acreditare, astfel încât, după încetarea suspendării, prosumatorul putând să beneficieze în continuare de sistemul de promovare prin CV.

De asemenea, prosumatorii care dețin centrale de producere a energiei electrice sunt exceptați de la obligația de achiziție de CV prevăzută la art. 8 alin. (2) și (2¹) din Legea nr 220/2008, pentru energia electrică produsă în capacități electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum.

1.1.3. Monitorizarea funcționării sistemului de promovare a E-SRE

Monitorizarea sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie prin CV este instituită în baza prevederilor art. 20 din *Legea nr. 220/2008* potrivit căruia ANRE monitorizează dezvoltarea și funcționarea pieței de CV, întocmește și face public anual pe site-ul propriu, până la data de 30 iunie, un raport privind modul de funcționare a sistemului de promovare a energiei electrice din surse regenerabile, respectiv ANRE publică anual pe site-ul propriu, ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică, pentru anul precedent.

1.1.3.1. Monitorizarea sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie prin certificate verzi

Sistemul de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile prin certificate verzi funcționează încă din anul 2005. În cele ce urmează este prezentată evoluția principalilor indicatori ai acestui sector pentru perioada 2005÷2021.

Accesul producătorilor E-SRE în schema de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie a avut ca dată limită data de 31 decembrie 2016⁷.

În perioada de aplicare a sistemului de promovare a producerii E-SRE au fost acreditați un număr de 778 de producători. Numărul producătorilor de E-SRE acreditați la sfârșitul anului 2021 era de 746 (8 dintre aceștia având centrale pentru 2 tipuri de tehnologii de producere), repartizați pe tipuri de surse după cum urmează: 59 utilizează energie eoliană, 101 utilizează energie hidroelectrică în centrale electrice cu putere instalată de cel mult 10 MW, 558 utilizează energie solară și 28 utilizează biomasă, inclusiv gaz de fermentare a deșeurilor și gaz de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate..

În tabelul nr 1 de mai jos este prezentată evoluția numărului producătorilor E-SRE acreditați și a puterii electrice instalate, pe tipuri de surse regenerabile de energie, în perioada 2013÷2021.

⁷ în condițiile art. 2554 din Noul Cod Civil și ale Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1182/71 al Consiliului din 3 iunie 1971, privind stabilirea regulilor care se aplică termenelor, datelor și expirării termenelor

Tabelul nr.1

Surse regenerabile de energie/tehnologie	Producători E-SRE																	
	număr									Pi [MW]								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Centrale eoliene	60	64	66	67	67	66	66	63	59	2593	2810	2932	2963	2962	2961	2961	2960	2960
Centrale hidro, Pi<=10 MW, din care:	69	100	104	103	103	102	103	103	101	263	295	314	348	342	341	336	321	304
- Centrale hidro re tehnologizate, Pi<=10 MW	9	15	15	19	19	18	17	17	15	50	82	88	68	62	61	56	55	48
Centrale pe bază de biomasă – toate tipurile de tehnologii (inclusiv cogenerare) și gaz de fermentare EE din deșeuri municipale, ape uzate	14	14	25	28	28	28	28	28	28	66	81	107	124	124	124	124	124	124
Centrale fotovoltaice	370	403	514	577	576	576	573	568	558	1124	1217	1296	1360	1359	1359	1358	1358	1357

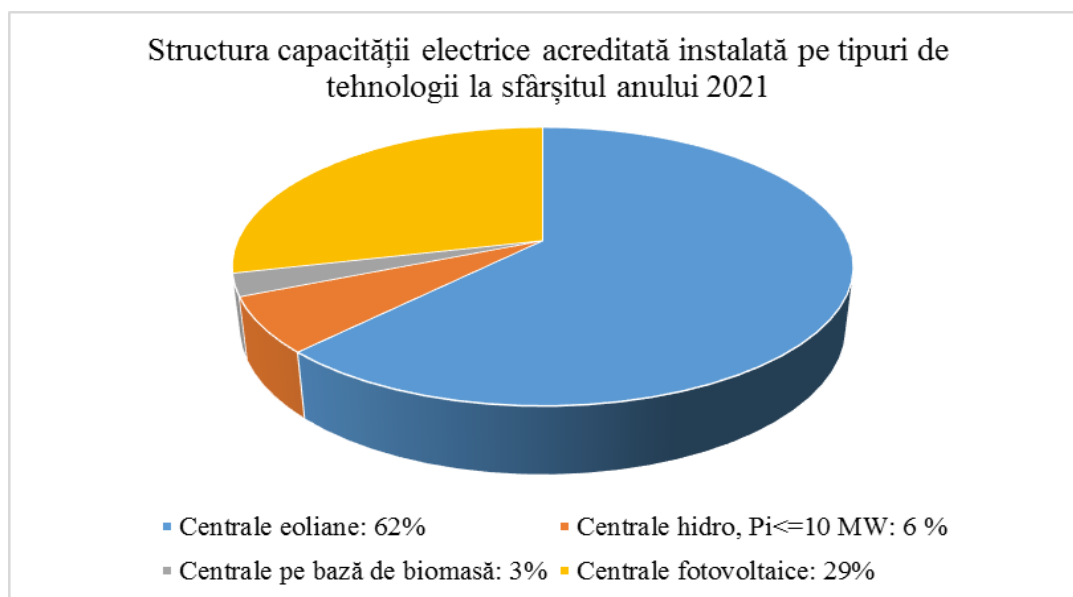
Situația numărului de producători de E-SRE pentru care au fost modificate/suspendate /retrase deciziile de acreditare, în cursul anului 2021, în conformitate cu prevederile *Regulamentului de modificare, suspendare, întrerupere și retragere a acreditării acordate centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 179/2018, cu modificări și completări ulterioare*, precum și de stabilire a drepturilor și obligațiilor producătorilor de energie electrică acreditați este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 2

Tip decizie ANRE	Nr. producători
Decizie de modificare a acreditării	18
Decizie de acordare a acreditării	18
Decizie de retragere a acreditării	1
Decizie de suspendare a acreditării	5

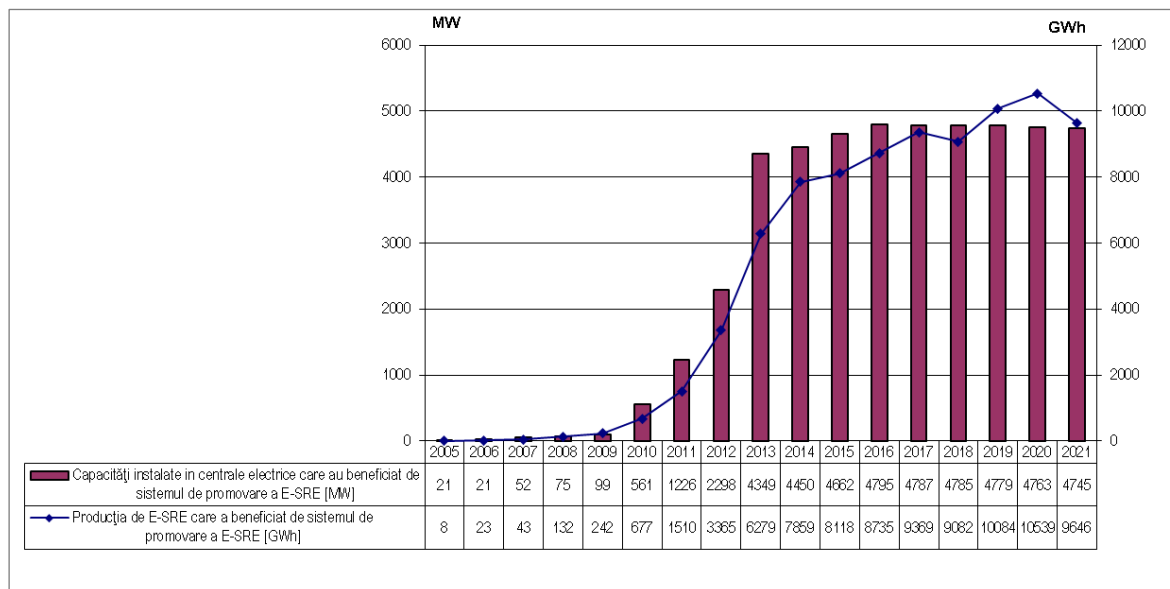
La sfârșitul anului 2021 capacitatea instalată acreditată în unitățile de producție a E-SRE era de 4745 MW, în scădere cu 18 MW față de anul 2020, reprezentând capacitățile electrice pentru care perioada de acreditare a expirat. În figura nr 1 de mai jos este prezentată structura capacității electrice acreditată instalată pe tipuri de tehnologii la sfârșitul anului 2021

Figura nr. 1

E-SRE care a beneficiat de sistemul de promovare în cursul anului 2021 a fost de 9646 GWh. În figura nr 2 următoare este prezentată evoluția capacității electrice instalate în centrale electrice care au beneficiat de sistemul de promovare a E-SRE și a energiei electrice produse în aceste centrale pentru perioada 2005÷2021.

Figura nr. 2

Nota 1: Valorile capacităților instalate în centrale electrice care au beneficiat de sistemul de promovare a E-SRE sunt aferente fiecărui sfârșit de an calendaristic

Pentru energia electrică produsă în centralele electrice acreditate, producătorilor de energie electrică din surse regenerabile de energie le sunt acordate lunar certificate verzi de către Operatorul de Transport și Sistem (OTS). Numărul de certificate verzi primite de producătorii de E-SRE pentru fiecare 1 MWh produs și livrat în rețeaua electrică și/sau la consumatorii finali depinde de tipul sursei regenerabile de energie, iar în cazul energiei hidro și eoliene este dependent și de utilizarea anterioară a echipamentelor (centrale re tehnologizate, respectiv reutilizate).

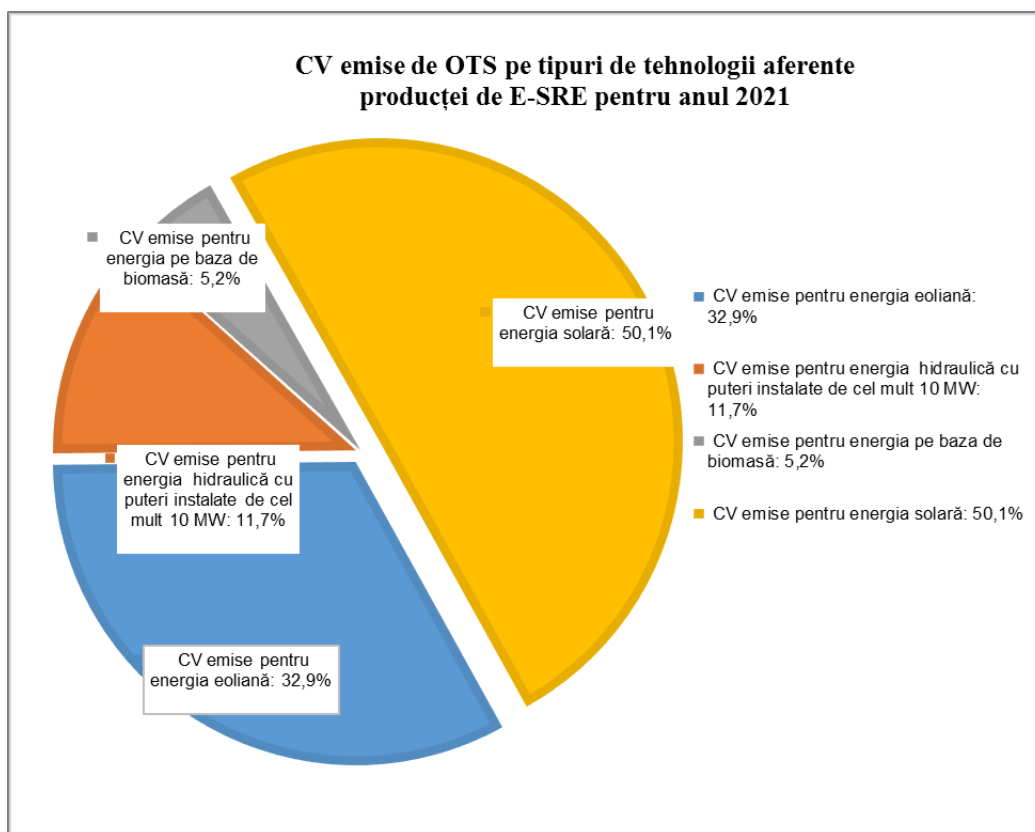
În anul 2021 au fost emise un număr de 22 523 780 CV din care un număr de 18 343 015 CV pentru producția de E-SRE de 9 646 GWh și un număr de 4 180 765 CV amânate de la tranzacționare pentru centralele eoliene (1 892 764 CV), fotovoltaice (2 048 337 CV) și hidroelectrice (239 664 CV).

Distribuția pe tip de sursă regenerabilă pentru certificatele verzi emise pentru tranzacționare este următoarea:

- 6 035 113 CV pentru energia electrică produsă în centrale electrice care produc energie electrică pe baza de energie eoliană;
- 2 152 900 CV pentru energia electrică produsă în centrale electrice care produc energie electrică pe baza de energie hidrolică cu puteri instalate de cel mult 10 MW;
- 955 919 CV pentru energie electrică produsă în centrale pe biomasă, inclusiv gaz de fermentare a deșeurilor și gaz de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate;
- 9 199 083 CV pentru energie electrică produsă în centrale electrice care produc energie electrică pe bază de energie solară.

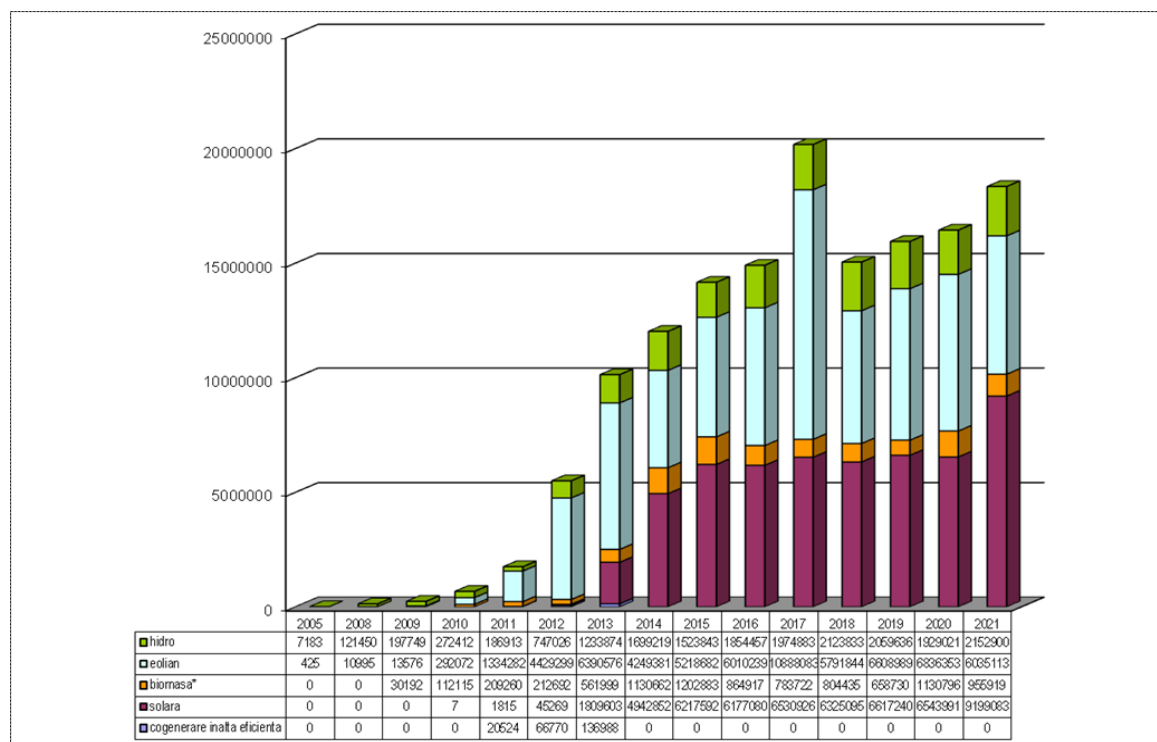
Ponderea CV emise de OTS pentru tranzacționare pe tipuri de tehnologii aferente producției de E-SRE pentru anul 2021 este prezentată în figura nr 3 de mai jos.

Figura nr. 3

În figura nr. 4 este prezentată evoluția anuală a numărului de CV emise de la momentul aplicării sistemului de promovare a E-SRE până în prezent.

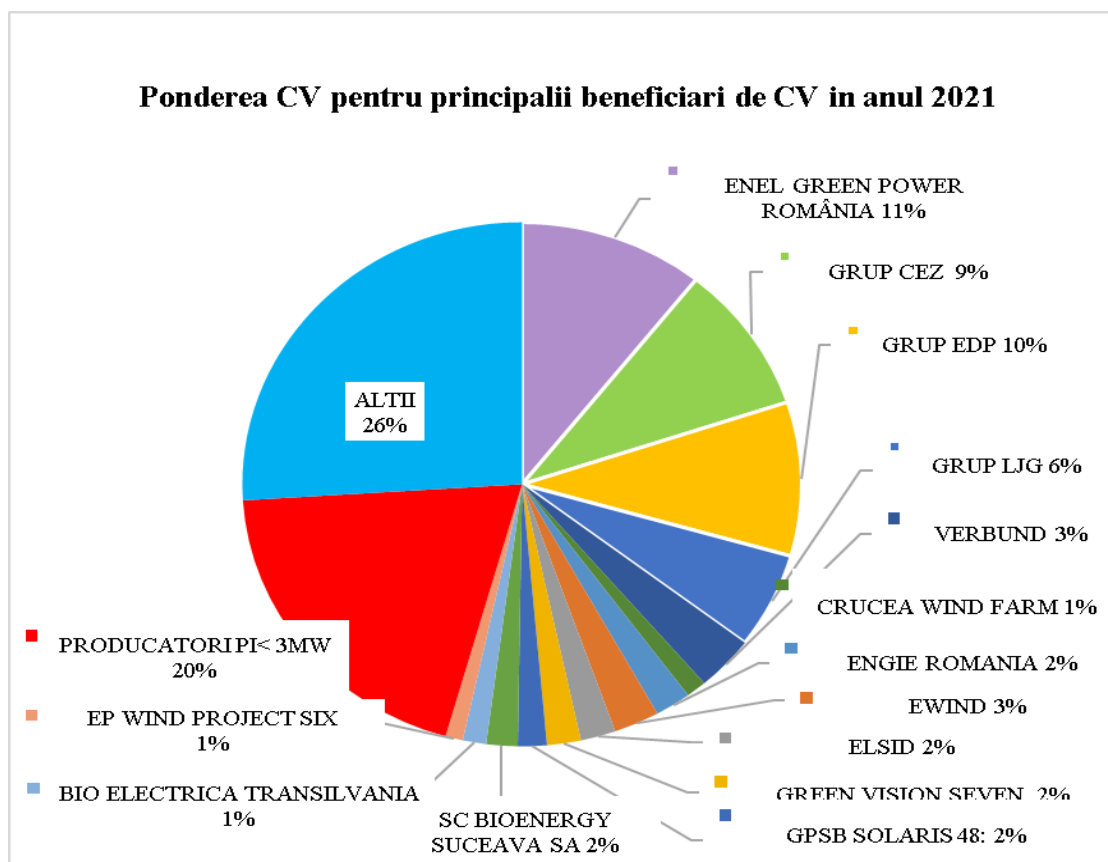
Figura nr. 4

*valoarea pentru biomasă conține și cogenerarea de înaltă eficiență

Structura principalilor beneficiari de CV este prezentată în figura de mai jos.

Figura nr. 5

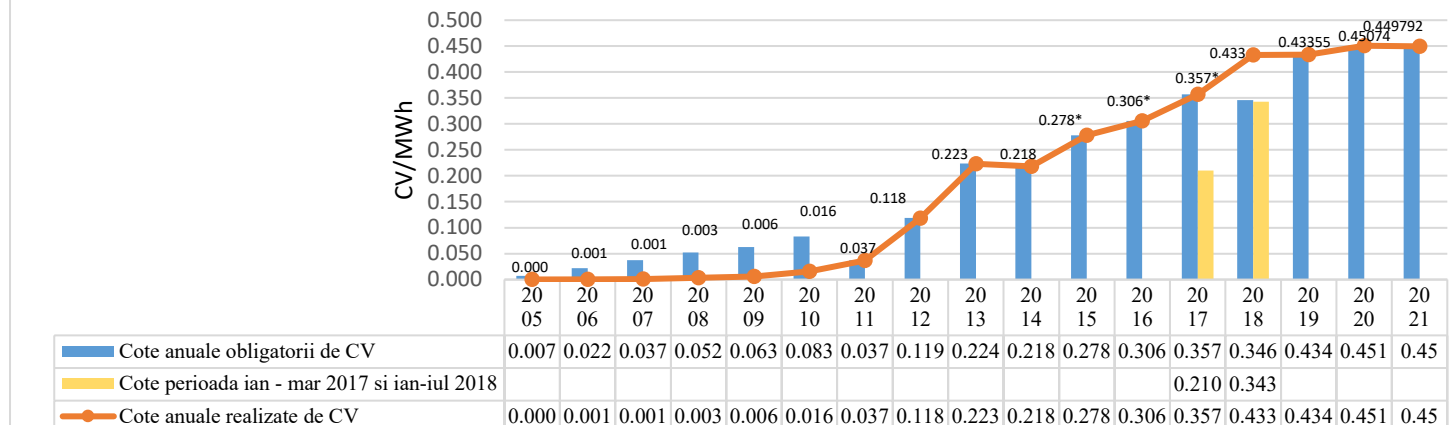
Din figura nr. 5 se observă că prin însumarea procentelor producătorilor E-SRE beneficiari de CV cu o pondere de peste 4%, un procent de 35 % din CV emise în anul 2021 au fost acordate pentru: Enel Green Power Romania, Grup CEZ România, Grup EDP România, LJG Grup iar 20% reprezintă un număr de 549 producători cu putere instalată mai mică de 3 MW.

Pentru anul 2021, ANRE a stabilit cota obligatorie de achiziție de CV la valoarea de 0,449792 CV/MWh, pe baza numărului de certificate verzi susținute prin sistemul de promovare prin certificate verzi în perioada menționată și a consumului final de energie electrică diminuat cu consumul final de energie electrică exceptat de 8934,6903 GWh din perioada respectivă, determinat astfel încât impactul mediu la consumator pentru anul 2021 să fie de 13 euro/MWh.

În figura nr. 6 este prezentată evoluția cotelor anuale obligatorii de CV și a cotelor realizate de achiziție de CV de către operatorii economici cu obligație de achiziție de certificate verzi, în perioada 2005÷2021.

Figura nr. 6

Evoluția cotelor anuale obligatorii de CV și a cotelor realizate de achiziție de CV

Notă: 1) Cota obligatorie de achiziție de CV pentru anul 2017 a fost:

- pentru perioada ianuarie – martie 2017, la valoarea de : 0,210 CV/MWh;
- pentru perioada aprilie – decembrie 2017, la valoarea de: 0,357 CV/MWh.

Cota obligatorie de achiziție de CV pentru anul 2018, a fost:

- pentru perioada ianuarie - iulie 2018, la valoarea de 0, 0,343 CV/MWh
- pentru perioada august – decembrie 2018, la valoarea de 0,433 CV/MWh

Nota: 2) Începând cu anul 2015 calculul cotei obligatorii de achiziție CV a avut în vedere consumul anual exceptat de energie electrică

CertIFICATELE VERZI primite de producătorii de E-SRE de la OTS, se tranzacționează pe piața de CV și pe PCE-ESRE-CV. Odată cu intrarea în vigoare a OUG 24/2017, atât CV emise pentru tranzacționare cât și CV amânate la tranzacționare începând cu 01 iulie 2013 au valabilitate și se pot tranzacționa până la data de 31 martie 2032.

Tranzacționarea CV emise producătorilor de E-SRE de către OTS se face, în sistem concurențial, pe piața contractelor bilaterale și/sau pe piața centralizată de CV, numai între producătorii de E-SRE în calitate de vânzători și furnizorii consumatorilor finali de energie electrică în calitate de cumpărători și nu este condiționată de tranzacționarea energiei electrice aferente.

În anul 2021 tranzacționarea CV s-a efectuat pe piața certificatelor verzi (PCV), care este o piață concurențială, separată de piața de energie electrică și care are următoarele componente:

a) Piața contractelor bilaterale de certificate verzi (PCBCV), care cuprinde:

- Piața centralizată anonimă la termen de certificate verzi (PCTCV),
- Piața contractelor bilaterale negociate direct de certificate verzi (PCBCV-ND);

b) Piața centralizată anonimă spot de certificate verzi (PCSCV),

c) Piața centralizată pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin certificate verzi (PCE-ESRE-CV);

CV au fost transferate în cursul anului 2021 în baza instrumentelor și a mecanismelor concurențiale specifice piețelor de CV în care sunt încheiate tranzacțiile cu încadrare în scala de preț, detaliate după cum urmează:

- Piața contractelor bilaterale negociate direct de certificate verzi (PCBCV),
 - Piața centralizată anonimă la termen de certificate verzi (PCTCV),
 - Piața contractelor bilaterale negociate direct de certificate verzi (PCBCV-ND),
- Piața Contractelor Bilaterale a Certificatelor Verzi încheiate pe platforma OPCOM înainte de intrarea în vigoare a OUG 24/2017(PCCBCV);

- Contracte bilaterale de vânzare/cumpărare negociate direct încheiate înainte de intrarea în vigoare a OUG nr. 57/2013(CB ND înainte de OUG 57/2013);
- Contracte bilaterale de vânzare/cumpărare negociate direct, încheiate în conformitate cu prevederile Legii nr. 23/2014 (CB ND $P_i < 3$ MW).
- Piața centralizată anonimă spot de certificate verzi (PCSCV);
- Piața centralizată pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin certificate verzi (PCE-ESRE-CV).

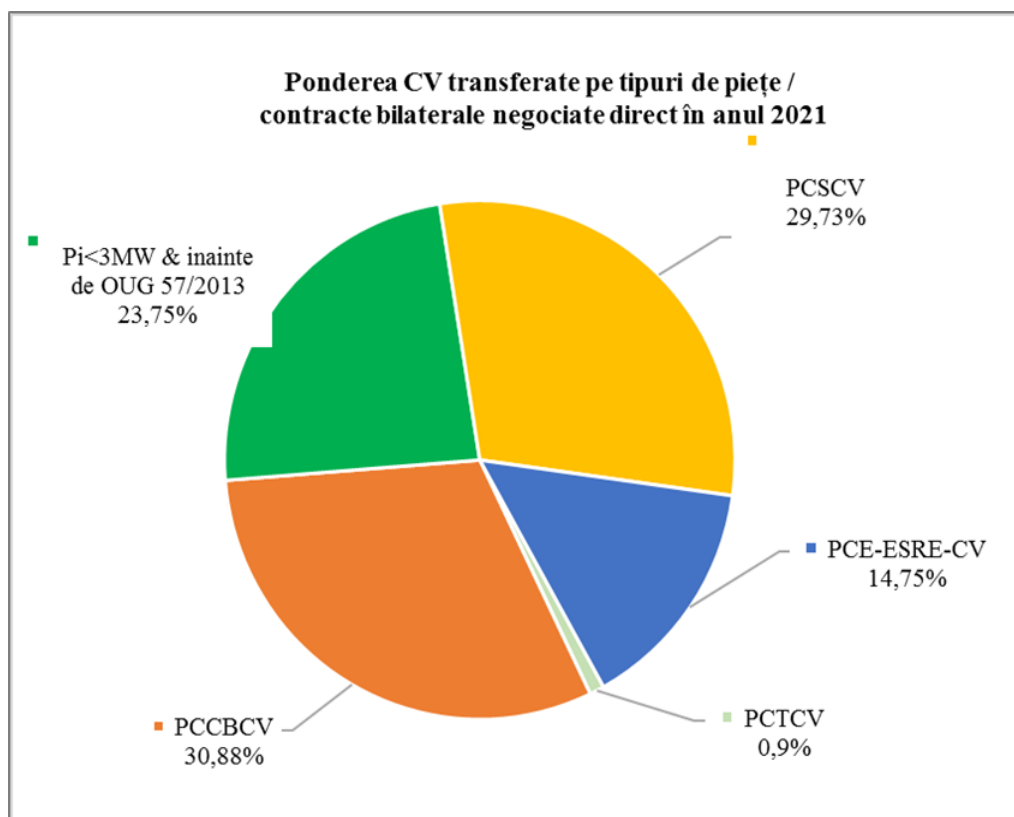
Situația certificatelor verzi transferate în cursul anului 2021 este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 3

Tip piață/contract			CV transferate	
			Număr	%
PCBCV	PCTCV		165900	0,90%
	PCBCV ND	PCCBCV	5666950	30,88%
		Pi<3MW & înainte de OUG 57/2013	4357811	23,75%
PCSCV			5455195	29,73%
PCE-ESRE-CV			2706133	14,75%
Total 2021			18351989	100,00%

Conform acestor date, ponderea CV transferate pe tipuri de piețe/contracte bilaterale negociate direct este prezentată în figura nr 7:

Figura nr. 7

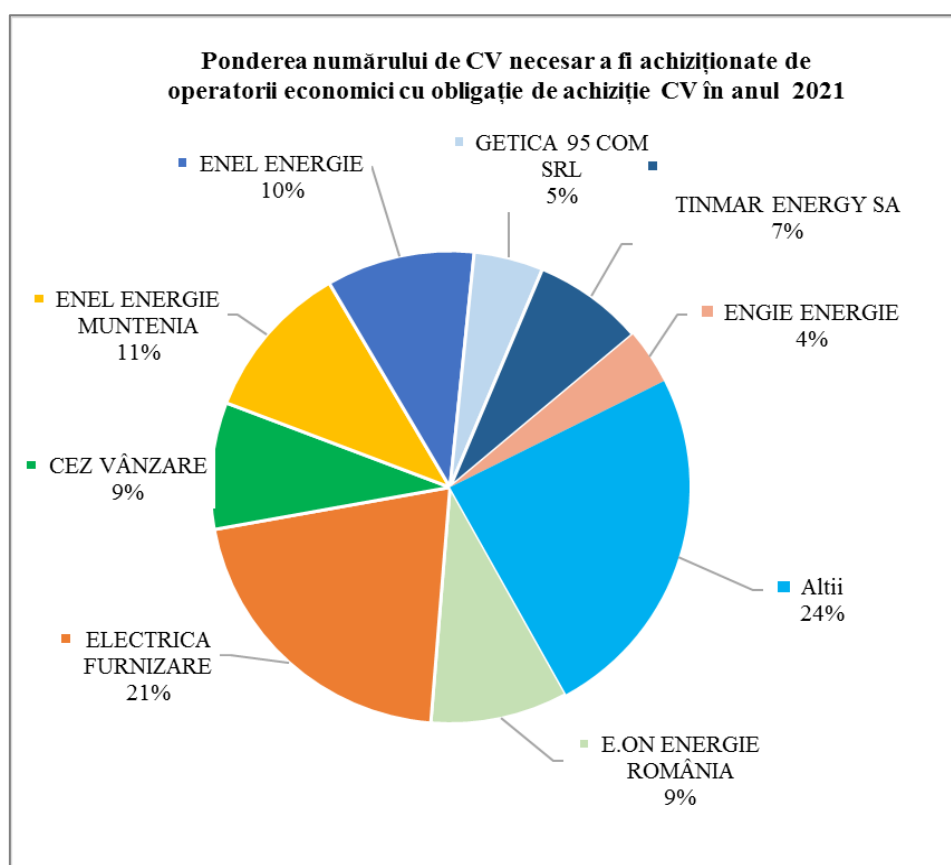
Prețul mediu ponderat la care au fost efectuate transferurile de CV în anul 2021 pe tipuri de piețe a fost:

- PCBCV 142,1619 RON/CV⁸
- PCBCV-ND 142,1878 RON/CV⁹
- PCTCV 142,2107 RON/CV¹⁰
- PCSCV 142,2107/CV¹¹

Obligația anuală de achiziție de CV, pentru anul 2021, a revenit unui număr de 123 de operatori economici, care au trebuit să achiziționeze un număr de 19 697 250 CV.

În figura nr 8 este prezentată ponderea numărului de CV necesar a fi achiziționate de principalii operatori economici cu obligație de achiziție de CV, din totalul numărului de CV aferent obligației anuale de achiziție de CV pentru anul 2021.

Figura nr. 8

Prin aplicarea cotei obligatorii de achiziție de CV, impactul mediu al certificatelor verzi în factura consumatorului final de energie electrică, pentru anul 2021 a fost de 63,9 lei/MWh (13 euro/MWh), evoluția acestuia în perioada 2005÷2021 fiind prezentată în figura nr 9:

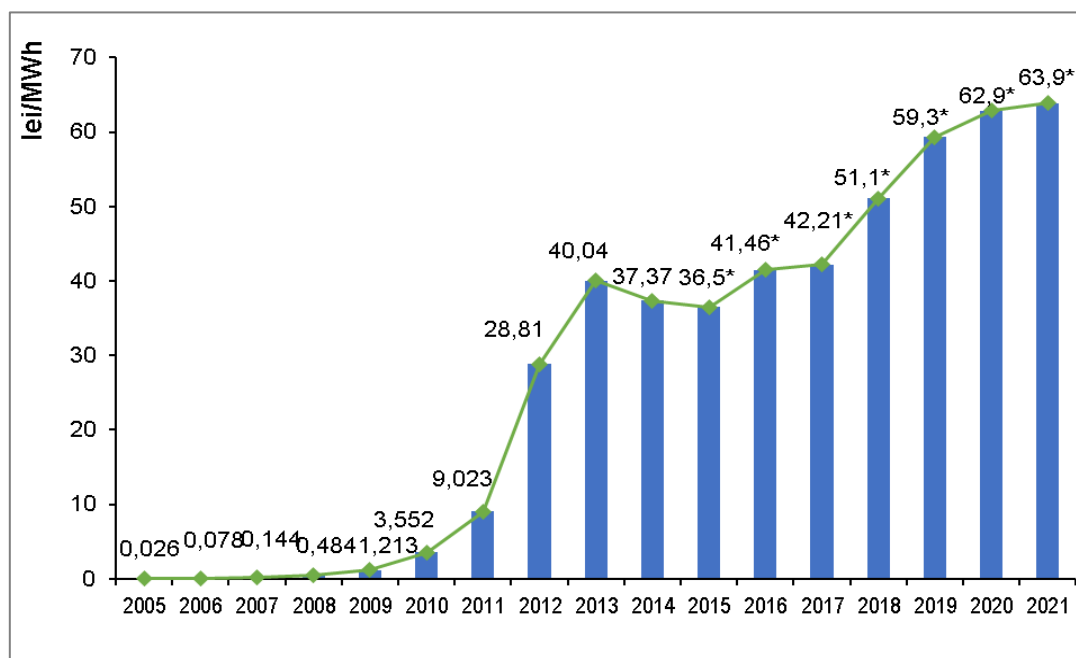
⁸ Valoare rezultată ca medie ponderată a prețului în lei a CV pe PCBCV în anul 2021, din Raportul anual OPCOM pe 2021

⁹ Valoare rezultată ca medie ponderată a prețului în lei a CV pe PCBCV-ND în anul 2021, din Raportul anual OPCOM pe 2021

¹⁰ valoarea este reținută din Raportul anual OPCOM pe 2021

¹¹valoarea este reținută din Raportul anual OPCOM pe 2021

Figura nr. 9

Nota*:
 2015 - impactul ține seama de un consum exceptat în anul 2015 de cca 3,45 TWh
 2016 - impactul ține seama de un consum exceptat în anul 2016 de cca. 6,85 TWh
 2017 - impactul ține seama de un consum exceptat în anul 2017 de cca. 7,208 TWh
 2018 - impactul ține seama de un consum exceptat în anul 2018 de cca. 7,496 TWh
 2019 - impactul ține seama de un consum exceptat în anul 2019 de cca. 7,598 TWh
 2020 - impactul ține seama de un consum exceptat în anul 2020 de cca. 7,684 TWh
 2021 - impactul ține seama de un consum exceptat în anul 2021 de cca. 8,934 TWh

Gradul de îndeplinire a țintei naționale privind ponderea de E-SRE în consumul final brut de energie electrică

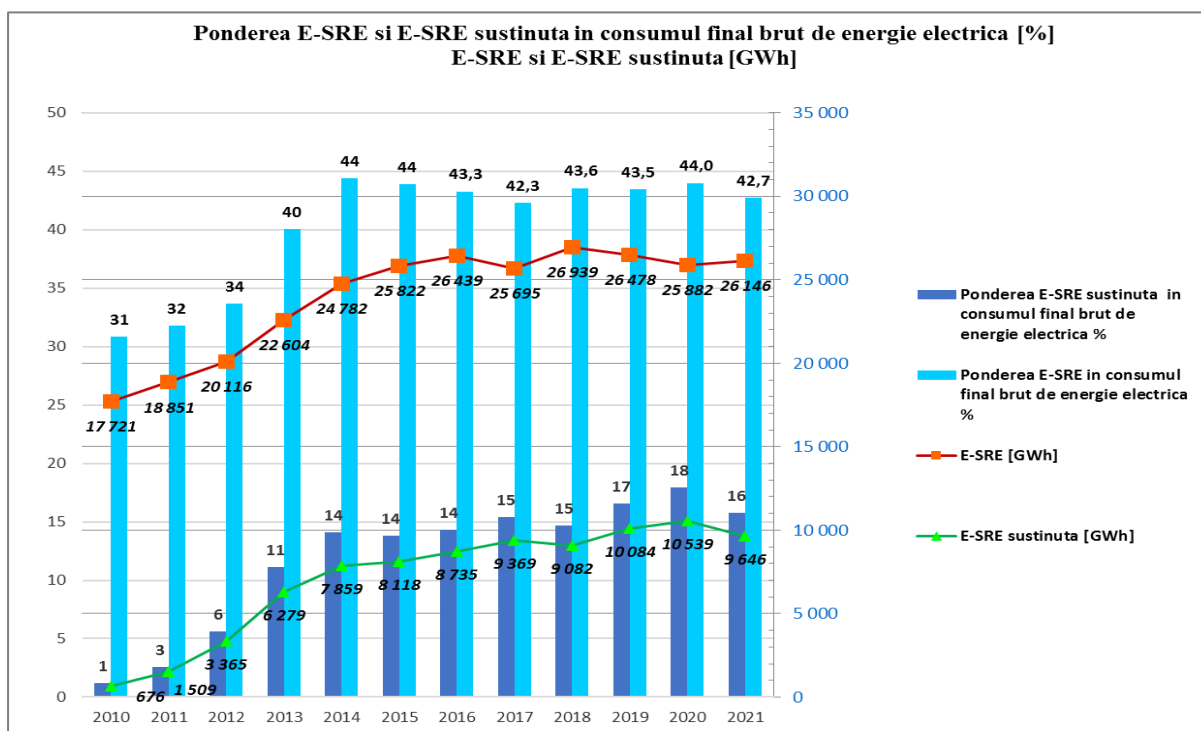
În contextul prevederii de la art. 20 alin. (2) din Legea nr 220/2008, ANRE a calculat pe baza rezultatelor aferente anului 2021 ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică, pentru anul precedent, astfel:

Energia electrică realizată în anul 2021 în unitățile de producere a E-SRE a fost de 26 728 GWh (valoare normalizată), din care 9 646 GWh a beneficiat de sistemul de promovare prin CV, restul de 17 082 GWh a fost produs atât în centrale hidroelectrice cu putere instalată mai mare de 10 MW care nu beneficiază de schema de sprijin prin CV, cât și în centrale electrice din surse regenerabile aparținând prosumatorilor și a condus la realizarea unei ponderi de E-SRE în totalul consumului final brut de energie electrică al României de 42,7%.

De asemenea, cantitatea de energie electrică de 9 646 GWh care a beneficiat de sistemul de promovare prin CV a condus la realizarea unei ponderi de 16 % în totalul consumului final brut de energie electrică al României.

Evoluția ponderii energiei electrice produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică al României în perioada 2005÷2021 este prezentată în figura următoare:

Figura nr. 10

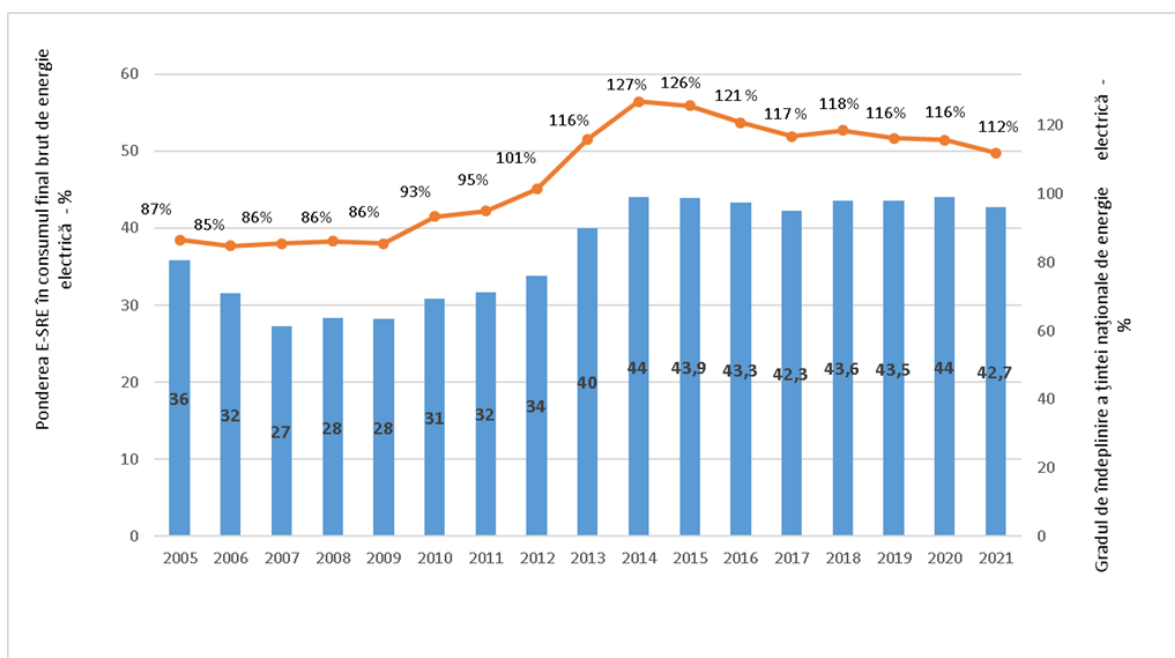
Notă: 1) În calculele privind determinarea ponderii E-SRE în consumul final brut de energie electrică au fost utilizate, pentru perioada 2010 ÷ 2020, valori normalizate ale producției de energie electrică din centrale hidroelectrice, respectiv centrale eoliene, în conformitate cu prevederile Directivei 2009/28/CE;
2) Ponderea E-SRE în consumul final brut de energie electrică anul 2021 a fost de 42,7 %, utilizând valori normalizate ale producției de energie electrică din centrale hidroelectrice, respectiv centrale eoliene

În privința gradului de îndeplinire a țintei naționale privind ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie electrică, în figura nr. 11, este prezentată o evoluție pentru perioada 2005÷2010 prin comparație a valorii realizată în anul de analiză cu cea a țintei naționale legal stabilită, pentru că ulterior, începând cu anul 2010, gradul de îndeplinire a țăintelor a fost evaluat comparând ponderea realizată a energiei electrice produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică al României, cu valorile anuale rezultate prin interpolare între țăintele naționale legal stabilite pentru perioada 2010 ÷ 2020.

Pentru anul 2021, gradul de îndeplinire a țintei naționale privind ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie electrică a fost de 112%.

În figura de mai jos este prezentată evoluția gradului de îndeplinire a țintei naționale privind ponderea de E-SRE în consumul final brut de energie electrică în perioada 2005÷2021:

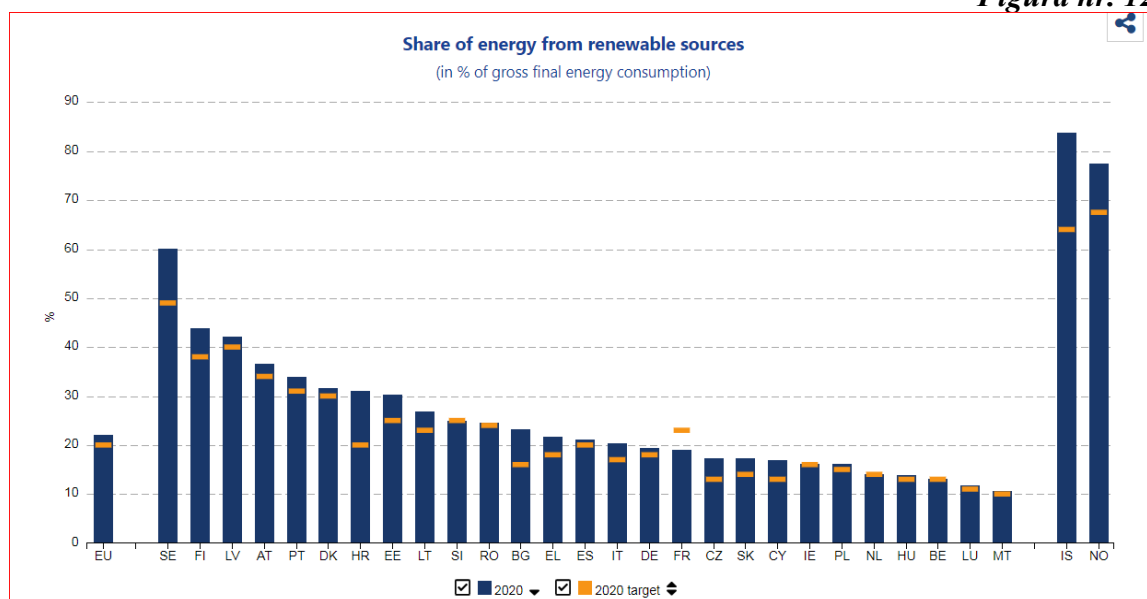
Figura nr. 11

Având în vedere traiectoria orientativă a ponderii energiei electrice produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică, 2021 – 2030 considerată în PNIESC, respectiv valoarea de 43,37% realizată în anul 2020, conform datelor raportate de România la Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/data/shares>) și luând în considerare o creștere anuală liniară pentru perioada 2020÷2025, gradul de îndeplinire a țintei naționale privind ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie electrică, pentru anul 2021 atinge valoarea de 97 %.

Obiectivul pentru România privind promovarea producerii ESRE este de 24% pentru 2020 privind ponderea energiei din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie. Această țintă pentru anul 2020 a fost 24,47 %, conform datelor europene oficiale publicate de Eurostat:

Figura nr. 12

Preluare Eurostat, februarie 2022

În conformitate cu prevederile *Metodologiei de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie*, ANRE a analizat situația costurilor și veniturilor producătorilor de energie electrică din surse regenerabile care beneficiază de sistemul de promovare prin certificate verzi, pe baza datelor transmise de producătorii acreditați.

Datele transmise de către producătorii acreditați au fost prelucrate prin aplicarea modelului matematic transmis pentru notificarea modificării sistemului de promovare a producerii energiei electrice prin CV și autorizat de către Comisia Europeană prin Decizia CE nr. C(2016) 8865.

Sistemul de promovare prin certificate verzi stabilit prin *Legea nr. 220/2008* a fost aplicat producătorilor pentru energia electrică produsă din surse regenerabile, în baza deciziei de acreditare emise de ANRE, pentru punerile în funcțiune, respectiv re tehnologizările de grupuri/centrale realizate până la data de 31 decembrie 2016.

Din analiza cost-beneficiu, cu actualizare efectuată pentru anul de analiză 2021 la nivel agregat pentru fiecare categorie de tehnologie de producere a E-SRE, cu luarea în considerare a indicatorilor rezultați din medierea costurilor și conform cu capacitățile puse în funcțiune până la finalul anului 2016¹², nu a fost identificat un risc de supracompensare.

În cadrul Raportului cu privire la analiza de supracompensare a sistemului de promovare prin certificate verzi a energiei electrice din surse regenerabile de energie pentru anul 2021, se remarcă valori ale ratei interne a rentabilității comparabile sau sub valoarea de referință din decizia CE C(2015) 2886. Raportul cu privire la analiza de supracompensare a sistemului de promovare prin certificate verzi a energiei electrice din surse regenerabile de energie pentru anul 2021 s-a publicat pe pagina de internet a ANRE.

Bugetul estimativ al schemei de sprijin prin certificate verzi prevăzut în Decizia CE nr. 4938/2011, reprezintă cumulul ajutorului acordat pe parcursul a 15 ani pentru noile capacități de producție intrate în schema de sprijin prin CV la nivelul fiecarui an, începând cu 2011 și până în 2016, și este prezentat în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 4

Anul	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Total
Buget Estimat Decizia CE nr.4938/2011 [mil. RON]	23305*	13902	14504	10666	9322	9015	80713

* Calculele pentru 2011 au fost efectuate având în vedere aplicarea sistemului de promovare de la 1 ianuarie 2011.

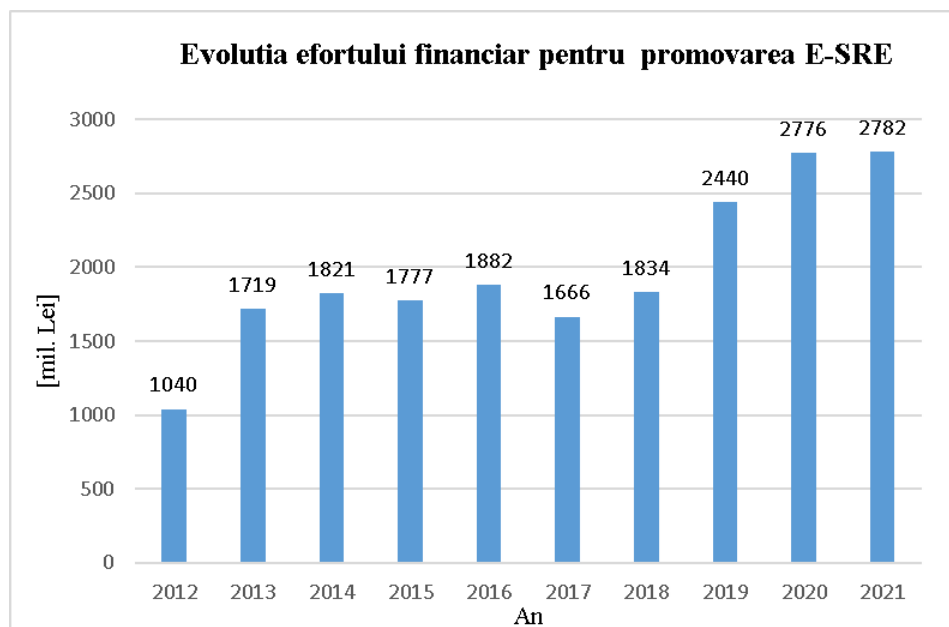
Nivelurile preconizate pentru bugetele anuale estimate reprezintă proiecția pe 15 ani a bugetului aferent centralelor instalate acreditate într-un an de analiză și cuprind valoarea totală a certificatelor verzi emise pentru întreaga perioadă de acreditare.

¹² sistemul de promovare prin certificate verzi stabilit prin *Legea nr. 220/2008* a fost aplicat producătorilor pentru energia electrică produsă din surse regenerabile, inclusiv pentru energia electrică produsă pe perioada de probă, în baza deciziei de acreditare emise de ANRE, pentru punerile în funcțiune, respectiv re tehnologizările de grupuri/centrale realizate până la data de 31.12.2016

Ulterior, bugetul estimativ al schemei de sprijin prin certificate verzi a fost revizuit prin Decizia CE nr. 2886/2015, modificările introduse vizează reducerea sprijinului pe MWh și, astfel, reducerea bugetului de la 19,5 miliarde EUR (estimare inițială) la 17,4 miliarde EUR.

Evoluția efortului financiar pentru promovarea E-SRE este exprimat prin valoarea ajutorului de stat raportat de producătorii de E-SRE din vânzarea certificatelor verzi, în perioada 2012÷2020:

Figura nr. 13

1.1.3.2. Monitorizarea sistemului de promovare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor

Monitorizarea pentru anul 2021 a prosumatorilor are în vedere datele și informațiile transmise de către 9 operatori de distribuție care raportează informațiile privind prosumatorii racordați la rețeaua electrică, conform machetei prevăzute în Anexa nr. 8¹³, respectiv Anexa nr. 8.1¹⁴ și datele și informațiile transmise de furnizorii de energie electrică referitoare la contractele de vânzare -cumpărare încheiate cu prosumatorii care dețin centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie, conform machetei prevăzută în Anexa nr. 8.2¹⁵ din Metodologia de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie.

În cursul anului 2021, datele de raportare primite de la operatorii de distribuție aferente prosumatorilor racordați la rețelele de distribuție ale operatorilor de distribuție au fost colectate lunar prin aplicația informatică accesibilă direct din site-ul ANRE (Portal ANRE).

Din monitorizarea sistemului de promovare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor în anul 2021, se constată următoarele:

¹³ Anexa nr. 8 din Metodologia de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 195/2019

¹⁴ Anexa nr. 8.1 din Metodologia de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 52/2021

¹⁵ Anexa nr. 8.2 din Metodologia de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 52/2021

Numărul de deținători de unități de producere a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor, defalcat pe persoane fizice și persoane juridice la data de 31.12.2021 este prezentat în tabelul nr. 9.

Tabelul nr. 9

Nr. crt.	Operator de distribuție	Numar prosumatori persoane fizice (PF) cu $P_i < 100\text{kW}$	Numar prosumatori persoane juridice (PJ) cu $P_i < 100\text{kW}$	Total
1	DELGAZ GRID	1703	66	1769
2	DISTRIBUTIE ENERGIE OLTENIA	2646	76	2722
3	E - DISTRIBUTIE MUNTENIA SA	1650	37	1687
4	E - DISTRIBUTIE BANAT	1433	68	1500
5	E-DISTRIBUTIE DOBROGEA	764	39	802
6	OMV PETROM	2	1	3
7	SDEE MUNTENIA NORD	1436	39	1475
8	SDEE TRANSILVANIA NORD SA	1417	83	1499
9	SDEE TRANSILVANIA SUD	2160	73	2232
Total an 2021		13109	478	13582*

Notă:* Numărul total de prosumatori a fost calculat considerând denumirea unică a prosumatorului racordat la rețeaua proprie a operatorului de distribuție

Puterea instalată în unitățile de producere a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor, defalcat pe persoane fizice și persoane juridice la data de 31.12.2021 este prezentată în tabelul nr. 10.

Tabelul nr. 10

Nr. crt.	Operator de distribuție	Total Putere instalată persoane fizice (kW), $P_i < 100\text{kW}$	Total Putere instalată persoane juridice (kW), $P_i < 100\text{kW}$	Total Putere instalată (kW)
1	DELGAZ GRID	7 424	1 270	8694
2	DISTRIBUTIE ENERGIE OLTENIA	10 616	1 707	12323
3	E - DISTRIBUTIE MUNTENIA SA	6 834	1 969	8803
4	E - DISTRIBUTIE BANAT	6 523	2 659	9182
5	E-DISTRIBUTIE DOBROGEA	3 038	1 475	4514
6	OMV PETROM	8	32	40
7	SDEE MUNTENIA NORD	5 733	1 052	6785
8	SDEE TRANSILVANIA NORD SA	6 258	1 729	7987
9	SDEE TRANSILVANIA SUD	9 064	1 743	10808
Total an 2021		55499	13637	69135

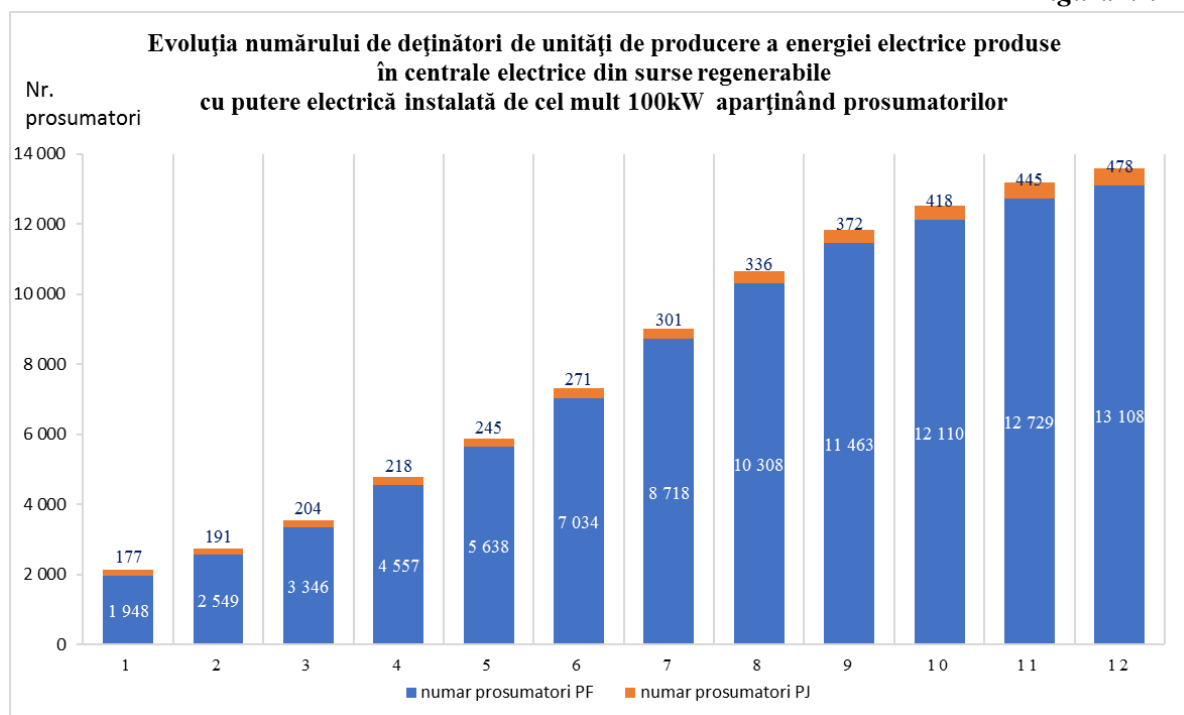
Cantitatea de energie electrică produsă și livrată de unitățile de producere a energiei de instalațiile de producere a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor, defalcat pe persoane fizice și persoane juridice la data de 31.12.2021 este prezentată în tabelul nr. 11.

Tabelul nr. 11

Nr. crt.	Operator de distribuție	Total Energie electrică produsă și livrată, persoane fizice (kWh), Pi<100kW	Total Energie electrică produsă și livrată persoane juridice (kWh), Pj<100 kW	Total Energie electrică produsă și livrată (kWh)
1	DELGAZ GRID	2 036 007	204 859	2 240 866
2	DISTRIBUTIE ENERGIE OLTENIA	3 422 797	3 210 158	6 632 955
3	E - DISTRIBUTIE MUNTENIA SA	2 019 118	232 369	2 251 487
4	E - DISTRIBUTIE BANAT	2 576 184	625 795	3 201 979
5	E-DISTRIBUTIE DOBROGEA	1 114 327	330 163	1 444 490
6	OMV PETROM	4 499	3 683	8 182
7	SDEE MUNTENIA NORD	2 093 280	206 826	2 300 106
8	SDEE TRANSILVANIA NORD SA	2 108 246	501 109	2 609 355
9	SDEE TRANSILVANIA SUD	3 685 109	447 671	4 132 780
Total an 2021		19059566	5762633	24822200

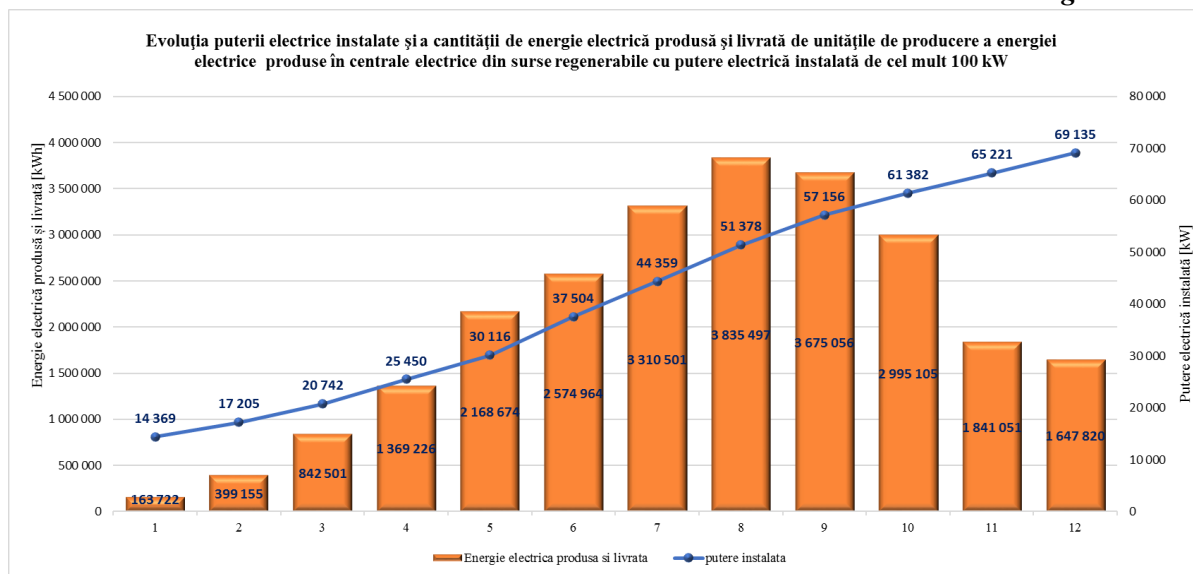
În figura nr. 14 de mai jos este prezentată evoluția lunară a numărului de deținători de unități de producere a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor racordați la rețeaua proprie a operatorilor de distribuție defalcat pe persoane fizice și persoane juridice, în anul 2021.

Figura nr. 14

Evoluția puterii electrice instalate și a cantității de energie electrică produsă și livrată de unitățile de producere a energiei de instalațiile de producere a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor este prezentată în figura de mai jos:

Figura nr. 15

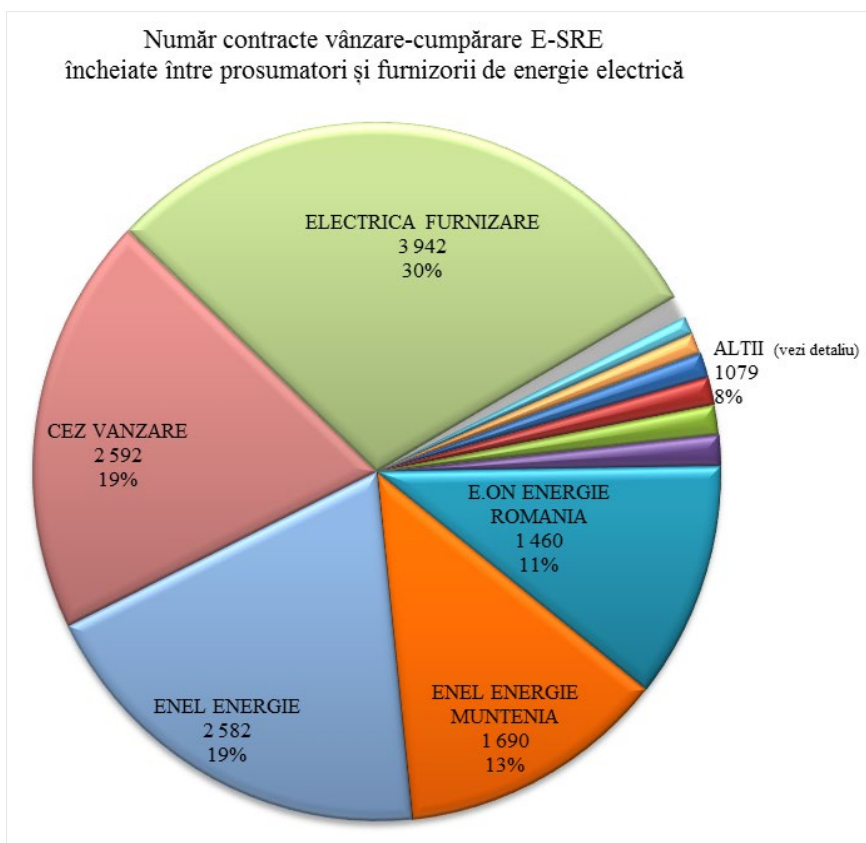
Din analiza datelor prezentate se constată o creștere liniară pentru puterea instalată aferentă unităților de producere a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor racordați la rețeaua proprie a operatorilor de distribuție de la valoarea puterii instalate totală de la 14 369 kW în luna ianuarie 2021 la valoarea de 69 135 kW la sfârșitul lunii decembrie.

Referitor la cantitatea de energie electrică produsă și livrată de unitățile de producere a energiei de instalațiile de producere a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor se constată valori cumulate de peste 2 000 000 kWh pentru perioada mai – octombrie și valori sub 2 000 000 kWh pentru lunile ianuarie – aprilie 2021, respectiv noiembrie și decembrie 2021.

De asemenea, prin centralizarea datelor și informațiilor transmise de furnizorii de energie electrică referitoare la contractele de vânzare -cumpărare încheiate cu prosumatorii care dețin centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie se remarcă faptul că până la data de 31.12.2021 un număr de 27 furnizori de energie electrică au încheiat un număr de 13345 contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice cu prosumatori cu putere instalată mai mică de 100 kW pe loc de consum.

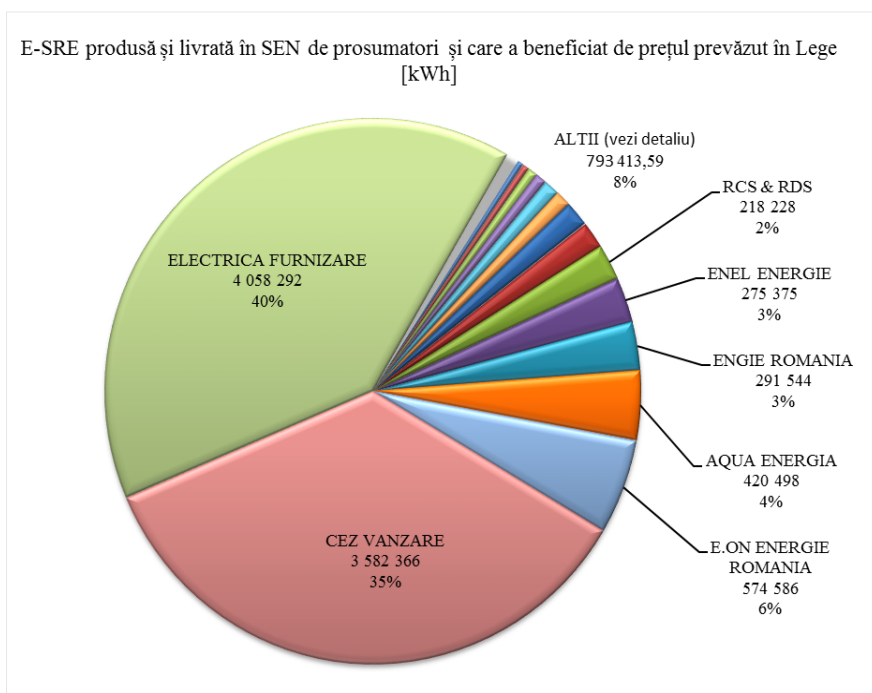
Din figura nr. 16 se poate observa că 92% dintre cele 13 345 de contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice încheiate de prosumatori au fost încheiate de un număr de 5 furnizori de energie electrică de ultimă instanță, restul de 8% dintre contracte au fost încheiate de un număr de 22 de furnizori de energie electrică.

Figura nr. 16

În aceeași proporție de 92 %, cantitatea de energie electrică produsă și livrată în SEN și care a beneficiat de prețul prevăzut în Legea nr. 220/2008 a fost preluată de 4 furnizori de ultimă instanță și 3 furnizori cu activitate în piața cu amănuntul, restul de 8% a fost preluată de un număr de 20 de furnizori.

Figura nr. 17

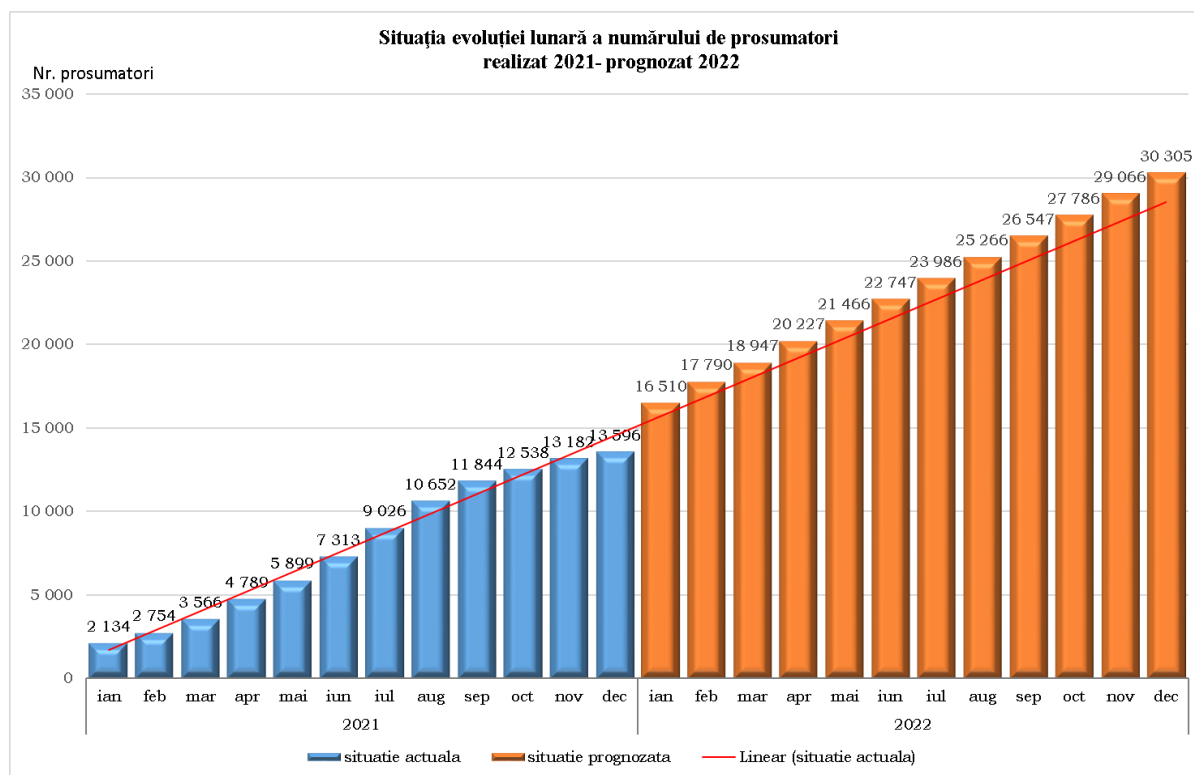
Prin instituirea sistemului de promovare energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor, în anul 2021 o cantitate de energie electrică de cca. 25 GWh a beneficiat de prețul de 0,19656 lei/kWh prevăzut în *Legea nr. 220/2008*.

Din analiza datelor referitoare la prosumatori, se constată că pe parcursul anului 2021 dinamica racordării de noi prosumatori a cunoscut o creștere importantă, în acest sens, ANRE estimând o creștere a numărului de prosumatori la finalul anului 2022 spre valori prognozate de cca 30 000 de prosumatori.

Având în vedere aceste evoluții este de așteptat să apară congestii sau lipsa de capacitate pentru conectarea de noi capacități regenerabile în rețelele electrice ale operatorilor de distribuție, după un trend similar înregistrat în ceea ce privește conectarea regenerabilelor în perioada 2012÷2016 asupra rețelelor de transport.

De asemenea, este de așteptat apariția și formarea de microgrid-uri și a piețelor locale de energie odată cu apariția agregatorilor și a comunităților de energie.

Figura nr. 18

Având în vedere prevederile art. 73¹ alin. (10) din *Legea nr. 123/2012*¹⁶, introduse prin *OUG nr. 143/2021*¹⁷ rezultatele privind monitorizarea activității prosumatorilor pentru anul 2021 sunt incluse într-un raport¹⁸ care se publică pe pagina de internet a ANRE.

1.2. Garanții de origine

Referitor la conformarea cu cerințele referitoare la certificarea originii E-SRE ale Uniunii Europene, a fost promovat Regulamentul de certificare a originii energiei electrice

¹⁶ *Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificări și completări ulterioare*

¹⁷ *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative.*

¹⁸ *ANRE a publicat primul Raport privind monitorizarea activității prosumatorilor pentru anul 2021*

produse din surse regenerabile de energie, în baza căruia ANRE a emis **Procedura de supraveghere a emiterii garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 23/2004**. Ca urmare, ANRE a înființat Registrul unic al garanțiilor de origine și, în perioada 2005 – 2010, semestrial, a emis garanții de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, actualizând în permanență datele din acest registru.

În urma modificării legislației europene în domeniu, prin promovarea **Directivei 2009/28/CE**¹⁹, a fost necesară reconsiderarea regulilor privind certificarea originii energiei electrice produse din surse regenerabile de energie, fiind aprobat un **Regulament**²⁰.

Sistemul de certificare a originii E-SRE își propune creșterea gradului de transparență față de client prin diferențierea dintre energia electrică provenită din surse regenerabile de energie și energia electrică provenită din surse convenționale și se concretizează prin acordarea de garanții de origine producătorilor de E-SRE.

Regulamentul instituie cadrul de organizare și funcționare a sistemului garanțiilor de origine a producției de energie electrică din surse regenerabile, pentru a dovedi că energia electrică sau o pondere din aceasta, livrată unui consumator final de furnizorul acestuia, este produsă din surse regenerabile de energie.

Garanțiile de origine emise în baza prezentului regulament se utilizează de furnizorul de energie electrică, la cererea unui consumator final, pentru a proba corectitudinea informațiilor conținute în eticheta energiei electrice.

În vederea punerii în aplicare a prevederilor **H.G. nr. 1232/2011**, *ANRE a implementat aplicația web pentru emiterea și urmărirea garanțiilor de origine, pe o pagină de internet securizată*, dezvoltată special în acest scop. Odată cu dezvoltarea aplicației, începând din februarie 2013, a devenit funcțional un nou registru unic al garanțiilor de origine, în format electronic, care conține informații referitoare la garanțiile de origine emise, transferate sau retrase.

Totodată, ANRE monitorizează situația garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, rezultatele obținute fiind cuprinse într-un raport anual.

În figura următoare este prezentată situația garanțiilor de origine din contul producătorilor de E-SRE în perioada 2016 ÷ 2021, astfel:

- emise către producătorii de E-SRE;
- transferate de producătorii E-SRE către furnizorii de energie electrică/producători de E-SRE;
- expirate în contul producătorilor E-SRE.

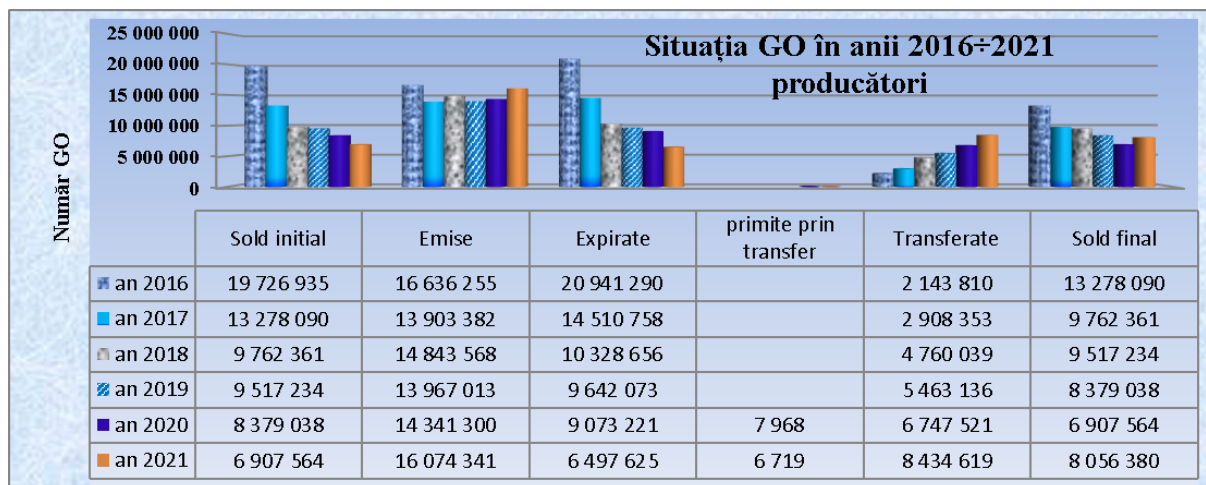
Comparativ cu anii 2016 ÷ 2020, în anul 2021 se observă o îmbunătățire a operațiunilor de transfer a garanțiilor de origine, astfel, având în vedere creșterea de 25% față de anul precedent, se păstrează trendul ascendent al ultimilor ani, în timp ce numărul garanțiilor de origine expirate în portofoliul producătorilor, cu o scădere de 28,39% față de anul precedent, accentuează trendul descendent al ultimilor ani.

¹⁹ Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE

²⁰ Regulamentul de emitere și urmărire a garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, aprobat prin H.G. nr. 1232/2011

Se remarcă o îmbunătățire a conștientizării producătorilor E-SRE de solicitare a emiterii de GO, corelat cu transferul de GO, în sensul în care acestea să fie solicitate în măsura în care urmează a fi transferate.

Figura nr. 19

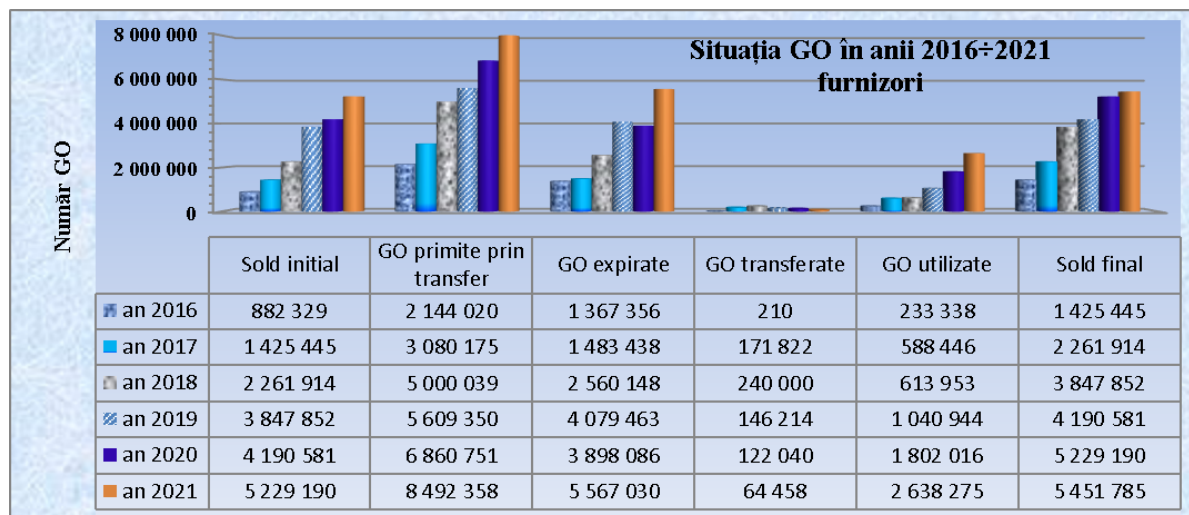

În figura următoare este prezentată situația garanțiilor de origine din contul furnizorilor de energie electrică în perioada 2016 ÷ 2021, astfel:

- primite prin transfer de către furnizorii de energie electrică;
- utilizate de furnizorii de energie electrică către consumatorii finali;
- transferate de furnizorii de energie electrică către un alt furnizor de energie electrică;
- expirate în contul furnizorilor.

În anul 2021 se remarcă o creștere semnificativă de 46,4% față de anul precedent a numărului de garanții de origine utilizate către clienții finali. De asemenea se constată o creștere cu 23,78% a garanțiilor de origine primite prin transfer de către furnizorii de energie electrică și totodată o creștere a numărului garanțiilor de origine expirate în contul furnizorilor de energie electrică, cu 42,81 % față de anul precedent.

Figura nr. 20

Începând cu anul 2013, Rapoartele privind monitorizarea garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie și livrată în rețelele electrice se regăsesc pe pagina de internet a ANRE.

1.3. Facturarea certificatelor verzi la consumatorii finali

Activitățile de achiziție/tranzacționare/facturare și regularizare a CV la consumatorii finali sunt realizate de furnizorii de energie electrică în baza prevederilor specifice din *Legea nr. 220/2008*, cât și în conformitate cu reglementările ANRE în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (6) și (6¹) din *Legea nr. 220/2008*, a fost elaborată *Procedura*²¹ care stabilește următoarele:

- a) *modul de facturare a certificatelor verzi la consumatorii finali;*
- b) *modul de regularizare a certificatelor verzi la consumatorii finali;*
- c) *obligațiile de raportare privind facturarea/regularizarea CV aferente energiei electrice facturate/furnizate consumatorilor finali de către furnizorii de energie electrică, operatorii de distribuție, alții decât operatorii de distribuție concesionari, care realizează revânzarea energiei electrice achiziționate de la unul sau mai mulți furnizori de energie electrică către consumatori finali de energie electrică racordați la rețelele acestora de distribuție a energiei electrice și de către producătorii de energie electrică care alimentează cu energie electrică consumatorii racordați prin linii directe de centralele electrice pe care le dețin.*

Furnizorii de energie electrică au obligația ca, în facturile de energie electrică emise consumatorilor finali de energie electrică, să factureze CV aferente energiei electrice consumate, separat față de tarifele/prețurile pentru energia electrică, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (4) din *Legea nr. 220/2008*. Ca urmare, contravaloarea CV se facturează consumatorilor finali de către furnizorul de energie electrică pentru energia electrică facturată acestora în intervalul de facturare, evidențiată distinct în cadrul facturii emise pentru energie electrică, intervalul de facturare a contravalorii CV fiind același cu cel de facturare a energiei electrice.

Conform prevederilor art. 15 din *Procedură* furnizorii de energie electrică transmit la ANRE următoarele date:

a) *până la data de 31 martie a fiecărui an, date privind facturarea lunară a contravalorii CV pentru anul anterior aferente energiei electrice facturate, prin completarea machetei prevăzute în anexa nr. 1 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a) și b), respectiv a machetei prevăzute în anexa nr. 2 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. c) din Procedură. În situația în care pentru un interval de facturare sunt emise facturi de regularizare a energiei electrice facturate inițial, la completarea machetei prevăzute în anexa nr. 1 sau nr. 2, după caz, se utilizează datele din facturile de regularizare a energiei electrice.*

b) *până la data de 30 septembrie a fiecărui an, date privind regularizarea anuală a contravalorii CV aferente anului anterior, prin completarea machetei prevăzute în anexa nr. 3 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a) și b), respectiv a machetei prevăzute în anexa nr. 4 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. c).*

În conformitate cu prevederile art. 6) din *Procedură*, furnizorul de energie electrică facturează contravaloarea CV către consumatorii finali ca produs între următoarele:

- cantitatea de energie electrică facturată în fiecare interval de facturare al anului 2021,

²¹ *Procedura de facturare a certificatelor verzi, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 187 din 7 noiembrie 2018, publicat în Monitorul Oficial nr. 953 din 12.11.2018*

- cota anuală obligatorie de achiziție de certificate verzi stabilită la valoarea de 0,449792 CV/MWh prin Ordinul ANRE nr. 14/202222.
- prețul mediu ponderat al CV tranzacționate pe piața centralizată anonimă spot de CV de 142,2107 lei/CV, stabilit și publicat de OPCV23 pe pagina proprie de internet: https://www.opcom.ro/anunturi_stiri/anunturi_pcv.php?lang=ro&id_piata=4, în data de 05.01.2021.

Prețul unitar al CV aferente cantității de energie electrică consumată în intervalul de facturare în anul 2021 se calculează, conform prevederilor art. 9 alin. (4) lit. b) din *Procedură*, ca produs dintre cota anuală obligatorie estimată de achiziție CV în valoare de 0,449792 CV/MWh și prețul mediu ponderat al CV de 142,2107 lei/CV. Astfel, prețul unitar al CV în anul 2021 este 63,965235 lei/MWh.

În vederea analizei machetelor privind facturarea lunară a CV transmise de furnizorii de energie electrică s-a avut în vedere ca la facturarea CV în anul 2021 să fie respectate următoarele aspecte:

- Utilizarea cotei anuale obligatorii estimată²⁴ de achiziție de CV la valoarea de 0,4505 CV/MWh;
- Prețul mediu ponderat (PMP²⁵) al CV utilizate de furnizorul de energie electrică pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de CV pentru anul anterior, care nu poate fi mai mare decât prețul mediu ponderat al tranzacțiilor din piața centralizată anonimă spot a CV din anul anterior. PMP al tranzacțiilor din sesiunile de tranzacționare pe piața centralizată de CV din perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2021 este calculat de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale, OPCOM S.A, cu patru zecimale, ca valoare medie ponderată a prețurilor de închidere din sesiunile de tranzacționare din piața centralizată anonimă spot de CV pentru fiecare perioadă, și publicat de acesta pe site-ul propriu. Valoarea calculată pentru anul 2021 este de 142,2107 lei/CV.

Sursa:

https://www.opcom.ro/opcom/uploads/doc/PCBCV/Rapoarte/raport_PCBCV_2021_RO.pdf

În anul 2021, un număr de 134 furnizori de energie electrică au facturat energie electrică la consumatorii finali. Dintre aceștia un număr de 81 operatori economici, reprezentând 60,45% din numărul de 134 operatori economici cu obligație de achiziție de CV în anul 2021 au transmis machetele conform cu Anexele 1 și 2 la *Procedură*.

Un număr de 53 operatori economici, reprezentând 39,55 % din numărul de 134 operatori economici cu obligație de achiziție de CV care au facturat energie electrică la consumatorii finali în anul 2021 nu au transmis la ANRE machetele privind facturarea lunară a certificatelor verzi la consumatorii finali, nerespectând astfel prevederile art. 15 din *Procedură*.

²² Ordinul președintelui ANRE nr. 14/23.02.2022 privind stabilirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi aferentă anului 2021, publicat în Monitorul Oficial nr. 186 din 24.02.2022

²³ OPCV – OPCOM operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

²⁴ Verificarea facturării energiei electrice furnizate pentru anul 2021 se va începe în septembrie 2022, lună calendaristică până la care este permisă regularizarea facturării CV pentru anul 2021

²⁵ PMP - Prețul mediu ponderat

1.4. Activitatea de analiză, modelare și simulare realizată în cadrul ANRE

1.4.1. Prevederi legale

Acțiunile desfășurate prin utilizarea soft-ului PLEXOS au fost structurate în concordanță cu prevederile legale în vigoare privind necesitatea de aducere la îndeplinire a prevederilor articolului 9 alin. (1) lit. s), alin. (5) lit. a), b), c) și f) din *Legea nr. 160/2012 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind modificarea și completarea Legii energiei electrice nr. 13/2007 și Legii gazelor nr. 351/2004:*

„Atribuțiile și competențele ANRE în sectorul energiei electrice și energiei termice produse în cogenerare:

(1) ANRE este abilitată cu următoarele atribuții și competențe în sectorul energiei electrice și energiei termice produse în cogenerare:

ș) monitorizează funcționarea pieței de energie electrică în vederea evaluării nivelului de eficiență, transparență și concurență a acesteia, a continuității în alimentare, pe bază de reglementări proprii, și elaborează rapoarte anuale privind activitatea desfășurată, problemele sesizate, soluțiile aplicate și rezultatele obținute;

(5) Rapoartele prevăzute la alin. (1) lit. ș) trebuie să cuprindă și informații privind:

a) nivelul de siguranță în funcționare a rețelelor electrice;

b) prognoza balanței dintre resursele și consumul de energie electrică pentru următorii 5 ani;

c) planificarea punerii în funcțiune de noi capacități de producție;

f) estimarea evoluției siguranței alimentării cu energie electrică pentru o perioadă cuprins între 5 și 15 ani de la data întocmirii raportului.

Analizele și simulările privind funcționarea complexă a Sistemului Electroenergetic Național și a pieței de energie electrică și respectiv gaze naturale, au avut în vedere elaborarea și rularea de scenarii de analiză pentru determinarea performanțelor diferitelor configurații ale componentelor de producere a energiei electrice (integrând toate tipurile de producere și surse primare de energie electrică: hidro, nuclear, surse regenerabile, hidrocarburi, combustibili solizi) și pentru diferite situații de consum al energiei electrice.

Modelările și simulările au fost realizate cu ajutorul soft-ului PLEXOS²⁶ fiind dezvoltate o serie de modele de analiză, conform datelor și informațiilor extrase și prelucrate din bazele de date din cadrul ANRE adaptate specificității proprietăților și datelor necesare modelelor de simulare, dar și prin colectarea de date actualizate și suplimentare de la operatorii de rețea și producători din domeniul energiei electrice și al gazelor naturale, respectiv din cadrul unor platforme online accesibile în mod gratuit.

1.4.2. Scopul și utilitatea modelării cu ajutorul soft-urilor dedicate

Scopul principal al soft-ului este de a asista ANRE la stabilirea scenariilor necesar a fi modelate din punct de vedere al **funcționării optime a sistemului electroenergetic din România în contextul descentralizării și a creșterii ponderii energiei electrice din surse regenerabile** ce poate influența funcționarea piețelor de energie electrică și gaze naturale. Prin proiectarea și dezvoltarea de scenarii de analiză și modelare folosind datele reale ale sistemului de producere, transport și distribuție a energiei electrice și gaze naturale, ținând cont de planificarea utilizării eficiente a resurselor energetice disponibile, se pot obține rezultate ce pot servi ca bază pentru **analize tehnice și economice considerând implementarea diferitelor scenarii și ținte**, introduse cu pachetul de reglementări emise la nivel european Clean Energy Package.

²⁶ PLEXOS este un soft dezvoltat de către Energy Exemplar, utilizat pentru simulare scenarii de funcționare piață energie electrică și gaze naturale (<https://energyexemplar.com/solutions/plexos/>)

La nivel european, autoritățile naționale de reglementare lucrează activ pentru a îmbunătăți performanțele piețelor de energie electrică și gaze naturale. Astfel, operatorii de sisteme de transport (OTS) sunt obligați să **evalueze în mod regulat adecvanța SEN pe termen lung** (*capacitatea sistemului electroenergetic de a satisface în permanentă cererile de putere și energie ale consumatorilor, luând în considerare ieșirile din funcțiune ale elementelor sistemului, atât cele programate cât și cele rezonabil de așteptat a se produce neprogramat*) și să pregătească **planuri de dezvoltare ale rețelelor pe termen lung din fiecare țară, în conformitate cu normele aplicabile stabilite de către Uniunea Europeană.**

Autorităților naționale de reglementare din statele membre UE le revine **responsabilitatea de a monitoriza acest proces** și, în majoritatea cazurilor, cum este și cazul ANRE, acestea **pot revizui și aproba planurile sau evaluările operatorilor de sisteme de transport energie electrică și gaze naturale înaintate spre analiză.** Pentru a permite o monitorizare eficientă, este recomandată o înțelegere solidă a beneficiilor, dar și provocărilor pe care le poate aduce cuplarea piețelor europene, pentru a se putea realiza o analiză și propune scenarii de modelare cu ajutorul datelor reale tehnice și comerciale aferente funcționării pieței de energie și a sistemului electroenergetic interconectat.

Astfel, în urma modelării și simulării cu ajutorul soft-urilor dedicate, precum soft-ul PLEXOS dar și altele, autoritățile de reglementare pot beneficia de **capabilități și informații clare** ce pot oferi un real ajutor în revizuirea și **evaluarea în mod critic a planurile de dezvoltare pe termen lung prezentate de OTS și de operatorii de distribuție concesionari,** a funcționării optime a piețelor de energie electrică și gaze naturale, cu luarea în considerare a topologiei rețelei de energie electrică și suportabilitatea țintei RES asumate.

ANRE este de asemenea implicată în **promovarea dezvoltării piețelor competitive de energie electrică și gaze naturale** ce poate conduce la necesitatea efectuării unor analize de piață mai detaliate ce ar putea fi susținute de o serie de scenarii de modelare și simulare, pentru a evalua impactul potențial al asupra prețului energiei electrice ținând cont de costurile de producere a energiei electrice, costurilor combustibililor utilizați pentru producerea energiei la nivel local, prețurilor pieței de energie la nivel internațional, schimburilor transfrontaliere, concurența și lichiditatea piețelor, cu luarea în considerare a **stării tehnice a rețelelor actuale din România și necesitatea de investiții în rețeaua de producere, transport și distribuție a energiei electrice pentru integrarea optimă a RES** (considerând ținta asumată) și **obținerea unei flexibilități în funcționarea SEN** prin analiza necesității utilizării unor sisteme de backup/stocare.

Activitatea de analiză și modelare cu ajutorul soft-urilor dedicate este capabilă să ofere **informații și prognoze despre viitor** ce pot utilizate în dezvoltarea diferitelor strategii pentru a face față provocărilor viitoare, cum ar fi integrarea optima a SRE. Modelele de analiză prin modelare utilizate la nivelul Comisiei Europene sunt de cele mai multe ori **modele simplificate**, în primul rând din cauza **constrângerilor privind datele de intrare disponibile precum și granularitatea acestora** și în al doilea rând de **unitățile de procesare și calcul dedicate** ce necesită configurații superioare și timp îndelungat pentru rezolvarea unor modele matematice (sisteme energetice digitale) ale unor sisteme energetice reale ținând cont de funcționarea realistă a acestora. În consecință, unele din **efectele legate de limitările și constrângerile de funcționare ale sistemului energetic la nivel local pentru fiecare stat membru ar putea fi adesea ignorate** în dezvoltarea scenariilor viitoare.

Pe termen mediu și lung, pentru a obține echilibrul optim dintre producție și consum, vor fi necesare soluții suplimentare de flexibilitate precum și o evaluare realistă a **adecvanței resurselor nu numai la nivel regional (UE) cât și la nivel local** în baza considerării unor

scenarii de prognoză și consum ținându-se cont de disponibilitatea surselor de producere a energiei electrice actuale și viitoare, scoaterea din uz a unor active de producere, punerilor în funcțiune viitoare, pentru atingerea țintelor RES și reducerea emisiilor de carbon.

Instrumentele moderne și soft-urile specifice de analiză și modelare privind dezvoltarea sistemului energetic la nivel local, interconectat, pot oferi o **bază solidă pentru estimările schimbărilor necesare în sistemul electroenergetic** atât din punct de vedere al instalării de noi surse de producere a energiei electrice, dezvoltarea optimă a rețelelor de transport și distribuție precum și creșterea flexibilității utilizării energiei electrice în sistemul energetic (studiile recente abordează necesitatea atât a producerii flexibile de energie electrică, cât și a flexibilizării consumului de energie electrică) pentru a atinge anumite obiectivele și țintele climatice și de mediu.

Examinarea investițiilor necesare în sistemul de producere și transport al energiei electrice cu luarea în considerare a sistemului de producere și transport gaze naturale și găsirea unor opțiuni de flexibilizare devine astfel o **problemă de co-optimizare pentru extinderea capacităților de producție, transport și stocare a energiei electrice la nivel local, interconectat cu sistemele vecine.**

Nevoia de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră a adăugat o nouă dimensiune de luat în considerare pentru **dezvoltarea scenariilor energetice pe termen lung.** În plus față de factorii tradiționali precum progresul tehnologic, considerațiile demografice, economice și politice poate exista un alt aspect al previziunilor energetice moderne legate de luat în considerare cu privire la **acoperirea, calendarul și strictetea politicilor de atenuare a emisiilor de gaze cu efect de seră** și a poluanților atmosferici. În timp ce scenariile actuale arată că trecerea la un viitor energetic cu emisii reduse de carbon **necesită o schimbare drastică a investiției energetice și a amestecului rezultat în utilizarea tehnologiilor energetice**, amestecul tehnologic exact pe tipuri de resurse, căile către mixul necesar, prețul și proiecțiile costurilor aferente **ar trebui tratate cu un grad mare de precauție.**

Scenariile de analiză nu pot furniza previziuni exacte, dar ar putea fi utilizate ca o **bază solidă a unei viitoare analize calitative a riscurilor de luare a deciziilor asociate cu diferite căi de progres spre atingerea țintelor asumate la nivelul statului membru.**

Recentul context pandemic, respectiv criza COVID-19 a arătat rolul esențial al utilizării datelor și informațiilor pentru gestionarea crizelor dar și pentru luarea deciziilor în cunoștință de cauză de către autorități. Datele relevante au un rol cheie în realizarea obiectivelor Acordului verde European și ale Planului de redresare al UE, având în vedere potențialul lor de inovare și contribuția acestora la eficiență în utilizarea optimă și în monitorizarea de date colectare a industriilor din toate sectoarele, inclusiv sectorul energetic.

Modelarea numerică poate aduce o contribuție majoră la înțelegerea funcționării piețelor de energie electrică și gaze naturale la nivel european și local, a nevoilor de infrastructură locală actuale și viitoare și este un element esențial al oricărui exercițiu de reglementare, analiză și planificare, precum și o cerință pentru analiza efectelor unor modificări legislative emise la nivel european. Modelarea matematică oferă posibilitatea de a cuantifica impactul opțiunilor, în identificarea politicilor alternative, ale căror rezultate pot fi utilizate în sprijinul luării deciziilor, modelările devenind tot mai complexe ținând cont de complexitatea și modul de funcționare specific al sistemelor energetice în ansamblul lor.

Începând cu luna **septembrie 2020**, în cadrul ANRE s-au putut realiza activitățile de analiză și simulare conform ROF, după finalizarea procesului de achiziție publică a licenței soft-ului PLEXOS valabilă pentru o perioadă de 12 luni. Activitatea de analiză și simulare a

avut în vedere acțiunile propuse conform **Planului de Acțiuni pentru utilizarea soft-ului PLEXOS în cadrul ANRE, aprobat de conducerea ANRE.**

1.4.3. Modele de analiză dezvoltate și rezultate obținute

Conform competențelor și atribuțiilor ANRE, ținând cont de **principalele funcționalități ale soft-ului PLEXOS**, pe parcursul anului 2021 au fost dezvoltate cu ajutorul soft-ului PLEXOS modele²⁷ de analiză și proiecte de studiu privind influența configurării în model a rețelei de transport a energiei electrice, prin care se analizează acoperirea curbei de consum la nivel de regiune, folosind date reale privind rețelele de transport a energiei electrice.

Au fost, de asemenea, colectate și actualizate o parte din datele privind necesarul de energie electrică și termică și privind capacitățile de producere disponibile pentru anul 2020, utilizând caracteristicile tehnice ale unităților de producere a energiei electrice și termice conform datelor disponibile în cadrul ANRE și datelor puse la dispoziție de către operatorii de sistem de transport a energiei electrice și a gazelor naturale.

Datele de natură economică referitoare la funcționarea generatoarelor/producătorilor (costuri cu operarea și mentenanța, costurile fixe, costuri variabile, costurile cu pornirea unităților generatoare, etc.) – au fost considerate datele prelucrate din datele puse la dispoziție de către producători prin documentațiile înaintate pentru rularea PowrSym de către OTS, conform obligațiilor legale în vigoare la momentul configurării bazelor de date.

Activitatea de analiză, modelare și simulare cu ajutorul soft-ului PLEXOS a fost canalizată în **4 direcții** principale respectiv:

- **Colectare date** și informații pentru creare și configurare baze de date de tip Excel, .csv, .xml prelucrabile în fișiere specifice soft-ului PLEXOS,
- **Creare baze de date** specifice și modele de analiză în limbajul soft-ului,
- **Configurare și dezvoltare model de analiză:** modele de energie electrică și respectiv modele de gaze naturale.
- **Simulare scenariu de analiză configurate**, interpretare rezultate obținute și calibrări necesare a fi realizate, în funcție de analiza și interpretarea rezultatelor.

Rezultatele obținute din scenariilor analizate cu ajutorul soft-ului, precum și ipotezele de analiză considerate în baza utilizării datelor aferente bazelor de date existente sau actualizate au fost aprobate de conducerea ANRE, conform rapoartelor întocmite în anul 2021.

1.4.4. Concluzii și propuneri de acțiuni viitoare

Tranziția energetică și decarbonizarea profundă a viitorului mix de energie electrică vor necesita o integrare optimă a surselor intermitente de energie produsă din surse regenerabile.

Ponderea mare a surselor variabile de energie (vRES) în viitoarea producție de energie electrică precum și dependența acestora de variațiile climatice, are potențialul de a schimba semnificativ dinamica sistemului de alimentare cu energie electrică atât la nivel local, cât și la nivel regional. Modul în care flexibilitatea este oferită în prezent de tehnologiile convenționale de producere energie termică (care oferă în prezent o mare parte din flexibilitate pe toate intervalele de timp) va permite analize de integrare a unor tehnologii viitoare doar asigurând în același timp siguranță în alimentarea continuă cu energiei electrice a consumatorilor racordați la rețelele de energie electrică și gaze naturale.

²⁷ Modelul de energie electrică cu noduri virtuale, Modelul de energie electrică cu rețea de transport energie electrică integrată și Modelul de gaze naturale.

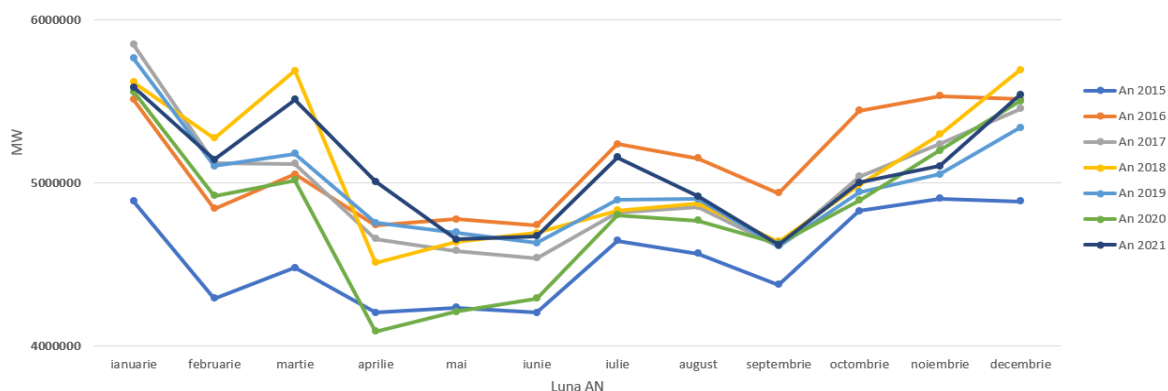
Analizele cu ajutorul scenariilor sunt capabile să ofere informații despre viitor și posibile strategii pentru a face față provocărilor, cum ar fi integrarea optimă a surselor de energie regenerabile, surse variabile de energie electrice și greu predictibile.

Astfel modelele folosite pentru analiza dezvoltării viitoarelor sisteme energetice sunt de cele mai multe ori modele simplificate, în primul rând din cauza constrângerilor privind datele de intrare disponibile și granularitatea acestora și unităților de procesare și calcul ce necesită configurații superioare și timp îndelungat pentru rezolvarea unor modele matematice complexe de analiză.

Ținând cont de aceste aspect, efectele legate de limitările și constrângerile reale ale sistemului energetic din rețeaua de transport și distribuție a energiei electrice și diferențele la nivel local și regional pentru fiecare stat membru sunt adesea ignorate atunci când se dezvoltă și implementează scenariile de analiză și modelare a sistemelor energetice.

Figura nr. 21. Evoluția consumului lunar de energie electrică în perioada 2015-2021

Evoluția consumului lunar de energie electrică în perioada 2015-2021

Pe termen lung, pentru a obține și menține echilibrul optim dintre producție și consum, vor fi necesare soluții suplimentare de flexibilitate. De asemenea, poate fi necesară o evaluare realistă a adecvării resurselor la nivel regional și local pe bază de scenarii de prognoză viitoare pentru consum, ținând cont de disponibilitatea resurselor de producere a energiei actuale și viitoare, scoaterea din uz a unor active de producere, atingerea obiectivelor privind țintele RES, emisiile de carbon și altele.

Figura nr. 22. Contribuția producției SRE la acoperirea curbei de consum anuale

Contribuția orară a producției SRE variabile dispencerizabile la acoperirea consumului pe parcursul anului 2021
Serie Temporală

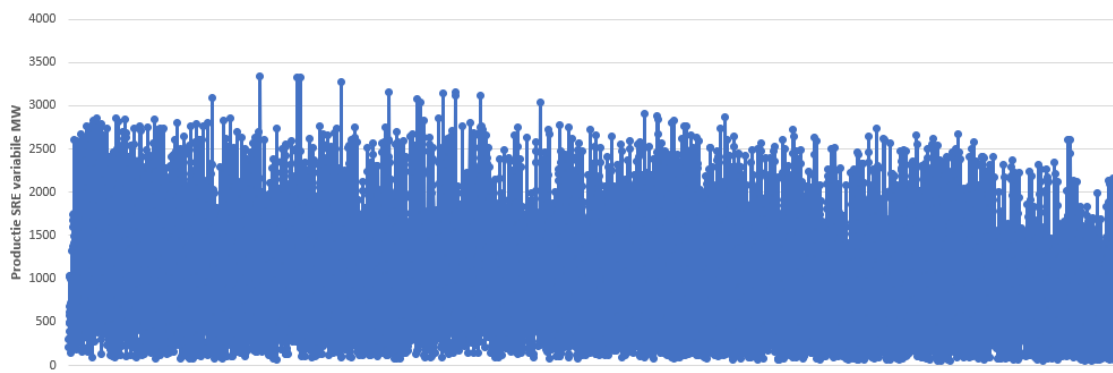
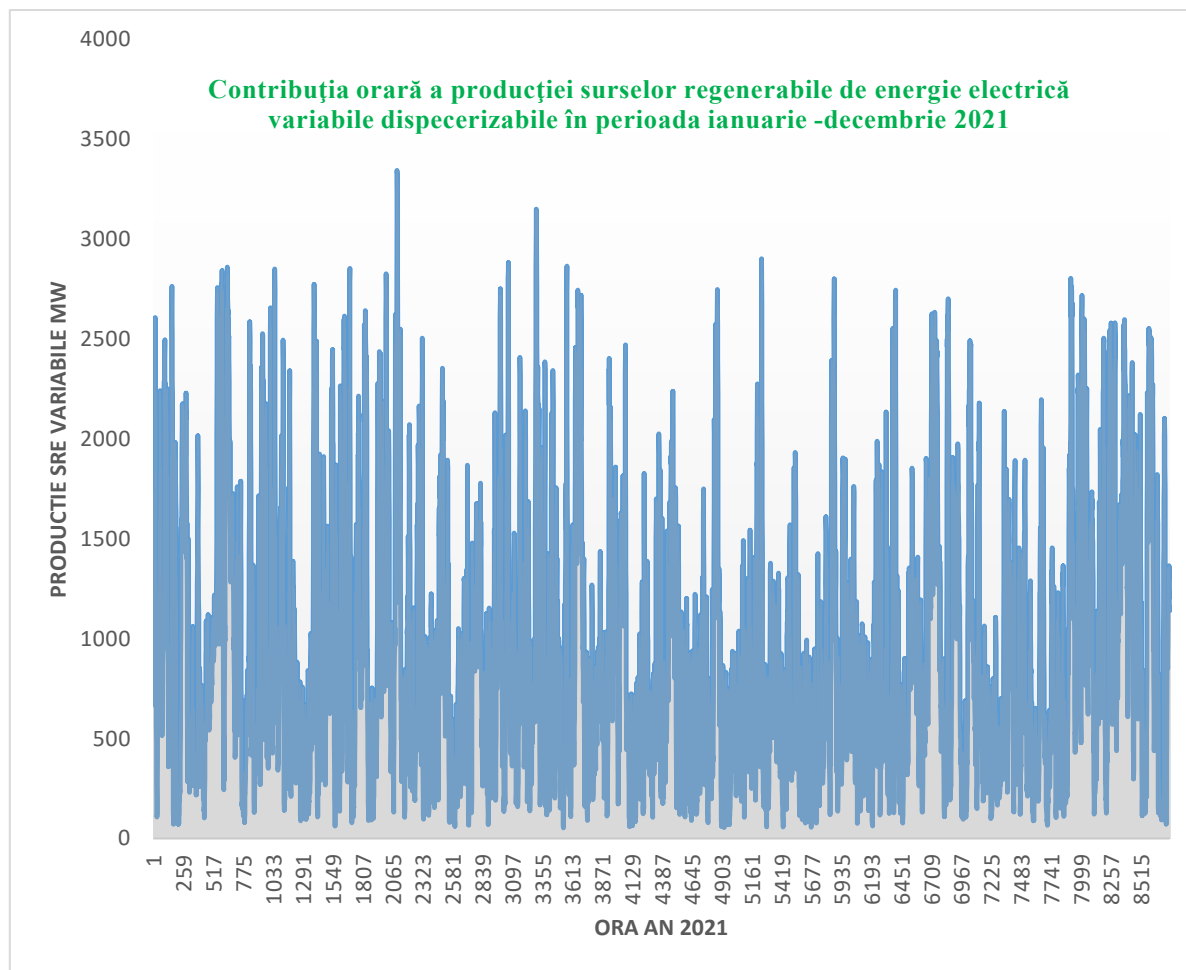

Figura nr. 23. Contribuția orară a producției surselor regenerabile de energie electrică variabile dispeceerizabile în perioada ianuarie - decembrie 2021

Instrumentele moderne și aplicațiile specifice de analiză privind dezvoltarea scenariului energetic la nivel local, separat dar și interconectat, pot oferi o bază solidă pentru estimările schimbărilor necesare în sistemul energetic atât din punct de vedere al instalării de noi surse de producere a energiei electrice, dezvoltarea optimă a rețelelor de transport și distribuție precum și creșterea flexibilității utilizării energiei electrice în sistemul energetic (studiile recente abordează necesitatea atât a generării flexibile de energie, cât și a consumului) pentru a atinge anumite obiective și ținte climatice și de mediu. Examinarea investițiilor necesare în opțiuni de flexibilitate devine astfel o problemă de co-optimizare pentru extinderea capacităților de producție, transport și stocare a energiei electrice.

Conform rapoartelor EUROSTAT, ponderea RES la nivel Uniunii Europene e în continuă creștere, dar în continuare sursele clasice de producție a energiei electrice sunt utilizate în multe din statele membre cu diferite ponderi, în funcție de mix-ul specific al fiecărui stat membru, conform datelor de mai jos.

Figura nr. 24. Producția de energie electrică pe tipuri de sursă primară de producere a energiei electrice în anul 2020 (sursă: EUROSTAT)

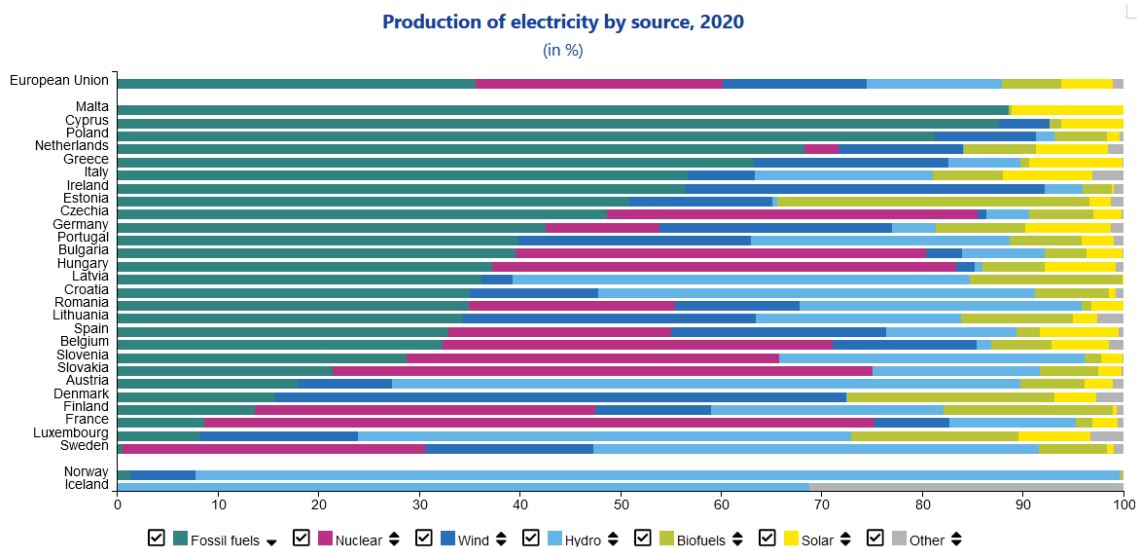

Figura nr. 25. Dependența de gaze naturale la nivelul UE, (sursa: EUROSTAT)

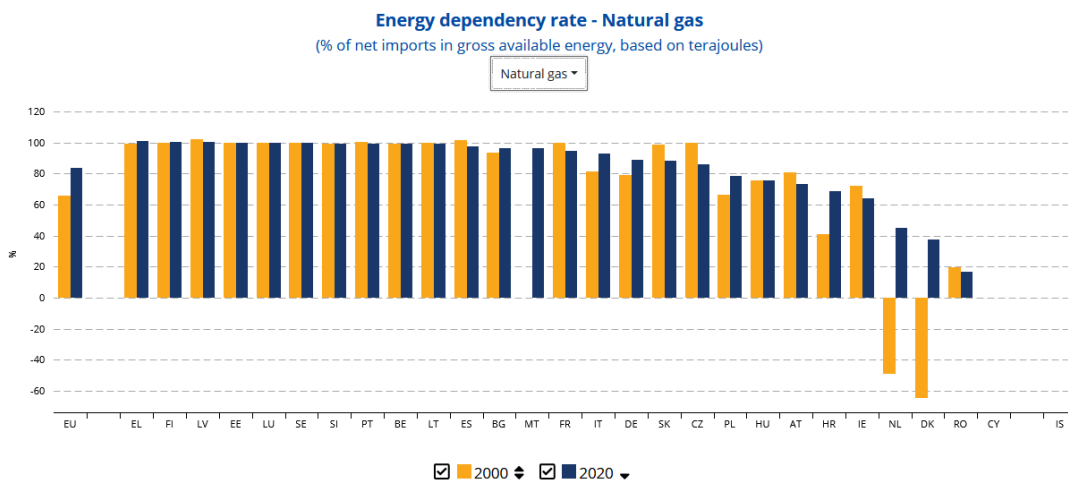
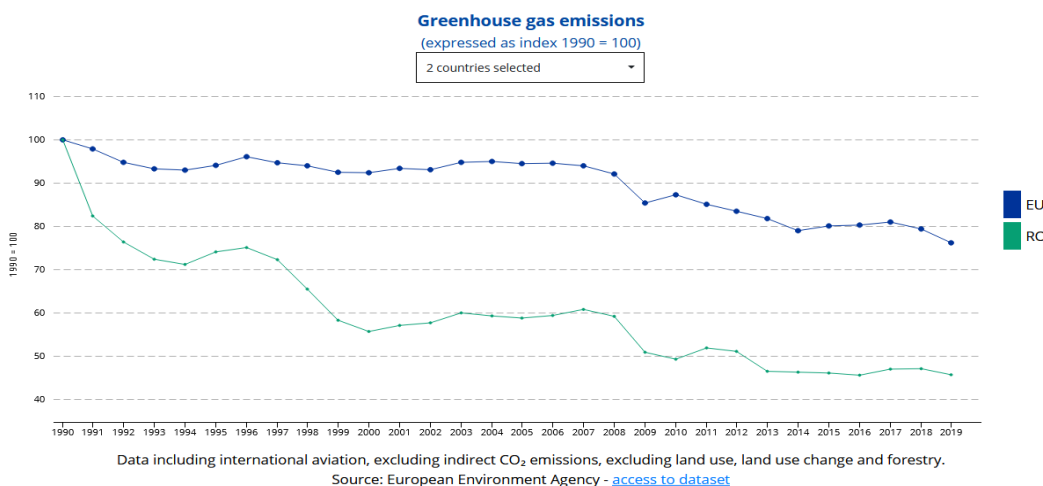

Figura nr. 26. Indicele emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul UE și România în perioada 1990-2019 (sursa: EUROSTAT)

Nevoia de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră a adăugat o nouă dimensiune de luat în considerare pentru dezvoltarea scenariilor energetice pe termen lung. În plus față de factorii tradiționali precum progresul tehnologic, considerațiile demografice, economice, politice și instituționale, există un alt aspect al previziunilor energetice moderne legate de acoperirea, calendarul și strictețea politicilor de atenuare a emisiilor de gaze cu efect de seră și a poluanților atmosferici.

În timp ce scenariile actuale arată că trecerea la un viitor energetic cu emisii reduse de carbon necesită o schimbare drastică a investiției energetice și a amestecului rezultat în tehnologiile energetice, amestecul tehnologic exact, căile către mixul necesar, prețul și proiecțiile costurilor ar trebui tratate cu un grad mare de precauție. Scenariile nu pot furniza previziuni exacte, dar pot fi utilizate ca o analiză calitativă a riscurilor de luare a deciziilor asociate cu diferite căi.

Propunerile de acțiuni viitoare au în vedere atribuțiile și activitatea curentă a ANRE, ținând cont de funcționalitățile oferite de PLEXOS ce se pot configura cu ajutorul parametrilor specifici.

Astfel, ANRE își propune abordarea unor analize specifice și adaptate situației reale din sistemul electroenergetic național, considerând scenariii de analiză și senzitivitate de mai jos:

Domeniul energiei electrice

1. **Evaluarea schemei de sprijin privind cogenerarea de înaltă eficiență cu ajutorul rezultatelor obținute în urma modelărilor realizate utilizând PLEXOS**, conform documentației de notificare plan de evaluare pentru prelungirea schemei de sprijin trimisă de către Ministerul Energiei către Comisia Europeană.
2. Modelări pe termen mediu lung (2025, 2030) pentru **simularea integrării optime a capacității de energie din surse regenerabile viitoare** cu sau fără utilizarea bateriilor sau a altor tipuri de stocare a energiei electrice precum și determinarea costurilor privind instalarea unor noi capacități de producere și/sau transport a energiei electrice precum și locația optimă a acestora în SEN.
3. Funcționarea în regim de **Dispecerizare Economică Optimă (eng. Economic Optimal Dispatch) în condiții de piață (Competition Module -PLEXOS)** pentru sectorul energiei electrice și/sau pentru sectorul gazelor naturale cu posibilitatea de configurare a unor obligații contractuale fizice, financiare și de combustibili utilizați pentru producerea energiei electrice și respectiv a gazelor naturale. Evoluția optimă (din punct de vedere al costurilor de producție) a preturilor energiei electrice în următorii ani considerând anumite ipoteze de calcul apropiate de o funcționare reală a pieței de energie electrică în România, ipoteze ce pot fi oricând reconsiderate prin modificarea și/sau actualizarea datelor de intrare în model atât ca valori cât și prin introducerea de parametrizări suplimentare care să reflecte o situație cât mai apropiată de cea reală, dorită a fi modelată pentru a reflecta o piață competitivă.
4. Determinarea **necesarului de rezerve de capacitate și adecvanța SEN**, calcul de analiză pentru estimare valori VoLL (Value of Lost Load), LOLE (Loss of Load Expectation), LOLP (Loss of Load Probability). Estimarea pierderilor la nivelul rețelei de transport a energiei electrice și evaluarea circulației optime a fluxurilor de energie electrică în anumite regimuri de funcționare și detalierea elementelor/sectoarelor de rețea care ar putea genera congestii.
5. Modelări și analize specifice, conform prevederilor **Metodologiei de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de**

energie aprobată prin Ordinul 52/2021, cu modificările și completările ulterioare, respectiv: **prognoze de consum final brut de energie electrică, prognoza evoluției prețului energiei electrice pe piața angro și respectiv prețului energiei termice.**

6. Analiza posibilității de configurare și rulare cu ajutorul soft-ului PLEXOS a **unui model integrat de energie electrică și gaze naturale.**

Domeniul gazelor naturale

1. Configurarea unor puncte virtuale caracteristice rețelei de gaze naturale din România, ținând cont de analiza, prelucrarea și integrarea datelor modelului ca urmare a finalizării prelucrărilor datelor transmise de operatorul rețelei de gaze naturale, SNT Transgaz.
2. Încărcarea optimă a rețelei de transport a gazelor naturale prin configurarea și introducerea datelor specifice sistemului de transport gaze naturale, prelucrate în proprietăți specifice PLEXOS din datele transmise de SNT Transgaz.
3. Luarea în considerare a unor scenarii de ex., limitarea cantității de gaze naturale ce poate fi extrasă (Withdrawal Ratchet) în anumite perioade și ore din orizontul de timp (scenarii de sensibilitate model la condiții de temperaturi extreme) și reconsiderarea curbei de consum gaze naturale dintr-o distribuție zilnică într-o distribuție orară sub forma unei curbe de consum istoric (de tip Demand Patterns).
4. Evaluarea posibilității privind configurarea unor limitări tehnice pentru rețeaua de transport gaze naturale prin introducerea tarifelor de transport ca proprietate în model. În cursul anului 2021, odată cu instalarea ultimei versiune a PLEXOS ce permite analize detaliate și pe partea de gaze naturale, au fost introduse o serie de date suplimentare în model, respectiv date pentru nodurile tehnice ale SNT și conductele ce fac legătura fizică între acestea, urmărindu-se astfel integrarea în model a unei configurații de conducte de gaze care ar putea introduce limitări tehnice în funcționarea modelului, așa cum se întâmplă în mod realist în sistem, cu posibilitatea suplimentară de a introduce tarifele pentru prestarea serviciului de transport gaze naturale, inclusiv tarife de rezervare de capacitate în punctele de intrare/iesire configurate.
5. Analize de sensibilitate privind influența asupra prețului gazului natural a unor factori importanți considerați în procesul modelării precum și dependența prețului gazului natural de sursa de aprovizionare.

Evaluarea unor scenarii și situații critice de funcționare SEN poate oferi bază solidă pentru reevaluarea reglementărilor în vigoare aplicabile domeniilor specifice și necesităților viitoare de monitorizare a impactului reglementărilor pe termen mediu și lung.

În concluzie, **modelarea numerică cu ajutorul PLEXOS a funcționării optime a sistemului energetic (electroenergetic și de gaz natural) din România poate aduce o contribuție majoră la înțelegerea funcționării piețelor de energie electrică și gaze naturale atât la nivelul regiunii România cât și la nivel european, a nevoilor de infrastructură și surse de producție locală actuale și viitoare și este un element esențial al oricărui exercițiu de reglementare, analiză și planificare pe termen scurt, mediu și lung.**

2. PRODUCEREA ENERGIEI ELECTRICE ȘI A ENERGIEI TERMICE ÎN COGENERARE

2.1. Promovarea energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență

2.1.1. Legislația în domeniul promovării energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență

Schema de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență a fost instituită în România prin H.G. nr. 219/2007 *privind promovarea cogenerării bazate pe energia termică utilă* (transpunere la nivel național a Directivei 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului *privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei și de modificare a Directivei 92/42/CEE*, care începând cu 5 iunie 2014 s-a înlocuit cu prevederile din Directiva 2012/27/UE) și implementată prin H.G. nr. 1215/2009 *privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă*.

Prin H.G. nr. 494/2014 pentru modificarea H.G. nr. 1215/2009 *privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică* se prevede scutirea de la plata contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență, respectiv a tarifului unitar, plătit lunar, exprimat în lei/kWh, a furnizorilor care livrează energie electrică la export.

Prin H.G. nr. 925/2016 de modificare și completare a H.G. nr. 1215/2009 și H.G. nr. 129/2017 pentru completarea art. 8 din H.G. 1215/2009 se asigură completarea cadrului legal pentru aplicarea și implementarea schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, în vederea armonizării cu prevederile specifice din *Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 (OAME) și Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene*. În acest sens, s-au inclus în schema de tip bonus centralele cu unități de microcogenerare și/sau cogenerare de mică putere totalizând o capacitate electrică instalată mai mică de 1 MW. Conform H.G. nr. 925/2016 schema de sprijin se aplică numai producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare care solicită ANRE acordarea acestui sprijin pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, pentru capacitățile de cogenerare înscrise în Lista specificată la art. 9 alin. (4) până la data de 31.12.2016, precum și pentru capacitățile de cogenerare noi care înlocuiesc ulterior datei de 31.12.2016 capacități de cogenerare existente care au beneficiat de bonus pentru energia electrică de înaltă eficiență, în limita capacității electrice instalate înscrise la data de 31.12.2016 în Lista specificată la art. 9 alin. (4), pentru fiecare producător beneficiar al schemei de sprijin.

Prin H.G. nr. 846/2018 pentru modificarea și completarea H.G. nr. 1215/2009 se prevede ca ajustarea valorilor bonusurilor și a prețurilor energiei termice acordate producătorilor de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență precum și determinarea prețului de vânzare al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență să fie realizate semestrial, în loc de anual, iar prețurile energiei termice și bonusurile determinate pentru anul următor să se aplice și în lunile noiembrie și decembrie din anul curent. De asemenea, H.G. nr. 846/2018 prevede modalitatea de aplicare a unor reduceri a bonusurilor pentru lunile noiembrie și decembrie din anul curent, în conformitate cu analiza costurilor și veniturilor estimate de fiecare producător în trimestrul IV al anului precedent, precum și modalitatea de diminuare a bonusurilor stabilite pentru semestrul II conform rezultatelor analizei de ante-supracompensare efectuate pentru anul respectiv. Totodată, în H.G. nr. 846/2018 se prevede că, pentru asigurarea fondurilor necesare plății bonusurilor aplicabile în perioada noiembrie-decembrie, ANRE

stabilește contribuția pentru cogenerare de înaltă eficiență aplicabilă în perioada noiembrie-decembrie a anului curent, prin considerarea necesarului de venituri pentru plata bonusului pentru aceasta perioadă.

Schema de sprijin de tip bonus reprezintă ajutor de stat (N 437/2009 - Romania), autorizat de Comisia Europeană ca fiind compatibil cu piața comună, în conformitate cu prevederile Art. 87 alin. (3) lit. (c) din Tratatul CE, prin Decizia C(2009)7085, modificată prin Decizia C (2016) 7522 final. Ajutorul de stat este de tip ajutor de operare. Intrarea în aplicare efectivă a schemei de sprijin de tip bonus a avut loc la 1 aprilie 2011.

Ca urmare a notificării de către Ministerul Energiei a prelungirii ajutorului de stat pentru cogenerare, **prin Decizia C(2021) 9774 final, a fost aprobat de către Comisia Europeană ajutorul de stat nr. 57969 (2021/N) – modificarea SA N 437/2009 și SA 45976 (2016/N), conform căruia, producătorii de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență pot solicita prelungirea perioadei de aplicabilitate a schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă până cel mult în anul 2033, fără a depăși 21 de ani de primire a ajutorului, cumulată în perioada 2011-2033.** Transpunerea în legislația primară a prevederilor Deciziei C(2021) 9774 final s-a realizat prin HG 409/2022 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă.

2.1.2. Direcțiile de activitate în promovarea energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență

Principalele direcții ale activității de reglementare în domeniul promovării energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență pentru anul 2021 au fost următoarele:

- a) elaborarea de reglementări care să permită aplicarea schemei de promovare de tip bonus instituită prin *H.G. nr. 219/2007 privind promovarea cogenerării bazate pe cererea de energie termică utilă*;
- b) emiterea deciziilor de aprobare și respectiv de modificare a Listei capacităților de producere de energie electrică și termică în cogenerare, cu acreditare finală;
- c) emiterea deciziilor lunare de aprobare a cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus;
- d) emiterea deciziilor anuale de calificare a cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de schema de sprijin;
- e) emiterea deciziilor privind supracompensarea activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare 01.01.2020-31.12.2020;
- f) emiterea ordinelor de aprobare a valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare și ale prețurilor de referință pentru energia electrică, aplicabile în anul 2021 – perioada iulie-octombrie;
- g) emiterea deciziilor de aprobare a valorilor bonusurilor pentru energia electrică și a prețurilor reglementate pentru energia termică, pentru producătorii care au accesat schema de sprijin, pentru perioada iulie-octombrie 2021;
- h) emiterea ordinelor de aprobare a valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare și ale prețurilor de referință pentru energia electrică, aplicabile în noiembrie-decembrie 2021 și în anul 2022;

- i) realizarea analizei de ante-supracompensare pentru perioada de evaluare 01.01.2022 – 31.12.2022 - ANRE analizează costurile și veniturile aferente activității de producere a energiei electrice în cogenerare de înaltă eficiență, respectiv a energiei termice produse în cogenerare, estimate pe anul următor pentru fiecare producător care beneficiază de schemă de sprijin și, în conformitate cu rezultatele obținute, se aprobă bonusurile pentru fiecare producător, pentru anul următor;
- j) emiterea deciziilor de aprobare a bonusului pentru energia electrică și a prețurilor reglementate pentru energia termică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, pentru perioada noiembrie – decembrie 2021 și pentru anul 2022;
- k) emiterea avizelor pentru aprobarea prețurilor pentru energia termică pe baza formulelor de determinare/ajustare a prețului pentru energia termică produsă și livrată din centrale de cogenerare în cazul în care operatorii și administrația publică locală au optat pentru stabilirea prețului energiei termice pe bază de formule precum și emiterea avizelor pentru aprobarea prețurilor reglementate pentru energia termică în cogenerare determinate pe baza acestor formule;
- l) analizele de ajustare a contribuției pentru perioada iulie-octombrie 2021, perioada noiembrie-decembrie 2021 și, respectiv, stabilirea valorii contribuției pentru cogenerare, începând cu 1 ianuarie 2022 și emiterea ordinelor de aprobare a contribuției pentru cogenerare respective.

Activitatea pe direcțiile de reglementare a) ÷ l) în domeniul promovării energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență pentru anul 2021, s-a materializat în **elaborarea de reglementări** care să permită aplicarea schemei de promovare de tip bonus.

În anul 2021 au fost aprobate următoarele reglementări:

1. Ordinul ANRE nr. 8 din 17.02.2021 privind modificarea și completarea Procedurii de avizare a proiectelor noi sau de re tehnologizare ale centralelor de cogenerare, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 115/2013;
2. Ordinul ANRE nr. 38 din 09.06.2021 privind aprobarea prețului de referință al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență, care beneficiază de bonus;
3. Ordinul ANRE nr. 39 din 09.06.2021 privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2021;
4. Ordinul ANRE nr. 102 din 6 octombrie 2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire și ajustare a prețurilor pentru energia electrică și termică produsă și livrată din centrale de cogenerare ce beneficiază de schema de sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerarea de înaltă eficiență, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 15/2015;
5. Ordinul ANRE nr. 104 din 13.10.2021 privind aprobarea prețului de referință al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus;
6. Ordinul ANRE nr. 105 din 13.10.2021 privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2022;
7. Ordinul ANRE nr. 111 din 27.10.2021 pentru modificarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare al acesteia.

De asemenea, au fost emise reglementări aplicabile producătorilor în cogenerare care nu au accesat schema de sprijin de tip bonus, și anume:

1. Ordinul ANRE nr. 40 din 09.06.2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 111/2014;
2. Ordinul ANRE nr. 41 din 09.06.2021 privind aprobarea valorilor prețurilor de referință pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aplicabile în semestrul II al anului 2021;
3. Ordinul ANRE nr. 106 din 14.10.2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 111/2014;
4. Ordinul ANRE nr. 110 din 20.10.2021 privind aprobarea valorilor prețurilor de referință pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aplicabile în perioada noiembrie – decembrie 2021 și în semestrul I al anului 2022.

Actualizarea Listei capacităților de producere de energie electrică și termică în cogenerare, cu acreditare finală

În anul 2021 au fost emise **2 decizii** de aprobare și respectiv de modificare a „Listei capacităților de producere de energie electrică și termică în cogenerare, cu acreditare finală”.

Emiterea deciziilor lunare de aprobare a cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus

În lunile ianuarie – decembrie 2021 au fost emise **12 decizii** de aprobare a cantităților lunare de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus.

Deciziile sunt destinate beneficiarului C.N. Transelectrica S.A. în calitate de Administrator al schemei de sprijin de tip bonus și reprezintă temeiul de stabilire, de către acesta, a drepturilor lunare de încasare ale producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare conform prevederilor art. 10 alin. (2) și art. 16 din H.G. nr. 1215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, cu modificările și completările ulterioare.

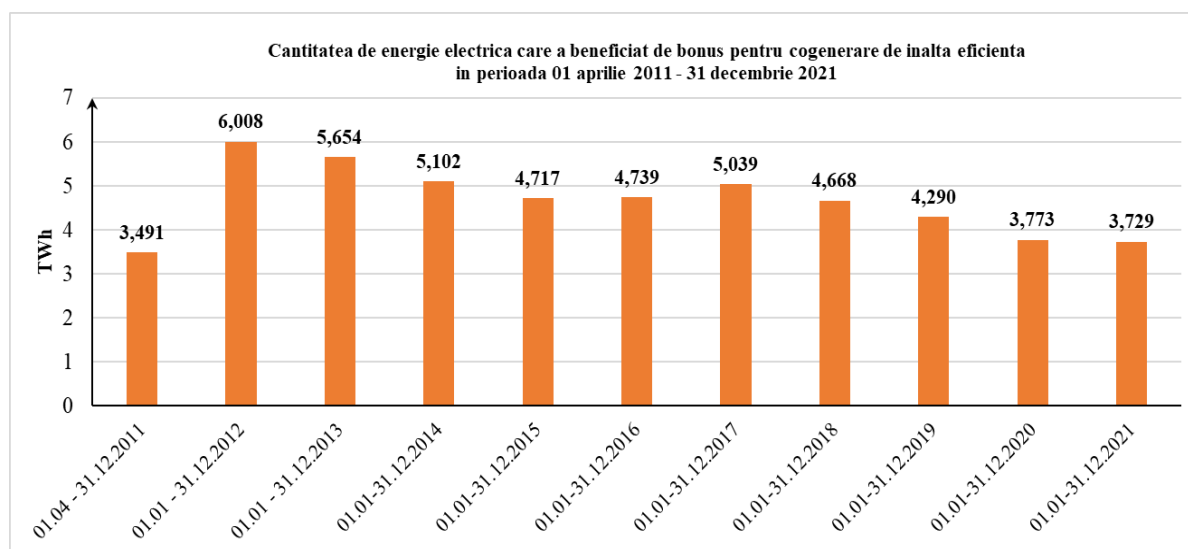
Cantitățile lunare de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus sunt determinate conform prevederilor art. 31 - 34 din *Regulamentul de calificare*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 114/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru cei 29 de producători vizați, cantitatea totală de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care a beneficiat de bonus pentru perioada ianuarie – decembrie 2021 a fost de 3,700 TWh, înainte de regularizarea care se efectuează în luna martie 2022, respectiv de 3,729 TWh după regularizarea efectuată în luna martie 2022, cu o scădere de cca. 1,17% față de valoarea corespunzătoare anului 2020.

Emiterea deciziilor anuale de calificare a cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de schema de sprijin

În luna martie 2021 au fost emise **29 de decizii** privind calificarea cantității de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată din centralele care au beneficiat de schema de sprijin pentru perioada ianuarie-decembrie 2020.

Deciziile au stat la baza regularizării plăților corespunzătoare bonusului pe perioada ianuarie-decembrie 2020, de către C.N. Transelectrica S.A. Cantitatea calificată pentru anul 2020, cumulată pentru cei 29 de producători, a fost de 3,773 TWh.

În luna noiembrie 2021 a fost emisă o decizie privind calificarea cantităților de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată din centralele care au beneficiat de schema de sprijin pentru perioada 1 ianuarie - 29 iulie 2021 exploatate de către un producător pentru care, prin decizie a președintelui ANRE a fost aprobată - la solicitarea producătorului - retragerea licenței de exploatare comercială la data de 30 iulie 2021.

Emiterea deciziilor privind supracompensarea activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare 01.01.2020-31.12.2020

În luna martie 2021 a fost emisă o **decizie** privind supracompensarea activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare 01.01.2020-31.12.2020.

În urma realizării analizei privind supracompensarea activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare 01.01.2020 - 31.12.2020, s-a constatat că, din aplicarea schemei de sprijin pentru perioada menționată pentru 41 de centrale de producere a energiei electrice și termice în cogenerare (aflate în exploatarea comercială a 29 de producători), la 1 centrală (un producător) s-a înregistrat supracompensarea activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare, într-un quantum total de 16.474.649 lei.

Decizia președintelui ANRE referitoare la quantumul supracompensării a stat la baza deciziei și facturii emise de către C.N. Transelectrica S.A. pentru recuperarea valorii supracompensării activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare 01.01.2020 - 31.12.2020 constatate.

Emiterea deciziilor de aprobare a valorii bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, a valorilor prețurilor reglementate pentru energia termică livrată sub formă de apă fierbinte din centralele de cogenerare pentru perioada iulie-octombrie 2021, perioada noiembrie – decembrie 2021 și anul 2022, precum și la realizarea analizei de ante-supracompensare pentru perioada de evaluare 01.01.2022 – 31.12.2022

În luna iunie 2021 au fost emise **18 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și valoarea prețului reglementat pentru energia termică livrată din centralele de cogenerare care accesează schema de sprijin în perioada iulie - octombrie 2021, **9 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată în SEN din centrale de cogenerare care accesează schema de sprijin în perioada iulie - octombrie 2021, **3 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea prețurilor reglementate pentru energia termică livrată din centrale de cogenerare care nu accesează schema de sprijin, pentru semestrul II al anului 2021.

Bonusurile stabilite pentru perioada iulie-octombrie 2021 au fost diminuate după caz, conform rezultatelor analizei de ante-supracompensare realizate în anul 2020 pentru anul 2021.

În luna octombrie 2021 au fost emise **19 decizii** (30 de centrale) de aprobare care stabilesc valoarea bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și valorile prețurilor reglementate pentru energia termică livrată din centralele de cogenerare care accesează schema de sprijin pentru anul 2022 și perioada noiembrie-decembrie 2021, dintre care pentru un număr de 23 de centrale care au beneficiat de schema de sprijin din aprilie 2011, deciziile au fost emise pentru perioada noiembrie – decembrie 2021 și în anul 2022 – perioada ianuarie-martie, având în vedere art. 8 alin (1) din HG nr. 1215, cu modificările și completările ulterioare, **8 decizii** (8 centrale) de aprobare care stabilesc valoarea bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată în SEN din centrale de cogenerare care accesează schema de sprijin pentru anul 2022 și perioada noiembrie-decembrie 2021, dintre care pentru un număr de 3 centrale care au beneficiat de schema de sprijin din aprilie 2011, deciziile au fost emise pentru perioada noiembrie – decembrie 2021 și în anul 2022 – perioada ianuarie-martie, având în vedere art. 8 alin (1) din HG nr. 1215, cu modificările și completările ulterioare, **4 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea prețurilor reglementate pentru energia termică livrată din centrale de cogenerare care nu accesează schema de sprijin, pentru semestrul I al anului 2022 și perioada noiembrie-decembrie 2021.

Bonusurile stabilite pentru perioada noiembrie-decembrie 2021 au fost diminuate după caz, conform rezultatelor analizei de ante-supracompensare realizate în anul 2020 pentru anul 2021. Doi producători nu au solicitat acordarea bonusului pentru anul 2022.

În luna iunie 2021 a fost aprobată o decizie privind bonusul pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată în SEN în 2020 pentru 1 producător (acesta a preluat în exploatare 2 centrale aflate pe schema de sprijin, pentru care au fost îndeplinite condițiile prevăzute la art. 7 alin (1) și alin. (1¹) din H.G. nr. 1215/2009, cu modificările și completările ulterioare). În luna noiembrie 2021 a fost efectuată analiza de supracompensare aferentă anului 2021, pentru 2 centrale ale unui producător care a solicitat retragerea licenței pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și termice în cogenerare.

În luna septembrie 2021 a fost aprobată o decizie care stabilește valoarea prețului reglementat pentru energia termică livrată din centrale de cogenerare care nu accesează schema de sprijin pentru perioada septembrie-decembrie 2021.

În urma realizării analizei de ante-supracompensare în trimestrul IV al anului 2021, s-a constatat că, din aplicarea schemei de sprijin pe anul 2022 pentru 26 de producători de energie electrică și termică în cogenerare, nu se estimează înregistrarea unei supracompensări a activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare și a fost aprobat bonusul la nivelul bonusului de referință, iar pentru un producător se estimează înregistrarea unei supracompensări a activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare la 2 centrale, pentru care a fost aplicată diminuarea de bonus aferentă. Unui producător i-a fost aplicată diminuarea de bonus pentru perioada noiembrie-decembrie 2021. Prin celelalte decizii emise s-a aprobat bonusul la nivelul bonusului de referință.

Emiterea avizelor pentru aprobarea prețurilor pentru energia termică pe baza formulelor de determinare/ajustare a prețului pentru energia termică produsă și livrată din centrale de cogenerare, în cazul în care operatorii și administrația publică locală au optat pentru stabilirea prețului energiei termice pe bază de formule precum și emiterea avizelor pentru aprobarea prețurilor reglementate pentru energia termică în cogenerare determinate pe baza acestor formule.

Au fost emise **2 avize** pentru 2 producători pentru avizarea prețurilor reglementate pentru energia termică în cogenerare determinate pe baza formulelor avizate de ANRE.

Emiterea avizelor pentru acreditarea finală a proiectelor noi sau de re tehnologizare ale centralelor de cogenerare conform Procedurii de avizare a proiectelor noi sau de re tehnologizare ale centralelor de cogenerare, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 115/2013, cu modificările și completările ulterioare.

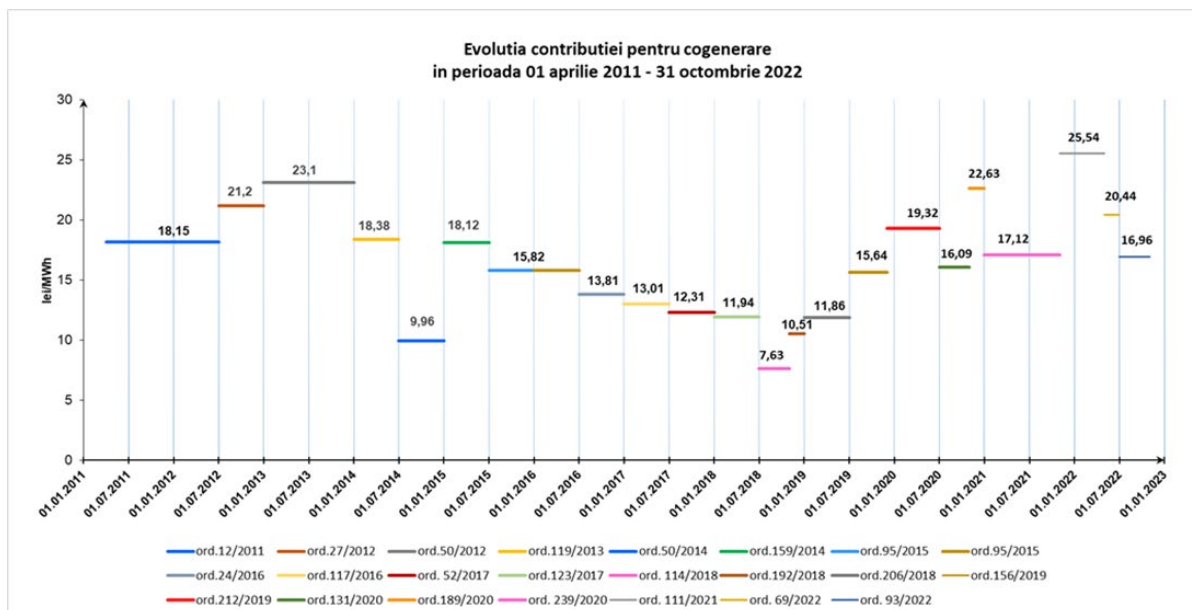
În anul 2021 nu a fost emis niciun aviz de acreditare.

Stabilirea contribuției pentru cogenerare pentru semestrul II din anul 2021, pentru perioada noiembrie-decembrie 2021 și pentru anul 2022. ANRE aprobă anual, prin ordin, valoarea contribuției pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență. În cazul unor variații mai mari de $\pm 2,5\%$, prin ordin ANRE, această valoare poate fi modificată semestrial.

Valoarea contribuției atât pentru semestrul I, cât și pentru semestrul II din anul (prin evaluarea din luna iunie 2021 a costurilor și veniturilor schemei de sprijin realizate precum și a celor prognozate pentru semestrul II 2021) 2021 nu s-a modificat, fiind la valoarea de 17,12 lei/MWh, exclusiv TVA, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 239/2020.

Valoarea contribuției începând cu 1 noiembrie 2021 a fost 25,54 lei/MWh, exclusiv TVA, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 111/2021. Creșterea s-a datorat creșterii necesarului de venituri pentru plata bonusului ca urmare a creșterii nivelurilor bonusurilor aplicabile în perioada 01.11-31.12.2021, ca efect al creșterii prețurilor combustibililor și certificatelor de CO₂. Ca urmare a analizei efectuate la sfârșitul anului 2021, finalizată prin *Raportul privind contribuția pentru cogenerarea de înaltă eficiență valabilă începând cu data de 1 ianuarie 2022* s-a evidențiat menținerea, începând cu 1 ianuarie 2022, a valorii contribuției pentru cogenerare de înaltă eficiență la valoarea aprobată prin Ordinul ANRE nr. 111/2021.

Prin Ordinul 69/2022 a fost aprobată valoarea contribuției pentru cogenerare de 20,44 lei/MWh, exclusiv TVA, aplicabilă începând cu 01 mai 2022, ca urmare a suspendării ajutorului de stat pentru o parte dintre capacitățile de cogenerare, pentru care nu s-a accesat prelungirea schemei de sprijin (producători aflați în dificultate). Prin Ordinul 93/2022 a fost aprobată valoarea contribuției pentru cogenerare de 16,96 lei/MWh, exclusiv TVA, aplicabilă începând cu 01 iulie 2022 (ajustare semestrială).

Datele aferente monitorizării schemei de sprijin pentru cogenerare pentru anii 2011÷2021 sunt prezentate în tabelul I.

Tabelul I - Rezultatele aplicării schemei de sprijin pentru perioada 2011-2021

Indicatorul	UM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Valoarea totală a contribuției facturată consumatorilor și furnizorilor exportatori ¹⁾	mii lei	690931	928877	1072840	770626	757447	708194	624519	519931	649543	876398	915645
Cantitatea de energie electrică facturată consumatorilor finali (inclusiv cea consumată de furnizori și producători în regim de autofurnizare/autoconsum) la care s-a aplicat contribuția de cogenerare	GWh	32639	46450	44930	45457	46476	47103	48669	50145	49488	47923	50575
Cantitatea de energie electrică exportată la care s-a aplicat contribuția de cogenerare	GWh	1465	1108	1959	3310 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾
Cantitatea de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care a beneficiat de schema de sprijin	GWh	3491	6008	5654	5102	4717	4739	5039	4668	4290	3773	3729
Valoarea totală a bonusurilor datorate producătorilor în cogenerare beneficiari ai schemei tip bonus ²⁾	mii lei	594473	978098	1098112	927234	896796	887761	842872	611658	734643	745657	943053

Cantitatea de energie electrică importată cu garanții de origine pentru producția de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență, pentru care s-a solicitat returnarea contribuției	GWh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Economia de combustibil realizată în procesele de cogenerare de înaltă eficiență beneficiare de bonus, în conformitate cu prevederile Regulamentului de calificare	GWh	2131	3498	3430	3016	2623	2751	2864	2702	2438	2094	2224

¹⁾ Conform H.G. nr. 494/2014 pentru modificarea H.G. nr. 1215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică se prevede scutirea de la plata contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență, respectiv a tarifului unitar, plătit lunar, exprimat în lei/kWh, a furnizorilor care livrează energie electrică la export.

²⁾ Valoarea totală a bonusurilor datorate producătorilor în cogenerare beneficiari ai schemei tip bonus include bonusurile neacordate/necuverite, dar nu include cuantumul supracompensării/regularizării antesupracompensării

Trebuie subliniat că valoarea sumei necesar a fi acoperită într-un an din plata contribuției pentru cogenerare se stabilește ținând cont de costurile cu plata bonusurilor datorate producătorilor, de costurile cu administrarea schemei de sprijin, precum și de veniturile realizate din analiza de supracompensare aferentă anului anterior (diferență dintre bonusul încasat și cel cuvenit), de veniturile financiare (dobânzi, penalități) și corecțiile aferente anului anterior, înregistrate de administratorul schemei de sprijin, Transelectrica S.A.

Bugetul estimat al schemei de sprijin este de 10,7 miliarde lei conform Deciziei Comisiei Europene C(2009)7085, modificată prin Decizia C(2016) 7522 final.

Valoarea totală a contribuției facturate consumatorilor a crescut în anul 2021 față de anul 2020 cu aprox. 4,48% ca urmare a creșterii cantității de energie electrică la care s-a aplicat contribuția pentru cogenerare și a creșterii valorii unitare a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență (lei/MWh) așa cum rezultă din graficul "Evoluția contribuției pentru cogenerare 01 aprilie 2011-30 aprilie 2022" pentru lunile noiembrie – decembrie 2021.

Valoarea totală a bonusului, plătit de la începutul aplicării schemei de sprijin la 1.04.2011 și până la 31.12.2021 producătorilor beneficiari ai schemei de sprijin pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență (inclusiv valoarea bonusului necuvenit sau neacordat) este de circa 9,26 miliarde lei, valoarea regularizării antesupracompensării este de 0,03 miliarde lei, iar cuantumul supracompensării calculate pentru aceasta perioadă este de 0,960 miliarde lei, rezultând circa 8,33 miliarde lei bonus cuvenit producătorilor beneficiari ai schemei de sprijin.

Valoarea totală a bonusurilor datorate producătorilor în cogenerare beneficiari ai schemei tip bonus înregistrează o creștere, chiar în condițiile scăderii cantității de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, ca urmare a creșterii bonusurilor de referință aprobate prin Ordinul ANRE nr. 176/2020 (aplicat în perioada 01 ianuarie - 30 iunie 2021), Ordinul ANRE nr. 39/2021 (aplicat în perioada 01 iulie – 30 octombrie 2021) și de cele aprobate prin Ordinul ANRE nr. 105/2021 (aplicat în perioada 01 noiembrie – 31 decembrie 2021) față de cele aprobate prin Ordinul ANRE nr. 211/2019 (aplicat în perioada 01 ianuarie - 30 iunie 2020), Ordinul ANRE nr. 93/2020 (aplicat în perioada 01 iulie – 30 octombrie 2020) și de cele aprobate prin Ordinul ANRE nr. 176/2020 (aplicat în perioada 01 noiembrie – 31

decembrie 2020), urmare a creșterii prețurilor la combustibil, a prețului certificatului de CO₂ și a inflației.

Prin Ordinul ANRE nr. 176/2020, au fost aprobate pentru anul 2021, următoarele bonusuri de referință, aferente anului al XI-lea de acordare:

- **174,19 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **177,05 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **184,65 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **187,88 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **309,73 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent combustibil solid.

Aceste bonusuri, în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3) din HG nr. 1215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, cu modificările și completările ulterioare, au fost aplicate în semestrul I 2021 și în perioada 29 noiembrie -31 decembrie 2020.

Prin **Ordinul ANRE nr. 39/2021**, au fost aprobate pentru **perioada iulie-octombrie din anul 2021**, următoarele **bonusuri de referință**, aferente anului al XI-lea de acordare:

- **224,82 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **228,06 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **238,20 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **241,86 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **429,85 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent combustibil solid.

Aceste bonusuri, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (5¹) din HG nr. 1215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, cu modificările și completările ulterioare, au fost aplicate în perioada 01 iulie-30 octombrie 2021.

Prin **Ordinul ANRE nr. 105/2021** privind aprobarea valorilor **bonusurilor de referință** pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale **prețurilor de referință pentru energia termică** produsă în cogenerare, **aplicabile în anul 2022**, au fost aprobate bonusurile aplicabile în anul 2022 și care, în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3) din HG nr. 1215/2009, s-au **aplicat și în perioada 01 noiembrie–31 decembrie 2021** și au următoarele valori aferente anului al XI-lea de acordare:

- **352,97 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **360,02 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **364,95 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **372,40 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **417,59 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent combustibil solid.

2.1.3. Considerații asupra aplicării până în prezent și asupra perspectivei de prelungire a actualului sistem de promovare a cogenerării

Pe perioada schemei de sprijin începând cu anul 2011 au fost realizate investiții în unități noi de cogenerare care însumează o capacitate electrică instalată de 196 MW (153 MW pentru SACET și 43 MW autoproducători).

Cauzele care au determinat un interes scăzut din partea investitorilor pentru investiții în instalații de cogenerare care deservește SACET, sunt sintetic următoarele:

- ajutorul de stat pentru promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie a fost mult mai atractiv și a fost promovat aproximativ în aceeași perioadă, concentrând investitorii noi în direcția energiei verzi;
- producătorii în cogenerare de înaltă eficiență beneficiază de o rentabilitate a BAR, de 9%, considerată de investitori insuficientă pentru noi investiții;
- bonusul este un ajutor de operare fără a impune obligativitatea investițiilor;
- incertitudinea privind încasările aferente energiei termice livrate, având în vedere debransările în continuă creștere, gradul de încasare de la consumatori, plata cu întârziere a subvențiilor de la primărie;
- starea tehnică precară a rețelelor de transport și distribuție, care, din cauza nivelului ridicat al pierderilor, conduce la prețuri mari pentru energia termică livrată prin SACET, încurajând opțiunile de încălzire cu surse alternative;
- plata în avans a facturilor la gaze naturale solicitată producătorilor în cogenerare de către unii furnizori;
- starea financiară a producătorilor este precară, ceea ce nu permite accesarea de credite pentru dezvoltarea/modernizare/înlocuirea echipamentelor care ar fi condus la majorarea cantităților de energie electrică calificate ca fiind de înaltă eficiență și ar fi condus la încasarea unui bonus mai mare decât au încasat cu actualele instalații;
- din punctul de vedere al realizării investițiilor necesare pentru înlocuirea capacităților de cogenerare neperformante, cu o eficiență energetică globală nesatisfăcătoare se observă că în timp ce unii producători noi sau existenți, cu capital privat, mixt sau de stat au reușit să identifice resurse pentru investiții, iar bonusul ușurează plata creditelor pentru aceste investiții, alți producători, din ce în ce mai puțini, în special cei cu capital de stat, din cauza unor fluxuri de numerar marcate de existența unui volum mare de creanțe sau din motive de management, nu au reușit să facă investiții de înlocuire a capacităților neperformante. O parte dintre acești producători, fie și-au încetat activitatea, fie au intrat în insolvență sau se află sub amenințarea acesteia. În aceste cazuri, bonusul asigură doar un minim de resurse pentru asigurarea continuității serviciului public, fără întreruperi, până la găsirea de către proprietari a unei soluții de finanțare pentru proiectele de investiții necesare;
- nerespectarea în totalitate a angajamentelor consiliilor locale privind plata subvenției pentru acoperirea diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice și prețul energiei termice facturate populației.
- Precizăm că prevederile din decizia Comisiei Europene C (2009)7085 de acordare a ajutorului de stat nr. 437/2009-România și cele din H.G. nr. 1215/2009 stabilesc fără echivoc că **bonusul este un ajutor de operare**, având scopul de a suplini diferențele între costurile și veniturile producătorilor în cogenerare, asociate strict energiei produse în cogenerare de înaltă eficiență. Acest tip de ajutor de stat nu impune obligativitatea investițiilor, dar creează premisele de recuperare a costurilor cu investițiile făcute dacă activitatea operatorilor nu este grevată de fluxuri de numerar deficitare cauzate de neîncasări, sau menținerea unor tarife de vânzare a energiei termice la consumatorii finali sub costuri.

Se reiterează că, în conformitate cu prevederile art. 7 alin (1) și alin. (1¹) din H.G. nr. 1215/2009, cu modificările și completările ulterioare, schema de sprijin se aplică numai producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare care solicită ANRE acordarea acestui sprijin pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, pentru capacitățile de cogenerare înscrise în Lista specificată la art. 9 alin. (4) până la data de 31.12.2016, precum și pentru capacitățile de cogenerare noi care înlocuiesc ulterior datei de 31.12.2016 capacități de cogenerare existente care au beneficiat de bonus pentru energia electrică de înaltă eficiență, în limita capacității electrice instalate înscrise la data de 31.12.2016 în Lista specificată la art. 9 alin. (4), pentru fiecare producător beneficiar al schemei de sprijin.

În anul 2020 s-a inițiat de către Ministerul Energiei prenotificarea la Comisia Europeană a prelungirii cu 10 ani a actualului ajutor de stat pentru cogenerarea de înaltă eficiență, activitate în care au fost cooptați și specialiști din ANRE, ca membri ai unui grup de lucru. Cu această ocazie reprezentanții Comisiei Europene au reiterat prevederea legislației europene, inclusă și în HG nr. 1215/2009, cu modificările și completările ulterioare, prin care se interzice acordarea ajutorului de stat întreprinderilor aflate în dificultate financiară. În această situație se află mai mulți producători de energie termică în cogenerare care livrează căldură în marile centre urbane, printre care și S.C. Electrocentrale București S.A.

Prin Decizia C(2021) 9774 final, în luna decembrie 2021 a fost aprobat de către Comisia Europeană ajutorul de stat nr. 57969 (2021/N) – modificarea SA N 437/2009 și SA 45976 (2016/N), conform căruia, producătorii de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență pot solicita prelungirea perioadei de aplicabilitate a schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă. Prolungirea ajutorului de stat se poate accesa doar de către acei producători care nu se află în dificultate în conformitate cu condițiile prevăzute la pct. 20 din Comunicarea Comisiei Europene (2014/C 249/2001).

2.2. Date privind capacitățile, producțiile de energie, consumurile de combustibil și economiile de energie primară, pentru producerea energiei electrice și termice în cogenerare în România

Pe baza datelor de exploatare aferente anului **2020**, transmise în anul 2021 de producătorii care exploatează unități de cogenerare (indiferent dacă unitățile respective beneficiază sau nu de bonus de cogenerare), conform prevederilor art. 13 alin. (3) din *H.G. nr. 219/2007 privind promovarea cogenerării bazate pe cererea de energie termică utilă*, cu modificările și completările ulterioare, au fost evaluate următoarele:

- *producțiile de energie electrică și termică* în cogenerare, pe baza metodei de calcul prevăzută în Anexa II din Directiva 2004/8/CE (înlocuită în prezent prin Anexa I – D2012/27/UE) – (Tabelul II);
- *capacitățile (electrice/ termice) de cogenerare* (Tabelul III);
- *cantitățile de combustibil* (Tabelul IV) și
- *cantitățile de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și economiile de energie primară obținute prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență*, determinate conform Anexei III din Directiva 2004/8/CE (înlocuită în prezent prin Anexa II – D2012/27/UE) – (Tabelul V).

Tabelul II - Producția națională de energie electrică și termică în cogenerare

Anul	Energie electrică total produsă în unități de cogenerare	Energie electrică produsă în cogenerare (Anexa II- D2004/8/EC înlocuită prin Anexa I – D2012/27/UE)		Energie electrică produsă în cogenerare din total producție națională	Energie termică utilă produsă în unități de cogenerare (Anexa II- D2004/8/EC înlocuită prin Anexa I – D2012/27/UE)	
		Total	din care Autoproducatori		Total	din care Autoproducători
	TWh	TWh	%	%	PJ	%
2007	14,23	6,62	14,65	10,7	73,2	15,85
2008	14,06	6,21	15,62	9,6	71,5	18,04
2009	12,33	6,26	13,74	10,8	66,3	17,50
2010	11,93	6,54	17,74	10,8	69,0	22,46
2011	13,47	7,28	17,45	11,9	71,9	23,50
2012	12,54	6,72	16,07	11,4	66,1	22,37
2013	11,1	6,6	18,78	11,3	57,9	21,99
2014	10,7	6,1	19,38	9,4	55,4	21,86
2015	9,2	5,6	16,07	8,5	51,0	18,43
2016	8,9	5,29	10,78	8,2	45,9	13,07
2017	8,91	5,79	12,96	9,1	47,0	11,17
2018	7,91	5,39	13,92	8,4	42,2	10,80
2019	7,29	5,11	16,79	8,6	39,2	17,07
2020	6,72	4,64	19,42	8,3	35,43	19,13

Tabelul III - Capacitățile electrice și termice de cogenerare din România în anul 2020

Tehnologia de cogenerare	Capacitate maximă	
	Electrică	Termică
	Brut	Net
	MW	MW
TG în ciclu combinat, cu recuperare de energie termică	283	313
TG prevăzută cu recuperarea de energie termică	108	139
Motoare cu combustie internă	173	153
TA de contrapresiune	636	2646
TA de condensare cu prize de cogenerare	2015	3587
Alte tehnologii de cogenerare	3	10
TOTAL	3218	6848

Tabelul IV - Cantitățile de combustibil utilizate pentru producerea de energie electrică și termică în cogenerare

Anul	Combustibil total utilizat de unitatile de cogenerare	Combustibil utilizat pentru cogenerare (Anexa II-D2004/8/EC înlocuită prin Anexa I – D2012/27/UE)	din care:				
			Combustibil Fosil Solid	Pacura	Gaze Naturale	Regenerabile și deșeuri	Alți combustibili
	PJ	PJ	%	%	%	%	%
2007	221,4	122,8	38,2	8,3	52,8	0,0	0,7
2008	216,8	118,1	39,5	6,3	52,8	0,0	1,4
2009	188,6	112,4	39,8	6,9	49,7	0,5	3,1
2010	186,1	117,3	38,6	3,8	50,8	1,9	4,9
2011	200,3	124,3	38,2	3,5	52,4	2,0	3,9
2012	188,5	114,5	38,4	3,3	53,7	2,0	2,7
2013	159,7	103,6	37,4	0,6	54,6	3,6	3,8
2014	154,1	97,7	36,0	0,5	54,4	5,4	3,7
2015	135,0	90,3	34,9	0,8	54,8	6,4	3,1
2016	128,0	82,2	28,5	1,4	59,8	6,4	3,9
2017	122,9	85,3	24,6	0,3	66,1	5,6	3,4
2018	108,7	77,4	23,4	0,2	67,5	5,7	3,2
2019	100,3	72,6	22,4	0,1	69,2	6,2	2,1
2020	92,6	66,0	21,2	0,1	66,8	7,9	4,0

Tabelul V - Producția de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență și economiile de energie primară obținute prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență

Anul	Energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență (Anexa III-D 2004/8/EC înlocuită prin Anexa II – D2012/27/UE)	Consum de combustibil în cogenerare de înaltă eficiență (Anexa III-D 2004/8/EC înlocuită prin Anexa II – D2012/27/UE)	PES în valoare absolută (Anexa III-D 2004/8/EC înlocuită prin Anexa II – D2012/27/UE)	PES (Anexa III-D 2004/8/EC înlocuită prin Anexa II – D2012/27/UE)
2007	4,4	67,9	10,5	13,4
2008	3,7	62,4	9,2	12,8
2009	3,5	49,6	8,2	14,2
2010	3,3	47,5	8,0	14,5
2011	3,4	43,3	8,3	16,0
2012	3,0	36,7	7,2	16,4
2013	4,4	56,9	10,5	15,5
2014	3,3	39,7	8,7	18,0
2015	2,9	34,4	7,7	18,3
2016	2,9	35,1	8,3	19,1
2017	3,5	42,3	9,6	18,5
2018	3,4	39,7	9,3	18,9
2019	3,2	37,0	8,8	19,1
2020	3,3	40,9	9,3	18,5

PES – economia de energie primară față de producerea separată a energiei (Primary Energy Savings)

2.3 Cogenerare de înaltă eficiență din surse regenerabile de energie

În anul 2021 au fost emise 10 decizii privind calificarea cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență din surse regenerabile de energie, care beneficiază de certificate verzi suplimentare conform prevederilor art. 6 alin. (4) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

3. ACTIVITATEA ANRE ÎN DOMENIUL ENERGIEI TERMICE

În conformitate cu prevederile Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice sunt supuse licențierii, reglementării și controlului ANRE de la data intrării în vigoare a Legii nr. 225/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 51/2006.

Totodată, potrivit art. V alin. (4) din Legea nr. 225/2016:

„(4) Până la elaborarea și aprobarea prin ordin al președintelui ANRE a reglementărilor prevăzute de dispozițiile art. 14 din Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006, cu modificările ulterioare, sunt aplicabile prevederile din reglementările tehnice și comerciale emise de A.N.R.S.C. în domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică”.

În conformitate cu prevederile Legii serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 325/2006), ANRE are calitatea de autoritate de reglementare competentă în sensul acestui act normativ.

Prin Legea nr. 196/2021 pentru modificarea și completarea Legii serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006, pentru modificarea alin. (5) al art. 10 din Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică și pentru completarea alin. (3) al art. 291 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 693 din 13 iulie 2021, au fost aduse o serie de modificări Legii nr. 325/2006, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile Capitolului III, art. 14 alin. (1) din Legea nr. 325/2006, ANRE elaborează, stabilește și urmărește aplicarea ansamblului de reglementări obligatorii la nivel național, necesar funcționării serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat, în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor.

3.1. Acordarea licențelor și autorizațiilor în domeniul energiei termice

3.1.1. Acordarea, modificarea, suspendarea sau retragerea de licențe în domeniul serviciului de alimentare cu energie termică

Activitățile specifice serviciului public de alimentare cu energie termică, pentru care ANRE acordă licențe sunt: producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice. Activitatea privind acordarea, modificarea, suspendarea sau retragerea de licențe în domeniul serviciului de alimentare cu energie termică, s-a desfășurat în baza Regulamentului pentru acordarea licențelor în domeniul serviciului de alimentare centralizată cu energie termică aprobat prin Ordinul ANRE nr. 28/2017.

Conform acestei reglementări ANRE emite 2 tipuri de licențe aferente serviciului public de alimentare centralizată cu energie termică: licența pentru prestarea serviciului de alimentare

centralizată cu energie termică (licența SACET) și licența pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei termice.

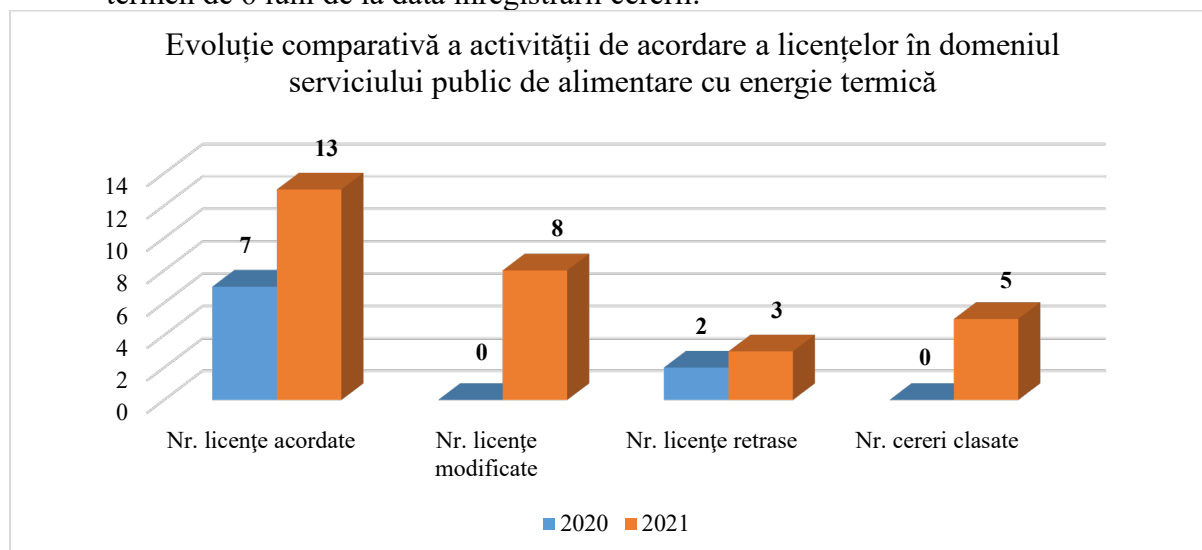
La începutul anului 2022 erau înregistrați în baza de date a ANRE un număr de 42 operatori economici titulari de licența SACET.

În cursul anului 2021 activitatea de acordare/modificare/retragere a tipurilor de licențe enumerate mai sus este prezentată statistic în următorul tabel:

Obiectul licenței	Nr. licențe acordate	Nr. licențe modificate	Nr. licențe retrase
Serviciul de alimentare centralizată cu energie termică	13	8	3

Un număr de 5 cereri de acordare a licenței au fost clasate astfel:

- 2 cereri datorită faptului că solicitanții nu au prezentat, în termen de 10 zile de la înregistrarea cererii, dovada plății tarifului de analiză a documentației;
- 3 cereri datorită neprezentării documentației complete, prevăzute de Regulament, în termen de 6 luni de la data înregistrării cererii.

Din graficul de mai sus rezultă că în anul 2021 a crescut numărul de solicitări privind acordarea, modificarea, retragerea de licențe în domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică ce au fost analizate în cadrul compartimentului de specialitate.

3.1.2. Acordarea, modificarea, suspendarea sau retragerea de autorizații pentru desfășurarea activităților de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum în imobile de tip condominiu

Conform prevederilor *Legii 121/2014 privind eficiența energetică*, cu modificările și completările ulterioare "În imobilele de tip condominiu racordate la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică este obligatorie montarea sistemelor de măsurare până la 31 decembrie 2022 pentru individualizarea consumurilor de energie pentru încălzire/răcire și apă caldă la nivelul fiecărui apartament sau spațiu cu altă destinație decât cea de locuit". Totuși, dacă folosirea contoarelor individuale **nu** este fezabilă din punct de vedere tehnic sau **nu** este eficientă din punct de vedere financiar, legea prevede **obligativitatea montării repartitoarelor individuale de costuri "pe toate corpurile de încălzire din fiecare unitate imobiliară în parte"**.

Potrivit prevederilor art. V alin. (4) din *Legea nr. 225/2016* pentru modificarea și completarea *Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006*, cu completările ulterioare, coroborate cu prevederile art. 14 din *Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006*, cu modificările ulterioare, începând cu luna decembrie 2016 activitatea de autorizare a persoanelor juridice care montează și exploatează sisteme de repartizare a costurilor în imobile tip condominiu a fost preluată de către ANRE.

Până la data intrării în vigoare a *Legii nr. 225/2016* pentru modificarea și completarea *Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006*, cu completările ulterioare, această activitate a fost desfășurată de către *Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Serviciilor Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)* conform prevederilor *Ordinului Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunală nr. 259/2004* pentru aprobarea Normelor privind autorizarea în domeniul montării și exploatarea sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum în imobile de tip condominiu, cu modificările și completările ulterioare.

Autorizațiile emise de A.N.R.S.C. care au expirat în perioada 2020-2021 au fost prelungite prin efectul *Legii 55/2020* privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 7 iunie 2022.

Cadrul legal de reglementare privind acordarea autorizațiilor pentru desfășurarea activităților de montare și/sau exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum în imobile de tip condominiu a fost reprezentat de *Ordinul ANRE nr. 53/2017*, modificat și completat prin *Ordinul ANRE nr. 23/2021*.

Conform acestei reglementări, ANRE eliberează următoarele tipuri de autorizații:

- tip I - pentru desfășurarea activității de montare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire;
- tip II - pentru desfășurarea activității de exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire;
- tip III - pentru desfășurarea activității de montare a contoarelor de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri;
- tip IV - pentru desfășurarea activității de exploatare a contoarelor de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri.

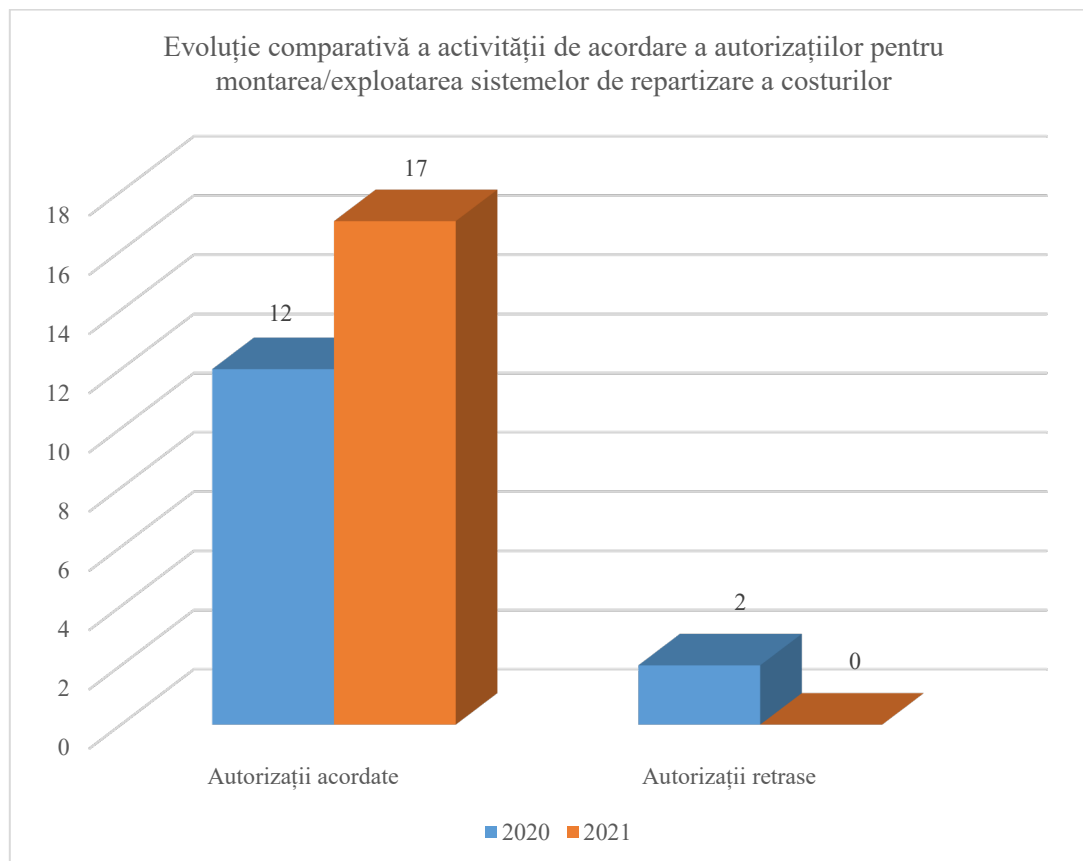
Pentru anul 2021 situația acordării/retragerii tipurilor de autorizații enumerate mai sus se prezintă statistic astfel:

Autorizații	Acordate	Retrase
tip I - pentru desfășurarea activității de montare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire	5	0
tip II - pentru desfășurarea activității de exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire	5	0
tip III - pentru desfășurarea activității de montare a contoarelor de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri	4	0
tip IV - pentru desfășurarea activității de exploatare a contoarelor de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri	3	0
TOTAL	17	0

Lista operatorilor economici autorizați care desfășoară activități de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor poate fi consultată pe pagina de internet a ANRE la secțiunea Energie termică/Informații de interes public/Lista operatorilor economici care desfășoară activități de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum. În cadrul acesteia se regăsesc informații utile privind tipul

autorizațiilor deținute de către aceste persoane juridice, tipul repartitoarelor montate/exploatate, date aferente autorizațiilor (dată emiteră, dată expirare), date de contact.

La sfârșitul anului 2021 erau înregistrate în baza de date a ANRE 21 de persoane juridice, care dețineau un număr de 49 de autorizații valabile pe întreg teritoriul României (pentru tipul de activități precizate în registru), iar un număr de 16 autorizații erau valabile local la anumite puncte de lucru precizate în conținutul acestora. Numărul total de 65 de autorizații valabile la 31.12.2021 era repartizat pe tipuri de activități astfel: 21 autorizații tip I, 23 autorizații tip II, 11 autorizații tip III, 10 autorizații tip IV.

Din graficul de mai sus rezultă că în anul 2021 a crescut numărul solicitărilor de acordare a autorizațiilor pentru montare/exploatarea sistemelor de repartizare a costurilor.

În anul 2021 nu au fost înregistrate situații de retragere a autorizațiilor.

În conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 53/2017 de aprobare a Regulamentului pentru autorizarea persoanelor juridice care desfășoară activități de montare și exploatarea sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum în imobile de tip condominiu, cu modificările ulterioare, persoanele juridice autorizate au avut obligații de raportare până la data de 15 aprilie, pentru activitatea desfășurată în perioada 1 octombrie 2020 - 31 martie 2021.

Rezultatele consolidate la nivel național, pentru anul 2021, în baza rapoartelor primite din partea persoanelor juridice autorizate, sunt prezentate alături sub formă tabelară și grafică, astfel:

1. Sisteme de repartizare a costurilor pentru încălzire în imobilele de tip condominiu, aflate în exploatarea titularilor de autorizații:

Repartitoare de costuri pentru încălzire, în cazul distribuției verticale, aflate în exploatare							
Nr. crt.	Localitatea	Nr. total de condominii contorizate	Nr. total al asoc. de proprietari beneficiare de repartitoare	Total ap. în condominiile în care au fost instalate repartitoare	Total ap. branșate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc	Nr. total al ap. în care sunt montate repartitoare de costuri pentru încălzire	Total repartitoare încălzire exploatare
1	Arad	652	610	17.080	9.094	9.026	30.612
2	Bacău	681	137	15.356	7.528	5.698	17.250
3	Bârlad	4	3	161	159	158	684
4	Botoșani	534	37	8.420	4.920	4.773	13.384
5	Brad	12	12	278	129	129	340
6	Brașov	46	46	2.549	1.201	1.201	2.288
7	Brăila	1	1	100	100	100	108
8	București	6.072	3.576	233.509	208.743	204.955	786.741
9	Buzău	1	12	20	251	251	713
10	Cluj Napoca	315	315	11.121	5.690	5.689	18.645
11	Constanța	585	211	20.538	16.853	12.861	45.860
12	Craiova	1.343	707	30.380	20.727	19.304	71.088
13	Deva	4	4	23	23	23	58
14	Drobeta Turnu Severin	740	404	14.046	11.216	11.011	39.044
15	Făgăraș	80	33	2.439	1.071	1.071	2.931
16	Fieni	1	1	32	28	28	119
17	Focșani	149	65	3.166	1.179	1.164	4.413
18	Galati	16	16	1.507	969	969	1.467
19	Gheorgheni	20	20	373	303	303	1.267
20	Giurgiu	26	23	449	239	237	843

Repartitoare de costuri pentru încălzire, în cazul distribuției verticale, aflate în exploatare							
Nr. crt.	Localitatea	Nr. total de condominii contorizate	Nr. total al asoc. de proprietari beneficiare de repartitoare	Total ap. în condominiile în care au fost instalate repartitoare	Total ap. branșate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc	Nr. total al ap. în care sunt montate repartitoare de costuri pentru încălzire	Total repartitoare încălzire exploatare
21	Iași	961	639	26.715	12.220	12.056	35.310
22	Luduș	2	2	34	33	33	118
23	Mangalia	15	15	385	226	226	965
24	Miercurea Ciuc	1	1	46	35	35	148
25	Nădlac	8	7	111	69	69	285
26	Odorheiul Secuiesc	27	27	369	363	363	1.454
27	Oradea	385	197	8.973	8.596	8.448	34.937
28	Pitești	92	55	3.399	1.851	1.833	6.259
29	Ploiești	758	529	24.325	20.005	19.917	74.754
30	Predeal	2	2	75	71	71	431
31	Rădăuți	254	0	4.780	3.366	3.211	11.127
32	Râmnicu Vâlcea	68	42	1.929	1.551	1.505	4.090
33	Roșu	1	1	56	56	56	219
34	Sinaia	2	2	40	40	40	176
35	Suceava	606	93	12.741	5.063	5.018	17.142
36	Târgu Mureș	1	1	25	24	24	102
37	Timișoara	284	280	7.416	4.922	4.919	17.127
38	Tulcea	86	59	1.940	1.311	943	3.835
TOTAL		14.835	8.185	454.906	350.225	337.718	1.246.334

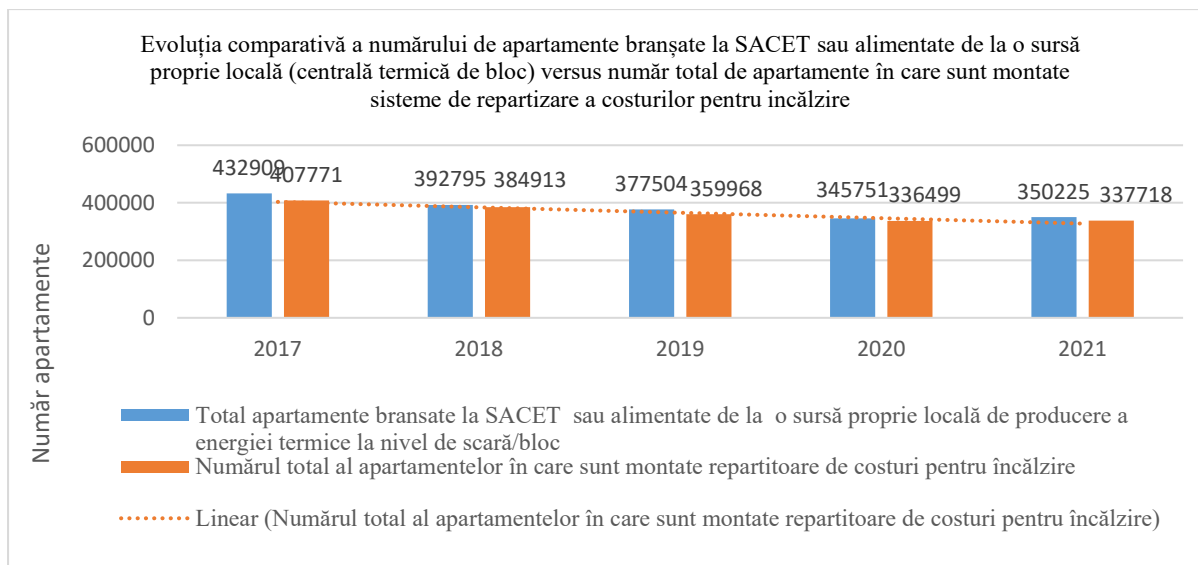
2. Contoare pentru încălzire aflate în exploatare, în cazul distribuției orizontale

Contoare pentru încălzire aflate în exploatare, în cazul distribuției orizontale							
Nr. crt.	Localitatea	Nr. total de condominii contorizate	Nr. total al asoc. de proprietari beneficiare de repartitoare	Total ap. în condominiile în care au fost instalate repartitoare	Total ap. bransate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc	Nr. total al ap. în care sunt montate repartitoare de costuri pentru încălzire	Total repartitoare încălzire exploatare
1	Bragadiru	1	1	40	39	39	39
2	Brașov	8	8	269	268	268	278
3	București	16	12	329	320	281	286
4	Cluj Napoca	9	9	115	111	111	113
5	Făgăraș	17	0	257	220	220	220
6	Giurgiu	1	1	19	6	6	7
7	Iași	1	1	19	10	10	10
8	Odorheiu Secuiesc	2	2	48	48	48	48
9	Oradea	29	29	2.351	2.351	2.351	2.382
10	Râmnicu Vâlcea	12	7	233	114	114	120
11	Sinaia	1	1	171	171	171	171
12	Timișoara	3	3	125	125	125	127
13	Voluntari	1	1	7	7	7	8
TOTAL		101	75	3.983	3.790	3.751	3.809

3. Contoare de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri în imobilele de tip condominiu, aflate în exploatarea titularilor de autorizații

Contoare de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri, aflate în exploatare							
Nr. crt.	Localitatea	Nr. total de condominii contorizate	Nr. total al asociațiilor de proprietari beneficiare de contoare de apă caldă	Nr. total al asociațiilor de proprietari beneficiare de contoare de apă caldă	Total ap. bransate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc	Numărul total al apartamentelor în care sunt montate contoare de apă caldă	Total contoare de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri exploatare
1	Arad	264	247	8.610	7.337	5.388	8.595
2	Brașov	25	25	1.398	1.398	534	710
3	București	3.825	3.161	153.049	146.374	136.502	269.886
4	Cluj Napoca	41	41	1.736	1.736	958	1.605
5	Constanța	95	58	3.623	3.121	1.686	2.167
6	Craiova	103	54	2.259	1.902	1.508	2.470
7	Făgăraș	40	33	795	585	585	780
8	Fieni	1	1	32	32	29	58
9	Focșani	2	2	39	39	30	39
10	Iași	123	117	3.242	2.979	1.329	2.082
11	Mangalia	2	2	331	331	4	5
12	Miercurea Ciuc	1	1	46	46	44	48
13	Oradea	206	203	7.398	7.392	7.335	10.127
14	Pitești	4	4	182	175	118	221
15	Ploiești	707	599	21.984	20.412	18.126	31.765
16	Predeal	1	1	14	13	10	19

Contoare de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri, aflate în exploatare							
Nr. crt.	Localitatea	Nr. total de condominii contorizate	Nr. total al asociațiilor de proprietari beneficiare de contoare de apă caldă	Nr. total al asociațiilor de proprietari beneficiare de contoare de apă caldă	Total ap. bransate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc	Numărul total al apartamentelor în care sunt montate contoare de apă caldă	Total contoare de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri exploatate
17	Suceava	3	3	70	43	43	73
18	Timișoara	175	172	5.956	5.805	3.737	6.080
19	Tulcea	17	17	166	166	99	145
20	Voluntari	1	1	7	7	7	7
TOTAL		5.636	4.742	210.937	199.893	178.072	336.882

Din graficul de mai sus rezultă că în anul 2021 numărul total al apartamentelor bransate la SACET sau alimentate de la sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc în care sunt montate repartitoare de costuri pentru încălzire înregistrează o creștere față de 2020, într-un procent de aproximativ 2%.

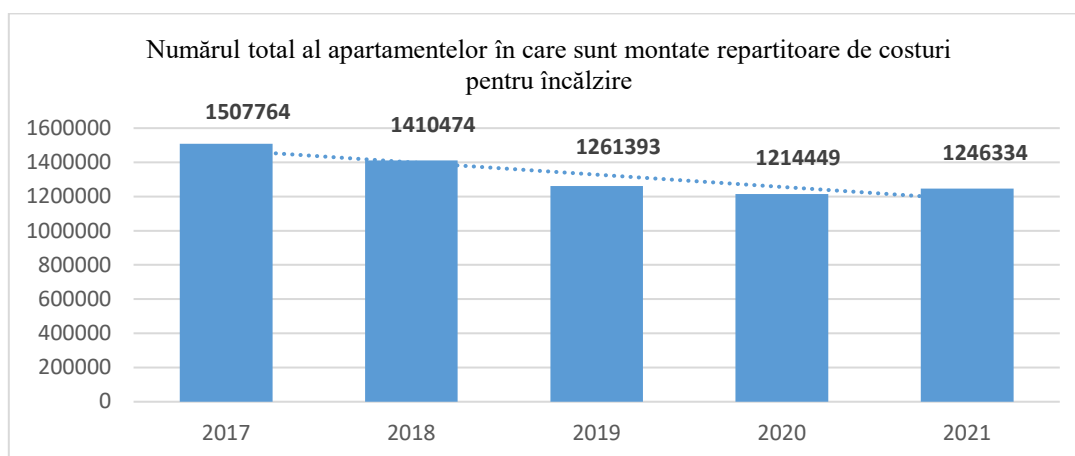
Având în vedere prevederile art. 10 alin. (6) din Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare:

„(6) În imobilele de tip condominiu racordate la sistemul centralizat sau dotate cu o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc, repartizarea consumului de energie termică pentru încălzire/răcire și/sau apă caldă se face în baza

normelor tehnice elaborate de autoritatea competentă. Normele includ modalități de repartizare a consumului de energie termică aferent:

- a) apei calde de consum;
- b) încălzirii spațiilor comune;
- c) încălzirii apartamentelor și spațiilor cu altă destinație din condominiu.”

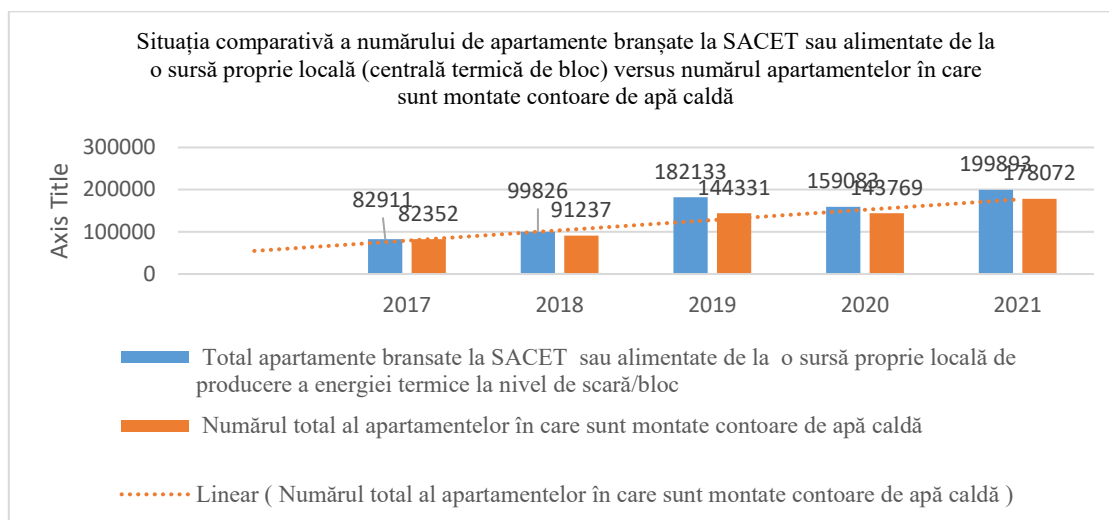
Deși există legislație care instituie obligația introducerii contorizării, respectiv subcontorizării (Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare), cât și legislație pentru aplicarea de sancțiuni pentru nerespectarea de către utilizatori a termenelor pentru încheierea acțiunii de contorizare individuală la nivel de apartament (Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51 din 8 martie 2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare), acțiunea de contorizare individuală nu a înregistrat un progres semnificativ. Alăturat este prezentată, în formă grafică, evoluția numărului de apartamente în care sunt montate sisteme de repartizare a costurilor pentru încălzire.

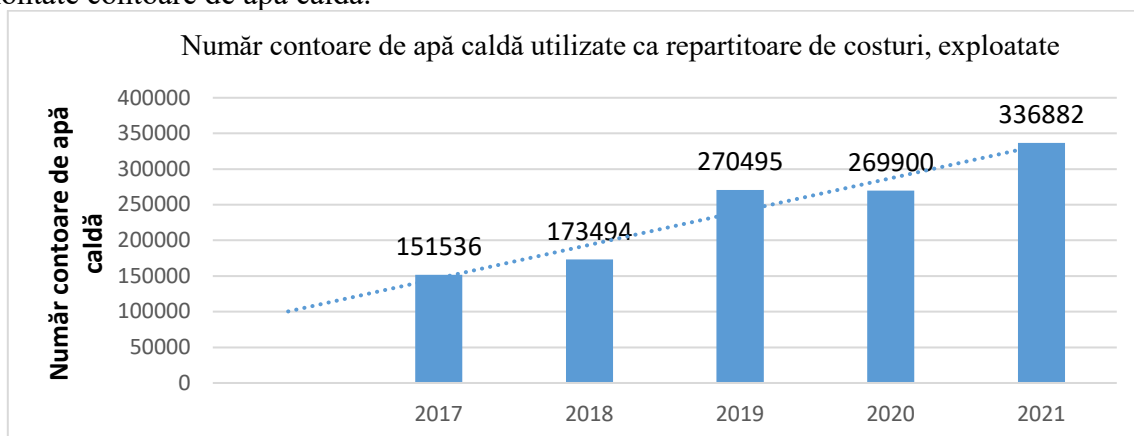
În anul 2021, un procent de aproximativ 97% din numărul total al apartamentelor bransate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală dispuneau de sisteme de repartizare a costurilor pentru încălzire.

Din graficul de mai sus se observă că există o ușoară tendință de creștere a numărului de sisteme de repartizare a costurilor de încălzire aflate în exploatare.

În ceea ce privește situația contoarelor de apă caldă se observă un trend ascendent al consumatorilor care aleg să își monteze astfel de echipamente (conform graficului de mai jos).

În anul 2021, din totalul apartamentelor branșate la SACET un procent de 90% din acestea au montate contoare de apă caldă.

Activitatea de montare și respectiv exploatare a contoarelor de apă caldă a înregistrat un trend ascendent în perioada 2017-2021.

3.2. Avizarea prețurilor/tarifelor locale pentru producerea/transportul/distribuția/furnizarea energiei termice, respectiv avizarea documentațiilor de bilanț energetic, în vederea aprobării pierderilor tehnologice de energie termică

I. Conform prevederilor art. 8 alin. (3) lit. k) și ale art. 43 alin. (5) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 51/2006), prețurile/tarifele locale aferente serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat sunt aprobate de autoritățile administrației publice locale, în condițiile legii speciale și cu respectarea metodologiilor emise de autoritatea de reglementare competentă.

Legea nr. 325/2006, prevede la art. 40 alin. (3), (4), (8) și (11):

“(3) Pentru activitatea de producere a energiei termice în centrale termice, destinată SACET, și pentru serviciile de transport, distribuție și furnizare a energiei termice prin SACET prețurile și tarifele se stabilesc, se ajustează sau se modifică de către autoritățile administrativ-teritoriale, la solicitarea operatorilor, cu avizul autorității de reglementare competente, pe baza metodologiilor elaborate de autoritatea de reglementare competentă.

(4) Prețul local, format din prețul de producere a energiei termice și tarifele serviciilor de transport, distribuție și furnizare se stabilesc, se ajustează sau se modifică la solicitarea operatorilor serviciului public de alimentare cu energie termică, cu avizul autorității de reglementare competente, prin hotărâri ale autorităților administrativ-teritoriale, pe baza metodologiei elaborate de autoritatea de reglementare competentă.

[...]

(8) Pentru energia termică produsă în centrale termice și pentru serviciile de transport, distribuție și furnizare a energiei termice, în cazurile în care, în vederea delegării gestiunii serviciului, prin contractele de delegare a gestiunii se negociază formule sau reguli de stabilire/ajustare a prețului/tarifelor aferent(e), acestea sunt aprobate prin hotărâre a unităților administrativ-teritoriale, cu avizul autorității de reglementare competente.

[...]

(11) În cazul în care, după ajustarea prețurilor și tarifelor, furnizorii de combustibili și de energie electrică modifică prețurile de livrare, având ca efect majorarea prețului energiei

termice produse, autoritățile administrației publice locale sau asociațiile de dezvoltare comunitară, după caz, aprobă recalcularea corespunzătoare a prețurilor locale și, după caz, a prețurilor locale pentru populație, cu avizul autorității de reglementare competente, începând cu data primei livrări făcute la noile prețuri, fără modificarea nivelului costurilor celorlalte elemente de cheltuieli și a cotei de profit, conform prevederilor metodologiei aprobate de autoritatea competentă, care are dreptul să prevadă praguri de insensibilitate și periodicitate de ajustare.”.

II. În Monitorul Oficial nr. 693/13.07.2021 a fost publicată Legea nr. 196/2021 pentru modificarea și completarea Legii serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006, pentru modificarea alin. (5) al art. 10 din Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică și pentru completarea alin. (3) al art. 291 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (Legea nr. 196/2021).

Conform prevederilor art. VII din Legea nr. 196/2021, *“Până la elaborarea și aprobarea prin ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare din Domeniul Energiei a actelor normative prevăzute la art. 14 din Legea nr. 325/2006, cu modificările ulterioare, astfel cum aceasta este modificată și completată prin prezenta lege, sunt aplicabile prevederile din reglementările tehnice și comerciale emise de Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice în domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică.”*

Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 196/2021, au fost întrunite toate condițiile legale pentru exercitarea de către ANRE a:

- atribuției/competenței de avizare a prețurilor/tarifelor locale pentru producerea/transportul/distribuția/furnizarea energiei termice;
- atribuției/competenței de avizare a documentațiilor menționate la art. 40 alin. (3) din Legea nr. 325/2006;
- atribuției/competenței de elaborare a reglementărilor tehnice și comerciale din domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat, prevăzute de Legea nr. 325/2006.

Avizarea de către ANRE a prețurilor pentru activitatea de producere a energiei termice în centrale termice, destinată SACET, și a tarifelor pentru serviciile de transport, distribuție și furnizare a energiei termice prin SACET s-a realizat în baza *Metodologiei de stabilire, ajustare sau modificare a prețurilor și tarifelor locale pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică produsă centralizat, exclusiv energia termică produsă în cogenerare*, aprobate prin Ordinul ANRSC nr. 66/2007 (Metodologia).

Astfel, în perioada iulie – decembrie 2021, ANRE a emis 15 avize pentru stabilirea/ajustarea/modificarea prețurilor/tarifelor locale aferente serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat (în baza Metodologiei), pentru: S.C. RAM TERMO VERDE S.R.L. Buzău, S.C. GOSCOM S.A Miercurea Ciuc, S.C. GOSCOM Vaslui S.A, S.C. TERMO CALOR CONFORT S.A. Pitești, S.C. THERMOENERGY GROUP S.A. Bacău, S.C. TERMOFICARE NAPOCA S.A, Serviciul Public Centrale Termice și Administrare Fond Locativ din cadrul Primăriei Municipiului Călărași, S.C. TERMO URBAN Craiova S.R.L., S.C. CET HIDROCARBURI S.A. Arad, GOLDTERM Mangalia S.A, Serviciul Public de Alimentare cu Energie Termică în Sistem Centralizat în Municipiul Făgăraș, ENERGOTERM Tulcea, Compania de Utilități Publice S.A. Bârlad, S.C. TRANSGEX S.A. și S.C. URBANA S.A. Odorheiu Secuiesc.

III. Până la modificarea Legii nr. 325/2006 în consens cu Legea nr. 51/2006, nu au existat prevederi exprese în legislație referitor la atribuția/competența ANRE de avizare a prețurilor/tarifelor locale aferente serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat.

Astfel, până la data intrării în vigoare a Legii nr. 196/2021, la cerere și pentru a susține procesul decizional desfășurat la nivelul autorităților administrației publice locale implicate, ANRE a transmis 2 puncte de vedere de specialitate referitor la stabilirea/ajustarea/modificarea prețurilor/tarifelor locale aferente serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat (în baza Metodologiei), pentru: S.C. RAM TERMO VERDE S.R.L. Buzău și S.C. THERMONET S.R.L. Suceava.

De asemenea, ANRE a emis 3 avize pentru documentații privind pierderile tehnologice utilizate la calculul prețurilor și tarifelor energiei termice (beneficiari: Compania Municipală Termoenergetica București, UTP Giurgiu și Termica Brad), 2 puncte de vedere de specialitate (beneficiari Termoficare Oradea și Thermonet Suceava) și peste 15 adrese cu observații și solicitări de clarificare/corectare privind lucrările de bilanț termoenergetic în SACET primite (de la 11 operatori).

3.3. Emiterea avizelor tehnice privind eficiența energetică în cadrul programului termoficare

Baza legală aplicabilă:

- ✓ Ordonanța de urgență nr. 53/2019 privind aprobarea Programului multianual de finanțare a investițiilor pentru modernizarea, reabilitarea, retehnologizarea și extinderea sau înființarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică a localităților și pentru modificarea și completarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006 (în continuare, OUG nr. 53/2019);
- ✓ Ordinul ANRE nr. 13/2020 pentru aprobarea Regulamentului de emitere a avizelor tehnice privind eficiența energetică în cadrul Programului Termoficare.

În temeiul OUG nr. 53/2019, în cursul anului 2021 au fost emise următoarele avize tehnice de către ANRE:

Avize tehnice

Nr. crt.	Beneficiarul avizului tehnic	Denumirea proiectului	Nr. aviz ANRE
1.	Primăria Municipiului Suceava	Deviere conducte de termoficare - Rețele de transport 2 x DN 700 strada Apeductului din municipiul Suceava	1/2021
2.	Primăria Municipiului Giurgiu	Rețea termică Bretea de legătură Sud (N-C-S)	7/2021

Valoarea totală a investițiilor aferentă celor 2 proiecte noi avizate de ANRE în anul 2021 este de 10.428.729,07 lei, iar economia de energie primară, respectiv reducerea emisiilor de CO₂ estimate a se obține prin implementarea acestor proiecte sunt de 828,56 tep/an, respectiv 1930,56 tCO₂/an.

Nu s-au soluționat favorabil cererile de emitere aviz tehnic pentru 3 proiecte transmise de Primăria Municipiului Arad, Primăria Municipiului Botoșani și Primăria Municipiului Bacău. Primăria Municipiului Arad și Primăria Municipiului Botoșani nu au răspuns solicitărilor ANRE de corectare/completare/modificare a documentației tehnice, în

conformitate cu prevederile legale în vigoare. Primăria Municipiului Bacău și-a retras cererea de emitere a avizului tehnic pentru a-și actualiza studiul de fezabilitate.

Avize de completare a avizelor tehnice emise

Primăria Municipiului Cernavodă a solicitat emiterea avizelor de completare pentru 2 avize tehnice emise de ANRE. Cererile de emitere aviz tehnic de completare nu s-au soluționat favorabil deoarece Primăria Municipiului Cernavodă nu a răspuns solicitărilor ANRE de corectare/completare/modificare a documentației tehnice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

3.4. Monitorizarea serviciilor publice de alimentare cu energie termică în sistem centralizat

Prin Ordinul ANRE nr. 193/2019, a fost aprobată *Metodologia de monitorizare a serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat și a sistemelor de încălzire și/sau răcire urbană (Metodologia)*.

Metodologia stabilește parametrii utilizați în monitorizarea serviciului public de alimentare cu energie termică (SPAET) și a sistemelor de încălzire și/sau răcire urbană, precum și obligațiile care revin operatorilor economici din sectorul energiei termice în ceea ce privește raportarea datelor de monitorizare, prezentând, de asemenea, principial, analizele și rapoartele realizate de ANRE în baza datelor de monitorizare primite din partea operatorilor economici.

Prin activitatea de monitorizare a SPAET, ANRE are în vedere realizarea următoarelor obiective:

- analizarea evoluției SACET la nivel local, regional și național;
- evaluarea rezultatelor obținute de operatorii SPAET și a modului de îndeplinire a obligațiilor/atribuțiilor specifice;
- dezvoltarea bazei de date specifice SPAET;
- realizarea rapoartelor referitoare la starea SPAET.

În cursul anului 2021, au fost monitorizați operatorii SPAET și producătorii independenți de energie termică aferenți; aceștia au transmis la ANRE datele privind activitatea desfășurată la nivelul anului 2020, conform prevederilor *Metodologiei*.

Pe baza datelor colectate în urma monitorizării, a fost elaborat „Raportul privind starea serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat pentru anul 2020” (Raport), conform art. 14 alin. (2) din *Metodologie*. Raportul poate fi vizualizat/descărcat la/de la următoarea adresă:

<https://www.anre.ro/ro/energie-electrica/legislatie/serviciul-public-de-alimentare-cu-energie-termica/raport-privind-starea-serviciului-public-de-alimentare-cu-energie-termica-in-sistem-centralizat-pentru-anul-2020-ro>

În tabelul de mai jos se prezintă operatorii economici monitorizați în anul 2020:

Regiunea	Județul	Localitatea	Operatori SPAET	Producători independenți de energie termică
Regiunea Nord- Est	Suceava	Suceava	Thermonet SRL	Bioenergy Suceava SA
		Rădăuți	Servicii Comunale SA	
		Vatra Dornei	Municipiul Vatra Dornei	
	Bacău	Bacău	Thermoenergy Group SA	
	Botoșani	Botoșani	Modern Calor SA	

Regiunea	Județul	Localitatea	Operatori SPAET	Producători independenți de energie termică
	Iași	Iași	Veolia Energie Iași SA	
	Vaslui	Vaslui	Goscom Vaslui SA	
		Bârlad	Compania de Utilitati Publice SA	
Regiunea Nord-Vest	Bihor	Oradea și Com. Sânmartin	Termoficare Oradea SA	Transgex SA
		Beiuș	Transgex SA	
	Cluj	Cluj-Napoca	Termoficare Napoca SA	Colonia Cluj-Napoca Energie S.R.L.
		Huedin	Paulownia Green International SRL	
Regiunea Sud - Vest	Dolj	Craiova	Termo Craiova SRL	Societatea Complexul Energetic Oltenia SA
	Mehedinți	Drobeta Turnu Severin	SPAET Drobeta Turnu Severin	
	Gorj	Motru	UATAA Motru SA	
	Vâlcea	Râmnicu Vâlcea	CET Govora SA	
		Băile Olănești		
		Călimănești		
	Horezu	Reimar Construct SRL		
Regiunea Sud - Est	Buzău	Buzău	Regia Autonomă Municipală RAM Buzău	
		Nehoiu	Termo Prest Pon Nehoiu SRL	
	Constanța	Constanța	R.A.D.E.T. Constanța	Societatea Electrocentrale Constanța SA
		Mangalia	Goldterm Mangalia SA	
		Cernavodă	Utilități Publice Cernavodă SRL	Societatea Națională Nuclearelectrica SA
		Năvodari	Termica Distribuție Năvodari SRL	Uzina Termoelectrică MIDIA SA
	Galați	Galați	Calorgal SA	
	Tulcea	Tulcea	Energoterm SA	
	Vrancea	Focșani	ENET SA	
		Panciu	D.U.S.P.I. SERV Panciu S.R.L.	
	Regiunea Sud	Prahova	Ploiești	Veolia Energie Prahova SRL
Giurgiu		Giurgiu	Uzina Termoelectrica Production Giurgiu SA	S.C. Electro Energy Sud SRL
Călărași		Călărași	SPCTAFL	
		Lehliu Gară	D.G.C.L.	

Regiunea	Județul	Localitatea	Operatori SPAET	Producători independenți de energie termică
	Argeș	Pitești	Termo Calor Confort SA	
		Mărăcineni		
Regiunea Vest	Hunedoara	Brad	Termica Brad SA	
		Deva	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA – Sucursala Electrocentrale Deva	
	Arad	Arad	CET Hidrocarburi SA	S.C. CET ARAD SA
		Nădlac	Apoterm Nădlac SA	
	Timiș	Timișoara	Compania Locală de Termoficare Colterm SA	
Regiunea Centru	Brașov	Brașov	SPLT Brașov	Bepco SRL
		Făgăraș	Ecoterm SA+SPAET	
	Sibiu	Sibiu	Urbana SA	
	Covasna	Întorsura Buzăului	Serviciul public de alimentare cu energie termică	
		Sfântu-Gheorghe	Urban-Locato	
	Harghita	Odorheiu Secuiesc	Urbana SA	
		Miercurea Ciuc	Goscom SA	Poligen Power Energy SRL
Gheorgheni		SPLT Gheorgheni		
Regiunea București-Ilfov		București	Compania Municipală Termoenergetica București SA	CET Grivița SRL
				Vest - Energo SA
				Electrocentrale București SA
Ilfov	Otopeni	Veolia Energie România SA		

La sfârșitul anului 2020 erau activi **47 de operatori SPAET**, care operează un număr de 50 de SACET-uri din 51 de localități, aflate în 28 de județe și Municipiul București.

La nivelul anului 2020, din datele raportate de operatorii SPAET au rezultat următorii indicatori:

- **capacitatea termică totală instalată în centrale aparținând SACET: 7.680,41 MW**, din care **4.058,02 MW** reprezintă capacitatea termică de producere în cogenerare și **3.622,39 MW** capacitatea termică de producere separată a energiei termice. Aceste date nu cuprind capacitățile de producere energie termică ale producătorilor independenți de la care operatorii SACET au cumpărat energie termică în anul 2020;

- **numărul de centrale termice aparținând SACET: 15** centrale de cogenerare (CET) și 614 centrale termice (CT) proprii, dintre care 64 CT de zonă, 288 CT de cvartal și 262 CT de bloc/de scară;

- **numărul de brașamente termice: 128.292** de brașamente termice existente (brașamente termice de apă fierbinte din sistemul de transport, brașamente termice de încălzire, de apă caldă de consum și de abur), din care **116.232** în funcțiune;

- **numărul de consumatori alimentați din SACET: 1.131.295**, din care **12.411** sunt operatori economici, **2.308** instituții publice și **1.116.576** consumatori reprezintă locuințele (apartamente și case);

- **numărul de locuințe debransate/deconectate, respectiv rebransate:** în anul 2020, în 14 din cele 51 de localități au avut loc debransări semnificative ale locuințelor de la SACET. Cea mai mare rată a debransărilor s-a înregistrat în Buzău (48%), urmată de Iași (10%), Arad (8%) și Constanța (5%). În același timp, în 27 din cele 51 de localități alimentate din SACET s-au înregistrat rebransări ale locuințelor la sistemul centralizat, în general de valori mici;

- **valoarea reviziilor și reparațiilor: 103.271,55 mii lei**, reprezentând aproximativ **69%** din valoarea planificată;

- **situația investițiilor realizate în infrastructura SACET în anul 2020:** sumele atrase provin atât de la bugetul statului, bugetele locale, cât și din sursele proprii ale operatorilor (cota de dezvoltare/modernizare). Valorile planificate, respectiv realizate în fiecare regiune sunt prezentate în graficele din Raport;

- **prețul local de furnizare energie termică:** prețurile/tarifele locale aferente serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat sunt aprobate de autoritățile administrației publice locale, în condițiile legii speciale și cu respectarea metodologiilor emise de ANRE.

În urma prelucrării datelor și informațiilor raportate de operatorii SPAET, în graficele din Raport este prezentată, pe fiecare regiune, respectiv localitate (operator SPAET), *evoluția prețului local pentru populație* în perioada 2019-2020.

Din datele și informațiile obținute de ANRE în procesul de monitorizare, s-au evidențiat situații critice în unele localități, situații care reflectă neconformități în îndeplinirea atribuțiilor legale de asigurare a SPAET de către autoritățile administrației publice locale. Unele dintre aceste situații se referă la:

- valori semnificative de creanțe/datorii aferente prestării SPAET;
- desființarea/dispariția SPAET;
- neasigurarea preluării bazei de date privind serviciul prestat, la încetarea contractului de delegare a gestiunii.

De asemenea, în urma procesului de monitorizare desfășurat de către ANRE, se disting următoarele probleme generale aferente SPAET:

- numărul în scădere al consumatorilor alimentați determină diminuarea eficienței SACET. Din cauza numărului mare de debransări/deconectări (4475 de locuințe debransate la Buzău), multe societăți de termoficare și-au încetat pur și simplu activitatea sau au dat faliment, aceasta fiind cauza reducerii semnificative a numărului de operatori SPAET;

- pierderile substanțiale din rețelele de transport și distribuție (a se vedea diferența dintre energia termică produsă și/sau cumpărată - **13.008.681,92 MWh** și energia termică vândută - **8.442.703,14 MWh**) conduc la prețuri de furnizare mari;

- volumul redus de investiții și reparații în infrastructura SACET conduce la neasigurarea continuității în furnizarea energiei termice și la nerespectarea parametrilor de calitate ai agentului termic furnizat. De exemplu, pierderile de căldură/agent termic și numărul avariilor tehnice înregistrează un nivel ridicat în raport cu SACET-uri similare ca dimensiune din alte țări europene;

- numărul mic de centrale în cogenerare existent relevă necesitatea unei informări adecvate la nivelul unității administrativ-teritoriale cu privire la avantajele acestor surse de producere și a utilizării surselor financiare puse la dispoziție de Guvern prin Programul Termoficare în acest scop. Utilizarea la scară mai largă a tehnologiilor de cogenerare și a sistemelor centralizate de producere a energiei termice aduce beneficii nete de mediu, datorită conversiei mărite a energiei, a utilizării energiei termice reziduale și a surselor regenerabile de energie. Cogenerarea și sistemele centralizate pot servi, de asemenea, ca instrumente flexibile pentru construirea unor sisteme electrice și termice ce vor juca un rol esențial în obținerea unor

rețele integrate sustenabile în viitor. Astfel, aceste tehnologii pot fi o parte importantă a strategiei privind reducerea emisiilor și securitatea energetică.

Pe parcursul anului 2020, au fost aduse modificări și completări *Metodologiei*, în contextul necesității simplificării reglementărilor ANRE; astfel, noul Ordin ANRE nr. 11 din 03.03.2021 pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat și a sistemelor de încălzire și/sau răcire urbană a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 242/10.03.2021 cu intrare în vigoare la data de 1 iulie 2021.

3.5. Soluționarea petițiilor în domeniul energiei termice

Având în vedere prevederile Legii nr. 225/2016 pentru modificarea și completarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, ANRE soluționează petițiile din sectorul activităților de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice, precum și cele din domeniul montării și exploatarei sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum.

Analiza și formularea răspunsurilor cu privire la aspectele prezentate în petiții, se realizează în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare.

În anul 2021 au fost înregistrate și soluționate un număr de 352 de petiții, formulate de către persoane fizice și juridice beneficiare/solicitanți ale serviciilor prestate de către operatorii economici din sectoarele energiei termice.

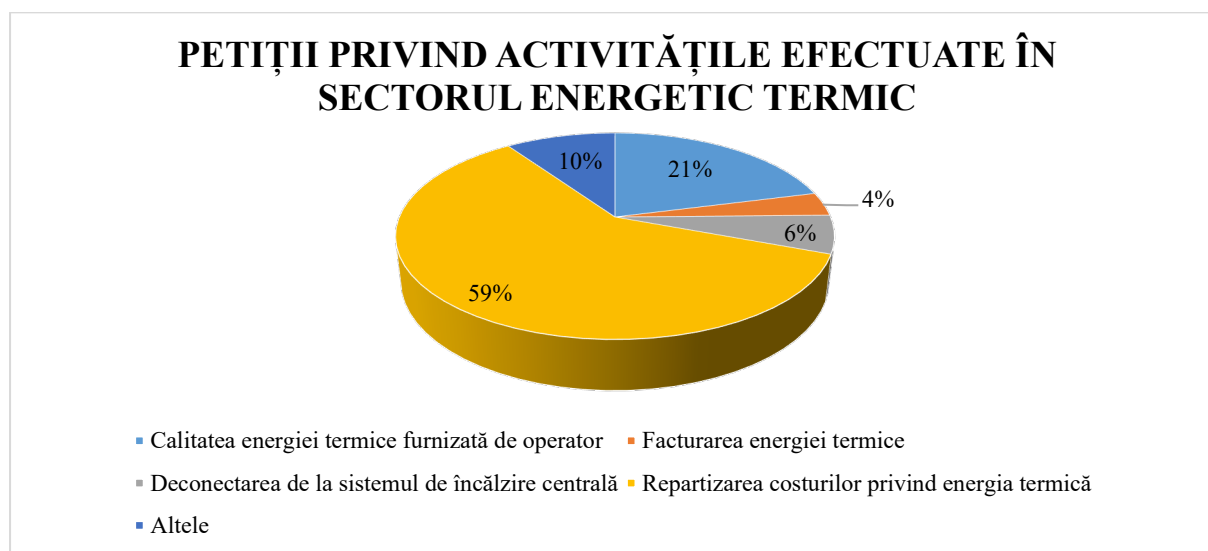
Petițiile au fost transmise spre analiză și soluționare pe adresa ANRE în mod direct, în număr de 297, și în mod indirect, redirecționate prin intermediul altor instituții publice, în număr de 55.

Situația petițiilor adresate indirect se prezintă astfel:

SITUAȚIA PETIȚIILOR REDIRECȚIONATE DE ALTE INSTITUȚII PUBLICE CĂTRE ANRE		
Nr. Crt.	INSTITUȚIA	ENERGIE TERMICĂ
1	Administrația prezidențială	2
2	Camera deputaților - Comisia pentru industrii și servicii	1
3	Secretariatul General al Guvernului	1
4	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	2
5	Ministerul Energiei	6
6	Autoritatea NAȚIONALĂ pentru protecția consumatorilor	6
7	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice	32
8	primăria municipiului bucurești	1
9	Primaria Sectorului 6	2
10	poliția locală sector 1	2

În baza principalelor probleme care sunt prezentate de petenți, a fost întocmită o clasificare a petițiilor, în vederea identificării prevederilor legislative care pot fi modificate și a îmbunătățirii serviciilor furnizate către clienți, în scopul creșterii satisfacției acestora.

PRINCIPALELE CATEGORII DE PROBLEME IDENTIFICATE ÎN PETIȚIILE SOLUȚIONATE, ÎN SECTORUL ENERGIEI TERMICE			
Nr. Crt.	PRINCIPALELE PROBLEME SEMNALATE	NUMĂR PETIȚII	[%]
1	Calitatea energiei termice furnizată de operator	74	21
2	Facturarea energiei termice	13	4
3	Deconectarea de la sistemul de încălzire centrală	21	6
4	Repartizarea costurilor privind energia termică	210	59
5	Altele	34	10

3.6. Reglementări specifice domeniului încălzirii centralizate, conform prevederilor legale aplicabile

În anul 2021 au fost, în continuare, aplicabile prevederile din reglementările tehnice și comerciale emise de ANRSC în domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat, dar ANRE a demarat acțiunea de pregătire în vederea elaborării noilor reglementări.

Astfel, ca urmare a prevederilor art. III alin. (2) din Legea nr. 196/2021, ANRE a desfășurat procesul de pregătire, analiză, elaborare, dezbateri publice și emitere a *Instrucțiunilor privind principiile, conținutul și întocmirea strategiilor locale pentru serviciul de alimentare cu energie termică a populației*, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 146 din 29 decembrie 2021.

Instrucțiunile creează un cadru unitar de elaborare a strategiilor locale de alimentare cu energie termică a populației din localitățile României, în ceea ce privește:

- principiile care stau la baza strategiilor, regulile de întocmire și conținutul acestora;
- categoriile de informații și date primare necesare pentru analiza și evaluarea soluțiilor de alimentare cu energie termică a populației.

Aplicarea *Instrucțiunilor* va conduce la:

- unificarea concepției privind strategia de alimentare cu energie termică a populației la nivelul tuturor unităților administrativ-teritoriale din România;

- crearea premizelor favorabile pentru înființarea/dezvoltarea unor sisteme de alimentare centralizată cu energie termică prin care să fie asigurat un serviciu public viabil, eficient și competitiv de alimentare cu energie termică a populației din localitățile României;
- asigurarea condițiilor de îndeplinire a tuturor obligațiilor României, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, în ceea ce privește implementarea sistemelor eficiente de încălzire și răcire urbană.

În aplicarea prevederilor art. 40 alin. (3) din Legea nr. 325/2006, ANRE a elaborat o primă variantă a proiectului *Procedurii de avizare a documentației privind pierderile tehnologice utilizate la calculul prețurilor și tarifelor energiei termice, întocmite pe baza bilanțului energetic în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică*, care a fost postată pe site-ul ANRE, în dezbateră publică, în data de 2 noiembrie 2021.

4. Participări la evenimente internaționale

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) participă în calitate de **partener contractual beneficiar al finanțării**, începând cu luna iunie 2021 într-un consorțiu de *28 de state europene partenere*, în cadrul **Proiectul CA-RES4 - Acțiune concertată pentru sprijinirea transpunerii și implementării Directivei 2018/2001/EC privind promovarea surselor regenerabile de energie**, în conformitate cu **Grant Agreement 101035887- CA-RES4 - Consortium Agreement**.

Proiectul CA-RES4²⁸ este un instrument al programului **Horizon 2020** care are ca obiectiv principal sprijinirea transpunerii și implementării **Directivei privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile** prin crearea și consolidarea unei rețele de experți care să-și împărtășească cunoștințele și experiența acumulate, abordări comune și o coordonare mai puternică între țările participante. Astfel, Comisia Europeană acordă asistență tehnică statelor membre pentru transpunerea și implementarea Directivei pentru promovarea surselor regenerabile de energie prin intermediul Proiectului european CA-RES4.

Printr-o acțiune concertată, țările participante fac schimb de experiență și bune practice, luând parte la un proces de învățare încrucișată pentru dezvoltarea unor abordări comune. Sesiunile paralele de lucru în cadrul întâlnirilor plene sunt organizate pe structura a **6 grupuri tematice (Core Theme CT1-CT6²⁹)** ale Proiectului CA-RES4, și anume:

CT1: Guvernare, realizare țintă și cooperare

CT2: Energie electrică din surse regenerabile

CT3: Decarbonizarea încălzirii și răcirii

CT4: Mobilizarea și durabilitatea biomasei

CT5: Decarbonarea transportului

CT6: Angajamentul consumatorului/cetățenilor (în piața de energie electrică din surse regenerabile)

Derularea activității din cadrul proiectului a început odată cu prima întâlnire plenară în perioada **17-18 noiembrie 2021**, care s-a desfășurat online datorită contextului pandemic

²⁸ *Concerted Action on the Renewable Energy Directive*

²⁹ *CT1: Governance, Target achievement and Cooperation, CT2: RES Electricity, CT3: Decarbonising Heating and Cooling, CT4: Biomass Mobilisation and Sustainability, CT5: Decarbonising Transport, CT6: Consumer's/Citizen engagement*

global, unde participanții au folosit ocazia pentru a discuta problemele de implementare legate de actuala Directivă SRE 2018/2001/UE.

În anul 2021 au fost organizate două întâlniri de lucru online, în luna mai și în luna noiembrie, ambele având scopul de a sprijini schimbul de experiență între ANRE și Agenția pentru Energie din Austria (AEA) în domeniul energiei termice și surselor regenerabile de energie.

De asemenea, în luna martie 2021 s-a participat la videoconferința „Workshop on Energy Efficiency in District Heating”, organizată de Energy Community Secretariat pe tema eficienței energetice în termoficare, în cadrul căreia s-a prezentat evoluția proiectelor cu emisii scăzute de carbon bazate pe surse regenerabile susținute de programul ReDEWeB al BERD, precum și proiectele finanțate de USAID în sectorul energetic din Serbia.

VI. MONITORIZARE PIATĂ

ENERGIE ELECTRICĂ

1. Rapoarte de monitorizare

Au fost elaborate rapoartele lunare de monitorizare a pieței angro (PAN) și cu amănuntul (PAM) de energie electrică (cu versiuni în limbile română și engleză), care conțin date agregate și de sinteză privind funcționarea sistemului electroenergetic național și a pieței de energie electrică, precum și informații cu privire la regulile de funcționare a pieței.

Participanții la piața de energie electrică raportează către ANRE date tehnice și date de tranzacționare conform prevederilor din Metodologia de monitorizare a pieței angro de energie electrică, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 67/2018, și din Metodologia de monitorizare a pieței cu amănuntul, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 167/2019.

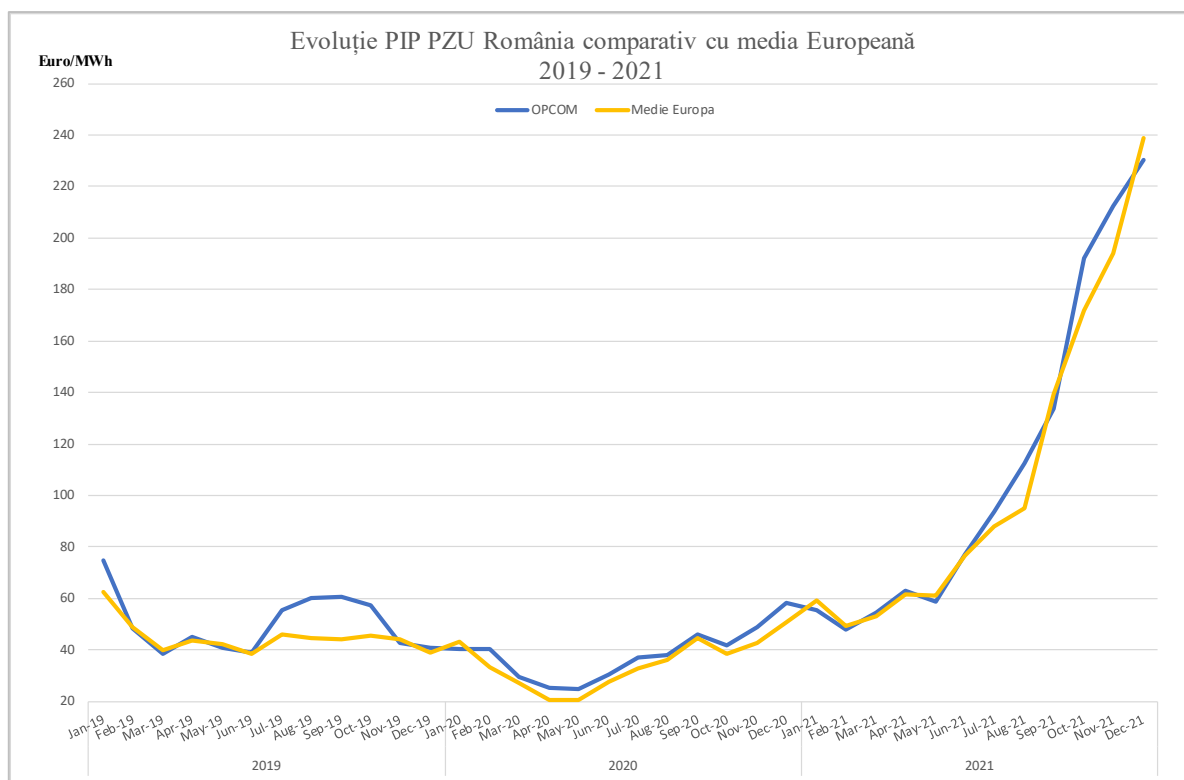
În 2021, ANRE a continuat să urmărească permanent modul de respectare de către participanții la piață a obligațiilor de raportare ale acestora, conform metodologiilor de monitorizare, participanții la piață fiind zilnic îndrumați și consiliați în vederea transmiterii în mod corect, complet și la timp a datelor solicitate pe bază de machete/formulare de monitorizare.

2. Analize specifice pieței de energie electrică

În cadrul ANRE au fost elaborate informări/analize cu privire la evoluțiile constatate pe piața de energie electrică și cu privire la comportamentul unor participanți la piață, utilizate intern și la nivelul altor instituții în vederea evaluării aspectelor identificate și luării măsurilor care se impun.

Una dintre principalele teme tratate în analizele realizate de direcția de specialitate din ANRE a fost evoluția prețului de închidere a pieței pentru ziua următoare, deoarece PZU are o cotă mare în consumul intern al României, iar PIP constituie o referință pentru prețurile pe piețele la termen.

În context european, în anul 2021, PIP PZU România s-a situat sub media europeană în primul semestru, înregistrând o tendință de convergență alternantă cu aceasta (cu valori mai mici în lunile ianuarie-februarie și mai-iunie 2021), dar începând cu luna iulie 2021 a depășit media europeană (exceptând lunile septembrie și decembrie 2021), cu cel mai mare ecart în lunile august, octombrie și noiembrie. Mai jos este prezentată evoluția PIP PZU România comparativ cu media europeană, începând cu luna ianuarie 2019.

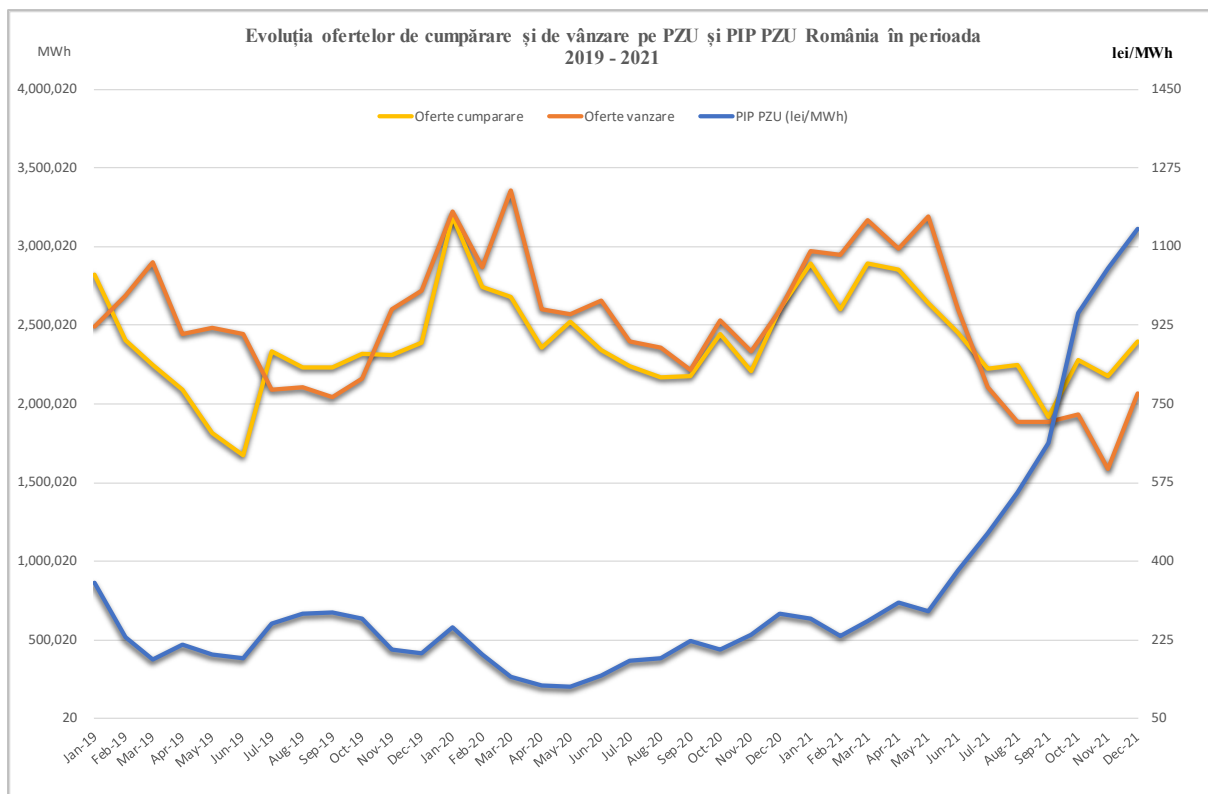
Sursa: informații lunare raportate de Opcom SA – prelucrare ANRE

Notă: Media europeană este calculată ca medie aritmetică a prețurilor medii lunare înregistrate pe bursele europene.

În context regional, PZU a funcționat cuplat cu piețele spot din Ungaria, Slovacia și Cehia în cadrul pieței regionale 4M MC până în data de 17 iunie 2021. Începând cu 18 iunie 2021, a devenit operațional proiectul Interim Coupling prin care piețele pentru ziua următoare din proiectul regional 4M MC s-au cuplat prin preț cu piețele din cuplarea multiregională MRC prin introducerea alocării implicite a capacității nete de transport (NTC) pe 6 noi granițe (PL-DE, PL-CZ, PL-SK, CZ-DE, CZ-AT, HU-AT), iar în data de 27 octombrie 2021 au fost finalizate operațiunile de cuplare a graniței RO-BG în SDAC, permițând, astfel, conectarea piețelor din Grecia și Bulgaria în SDAC, cu prima zi de livrare 28 octombrie 2021.

Ca urmare a extinderii mecanismului de cuplare, piețele spot din Cehia, Slovacia, Ungaria și România s-au cuplat cu cele din Polonia, Germania, Austria, Bulgaria și Grecia fiind acum parte în cadrul proiectului pan-european SDAC.

Pe plan național, în primele cinci luni ale anului 2021, PIP PZU a intrat pe un trend alternant crescător, iar începând cu luna iunie, trendul a fost exclusiv de creștere. Așa cum rezultă din graficul următor, în perioada ianuarie – mai în condițiile creșterii ofertelor de vânzare și a situării acestora în mod constant la valori superioare ofertelor de cumpărare, evoluția PIP PZU a înregistrat o evoluție alternant crescătoare, după care, începând cu luna iunie, PIP PZU s-a înscris pe un trend puternic ascendent (în condițiile scăderii accentuate a ofertelor de vânzare cu situarea lor sub valoarea celor de cumpărare în perioada iulie-decembrie).

Sursa: informații zilnice raportate de Opcom SA - prelucrare ANRE

În perioada iunie-decembrie 2021, PIP PZU România a înregistrat cele mai mari valori ale perioadei ianuarie 2019 – decembrie 2021, valori care au reprezentat fiecare la rândul său maxime istorice ale prețurilor medii lunare de tranzacționare pe PZU, fiind cele mai mari valori medii lunare din luna iulie 2005 (când această piață a devenit operațională) și până în prezent. Cantitatea tranzacționată pe PZU în anul 2021 a crescut cu 3,8% comparativ cu cea tranzacționată în anul 2020 și cu 11,8% comparativ cu cea tranzacționată în anul 2019.

3. Colectarea și prelucrarea datelor necesare Raportului național 2020 și Raportului de monitorizare a pieței interne europene de energie electrică și gaze naturale în anul 2020

ANRE a colectat și prelucrat datele și informațiile necesare asigurării contribuției României la Raportul de monitorizare a pieței interne europene de energie electrică și gaze naturale în anul 2020, elaborat de ACER/CEER. Totodată, ANRE a colaborat cu compartimentele de monitorizare de la nivelul Opcom SA și CNTEE Transelectrica SA pentru prezentarea sintetică a unui set semnificativ de indicatori pe toate componentele pieței de energie electrică din România, indicatori necesari evaluării stadiului în care se află România în realizarea pieței interne unice europene de energie.

4. Raportarea de date statistice către Eurostat și ERRA

Au fost colectate, în formatele stabilite de Eurostat, datele aferente consumului și prețurilor medii pentru energia electrică facturată clienților finali în anul 2020, de la operatorii economici titulari de licență de furnizare energie electrică, și ulterior prelucrate în vederea realizării raportărilor semestriale și anuale către Institutul Național de Statistică (INS), în virtutea Protocolului de cooperare dintre ANRE și INS. Colectarea și prelucrarea datelor s-a realizat cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 2016/152 al Parlamentului

European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind statisticile europene referitoare la prețurile la gaze naturale și energie electrică și de abrogare a Directivei 2008/92/CE.

5. Aplicarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT)

În cursul anului 2020, au fost continuate activitățile în vederea aplicării prevederilor REMIT și Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a art. 8 alineatele (2) și (6) din REMIT: în baza prevederilor REMIT, Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014, a Deciziei ACER nr. 1/2012 și Ordinului ANRE nr. 1/2015, cu modificările ulterioare, ANRE a continuat verificarea și actualizarea informațiilor din Registrul național al participanților la piața angro de energie. În anul 2021, s-au înregistrat 22 participanți noi pe piețele angro de energie electrică și gaze naturale. La sfârșitul anului 2021, 725 participanți pe piața angro dețineau un cod ACER. ANRE a continuat să ofere îndrumare participanților la piață care au solicitat clarificări cu privire la procedura de acordare a codului ACER, de actualizare sau corectare a datelor de înregistrare. Datele de tranzacționare și cele fundamentale ale participanților la piață sunt transmise de 3 Mecanisme de raportare înregistrate - Opcom SA, Bursa Română de Mărfuri și Transgaz SA.

Participarea la ședințele grupurilor de lucru de la nivelul ACER și CEER pentru coordonarea aplicării prevederilor REMIT s-a realizat în continuare în format online. Activitățile desfășurate au vizat urmărirea fazelor de punere în aplicare a REMIT la nivel național, pentru anul 2021, și îndeplinirea obligațiilor în temeiul REMIT ce revin ANRE, participanților la piața angro și persoanelor care realizează tranzacții cu titlu profesional.

Au fost analizate suspiciunile de încălcare a prevederilor REMIT semnalate pe Platforma de notificare a ACER. Direcția de specialitate din cadrul ANRE a realizat analiza preliminară a notificărilor de tip STR transmise la ANRE în conformitate cu principiile, criteriile și etapele descrise în ghidurile emise de ACER.

6. Principalele evoluții pe piața angro și cu amănuntul de energie electrică în anul 2021

Piața angro de energie electrică

Prezentăm în tabelul de mai jos principalele date de bilanț fizic al energiei electrice, corespunzătoare anului 2021 comparativ cu anul anterior:

Indicator	UM	2020	2021	Evoluție față de anul 2020 %
1. Energia electrică produsă	TWh	53,74	57,05	▲ 106,16
2. Energia electrică livrată	TWh	50,79	54,02	▲ 106,36
3. Import	TWh	7,38	7,62	▲ 103,25
4. Export	TWh	4,58	5,43	▲ 118,56
5. Consum Intern (2+3-4)	TWh	53,59	56,22	▲ 104,91
6. Consumul clienților casnici:	TWh	13,62	14,25	▲ 104,63
6.1. în regim de SU/reglementat și UI	TWh	8,40	6,08	▼ 72,38
6.2. în regim concurențial	TWh	5,22	8,17	▲ 156,51
7. Consumul clienților noncasnici:	TWh	34,65	36,74	▲ 106,03
7.1. în regim de SU, UI și inactivi	TWh	0,87	0,81	▼ 93,10

7.2. în regim concurențial	TWh	33,78	35,93	▲ 106,36
8. Energia electrică livrată în rețea cfm. contractului de transport	TWh	49,63	52,79	▲ 106,37
9. Energia electrică extrasă din rețea cfm. contractului de transport	TWh	53,89	56,40	▲ 104,66
10. CPT realizat transport	TWh	0,94	1,09	▲ 115,96
11. Energie termică produsă pentru livrare	Tcal	9805,93	9910,11	▲ 101,06
12. Energie termică produsă în cogenerare	Tcal	6997,07	7127,08	▲ 101,86

Sursa: Raportările lunare ale participanților la piața angro de energie electrică, Opcom SA și CNTEE Transelectrica SA - prelucrare ANRE

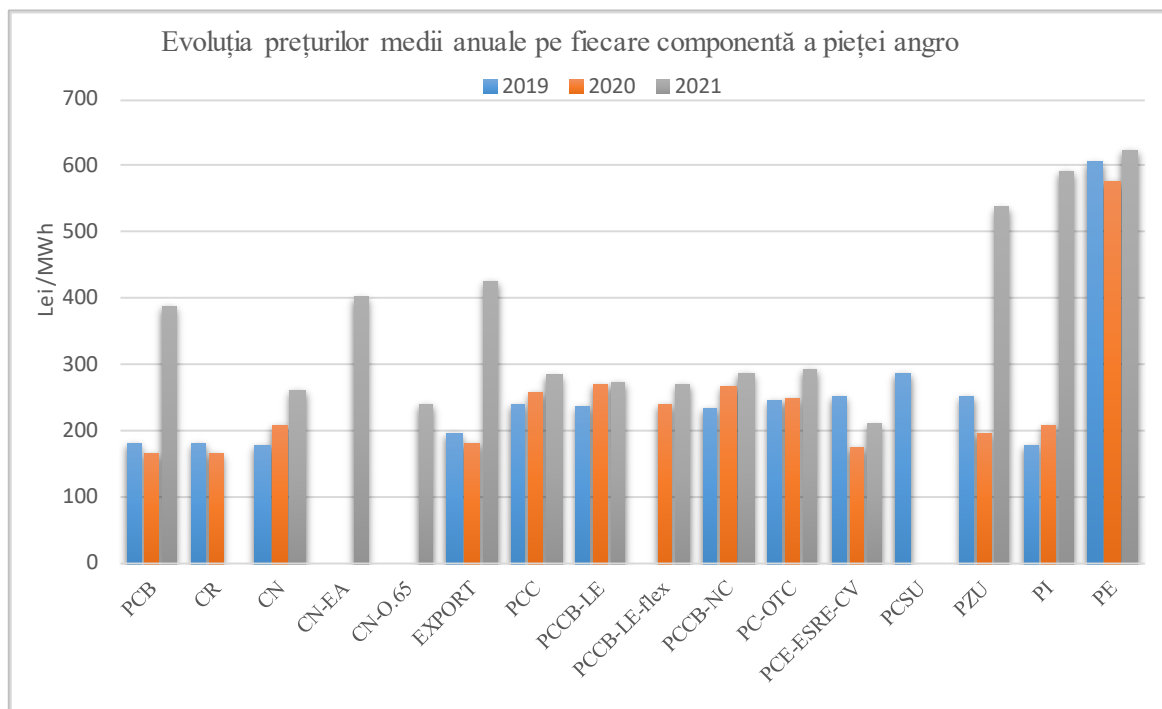
Volumele livrate pe fiecare dintre componentele pieței angro de energie electrică și pe tipuri de contracte în anul 2021, comparativ cu anii anteriori, sunt expuse în tabelul următor. Raportarea cantităților de energie electrică tranzacționate la consumul intern oferă o referință pentru aprecierea dimensiunilor acestora.

Componentele pieței angro	2019 (GWh)	2020 (GWh)	2021 (GWh)	Pondere din consum intern- 2021 (%)
1. Piața contractelor bilaterale (PCB)	4585	7271	659	1,2
1.1. Vânzare pe contracte reglementate (CR)	4317	7018	-	-
1.2. Vânzare pe contracte negociate (CN)	268	254	61	0,1
1.3. Vânzare pe contracte negociate în interiorul EA (CN-EA)	-	-	597	1,1
1.4. Vânzare pe contracte negociate pe termen lung (Ordin ANRE nr. 65) CN-O.65	-	-	1	0,003
2. Export	3550	4584	5425	9,7
3. Piețe centralizate de contracte bilaterale (PCC), din care:	59799	48616	55013	97,9
3.1. PCCB-LE	18907	13898	4123	7,3
3.2 PCCB-LE-flex	-	438	15208	27,0
3.3. PCCB-NC	15832	8917	6536	11,6
3.4 PC-OTC	25060	25209	28333	50,4
3.5. PCE-ESRE-CV	0,8	153	813	1,4
4. PCSU	612	-	-	-
5. PZU	23133	24924	25861	46,0
6. PI	375	583	1199	2,1
7. PE	3280	3223	2411	4,3

Sursa: Raportările lunare ale participanților la piața angro de energie electrică, Opcom SA și CNTEE Transelectrica SA - prelucrare ANRE

Notă: Cantitatea aferentă contractelor de export include atât cantitățile exportate de furnizori/traderi, cât și exportul realizat prin intermediul CNTEE Transelectrica, în calitate de agent de transfer pentru PZU și PI cuplat

În graficul următor sunt prezentate prețurile medii anuale pe fiecare componentă a pieței angro comparativ cu valorile anilor 2020 și 2019.

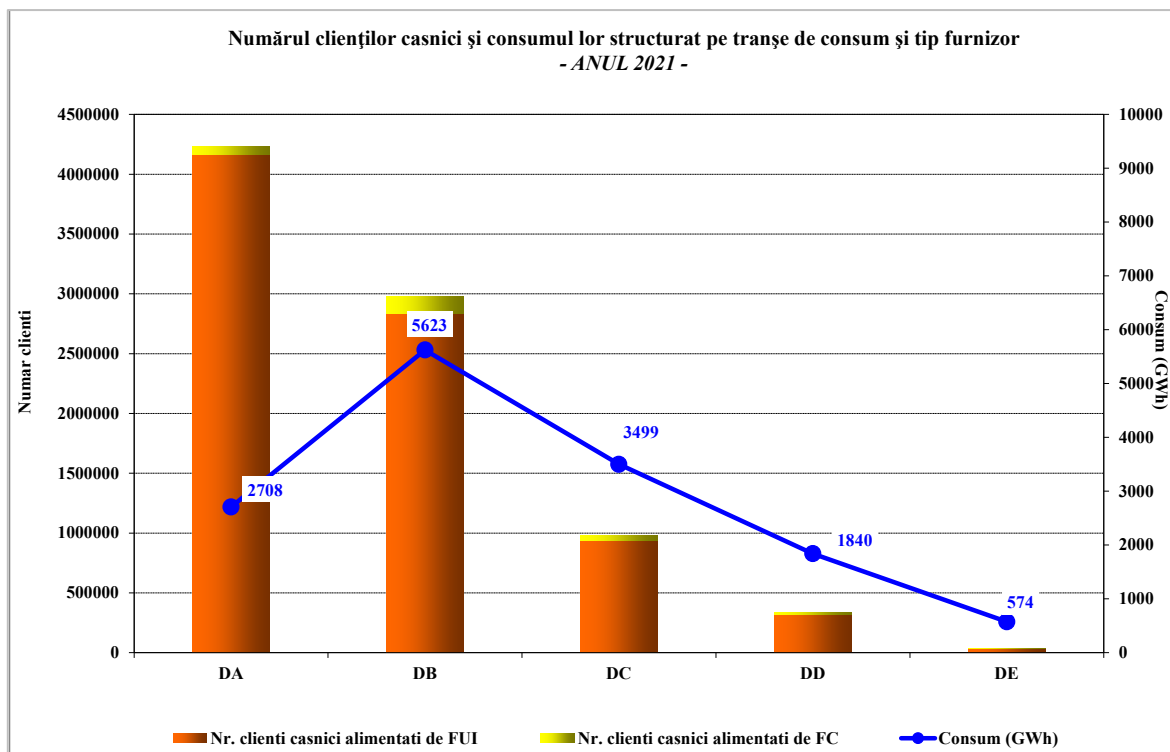
Notă: cu excepția PZU și PE (preț de deficit), prețurile medii anuale sunt determinate ca medii ponderate, iar prețul mediu de export a luat în considerare și exportul realizat prin intermediul CNTEE Transelectrica SA, în calitate sa de agent de transfer pentru PZU/PI cuplat; toate prețurile includ componenta TG a tarifului de transport și nu conțin TVA, accize sau alte taxe.

Piața cu amănuntul de energie electrică

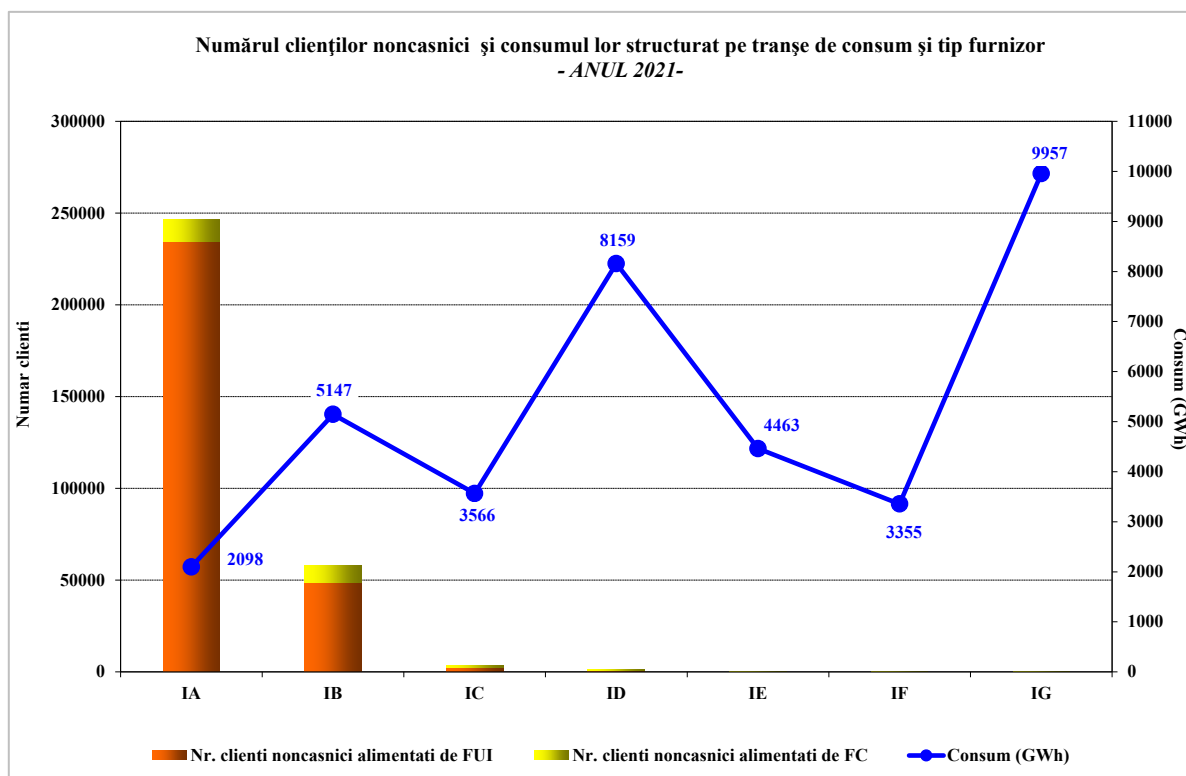
Pe parcursul anului 2021, pe piața cu amănuntul de energie electrică (PAM) au activat 92 titulari de licență pentru activitatea de furnizare a energiei electrice din care 27 sunt titulari ai unei licențe pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice cu unități dispecerizabile.

În graficele următoare este prezentată evoluția numărului de clienți casnici, respectiv noncasnici cărora li se furnizează energie electrică pe PAM, structurați pe tranșe de consum și pe categorii de clienți finali în 2021 și consumul de energie electrică aferent fiecărei categorii. Structura pe tranșe de consum pe categoriile de clienți finali este în conformitate cu intervalele de consum anual prevăzute pentru fiecare tranșă în Regulamentul (UE) 1952/2016 al Parlamentului European și al Consiliului. Încadrarea clienților în tranșe de consum se realizează pe baza prognozei anuale de consum a acestora.

Tranșe de consum clienți noncasnici	Consum anual cuprins în intervalul (MWh):		Tranșe de consum clienți casnici	Consum anual cuprins în intervalul (kWh):	
Transa - IA		<20	Transa - DA		<1000
Transa - IB	≥20	<500	Transa - DB	≥1000	<2500
Transa - IC	≥500	<2000	Transa - DC	≥2500	<5000
Transa - ID	≥2000	<20000	Transa - DD	≥5000	<15000
Transa - IE	≥20000	<70000	Transa - DE	≥15000	
Transa - IF	≥70000	<150000			
Transa - IG	≥150000				

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

Valorile indicatorilor de structură pe ansamblul pieței cu amănuntul și numărul furnizorilor activi în anul 2021, calculați pentru fiecare tranșă de consum, sunt prezentate în tabelele următoare:

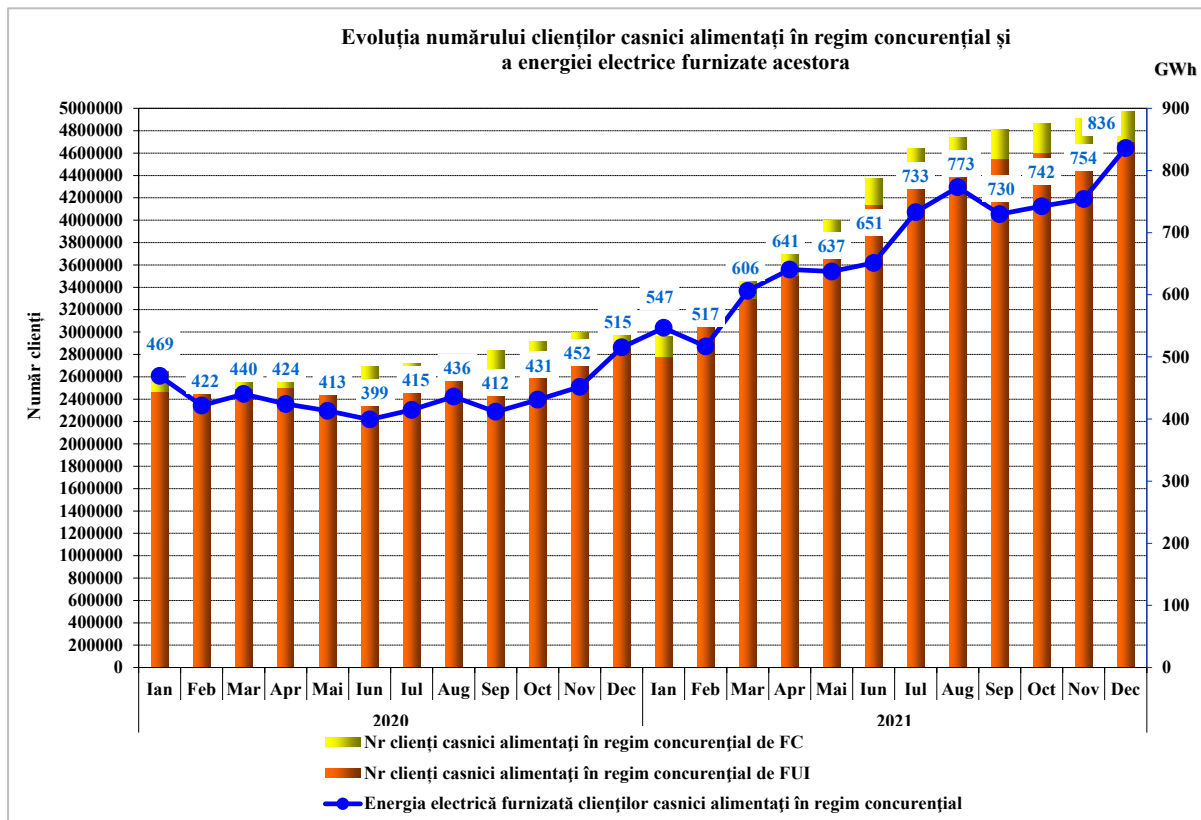
Indicatori - ANUL 2021	Tranșe de consum clienți casnici					
	DA	DB	DC	DD	DE	Total
C1 - % -	25	34	39	43	54	35
C3 - % -	68	69	71	76	79	71
HHI	2016	2135	2383	2597	3374	2211
Consum - GWh -	2708	5623	3499	1840	574	14244
NR. FURNIZORI	39	40	40	39	38	49
nr. furnizori de ultimă instanță	6	6	6	6	6	6
nr. furnizori concurențiali	25	27	26	25	25	32
nr. producători	8	7	8	8	7	11

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

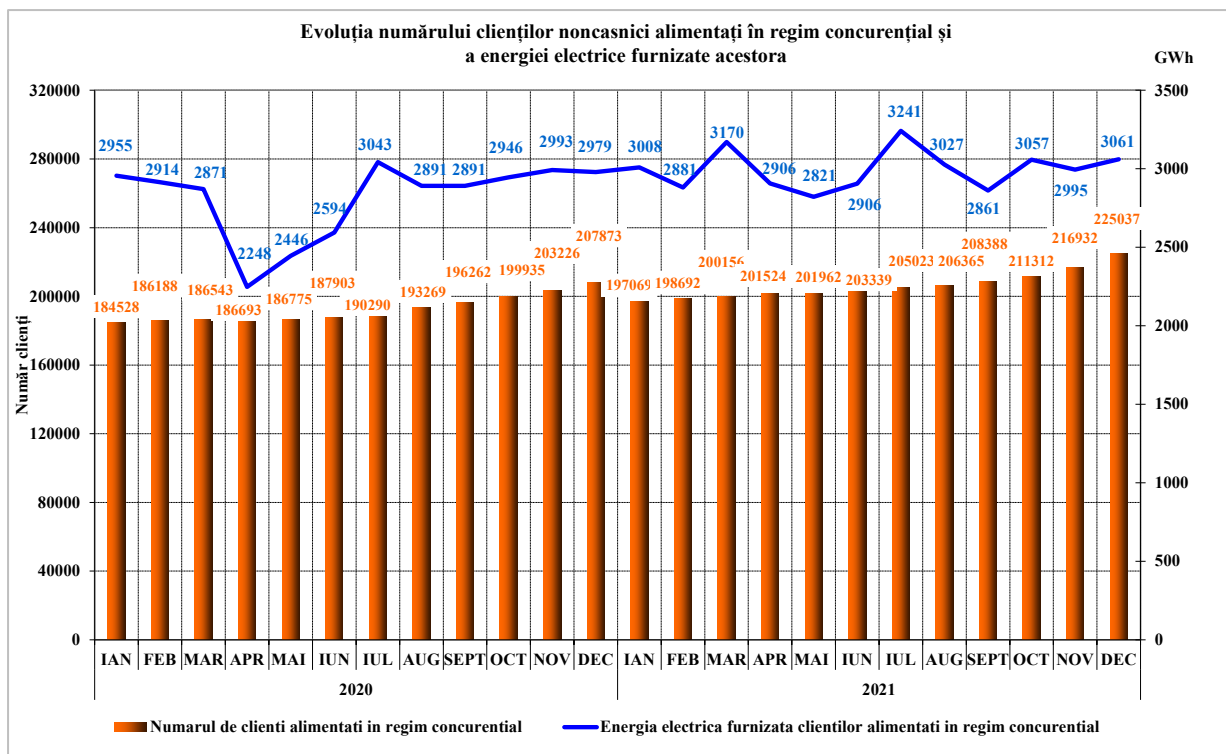
Indicatori - ANUL 2021	Tranșe de consum clienți noncasnici							Total
	IA	IB	IC	ID	IE	IF	IG	
C1 - % -	25	20	17	14	22	18	16	12
C3 - % -	65	49	37	32	47	39	38	31
HHI	1783	1208	823	654	1062	871	824	586
Consum - GWh -	2098	5147	3566	8159	4463	3355	9957	36744
NR. FURNIZORI	70	76	71	65	27	18	21	90
nr. furnizori de ultimă instanță	6	6	6	6	5	4	4	6
nr. furnizori concurențiali	44	48	46	43	15	9	9	57
nr. producători	20	22	19	16	7	5	8	27

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

În ceea ce privește segmentul concurențial al pieței cu amănuntul de energie electrică, prezentăm în continuare evoluția numărului de clienți casnici și noncasnici alimentați în regim concurențial și a energiei electrice furnizate acestora pentru anii 2020 și 2021.

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

În tabelele următoare sunt prezentate valorile indicatorilor de structură ale componentei concurențiale a pieței cu amănuntul și numărul furnizorilor activi în anul 2021, calculați pentru fiecare tranșă de consum definită de Regulamentul (UE) 1952/2016 pentru clienții casnici și noncasnici.

Indicatori - ANUL 2021	Tranșe de consum clienți casnici					
	DA	DB	DC	DD	DE	Total
C1 - % -	29	25	28	31	52	25
C3 - % -	73	67	72	78	81	70
HHI	2197	1883	2037	2213	3188	1959
Consum - GWh -	1373	2966	2110	1240	478	8167
NR. FURNIZORI	39	40	40	39	38	49
nr. furnizori de ultimă instanță	6	6	6	6	6	6
nr. furnizori concurențiali	25	27	26	25	25	32
nr. producători	8	7	8	8	7	11

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

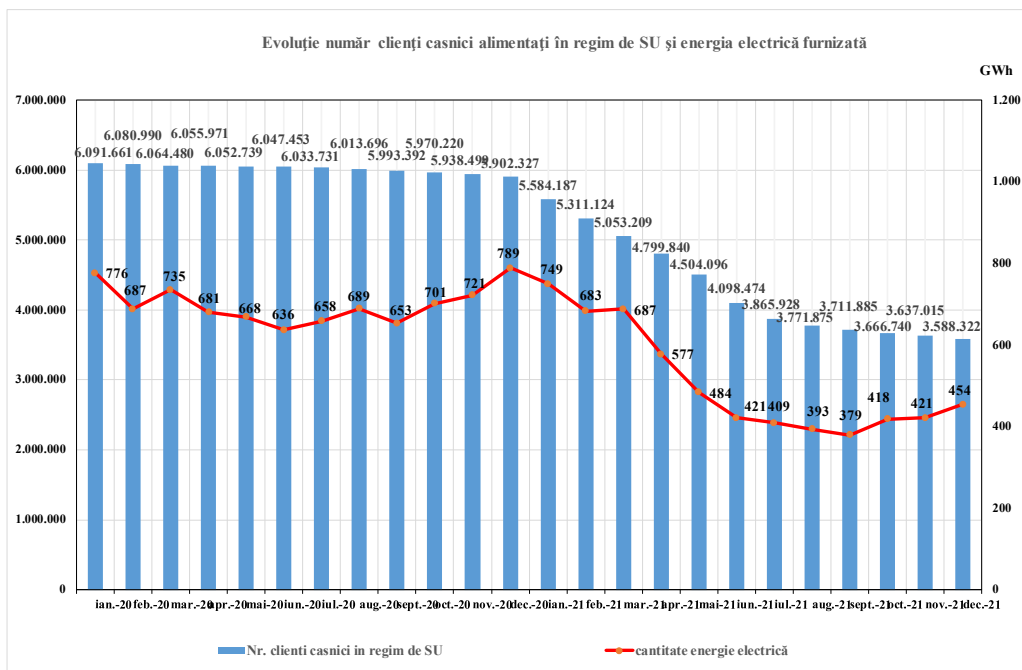
Indicatori - ANUL 2021	Tranșe de consum clienți noncasnici							
	IA	IB	IC	ID	IE	IF	IG	Total
C1 - % -	25	18	17	13	22	18	16	11
C3 - % -	67	47	37	32	47	39	38	31
HHI	1738	1158	820	652	1062	871	824	571
Consum - GWh -	1577	4923	3539	8124	4461	3355	9957	35936
NR. FURNIZORI	70	76	71	65	27	18	21	90
nr. furnizori de ultimă instanță	6	6	6	6	5	4	4	6
nr. furnizori concurențiali	44	48	46	43	15	9	9	57
nr. producători	20	22	19	16	7	5	8	27

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

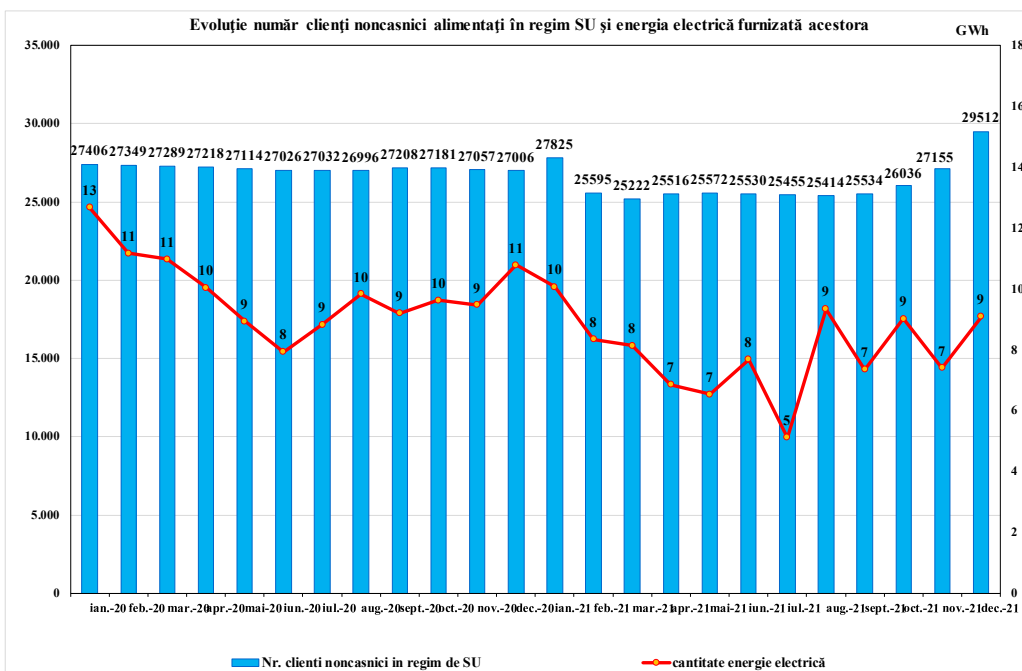
Piața de energie electrică pentru clienții finali deserviți de furnizorii de ultimă instanță (FUI)

Pe piața de energie electrică pentru clienții finali deserviți de furnizorii de ultimă instanță au activat 6 FUI începând cu data de 1 ianuarie 2021, de la care, în principal, sunt colectate informații privind numărul de clienți, prețurile medii de achiziție a energiei electrice de pe piața angro, cantitățile de energie electrică vândute clienților finali și prețul mediu de vânzare.

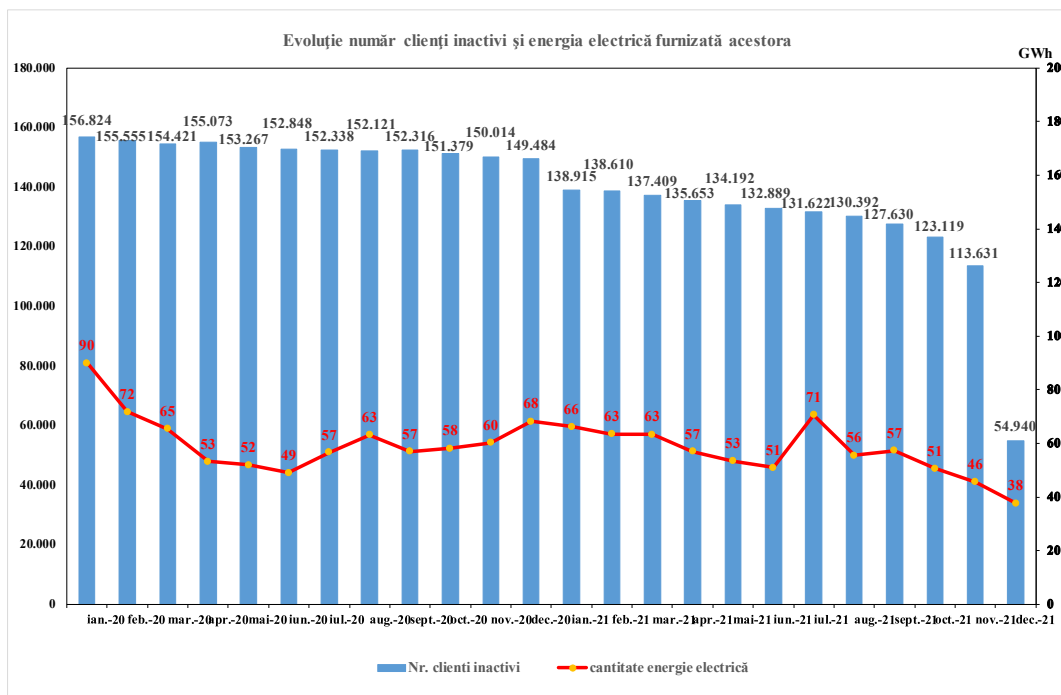
În graficele următoare este prezentată evoluția numărului de clienți finali alimentați în regim de SU, UI și inactivi, respectiv energia electrică furnizată acestora de FUI în 2020 și 2021:

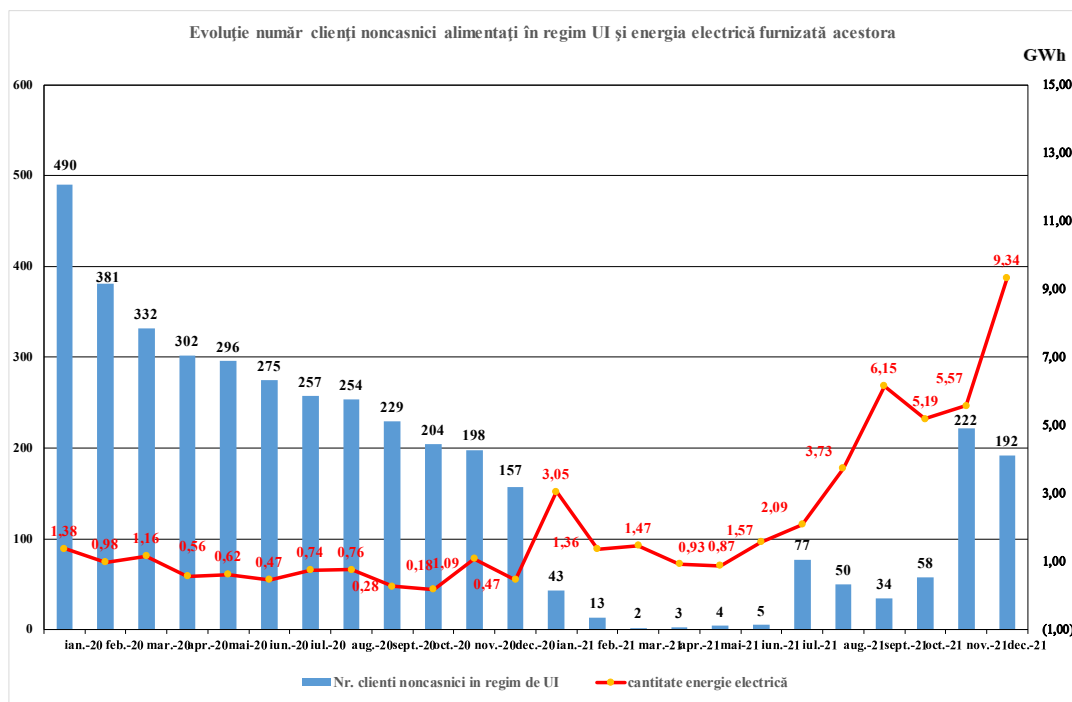
Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

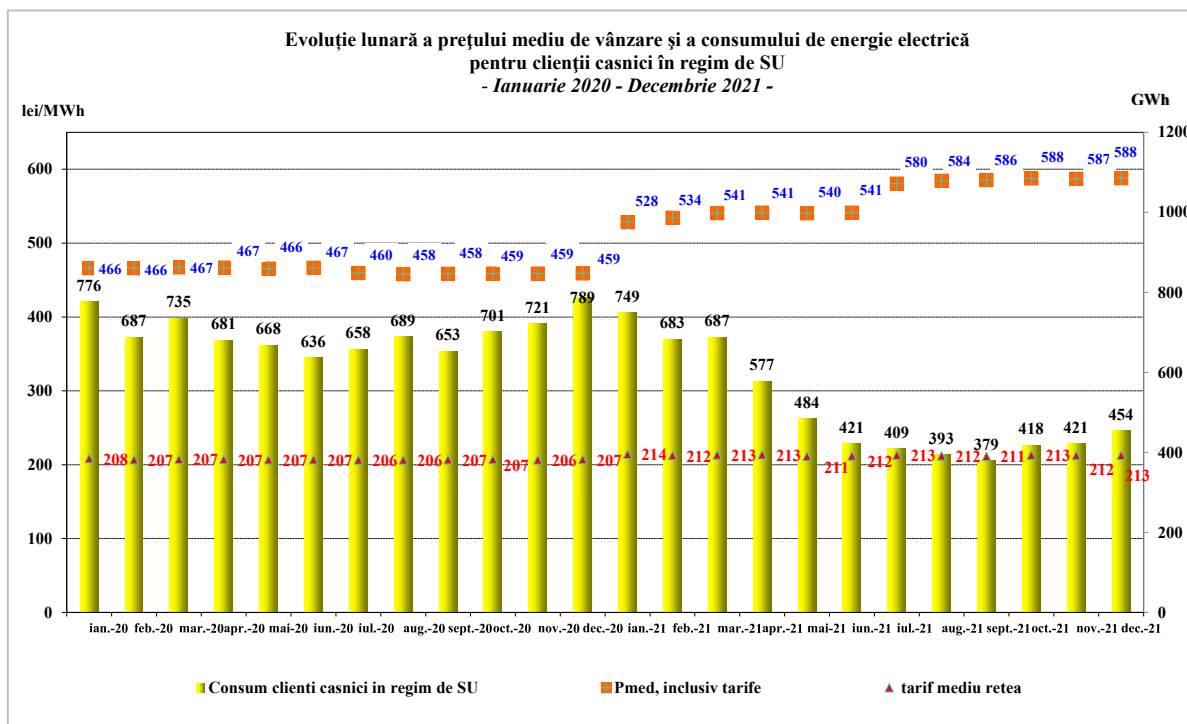

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

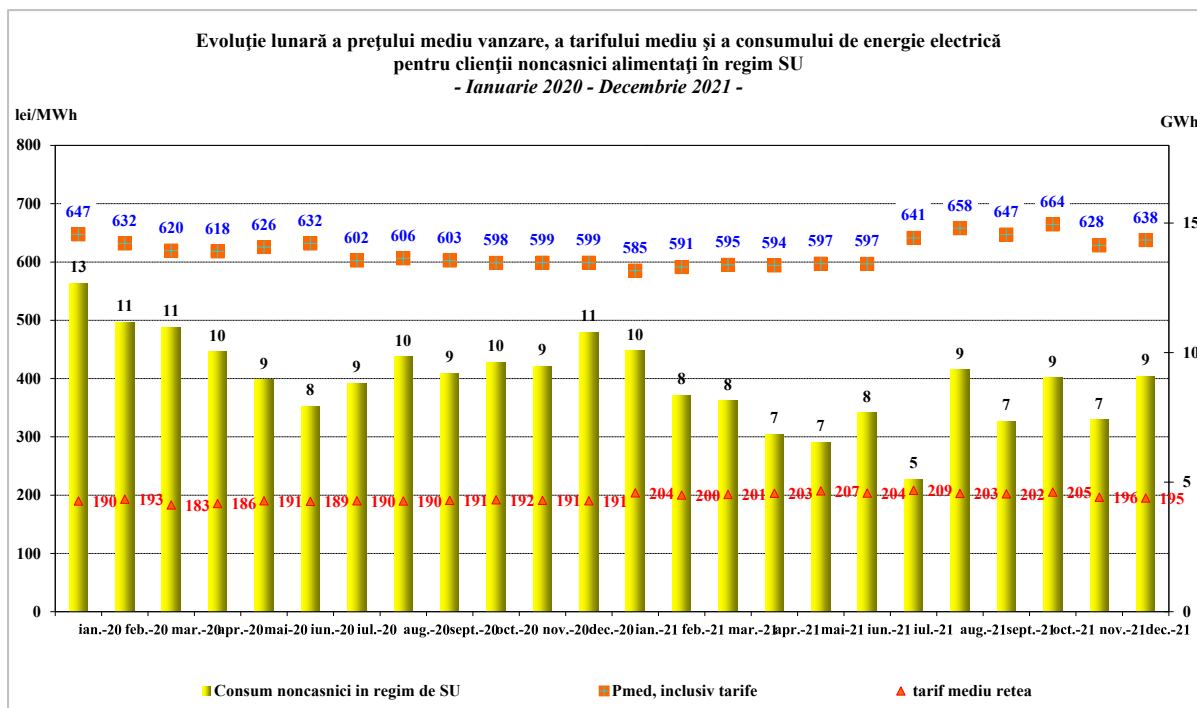

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

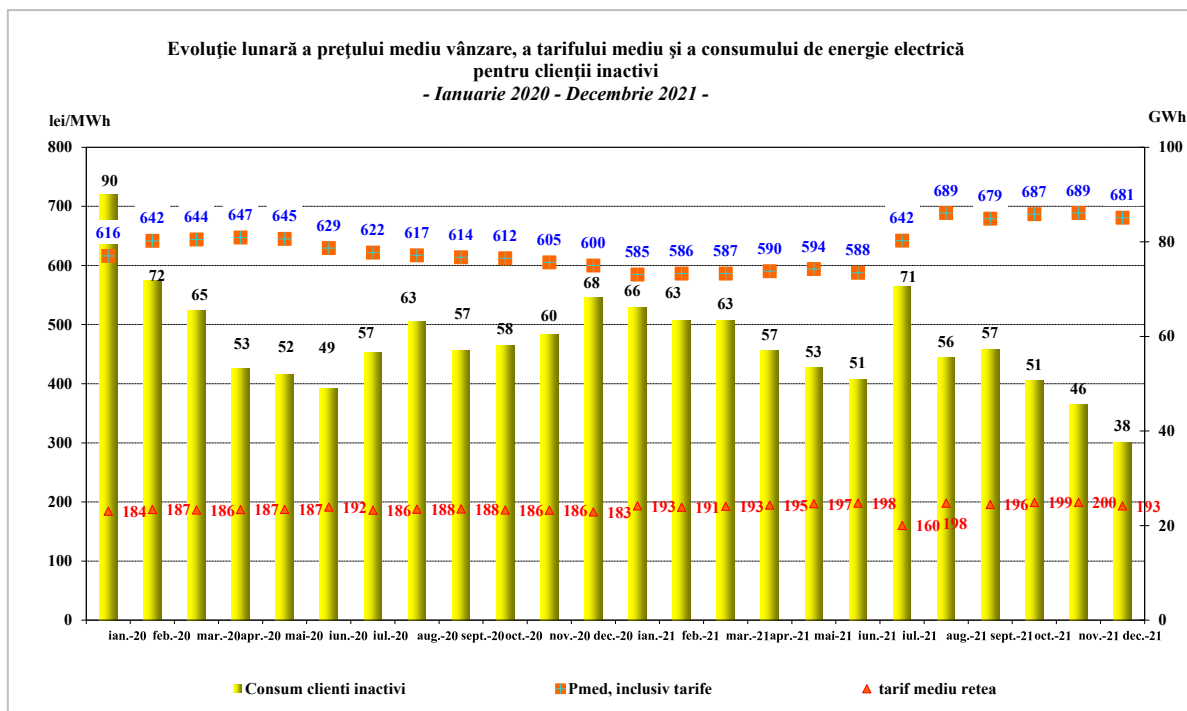
Evoluția lunară a cantităților de energie electrică furnizate de FUI clienților finali alimentați în regim de SU, Inactivi și UI, a prețurilor medii de vânzare a energiei electrice și a tarifelor medii de rețea este prezentată în graficele următoare:

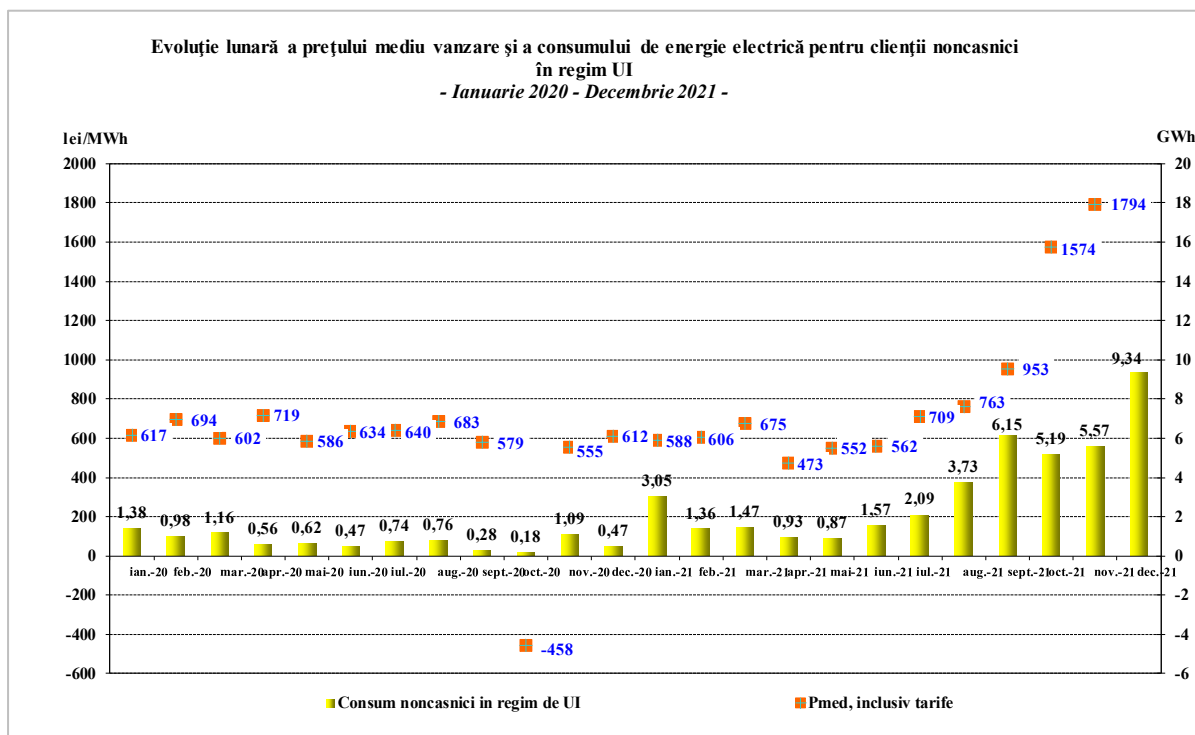
Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

Rezultatele activității de monitorizare, respectiv principalii indicatori specifici pieței angro și cu amănuntul de energie electrică și evoluția lunară a acestora, pot fi accesate pe site-ul ANRE, în cadrul Rapoartelor lunare privind rezultatele monitorizării pieței de energie electrică.

GAZE NATURALE

Principalele evoluții pe piața de gaze naturale în anul 2021

Date generale

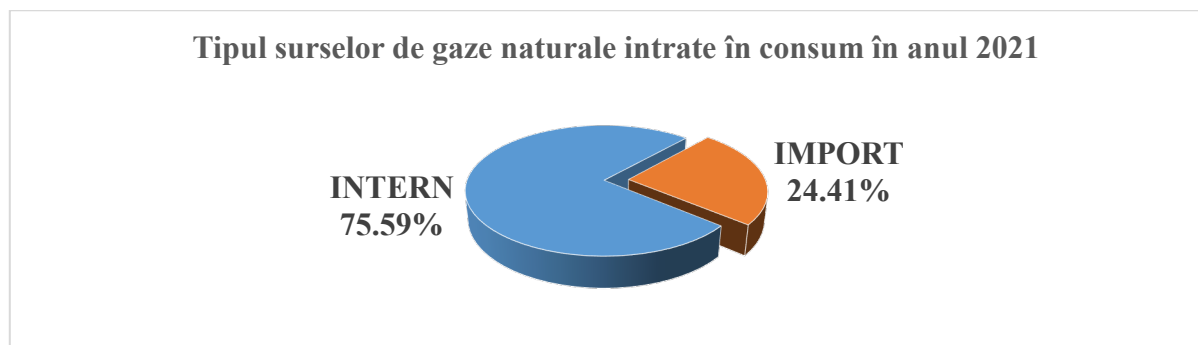
Consumul anual de gaze naturale a înregistrat o ușoară creștere, în comparație cu anul 2020, atingând nivelul de aproximativ 130,11 TWh, cu o creștere de 2,34% în 2021 față de 2020.

Numărul de participanți pe piața gazelor naturale din România s-a modificat constant după ce piața a fost liberalizată, mai ales în sectorul furnizării de gaze naturale, cuprinzând, în anul 2021:

- un operator al Sistemului Național de Transport – Transgaz;
- 10 producători: Romgaz, OMV Petrom, Amromco Energy, Dacian Petroleum, Foraj Sonde, Hunt Oil Company Of România, Mazarine Energy România, Raffles Energy, Serinus Energy România, Stratum Energy România;
- furnizori externi care aduc gaze naturale din surse externe în România: Axpo Bulgaria EAD, Axpo Solutions AG, Axpo Ukraine LLC, Bulgar Gaz Sofia, Bulgargaz EAD, Bulgartransgaz EAD, CEEGEX Zrt, Dexia Bulgaria, DXT International, Ekos 17 Ltd, Energiko Eood, Energiko Trading Bulgaria OOD, Engie Franța, ERU Management Services, FGSZ Ltd, Gas Energy Finance Ltd, Gazprom Export LLC, Geoplin, Gruppo Societa Gas Rimini S.p.A., Imex Oil Limited, Keler Hungary, Magyar Foldgazkereskedo Zrt, MET Austria Energy Trade GmbH, MET Energy Trading Bulgaria EAD, MET Gas and Energy Marketing Ltd, MET Hungary Ltd, MET International AG, MOL Commodity Trading Kft, Mytilineos, OMV Gas Marketing&Trading GmbH, Overgas Inc.AD, Prvo Plinarsko Drustvo, RWE Supply&Trading GmbH, SD Project EAD, SPS Global OOD, Tibiel EOOD, Trafigura Trading (Europe) Sarl, Uniper Global Commodities SE, Vitol Gas and Power B.V, Wiece Bulgaria, Wiece Hungary Kft.
- 2 operatori de înmagazinare: Romgaz – Filiala de Înmagazinare de Gaze Naturale Depogaz Ploiești S.R.L. și Depomureș;
- 30 operatori de distribuție - cei mai mari fiind Distrigaz Sud Rețele și Delgaz Grid;
- 86 furnizori activi pe piața de gaze naturale;
- 8 traderi pe piața de gaze naturale.

Piața angro de gaze naturale

Producția internă de gaze naturale în anul 2021, producție curentă și extrasă din înmagazinare, ce a intrat în consum a reprezentat aproximativ 75,59% din totalul surselor. Primii doi producători (Romgaz și OMV Petrom) au acoperit împreună aproximativ 96,43% din această sursă.

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor – prelucrate de ANRE

Producția extrasă din perimetrele de producție în cursul anului 2021 și cea injectată în depozitele de înmagazinare subterană din această sursă sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Luna	Producția curentă (MWh)	Cantitate injectată din producție internă (MWh)
Ianuarie	8.714.449,993	25.294,846
Februarie	7.846.354,656	-
Martie	8.668.995,633	36,601
Aprilie	8.305.965,510	255.972,625
Mai	8.020.785,973	3.191.246,636
Iunie	7.616.775,837	2.890.037,453
Iulie	7.590.764,608	3.975.520,145
August	7.392.622,210	4.006.099,595
Septembrie	7.566.082,312	3.131.395,857
Octombrie	7.988.125,814	1.688.722,021
Noiembrie	7.861.043,826	175.573,626
Decembrie	8.104.046,983	37.214,988
Total 2021	95.676.013,355	19.377.114,39

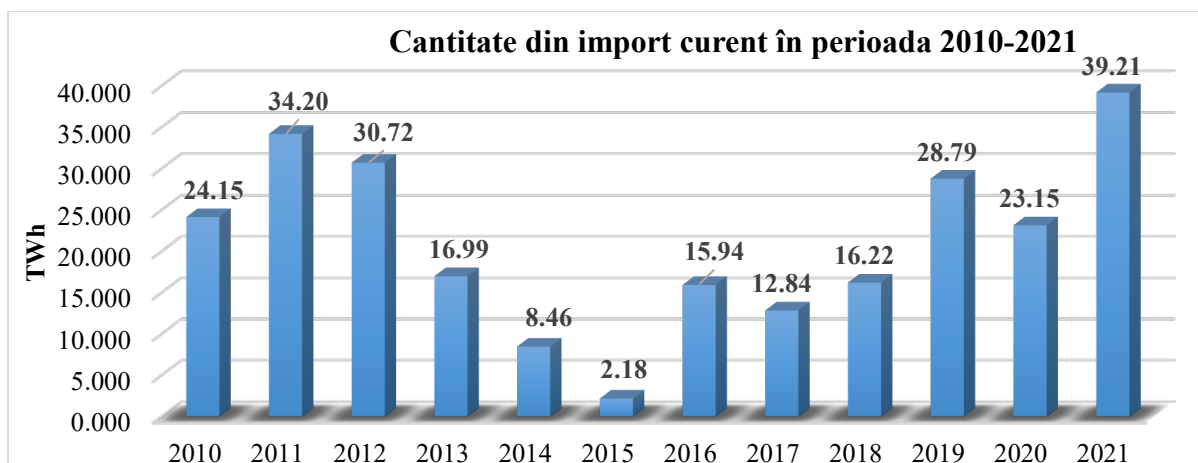
Cantitatea de gaze naturale produsă în anul 2021 a fost de 95,676 TWh, după cum urmează:

Amromco Energy	Dacian Petroleum	Foraj Sonde	Hunt Oil Company	Mazarine Energy Romania	OMV Petrom	Raffles Energy	Romgaz	Serinus Energy Romania	Stratum Energy Romania	Total (TWh)
0,938	0,029	0,096	0,579	0,268	39,180	0,022	52,914	0,747	0,904	95,676

Importul de gaze naturale ce a intrat în consum în 2021 a reprezentat 24,41% din totalul surselor. Acesta cuprinde, pe lângă importul curent, și extracția de gaze naturale din surse externe din depozitele de înmagazinare subterană, dar exclude cantitățile înmagazinate în depozitele de înmagazinare subterană din import curent. Primii trei importatori - furnizori interni - au realizat împreună aproximativ 66,01% din aceste cantități.

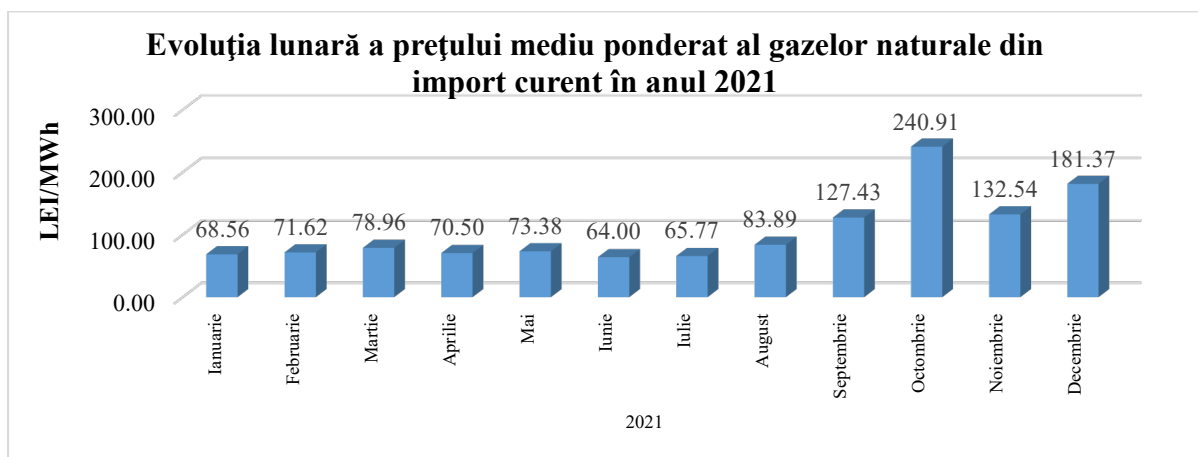
În tabelul de mai jos este prezentat importul curent și importul intrat în consum:

Luna	Import curent (MWh)	Import intrat în consum (MWh)
Ianuarie	2.726.940,482	2.962.844,191
Februarie	3.090.694,953	2.998.214,576
Martie	3.198.738,094	2.872.446,473
Aprilie	2.384.806,699	2.394.086,255
Mai	3.154.086,727	2.179.544,368
Iunie	2.711.499,809	1.297.643,721
Iulie	3.854.150,877	2.248.769,584
August	4.373.529,710	2.189.934,412
Septembrie	2.355.937,440	1.928.361,719
Octombrie	3.521.781,933	3.320.897,860
Noiembrie	3.614.273,646	2.931.948,890
Decembrie	4.222.443,050	4.314.018,724
TOTAL	39.208.883,420	31.638.710,772

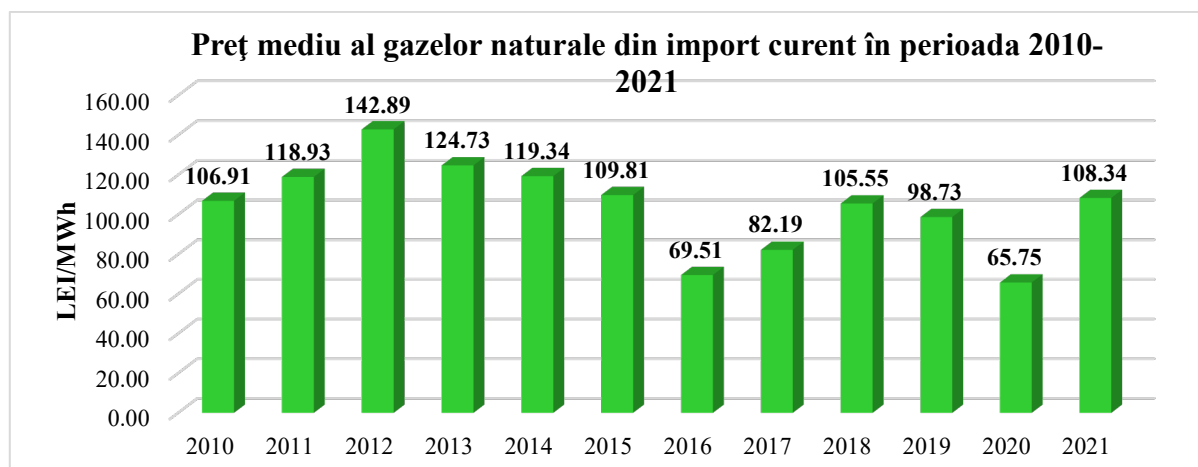

Sursa: raportări participanți la piața de gaze naturale, prelucrate de ANRE

În anul 2021, are loc o creștere a cantităților importate față de anul precedent, are loc o revigorare a importului curent, față de ultimii șase ani (așa cum se poate observa din grafic), rezultată pe fondul creșterii consumului anual.

Sursa: raportări participanți la piața de gaze naturale, prelucrate de ANRE

Sursa: raportări participanți la piața de gaze naturale, prelucrate de ANRE

Referitor la prețurile gazelor naturale din import curent, facem precizarea că acestea sunt determinate prin ponderarea prețurilor cu cantitățile livrate lunar corespunzătoare tranzacțiilor de vânzare a gazelor naturale provenite din import, raportate de către participanții din piață, și nu conțin TVA, accize sau alte taxe.

Cantitățile exportate indiferent de sursa de proveniență, precum și cantitățile exportate din producție internă, în cursul anului 2021, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Luna	Cantitati exportate (MWh)	Cantitati exportate din productia internă (MWh)
Ianuarie	48.144,236	48.144,236
Februarie	160.902,701	160.902,701
Martie	36.410,464	36.410,464
Aprilie	681.887,540	174.149,650
Mai	1.241.806,780	328.246,262
Iunie	1.188.951,360	311.494,882
Iulie	1.541.419,550	292.476,817
August	1.492.949,124	218.386,002
Septembrie	252.510,833	130.123,814
Octombrie	551.453,594	38.790,893
Noiembrie	1.015.723,263	16.582,481
Decembrie	567.417,926	95.875,070
Total 2021	8.779.577,371	1.851.583,272

Înmagazinarea gazelor naturale

Activitatea de înmagazinare a gazelor naturale în perioada de vară este necesară funcționării în condiții optime a pieței românești, datorită faptului că, producția curentă împreună cu importul curent nu reușesc să acopere necesarul de consum lunar din perioada de iarnă. Întrucât producția curentă este excedentară consumului în perioada de vară, înmagazinarea devine chiar o necesitate pentru producătorii de gaze naturale, în situația în care furnizorii nu achiziționează cantități pentru înmagazinare, necesare consumului din perioada rece.

Tip operator economic	Stoc la data de 31 octombrie 2021 (MWh)
Producători	7.329.480,590
Restul participanților la piață*	17.264.095,031
Total înmagazinat	24.593.575,621

*furnizori și transportator

În tabelul de mai jos este evidențiată evoluția lunară a stocului de gaze naturale existent în depozitele de înmagazinare subterană în cursul anului 2021:

Stoc 2021	Total (MWh)*
Ianuarie 2021	14.636.596,611
Februarie 2021	9.760.471,005
Martie 2021	5.755.641,824
Stoc la sfarsitul ciclului de extractie 2020-2021	5.755.641,824
Aprilie 2021	4.494.233,405
Mai 2021	7.801.758,853
Iunie 2021	11.281.270,431
Iulie 2021	15.661.345,870
Aug-21	20.468.675,285
Septembrie 2021	23.900.179,012
Octombrie 2021	24.593.575,621
Stoc la sfarsitul ciclului de injectie 2021*	24.593.575,621
Noiembrie 2021	22.132.711,327
Decembrie 2021	17.400.087,937

* au fost luate în considerare și extracțiile realizate în cursul verii

Pe piața națională de gaze naturale acționează doi operatori de înmagazinare subterană a gazelor naturale, Depomureș S.A. și S.N.G.N. Romgaz S.A. – Filiala de Înmagazinare de Gaze Naturale Depogaz Ploiești S.R.L. Capacitatea totală și evoluția utilizării acestei capacități este prezentată în tabelul de mai jos.

Operator înmagazinare subterană	An	Capacitate depozit (MWh)	Stoc după activitatea de extracție (MWh)	Cantitate injectată (apr.-oct.) (MWh)
Romgaz	2013	29.503.400	6.704.018,854	21.188.550,748
	2014		8.141.654,008	18.077.373,958
	2015		5.611.283,576	17.869.463,34
	2016		8.521.425,916	14.894.617,259
	2017		5.311.927,379	16.121.839,816
	2018		3.486.578,156	18.095.856,140
	2019		3.350.173,024	26.183.951,444
	2020		17.632.619,755	11.510.603,344
	2021		5.530.359,023	19.190.773,605
Depomureș	2013	3.154.550	330.006,289	3.024.810,381
	2014		570.191,740	2.587.221,864
	2015		272.360,874	2.883.003,902
	2016		378.675,860	2.084.214,398
	2017		172.135,518	3.021.150,985
	2018		664.282,762	2.362.868,907
	2019		354.952,744	2.579.950,000
	2020		1.246.198,529	1.748.920,000
	2021		225.282,800	2.543.134,000

Structura tranzacțiilor pe piața angro de gaze naturale

În tabelul următor sunt prezentate cantitățile de gaze naturale livrate în anul 2021, comparativ cu anul 2020, ca urmare a tranzacțiilor încheiate pe fiecare tip de piață/platformă de tranzacționare și prețurile medii realizate:

TRANZACȚII PE PIAȚA ANGRO	TOTAL 2020	TOTAL 2021
1. CANTITĂȚI TRANZACȚIONATE CONFORM ART. 124 DIN LEGEA NR. 123/2012		
Cantități tranzacționate (MWh)	15.240.678,932	0,000
Preț (lei/MWh)	68,00	
2. PIAȚA CONTRACTELOR NEGOCIATE BILATERAL		
Cantități tranzacționate (MWh)	28.831.158,899	73.098.136,574
Preț mediu (lei/MWh)	71,68	144,87
3. LICITAȚII PUBLICE (SEAP)		
Cantități tranzacționate (MWh)	596.386,577	449.212,698
Preț mediu (lei/MWh)	118,23	82,79
4. IMPORT		
Cantități tranzacționate (MWh)	23.148.727,878	39.208.883,271
Preț mediu (lei/MWh)	65,75	79,04

5. PIEȚE ORGANIZATE BRM	42.039.409,722	56.122.033,633
5.1. Modalitate de tranzacționare - platforma GAS - FORWARD SIMPLU COMPETITIVĂ		
Cantități tranzacționate (MWh)	21.769.569,468	4.468.198,998
Preț mediu (lei/MWh)	84,89	76,08
5.2. Modalitate de tranzacționare - platforma GAS - FORWARD DUBLU COMPETITIVĂ		
Cantități tranzacționate (MWh)	13.733.763,000	43.146.962,190
Preț mediu (lei/MWh)	65,62	106,59
· din care, transferate pe contraparte centrală prin novație		
Cantități tranzacționate (MWh)		1.169.643,000
Preț mediu (lei/MWh)		190,88
5.3. Modalitate de tranzacționare - platforma GAS - FORWARD CONTRAPARTE CENTRALĂ		
Cantități tranzacționate (MWh)	49.560,000	0,000
Preț mediu (lei/MWh)	44,67	
5.4. Modalitate de tranzacționare - platforma DAY AHEAD MARKET GAS		
Cantități tranzacționate (MWh)	3.048.876,611	4.159.529,842
Preț mediu (lei/MWh)	56,08	284,27
5.5. Modalitate de tranzacționare - platforma WITHIN-DAY MARKET GAS		
Cantități tranzacționate (MWh)	3.312.266,643	4.347.342,603
Preț mediu (lei/MWh)	57,43	220,91
5.6. Modalitate de tranzacționare - platforma STEG		
Cantități tranzacționate (MWh)	125.374,000	0,000
Preț mediu (lei/MWh)	108,58	
6. PIEȚE CENTRALIZATE OPCOM	21.024.675,001	809.252,000
6.1. Modalitate de tranzacționare -PZU-GN		
Cantități tranzacționate (MWh)	0,000	0,000
Preț mediu (lei/MWh)		
6.2. Modalitate de tranzacționare -PI-GN		
Cantități tranzacționate (MWh)	0,000	0,000
Preț mediu (lei/MWh)		
6.3. Modalitate de tranzacționare -PCGN-LN		
Cantități tranzacționate (MWh)	21.024.675,001	809.252,000
Preț mediu (lei/MWh)	103,82	71,09
6.4. Modalitate de tranzacționare -PCGN-LP		
Cantități tranzacționate (MWh)	0,000	0,000
Preț mediu (lei/MWh)		
6.5. Modalitate de tranzacționare -PCGN-OTC		
Cantități tranzacționate (MWh)	0,000	0,000
Preț mediu (lei/MWh)		
7. PIAȚA DE ECHILIBRARE A GAZELOR NATURALE	318.037,076	1.059.039,683
7.1. Ring PE DA CC		
Cantități tranzacționate (MWh)	4.727,633	0,000
Preț mediu (lei/MWh)	63,74	
7.2. Ring PE IMB CC		
Cantități tranzacționate (MWh)	36.269,461	0,000
Preț mediu (lei/MWh)	66,77	
7.3. Ring PE IMB PET		
Cantități tranzacționate (MWh)	30.045,499	0,000

Preț mediu (lei/MWh)	67,79	
7.4. Ring PE WD CC		
Cantități tranzacționate (MWh)	68,400	0,000
Preț mediu (lei/MWh)	68,00	
7.5. Ring PE DA PET		
Cantități tranzacționate (MWh)	16.831,263	0,000
Preț mediu (lei/MWh)	68,00	
7.6. Ring PE WD PET		
Cantități tranzacționate (MWh)	5.129,258	0,000
Preț mediu (lei/MWh)	68,00	
7.7. Ring PE IMB		
Cantități tranzacționate (MWh)	224.965,562	1.059.039,683
Preț mediu (lei/MWh)	60,86	223,55

Sursa: Raportările lunare ale participanților la piața de gaze naturale- prelucrate de ANRE

Situația comparativă cu anul precedent a cantităților și prețurilor aferente gazelor naturale vândute de către producătorii de gaze naturale, participanți la piața angro, pentru livrare în anul 2021, realizate pe fiecare tip de piață/platformă de tranzacționare/participant este următoarea:

Tip tranzacție	2020		2021	
	Cantitate (MWh)	Pret (lei/MWh)	Cantitate (MWh)	Pret (lei/MWh)
Cantități achiziționate conform art. 124 din Legea nr. 123/2012	15.241.086,931	68,00	0,00	0,00
Negociat, la producători	108.245,427	51,88	1.363.655,736	102,56
Negociat, la furnizori	6.701.569,570	61,34	14.369.911,475	103,10
Negociat, la OTS	408.262,079	51,13	471.031,262	172,04
Contracte pe piețele centralizate ale BRM:	29.614.058,363	75,21	43.568.261,939	101,53
Platforma gas forward simplu competitivă	16.936.001,952	83,89	5.344.923,281	78,48
Platforma STEG	89.116,346	107,96	0,000	0,00
Platforma day ahead market gas	556.486,459	58,92	475.966,541	130,57
Platforma within day market gas	1.227.813,428	58,89	543.778,005	174,86
Platforma gas forward dublu competitivă	10.777.646,586	64,02	37.101.014,105	102,83
* transferate pe contraparte centrală prin novație			14.356,000	235,37
Piața de echilibrare	30.424,268	61,56	102.580,007	308,66
Contracte pe piețele centralizate ale Opcom SA din care:	9.909.951,775	108,59	809.252,000	71,09
PCCB-LN	9.909.951,775	108,59	809.252,000	71,09
PCCB-LP	0,000	0,00	0,000	0,00
PC-OTC	0,000	0,00	0,000	0,00
PZU	0,000	0,00	0,000	0,00

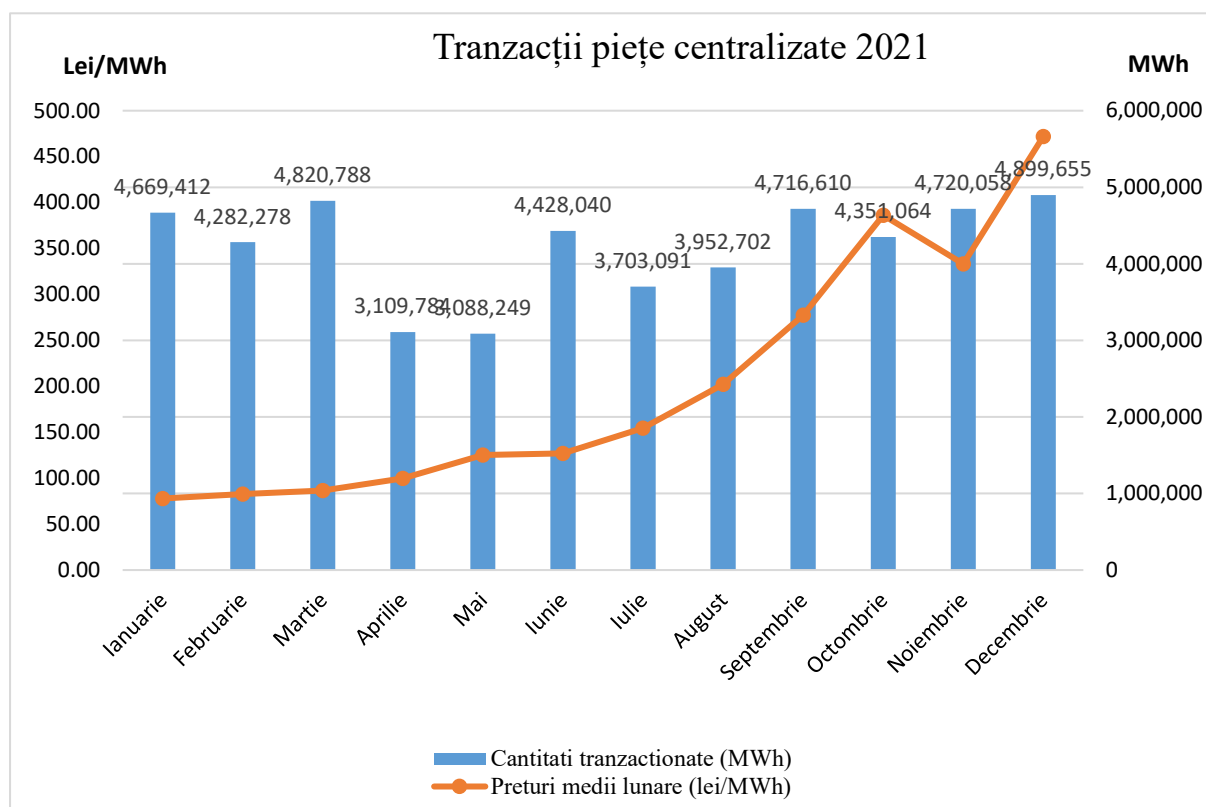
Piețe centralizate

În anul 2021, cantitățile tranzacționate pe piețele centralizate, pe platformele administrate de către operatorul piețelor centralizate de gaze naturale BRM, au însumat 49,93 TWh.

Tabelul următor conține cantitățile tranzacționate în anul 2021, pe fiecare dintre platformele de tranzacționare ale BRM: Gas Forwad simplu și dublu competitivă, Piața Intra-zilnică și Piața pentru Ziua Următoare de Gaze Naturale, împreună cu prețurile aferente, determinate ca medie ponderată a prețurilor cu cantitățile tranzacțiilor încheiate pe platformele respective, cantitățile tranzacționate urmând a fi livrate ulterior.

Anul 2021	Preț mediu ponderat (lei/MWh)	Total cantitati tranzactionate BRM, din care: (MWh)	Gas Forwad simplu si dublu competitiv BRM (MWh)	Pret Gas Forwad simplu si dublu competitiv BRM (lei/MWh)	Day ahead BRM (MWh)	Pret day ahead BRM (lei/MWh)	Within day BRM (MWh)	Pret Within day BRM (lei/MWh)
	211,96	49.932.478,445	41.425.606,000	203,76	4.159.529,842	284,27	4.347.342,603	220,92

Evoluția lunară a cantităților totale tranzacționate pe piețele centralizate în anul 2021 și a prețurilor medii aferente este prezentată în graficul următor:

Sursa: Raportările lunare ale BRM – prelucrate de ANRE

* Graficul nu include produsele flexibile tranzacționate pe platforma Gas Forwad simplu competitiv, respectiv cantitatea totală de 354.000 MWh, deoarece pentru acestea nu poate fi determinat un pret fix, prețul fiind de tipul unei formule.

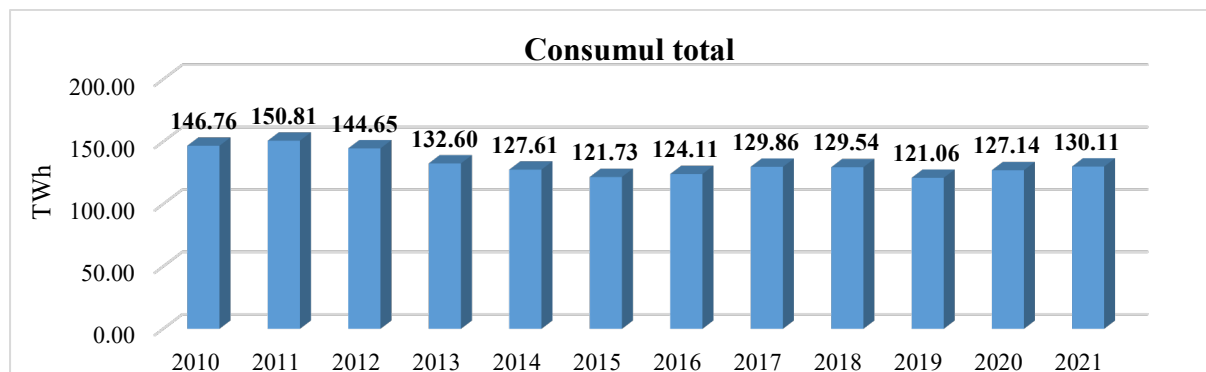
Piața cu amănuntul de gaze naturale

În anul 2021 pe piața concurențială cu amănuntul de gaze naturale au activat 75 de furnizori.

Numărul total de clienți finali de gaze naturale la nivelul lunii decembrie 2021 a fost de 4.350.560, din care 237.996 clienți noncasnici (cca. 5,47%) și 4.112.564 clienți casnici (cca. 94,53%).

Consumul total de gaze naturale înregistrat în 2021 a fost de aproximativ 130,11 TWh, înregistrând o creștere de 2,34% în 2021 față de 2020.

În cadrul consumului total al sectorului gazelor naturale, o parte este reprezentată de consumuri specifice activităților din sector sau consumuri ale operatorilor în legătură cu procesele tehnologice specifice: consum tehnologic, consum energetic și abaterile datorate instrumentelor de măsură.

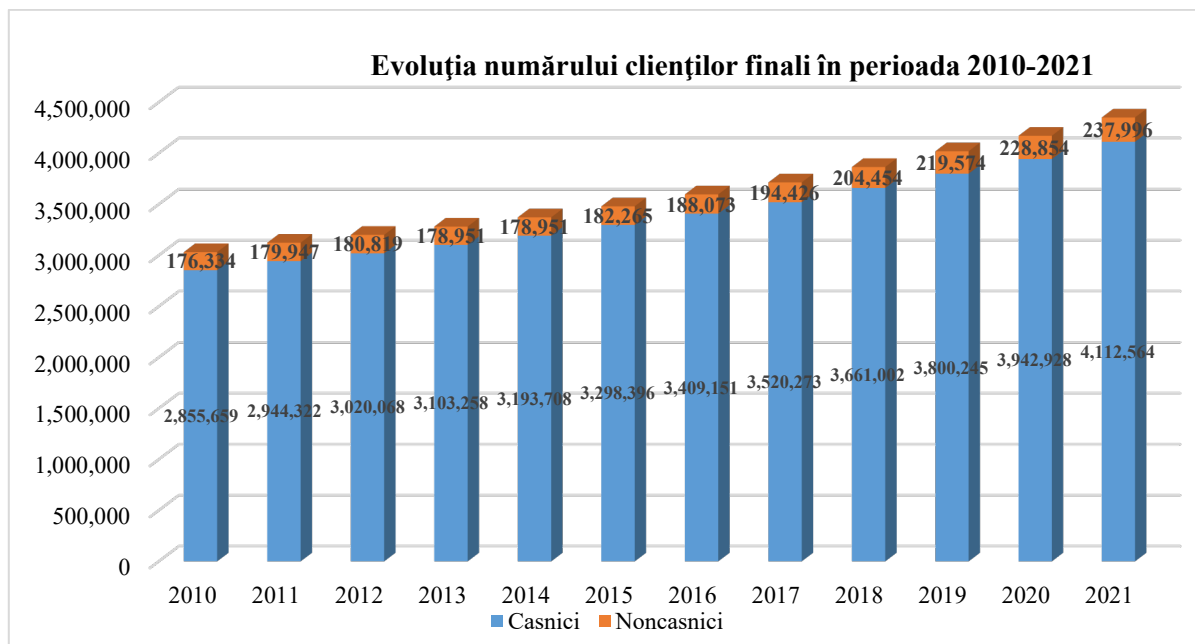
Exceptând consumurile specifice menționate, în anul 2021, consumul clienților finali asigurat de furnizori a fost de aproximativ 122 TWh, din care aprox. 81,08 TWh a reprezentat consumul noncasnic, iar 40,84 TWh consumul casnic, după cum urmează:

Clienți finali	Nr. clienți	Consum* (TWh)	Pondere în total consum
Casnici	4.112.564	40,84	33,50%
Clienți noncasnici	237.996	81,08	66,50%
Total	4.350.560	121,91	100,00%

În anul 2021, ponderea cantităților consumate de clienții casnici din totalul consumului final este de 33,50%, iar numărul acestor clienți reprezintă 94,53% din numărul total al clienților finali de gaze naturale. Deși numărul clienților noncasnici reprezintă doar 5,47% din totalul clienților finali de gaze naturale, ponderea cantităților consumate de aceștia este de 66,50% din consumul final total.

Luna	Nr. Clienți		Total nr. clienți	Consum total (MWh)
Ianuarie	Casnic	3.953.300	4.182.330	16.609.106,139
	Noncasnic	229.030		
Februarie	Casnic	3.962.882	4.195.354	15.047.306,081
	Noncasnic	232.472		
Martie	Casnic	3.973.821	4.207.486	15.036.093,635
	Noncasnic	233.665		
Aprilie	Casnic	3.984.177	4.217.365	11.235.955,223
	Noncasnic	233.188		
Mai	Casnic	3.993.593	4.226.368	6.823.990,139
	Noncasnic	232.775		
Iunie	Casnic	4.007.240	4.240.787	5.524.324,013
	Noncasnic	233.547		
Iulie	Casnic	4.018.642	4.253.351	5.252.926,561
	Noncasnic	234.709		
August	Casnic	4.030.037	4.264.743	5.089.362,414
	Noncasnic	234.706		
Septembrie	Casnic	4.047.819	4.281.613	5.641.886,664

	Noncasnic	233.794		
Octombrie	Casnic	4.069.212	4.303.506	8.740.940,749
	Noncasnic	234.294		
Noiembrie	Casnic	4.116.269	4.352.466	11.811.107,738
	Noncasnic	236.197		
Decembrie	Casnic	4.112.564	4.350.560	15.098.570,042
	Noncasnic	237.996		
Total				121.911.569,397

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrate de ANRE

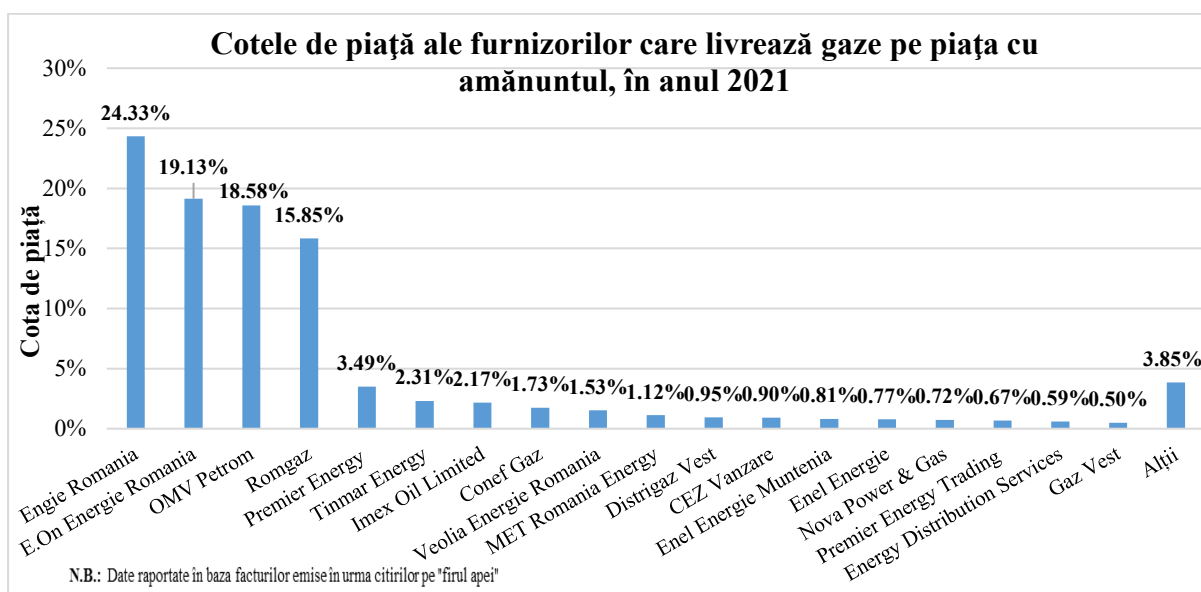
Prețurile de vânzare pe categorii de clienți finali, în funcție de sistemul de conectare și de clasa de consum se prezintă astfel:

Tip client	Sistem de conectare	Clasa de consum	Preț (lei/MWh)
Clienți finali casnici	Clienți finali conectați la conductele din amonte	A1 Consum anual de până la 280.000,00 MWh	87,80
		B1 Consum anual de până la 280.000,00 MWh	84,14
	Clienți conectați în sistemul de distribuție	C1 Consum anual de până la 280,00 MWh	117,08
		C2 Consum anual între 280,01 MWh și 2.800,00 MWh	113,56
		C3 Consum anual între 2.800,01 MWh și 28.000,00 MWh	114,35
Clienți finali noncasnici	Clienți finali conectați la conductele din amonte	A1 Consum anual de până la 280.000,00 MWh	119,02
		A2 Consum anual de peste 280.000,01 MWh	166,30
	Clienți conectați la SNT	B1 Consum anual de până la 280.000,00 MWh	136,81
		B2 Consum anual de peste 280.000,01 MWh	106,16

Clienți conectați în sistemul de distribuție	C1 Consum anual de până la 280,00 MWh	151,01
	C2 Consum anual între 280,01 MWh și 2.800,00 MWh	145,70
	C3 Consum anual între 2.800,01 MWh și 28.000,00 MWh	125,87
	C4 Consum anual între 28.000,01 MWh și 280.000,00 MWh	146,93
	C5 Consum anual peste 280.000,01 MWh	112,20

Menționăm că prețul mediu de vânzare corespunzător fiecărei categorii de clienți finali nu conține TVA, accize sau alte taxe. Prețurile medii de vânzare aferente clienților finali nu includ tarifele aferente serviciilor de transport, distribuție și înmagazinare.

În anul 2021, pe piața cu amănuntul de gaze naturale au activat 75 de furnizori ale căror cote de piață sunt prezentate în graficul următor:

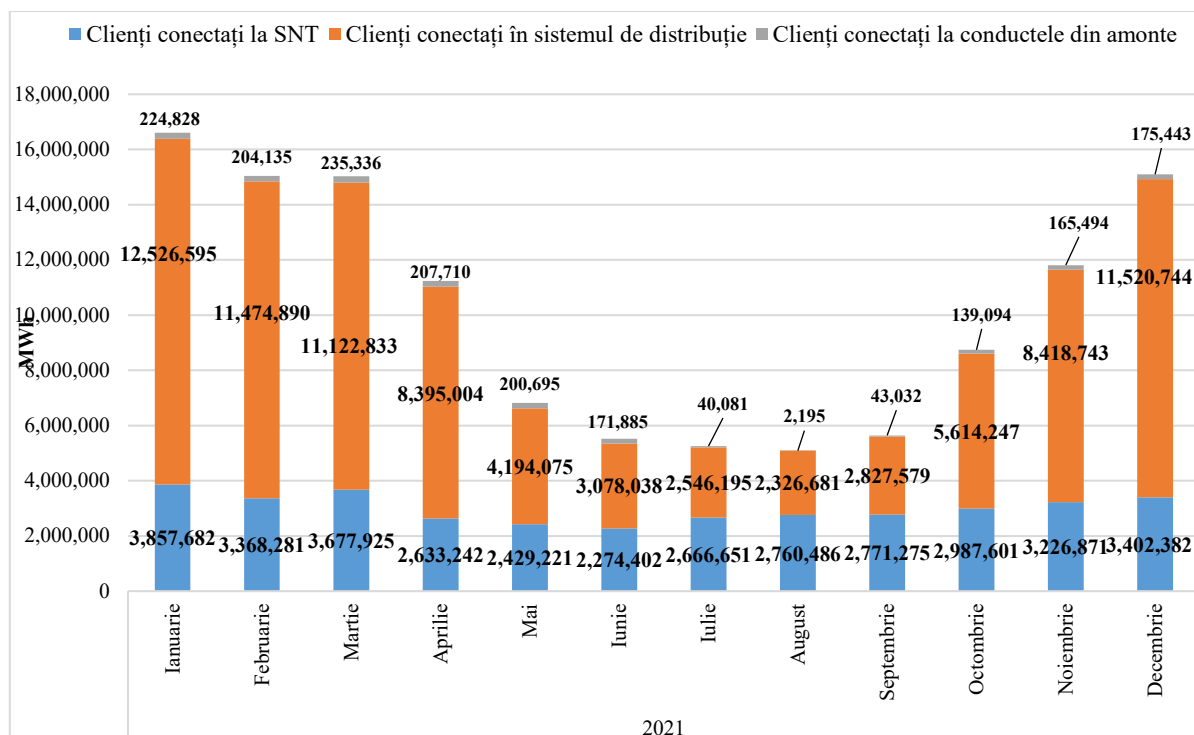
Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrare ANRE

* Categoria Alții cuprinde 57 de furnizori care dețin o cotă de piață sub 0,5% din totalul livrărilor pe piața concurențială cu amănuntul.

Analizând graficul următor, care prezintă evoluția lunară a consumului de gaze naturale realizat de clienții finali, în cursul anului 2021, evidențiat distinct în funcție de tipul de conectare, mai exact, în Sistemul Național de Transport, în Sistemele de distribuție și în Conductele din amonte, se poate observa o variație mai mică a consumului realizat de clienții conectați în SNT și în Conductele din amonte, comparativ cu cel realizat de clienții conectați în Sistemele de distribuție.

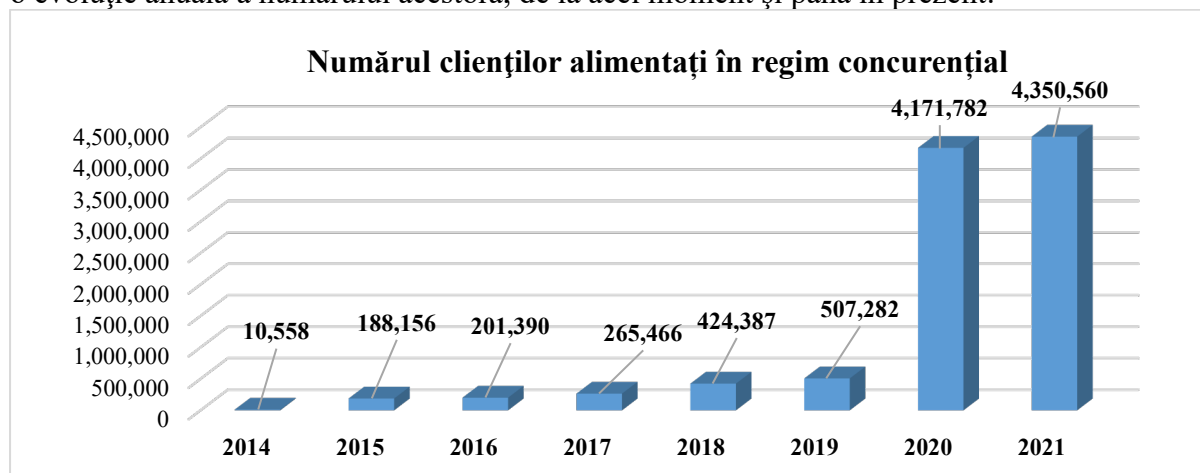
Precizăm că din totalul numărului de clienți conectați în SNT, cea mai mare pondere din consumul aferent acestora o au clienții industriali și o pondere mai mică o au alți clienți noncasnici care desfășoară activități economice.

Se poate observa o variație mai mare a consumului de gaze naturale aferent clienților conectați în Sistemele de distribuție față de celelalte sisteme de conectare, iar aceasta se datorează numărului mai mare de clienți conectați în sistemele de distribuție, printre aceștia numărându-se clienții casnici și noncasnici, din care clienți industriali și alți clienți noncasnici care desfășoară activități comerciale, profesionale și sociale.

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrate de ANRE

Numărul total de clienți finali la nivelul lunii decembrie 2021 a fost de 4.350.560. Având în vedere faptul că de la data de 1 iulie 2020, piața internă de gaze naturale a fost liberalizată total, în conformitate cu prevederile art. 179 alin. (2) lit. b) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, numărul total al acestor clienți a crescut considerabil față de anul anterior liberalizării, 2019. Prezentăm o evoluție anuală a numărului acestora, de la acel moment și până în prezent:

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrate de ANRE

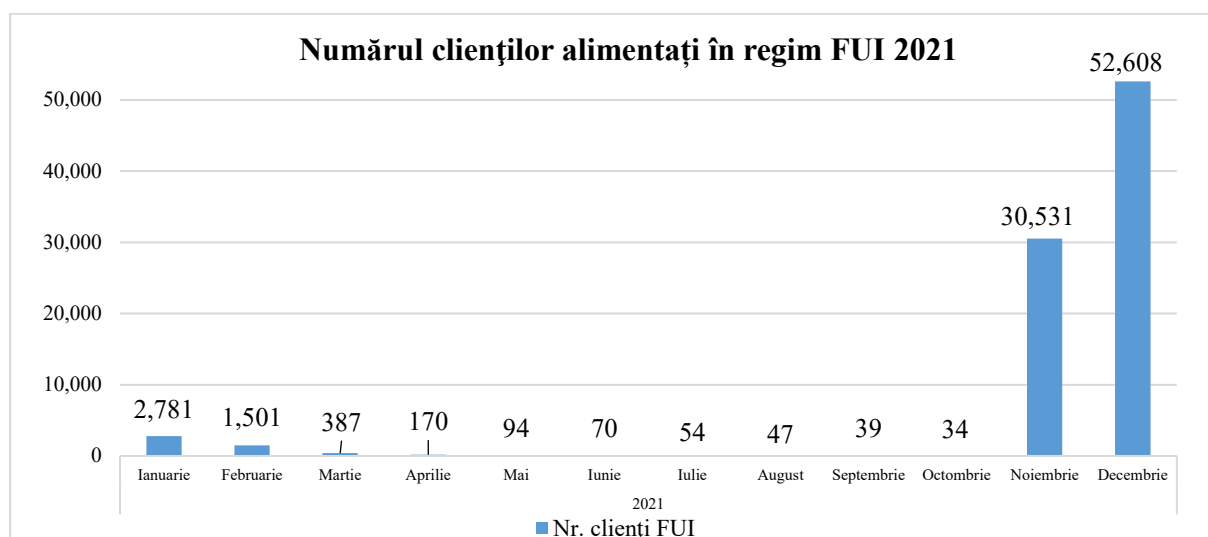
Piața de gaze naturale pentru furnizorii de ultimă instanță (FUI)

Începând cu data de 1 ianuarie 2021, pe piața de gaze naturale au activat 2 furnizorii de ultimă instanță, de la care, în principal, sunt colectate informații privind numărul de clienți, prețurile medii de achiziție a gazelor naturale, cantitățile de gaze naturale vândute clienților finali și prețul mediu de vânzare.

2021				
Luna	Nr. Clienți FUI		Total nr. clienți FUI	Consum total FUI (MWh)
Ianuarie	Casnic	2.190	2.781	23.094,896
	Noncasnic	591		
Februarie	Casnic	1.192	1.501	8.779,824
	Noncasnic	309		
Martie	Casnic	367	387	169,626
	Noncasnic	20		
Aprilie	Casnic	158	170	276,179
	Noncasnic	12		
Mai	Casnic	86	94	78,448
	Noncasnic	8		
Iunie	Casnic	62	70	49,292
	Noncasnic	8		
Iulie	Casnic	46	54	34,896
	Noncasnic	8		
August	Casnic	40	47	36,818
	Noncasnic	7		
Septembrie	Casnic	32	39	32,056
	Noncasnic	7		
Octombrie	Casnic	29	34	55,043
	Noncasnic	5		
Noiembrie	Casnic	29.526	30.531	71,254
	Noncasnic	1.005		
Decembrie	Casnic	50.224	52.608	101.712,524
	Noncasnic	2.384		
Total				134.390,856

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrate de ANRE

În graficul următor este prezentată evoluția numărului de clienți finali alimentați în regim de ultimă instanță în anul 2021:

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor clienților finali – prelucrate de ANRE

Rezultatele activității de monitorizare pot fi accesate pe site-ul ANRE, în cadrul **Rapoartelor lunare privind piața de gaze naturale.**

VII. ACTIVITATEA DE CONTROL

I. ACTIVITATEA DE SOLUȚIONARE A PLÂNGERILOR

1. Activitatea de soluționare a reclamațiilor

Analiza și formularea răspunsurilor cu privire la aspectele prezentate în reclamații, s-a efectuat în temeiul prevederilor *Procedurii privind soluționarea reclamațiilor părților interesate în sectorul energiei*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 194/2020 și a legislației aplicabile sectoarelor energiei electrice și gazelor naturale.

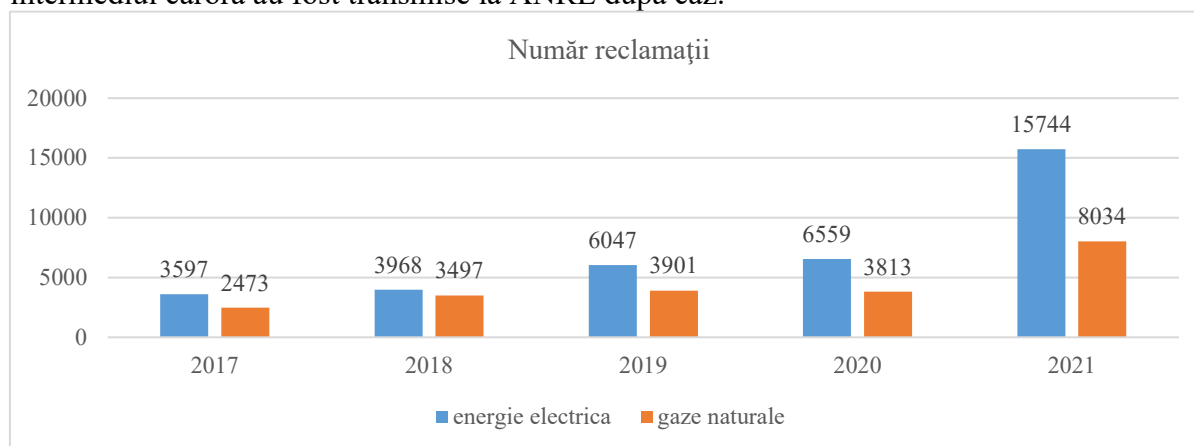
Modul de soluționare a reclamațiilor a fost diferit, în funcție de problemele abordate: de la răspunsuri în scris cuprinzând lămuriri, explicații și referiri la legislația în vigoare, solicitări de verificare și soluționare direct operatorilor economici implicați, până la discuții directe cu părțile implicate.

În cazul când problemele sesizate în reclamații, referitoare la nerespectarea unor prevederi legale de către participanții la piața de energie electrică s-au dovedit îndreptățite, ANRE a transmis acestora scrisori de atenționare prin care s-au stabilit măsuri de conformare față de prevederile legale în vigoare și au fost luate măsurile legale de aplicare a unor sancțiuni contravenționale.

În anul 2021, în ANRE au fost înregistrate și soluționate un număr de **23778** de reclamații formulate de persoane fizice și juridice beneficiare a serviciilor prestate de operatorii economici din sectoarele energiei electrice și gazelor naturale. În sectorul energiei electrice au fost înregistrate **15744** reclamații, iar în sectorul gazelor naturale **8034** reclamații. Prin comparație cu anul 2020, s-a înregistrat o creștere a numărului de reclamații de **240%**, generată de problemele întâmpinate de consumatorii de energie electrică în piața concurențială de energie electrică și de gaze naturale, cel mai adesea fiind semnalate aspecte legate de contractarea și facturarea energiei electrice, de creșterea prețurilor atât la energia electrică, cât și la gaze naturale, de problemele apărute la racordarea la sistemele/rețelele de gaze naturale/energie electrică, precum și de modul în care au fost puse în practică prevederile legislative noi.

Au fost întocmite **646 note de sesizare** care au fost transmise către Direcția Control Teritorial a ANRE, acolo unde au fost încălcări ale legislației în vigoare, și 53 de note de necesitate pentru reclamațiile care au necesitat verificări suplimentare privind încălcarea legislației, solicitându-se acțiuni de control.

Toate plângerile primite au fost soluționate în termenul legal și în conformitate cu prevederile reglementărilor în vigoare, cu informarea petenților și a instituțiilor prin intermediul cărora au fost transmise la ANRE după caz.

Principalele probleme semnalate de reclamanți sunt prezentate în tabelele următoare și se află în atenție pentru identificarea, dacă este cazul, a prevederilor legislative care ar trebui fi modificate în vederea îmbunătățirii serviciilor furnizate către clienți, în scopul creșterii satisfacției acestora.

Energie electrică

Nr crt	Principalele probleme semnalate	Valoare	[%]
1	Facturare energie electrică în piață concurențială	4480	26.29%
2	Contractare energie electrică în piață concurențială	4314	25.32%
3	Continuitate in alimentarea cu energie electrică	990	5.81%
4	Schimbare furnizor	880	5.16%
5	Racordare - Realizare branșament, racord	703	4.13%
6	Facturare energie electrică piață reglementată	508	2.98%
7	Emitere Aviz Tehnic/Certificat de Racordare	490	2.88%
8	Calitate tensiune electrică	468	2.75%
9	Grup de măsurare defect	356	2.09%
10	Montare grup de măsurare	315	1.85%

Gaze naturale

Nr. crt.	Principalele probleme semnalate	Număr petiții	[%]
1	Preț	2526	31%
2	Racordare la sistem	2202	27%
3	Contractare	796	10%
4	Instalații de utilizare (verificări/revizii, detectoare)	839	10,5%
5	Facturare	787	9,8%
6	Schimbare furnizor	276	3,5%
7	Furnizor de ultima instanță	156	2%
8	Măsurare	201	2,5%

2. Activitatea de soluționare a neînțelegerilor precontractuale

În anul 2021 nu a fost înregistrată nicio cerere de soluționare a unor neînțelegeri apărute la încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice, în baza prevederilor *Procedurii privind soluționarea neînțelegerilor apărute la încheierea contractelor în sectorul energiei*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 128/2020.

3. Activitatea de soluționare a plângerilor împotriva operatorilor de rețea

În anul 2021 au fost înregistrate și soluționate 5 plângeri împotriva unor operatori de rețea, în conformitate cu prevederile *Regulamentului privind soluționarea plângerilor împotriva operatorilor de rețea/sistem din domeniul energiei*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 150/2015, și 1 (una) în conformitate cu prevederile *Regulamentului privind soluționarea plângerilor împotriva operatorilor de rețea/sistem din sectorul energiei*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 47/2021, care a abrogat Ordinul nr. 150/2015 începând cu data de 08 iulie 2021.

II. ACTIVITATEA DE CONTROL

Activitatea de control a Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) este efectuată prin intermediul Direcției Control Teritorial (DCT), din cadrul Direcției Generale Control (DGC).

Această activitate a fost desfășurată în baza atribuțiilor stabilite de legislația în vigoare și a fost realizată în conformitate cu programul anual de control, aprobat de președintele ANRE, prin acțiunile de control de tip inspecție și suplimentar prin acțiuni de control de tip verificare și supraveghere, rezultate din activitățile curente ale compartimentelor de specialitate din cadrul ANRE.

În anul **2021**, s-au efectuat **393** acțiuni de control de tip inspecție.

Activitatea de control a fost realizată conform programului anual de control și a fost desfășurată în baza atribuțiilor stabilite de legislația în vigoare.

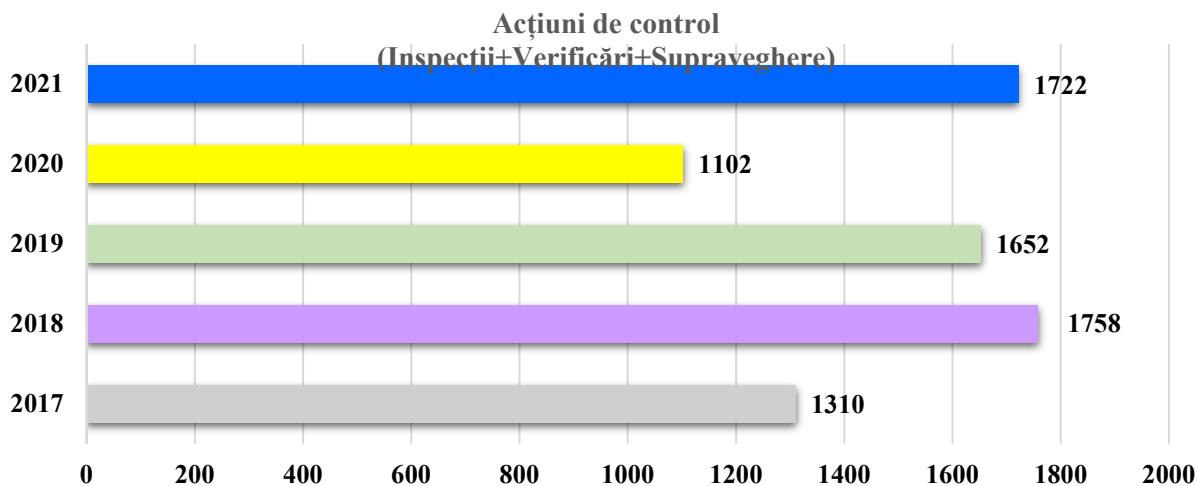
În afara acțiunilor de control de tip inspecție, prevăzute în programul de control aferent anului 2021, au fost efectuate suplimentar: **125** acțiuni de control de tip verificare și **1204** de acțiuni de control de tip supraveghere.

Acțiunile de control au vizat cu preponderență titularii de licențe/autorizații/atestare emise de către ANRE.

Situația acțiunilor de control, pe categorii de operatori economici supuși controlului este redată în tabelul următor:

Tip acțiune de control	Licențiați		Atestați/Autorizați		Energie regenerabilă		Energie Termică	Alții	
	Energie Electrică	Gaze Naturale	Energie Electrică	Gaze Naturale	Licențiați (Acreditare CV)	Licențiați Obligații CV		Energie Electrică	Gaze Naturale
Inspecție	23	7	221	138	2	0	2	0	0
393									
Verificare	60	38	3	18	1	0	0	4	1
125									
Supraveghere	864	256	2	21	28	17	15	1	0
1204									
Subtotal	947	301	226	177	31	17	17	5	1
Total	1248		403		48		17	6	

Evoluția numărului total al acțiunilor de control efectuate de către ANRE în ultimii cinci ani este redată în graficul următor:

Tematicile acțiunilor de control, desfășurate la titularii de licențe în domeniul energiei electrice și în domeniul gazelor naturale, au constat în principal în verificarea modului în care au fost respectate dispozițiile legale în vigoare privind:

- modul de organizare și funcționare a centrelor de telefonie (call-center);
- obligația de a comunica solicitantului, în scris, în termen de maximum 15 zile lucrătoare de la data primirii cererii, a unei oferte privind condițiile de furnizare a energiei electrice pe piața concurențială;
- obligația de încheiere a contractului de furnizare a energiei electrice în termen de maximum 5 zile de la data transmiterii de către clientul final a documentelor necesare.
- frecvența de emitere a facturii pentru energia electrică furnizată clienților finali alimentați în regim de serviciu universal;
- modalitatea de facturare în perioada cuprinsă între două citiri consecutive ale aparatului de măsură de către operatorul de rețea;
- informarea clienților casnici din portofoliu cu privire la oferta pentru serviciu universal, ofertele concurențiale proprii aplicabile precum și la dreptul clienților de a încheia un contract de furnizare a energiei electrice pe piața concurențială cu orice furnizor licențiat;
- racordarea prosumatorilor la rețelele de energie electrică;
- obligația de a răspunde, în termen de 15 zile, la sesizările clienților finali referitoare la facturarea serviciului de furnizare a gazelor naturale;
- elaborarea și publicarea ofertelor-tip de furnizare a gazelor naturale;
- preluarea corectă a informațiilor din ofertele-tip de furnizare a gazelor naturale în contractele de furnizare încheiate ca urmare a acceptării de către clienții finali a ofertelor respective;
- notificarea clientului final a intenției de modificare și/sau completare a condițiilor/clauzelor contractuale, precum și a majorării prețului/tarifului practicat;
- furnizarea de informații transparente clienților finali;
- acordarea de compensații clienților finali pentru nerespectarea indicatorilor standardului de performanță în domeniul energiei electrice;
- acordarea de compensații clienților finali pentru nerespectarea indicatorilor standardului de performanță în domeniul gazelor naturale;
- actualizarea caracteristicilor tehnice ale licențelor de operare a conductelor alimentare din amonte aferente producției gazelor naturale;
- actualizarea caracteristicilor tehnice ale sistemelor de distribuție a gazelor naturale;

- obligația de achiziție a certificatelor verzi;
- certificarea conformității centralelor electrice fotovoltaice și/sau eoliene;
- concordanța între caracteristicile tehnice existente în teren ale echipamentelor principale care intră în componența centralelor electrice acreditate pentru producerea energiei electrice din surse regenerabile de energie;
- proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale;
- proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor electrice;
- respectarea condițiilor de valabilitate ale atestatelor și autorizațiilor deținute în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale.
- proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale;
- proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor electrice;
- respectarea condițiilor de valabilitate ale atestatelor și autorizațiilor deținute.

În urma acțiunilor de control efectuate, în anul 2021, au fost întocmite **994** procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor (569 în domeniul energiei electrice, 301 în domeniul gazelor naturale, 112 în domeniul energiei regenerabile și 12 în domeniul energiei termice) fiind aplicate pentru neregulile constatate un număr de **2911** sancțiuni contravenționale, repartizate astfel:

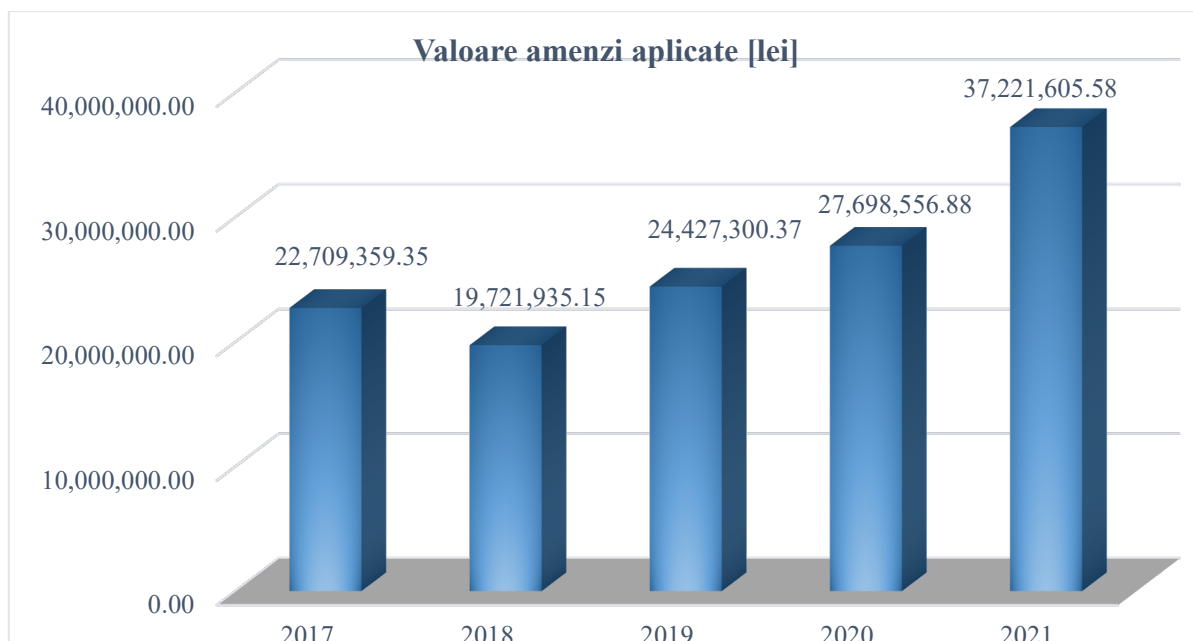
- **1983** în domeniul energiei electrice;
- **794** în domeniul gazelor naturale;
- **122** în domeniul energiei regenerabile;
- **12** în domeniul energiei termice.

Prin procesele – verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, au fost aplicate amenzi în cuantum total de **37.221.605,58 lei**.

Din totalul de 994 procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, 4 au fost aplicate unor persoane fizice / persoane fizice autorizate / întreprinderi individuale și 990 au fost aplicate agenților economici, persoane juridice.

Modul de repartizare a sancțiunilor contravenționale și cuantumul amenzilor aplicate este evidențiat în tabelul următor:

Repartizarea sancțiunilor pe tipuri de operatori economici		
Tip Operator Economic	Nr. total sancțiuni aplicate	Sumă totală amenzi aplicate (lei)
Licențiați EE	1966	13.470.000,00
Licențiați GN	729	6.235.000,00
Licențiați ET	12	0,00
Atestați EE	10	45.000,00
Autorizați GN	63	180.000,00
Acreditat CV	18	1.328,65
Licențiat EE – Obligatii achiziție CV	104	17259276,93
Alții EE (PF, PFA, Dezvoltatori, OD)	7	1.000,00
Alții GN (PF, PFA, Dezvoltatori, OD)	2	30.000,00
Total	2911	37.221.605,58

Principalele fapte săvârșite de către persoanele fizice/juridice supuse acțiunilor de control, pentru care au fost aplicate sancțiuni contravenționale în anul 2021, au constat în nerespectarea prevederilor legale referitoare la:

- facturarea consumului de energie electrică și gaze naturale la clienții finali;
- obligațiile care revin furnizorilor în procesul de schimbare a furnizorului de energie electrică și gaze naturale;
- transmiterea ofertei și încheierea contractului furnizare a energiei electrice
- obligația de achiziție/plată a contravalorii certificatelor verzi neachiziționate de către operatorii economici licențiați în domeniul energiei electrice;
- indicatorii de performanță stabiliți prin standardele de performanță pentru serviciile de distribuție energiei electrice și a gazelor naturale, pentru activitățile de furnizare a energiei electrice și a gazelor naturale,
- accesul la sistemele de distribuție a gazelor naturale;
- racordarea la rețelele electrice de interes public;
- racordarea la sistemul de distribuție al gazelor naturale;
- proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale;
- alimentarea cu energie electrică a clienților finali casnici, utilizând instalațiile electrice realizate pentru racordarea organizării de șantier;
- proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor electrice;
- certificarea conformității centralelor electrice fotovoltaice și/sau eoliene;
- concordanța între caracteristicile tehnice existente în teren ale echipamentelor principale care intră în componența centralelor electrice acreditate pentru producerea energiei electrice din surse regenerabile de energie;
- nefurnizarea/neprezentarea datelor, documentelor și/sau informațiilor solicitate în termenele stabilite de ANRE sau furnizarea/prezentarea incompletă ori eronată a acestora, precum și/sau nerealizarea măsurilor la termenele dispuse de ANRE și/sau refuzul nejustificat de a da curs convocării adresate de ANRE.

VIII. INVESTIGAȚII

Evidența investigațiilor finalizate 2021

Activitatea de investigații se desfășoară în baza prevederilor art. 9, alin. (1) lit. y) și lit. z) precum și ale art. 10 alin. (1) lit. b) și alin. (6) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007, privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, respectiv ale prevederilor art. 84 și art. 183 din *Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, activitatea de investigații din cadrul ANRE se realizează în conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru organizarea și desfășurarea activității de investigație în domeniul energiei privind funcționarea pieței angro de energie*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 25/2017, cu modificările și completările ulterioare.

La nivel european, normele care interzic practicile abuzive ce afectează piețele angro de energie sunt coerente cu normele aplicabile piețelor financiare și cu funcționarea corespunzătoare a piețelor angro de energie, sunt stabilite în *Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25.10.2011, privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT)*.

Pornind de la baza legală prezentată anterior, structura de investigații din cadrul ANRE asigură:

a) Efectuarea de investigații, în condițiile legii, din oficiu, ca răspuns la o plângere înregistrată, formulată de către o persoană fizică ori juridică afectată în mod real și direct de o potențială încălcare a prevederilor legale privind buna funcționare a pieței angro de energie electrică și gaze naturale, precum și la solicitarea ACER, numai în domeniile în care ANRE are competență de investigare potrivit legii.

b) Urmărirea respectării regulilor de piață și promovarea unei concurențe deschise și echitabile pe piața angro de energie electrică și gaze naturale în beneficiul consumatorilor finali și înlăturarea și/sau eliminarea comportamentelor care afectează integritatea și transparența pieței angro de energie.

c) Corespondența directă cu ACER privind investigațiile declanșate, aflate în curs de desfășurare și/sau finalizate pe piețele angro de energie electrică și gaze naturale ca urmare a cazurilor notificate în Platforma de Notificare ACER referitoare la încălcarea prevederilor REMIT.

d) Elaborarea procedurii privind stabilirea și individualizarea sancțiunilor raportate la cifra de afaceri de către Comitetul de Reglementare al ANRE.

În anul 2021, ANRE a finalizat un număr de 13 (treisprezece) investigații la producătorii și furnizorii de energie electrică, titulari de licență, care desfășoară activități pe piața angro de energie electrică și gaze naturale, toate fiind declanșate în anul 2020. Scopul investigațiilor efectuate de către ANRE a constat în verificarea respectării de către participanții la piața angro de energie a prevederilor *Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT)*, precum și a altor regulamente europene specifice, după caz.

Ca urmare a celor 13 (treisprezece) acțiuni de investigație finalizate, ANRE a sancționat contravențional un număr de 10 (zece) participanți la piața angro de energie electrică, cu amenzi în cuantum total de 5.600.000 lei, din care:

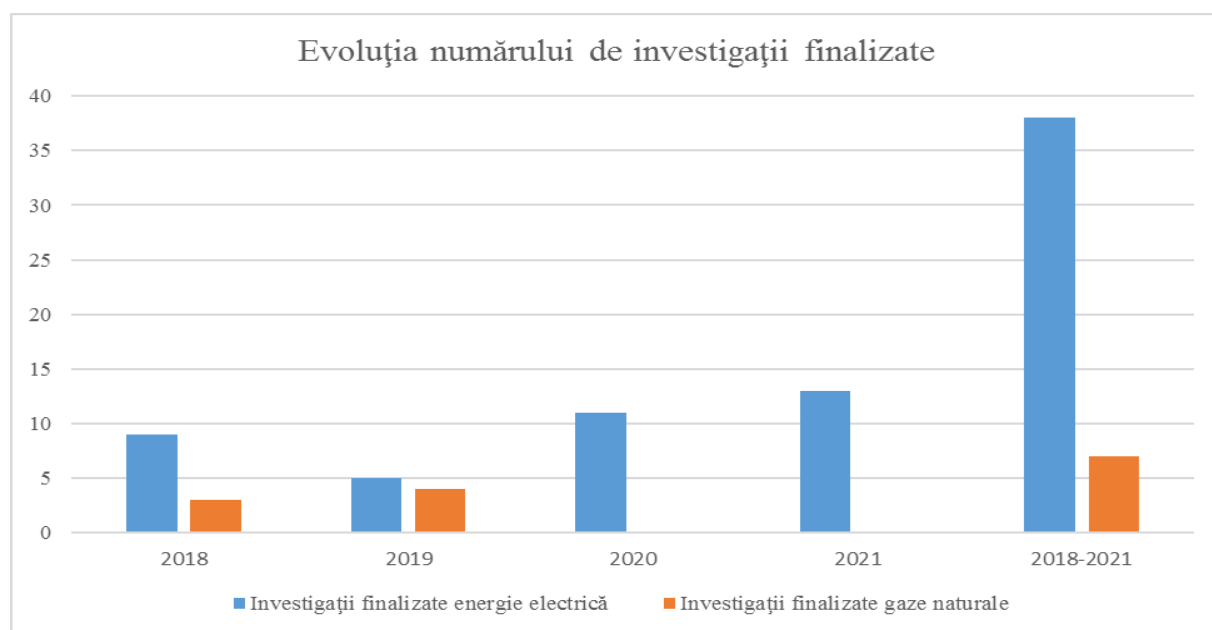
- a) 8 (opt) participanți cu 10 sancțiuni în cuantum de 400 000 lei fiecare; doi participanți au fost sancționați de două ori;
- b) 2 (doi) participanți cu sancțiuni în cuantum de 800 000 lei (fiecare participant a avut câte 2 fapte contravenționale).

Acești operatori economici au fost sancționați pentru încălcarea prevederilor art. 5 din *REMIT*. Operatorii economici investigați au efectuat pe piața angro de energie electrică, tranzacții calificate ca „manipulare de piață”, acestea fiind de natură a oferi indicații false sau înșelătoare privind „oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro”, conform prevederilor art. 2 pct. 2 lit. a) subpct. (i) din actul normativ antemenționat.

Se prezintă în continuare, sub formă tabelară și grafică, evoluția numărului de investigații finalizate în perioada 2018-2021. Pentru energie electrică, se constată că numărul investigațiilor finalizate în anul 2021 reprezintă maximul perioadei.

Evoluția numărului de investigații finalizate

Perioadă	2018	2019	2020	2021	2018-2021
Investigații finalizate energie electrică	9	5	11	13	38
Investigații finalizate gaze naturale	3	4	0	0	7
Total investigații finalizate	12	9	11	13	45

Evidența investigațiilor inițiate în anul 2021

În anul 2021, ANRE a inițiat/declanșat alte 22 (douăzecișidouă) investigații la participanții angro la piața de energie, din care au fost finalizate până în prezent un număr de 16 investigații.

Începând cu data de 25.09.2020, sancțiunile contravenționale aplicate participanților la piața angro de energie au fost majorate, astfel că participanții la piața angro de energie care manipulează sau vor încerca să manipuleze piața angro de energie, urmează a fi sancționați cu amendă în cuantum de 5-10 % din cifra de afaceri a anului anterior aplicării sancțiunii, fără a mai avea posibilitatea achitării a jumătate din minimul amenzii.

Participarea cu puncte de vedere pentru proiecte de acte normative de legislație primară

În anul 2021, Direcția investigații, alături de alte compartimente din cadrul ANRE, a participat cu observații și propuneri la elaborarea proiectului de modificare a Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative.

Pe parcursul anului 2021, Direcția investigații a participat ori de câte ori a fost solicitată la elaborarea legislației primare și/sau secundare din domeniul energiei electrice și al gazelor naturale, venind de fiecare dată cu propuneri concrete în acest sens.

Activitatea de reglementare

În anul 2021, a fost elaborat proiectul de ordin privind modificarea și completarea Regulamentului pentru organizarea și desfășurarea activității de investigație în domeniul energiei privind funcționarea pieței angro de energie, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 25/2017, cu modificările și completările ulterioare. Acesta a fost aprobat la data de 24.03.2021 prin Ordinul ANRE nr. 22/2021.

Relația de colaborare cu Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, *Direcția investigații* din cadrul ANRE asigură corespondența/comunicarea permanentă cu Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) privind investigațiile inițiate/declanșate, aflate în curs de desfășurare și/sau finalizate pe piețele angro de energie electrică și gaze naturale, ca urmare a cazurilor notificate în Platforma de Notificare ACER referitoare la încălcarea prevederilor REMIT.

Interfața directă cu ACER permite realizarea unei comunicării eficiente cu reprezentanții și membrii ACER, în scopul aplicării coerente și coordonate a Regulamentului REMIT, atât la nivel național, cât și la nivelul întregii Uniuni Europene.

Persoanele nominalizate în grupurile de lucru organizate la nivelul ACER, au participat activ la sesiunile și întâlnirile online realizate de ACER pe parcursul anului 2021. Cu această ocazie a fost prezentat unul dintre cazurile investigate și finalizate. Prezentarea susținută a fost foarte bine primită și apreciată, atât de reprezentanții ACER, cât și de restul participanților reprezentanți ai celorlalte autorități de reglementare în energie europene, surescîtând un interes deosebit printre aceștia, care au dorit să afle cât mai multe detalii și informații privind modalitatea de lucru și activitatea de investigație efectuate în cazul respectiv, în scopul aplicării Regulamentului REMIT.

IX. DIRECTIA GENERALĂ ACTIVITĂȚI SUPORT

Surse de finanțare și execuție bugetară

Situațiile financiare la data de 31.12.2021 au fost întocmite pe modelele aprobate prin:

- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 79/2010 *pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2009.*

- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 629/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare trimestriale ale instituțiilor publice, precum și a unor raportări financiare lunare în anul 2009.

- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 82/ 2016 *pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2015, pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.917/2005, precum și pentru modificarea și completarea altor norme metodologice în domeniul contabilității publice;*

- Ordinul ministrului finanțelor publice nr.494/12.04.2021 *privind transmiterea situațiilor financiare trimestriale centralizate întocmite de instituțiile publice și pentru modificarea și completarea unor ordine ale ministrului finanțelor publice în domeniul contabilității instituțiilor publice.*

- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 6/4.01.2022 *privind transmiterea situațiilor financiare anuale centralizate întocmite de instituțiile publice la 31 decembrie 2021 și pentru completarea anexei nr. 2 la Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.177/2018 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2017 și pentru modificarea altor norme metodologice în domeniul contabilității*

Situațiile financiare au fost întocmite după bilanța de verificare a conturilor sintetice la data de 31 decembrie 2021 pusă de acord cu bilanțele de verificare ale conturilor analitice și în urma analizei soldurilor conturilor contabile. Inventarierea anuală a patrimoniului s-a desfășurat în perioada 01.10.2020 - 31.10.2020 și a avut ca scop principal stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu. Conform procesului verbal de inventariere nr.132705/08.11.2021 nu au fost constatate plusuri sau minusuri în gestiune.

În cadrul instituției au fost respectate și nu au fost constatate abateri de la următoarele principii:

Principiul continuității activității presupune că instituția noastră își continuă în mod normal activitatea într-un viitor previzibil, fără a intra în stare de lichidare sau de reducere sensibilă a activității.

Principiul permanenței metodelor – au fost utilizate aceleași metode de la un exercițiu financiar la altul, asigurându-se în felul acesta coerența în timp a informațiilor contabile și permițând comparabilitatea în timp a informațiilor.

Principiul prudenței, prin care evaluarea elementelor de activ și pasiv trebuie făcută pe o bază prudentă.

Principiul contabilității pe bază de angajamente - efectele tranzacțiilor și ale altor evenimente au fost recunoscute atunci când acestea s-au produs și nu pe măsură ce numerarul este încasat sau plătit și au fost înregistrate în evidențele contabile ale perioadei de raportare. Acest principiu se bazează pe independența exercițiului financiar potrivit căruia veniturile și cheltuielile se raportează la exercițiul la care se referă, fără a se ține seama de data

încasării veniturilor, respectiv data plății cheltuielilor. Veniturile și cheltuielile au fost delimitate și înregistrate în evidența contabilă sub aspect real (mișcare de bunuri și servicii) și nu sub aspect monetar (mișcare monetară).

Principiul evaluării separate a elementelor de activ și de datorii potrivit căruia compararea elementelor de activ sau de datorii trebuie evaluate separat.

Principiul intangibilității bilanțului de deschidere - bilanțul de închidere din anul precedent este egal cu bilanțul de deschidere din anul curent.

Principiul necompensării – am ținut cont de faptul că interzice orice compensare între elementele de activ și cele de pasiv sau între elementele de cheltuieli și cele de venituri, nu este admisă, cu excepțiile permise de reglementările legale.

Principiul comparabilității informațiilor potrivit căruia elementele prezentate trebuie să dea posibilitatea comparării în timp a informațiilor.

Principiul pragului de semnificație, impune ca situațiile financiare să evidențieze distinct orice element care are o valoare semnificativă sau într-o poziție globală elementele cu funcții similare și valori ne semnificative, precum și informațiile a căror importanță poate afecta evaluările și deciziile.

Principiul prevalenței economicului asupra juridicului (realității asupra aparenței) - informațiile contabile prezentate în situațiile financiare sunt credibile, respectă realitatea economică a evenimentelor sau tranzacțiilor, nu numai forma lor juridică.

Politicile contabile definesc concepția contabilă pentru fiecare instituție publică în rezolvarea ansamblului problemelor financiare. Ele încorporează principiile, bazele, convențiile, regulile și practicile specifice adoptate de o entitate în conducerea curentă a activităților desfășurate, pentru întocmirea și prezentarea situațiilor financiare.

În cadrul instituției, circuitul documentelor financiar-contabile s-a organizat prin elaborarea procedurii privind organizarea activității de control financiar preventiv. Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor s-a efectuat cu respectarea prevederilor Ordinului MFP nr. 1792/2002 și ale procedurii operaționale emisă în cadrul ANRE.

Informațiile cuprinse în situațiile financiare sunt relevante pentru nevoile conducerii în luarea unor decizii economice, credibile, comparabile și intangibile.

Situațiile financiare oferă o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

NOTE EXPLICATIVE

1. ANALIZA POSTURILOR BILANȚIERE

Bilanțul contabil la 31.12.2021 ca document de sinteză a elementelor patrimoniale de activ și de pasiv, prezintă următoarea structură:

DENUMIREA INDICATORILOR	Sold la 31.12.2021 (lei)
I. Active necurente, din care :	27.724.776
1. Active fixe necorporale	9.227.575
2. Active fixe corporale	5.071.686
3. Terenuri și clădiri	13.425.515
II. Active curente, din care :	181.947.231
1. Stocuri	2.618.270
2. Creanțe din operațiuni comerciale	11.623.978
3. Creanțe bugetare	714.474
4. Creanțe FEN	374.480
5. Împrumuturi pe termen scurt	0

6. Disponibilități banești	166.561.278
7. Cheltuieli în avans	53.026
A. TOTAL ACTIVE (I+II)	209.672.007
III. Datorii necurente	30.383
IV. Datorii curente, din care :	14.312.087
1. Datorii comerciale și avansuri	3.623.400
2. Datorii către buget	4.879.509
3. Salariile angajaților	5.168.337
4. Datorii din operațiuni cu fonduri externe	640.841
5. Imprumuturi pe termen scurt	0
B. TOTAL DATORII (III+IV)	14.342.470
ACTIVE NETE (A-B)	195.329.537
V. Capitaluri proprii, din care :	195.329.537
1. Rezerve și fonduri	10.296.639
2. Rezultat reportat	143.906.087
3. Rezultat patrimonial al perioadei de raportare - excedent	41.126.811

I. Active necurente

Active fixe necorporale

Finanțarea cheltuielilor de capital ale ANRE se asigură integral din venituri proprii.

În bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2021 au fost prevăzute cheltuielile de capital în sumă de **13.807.161 lei**, din care active necorporale **9.483.418 lei**.

Active fixe corporale

Sunt evidențiate în contabilitate pe conturile din grupa 21 după cum urmează:

- 211 terenuri și amenajări la terenuri,
- 212 construcții,
- 213 instalații tehnice, mijloace de transport, animale și plantații,
- 214 mobilier, aparatura birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale.

Activele fixe sunt prezentate în bilanț la valoarea netă, respectiv la valoarea de intrare mai puțin ajustările cumulate aferente amortizării.

-lei-

Elemente de active	Valoare contabilă				Amortizare				Valoare netă
	Sold la 01.01.2021	Creșteri	Reduceri	Sold la 31.12.2021	Sold la 01.01.2021	Creșteri	Reduceri	Sold la 31.12.2021	
	1	2	3	4=1+2-3	5	6	7	8=5+6-7	9=4-8
Alte imobilizări necorporale	5.893.391	14.160.556	5.419.469	14634.478	4.926.459	550.773	70.329	5.406.903	9.227.575
Construcții domeniul privat	9.385.167	0	0	9.385.167	283.200	277.051	0	560.251	8.824.916
Instalații tehnice, mijloace de transport	8.561.036	5.102.800	4.152.112	9.511.724	4.883.087	1.427.855	954.154	5.356.788	4.154.936
Mobilier, birotică, echipamente de protecție	2.677.860	669.941	502.441	2.845.360	1.672.882	348.040	92.312	1.928.610	916.750
TOTAL	26.517.454	19.933.297	10.074.022	36.376.729	11.765.628	2.603.719	1.116.795	13.252.552	23.124.177

Modificări în structura activelor corporale

Elemente de activ	Valoare contabilă (lei)			
	Sold la 01.01.2021	Creșteri	Reduceri	Sold la 31.12.2021
	1	2	3	4=1+2-3
Terenuri	927.732	0	0	927.732
Construcții din domeniul public	3.672.867	0	0	3.672.867
TOTAL	4.600.599	0	0	4.600.599

Structura activelor necorporale și corporale neamortizabile

Activele fixe corporale și necorporale sunt prezentate în bilanț la valoarea netă contabilă obținută prin deducerea amortizării cumulate din valoarea de inventar.

La data de 31.12.2021 valoarea netă contabilă a activelor fixe este de **27.724.776 lei**.

II. Active curente

Stocurile sunt bunuri materiale destinate să fie utilizate la prima lor utilizare, alcătuite din materiale consumabile, rechizite și alte bunuri necesare desfășurării activității instituției.

Evaluarea la intrare a stocurilor se realizează la costul de achiziție, care cuprinde prețul de cumpărare, inclusiv taxele de import și celelalte taxe de cumpărare nerecuperabile, costurile de transport și de manipulare și alte costuri accesorii de achiziție imputabile direct, cu excepția rabaturilor, risturnurilor și remiselor primite de la furnizori.

Evaluarea la ieșire a stocurilor se realizează conform metodei FIFO 'primul intrat - primul ieșit'.

Bunurile ieșite din gestiune se evaluează la costul de achiziție al primei intrări (lot), pe măsura epuizării lotului, stocurile ieșite se evaluează la costul de achiziție al lotului următor, în ordine cronologică.

În sfera stocurilor se includ și materialele de natura obiectelor de inventar, bunuri cu o valoare mai mică decât limita prevăzută de lege pentru a fi considerate imobilizări corporale, sau cu durata mai mică de un an, indiferent de valoarea lor. Evidența materialelor de natura obiectelor de inventar se ține pe două conturi : materiale de natura obiectelor de inventar în magazie (cont 303 01) și materiale de natura obiectelor de inventar în folosință (cont 303 02).

Înregistrarea trecerii pe cheltuieli a consumului acestora se realizează la momentul în care sunt date în consum, cu excepția materialelor de natura obiectelor de inventar al căror cost se recunoaște în momentul scoaterii din folosință al acestora.

La data de 31.12.2021 ANRE înregistrează stocuri în valoare de **2.619.995 lei**, având următoarea componență:

-lei-

	Sold la 01.01.2021	Intrări	Ieșiri	Sold la 31.12.2021
Combustibili (cont 30202)	4.414	146.800	146.412	4.802
Piese de schimb (cont 30204)	0	0	0	0
Alte materiale consumabile (cont 30208)	169.276	395.776	346.222	219.830
Total cont 302	173.690	543.576	492.634	224.632
Cont 303				

Materiale de natura obiectelor de inventar în magazie 303 01)	22.552	262.666	280.062	5.156
Materiale de natura obiectelor de inventar în folosință (cont 303 02)	2.252.952	484.225	346.970	2.390.207
Total cont 303	2.275.504	748.891	627.032	2.395.363
Total stocuri	2.449.194	1.290.467	1.119.666	2.619.995

Creanțe curente aflate în sold la sfârșitul perioadei de raportare sunt în valoare de **12.712.932 lei** și reprezintă:

-lei-

Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri	11.623.978
Creanțe bugetare	714.474
Creanțe FEN	374.480
Împrumuturi pe termen scurt	0

Soldul contului 411 *Clienți* în valoare de **12.885.985 lei** reprezintă creanțele neîncasate aferente obiectului de activitate al ANRE, reprezentând facturi de tarife și contribuții emise operatorilor economici și persoanelor fizice, cu termen de încasare sub un an.

Soldul creditor al contului 491 *Ajustări pentru deprecierea creanțelor* în valoare de **3.607.659 lei**, reprezintă creanțe cu probabilitate scăzută de încasare de la operatorii economici în litigiu și în insolvență.

Soldul contului 473 01 09 *Decontări din operațiuni în curs de clarificare* în valoare de **2.345.652 lei** cuprinde :

- daune în valoare de **2.247.105 lei** plătite unui operator economic în baza sentinței pronunțată de instanță, sumă care nu poate fi trecută pe cheltuieli decât după clarificarea acesteia.
- suma de **81.174 lei** reprezentând dobânzi și penalități pentru neexecutarea la termen a unui contract, pentru care instanță nu s-a pronunțat definitiv.
- suma de **17.373 lei** reprezentând cheltuieli de judecată.

Soldul contului 461 01 02 *Debitori sub 1 an* este în valoare de **714.474 lei** și reprezintă sume ce urmează a fi încasate de la Casa de Asigurări de Sănătate București.

Soldul contului 450 05 *Decontări din operațiuni în curs de clarificare - datorii/creanțe din operațiuni cu FEN* este în valoare de **374.480 lei** și reprezintă sumele avansate de ANRE pentru recuperarea cărora se vor întocmi cereri de rambursare.

Analiza creanțelor reflectate în conturile de creanțe comerciale și avansuri

Potrivit contabilității de angajamente, înregistrarea în contabilitate a creanțelor se efectuează în momentul constatării drepturilor reprezentate de obiectul de activitate al instituției, respectiv din tarife percepute pentru acordarea de licențe, autorizații și atestări, pentru prestări de servicii, precum și din contribuțiile operatorilor economici din sectorul energiei, gazelor naturale și eficienței energetice sau din fonduri acordate de organismele internaționale.

Prezentăm mai jos situația creanțelor comerciale:

- lei-

Creante	Sold la 01.01.2021	Creanțe constatate	Creanțe încasate	Stingeri prin alte căi	Sold la 31.12.2021
0	1	2	3	4	5
Clienți cu vechime sub 1 an	4.119.939	119.952.258	123.034.630	0	1.037.567
Clienți incerti sau în litigiu	7.195.818	5.796.721	987.231	156.890	11.848.418
Ajustări pentru deprecierea creanțelor	(3.621.306)	0	(13.646)	0	(3.607.660)
Debitori creante comerciale	81.174			81.174	0
Total creanțe comerciale	7.775.625	125.748.979	124.008.215	238.064	9.278.325

Creanțele comerciale și avansurile sunt în valoare de **9.278.325 lei** și corespund cu soldurile conturilor de clienți la data de 31.12.2021.

Pentru clienții incerti sau în litigiu au fost constituite provizioane pentru deprecierea creanțelor în valoare de **3.607.659 lei**.

Disponibilități bănești și alte valori

Disponibilitățile bănești existente în sold la sfârșitul perioadei de raportare sunt în valoare de **184.454.801 lei**, după cum urmează :

-lei-

Conturi de trezorerie, din care :	
- Cont disponibil garanții de participare la licitații	55.796
- Disponibil din fonduri externe	356.241
- Disponibil al instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii	166.119.858
-Imprumuturi pe termen scurt	0
-Casa în lei	0
-Avansuri de trezorerie	0
-Dobândă de încasat	0
Disponibil la bănci comerciale din care:	29.383
- Disponibil din fonduri cu destinație specială (garanții gestionare)	29.383
Total disponibilități	166.561.278

Așa cum rezultă din prezentarea analitică a sumelor existente în conturile deschise la trezorerie și la instituțiile de credit pe numele ANRE, la data de 31.12.2021 disponibilitățile bănești sunt în valoare de **166.561.278 lei**.

Cheltuieli înregistrate în avans

La data de 31.12.2021 soldul contului 471 *Cheltuieli înregistrate în avans* în valoare de **53.026 lei** din care:

- **42.250 lei** asigurări anuale RCA și CASCO plătite de instituție pentru autoturismele din dotare, care în perioada următoare vor fi înregistrate treptat pe cheltuiala aferentă;
- **10.776 lei** contravaloare abonament pe anul 2021 la Buletinul Insolvenței, Monitorul Oficial.

III. Datoriile necurente reprezintă sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de 1 an. La data de 31.12.2021 ANRE înregistrează datoriile necurente în valoare de **30.383 lei** reprezentând garanțiile gestionare constituite conform Legii nr. 29/1969 prin reținerea lunară din salariu de la salariații care au ca atribuții principale de serviciu primirea, păstrarea și eliberarea de bunuri aflate în administrarea, folosința sau deținerea instituției.

Menționăm că ANRE nu are *Datorii contingente*, prin urmare nu au fost înregistrate sume pe debitul sau creditul contului în afara bilanțului 8082.

IV. Datorii curente

ANRE înregistrează la 31.12.2021 datorii curente în valoare de **14.312.087 lei**, din care:

- **datorii către furnizorii** de bunuri și servicii sunt în valoare de **525.839 lei** reprezentând obligațiile neachitate de ANRE pentru bunurile achiziționate, lucrările executate și serviciile prestate, care au fost înregistrat în evidența contabilă prin intermediul contului 401 “Furnizori”.
- **datorii către furnizorii** de active fixe sunt în valoare de **0 lei** reprezentând obligațiile neachitate de ANRE pentru mijloacele fixe achiziționate, care au fost înregistrate în evidența contabilă prin intermediul contului 404 “Furnizori de active fixe”
- ANRE înregistrează în soldul contul 419 “**Clienți - creditori**” suma de **3.041.765 lei** reprezentând sume plătite în avans de către diverși agenți economici, sume pentru care, ulterior, vor fi întocmite facturi sau vor fi restituite în cazul în care depășesc valoarea obligațiilor agenților economici reglementați de autoritate.
- Soldul contului 462 “Creditori” în valoare de **55.796 lei** reprezintă contravaloarea garanțiilor de participare la licitație.
- **datoria către bugete** în valoare de **4.879.509 lei** cuprinde:
 - ✓ contribuțiile salariaților către bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale aferente fondului de salarii pe luna decembrie 2021, respectiv CAS, CASS precum și contribuția asiguratorie pentru muncă datorată de angajator în sumă de **3.272.513 lei**;
 - ✓ impozitul pe venituri din salarii în valoare de **571.132 lei**;
 - ✓ taxe și vărsăminte asimilate în sumă de **28.497 lei**;
 - ✓ alte datorii față de buget în valoare de **1.007.367 lei**.
- **salariile angajaților** în valoare de **5.168.337 lei** reprezintă drepturi salariale și alte rețineri aferente lunii decembrie 2021 care vor fi achitate în data de 10 ianuarie 2022.
- A.N.R.E. înregistrează în soldul contului 450 06 “*Sume avansate de Comisia Europeană /alți donatori - Fonduri externe nerambursabile postaderare*” suma de **266.361 lei** reprezentând sume primite de la finanțatorii externi pentru derularea programelor finanțate integral din fonduri externe nerambursabile.
- Cont 473 01 03 *Decontări în curs de clarificare – datorii/creanțe din operațiuni cu FEN* înregistrează un sold în valoare de **374.480 lei** care reprezintă sume avansate de ANRE pentru recuperarea cărora se vor întocmi cereri de rambursare.

Menționăm că la data de 31 decembrie 2021 ANRE nu înregistrează plăți restante.

V. Capitaluri proprii

Rezerve și fonduri

Conform situației financiare la data de 31.12.2021 rezervele și fondurile sunt în valoare de **10.296.639 lei**, din care:

- rezervele din reevaluare în sumă de **5.696.040 lei**, reprezentând valoarea rezultată din reevaluarea activelor fixe corporale;
- fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului în valoare de **3.672.867 lei**, reprezentând clădirea dată în administrarea instituției;
- fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului, în valoare de **927.732 lei**, reprezentând terenul clădirii din domeniul privat care nu se supune amortizării.

Rezultatul reportat – soldul creditor al contului 117 la data de 31.12.2021 este în valoare de **143.906.087 lei** și reprezintă excedentul patrimonial al exercițiilor bugetare precedente.

Rezultatul patrimonial al perioadei de raportare

La data 31.12.2021 contul 121“*Rezultatul patrimonial*” prezintă sold creditor și exprimă excedentul patrimonial în valoare **41.126.811 lei**.

2. CREȘTERI SEMNIFICATIVE ALE SUMELOR RAPORTATE ÎN BILANȚ

În conformitate cu prevederile OMFP nr. 629/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare trimestriale ale instituțiilor publice, precum și a unor raportări financiare lunare în anul 2009, vă prezentăm explicațiile privind creșterile/ descreșterile semnificative ale sumelor raportate în bilanțul încheiat la finele lunii decembrie 2021 comparativ cu începutul anului la următorii indicatori:

- La începutul anului 2021 **Creanțele comerciale și avansurile** raportate la **rândul 22** din bilanț au fost în valoare de **7.775.625 lei** iar la finele lunii decembrie 2021 au înregistrat o valoare mai mare comparativ cu valoarea de la începutul anului, respectiv de **9.278.325 lei**, deoarece au fost facturate contribuții anuale datorate de operatorii economici licențiați și diferențe de contribuții din certificate verzi și taxă de cogenerare pentru titularii de licențe de furnizare.
- Din datele prezentate în bilanț la **rândul 61 Datorii comerciale și avansuri** se constată faptul că ANRE înregistrează la finele lunii decembrie 2021 o scădere cu **26.465.464 lei** comparativ cu nivelul înregistrat la începutul anului, ca urmare a restituirii sumelor înregistrate în contul 419 *Clienți creditori*.
- Sumele datorate de ANRE la bugetul asigurărilor sociale, evidențiate în bilanț pe **rândul 63.1 Contribuțiile sociale** sunt mai mari cu **373.543 lei** decât cele datorate la începutul anului ca urmare a creșterii fondului de salarii.
- Din datele prezentate în bilanț la **rândul 72 Salariile angajaților** se constată faptul că ANRE înregistrează la finele lunii decembrie 2021 o creștere cu **602.472 lei** față de soldul de la începutul anului, ca urmare a creșterii fondului de salarii.

CONTUL DE REZULTAT PATRIMONIAL

În contul de rezultat patrimonial la data de 31.12.2021 se înregistrează un excedent în valoare de **41.126.811 lei** care a rezultat prin deducerea cheltuielilor din venituri.

Veniturile din activitatea operațională realizate în perioada ianuarie – decembrie 2021 sunt în valoare de **152.258.590 lei**.

Cheltuielile aferente activității operaționale în perioada ianuarie – decembrie 2021 sunt în valoare **111.260.558 lei**.

Veniturile din activitatea financiară realizate în perioada ianuarie - decembrie 2021 sunt în valoare de **143.044 lei**.

Cheltuielile financiare în perioada ianuarie – decembrie 2021 sunt în valoare de **13.507 lei**.

Cheltuielile extraordinare în perioada ianuarie – decembrie 2021 sunt în valoare de **758 lei**.

3. EXECUȚIA BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI

Din contul de execuție al bugetului de venituri și cheltuieli al ANRE încheiat la 31 decembrie 2021 rezultă următoarele:

- **încasările realizate sunt în valoare de 123.034.630 lei**
- **plățile nete efectuate sunt în valoare de 120.304.661 lei**
- **rezultatul execuției bugetare reprezintă excedent în valoare de 2.729.969 lei**

Nu s-au efectuat plăți direct din încasări și nu s-a schimbat destinația legală între finanțare și decontarea legal condiționată a cheltuielilor bugetare, angajamentele bugetare au fost supuse controlului financiar preventiv înainte de a produce consecințe sau a fi decontate ca plăți bugetare. Acest fapt presupune că s-a efectuat verificarea sistematică a proiectelor de operațiuni pentru legalitate, regularitate și încadrare în limita creditelor bugetare. Cheltuielile efectuate au avut la bază documente justificative, legal întocmite, aprobate și controlate ori confirmate prin competențe legale. Execuția de casă a bugetului s-a făcut prin decontarea, confirmarea și plata angajamentelor prin Trezoreria publică. Contabilitatea ANRE a asigurat înregistrarea plăților de casă și a cheltuielilor efective, pe subdiviziunile clasificăției bugetare, potrivit bugetului aprobat.

Răspunderea pentru concordanța datelor transmise pe suport electronic și cele raportate în format letric în situațiile financiare la 31.12.2021 revine ordonatorului principal de credite.

4. ORGANIZAREA EVIDENȚEI ANGAJAMENTELOR BUGETARE

Evidența angajamentelor bugetare și legale este ținută în cadrul serviciului financiar contabilitate, în conformitate cu Ordinul 1.792/2002 al Ministerului Economiei și Finanțelor, cu modificările și completările ulterioare.

Evidența angajamentelor bugetare și legale deschise pentru fiecare subdiviziune a bugetului aprobat, oferă informații după cum urmează :

- în contul 8060 «**Credite bugetare aprobate**» s-au înregistrat creditele aprobate pentru efectuarea cheltuielilor aprobate prin buget, cu defalcare pe trimestre, pentru fiecare titlu, articol și alineat de cheltuieli;
- în contul 8066 «**Angajamente bugetare**» s-au înregistrat sumele rezervate în vederea efectuării unor cheltuieli, în limita prevederilor bugetului de venituri și cheltuieli aprobat ;
- în contul 8067 «**Angajamente legale**» s-au înregistrat sumele aferente drepturilor salariale ale personalului și obligațiilor aferente, angajamente legale individuale aferente bunurilor și serviciilor, încheiate cu furnizori și alți creditori, în limita creditelor bugetare aprobate.

Pe baza datelor furnizate din evidența analitică a prevederilor bugetului aprobat și al angajamentelor bugetare și legale, s-a întocmit «Situația privind execuția cheltuielilor bugetare angajate», pe titluri de cheltuieli, articole și alineate.

Achiziții publice

În conformitate cu prevederile legale stipulate în H.G. nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice cu modificările și completările ulterioare, **Serviciul Achiziții Publice** este **compartimentul intern specializat în domeniul achizițiilor**, acesta fiind organizat în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) din H.G. nr. 395/2016 cu modificările și completările ulterioare.

În cursul anului 2021 au fost realizate următoarele activități principale:

1. întocmirea Programului Anual al Achizițiilor Publice/2021 pe baza referatelor de necesitate întocmite de compartimentele beneficiare din ANRE, coroborat cu Bugetul de Venituri și Cheltuieli și a Listei de investiții aprobate pentru anul 2021;

2. atribuirea unui număr de 233 contracte/comenzi de achiziție publică de produse/servicii/lucrări;
3. organizarea de proceduri de achiziție publică, din care:
 - a inițiat și finalizat un număr de 4 (patru) proceduri de licitație deschisă online, pentru atribuirea contractelor de furnizare de autoturisme, de servicii de asigurări voluntare de sănătate, de furnizare echipamente IT și de prestare de servicii “ Realizarea și implementarea unei Platforme online de schimbare a furnizorului de energie electrică și gaze naturale la nivel național (POSF)”;
 - a inițiat și finalizat un număr de 2 (două) proceduri simplificate online, pentru atribuirea contractelor de prestare de servicii de furnizare de informații de tip Call Center și de prestare servicii de curățenie;
 - a inițiat și finalizat procedurile de achiziție prin norme procedurale interne, pentru atribuirea contractelor de prestări de servicii de pază, servicii de medicina muncii, servicii postale și servicii de arhivare.

Aspecte juridice, ordine și decizii ale ANRE

Pe parcursul anului 2021, ca urmare a dinamicii constante a sectorului, activitatea de reglementare a ANRE s-a menținut la un nivel ridicat, în exercitarea atribuțiilor și competențelor statuate expres prin OUG nr. 33/2007 fiind adoptate numeroase acte normative aplicabile piețelor de energie electrică, energie termică și gaze naturale. Totodată, în baza prerogativelor prevăzute de lege, ANRE a emis și acte administrative cu caracter individual, care vizează, spre exemplu emiterea/modificarea/retragerea de licențe, autorizații și atestate, aprobarea prețurilor și tarifelor aplicabile de operatorii economici, aplicarea schemei de sprijin de tip bonus și sistemului de promovare prin certificate verzi etc.

De asemenea, în sfera priorităților autorității se regăsesc în continuare atât obiectivul privind uniformizarea reglementărilor ANRE, prin implementarea unei abordări unitare a domeniilor de activitate din sfera de competență a acesteia cât și obiectivele privind actualizarea reglementărilor ANRE pentru a fi în acord cu realitățile tehnice și comerciale din prezent și cu cerințele de încurajare a dezvoltării capacităților de producție de energie din surse regenerabile și, implicit, de stimulare a aprovizionării de energie verde, precum și privind protecția consumatorilor și asigurarea unui larg acces la rețelele de energie electrică și gaze. Cu titlu de exemplu amintim: *Ordinul ANRE nr. 15/2021 pentru aprobarea Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum și de producere aparținând prosumatorilor care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum (act în prezent abrogat ca urmare a modificării legislației primare)*, *Ordinul ANRE nr. 46/2021 privind aprobarea Standardului de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice*, *Ordinul ANRE nr. 83/2021 privind aprobarea Standardului de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale*.

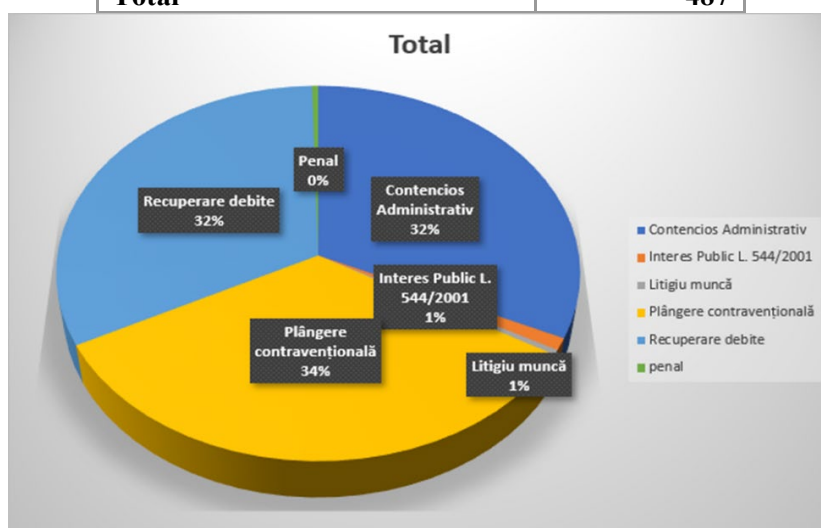
Totodată, având în vedere modificările aduse legislației primare din sectorul alimentării cu energie termică în sistem centralizat, ANRE a demarat un amplu proces de elaborare/adaptare a cadrului legislativ secundar în acest domeniu, ca exemplu putând fi amintite *Ordinul ANRE nr. 11/2021 pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat și a sistemelor de încălzire și/sau răcire urbană și Ordinul ANRE nr. 146/2021 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind principiile, conținutul și întocmirea strategiilor locale pentru serviciul de alimentare cu energie termică a populației*.

În concret, în considerarea prerogativelor de aprobare a reglementărilor în sectorul energiei electrice, termice și al gazelor naturale, la nivelul anului 2021 au avut loc 54 de ședințe ale Comitetului de reglementare, fiind emis un număr de 142 de Ordine și 3 Decizii ale președintelui ANRE, publicate în Monitorul Oficial al României, conform Anexei 1.

Situația dosarelor în instanță gestionate de către Serviciul Contencios în cursul anului 2021 a fost următoarea:

- în ceea ce privește împărțirea dosarelor pe tipuri de litigii:

Contencios Administrativ	156
Interes Public L. 544/2001	5
Litigiu muncă	2
Plângere contravențională	165
Recuperare debite	157
Penal	2
Total	487

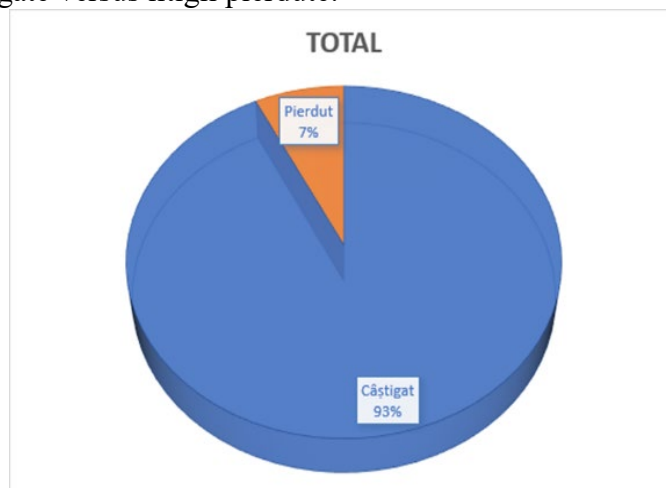

- în ceea ce privește situația litigiilor acestea sunt:

Câștigat	368
Nesoluționat	81
Pierdut	29
Suspendat	9
Total	487

- situația litigiilor câștigate versus litigii pierdute:

Câștigat	368
Pierdut	29
Grand Total	397

Managementul resurselor umane

În cursul anului 2021, au fost organizate 37 concursuri în vederea asigurării de personal de specialitate pentru îndeplinirea obiectivelor specifice stabilite la nivelul compartimentelor, în urma cărora s-au efectuat 21 de angajări.

De asemenea, au fost organizate șapte concursuri prin care au fost promovați în funcții de conducere șapte salariați din cadrul ANRE.

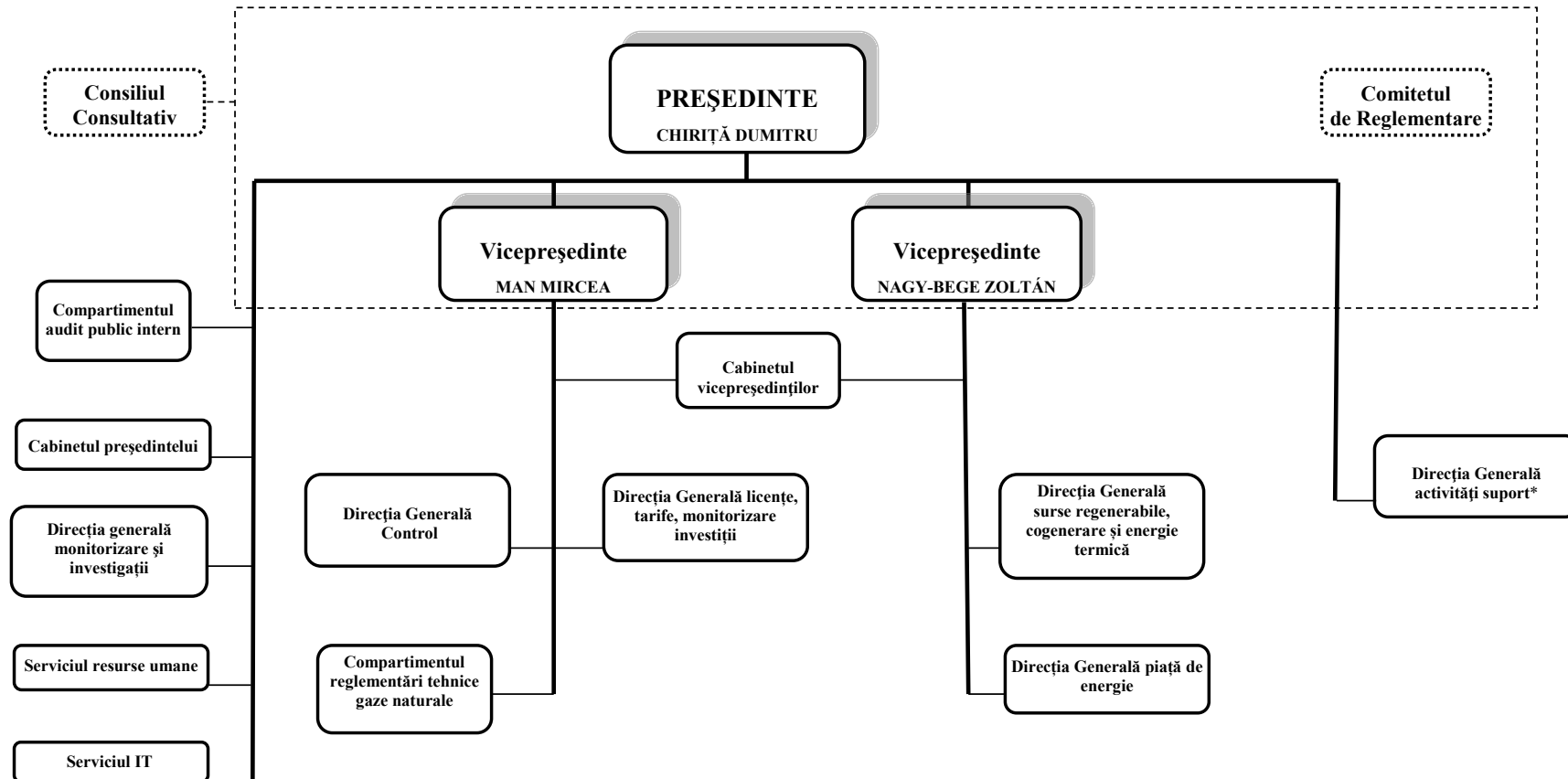
Totodată, prin examen au fost promovați în funcții de execuție superioare trei salariați, ca urmare a îndeplinirii cerințelor postului, probate în activitatea desfășurată.

Având în vedere pandemia de coronavirus SARS COV 2, în anul 2021, numărul cursurilor de formare profesională a fost redus, astfel că doar 11 de salariați au participat, fizic sau online, la programe de formare profesională cu următoarele teme: “Noutăți legislative privind întocmirea bugetelor de venituri și cheltuieli”, “Power system basics for non-engineers”, “Utilizarea integrată a softului PLEXOS”, “Ghid practic de stabilire a tarifelor la energie electrică”, “Flexibility in the power grids”, “Stabilirea costului mediu ponderat al capitalului”.

De asemenea, precizăm că au fost înregistrate 327 participări la cursurile on line organizate în cadrul proiectului „Implementarea la nivelul ANRE a unui Sistem Software Integrat (SSI)”, modulele „Management documente și arhivă electronică” și „Portal intern și share point”.

Procesul de evaluare a performanțelor profesionale ale salariaților ANRE a evidențiat faptul că toți salariații au obținut calificativul „FOARTE BINE”, asigurându-se astfel obiectivele evaluării performanțelor profesionale urmărite în desfășurarea procesului de evaluare, corespunzător prevederilor conținute în PO 02-13 privind evaluarea performanțelor profesionale individuale ale salariaților, totodată fiind identificate și nevoile de pregătire și dezvoltare profesională ale salariaților care au fost cuprinse în Planul anual de formare profesională pentru anul 2022, conform PO 03-13 privind formarea profesională continuă a salariaților ANRE.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ
a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei
 Număr posturi aprobate: 350 (exclusiv membrii Comitetului de Reglementare)

* Asigură și relația cu Comitetul de Reglementare și Consiliul Consultativ

Cooperare internațională

În decursul anului 2021 ANRE a continuat menținerea și dezvoltarea relațiilor bilaterale optime și a comunicării corespunzătoare cu instituțiile Uniunii Europene și organismele naționale care coordonează transpunerea și implementarea acquis-ului comunitar. Scopul acestor activități l-a constituit participarea la procesul decizional european, consolidarea responsabilității democratice și implementarea strategiei uniunii energetice care să garanteze, din punctul de vedere al reglementatorului, o energie accesibilă, suportabilă, sigură, competitivă și durabilă. Totodată, s-a urmărit reprezentarea corespunzătoare a instituției în cadrul structurilor naționale și a grupurilor/atelierelor de lucru organizate la nivel european, în domeniul energiei, pentru realizarea cadrului de reglementare necesar unei tranziții energetice optime, cu implicarea tuturor sectoarelor economice și sociale în vederea realizării, până în 2050, a neutralității climatice. În vederea atingerii acestor obiective, personalul Serviciului relații internaționale s-a consultat cu compartimentele de linie și a cooperat îndeaproape cu acestea pentru a ajunge la un acord cu privire la un răspuns eficient al instituției sau pentru elaborarea de documente de poziție față de propunerile la nivel comunitar care să faciliteze adoptarea de decizii comune și consecvente la nivel național, regional sau european.

Apariția valurilor succesive de pandemie COVID-19 și adoptarea măsurilor corespunzătoare la nivel național și internațional au avut un impact major asupra activităților din domeniul relațiilor internaționale (întâlniri cu participare fizică), deoarece pandemia COVID-19 a necesitat o abordare cuprinzătoare și coordonată atât la nivelul statelor membre UE, cât și la nivelul organizațiilor internaționale. În contextul pandemiei COVID-19, ANRE a răspuns prompt solicitărilor ACER, CEER, Comisiei Europene și celorlalte instituții și/sau organizații europene. Mai precis, conform priorităților strategice ale ANRE a fost acordată atenție maximă participării la întâlnirile virtuale organizate în sistem teleconferință sau videoconferință de către aceste instituții, în vederea unei cooperări solide în materie de securitate energetică, energie și schimbări climatice, decarbonizare, respectare a legislației comunitare, coduri de rețea, interconectare și liberalizare a piețelor de energie, convergență și transparență a prețurilor, mecanisme de capacitate și adecvanță la nivel regional și european.

În contextul exprimării unor solicitări de către comunitatea energetică europeană și internațională au fost inițiate și purtate discuții ample, în plan bilateral și multilateral, în special cu țările vecine, care au vizat atât analiza și soluționarea unor probleme comune cât și întreprinderea unor programe de asistență tehnică în domeniul reglementării sectorului energetic.

ANRE a asigurat menținerea și dezvoltarea unor legături permanente cu reglementatorii naționali din domeniu, în scopul susținerii cooperării bilaterale, regionale și/sau multilaterale, a schimbului de informații și bune practici în domeniul reglementării piețelor de energie electrică și de gaze naturale, de armonizare a legislației naționale în conformitate cu evoluția acquis-ului comunitar și de reconfigurare a piețelor de energie în concordanță cu prevederile legislative cuprinse în cadrul pachetului legislativ al Comisiei Europene „Energie curată pentru toți europenii“.

În contextul cooperării internaționale ANRE a continuat să-și exercite mandatul de membru cu drepturi depline al Consiliului Reglementatorilor Europeni din Domeniul Energiei - CEER și al Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei – ACER, participând, prin reprezentanții săi, la adunările generale ale CEER, la grupurile de lucru constituite în cadrul CEER și ACER, la reuniunile Consiliului Autorităților de Reglementare (BoR) din cadrul ACER, la elaborarea documentelor propuse în planul de activități al CEER și ACER pentru anul 2020 și/sau perioada următoare. În perioada de referință, ANRE a candidat la participarea în Consiliul de administrație al ACER și a avut un reprezentant în Comisia de apel a ACER – organism cu rol în rezolvarea disputelor la nivel european. De asemenea, ANRE a participat la evenimentele tip videoconferință organizate pentru Grupurile de experți în Sisteme electrice mai curate, Energii

regenerabile și Gaze naturale ale Comisiei Economice pentru Europa - Comitetul pentru Energie Durabilă, având contribuții proprii la documentele și rapoartele prezentate.

Conform prevederilor legislative în vigoare, ANRE a elaborat și transmis raportările naționale cu privire la evoluția pieței naționale de energie electrică și gaze naturale și liberalizarea sectorului în conformitate cu cerințele legislației europene, cu prevederile legislației naționale și recomandările CEER /ACER, contribuind la realizarea raportului de monitorizare al ACER privind evoluția piețelor de energie prin furnizarea de date și elaborarea capitolului privind gestionarea plângerilor din cadrul volumului dedicat consumatorilor. Totodată, ANRE a contribuit conform cerințelor cuprinse în cadrul pachetului legislativ al Comisiei Europene „Energie curată pentru toți europenii” la actualizarea și realizarea documentelor ACER și CEER (metodologii, decizii, rapoarte, opinii, recomandări), furnizând informații privind evoluțiile la nivel național în domeniul reglementării.

În vederea elaborării de către CEER a studiului de analiză comparativă a eficienței operatorilor de transport și de sistem pentru energie electrică și gaze - TCB21 și a deciziei CEER adoptată la nivelul Consiliului autorităților de reglementare, ANRE a considerat benefică includerea României în zona de referință pentru Uniunea Europeană pentru domeniul gaze naturale și electricitate.

ANRE a continuat, în anul 2021, direct sau prin intermediul Ambasadei României la Baku, dezvoltarea relațiilor de cooperare instituțională cu Agenția de Reglementare a Energiei din Azerbaidjan – AERA oferind în nenumărate rânduri răspunsuri concrete cu privire la reglementarea, dezvoltarea și funcționarea pieței de energie din România și propuneri de soluționare a problemelor asupra cărora i s-a cerut ajutorul.

În baza Protocolului de colaborare și a Programului de cooperare și asistență semnat anterior în vederea consolidării dialogului și a dezvoltării eficiente a schimbului de experiență a continuat cooperarea cu ANRE Moldova, însă din cauza limitelor impuse de restricțiile sanitare, au existat numai contacte virtuale.

Conform Protocolului de colaborare încheiat anterior cu autoritatea de reglementare din Bulgaria – EWRC, au fost purtate discuții asupra aspectelor tehnice privind reglementările din sectorul energiei electrice și al gazelor naturale vis-a-vis de obligativitatea aplicării reglementărilor europene în domeniu, asupra experienței și a bunelor practici în activitatea curentă de reglementare.

De asemenea, inclusiv pe tema unor proiecte de interes comun, au fost inițiate discuții cu reglementatorii din Germania, Polonia, Cehia, Austria Slovacia și Ungaria.

De câte ori s-a ivit prilejul, opiniile, activitatea de reglementare și preocupările ANRE au fost prezentate pe plan extern cu ocazia participării virtuale la reuniuni internaționale, seminarii și conferințe pe teme de interes profesional.

Transparența decizională și informarea consumatorilor

Creșterea capacității de comunicare în scopul consolidării poziției instituției ca sursă de informații credibilă, sigură și transparentă cu privire la drepturile consumatorilor de energie prevăzute în legislația europeană, națională și în reglementările emise a reprezentat și în cursul anului 2021 obiectivul principal al activității de comunicare, iar informarea promptă a opiniei publice și partenerilor de dialog cu privire la realizările în domeniul protecției consumatorilor și la acțiunile întreprinse în vederea responsabilizării operatorilor economici în sectorul energiei a constituit o componentă esențială a acestei activități.

Astfel, activitatea de informare în anul de referință s-a concentrat, în principal, pe furnizarea de informații solicitate în scris, în format electronic, telefonic și pe suport de hârtie.

În aplicarea prevederilor legale privind accesul la informațiile de interes public, ANRE a răspuns unui număr de **2866** de solicitări de informații. Dintre acestea 424 au reprezentat solicitări adresate de persoane juridice, române și străine și **2442** au reprezentat solicitări adresate de persoane fizice, române și străine. Din totalul solicitărilor de informații transmise, **2559** au fost transmise pe suport electronic și **3** pe suport hârtie, iar **304** au reprezentat informațiile solicitate verbal de persoane fizice/juridice, române și străine.

Deși majoritatea solicitărilor de informații s-au referit la aspecte specifice domeniului consultanței, ANRE a răspuns **în termenul minim legal de 10 zile la 99%** dintre solicitările de informații primite în anul 2021. Raportul privind rezultatele evaluării implementării Legii nr. 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, este prezentat în **Anexa 2** la prezentul raport.

O altă modalitate eficientă de diseminare a informațiilor și realizată prin implementarea prevederilor privind transparența decizională a reprezentat-o pagina de internet a instituției, care a fost permanent actualizată cu date și informații atât privind reglementările emise, cât și privind proiectele de reglementări – **123** la număr - care au fost supuse proceselor de consultare publică lansate de ANRE în anul 2021. Raportul privind evaluarea implementării Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională este prezentat în **Anexa 3** la prezentul raport.

În vederea creșterii gradului de informare și de conștientizare a drepturilor clienților finali de energie electrică și gaze naturale în relația cu operatorii economici participanți la piața și pentru asigurarea unui cadru adecvat de comunicare, ANRE a continuat și îmbunătățit activitatea de informare prin intermediul serviciului de tip Call-Center (*021-9782 - Linie telefonică dedicată informării consumatorilor de energie*), extinzând aria de informații oferite în funcție de modificările legislative apărute în cursul anului.

Având în vedere liberalizarea pieței de energie electrică începând cu data de 1 ianuarie 2021, ANRE a venit în sprijinul clienților casnici din piața de energie prin înființarea unui „Call-center” dedicat procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și gaze naturale (*tel: 0374 554 265 - Telefon cu tarif normal în rețeaua Orange, apelabil din toate rețelele*), unde, în primele luni ale anului, experți din cadrul ANRE au acordat consiliere tuturor consumatorilor care întâmpinau dificultăți în procesul de încheiere a unui nou contract în piața concurențială, acest serviciu fiind ulterior externalizat.

În contextul liberalizării pieței de gaze naturale de la 1 iulie 2020, respectiv a pieței de energie electrică de la 1 ianuarie 2021 și în vederea punerii la dispoziția clienților casnici a unor mijloace de informare în legătură cu opțiunile pe care le au în procesul trecerii lor de pe piața reglementată pe piața concurențială, Autoritatea Națională de Reglementare în Energie (ANRE) a înaintat în anul 2021 Consiliului Național al Audiovizualului (CNA) o solicitare cu privire la aprobarea difuzării gratuite, prin mijloacele audiovizuale, a unui mesaj de interes public pe tema liberalizării piețelor de energie. Această solicitare a fost formulată în contextul în care, intenția ANRE a fost de a mijloci accesul la informările legate de liberalizarea piețelor unui număr cât mai crescut de clienți finali. Mesajul de interes public pe tema liberalizării piețelor de energie formulat de ANRE a fost aprobat de CNA la finele lunii februarie 2021, astfel că difuzarea sa pe posturile de televiziune a fost posibilă.

Începând cu 1 decembrie 2021, ANRE a continuat campania non-comercială la posturile naționale de radio și televiziune, prin difuzarea unui spot informativ audio-video pe tema autocitirii cu recomandarea CNA.

De asemenea, un alt canal important de comunicare cu publicul a fost în continuare aplicația mobilă care permite accesul la comparatoarele de oferte-tip de furnizare a energiei electrice și gazelor naturale și la informații din domeniul energiei. Aplicația mobilă este disponibilă pentru orice

utilizator care are acces la magazinele Google Play și Apple Store și a fost gestionată, cu succes inclusiv pentru respectarea prevederilor legale privind transparența decizională.

Informarea opiniei publice s-a realizat și prin intermediul mass-media, prin comunicatele și informările de presă transmise ziarelor cotidiene, posturilor de televiziune și de radio (în număr de 74), interviuri și răspunsuri la întrebările adresate direct de către jurnaliști. Ca urmare a informării mass-media, în presa scrisă, on-line, tv și radio, în anul 2021 au apărut 2332 de articole și informări în care au fost menționate acțiuni, realizări, evenimente, obiective și planuri de perspectivă ale ANRE, principalele teme abordate referindu-se, în principal, la obligațiile ce derivă din legislația primară și cea europeană cuprinse în programul de reglementări, ca de exemplu: *liberalizarea piețelor interne de gaze naturale și energie electrică pentru clienții casnici; prețurile pentru furnizarea gazelor naturale la clienții casnici, respectiv a energiei electrice; modalitatea de schimbare a furnizorului; funcționalitatea aplicației web pentru compararea ofertelor-tip de furnizare a gazelor naturale/energiei electrice; stadiul liberalizării piețelor de gaze naturale și energie electrică și situația încheierii contractelor în regim concurențial; obligația ofertării gazelor naturale pe piețele centralizate; obligația furnizorilor de ultimă instanță de informare a clienților casnici cu privire la furnizarea energiei electrice; furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale; noile reguli privind racordarea clienților casnici, noncasnici, prosumatorilor la rețelele electrice de interes public, la sistemul de distribuție a gazelor naturale; implementarea proiectului „Dezvoltarea capacității instituționale a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pentru simplificarea procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale” finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA); modificarea regulilor de comercializare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile aparținând prosumatorilor; îndeplinirea de către ANRE a cerințelor de securitate a datelor REMIT; rezultatele investigațiilor efectuate de ANRE pe piețele angro de energie electrică și gaze naturale; rezultatele controalelor efectuate de ANRE la furnizorii de energie electrică și gaze naturale. Toate informările, comunicatele, materialele elaborate și publicate pe pagina oficială de internet a Autorității, www.anre.ro, au fost preluate în presa locală și centrală în proporție de 100%.*

ANRE a recurs la pârghiile puse la dispoziție de lege și a diseminat informații practice pentru clienții finali cu privire la efectele liberalizării pieței de energie electrică, alegerea unei oferte de furnizare optime, soluții în privința semnării noilor contracte etc. Totodată, conform prerogativelor de reglementare prevăzute de lege, ANRE a statuat, prin legislația secundară incidentă în domeniu, obligații concrete de informare în sarcina operatorilor și de raportare către ANRE a modalităților și gradului de îndeplinire a acestora.

Având în vedere interesul mare al publicului de a afla cât mai multe detalii despre liberalizarea pieței de energie electrică, precum și necesitatea diseminării informațiilor necesare consumatorilor casnici din surse autorizate, în mod constant, ANRE, pe parcursul anului 2021, a diseminat prin intermediul conturilor oficiale pe canalele de socializare Facebook, LinkedIn și Youtube, materiale informative, informări și comunicate de presă conexe subiectului liberalizării piețelor, precum și altor rezultate ale activității de reglementare desfășurate în cadrul autorității.

Reducerea birocratiei, informatizare

Pe parcursul anului 2021, a fost continuat procesul de transformare digitală cu scopul de a eficientiza procesele interne având ca rezultat servicii mai bune oferite cetățenilor și pieței reglementate.

Principalele proiecte, din zona digitalizării ANRE, din anul 2021 au fost:

- Finalizarea implementării contractului pentru ”Implementarea unui Sistem Software Integrat la nivelul ANRE”, prin intermediul căruia s-au obținut:
 - Digitalizarea procesului de calcularea a contribuțiilor,

- Toate fluxurile de business aferente petițiilor s-au digitalizat. Concret, departamentele de gestionare și soluționare a petițiilor sunt primele departamente complet "paperless" din ANRE,
- Optimizarea proceselor financiare în cadrul unui nou modul,
- Optimizarea proceselor de ingestie date (s-a început cu zona de plafonări),
- Urmează digitalizarea și operaționalizarea tuturor proceselor de business din zona de licențe/autorizații/atestare,
- Arhivare automată a tuturor documentelor,
- Continuarea operaționalizării modulelor în anul 2022.
- Actualizarea și dezvoltarea mai multor aplicații importante:
 - Comparatoarele de oferte tip pentru energie electrică și gaze naturale,
 - Zona de portal intern,
 - Adaptarea aplicațiilor curente la schimbările legislative.
- Semnarea contractului pentru dezvoltarea "Platformei online de schimbare a furnizorilor de energie electrică și gaze naturale (POSF)" din proiectul finanțat din fonduri europene, "Dezvoltarea capacității instituționale a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pentru simplificarea procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale" (SMIS 129990);
- Flexibilizarea relațiilor de muncă prin implementarea unui sistem securizat pentru facilitarea telemuncii (vpn, portal de lucru colaborativ).

Audit

Activitatea de audit public intern în cadrul ANRE este organizată la nivel de compartiment și are ca obiectiv îmbunătățirea proceselor de management al riscurilor, de control și guvernanta, prin oferirea de consiliere și asigurări rezonabile că acestea se desfășoară economic, eficace și eficient și permit realizarea obiectivelor propuse, precum și formularea de propuneri de soluții și recomandări de îmbunătățire a activității autorității, a cadrului de reglementare și a sistemului de control intern.

În anul 2021, la nivelul ANRE, s-au realizat 6 misiuni de audit public intern, din care:

- 3 misiuni de asigurare planificate care au avut ca temă: monitorizare și analiza investițiilor în sectorul energiei; acordarea, modificarea, suspendarea sau retragerea de licențe/autorizații/ atestate în sectorul energiei; sistemul de prevenire a corupției - 2021 și o misiune de asigurare ad-hoc care a avut ca temă inventarierea anuală a patrimoniului ANRE;
- 2 misiuni de consiliere/consultanță formalizate, una planificată privind implementarea proiectului Sistem Software Integrat la nivelul ANRE și una ad hoc privind evaluarea procesului de culegere/colectare de date și informații, prelucrare, analiză și raportare la nivelul DMREMIT în scopul monitorizării pieței de energie electrică și gaze naturale.

În anul 2021 s-au realizat 9 audituri interne ale sistemului de management al calității. Cu ocazia auditului nu s-au identificat cerințe legale, procedurale și de reglementare aplicabile și care să nu fi fost luate în considerare la planificarea proceselor și nu au fost identificate neconformități de natură să afecteze procesele și să influențeze produsele furnizate de ANRE prin structurile auditate.

S-au formulat recomandări de îmbunătățire a SMC în special pentru asigurarea pregătirii profesionale continue a salariaților cu privire la SMC prin participarea la cursuri de pregătire profesională/instruire interne, fizic sau on-line, în funcție de evoluția Pandemiei de COVID-19.

Concluzia auditului a fost că s-au atins toate obiectivele stabilite în Planurile de audit și conform Programului de audit intern al SMC, iar cerințele SR EN ISO 9001:2015 supuse auditului au fost îndeplinite la nivelul compartimentelor auditate, ceea ce demonstrează că SMC este menținut și este eficace.

X. ANEXE**Anexa 1****ORDINE ȘI DECIZII EMISE DE ANRE ULTERIOR DATEI DE 01.01.2021, PUBLICATE ÎN MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I**

Nr. crt.	Act normativ	Publicat
1.	Ordinul ANRE nr. 2/2021 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 41/2019 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al gazelor naturale	M.O. nr. 65 din 20 ianuarie 2021
2.	Ordinul ANRE nr. 5/2021 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 171/2020 pentru aprobarea Condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță și pentru modificarea și completarea Contractului-cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici ai furnizorilor de ultimă instanță, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 88/2015.	M.O. nr. 65 din 20 ianuarie 2021
3.	Ordinul ANRE nr. 1/2021 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 217/2018 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale	M.O. nr. 75 din 25 ianuarie 2021
4.	Ordinul ANRE nr. 3/2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 169/2018	M.O. nr. 75 din 25 ianuarie 2021
5.	Ordinul ANRE nr. 4/2021 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 171/2019 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice	M.O. nr. 75 din 25 ianuarie 2021
6.	Ordinul ANRE nr. 6/2021 pentru modificarea Regulamentului de desemnare a furnizorilor de ultimă instanță de energie electrică, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 188/2020	M.O. nr. 75 din 25 ianuarie 2021
7.	Ordinul ANRE nr. 7/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare a produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri - S.A. (Romanian Commodities Exchange - S.A.)	M.O. nr. 153 din 15 februarie 2021
8.	Ordinul ANRE nr. 8/2021 privind modificarea și completarea Procedurii de avizare a proiectelor noi sau de re tehnologizare ale centralelor de cogenerare, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 115/2013	M.O. nr. 175 din 22 februarie 2021
9.	Ordinul ANRE nr. 9/2021 privind stabilirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi, aferentă anului 2020	M.O. nr. 187 din 24 februarie 2021
10.	Ordinul ANRE nr. 10/2021 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 214/2020 privind aprobarea tarifului mediu pentru serviciul de transport, a componentelor tarifului de transport de introducere a energiei electrice în rețea (T_G) și de extragere a energiei electrice din rețea (T_L), a tarifului pentru serviciul de sistem și a prețului reglementat pentru energia electrică reactivă, practicate de Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” - S.A.	M.O. nr. 187 din 24 februarie 2021
11.	Ordinul ANRE nr. 12/2021 pentru completarea Procedurii privind confirmarea unui sistem de distribuție închis de energie electrică sau	M.O. nr. 220 din 4 martie 2021

	de gaze naturale, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 195/2020	
12.	Ordinul ANRE nr. 13/2021 privind modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, în sectorul gazelor naturale	M.O. nr. 225 din 5 martie 2021
13.	Ordinul ANRE nr. 11/2021 pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat și a sistemelor de încălzire și/sau răcire urbană.	M.O. nr. 242 din 10 martie 2021
14.	Ordinul ANRE nr. 14/2021 pentru modificarea și completarea Procedurii de anulare a obligațiilor de plată accesorii datorate bugetului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 228/2020	M.O. nr. 248 din 11 martie 2021
15.	Ordinul ANRE nr. 15/2021 pentru aprobarea Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum și de producere aparținând prosumatorilor care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum	M.O. nr. 259 din 16 martie 2021
16.	Ordinul ANRE nr. 17/2021 pentru aprobarea Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum aparținând utilizatorilor de tip clienți finali noncasnici prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri și clienți casnici	M.O. nr. 260 din 16 martie 2021
17.	Ordinul ANRE nr. 16/2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013	M.O. nr. 262 din 16 martie 2021
18.	Ordinul ANRE nr. 18/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale	M.O. nr. 264 din 17 martie 2021
19.	Ordinul ANRE nr. 19/2021 pentru modificarea și completarea Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 204/2019	M.O. nr. 280 din 19 martie 2021
20.	Ordinul ANRE nr. 20/2021 pentru modificarea Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorilor de transport și de sistem, de distribuție și de înmagazinare a gazelor naturale, precum și ai terminalelor GNL, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 38/2019	M.O. nr. 280 din 19 martie 2021
21.	Ordinul ANRE nr. 21/2021 pentru abrogarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 14/2019 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru prestarea serviciilor de înmagazinare subterană a gazelor naturale	M.O. nr. 280 din 19 martie 2021
22.	Ordinul ANRE nr. 22/2021 privind modificarea și completarea Regulamentului pentru organizarea și desfășurarea activității de investigație în domeniul energiei privind funcționarea pieței angro de energie, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 25/2017	M.O. nr. 313 din 29 martie 2021
23.	Ordinul ANRE nr. 26/2021 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 65/2020 privind modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 331 din 1 aprilie 2021
24.	Ordinul ANRE nr. 27/2021 privind modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 335 din 1 aprilie 2021

25.	Ordinul ANRE nr. 23/2021 pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 53/2017 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea persoanelor juridice care desfășoară activități de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum în imobile de tip condominiu	M.O. nr. 348 din 6 aprilie 2021
26.	Ordinul ANRE nr. 24/2021 pentru modificarea unor ordine emise de președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 375 din 12 aprilie 2021
27.	Ordinul ANRE nr. 25/2021 pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 90/2015 privind aprobarea contractelor-cadru pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și pentru modificarea Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice produse de prosumatorii care dețin centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 227/2018	M.O. nr. 394 din 15 aprilie 2021
28.	Ordinul ANRE nr. 28/2021 privind aprobarea tarifului reglementat pentru schimburile de energie electrică cu țările perimetrice, practicat de Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” - S.A.	M.O. nr. 398 din 16 aprilie 2021
29.	Ordinul ANRE nr. 29/2021 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale	M.O. nr. 420 din 21 aprilie 2021
30.	Ordinul ANRE nr. 30/2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de regularizare a diferențelor dintre alocări și cantitățile de gaze naturale distribuite, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2020	M.O. nr. 528 din 21 mai 2021
31.	Ordinul ANRE nr. 32/2021 privind aprobarea venitului reglementat, a venitului reglementat corectat și a tarifelor de transport pentru activitatea de transport al gazelor naturale prin Sistemul național de transport	M.O. nr. 549 din 27 mai 2021
32.	Ordinul ANRE nr. 33/2021 privind modificarea și completarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 213/2020, și abrogarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2015 pentru aprobarea Regulilor privind preluarea energiei electrice livrate în rețelele electrice, produsă în perioada de probe a capacităților de producere	M.O. nr. 550 din 27 mai 2021
33.	Ordinul ANRE nr. 31/2021 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate autorizației de înființare a unei magistrale directe	M.O. nr. 552 din 28 mai 2021
34.	Ordinul ANRE nr. 37/2021 pentru abrogarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 82/2014 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor și modificarea unor acte normative care reglementează piața pentru ziua următoare de energie electrică	M.O. nr. 585 din 10 iunie 2021
35.	Ordinul ANRE nr. 38/2021 privind aprobarea prețului de referință al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență, care beneficiază de bonus	M.O. nr. 585 din 10 iunie 2021
36.	Ordinul ANRE nr. 39/2021 privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2021	M.O. nr. 585 din 10 iunie 2021
37.	Ordinul ANRE nr. 40/2021 pentru modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia termică livrată în	M.O. nr. 585 din 10 iunie 2021

	SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 111/2014	
38.	Ordinul ANRE nr. 41/2021 privind aprobarea valorilor prețurilor de referință pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aplicabile în semestrul II al anului 2021	M.O. nr. 585 din 10 iunie 2021
39.	Ordinul ANRE nr. 34/2021 pentru aprobarea Normei tehnice privind stabilirea cerințelor pentru executarea lucrărilor sub tensiune în instalații electrice, cod NTE 010/20/01	M.O. nr. 596 din 15 iunie 2021
40.	Ordinul ANRE nr. 44/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea DISTRIGAZ SUD REȚELE — S.R.L.	M.O. nr. 598 din 16 iunie 2021
41.	Ordinul ANRE nr. 43/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea DELGAZ GRID — S.A.	M.O. nr. 599 din 16 iunie 2021
42.	Ordinul ANRE nr. 36/2021 pentru modificarea și completarea Standardului de performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de sistem, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 12/2016	M.O. nr. 602 din 16 iunie 2021
43.	Ordinul ANRE nr. 42/2021 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru activitatea de trader de gaze naturale	M.O. nr. 616 din 23 iunie 2021
44.	Ordinul ANRE nr. 45/2021 pentru modificarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013	M.O. nr. 618 din 23 iunie 2021
45.	Ordinul ANRE nr. 47/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind soluționarea plângerilor împotriva operatorilor de rețea/sistem din sectorul energiei	M.O. nr. 673 din 08 iulie 2021
46.	Ordinul ANRE nr. 48/2021 pentru modificarea Regulamentului de emitere a certificatelor verzi, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 4/2015	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
47.	Ordinul ANRE nr. 49/2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a pieței de certificate verzi, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 77/2017	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
48.	Ordinul ANRE nr. 51/2021 pentru abrogarea art. 12 ¹ alin. (2) din Regulamentul de modificare, suspendare, întrerupere și retragere a acreditării acordate centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie, precum și de stabilire a drepturilor și obligațiilor producătorilor de energie electrică acreditați, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 179/2018	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
49.	Ordinul ANRE nr. 54/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea B.E.R.G. SISTEM GAZ - S.A.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
50.	Ordinul ANRE nr. 55/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea CORDUN GAZ - S.A.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
51.	Ordinul ANRE nr. 56/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea CPL CONCORDIA FILIALA CLUJ ROMÂNIA - S.R.L	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
52.	Ordinul ANRE nr. 57/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea DESIGN PROIECT - S.R.L	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021

53.	Ordinul ANRE nr. 58/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea DISTRIGAZ VEST - S.A.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
54.	Ordinul ANRE nr. 59/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea EURO SEVEN INDUSTRY - S.R.L.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
55.	Ordinul ANRE nr. 60/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea GAZ EST - S.A.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
56.	Ordinul ANRE nr. 61/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea GAZ NORD EST - S.A.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
57.	Ordinul ANRE nr. 62/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea GAZ VEST - S.A.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
58.	Ordinul ANRE nr. 63/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea GAZMIR IAȘI - S.R.L.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
59.	Ordinul ANRE nr. 64/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea HARGAZ HARGHITA GAZ - S.A.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
60.	Ordinul ANRE nr. 65/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea INSTANT CONSTRUCT COMPANY - S.A.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
61.	Ordinul ANRE nr. 66/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea MEGAconstruct - S.A.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
62.	Ordinul ANRE nr. 67/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea MEHEDINȚI GAZ - S.A.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
63.	Ordinul ANRE nr. 68/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea MIHOC OIL - S.R.L.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
64.	Ordinul ANRE nr. 69/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea M.M. DATA - S.R.L.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
65.	Ordinul ANRE nr. 70/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea NORD GAZ - S.R.L.	M.O. nr. 623 din 24 iunie 2021
66.	Ordinul ANRE nr. 71/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea NOVA POWER & GAS — S.R.L.	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021
67.	Ordinul ANRE nr. 72/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea OLIGOPOL — S.R.L.	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021
68.	Ordinul ANRE nr. 73/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru operarea sistemului de distribuție preluat, realizată de Societatea PREMIER ENERGY — S.R.L., în calitate de operator desemnat să preia operarea sistemului de distribuție a gazelor naturale din localitatea Otopeni, aparținătoare orașului Otopeni, județul Ilfov	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021
69.	Ordinul ANRE nr. 74/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea PREMIER ENERGY — S.R.L.	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021
70.	Ordinul ANRE nr. 75/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea PRISMA SERV COMPANY — S.R.L.	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021
71.	Ordinul ANRE nr. 76/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea PROGAS P&D — S.A.	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021

72.	Ordinul ANRE nr. 77/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea Națională de Gaze Naturale „ROMGAZ” — S.A.	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021
73.	Ordinul ANRE nr. 78/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea SALGAZ — S.A.	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021
74.	Ordinul ANRE nr. 79/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea TEHNOLOGICA RADION — S.R.L	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021
75.	Ordinul ANRE nr. 80/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea TULCEA GAZ — S.A.	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021
76.	Ordinul ANRE nr. 81/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru operarea sistemului de distribuție preluat, realizată de Societatea PREMIER ENERGY — S.R.L., în calitate de operator desemnat să preia operarea sistemului de distribuție a gazelor naturale din localitatea Zimnicea, aparținătoare municipiului Zimnicea, județul Teleorman	M.O. nr. 631 din 28 iunie 2021
77.	Ordinul ANRE nr. 53/2021 privind modificarea și completarea Metodologiei pentru evaluarea condițiilor de finanțare a investițiilor pentru electrificarea localităților ori pentru extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 36/2019	M.O. nr. 630 din 28 iunie 2021
78.	Ordinul ANRE nr. 50/2021 pentru aprobarea regulilor de comercializare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor	M.O. nr. 635 din 29 iunie 2021
79.	Ordinul ANRE nr. 52/2021 pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie	M.O. nr. 635 și 635 bis din 29 iunie 2021
80.	Ordinul ANRE nr. 46/2021 privind aprobarea Standardului de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice	M.O. nr. 649 din 1 iulie 2021
81.	Ordinul ANRE nr. 82/2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului de furnizare a energiei electrice la clienții finali, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 235/2019, și de abrogare a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 130/2015 pentru aprobarea Procedurii privind alimentarea cu energie electrică a locurilor de consum aparținând furnizorilor, producătorilor sau operatorilor de rețea, altele decât consumul propriu tehnologic al rețelelor electrice	M.O. nr. 651 din 1 iulie 2021
82.	Ordinul ANRE nr. 85/2021 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 74/2014 pentru aprobarea conținutului-cadru al avizelor tehnice de racordare;	M.O. nr. 667 din 6 iulie 2021
83.	Ordinul ANRE nr. 83/2021 privind aprobarea Standardului de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale	M.O. nr. 670 din 7 iulie 2021
84.	Ordinul ANRE nr. 47/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind soluționarea plângerilor împotriva operatorilor de rețea/sistem din sectorul energiei	M.O. nr. 673 din 8 iulie 2021
85.	Ordinul ANRE nr. 88/2021 pentru aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei rectificat pe anul 2021, a bugetului rectificat al acțiunilor multianuale finanțate din Programul Fondul Social European (FSE), precum și a bugetului rectificat al proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	M.O. nr. 683 din 9 iulie 2021
86.	Ordinul ANRE nr. 84/2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare a activității de mentenanță, aprobat prin	M.O. nr. 687 din 12 iulie 2021

	Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 96/2017	
87.	Ordinul ANRE nr. 86/2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice de operatori, alții decât operatorii de distribuție concesionari, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 102/2016	M.O. nr. 687 din 12 iulie 2021
88.	Ordinul ANRE nr. 89/2021 privind aprobarea Procedurii de calificare tehnică pentru furnizarea serviciilor de sistem	M.O. nr. 716 și 716 bis din 21 iulie 2021
89.	Ordinul ANRE nr. 90/2021 privind completarea Regulamentului pentru acordarea licențelor în domeniul serviciului de alimentare centralizată cu energie termică, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 28/2017	M.O. nr. 735 din 27 iulie 2021
90.	Ordinul ANRE nr. 91/2021 pentru modificarea Regulamentului de furnizare a energiei electrice la clienții finali, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 235/2019	M.O. nr. 746 din 30 iulie 2021
91.	Ordinul ANRE nr. 92/2021 pentru prorogarea termenului prevăzut în Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 149/2020 privind aprobarea venitului total și a tarifelor de transport pentru activitatea de transport al gazelor naturale pe conducta de transport gaze naturale Isaccea 2 — Negru Vodă 2 și de stabilire a unor măsuri privind aplicabilitatea acestuia	M.O. nr. 786 din 16 august 2021
92.	Ordinul ANRE nr. 93/2021 pentru modificarea Regulamentului privind separarea contabilă a activităților desfășurate de către titularii de licențe din sectorul gazelor naturale, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 21/2020	M.O. nr. 797 din 19 august 2021
93.	Ordinul ANRE nr. 94/2021 privind modificarea și completarea Condițiilor-cadru pentru realizarea calendarului de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 177/2018, precum și pentru completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 88/2015 pentru aprobarea contractelor-cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici și noncasnici ai furnizorilor de ultimă instanță, a condițiilor generale pentru furnizarea energiei electrice la clienții finali ai furnizorilor de ultimă instanță, a modelului facturii de energie electrică și a modelului convenției de consum energie electrică, utilizate de furnizorii de ultimă instanță	M.O. nr. 815 din 25 august 2021
94.	Ordinul ANRE nr. 96/2021 privind modificarea și completarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea - preț unic de dezechilibru, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 213/2020	M.O. nr. 837 din 1 septembrie 2021
95.	Ordinul ANRE nr. 95/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare a produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri - S.A. (Romanian Commodities Exchange - S.A.).	M.O. nr. 840 din 2 septembrie 2021
96.	Ordinul ANRE nr. 97/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea programului de conformitate și desemnarea agentului de conformitate de către operatorii de distribuție de energie electrică/gaze naturale și de către operatorii de înmagazinare a gazelor naturale care fac parte dintr-un operator economic integrat pe verticală și de modificare și completare a Condițiilor generale asociate licenței pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice de către operatorii economici concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 73/2014, a Condițiilor-cadru de valabilitate a licenței de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare	M.O. nr. 874 din 13 septembrie 2021

	în Domeniul Energiei nr. 84/2014, și a Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru desfășurarea activității de operare a sistemului de înmagazinare subterană a gazelor naturale, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 109/2018	
97.	Ordinul ANRE nr. 100/2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 217/2018	M.O. nr. 936 din 30 septembrie 2021
98.	Ordinul ANRE nr. 101/2021 privind completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 169/2018	M.O. nr. 936 din 30 septembrie 2021
99.	Ordinul ANRE nr. 98/2021 pentru aprobarea Procedurii privind corecția datelor de măsurare în raport cu punctul de delimitare	M.O. nr. 947 din 5 octombrie 2021
100.	Ordinul ANRE nr. 102/2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire și ajustare a prețurilor pentru energia electrică și termică produsă și livrată din centrale de cogenerare ce beneficiază de schema de sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerarea de înaltă eficiență, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 15/2015	M.O. nr. 960 din 7 octombrie 2021
101.	Ordinul ANRE nr. 104/2021 privind aprobarea prețului de referință al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus	M.O. nr. 983 din 14 octombrie 2021
102.	Ordinul ANRE nr. 105/2021 privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2022	M.O. nr. 983 din 14 octombrie 2021
103.	Ordinul ANRE nr. 106/2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 111/2014	M.O. nr. 983 din 14 octombrie 2021
104.	Ordinul ANRE nr. 103/2021 privind modificarea Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor de înființare și a licențelor în sectorul gazelor naturale, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 199/2020	M.O. nr. 988 din 15 octombrie 2021
105.	Ordinul ANRE nr. 109/2021 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 171/2019	M.O. nr. 1007 din 21 octombrie 2021
106.	Ordinul ANRE nr. 110/2021 privind aprobarea valorilor prețurilor de referință pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aplicabile în perioada noiembrie-decembrie 2021 și semestrul I al anului 2022	M.O. nr. 1007 din 21 octombrie 2021
107.	Ordinul ANRE nr. 99/2021 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea electricienilor în domeniul instalațiilor electrice, respectiv a verificatorilor de proiecte și a experților tehnici de calitate și extrajudiciari în domeniul instalațiilor electrice tehnologice.	M.O. nr. 1024 din 27 octombrie 2021
108.	Ordinul ANRE nr. 111/2021 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare al acesteia.	M.O. nr. 1028 din 28 octombrie 2021

109.	Ordinul ANRE nr. 112/2021 privind modificarea Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor de înființare și a licențelor în sectorul gazelor naturale, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 199/2020	M.O. nr. 1045 din 2 noiembrie 2021
110.	Ordinul ANRE nr. 107/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM - S.A.	M.O. nr. 1052 din 3 noiembrie 2021
111.	Ordinul ANRE nr. 114/2021 pentru aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei rectificat pe anul 2021, a bugetului rectificat al acțiunilor multianuale finanțate din Programul Fondul Social European (FSE), precum și a bugetului rectificat al proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	M.O. nr. 1085 din 12 noiembrie 2021
112.	Ordinul ANRE nr. 116/2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind drepturile și obligațiile membrilor Comitetului de reglementare și ale personalului angajat al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 139/2014	M.O. nr. 1126 din 25 noiembrie 2021
113.	Ordinul ANRE nr. 115/2021 privind modificarea Regulamentului pentru acordarea licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 12/2015	M.O. nr. 1147 din 2 decembrie 2021
114.	Ordinul ANRE nr. 118/2021 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea Delgaz Grid - S.A.	M.O. nr. 1148 din 2 decembrie 2021
115.	Ordinul ANRE nr. 119/2021 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea Distribuție Energie Electrică România - S.A.;	M.O. nr. 1148 din 2 decembrie 2021
116.	Ordinul ANRE nr. 120/2021 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea Distribuție Energie Oltenia - S.A.;	M.O. nr. 1148 din 2 decembrie 2021
117.	Ordinul ANRE nr. 121/2021 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea E-Distribuție Banat - S.A.;	M.O. nr. 1148 din 2 decembrie 2021
118.	Ordinul ANRE nr. 122/2021 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea E-Distribuție Dobrogea - S.A.;	M.O. nr. 1148 din 2 decembrie 2021
119.	Ordinul ANRE nr. 123/2021 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea E-Distribuție Muntenia - S.A.	M.O. nr. 1148 din 2 decembrie 2021
120.	Ordinul ANRE nr. 124/2021 privind aprobarea tarifului mediu pentru serviciul de transport al energiei electrice, a componentelor tarifului de transport de introducere a energiei electrice în rețea (T_G) și de extragere a energiei electrice din rețea (T_L), a tarifului pentru serviciul de sistem și a prețului reglementat pentru energia electrică reactivă, practicate de Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” - S.A.	M.O. nr. 1154 din 6 decembrie 2021
121.	Ordinul ANRE nr. 125/2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 173/2020	M.O. nr. 1165 din 8 decembrie 2021
122.	Decizia ANRE nr. 2.233/2021 de încetare a aplicabilității Deciziei președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 1.988/2020 de desemnare a Societății CEZ VÂNZARE - S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale;	M.O. nr. 1165 din 8 decembrie 2021

123.	Decizia ANRE 2.234/2021 de încetare a aplicabilității Deciziei președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 1.989/2020 de desemnare a Societății CIS GAZ - S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale;	M.O. nr. 1165 din 8 decembrie 2021
124.	Decizia ANRE 2.235/2021 de încetare a aplicabilității Deciziei președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 1.991/2020 de desemnare a Societății ENGIE ROMÂNIA - S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale	M.O. nr. 1165 din 8 decembrie 2021
125.	Ordinul ANRE nr. 117/2021 privind aprobarea regulilor pentru reducerea impactului mediu anual estimat al certificatelor verzi în factura consumatorului final de energie electrică	M.O. nr. 1177 din 13 decembrie 2021
126.	Ordinul ANRE nr. 126/2021 privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013	M.O. nr. 1180 din 14 decembrie 2021
127.	Ordinul ANRE nr. 128/2021 pentru aprobarea regulilor de suspendare și restabilire a activităților de piață și a regulilor de decontare aplicabile	M.O. nr. 1187 din 15 decembrie 2021
128.	Ordinul ANRE nr. 130/2021 pentru aprobarea venitului reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică	M.O. nr. 1191 din 16 decembrie 2021
129.	Ordinul ANRE nr. 131/2021 privind stabilirea cotei obligatorii estimate de achiziție de certificate verzi aferentă anului 2022	M.O. nr. 1192 din 16 decembrie 2021
130.	Ordinul ANRE nr. 127/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de rezervă de stabilizare a frecvenței și a Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea și pentru modificarea și abrogarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 1196 din 17 decembrie 2021
131.	Ordinul ANRE nr. 133/2021 privind aprobarea Regulamentului pentru atestarea verificatorilor de proiecte și a experților tehnici pentru obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale	M.O. nr. 1204 din 20 decembrie 2021
132.	Ordinul ANRE nr. 132/2021 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea operatorilor economici care desfășoară activități în domeniul gazelor naturale	M.O. nr. 1209 din 21 decembrie 2021
133.	Ordinul ANRE nr. 134/2021 privind aprobarea Regulamentului pentru atestarea operatorilor economici care proiectează, execută și verifică instalații electrice	M.O. nr. 1216 din 22 decembrie 2021
134.	Ordinul ANRE nr. 136/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru operarea sistemului de distribuție preluat, realizată de Societatea DISTRIGAZ SUD REȚELE - S.R.L., în calitate de operator desemnat să preia operarea sistemului de distribuție a gazelor naturale din localitatea Măcin, aparținătoare orașului Măcin, județul Tulcea	M.O. nr. 1220 din 23 decembrie 2021
135.	Ordinul ANRE nr. 135/2021 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea PRISMA SERV COMPANY - S.R.L	M.O. nr. 1220 din 23 decembrie 2021
136.	Ordinul ANRE nr. 143/2021 privind aprobarea tarifelor și contribuțiilor bănești percepute de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei în anul 2022	M.O. nr.1223 din 23 decembrie 2021
137.	Ordinul ANRE nr. 138/2021 privind modificarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 1227 din 24 decembrie 2021
138.	Ordinul ANRE nr. 139/2021 privind modificarea și completarea Contractului-cadru de distribuție a gazelor naturale și a Condițiilor generale de contractare pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale, aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 78/2020, și a Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali, aprobat prin	M.O. nr. 1227 din 24 decembrie 2021

	Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 29/2016	
139.	Ordinul ANRE nr. 145/2021 pentru aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pe anul 2022, a bugetului acțiunilor multianuale finanțate din Programul Fondul Social European (FSE), precum și a bugetului proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	M.O. nr. 1231 din 27 decembrie 2021
140.	Ordinul ANRE nr. 129/2021 pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 1/2015 privind instituirea Registrului național al participanților la piața angro de energie și aprobarea Procedurii de înregistrare a participanților la piața angro de energie	M.O. nr. 1233 din 28 decembrie 2021
141.	Ordinul ANRE nr. 144/2021 pentru modificarea și completarea Procedurii de anulare a obligațiilor de plată accesorii datorate bugetului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 228/2020	M.O. nr. 1240 din 29 decembrie 2021
142.	Ordinul ANRE nr. 146/2021 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind principiile, conținutul și întocmirea strategiilor locale pentru serviciul de alimentare cu energie termică a populației	M.O. nr. 1255 din 31 decembrie 2021
143.	Ordinul ANRE nr. 137/2021 pentru aprobarea Procedurii privind determinarea capacității disponibile în rețelele electrice pentru racordarea de noi instalații de producere a energiei electrice	M.O. nr. 1 din 3 ianuarie 2022
144.	Ordinul ANRE nr. 140/2021 privind aprobarea Standardului de performanță pentru serviciul de transport și de sistem al gazelor naturale	M.O. nr. 16 din 6 ianuarie 2022
145.	Ordinul ANRE nr. 141/2021 privind aprobarea Regulamentului de programare și funcționare a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale	M.O. nr. 28 din 10 ianuarie 2022
146.	Ordinul ANRE nr. 142/2021 pentru aprobarea Procedurii de rezolvare a reclamațiilor/sesizărilor/divergențelor privind măsurarea cantităților de gaze naturale	M.O. nr. 31 din 11 ianuarie 2022

Total: Ordine: 143

Decizii: 3

Anexa 2

RAPORT DE EVALUARE A IMPLEMENTĂRII LEGII NR. 544/2001 ÎN ANUL 2021

Numărul total de solicitări de informații de interes public:		2866
a. În funcție de solicitant	a) de la persoane fizice	2442
	b) de la persoane juridice	424
b. După modalitatea de adresare	a) pe suport hârtie	3
	b) pe suport electronic	2559
	c) verbal	304
Departajare pe domenii de interes		
a. Utilizarea banilor publici (contracte, investiții, cheltuieli etc.)		-
b. Modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice		7
c. Acte normative, reglementări		1260
d. Activitatea liderilor instituției		2
e. Informații privind modul de aplicare a Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare		4
f. Altele, cu menționarea acestora: (examene autorizare electricieni/instalatori gaze, autorizare/atestare operatori economici, autorizare/atestare auditori/manageri energetici, eliberare autorizații/atestare, liste operatori economici atestați/autorizați, societăți atestate/autorizate, deținători licențe, date bancare, utilizare comparator oferte-tip de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale, informări pe site, formulare)		1593
Număr total de solicitări soluționate favorabil		2619
a. Termen de răspuns	a) Soluționate favorabil în termen de 10 zile	2593
	b) Soluționate favorabil în termen de 30 zile	25
	c) Solicitări pentru care termenul a fost depășit	1
b. Modul de comunicare	a) Comunicare electronică	2312
	b) Comunicare în format hârtie	3
	c) Comunicare verbală	304
c. Departajate pe domenii de interes	a) Utilizarea banilor publici (contracte, investiții, cheltuieli etc.)	0
	b) Modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice	3
	c) Acte normative, reglementări	1260
	d) Activitatea liderilor instituției	2
	e) Informații privind modul de aplicare a Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare	4
	f) Altele	1350
Număr total de solicitări respinse		247
a. Motivul respingerii	a) Exceptate, conform legii	4
	b) Informații inexistente	0
	c) Alte motive: informații ce nu fac parte din domeniul de activitate al instituției	243
b. Departajate pe domenii de interes	a) Utilizarea banilor publici (contracte, investiții, cheltuieli etc.)	0
	b) Modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice	4
	c) Acte normative, reglementări	0
	d) Activitatea liderilor instituției	0
	e) Informații privind modul de aplicare a Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare	0
	f) Altele: informații ce nu fac parte din domeniul de activitate al instituției	243
Reclamații administrative și plângeri în instanță		
a. Numărul de reclamații administrative la adresa instituției publice în baza Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare	a) Soluționate favorabil	0
	b) Respinse	1
	c) În curs de soluționare	0
	d) Total	1
b. Numărul de plângeri în instanță la adresa instituției în baza Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare	a) Soluționate favorabil	5
	b) Respinse	0
	c) În curs de soluționare	0
	d) Total	5
Managementul procesului de comunicare a informațiilor de interes public		
Costuri	a) Costuri totale de funcționare ale compartimentului	0
	b) Sume încasate din serviciul de copiere	0
	c) Contravaloarea serviciului de copiere (lei/pagină)	0
	d) Care este documentul care stă la baza stabilirii contravalorii serviciului de copiere?	0

Anexa 3

RAPORT ANUAL PRIVIND TRANSPARENTA DECIZIONALĂ ÎN ANUL 2021

INDICATORI	RĂSPUNS
A. Procesul de elaborare a actelor normative	
1. Numărul proiectelor de acte normative adoptate	123
2. Numărul proiectelor de acte normative care au fost anunțate în mod public	123
Dintre acestea, au fost anunțate în mod public:	
a) pe site-ul propriu	123
b) prin afișare la sediul propriu	-
c) prin mass-media	-
3. Numărul de cereri primite pentru furnizarea de informații referitoare la proiecte de acte normative	
a) persoane fizice	16
b) asociații de afaceri sau alte asociații legal constituite	-
3.1. Numărul asociațiilor, fundațiilor și federațiilor interesate luate în evidență conform art. 52 din Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare	0
4. Numărul proiectelor transmise persoanelor fizice care au depus o cerere pentru primirea informațiilor referitoare la proiectul de act normativ	-
5. Numărul proiectelor transmise asociațiilor de afaceri și altor asociații legal constituite	103
6. Numărul persoanelor responsabile pentru relația cu societatea civilă care au fost desemnate	2
6.1. Precizări cu privire la modalitatea de desemnare și eventualul cumul de atribuții	*
6.2. Precizări cu privire la înființarea structurii pentru relația cu mediul asociativ conform prevederilor art. 51 din Ordonanța Guvernului nr. 26/2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare	**
7. Numărul total al recomandărilor primite	2541
7.1. Dintre acestea, care este ponderea recomandărilor primite în format electronic/on-line	90%
8. Numărul total al recomandărilor incluse în proiectele de acte normative	1105
9. Numărul total al întâlnirilor de dezbatere publică organizate	-
9.1. Dintre acestea, câte au fost organizate la inițiativa:	
a) unor asociații legal constituite	-
b) unor autorități publice	-
c) din propria inițiativă	-
10. Numărul proiectelor de acte normative adoptate fără a fi obligatorie consultarea publică (au fost adoptate în procedura de urgență sau conțin informații exceptate)	0
10.1. Numărul proiectelor de acte normative anunțate în mod public și neadoptate	-
11. Numărul versiunilor îmbunătățite ale proiectelor de acte normative care au fost publicate	-
12. Numărul versiunilor finale adoptate ale actelor normative care au fost publicate	123
B. Procesul de luare a deciziilor	
1. Numărul total al ședințelor publice (stabilite de instituția publică)	54
2. Numărul ședințelor publice anunțate prin:	
a) afișare la sediul propriu	-
b) publicare pe site-ul propriu	54
c) mass-media	-
3. Numărul estimat al persoanelor care au participat efectiv la ședințele publice (exclusiv funcționarii)	-
4. Numărul ședințelor publice desfășurate în prezența mass-mediei	0
5. Numărul total al observațiilor și recomandărilor exprimate în cadrul ședințelor publice	-
6. Numărul total al recomandărilor incluse în deciziile luate	-
7. Numărul ședințelor care nu au fost publice, cu motivația restricționării accesului:	0
a) informații exceptate	-
b) vot secret	-
c) alte motive (care?)	-
8. Numărul total al proceselor-verbale (minuta) ședințelor publice	54
9. Numărul proceselor-verbale (minuta) făcute publice	-
C. Cazurile în care autoritatea publică a fost acționată în justiție	
1. Numărul acțiunilor în justiție pentru nerespectarea prevederilor legale privind transparența decizională intentate administrației publice:	
a) rezolvate favorabil reclamantului	-
b) rezolvate favorabil instituției	97
c) în curs de soluționare	59
D. Afișare standardizată	
1. Precizați dacă pe site-ul autorității/instituției există secțiunea „Transparență decizională“ (da/nu)	Da
2. Precizați dacă în secțiunea „Transparență decizională“ pe site-ul autorității/instituției publice se regăsesc toate informațiile și documentele prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare	Da
E. Aprecierea activității	

1. Evaluați activitatea proprie: satisfăcătoare/bună/foarte bună	Foarte bună
2. Evaluați resursele disponibile	Bune
3. Evaluați colaborarea cu direcțiile de specialitate	Foarte bună
F. Evaluarea proprie a parteneriatului cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora	
1. Evaluați parteneriatul cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora: satisfăcătoare/bună/foarte bună	Foarte bună
2. Dificultățile întâmpinate în procesul de organizare a consultării publice	-
3. Punctele considerate necesar a fi îmbunătățite la nivelul autorității/instituției pentru creșterea eficienței consultărilor publice	-
4. Măsurile luate pentru îmbunătățirea procesului de consultare publică	-
G. Numele și prenumele persoanei desemnate responsabilă pentru relația cu societatea civilă la nivelul autorității sau instituției	***

* Persoane desemnate pentru relația cu societatea civilă prin decizie internă

**Persoană desemnată pentru relația cu mediul asociativ prin decizie internă

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE
ÎN DOMENIUL ENERGIEI**

Str. Constantin Nacu, nr.3, Cod poștal: 020995
București, Sector 2, România

Tel: (021) 327 8174
Fax: (021) 312 4365

www.anre.ro
anre@anre.ro

